

T.C.

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI

İSLÂM TARİHİ BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ENSAR HANIMLARI

FATMA CANKURTARAN

2501150350

TEZ DANIŞMANI

DR. ÖĞR. ÜYESİ YAVUZ YILDIRIM

İSTANBUL 2019

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS
TEZ ONAYI

ÖĞRENCİNİN;

Adı ve Soyadı : FATMA CANKURTARAN Numarası : 2501150350
Anabilim Dalı /
Anasanat Dalı / Programı : İSLAM TARİHİ VE SANATLARI Danışmanı : DR. ÖĞR. ÜYESİ YAVUZ YILDIRIM
Tez Savunma Tarihi : 10.05.2019 Saati : 10:30
Tez Başlığı : "ENSAR HANIMLARI"

TEZ SAVUNMA SINAVI, İÜ Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 36. Maddesi uyarınca yapılmış,
sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin **KABULÜNE** OYBİRLİĞİ / OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1- PROF. DR. NURETTİN GEMİCİ		KABUL
2- DR. ÖĞR. ÜYESİ YAVUZ YILDIRIM		KABUL
3- DR. ÖĞR. ÜYESİ HARUN YILMAZ		KABUL

YEDEK JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
1- DOÇ. DR. OSMAN AYDINLI		
2- DR. ÖĞR. HALİL İBRAHİM HANÇABAY		

ÖZ

İslâm tarihinde risâletin Medine dönemi olarak adlandırılan hicretten sonraki dönemi anlamak için hicret eden Mekkeli Müslümanlara yurtlarını açan Medineli Müslümanları tanımak gerekmektedir. Toplumun temel yapı taşı olan aile ve evlilik kurumunun Medine toplumunda da önemli bir yeri vardır. Ensar olarak isimlendirilen Medineli Müslümanların aile yapısı, ailenin temel üyesi kadınların hayatı üzerinden incelendiğinde Medine toplumunda kadının önemli bir yere sahip olduğunu görmekteyiz. Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmekte adeta erkeklerle yarışan ensar hanımları, İslâm'ın yaşanmasında ve korunmasında önemli roller üstlenmişlerdir. Eşleri ve çocuklarını gazvelere katılmaya teşvik etmelerinin yanında bazen savaşa gidip savaş meydanında ya da cephe gerisinde yararlılık göstermişlerdir. Dönemin şartları kadına evlilik hayatını zorunlu kılsa da bu evliliğin nasıl gerçekleşmesi gerektiği konusunda kesin yargılar içermemektedir. Ensar hanımları genel olarak bir defa evlenmiş olmakla birlikte eşlerinin ölümleri ya da boşanmaları durumunda ikinci, üçüncü ya da dördüncü defa evlenmekle ilgili bir problem yaşamamışlardır. Ensar hanımları eş seçimlerinde çoğunlukla kendi kabilelerine mensup şahıslarla evlenmeyi tercih etmelerine rağmen Medine toplumunda var olan diğer kabileler ile hatta Medine dışından erkeklerle özellikle Kureyş Kabilesi'ne mensup şahıslarla da evlenmişlerdir. Medine dışından evlilik genelde kabileler arası ilişkileri güçlendirmeye yöneliktir. Ensar hanımlarını araştırdığımızda birden fazla evlilik yapan hanımlarla karşılaştığımız gibi evlilik hayatlarına dair hiçbir bulguya rastlayamadığımız hanımlar da mevcuttur. Ensar hanımlarının evlilik hayatlarına dair bilginin mevcut olmaması bu hanımların hiç evlenmedikleri anlamına gelmemektedir. Bu hanımlar ya çocuk dünyaya getirmemişler ya çocukları küçük yaşta vefat etmiş ya da eşleri toplumda öne çıkan bir pozisyonda olmadığı için evlilikleri tespit edilememiştir.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Medine, Ensar, Evs Kabilesi, Hazrec Kabilesi, Aile.

ABSTRACT

In order to understand post-hegira period which is called Madina period of the prophethood in the history of Islam, it is required to know Madina resident Muslims who opened their homes to Macca resident Muslims. The institution of family and marriage which is cornerstone of the society has also important place in Madina society. When the family structure of the Madina resident Muslims who are called the Ansar is reviewed over the life of women being main member of the family, we see that woman has a significant place in Madina society. The spouses of the Ansar who nearly competed with men to obey to Prophet of Allah after becoming Muslim undertook key roles in living and protection of Islam. They showed usefulness behind the front or in battlefield, sometimes going to the war as well as urging their spouses and children to participate in the military campaigns. While the conditions of the period forced woman to married life, it contain no final judgements about how this marriage should take place. Although the wives of the Ansar married once in general, they had no problem in getting married second, third or fourth times in case of death of their spouses or divorcement. Despite the fact that the wives of the Ansar mostly preferred to get married to the persons who belonged to their tribes in terms of spouse selection, they also got married to other tribes which existed in Madina society, even to the men outside Madina, especially the persons who belonged to Quraysh Tribe. The marriage outside Madina aims at strengthening relationship between tribes particularly. When we search the wives of the Ansar, we also encounter with the wives who married many times as well as those for whom we could not find any information about their married life. Lack of any finding about married life of the Ansar's wives does not mean these wives never got married. Either these wives gave no birth to or their children passed away at early age or as their spouses had no outstanding position in society, their marriage could not be determined.

Keywords: Woman, Madina, The Ansar, Aws Tribe, Khazraj Tribe, Family.

ÖNSÖZ

Resûlullah (sas) Efendimiz yaklaşık yirmi üç yıl süren risâletinin son on yılını Medine’de geçirmiştir. Onun Medine’ye gelişi ile Allah Teâlâ tarafından murad edilen İslâm toplumunun meydana getirilmesi için siyasi bir düzen gerekliliği ortaya çıkmıştır. Medine İslâm Devleti’nin kuruluşu bu amaçla gerçekleştirilmiştir. Bu kuruluş esnasında yaşanan mücadelede Medineli Müslümanlar, İslâm tarihine yön veren bir rol üstlenmişlerdir. Medine’de kurulan İslâm devleti ve Medineli Müslümanları anlamak bu açıdan oldukça önemlidir.

Medineli Müslümanların yani ensarın anlaşılması, öncelikle toplum yapısının anlaşılmasıyla mümkündür. Araştırmada temel açıdan toplumu oluşturan sosyal, siyasal ve ekonomik unsurlardan yalnızca sosyal alan tercih edilmiştir. Medine sosyal düzeni de aile özelinde incelenmek ve anlaşılacak istenmiştir. Zira toplumlar ailelerden meydana gelmektedir. Toplumun sosyal yapısını anlamak, toplumu oluşturan aileleri ve aile yapılarını anlamakla mümkün olacaktır. Tezde, Medineli Müslümanların yani ensarın aile yapısı, Medineli hanımlar üzerinden araştırılıp bir sonuç ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Tezin birinci bölümünde “Ensar” kavramı ele alınarak İslâm tarihinde ensarın önemi ortaya konulmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde, ensar hanımlarının evlilikleri üzerinde durduk. Bu hanımların kaç evlilik yaptıkları, eşlerinin mensup olduğu kabileler, evliliklerin bir amaca matuf yapıp yapılmadığı ve boşanma ile sonuçlanan evlilikler tespit edilmiştir. Üçüncü bölümde, İbn Sa’d ’ın (ö. 230/845) **Kitâbü’t-Tabakâti’l-Kebîr** adlı esrinin onuncu cildinde (HANIMLAR) isimleri belirlenmiş olan üç yüz kırk dokuz hanımdan tekrar edilen dört hanım çıkartılıp üç yüz kırk beş ensar hanımının ve önemli aile fertlerinin hayat hikayeleri kısaca anlatılmıştır. Ailevi yakınlığa dikkat ederek ensar hanımlarının biyografileri sıralanmıştır. Annelerden sonra kızlarını, varsa onların da kızlarını, anneleri hakkında bilgi bulamadığımızda kız kardeşleri peş peşe vermeye çalıştık.

Tez konusunun belirlenmesinden, nihayete erdirilmesine kadar her aşamada değerli fikir ve yol göstermeleriyle yardım ve desteklerini esirgemeyen tez danışmanım, değerli Hocam Dr. Öğr. Üyesi Yavuz Yıldırım'a, kendisine her danıştığımızda bizi geri çevirmeyen ve değerli fikirleriyle bize yol gösteren sayın Hocam Prof. Dr. Adnan Demircan'a öncelikli olarak teşekkürü bir borç bilirim. Lisans yıllarından itibaren yol arkadaşlığımızı sürdürdüğümüz, teşvikleriyle yüksek lisansa başlamamda ve tezin her aşamasında desteğini esirgemeyen değerli dostum (küçük babam) Akile Tekin'e, her zaman dualarıyla ve destekleriyle yanımda olan annem Reyhan Cankurtaran, ablam Emine Cankurtaran ve Mükerrerem Tag'a, kardeşlerim Yahya ve Binnaş Cankurtaran'a; duaları ve çeşitli yardımlarıyla yanımda olan tüm arkadaşlarıma, özellikle Esra Şahin'e teşekkür ederim. Nihai olarak bu araştırma, varlık vesilem, ilmi çalışmalarımda örneğim, ahlaki açıdan rehberim ve yokluğuyla hasretim olan rahmetli babacığma ithafımdır. Rabbimiz'den ona bir rahmet sebebi olması ümidiyle...

Fatma CANKURTARAN

İstanbul 2019

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
ÖNSÖZ.....	vi
İÇİNDEKİLER	viii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xxii
TABLolar LİSTESİ.....	xxi
GİRİŞ	1
BİRİNCİ BÖLÜM.....	6
1. ENSAR	6
1.1. Sözlük Anlamı	6
1.2. Kur'ân-ı Kerîm'de Ensar	7
1.3. Hadislerde Ensar.....	10
İKİNCİ BÖLÜM	13
2. ENSAR HANIMLARININ AİLE HAYATI.....	13
2.1. Evlilikleri.....	13
2.1.1. Evlendikleri Kabileler.....	14
2.1.1.1. Kabile İçi Evlilik	14
2.1.1.2. Kabileler Arası Evlilik	15
2.1.2. Evlilik Nedenleri.....	16
2.2. Çocukları	18
2.3. Boşanmaları.....	18
2.4. Evlenmeyen Hanımlar	20
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	21
3. ENSAR HANIMLARI.....	21
3.1. EVS KABİLESİNE MENSUP HANIM SAHABİLER.....	21
3.1.1. er-Rebâb bt. en-Nu'mân	21
3.1.2. Akreb bt. Mu'âz	22
3.1.3. Hind bt. Simâk	24
3.1.4. Ümâme bt. Simâk	26

3.1.5. Havvâ bt. Râfi	26
3.1.6. Ümmü İyâs bt. Enes b. Râfi.....	27
3.1.7. Ümmü'l-Hakem Vedde bt. Ukbe.....	29
3.1.8. Ümmü Sa'd bt. Ukbe	30
3.1.9. Havle bt. Ukbe	31
3.1.10. Umeyre bt. Yezîd.....	33
3.1.11. Esmâ bt. Yezîd b. es-Seken (Ümmü Âmir el-Eşheliyye)	33
3.1.12. er-Rebâb bt. Ka'b.....	38
3.1.13. Ümmü Niyâr bt. Zeyd	39
3.1.14. Ümmü Amr bt. Selâme	40
3.1.15. Nâile bt. Selâme.....	41
3.1.16. Akreb bt. Selâme.....	41
3.1.17. Ümmü Hanzale bt. Rûmî	42
3.1.18. Ümmü Sehl bt. Rûmî	43
3.1.19. el-Muhayyât bt. Silkân.....	44
3.1.20. Ümâme bt. Bişr	44
3.1.21. Havvâ bt. Yezîd b. Seken.....	45
3.1.22. Ümeyme bt. Amr	48
3.1.23. Hind bt. Sehl	49
3.1.24. es-Sa'be bt. Sehl	49
3.1.25. Müleyke bt. Sehl	50
3.1.26. Ümeyme bt. Ebü'l-Heysen	50
3.1.27. Fâtima bt. el-Yemân	51
3.1.28. Ümâme bt. Hadîc	52
3.1.29. Umeyre bt. Züheyr	52
3.1.30. Leylâ bt. Nehîk	54
3.1.31. Sübeyte bt. er-Rebî	54
3.1.32. Cemîle bt. Sayfî	55
3.1.33. Ümeyme bt. Ukbe	55
3.1.34. Ümmü Âmir bt. Süleym.....	56
3.1.35. Umeyre bt. Sa'd b. Âmir.....	57

3.1.36. Cemîle bt. Sinân.....	57
3.1.37. Ümmü'r-Rübeyyi bt. Eslem.....	58
3.1.38. Umeyre bt. Ebû Hasme	58
3.1.39. Ümmü Sehl bt. Ebû Hasme	59
3.1.40. Ümeyme bt. Ebû Hasme	59
3.1.41. el-Vaksâ bt. Maksûd (Mes'ûd)	60
3.1.42. en-Nevvâr bt. Kays	61
3.1.43. Ümmü Abdullah bt. Âzib.....	61
3.1.44. Ümmü Abs bt. Mesleme	62
3.1.45. Hind bt. Mahmûd b. Mesleme	62
3.1.46. Ümmü Manzûr bt. Mahmûd b. Mesleme.....	63
3.1.47. Ümmü Amr bt. Mahmûd b. Mesleme.....	64
3.1.48. Süheyme bt. Eslem b. Hârîş.....	65
3.1.49. Lübâbe bt. Eslem b. Harîş.....	66
3.1.50. Ümmü Abdullah Selmâ bt. Eslem	66
3.1.51. Selâme bt. Mes'ûd	67
3.1.52. Umeyre bt. Mürşide	68
3.1.53. Esmâ bt. Mürşide	68
3.1.54. Lübânâ bt. Kayzî.....	70
3.1.55. Leylâ bt. Râfi	71
3.1.56. Ümmü'd-Dahhak bt. Mes'ûd el-Hârisiyye	72
3.1.57. Lübânâ bt. el-Hatîm.....	72
3.1.58. Leylâ bt. el-Hatîm	73
3.1.59. Amre bt. Mes'ûd	74
3.1.60. Umeyre bt. Mes'ûd	75
3.1.61. Habîbe bt. Kays.....	76
3.1.62. Süheyme bt. Mes'ûd	76
3.1.63. Ümmü Seleme bt. Mes'ûd	77
3.1.64. Habîbe bt. Mes'ûd.....	78
3.1.65. Ümmü Cündeb bt. Mes'ûd	78
3.1.66. Ümmü Sehl bt. en-Nu'mân.....	79

3.1.67. Umeyre bt. el-Hâris.....	79
3.1.68. Beşîre bt. en-Nu‘mân.....	80
3.1.69. Ümeyme bt. en-Nu‘mân	81
3.1.70. Şümeyle bt. el-Hâris	81
3.1.71. Beşîre bt. Sâbit.....	82
3.1.72. Umeyre bt. Sâbit	83
3.1.73. Âişe bt. Cüzey.....	83
3.1.74. Huleyde bt. el-Hubâb.....	84
3.1.75. Ümmü’l Hâris bt. el-Hâris	84
3.1.76. Aysâ bt. el-Hâris	85
3.1.77. Ümmü Habîb Habîbe bt. Mu‘atted	85
3.1.78. Büreyde bt. Bişr	86
3.1.79. Ümmü Simâk bt. Fedâle	87
3.1.80. eş-Şemûs bt. Ebû Âmir er-Râhib	87
3.1.81. Cemîle bt. Sâbit b. Ebü’l-Aklah.....	89
3.1.82. Habîbe bt. Ebû Âmir er-Râhib.....	90
3.1.83. Usayme bt. Ebü’l-Aklah	91
3.1.84. eş-Şemûs bt. en-Nu‘mân.....	92
3.1.85. Temîme bt. Ebû Süfyân	93
3.1.86. Leylâ bt. Ebû Süfyân	93
3.1.87. Âişe bt. Ebû Süfyân	94
3.1.88. Lübâbe bt. Ebû Lübâbe.....	95
3.1.89. Nüseybe bt. Simâk	96
3.1.90. Üneyse bt. Sâide	97
3.1.91. Umeyre bt. Umeyr	97
3.1.92. Ümmü Zürâre Hafsa bt. Hâtib	98
3.1.93. Sa‘îde bt. Beşîr.....	98
3.1.94. Umeyre bt. Külsûm b. el-Hidm	98
3.1.95. Umeyre (Amre) bt. Ubeyd	99
3.1.96. Sübeyte bt. Ye‘âr	100
3.1.97. Selmâ bt. Ye‘âr	101

3.1.98. en-Nevvâr bt. el-Hâris.....	101
3.1.99. Kebşe bt. Hâtib	102
3.1.100. Ümmü Sâbit bt. Cebr	102
3.1.101. Umeyre bt. Muhammed	103
3.1.102. Nüseybe bt. Niyâr	103
3.1.103. Sümeyye bt. Ma‘bed	104
3.1.104. Mutî‘a bt. en-Nu‘mân	104
3.1.105. el-Fürey‘a (Kureybe) bt. Kays	105
3.1.106. Habte bt. Cübeyr	105
3.1.107. Ümmü Cemîl bt. el-Cülâs	106
3.1.108. Hind bt. Evs	106
3.1.109. Leylâ bt. Evs	107
3.1.110. Su‘dâ bt. Evs	108
3.1.111. Kebşe bt. Evs	109
3.1.112. Safiyye bt. Sâbit.....	109
3.1.113. Müleyke bt. Sâbit.....	110
3.1.114. Rifâ‘a bt. Sâbit	110
3.1.115. Hasene bt. Sâbit (er-Râi‘a).....	111
3.1.116. Umâre bt. Hubâşe	111
3.1.117. Umeyre bt. Hubâşe	112
3.1.118. Üneyse bt. Rukaym.....	112
3.1.119. Nesîbe bt. Ebû Talha.....	112
3.1.120 Selmâ bt. Zeyd	113
3.1.121. Hayre bt. Ebû Ümeyye.....	114
3.2. HAZREC KABİLESİNE MENSUP HANIM SAHABİLER	114
3.2.1. Hüzeyle bt. Utbe	115
3.2.2. Mehabbe bt. er-Rebî	116
3.2.3. Habîbe bt. Hârice	117
3.2.4. Cemîle bt. Sa‘d	119
3.2.5. Zeyneb bt. Kays	121
3.2.6. Üneyse bt. Hubeyb.....	122

3.2.7. Ümmü Sâbit bt. Kays.....	123
3.2.8. Leylâ bt. Simâk.....	124
3.2.9. Kebşe bt. Vâkîd.....	124
3.2.10. Amre bt. Revâha.....	125
3.2.11. Ümeyme bt. Beşîr.....	126
3.2.12. Ümmü Eyyûb bt. Kays.....	127
3.2.13. Mendûs bt. Hallâd.....	128
3.2.14. Hûzeyle bt. Sâbit.....	129
3.2.15. Üneyse bt. Sa‘lebe.....	130
3.2.16. Ümmü Zeyd bt. es-Seken.....	130
3.2.17. Karîbe bt. Zeyd.....	131
3.2.18. Kebşe bt. Sâbit.....	131
3.2.19. Mu‘âze bt. Abdullah.....	132
3.2.20. Ümmü’l-Hakem bt. Abdurrahman.....	132
3.2.21. Nâile bt. er-Rebî.....	133
3.2.22. el-Fürey‘a bt. Mâlik.....	133
3.2.23. er-Rebâb bt. Hârise.....	135
3.2.24. er-Rübeyyi bt. Hârise.....	135
3.2.25. Huleyde bt. Sâbit.....	136
3.2.26. Ümmü Sâbit bt. Sâbit.....	137
3.2.27. Kebşe bt. Râfî.....	137
3.2.28. Su‘âd bt. Râfî.....	139
3.2.29. Ümmü’l-Hubâb el-Fürey‘a bt. el-Hubâb.....	140
3.2.30. Akreb bt. es-Seken.....	140
3.2.31. Mendûs bt. Amr.....	141
3.2.32. Selmâ bt. Amr b. Huneys.....	142
3.2.33. el-Fürey‘a bt. Hâlid.....	143
3.2.34. Ümmü Şerîk bt. Hâlid.....	143
3.2.35. Mendûs bt. Ubâde.....	144
3.2.36. Leylâ bt. Ubâde.....	145
3.2.37. Fûkeyhe bt. Ubeyd.....	146

3.2.38. Gaziyye bt. Sa'd.....	147
3.2.39. Kebşe bt. Abduamr	148
3.2.40. Amre bt. Sa'd.....	149
3.2.41. Amre bt. Sa'd b. Sa'd.....	150
3.2.42. Nâile bt. Sa'd b. Sa'd.....	150
3.2.43. Kurretü'l-ayn bt. Ubâde.....	151
3.2.44. Havle bt. Sâmit	152
3.2.45. Havle bt. Sa'lebe.....	153
3.2.46. Ümâme bt. Sâmit	155
3.2.47. Habîbe bt. Müleyl	156
3.2.48. Bişre bt. Müleyl	157
3.2.49. Amre bt. Hezzâl	157
3.2.50. Leylâ bt. Riâb.....	158
3.2.51. el-Fürey'a bt. Mâlik	159
3.2.52. Cemîle bt. Huzeyme	160
3.2.53. Ümmü Enes bt. Vâkîd.....	160
3.2.54. Bezî'a bt. Ebû Hârice.....	161
3.2.55. Ümmü Mâlik bt. Übey	161
3.2.56. Cemîle bt. Abdullah.....	163
3.2.57. Müleyke bt. Abdullah	165
3.2.58. Remle bt. Abdullah	166
3.2.59. Ümmü Sa'îd bt. Abdullah.....	167
3.2.60. Havle bt. Havlî.....	167
3.2.61. Füşhum bt. Evs	168
3.2.62. Zeyneb bt. Sehl	168
3.2.63. Leylâ bt. Tabât	169
3.2.64. Üneyse bt. Urve	169
3.2.65. Halîme bt. Urve.....	170
3.2.66. Hâlîde bt. Amr	171
3.2.67. Kebşe bt. Ferve	171
3.2.68. Ümmü Şurahbîl bt. Ferve.....	172

3.2.69. Büseyne bt. en-Nu‘mân	173
3.2.70. el-Fâri‘a bt. İsâm.....	174
3.2.71. Ümâme bt. İsâm.....	174
3.2.72. Ümeyye bt. Halîfe.....	175
3.2.73. Üneyse bt. Abdullah	175
3.2.74. Ümâme bt. Osman	176
3.2.75. Ümmü Râfi bt. Osman.....	177
3.2.76. Fûkeyhe bt. el-Muttalib	178
1.2.77. Büheyse bt. Amr	178
3.2.78. Habîbe bt. Mes‘ûd.....	179
3.2.79. Ümmü Kays bt. Hisn	179
3.2.80. Ümmü Sa‘d bt. Kays.....	180
3.2.81. Habbe bt. Amr.....	180
3.2.82. Kebşe bt. el-Fâkih.....	181
3.2.83. Ümmü Sa‘d bt. Mes‘ûd.....	182
3.2.84. Ümmü Sâbit bt. Mes‘ûd.....	182
3.2.85. Ümmü Sehl bt. Mes‘ûd.....	183
3.2.86. Leylâ bt. Rib‘î.....	183
3.2.87. Sünbüle bt. Mâ‘is.....	184
3.2.88. Üneyse bt. Mu‘âz.....	184
3.2.89. Havle bt. Mâlik	185
3.2.90. Üneyse bt. Hilâl	185
3.2.91. Nüseybe bt. Râfi	186
3.2.92. eş-Şemûs bt. Amr.....	186
3.2.93. Lemîs bt. Amr	187
3.2.94. Ümmü Amr bt. Amr.....	188
3.2.95. Hind bt. Amr	188
3.2.96. Hind bt. Amr b. el-Cemûh	190
1.2.97. İdâm bt. el-Cemûh	191
3.2.98. Ümmü Mu‘âz bt. Abdullah.....	191
3.2.99. Fûkeyhe bt. es-Seken	192

3.2.100. Ümmü Hibbân bt. Âmir	192
3.2.101. Humeyme bt. el-Humâm.....	193
3.2.102. Hind bt. el-Münzir	194
3.2.103. Ümmü Sa‘lebe bt. Zeyd	195
3.2.104. Ümmü’l-Haris bt. Sâbit.....	195
3.2.105. Âişe bt. Umeyr.....	196
3.2.106. Zeyneb bt. Sayfî.....	196
3.2.107. Ümmü Cemîl bt. el-Hubâb.....	197
3.2.108. Kubeyse bt. Sayfî.....	198
3.2.109. Humeyme bt. Sayfî	199
3.2.110. Hind bt. el-Berâ.....	200
3.2.111. Sülâfe bt. el-Berâ	201
3.2.112. er-Rebâb bt. el-Berâ.....	202
3.2.113. Müleyke bt. Abdullah	202
3.2.114. Hüzeyle bt. Mes‘ûd.....	203
3.2.115. Ümmü’l-Hâris bt. Mâlik	204
3.2.116. Sümeýke bt. Cebbâr.....	205
3.2.117. Usayme bt. Cebbâr.....	205
3.2.118. Ervâ bt. Mâlik	206
3.2.119. Ümmü Menî Esmâ bt. Amr.....	206
3.2.120. Ümmü’l-Hâris bt. en-Nu‘mân.....	207
3.2.121. Ümmü Abdullah bt. Sevâd.....	208
3.2.122. Ümmü Rezn bt. Sevâd	208
3.2.123. Umeyre bt. Kurt	209
3.2.124. İdâm bt. Kurt.....	209
3.2.125. Ümâme bt. Kurt	210
3.2.126. Âmine bt. Kurt	211
3.2.127. Esmâ bt. Kurt	211
3.2.128. er-Rübeyyi bt. et-Tufeyl	212
3.2.129. Hansâ bt. Riâb.....	213
3.2.130. Ümmü Zeyd bt. Kays.....	213

3.2.131. Ümmü Sâbit bt. Hârise.....	214
3.2.132. Ümâme bt. Muharris	214
3.2.133. Su‘âd bt. Seleme	215
3.2.134. Umeyre bt. Cübeyr.....	216
3.2.135. Ümmü Süleym bt. Amr.....	217
3.2.136. Ümmü Amr bt. Amr.....	218
3.2.137. Ümmü Cemîl bt. Kutbe.....	219
3.2.138. Üneyse bt. Aneme.....	220
3.2.139. Ümmü Bişr bt. Amr	221
3.2.140. Suhtî bt. Esved	222
3.2.141. Suhtî bt. Kays.....	222
3.2.142. Amre bt. Kays	223
3.2.143. es-Sa‘abe bt. Cebel	223
3.2.144. Ümmü Abdullah bt. Mu‘âz.....	224
3.2.145. Ümmü Umâre Nesîbe bt. Ka‘b	225
3.2.146. Fâtıma bt. Munkız.....	230
3.2.147. Kebşe bt. Mâlik.....	230
3.2.148. Zeyneb bt. el-Hubâb	231
3.2.149. Ümmü Sâbit bt. Sa‘lebe	232
3.2.150. Cemîle bt. Ebû Sa‘sa‘	232
3.2.151. Nâile bt. Ubeyd	234
3.2.152. Üseyle bt. el-Hâris	235
3.2.153. Şakîka bt. Mâlik.....	235
3.2.154. eş-Şemûs bt. Mâlik	236
3.2.155. Ümmü Selît en-Neccâriyye.....	236
3.2.156. en-Nevvâr bt. Mâlik.....	237
3.2.157. Ümmü Hakîm bt. en-Nadr	238
3.2.158. Ümmü Hârise er-Rübeyyi bt. en-Nadr.....	239
3.2.159. Ümmü Ubeyd bt. Sürâka	241
3.2.160. Üneyse bt. Amr Ebû Hârice.....	241
3.2.161. Ümmü Sehl bt. Amr Ebû Hârice.....	242

3.2.162. Külsüm bt. Muhriz.....	243
3.2.163. Esmâ bt. Muhriz.....	244
3.2.164. Ümmü'l-Münzir bt. Kays	244
3.2.165. Ümmü Süleym bt. Kays.....	246
3.2.166. Umeyre bt. Kays	246
3.2.167. Sübeyte bt. Selît	247
3.2.168. Ümmü Süleym bt. Milhân	248
3.2.169. Ümmü Hâram bt. Milhân.....	253
3.2.170. Ümmü Abdullah bt. Milhân.....	256
3.2.171. Ümmü Bürde Havle bt. el-Münzir	256
3.2.172. Havle bt. Kays b. es-Seken	257
3.2.173. es-Sümeyrâ bt. Kays	258
3.2.174. Ümmü'r-Reyyâ Su'ayde bt. Abduamr.....	260
3.2.175. Ümmü'l-Hâris bt. el-Hâris.....	261
3.2.176. Mendûs bt. Kutbe.....	262
3.2.177. Hüzeyle bt. Sa'îd.....	263
3.2.178. Zuğaybe bt. Zürâre.....	263
3.2.179. el-Fürey'a bt. Zürâre	264
3.2.180. Havle bt. Kays.....	265
3.2.181. Umeyre bt. Sehl	266
3.2.182. el-Fâri'a bt. Es'ad	267
3.2.183. Habîbe bt. Es'ad.....	268
3.2.184. Kebşe bt. Es'ad	269
3.2.185. Umeyre bt. Mes'ûd	269
3.2.186. Sevde bt. Hârise	270
3.2.187. Amre bt. Hârise.....	270
3.2.188. Ümmü Hişâm bt. Hârise	271
3.2.189. Ümmü Hâlid bt. Hâlid	272
3.2.190. Ca'de bt. Ubeyd	273
3.2.191. Afrâ bt. Ubeyd	274
3.2.192. Havle bt. Ubeyd	276

3.2.193. Ümmü'r-Rabî bt. Abd.....	276
3.2.194. Habîbe bt. Sehl.....	276
3.2.195. Ruğaybe bt. Sehl.....	278
3.2.196. Ümmü Seleme Su'âd bt. Râfi.....	278
3.2.197. Kebşe bt. Sâbit.....	279
3.2.198. Remle bt. el-Hâris.....	280
3.2.199. er-Rübeyyi bt. Mu'avviz.....	281
3.2.200. Umeyre bt. Mu'avviz.....	283
3.2.201. Amre bt. Hazm.....	283
3.2.202. Umeyre bt. er-Rebî b. en-Nu'mân.....	284
3.2.203. Amre bt. Ebû Eyyûb Hâlid b. Zeyd.....	284
3.2.204. Lübnâ bt. Sâbit.....	285
3.2.205. Amre el-Ûlâ bt. Mes'ûd.....	285
3.2.206. Amre es-Sâniye bt. Mes'ûd.....	286
3.2.207. Amre es-Sâlise bt. Mes'ûd.....	287
3.2.208. Amre er-Râbia bt. Mes'ûd.....	287
2.3.209. Amre el-Hâmise bt. Mes'ûd.....	288
3.2.210. Dubâ'a bt. Amr.....	289
3.2.211. Ümmü Sâbit (Ümmü Sehl) bt. Sehl.....	289
3.2.212. Kebşe bt. Sâbit b. Atîk.....	290
3.2.213. Ümmü Cemîl bt. Ebû Ahzem.....	291
3.2.214. Dübye bt. Sâbit b. Hâlid.....	291
3.2.215. Ümmü Süleym bt. Hâlid.....	292
3.2.216. Rukayye bt. Sâbit.....	292
3.2.217. Ümmü Zeyd.....	293
3.2.218. Ümmü Atıyye el-Ensâriyye.....	293
3.2.219. Hasnâ bt. Hizâm.....	295
3.2.220. Ümmü Varaka bt. Abdullah.....	296
3.2.221. Temîme bt. Vehb.....	297
3.2.222. Ümmü'l-Alâ el-Ensâriyye.....	298
3.2.223. Husayn b. Mihsan'nın Halası Esmâ.....	298

3.2.224. Ümmü Hâni el-Ensâriyye	299
SONUÇ	299
KAYNAKÇA	303

TABLÖLAR LİSTESİ

Evs Kabilesine Mensup Hanımların İsimleri	322
Hazrec Kabilesine Mensup Hanımların İsimleri	327

KISALTMALAR LİSTESİ

b.	: bin / ibn
Bkz.	: Bakınız
bt.	: Bint
c.	: Cilt
çev.	: Çeviren
DİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
ed.	: Editör
Haz.	: Hazırlayan
Hz.	: Hazreti
krş	: Karşıt Görüş
s.	: Sayfa
(sas)	: Sallallahu Aleyhi ve Sellem
t.y.	: Tarih Yok
thk.	: Tahkik Eden
y.y.	: Yayın Yeri Yok
v.	: Vefat

GİRİŞ

Sözlükte yardım edenler anlamına gelen “Ensar” kelimesi, Kur’ân-ı Kerîm’de yer almaktadır. Aynı zamanda ensar, Mekke’den Medine’ye hicret eden Müslümanlara her alanda yardım eden, onları koruyup kollayan ve Medine’de bir İslâm devletinin kurulmasında canlarıyla ve mallarıyla Hz. Peygamber’e (sas) ve Mekkeli Müslümanlara yardım eden Medineli Müslümanlar için kullanılan bir terimdir. Risâletin Medine dönemini anlamak ve dönemin sosyal olaylarını anlamlandırmak için bu dönemin özellikleriyle kuşanmış Medine’yi ve İslâm Devleti’nin kurucu nesli Medine toplum yapısını anlamak gerekmektedir.

Aile toplumu oluşturan en küçük yapı taşıdır. Toplumu anlayıp tahlil edebilmek için toplumu oluşturan aileyi incelemek icap etmektedir. Tezde Medine toplumunun yapısı Medineli hanımların aile ilişkileri ve evlilik hayatları üzerinden incelenmiştir.

Medine toplumunun aile yapısı İbn Sa’d’ın (v. 230/845) **Kitâbü’t-Tabakâti’l-Kebîr** adlı eserinin HANIMLAR cildinde (c. X) özel bir başlık altında isimleri tespit edilen üç yüz kırk dokuz hanımdan tekrar edilenler çıkartılıp üç yüz kırk beş Ensar hanımının biyografileri tabakât, İslâm Tarihi, Tefsir ve Hadis kaynaklarından araştırılmak suretiyle ele alınmıştır.

İslâm tarihi araştırmalarının kaynakları, sîret, tabakât, biyografi, bibliyografi gibi türlerde teliflerdir. Bu kaynakların müellifleri, muhtevalarında yer alan şahsiyetler, İslâmi ilimlerin genelinde olduğu gibi kadın değildir. Halbuki insanın nefsinin ve neslinin varoluşunda kadın, alternatifini bulunmayan bir esastır. Kadının gerek birey gerekse cins olarak, kendisinden öncekilerden pozitif bir biçimde farklılaşma imkanı, Allah Teâlâ’nın inzâl ettiği Kur’ân ve inşa ettiği İslâm sayesinde. Vakıada varlık olarak kabul edilmezken kulluk makamına yüceltilen kadın, İslâm Devleti’nin her aşamasında bulunmuştur. Günümüze kadar çeşitli ilmi disiplinlerde konu edilen çalışmalar olmakla birlikte, İslâm tarihi araştırmalarında Hz. Peygamber’in (sas) saygıdeğer eşleri ve güzide kızları dışındaki hanımları konu

edinen müstakil çalışmalar yok denecek kadar azdır. Ancak takdir edileceği üzere yirmi üç yıllık bir süreçte bir şekilde İslâm dairesinde var olan tüm hanımların tespit amacı, takatimizi aşan ve bugüne ulaşan mevcut veriler bakımından yetersiz sonuçlara götüreceği muhtemel olan bir iddia olacaktır. Bu sebeple araştırma, Medine Dönemi ile sınırlandırılmıştır.

Bu araştırmada amaçlanan feminizmin önerdiği bir kadın portresini aramak, cinsler arası münakaşa etmek, kadını öne çıkarma yarışına girmek değil; Allah Teâlâ'nın takdiri üzere o dönemde kadın olarak var olan güzide hanım sahabeleri örnek ve rehber edinme gayesiyle daha yakından tanımaktır.

Konu olarak Ensar hanımlarının belirlendiği tezde öncelikle “Ensar” kelimesinin sözlük ve ıstılahi anlamı açıklanmıştır. Muteber sözlük kaynaklarından araştırma neticesinde bulunan sonuçlar maddeler halinde sıralandıktan sonra ensar kavramının Kur’ân-ı Kerîm’de ve İslâm tarihinde ki kullanım süreci incelenmiştir. Çerçevesi belirlenen ensar kavramı içine dahil olan hanımların isimleri İbn Sa’d’ın **Kitâbü’t-Tabakâti’l-Kebîr** adlı eserinden tespit edildikten sonra üçüncü bölümde ise bu hanımların hayat hikayeleri kısaca verilmiştir.

İkinci bölümde tümevarım yöntemi ile genel olarak ensar hanımlarının kaç evlilik yaptıkları, hangi kabilelerle evlendikleri, evliliklerde özellikle tercih edilen bir sebep olup olmadığı, boşanma oranları, çocuk sayıları belirtilmiştir.

Üçüncü bölümde Ensar hanımı olarak tesbit edilen Evs Kabilesi’ne mensup yüz yirmi bir, Hazrec Kabilesi’ne mensup iki yüz yirmi dört, toplam üç yüz kırk beş hanımın isimleri, eşlerinin isimleri Şamile tarama sisteminden aranarak ilgili kaynaklara ulaşılmış ve hanımın nesebi, anne adı ve kabilesi, kardeşleri, varsa Hz. Peygamber ve Râşid Halifeler dönemindeki önemli rolleri hakkında kısaca bilgi verildikten sonra hanımların hayat hikayesi anlatılmıştır. Ensar hanımının ailesi hakkında bilgi verildikten sonra eş ve çocukları ve bunlar hakkında İslâm tarihi için önem arz eden noktalar belirtilmiştir. Biyografinin sonunda ise hayat hikayesi anlatılan hanımların Hz. Peygamber’e (sas) biat etmeleri, Akabe ve Rıdvan Biati’na

katılma, savaşlarda yer alma ve haklarında ayet nazil olması gibi İslâm tarihi açısından önem arz eden durumlar belirtilmiştir. Ensar hanımlarının biyografileri yazılırken sıralamada sahabe hanımların mensup oldukları kabilelerin aynı olmasına dikkat edildiği gibi anne kız veya kızlardeşler ard arda getirilmeye özen gösterilmiştir.

Ensar hanımlarının eşleri, eşlerinin kabileleri, boşanma ile sonuçlanan evlilikleri ve bu evlilikler neticesinde dünyaya gelen çocukların isimleri tablo halinde tezimizin sonunda yer almaktadır. Ensar hanımlarıyla ilgili böyle bir tablo yapmaktaki amacımız; hanımların evlilik sayıları, hangi kabilelere mensup şahıslarla evlenmeyi tercih ettikleri, boşanmaları ve çocuk sayıları ile ilgili özet bilgi sunmaktır.

Ensar hanımlarını konu edindiğimiz tezimizde kaynak olarak başta İslâm Tarihi'nin de temel kaynağı olan Kur'ân-ı Kerîm ve Hadis eserlerine başvurulmuştur. Özellikle ensar kelimesinin incelendiği birinci bölümde, ensar kelimesi ile ilgili ayet ve hadisler incelenerek araştırılmıştır. Bu araştırmada ensar kelimesinin sözlük anlamı Halil b. Ahmed'in (v. 170/786), **Kitâbu'l-A'yn**, İbn Fâris'in (v. 395/1004) **Mu'cemü Mekâyîsi'l-Luga**, İbn Manzûr'un (v. 711/1311) **Lisânu'l-Arab**, Râgıb el-İsfahânî'nin (v. V./XI) **el-Müfredât**, adlı eserlerinden tespit edilmiştir.

Tezimizin konusu olan Ensar hanımlarının ve ailelerinin hayat hikayeleri araştırılırken Tabakât, Ensab, Genel İslâm Tarihi, Tefsir ve Hadis eserlerinden faydalanılmıştır. Tabakât eserleri özellikle de İbn Sa'd'ın (v. 230/845) **Kitâbü't-Tabakâti'l-Kübîr** adlı eseri tezimizin ana kaynağını teşkil etmektedir. Tabakât eserlerinden İbn Sa'd'ın eserinin yanı sıra Halîfe b. Hayyât'ın (v. 240/854-55) **Kitâbü't-Tabakât**, Ebû Nu'aym el-İsfahânî'nin (v. 430/948) **Hilyetü'l-Evliyâ ve Tabakâtü'l-Esfiyâ**, İbn Abdilber'in (v. 463/1071) **el-İstî'âb fî Ma'rifeti'l-Ashâb**, İbnü'l-Esîr'in (v. 630/1233) **Üsdü'l-Gâbe fî Ma'rifeti's-Sahâbe**, es-Safedî'nin (v. 764/1363) **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, İbn Hacer'in (v. 852/1449) **el-İsâbe fî Temyizi's-Sahâbe**, adlı eserleri istifade ettiğimiz temel tabakât kitaplarıdır. Ensab kitaplarından ez-Zübeyrî'nin (v. 236/851) **Nesebu Kureyş**, İbn Hazm (v. 456/1064) **Cemheretü**

Ensâbi'l-'Arab, es-Sem'ânî'nin (v. 562/1166) **el-Ensâb** adlı eserleri istifade ettiğimiz ensab kitaplarındandır. Ensar hanımlarının ve aile fertlerinin biyografilerini araştırırken İslâm Tarihi açısından önemli olan bilgileri Siyer, Meğazi ve Genel İslâm Tarihi kaynaklarından elde ettik. Bu kaynaklar arasında en önemli olanları şüphesiz el-Vâkidî'nin (v. 207/823) **Kitab el-Târih ve'l-Meb'as ve'l-Meğâzî** ve İbn-i Hişâm'ın (v. 218/833) **es-Sîretü'n-Nebeviyye** adlı eserleridir. Bu iki eser dışında İbn Habib'in (v. 245/859) **Kitabü'l-Muhabber**, el-Belâzurî'nin (v. 279/982) **Ebsâbu'l-Eşrâf**, et-Taberî'nin (v. 310/915) **Târîhu'l-Rusul ve'l-Mülûk**, İbn Mâkûlâ'nın (v. 475/1082) **el-İkmâl**, İbnü'l-Cevzî'nin (v. 597/1200) **Telkîhü Fühûmi Ehlü'l-Eser fî Fünûni'l-Meğâzî ve'l-Eser**, İbnü'l-Esîr'in (v. 630/1229) **el-Kâmil fi't-Târih**, Sibte İbnü'l-Cevzî'nin (v. 654/1256) **Mira'tü'z-Zamân**, İbn Kesîr'in (v. 774/1373) **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, el-Makrizî'nin (v. 845/1441) **İmtâ'ü'l-Esmâ'**, adlı eserleri başlıca eserlerdir.

Tezimize konu olan Ensar hanımlarının arasında hakkında ayet nazil olan veya herhangi bir ayetle ilgili rivayette bulunan bir hanım mevcut ise bu hanım ile ilgili bilgilere Tefsir kaynaklarından ulaşılmıştır. Bu kaynaklar Mukâtil b. Süleymân'ın (v. 150/767) **Tefsîru Mukâtil b. Süleymân**, et-Taberî'nin (v. 310/915) **Câmiu'l-Beyân an Te'vîli Âyi'l-Kur'ân**, İbn Ebî Hâtim'in (v. 327/938) **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm li İbn Ebî Hâtim**, İbn Kesîr'in (v. 774/1373) **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm**, İzzet Derze'nin (v. 1984) **et-Tefsîrü'l-Hadîs** adlı eserleridir. Ensar kavramının Kur'an-ı Kerim'de hangi manalarda zikredildiği nüzül sırası dikkate alınarak tasnif edilmiş, kronolojik tertipte İzzet Derze'nin (v. 1984) **et-Tefsîru'l-Hadîs** eseri baz alınmıştır.

Hadis kitapları da istifade ettiğimiz kaynaklar arasında yer almaktadır. Resûlullah (sas)'den hadis rivayetinde bulunan hanımların ve rivayetlerin tespitinde Hadis kitapları kaynak olarak kullanılmıştır. Ahmed b. Hanbel'in (v. 241/855) **Müsned**, Dârimî, Abdullah b. Abdurrahman'ın (v. 255/869) **Sünenü Dârimî**, Buhârî, Muhammed b. İsmâil'in (v. 256/870) **el-Câmi'u's-Sahîh**, Müslim b. Haccâc'ın (v.261/875) **Sahîh-i Müslim**, İbn Mâce el-Kazvînî'nin (v. 273/887)

Sünenü İbn Mâce, Ebû İsbâ et-Tirmizî'nin (v. 279/892) **Sünenü Tirmizî**, adlı eserleri başvurduğumuz başlıca hadis eserleridir.

Tezimizde ayrıca ilgili **DİA'nın** ilgili maddelerinden ve Prof. Dr. Rıza Savaş'ın **İslâm'ın İlk Asrında Kadın** adlı eserinden istifade edilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. ENSAR

1.1. Sözlük Anlamı

ر ن ص maddesi sözlükte, mutlak manada yardım¹, mazluma yardım², hayrın başlaması, celbi³ manalarında kullanılmıştır. Halil b. Ahmed (v. 170/786) bu manaya Resûlullah'ın (sas) şu hadisini delil getirmektedir: “Kardeşin zalim de olsa, mazlum da olsa yardım et.”⁴ أنصار, “ناصر” ismi failinin⁵ çoğuludur.⁶ İbn Fâris (v. 395/1004) Allah'ın Mü'minlere yardımını, düşmanlara karşı zaferin meydana gelmesi⁷, onlara mutlaka yardım etmesi olarak açıklamaktadır. Bu maddeden türeyen أنصار hakkında Râgıb İsfehânî (v. V./XI. yy) özel bir açıklama yapmamaktadır. “تصاری” Allah'ın şu sözünden dolayı “أنصار الله”⁸ olarak isimlendirilir. Bir diğer görüşte Râgıb bu ayetin işaretiyle “تصاری”, kendilerine نصرا denilen topluluğa intisab etmeleri sebebiyle bu isimle isimlendirilmiştir. Buna göre Ensâr Hz. İsa'nın havarilerinin adı olmaktadır.⁹

¹Ebü'l-Kâsım Hüseyin b. Muhammed b. el-Mufaddal er-Râgıb el-İsfehânî, **el-Müfredât fi Garibi'l-Kur'an**, y.y., Mektebetü Nazâru Mustafa el-Bânî, t.y., s. 495.

²Halil b. Ahmed el-Ferâhidî, **Kitâbu'l-A'yn Müretteben A'la Hurûfi'l-Mu'cem**, Lübnan, Dâru'l-Kutubu'l-İlmiyye, t.y., c. IV, s. 227.

³İbn Fâris Ebü'l-Hüseyin Ahmed b. Fâris b. Zekeriyâ b. Muhammed er-Râzî el-Kazvînî el-Hemedânî, **Mu'cemü Mekâyisi'l-Luga**, thk. Abdüsselam Muhammed Harun, y.y., Dâru'l-Fikr, t.y., c. IV, s. 435.

⁴Halil b. Ahmed, **Kitâbu'l-A'yn**, c. IV, s. 227.

⁵İbn Manzûr (v. 711/1311), نصير ism-i failinin ناصر anlamında olup, cemisinin de أنصار olduğunu belirtmektedir. İbn Manzûr, **Lisânu'l-Arab**, Kahire, Dâru'l-Me'arif, t.y., c. V, s. 4439.

⁶Halil b. Ahmed, **Kitâbu'l-A'yn**, c. IV, s. 227.

⁷İbn Manzûr, düşmanına karşı mazluma yardım etme manasına yer vermektedir. İbn Manzûr, **Lisânu'l-Arab**, c. V, s. 4439.

⁸يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَمَّا نَتَّ طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرْتُ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ نَاخ

“Ey iman edenler! Allah'ın yardımcıları olun. Nasıl ki Meryem oğlu İsa da havarilere, “Allah'a giden yolda benim yardımcıları kimdir?” demişti. Havariler, “Biz Allah'ın yardımcılarıyız” demişlerdi. Bunun üzerine İsrailoğulları'ndan bir kesim inanmış, bir kesim de inkâr etmişti. Nihayet biz inananları, düşmanlarına karşı desteklerdik. Böylece üstün geldiler.” (Saff 61/14) Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, **Kur'an-ı Kerim Meâli**, Ankara, haz. Halil Altuntaş, Muzaffer Şahin, 2010, s. 550.

⁹Râgıb el-İsfehânî, **el-Müfredât**, s. 495.

1.2. Kur'ân-ı Kerîm'de Ensar

Kur'ân-ı Kerîm'de n-s-r kökü çeşitli türevlerde 158 kez zikredilmektedir. Bu kullanımlarda, Ensar formu Mekki surelerden sadece Nuh suresi 71/25. ayette zikredilmektedir.¹⁰ Medine'de ise altı surede, on bir ayette, on üç defa zikredilmiştir. Medeni surelerde Bakara suresi 2/107, 120, 270;¹¹ Enfal suresi 8/40;¹² Al-i İmran suresi 3/52,¹³ 192;¹⁴ Saf suresi 61/14;¹⁵ Maide suresi 5/72;¹⁶ Tevbe suresi 9/74,

وَمِمَّا حَطَبْتَهُمْ أَغْرُقُوا فَأَدْخَلُوا نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَنْصَارًا¹⁰
(Nuh Suresi 71/25)

“Hataları (küfür ve isyanları) yüzünden suda boğuldular ve cehenneme sokuldular da kendileri için kendileri için Allah'tan başka yardımcıları bulamadılar.” (Nuh Suresi 71/25) **DİB Kur'an-ı Kerim Meâli**, s. 570.

11 أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ
(Bakara 2/107)

“Bilmez misiniz ki göklerin ve yerin hükümlerini Allah'ındır. Sizin için Allah'tan başka ne bir dost ne de bir yardımcı vardır.” (Bakara 2/107) **DİB Kur'an-ı Kerim Meâli**, s. 16.

وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ إِنَّ هُدَىٰ اللَّهِ هُوَ الْهُدَىٰ وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ الَّذِي جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ

(Bakara 2/120)

Sen dinlerine uymadıkça, ne Yahudiler ve ne de Hıristiyanlar asla senden razı olmazlar. De ki; “Allah'ın yolu asıl doğru yoldur.” Sana gelen ilimden sonra, eğer onların arzu ve keyiflerine uyacak olursan, bilmiş ol ki Allah'tan sana ne bir dost ne de bir yardımcı vardır. (Bakara 2/120) **DİB Kur'an-ı Kerim Meâli**, s. 18.

وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِنْ نَفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُمْ مِنْ نَذْرٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ

(Bakara 2/270)

“Allah yolunda ne her ne harcar veya her ne adarsanız, şüphesiz Allah onu bilir. Zulmedenlerin yardımcıları yoktur.” (Bakara 2/270) **DİB Kur'an-ı Kerim Meâli**, s. 45.

12 وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا يَوَدُّ اللَّهُ مَوْلَىٰ ذِي النِّصْبِ

(Enfal 8/40)

“Eğer yüz çevirirlerse bilin ki Allah sizin dostunuzdur. O ne güzel dosttur; O, ne güzel yardımcıdır!” (Enfal 8/40) **DİB Kur'an-ı Kerim Meâli**, s. 180.

13 İki defa zikredilmiş.

14 فَلَمَّا أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنْهُمُ الْكُفْرَ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ آمَنَّا بِاللَّهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ

(Al-i İmran 3/52)

“İsâ onlarda ki inkârlarını sezince, “Allah yolunda yardımcıları kim?” dedi. Havârilere, “Biziz Allah yolunun yardımcıları. Allah'a iman ettik. Şahit ol, biz Müslümanlarız” dediler. (Al-i İmran 3/52) **DİB Kur'an-ı Kerim Meâli**, s. 54.

رَبَّنَا إِنَّكَ مِنْ تُجُلِّ النَّارِ فَقَدْ أَخْرَجْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ

(Al-i İmran 3/192)

“Rabbimiz! Sen kimi cehennem ateşine sokarsan, onu rezil etmişsindir. Zalimlerin hiç yardımcıları yoktur.” (Al-i İmran 3/192) **DİB Kur'an-ı Kerim Meâli**, s. 74.

15 İki defa zikredilmiş.

16 يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لِحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَمْنَتْ طَائِفَةٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ وَكَفَرَتْ طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ نَاحٍ

(Saff 61/14)

“Ey iman edenler! Allah'ın yardımcıları olun. Nasıl ki Meryem oğlu İsâ da havarilere, “Allah'a giden yolda benim yardımcıları kimdir?” demişti. Havariler, “Biz Allah'ın yardımcılarıyız” demişlerdi.

100, 117¹⁸ ayetlerinde zikredilmektedir. Ensar kelimesinin Kur’ân-ı Kerîm’de ilk geçtiği yer olan Mekki surelerden Nûh suresi 71/25. ayette Allah Teâla şöyle buyurmaktadır: “Bunlar hataları yüzünden suda boğuldular; sonra ateşe sokuldular ve o zaman Allah’ın dışında hiçbir yardımcı bulamadılar.” Taberî (ö. 310/923), **Câmiu’l-Beyân an Te’vîli Âyi’l-Kur’ân** adlı tefsirinde Nuh 71/25. ayetini “İşledikleri günahlardan dolayı suda boğuldular, cehenneme atıldılar ve Allah’tan başka yardımcı da bulamadılar.”¹⁹ şeklinde tefsir etmiştir. İbn Kesîr (ö. 711/1311/12) **Tefsîrü’l-Kur’âni’l-‘Azîm** adlı eserinde Nuh 71/25. ayeti şu şekilde tefsir etmektedir: ” Onlar fazlaca günah işlemeleri, günah işlemede ısrar etmeleri, küfür etmede ve peygamberlerine muhalefet etmeyi sürdürdükleri için “suda boğuldular,

---

Bunun üzerine İsrailoğulları’ndan bir kesim inanmış, bir kesim de inkâr etmişti. Nihayet biz inananları, düşmanlarına karşı destekledik. Böylece üstün geldiler.” (Saff 61/14) **DİB Kur’an-ı Kerim Meâli**, s. 550.

لَقَدْ كَفَرَ الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ اعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ
(Mâide 5/72)

Andolsun “Allah, Meryem oğlu Mesih’tir” diyenler, kesinlikle kâfir oldu. Oysa Mesih şöyle demişti: “Ey İsrailoğulları! Benim de Rabbiniz, sizin de Rabbiniz olan Allah’a kulluk edin. Kim Allah’a ortak koşarsa, artık, Allah ona cenneti muhakkak haram kılmıştır. Onun barınağı da ateştir. Zalimler için hiçbir yardımcı yoktur.” (Mâide 5/72) **DİB Kur’an-ı Kerim Meâli**, s. 119.

يُحْلِفُونَ بِاللَّهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهَمُّوا بِمَا لَمْ يَنَالُوا وَمَا يَنَالُوا إِلَّا أَنْ أُغْنَاهُمْ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ فَضْلِهِ فَإِنَّ¹⁸ يَتُوبُوا يَكُنْ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ يَبْتَغُوا يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ
(Tevbe 9/74),

“Bir şey söylemediklerine dair Allah’a yemin ediyorlar. Hâlbuki o küfür sözünü söylediler ve (sözde) Müslüman olduktan sonra inkâr ettiler. Ayrıca başaramadıkları şeye (peygamberi öldürmeye) de yeltendiler. Sırf, Allah ve Resûlü kendi lütfü ile onları zengin kıldığı için intikam almaya kalktılar. Eğer tevbe ederlerse, kendileri için hayırlı olur. Şayet yüz çevirirlerse, Allah onları dünyada ve ahirette elem dolu bir azaba çarptıracaktır. Artık onlar için yeryüzünde ne bir dost, ne de bir yardımcı vardır.” (Tevbe 9/74), **DİB Kur’an-ı Kerim Meâli**, s. 198.

وَالسَّابِقُونَ الْأُولُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ
(Tevbe 9/100),

“İslâm’ı ilk kabul eden Muhacirler ve ensar ile, iyilikle onlara uyanlar var ya, Allah onlardan razı olmuş; onlar da O’ndan razı olmuşlardır. Allah onlara içinden ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetler hazırlaştı. İşte bu büyük başarıdır.” (Tevbe 9/100) **DİB Kur’an-ı Kerim Meâli**, s. 202.

لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ مِنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبَ فَرِيقٍ مِنْهُمْ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهِمْ رَءُوفٌ رَحِيمٌ
(Tevbe 9/117),

“Andolsun Allah; Peygambere ile içlerinde bir kısmının kalpleri eğrilmeğe yüz tuttukten sonra, sıkıntılı bir zamanda ona uyan muhacirlerle ensarın tevbelerini kabul etmiştir. Şüphesiz O, onlara çok şefkatli ve çok merhametlidir.” (Tevbe 9/117) **DİB Kur’an-ı Kerim Meâli**, s. 204.

¹⁹ Ebû Ca’fer Muhammed b. Cerîr b. Yezîd b. et-Taberî, **Câmiu’l-Beyân an Te’vîli Âyi’l-Kur’ân**, thk. Ahmed Muhammed Şâkir, y.y., Müessesetu’r-Risale, 2000, c. XXIII, s. 641.

ateşe sokuldular” ve Allah’tan başka da yardımcı bulamadılar.”²⁰ İzzet Derveze’ye göre bu ayette Nuh’un kavminin, işledikleri günah ve hatalarından dolayı suda boğuldukları kaydedilmiştir. Ahirette varacakları yer ise cehennem ateşidir. Orada kendilerine, Allah’a ve gazabına karşı yardım edecek hiçbir kimse bulunmayacaktır.²¹

Ensar kelimesi Medeni dönemde Enfal suresi 8/40. ayette ilk defa zikredilmiştir. Bu ayette Allah Teâlâ şöyle buyurmaktadır: “Eğer dönerlerse, bilin ki Allah sizin sahibinizdir. O, ne güzel sahip, ne güzel yardımcıdır.”²² Taberî bu ayeti şöyle tefsir etmiştir: “Sizinle savaşmaya devam ederlerse bilin ki Allah sizin mevlânızdır: Onlarla savaşın ve bilin ki, Allah onlara karşı size yardım eder ve sizi destekler. Allah ne kadar güzel yardımcı ve ne güzel zafer vericidir.”²³ İbn Kesîr aynı ayeti şöyle tefsir etmiştir: “Eğer size muhalefete sizinle savaşmaya devam ederlerse, Allah sizin mevlanızdır. Düşmanlarınıza karşı size yardımcıdır. O ne güzel Mevlâ ne güzel yardımcıdır.”²⁴ İzzet Derveze’ye göre bu ayette Bedir Savaşı ve Müslümanların kazandığı zaferden bahsedilmekte ve ayet şöyle tefsir edilmektedir: “Bedir Savaşı sonrası Müslümanların zafer kazanmaları ile ortaya çıkan sonuçlar işlenmektedir. Müslümanların galibiyetinin sonucu olarak İslâm’ın kazandığı izzet ve kuvvete işaret edilmiş ve Müslümanlar hoşgörülü olmaya davet edilmiştir. Öyleyse yeryüzünde fitne kalmayınca, din tamamen Allah’ın oluncaya kadar savaş... ve Mü’minler bilmeliler ki Allah, onların velisi ve yardımcısıdır. Allah, ne güzel dost ve ne güzel bir yardımcıdır.”²⁵

Ensar kelimesinin geçtiği ayetlerden sadece Tevbe sure 9/100. ve 117. ayette ensar terimi Medineli Müslümanları ifade etmektedir. İbn Kesîr Tevbe suresi 9/100.

---

²⁰ Ebü’l-Fidâ’ İmâdüddîn İsmâîl b. Şihâbiddîn Ömer b. Kesîr el-Kureşî el-Busrâvîed-Dımeşkî eş-Şâîf, **Tefsîrü’l-Kur’âni’l-‘azîm**, thk. Samî b. Muhammed es-Sellâme, y.y., Dâru Taybe li’n-Neşr ve’t-Tevzi’, 1999, c. VIII, s. 236.

²¹ M. İzzet Derveze, **et-Tefsîrü’l-Hadîs**, Çev. Muharrem Önder, Vahdettin İnce, İstanbul, Düşün Yayıncılık, 2014, c. IV, s. 94.

²² **DİB Kur’an-ı Kerim Meâli**, s. 180.

²³ Taberî, **Câmiu’l-Beyân**, c. XIII, s. 544, 545.

²⁴ İbn Kesîr, **Tefsîrü’l-Kur’âni’l-‘azîm**, c. IV, s. 57.

²⁵ M. İzzet Derveze, **et-Tefsîrü’l-Hadîs**, c. V, s. 372.

ayeti şöyle tefsir etmektedir: “Allah’ın bu ayette muhacir ve ensarın en ileri ve önde gelenlerinden ve onlara uyanlardan razı olduğu ve onlara Nâim Cennetlerini ve devamlı nimetleri hazırlayarak bu hoşnutluğu ifade etmiştir. Önde gelenler ise Hudeybiye yılı Rıdvan biatında bulunanlardır.”²⁶ İzzet Derveze’ye göre ensar: “Onlar da Medine halkından Hz. Peygamber’e iman eden, Ona yardım edeceğine söz veren, O’nun arkadaşlarıyla birlikte kendilerine hicret etmesini gönülden arzulayan, hicret edenleri destekleyen, şiddet ve sıkıntı zamanlarında onlara fiili yardımlarda bulunanlardır.”²⁷ Taberî’ye göre ensar: “Allah’a ve Resûlu’ne karşı küfür ehlinden olan düşmanlarına karşı Resûlullah (sas)’e yardım edenlerdir.”²⁸ Tevbe suresi 9/117. ayetti Taberî şöyle tefsir etmektedir: “Muhakkakki Allah Peygamberi ve zor zamanda O’na uyan muhacir ve ensarı affetti. Allah Peygamberi ve Tebuk Gazvesi’nde binek sıkıntısı, yiyecek sıkıntısı, su sıkıntısı çekmekte oldukları halde kendisiyle beraber gelen muhacirlerle ensarı affetti.”²⁹ Derveze’ye göre “Allah’ın, Hz. Peygamber’in ve zor şartlarda, hatta bazılarının Allah’ın razı olmadığı bir duruma düşebileceği koşullarda O’na tabi olan Muhacir ve Ensardan razı olduğu ve onların tevbesini kabul ettiği belirtilmektedir.”³⁰

Ensar kelimesinin zikredildiği ayetlerden Nûh suresi 71/25. ayet ve Enfal suresi 8/40. ayet dikkate alındığında bu terim dost, yardımcı manalarında gelmektedir. Yurtlarına gelen muhacirleri koruyup kolladıkları, ihtiyaçlarını giderdikleri, yurtlarını onlara açtıklarından dolayı Medineli Müslümanlar’da Ensar olarak adlandırılmıştır.

1.3. Hadislerde Ensar

Ensar’ın tanımı ve fazileti ile ilgili pek çok hadis mevcuttur. Buhari (ö. 256/870) **el-Câmi‘u’s-Sahîh** adlı eserinde ensarın menâkıbı adlı bir bab başlığı

---

²⁶ İbn Kesîr, **Tefsîrü’l-Kur’âni’l-‘azîm**, c. IV, s. 203.

²⁷ M. İzzet Derveze, **et-Tefsîrü’l-Hadîs**, c. VII, s. 441.

²⁸ Taberî, **Câmiu’l-Beyân**, c. XIV, s. 434.

²⁹ Taberî, **Câmiu’l-Beyân**, c. XIV, s. 540.

³⁰ İzzet Derveze, **et-Tefsîrü’l-Hadîs**, c. VII, s. 458.

açmış, bu başlık altında Resûlullah'tan (sas) rivayet edilen ensarın fazileti ile ilgili hadisleri sıralamıştır. Buhari bu bab başlığını temellendirmek için Haşr suresi 59/9. ayeti delil olarak göstermiştir. Rivayetlerde Medinelî Müslümanlar'ın ensar olarak anılmaları Allah Teâlâ'nın onları bu isimle nitelemesi neticesinde gerçekleştiği bildirilmektedir. Enes b. Mâlik'ten gelen bir rivayet bu konuda delil olarak gösterilmiştir. Enes b. Mâlik'e sorulan "Siz Medineliler, Kur'ân gelmeden önce Ensar adıyla anılır mıydınız, yoksa ensar adını size Allah mı vermiştir?" sorusu üzerine Enes b. Mâlik "Evet, bu adı bize Allah verdi." demiştir.³¹

Ensar, Resûlullah'a (sas) büyük değer verip koruyup gözettiği gibi Resûlullah'da (sas) ensara büyük önem vermiş, hicretle emredilmiş olmasaydı dahi ensarın arasında yer alacağını belirtmiştir. Resûlullah'ın (sas) "Eğer ensar bir dere yoluna yâhud bir dağ yoluna girselerdi, muhakkak ben ensarla beraber onların vadisinin içine girerdim. Eğer hicret olmasaydı, ben muhakkak ensardan bir kişi olurum."³² "Allah şahid olsun ki, sizler bana insanların en sevimlilerindensiniz."³³ Hadis-i şerifleri Resûlullah'ın (sas) ensara verdiği değeri göstermektedir.

Ensara büyük değer veren Resûlullah (sas), ensarın günden güne azalacağını bildirerek kendi döneminde Medine'de bulunan Medinelî Müslümanların ensar olarak kabul edilmesi gerektiğini ve ensar olarak adlandırılan bu neslin gözetilmesini Müslümanlara tavsiye ederek şöyle buyurmuştur: "Ensar benim samimi dostlarım, sırdaşlarım ve eminlerimdir. İnsanlar günden güne çoğalacaklar, Ensar ise azalacaktır. Şu halde siz ensarın iyilik edenlerinden kabul edin, kötülük edenlerinin kusurlarından vazgeçin."³⁴ bu hadis-i şerif göstermektedir ki Resûlullah (sas) ensarı

---

³¹ Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâîl b. el-Buhârî, **el-Câmi'u's-Sahîh**, trc. Muhammed Sofuoğlu, İstanbul, Ötüken, 1987, "Kitâbu Menâkıbi'l-Ensâr", bab 63, hadis 1, c. VIII, s. 3545.

³² Buhârî, **el-Câmi'u's-Sahîh**, "Kitâbu Menâkıbi'l-Ensâr", bab 63, hadis 4, c. VIII, s. 3548.

³³ Buhârî, **el-Câmi'u's-Sahîh**, "Kitâbu Menâkıbi'l-Ensâr", bab 63, hadis 10, c. VIII, s. 3552.

³⁴ Buhârî, **el-Câmi'u's-Sahîh**, "Kitâbu Menâkıbi'l-Ensâr", bab 63, hadis 26, c. VIII, s. 3562-3563.

samimi dost, sırdaş ve kendilerine güvenilebilen emin kimseler olarak tanımlamış ve onların gözetilmesini Müslümanlara vasiyyet etmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. ENSAR HANIMLARININ AİLE HAYATI

2.1. Evlilikleri

Ensar, Mekkeli muhacirleri yurtlarında ağırlayan, onlara ev sahipliği yapan Medineli iki arap kabilesi Evs ve Hazrec kabilelerine mensup Müslümanlar için kullanılan bir terimdir. İbn Sa‘d’ın **Kitâbü’t-Tabakâti’l-Kebîr** adlı eserinin onuncu cildinde (Hanımlar) Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat eden üç yüz kırk dokuz ensar hanımı yer almaktadır. Bu hanımlar incelendiğinde eserde zikredilen mükerrerler çıkarılınca üç yüz kırk dört ensar hanımı bulunmaktadır.

Tespit edilen bu hanımların aile hayatını incelediğimizde Evs Kabilesi’ne mensup yüz yirmi bir hanımdan yirmi hanımın evlilik yapıp yapmadığına dair bilgiye kaynaklarda ulaşamamıştır. Evlilik hayatına dair bilgi bulamadığımız yirmi hanım dışındaki yüz bir hanımın evlilik sayısı farklı olmakla birlikte evlendiklerine dair bilgiye ulaşılmıştır. Evs Kabilesi’ne mensup ensar hanımları genelde tek evlilik yapmayı tercih etmelerine rağmen birden fazla evlilik yapan hanım sahabeler de mevcuttur. Bu hanımlardan yetmiş yedisi bir defa evlenmiş, yirmi üçü iki defa, bir hanım da üç defa evlenmiştir. Üç defa evlilik yaptığını tespit ettiğimiz ensar hanımı Evs Kabilesi’nin Benî Zafer Kolu’na mensup Büreyde bt. Bişr’dir.¹

Hazrec Kabilesi’ne mensup iki yüz yirmi dört ensar hanımının aile hayatı incelendiğinde bu hanım sahabilerin evlenme oranının Evs Kabilesi’ne mensup ensar hanımlarından daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Buna göre Hazrec Kabilesi’ne mensup yüz kırk altı hanımın tek evlilik yaptığı, otuz yedi hanımın iki evlilik yaptığı, sekiz hanımın üç evlilik yaptığı, bir hanımında dört evlilik yaptığı tespit

---

¹ Muhammed b. Sa‘d b. Menî el-Hâşimî el-Basrî, **Kitâbü’t-Tabakâti’l-Kebîr**, ed. Adnan Demircan, çev. Mehmet Akbaş, Yusuf Ziya Keskin, 2. bs, İstanbul, Siyer Yayınları, 2015, c. X, s. 361.

edilmiştir. Dört defa evlenen hanım Abdullah b. Übey'in kızı Cemîle bt. Abdullah'tır.²

2.1.1. Evlendikleri Kabileler

Ensar hanımları arasında kabile içi evlilik yaygın olmakla birlikte farklı kabilelere mensup şahıslarla ve kabilesinin anlaşmalı olduğu kabileye mensup şahıslarla evlilikler de mevcuttur.

2.1.1.1. Kabile İçi Evlilik

Medine toplumunda kabile içi evlilik yaygın bir evlilik türüdür. İbn Sa'd'ın **Kitâbü't-Tabakâti'l-Kebîr** adlı eserinde geçen Evs Kabilesi'ne mensup yüz yirmi bir hanımın evliliklerinden doksan biri kendi kabilelerine mensup şahıslarla yapılmıştır. Kabile içi evlilikler de aynı kabileye mensup olmanın yanı sıra kabile içi akraba evliliklerde görülmektedir. Evs Kabilesi'ne mensup altı hanım kuzeni ile evlenmiştir. Akraba evliliklerine örnek olarak Ümmü Amr bt. Selâme ile eşi dayısının oğlu Muhammed b. Mesleme'nin evliliğini,³ Ümâme bt. Hadîc ile eşi amcasının oğlu Üseyd b. Zuheyr b. Râfi'nin evliliğini,⁴ Ümmü Amr bt. Mahmûd ile amcasının oğlu Abdullah b. Muhammed b. Mesleme'nin evliliklerini örnek olarak gösterebiliriz.⁵

Medineli Müslümanlar'dan Hazrec Kabilesi'ne mensup olan iki yüz yirmi dört ensar hanımından iki yüz beş hanım kendi kabilelerine mensup şahıslarla evlenmişlerdir. Bu evlilikler sadece kabile içi değil, kabile içi akraba evlilikleri şeklinde de gerçekleşmiştir. Akraba evliliklerine Havle bt. Sa'lebe ile amcasının oğlu Evs b. es-Sâmit'in evliliği,⁶ Nüseybe bt. Râfi ile amcasının oğlu Ebû Sa'îd b. Evs b.

---

² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394.

³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 343.

⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348.

⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352.

⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 390.

el-Mu'allâ ile evliliği,⁷ Ümmü Cemîl bt. el-Hubâb ile halasının oğlu el-Münzir b. Amr b. Huneys'in evliliği⁸ örnek olarak gösterilebilir.

Evs ve Hazrec kabilelerine mensup hanımların evlilikleri incelendiğinde kabile içi evliliğin Hazrec Kabilesi'nde daha fazla görüldüğü tespit edilmiştir. Bu durum muhtemelen Hazrec Kabilesi'nin nüfusunun daha kalabalık olmasından kaynaklanmaktadır.

2.1.1.2. Kabileler Arası Evlilik

Medine toplumunda kabileler arası evlilik, kabile içi yapılan evliliklerden daha az gerçekleşmiş olsa bile yine de kabileler arası evlilikler gerçekleşmiştir. İbn Sa'd'ın **Kitâbü't-Tabakâti'l-Kebîr** adlı eserinde geçen Evs Kabilesi'ne mensup hanımların yapmış olduğu evliliklerden on üç evliliğin Hazrec Kabilesi'ne mensup şahıslarla, Hazrec Kabilesi'ne mensup hanımların yaptıkları evliliklerin ise yirmi altısının Evs Kabilesi'ne mensup şahıslarla gerçekleşmiş olduğu tespit edilmiştir. Bu durum bizlere kabileler arası evliliğin Evs Kabilesi'nde daha fazla olduğunu göstermektedir.

Medineli Evs ve Hazrec kabilelerine mensup hanımların kabileler arası gerçekleşen evlilikleri sadece Medine'de bulunan kabilelerle değil, Medine dışında ki kabilelerle de özellikle Kureyş Kabilesi'ne mensup şahıslarla evlilikler gerçekleştirilmiştir. Evs Kabilesi'ne mensup hanımların evliliklerinden on biri Kureyş Kabilesi'ne mensup şahıslarla yapılmıştır. Evs Kabilesine mensup Ümmü İyâs bt. Enes b. Râfi, Abduddâr b. Kusay'dan Ebû Sa'd b. Talha ile Mekke'de evlenmiş, Ebû Sa'd Müslüman olmadan vefat etmiştir.⁹ Yine Evs Kabilesi'ne mensup Ümmü'l-Hakem Vedde bt. Ukbe, Kureyş Kabilesine mensup Kays b. Merhame ile Mekke'de evlenmiştir.¹⁰ İslâm Tarihi'nde hem Muhacir hem Ensar'dan

---

⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 403.

⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 406.

⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 339.

¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VI, s. 43. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340.

sayılan sahabiler gibi Ümmü İyâs bt. Enes ve Ümmü'l-Hakem Vedde bt. Ukbe'yi hem Muhacir hem de ensar arasında zikredebiliriz. Hz. Ömer, Evs Kabilesi'ne mensup Cemîle bt. Sâbit b. Ebü'l-Aklah ile evlenmiş fakat bu evlilik boşanma ile neticelenmiştir.¹¹ Evs Kabilesi'ne mensup Leylâ bt. el-Hatîm, Resûlullah'a (sas) kendisini hibe etmek suretiyle evlenmiş fakat bu evlilik Leylâ'nın kıskanç olması nedeniyle tam olarak gerçekleşmeden boşanma ile sonuçlanmıştır.¹²

Hazrec Kabilesi'ne mensup ensar hanımlarının yaptığı evliliklerin dördü Kureyş Kabilesi'ne mensup şahıslarla yapılmıştır. Hz. Ebû Bekr Hazrec Kabilesi'ne mensup Habîbe bt. Hârice ile evlenmiştir. Habîbe, Hz. Ebu Bekr'in son eşiştir.¹³ Hz. Hamza, Hazrec Kabilesi'ne mensup Havle bt. Kays ile evlenmiştir.¹⁴

Yapılan araştırma Kureyş Kabilesi ile yapılan evliliklerin oranının Evs Kabilesi'ne mensup hanımlarda daha fazla olduğu, Hazrec Kabilesi'ne mensup hanımların da hicretten sonra Kureyş Kabilesi'ne mensup şahıslarla evlendiğini ortaya koymaktadır.

2.1.2. Evlilik Nedenleri

Ensar hanımlarının evlilikleri incelendiğinde kabile içi evliliğin daha yaygın olduğu görülmektedir. Bu duruma karşın kabileler arası evliliklerde mevcuttur. Evs Kabilesi'ne mensup hanımların kendi kabilelerinin dışındaki şahıslarla yaptıkları evlilikler, Hazrec Kabilesi'ne mensup hanımlardan daha fazladır. Kabileler arası evliliklerin az olmasında hicretten önce meydana gelen Bu'as Savaşları'nın etkisi vardır. Evs ve Hazrec kabileleri arasında yaşanan bu savaşlar iki kabile arasında evliliklerin daha az gerçekleşmesine neden olmuştur.

---

¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362.

¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355.

¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 374.

¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 450.

Hazrec Kabilesi'ne mensup hanımlar evlilik konusunda daha kabile içi evlilikleri tercih etmelerine rağmen, Evs Kabilesi'ne mensup hanımların özellikle Kureyş Kabilesi'ne mensup şahıslarla evliliklerinin mevcut olduğunu görmekteyiz. Hicret öncesi Evs ve Hazrec kabileleri arasındaki savaşlar, Evs kabilesini Kureyş Kabilesi ile ittifak yapmaya yönlendirmiştir. Evs Kabilesi'ne mensup hanımların Kureyş Kabilesi'ne mensup şahıslarla evlenmeleri genellikle kabileler arası bağları güçlendirmek, ittifak kurmak amacıyla matuftur. Ümmü İyâs bt. Enes b. Râfi, Abdüddâr b. Kusay'dan Ebû Sa'd b. Talha b. Ebû Talha ile evlenmiştir.¹⁵ Ümmü İyâs'ın babası Enes b. Râfi, Buas Savaşı'ndan önce Hazrec Kabilesi'ne karşı Kureyş ile ittifak yapabilmek için Mekke'ye gelmiş ve bu esnada Resûlullah (sas) ile görüşmüştür. Bu görüşmede Resûlullah (sas) Mekke'ye gelen Evs heyetini İslâm'a davet etmiş, fakat bu davet Ebu'l-Hayser Enes b. Râfi tarafından kabul görmemiştir.¹⁶ Enes b. Râfi'nin Mekke'ye gelip yardım istemesi, Ümmü İyâs'ın Ebû Sa'd b. Talha ile evliliğinin bu amaca matuf yapıldığının göstergesidir.

Hazrec Kabilesi'ne mensup hanımların Kureyş Kabilesi'ne mensup şahıslarla evlilikleri hicretten sonra gerçekleşmiştir. Özellikle ensar ve muhacir arasında yapılan muahat, kabilelerin yakınlaşmasına ve bunun neticesinde de evliliklerin gerçekleşmesine vesile olmuştur. Hz. Ebu Bekr hicret edince Kuba'da Hârice b. Zeyd'in evinde kalmış,¹⁷ daha sonra Resûlullah (sas), Hz. Ebû Bekr ile Hârice'yi kardeş ilan etmiştir.¹⁸ Sonrasında Hz. Ebu Bekr, Hârice b. Zeyd'in kızı Habîbe ile evlenmiştir. Habîbe, Hz. Ebu Bekr'in son eşidir.¹⁹

---

¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 339.

¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 507. Bkz. Ebû Bekr Ahmed b. Huseyn b. Ali el-Beyhakî, **Delâilü'n-Nübüvve**, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, h. 1405, c. II, s. 420; Ebu'l-Fida İsmail b. Ömer b. Kesîr el-Kureyşî ed-Dimeşkî, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, thk. thk. Ali Şîrî, y.y., Dâru İhyâi't-Turâsi'l-Arabî, 1988, c. III, s. 180, 181; Ebû'l-HasenNürüddîn Ali b. Abdillâh Ahmed el- Hasenî es-Semhûdî, **Vefâü'l-Vefâ bi Ahbâri Dâri'l-Mustafa**, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, h. 1419, c. I, s. 174.

¹⁷ İbn Hişâm, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c.II, s. 148. Bkz. el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 431; Cevzî, **el-Muntazam**, c. IV, s. 56.

¹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 597. Bkz. el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 475; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. II, s. 969;

¹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 374.

2.2. Çocukları

Ensar hanımlarının yaptıkları evlilik sayıları farklılık gösterdiği gibi bu evliliklerden dünyaya getirdikleri çocukların sayıları da farklılık göstermektedir. Evs Kabilesi'ne mensup ensar hanımlarından yirmi dokuz hanımın çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgi bulunamamıştır. Evs Kabilesi'ne mensup ensar hanımlarından on hanım tek çocuk, yirmi sekiz hanım iki çocuk, on hanım üç çocuk, on dört hanım dört çocuk, bir hanım beş çocuk, bir hanım altı çocuk, iki hanım yedi çocuk dünyaya dünyaya getirmiştir.

Hazrec Kabilesi'ne mensup ensar hanımlarından yetmiş dördünün çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgi kaynaklarda mevcut olmamakla beraber, elli iki hanım tek çocuk, yirmi sekiz hanım iki çocuk, otuz iki hanım üç çocuk, on sekiz hanım dört çocuk, beş hanım beş çocuk, üç hanım altı çocuk, iki hanım yedi çocuk ve bir hanım on üç çocuk dünyaya getirmiştir.

2.3. Boşanmaları

Ensar hanımları arasında boşanma oranları çok yüksek olmamakla beraber boşanma imkansız bir durum değildir. Boşanmalar, erkeğin isteği ile gerçekleştiği gibi kadınlar da boşanmak için talepte bulunabiliyorlardı. Evs Kabilesi'nden dört hanım, Hazrec Kabilesi'nden yedi hanım eşlerinden boşanmıştır. Evs Kabilesi'nden Esmâ bt. Yezîd, Leylâ bt. el-Hâtim, Habîbe bt. Kays, Cemîle bt. Sâbit, Hazrec Kabilesi'nden Cemîle bt. Abdullah, Afrâ bt. Ubeyd, er-Rübeyyi bt. Mu'avviz, Temîme bt. Vehb, Hasnâ bt. Hizam, eş-Şemûs bt. Amr, Habîbe bt. Sehl boşanan hanımlardır.

Evs Kabilesi'ne mensup dört hanım eşlerinden ayrılmışlardır. Ebû Sa'îd el-Ensarî ile evlenen Esmâ bt. Yezîd b. es-Seken,²⁰ boşanmış ve Esmâ hakkında iddet

---

²⁰ Ebû Nuaym Ahmed b. Abdillâh b. Ahmed b. İshâk el-İsfahânî, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, thk. Âdil b. Yûsuf el-Azâzî, Riyâd, Dâru'l-Vatani li'n-Neşr, 1998, c. V, s. 2910. Bkz. İbnü'l-Esîr Ebü'l-Hasan İzzeddin Ali b. Muhammed, **Üsdü'l-Ğâbe fî Ma'rifeti's-Sahâbe**, thk. Halîl Me'mûn Şîhâ, Beyrut,

ayeti nazil olmuştur. (Bakara Sûresi 2-228)²¹ Hz. Ömer ile evlenen Cemîle bt. Sâbit, Hz. Ömer'den boşanmıştır.²²

Hazrec Kabilesi'ne mensup Cemîle bt. Abdullah b. Übey, eşi Sâbit b. Kays'tan Hul' suretiyle boşanmıştır.²³ İki eşinden de boşanan Hazrec Kabilesi'ne mensup Afrâ bt. Ubeyd ilk eşi el-Hâris b. Rifâ'a'dan boşandıktan²⁴ sonra Mekke'ye gitmiş ve orada Kinâne Kabilesi'ne mensup Ebü'l-Bükeyr b. Abülyâlî ile evlenmiş ve bu eşinden de ayrılan Afrâ ilk eşiyle tekrar evlenmiştir.²⁵

Hazrec Kabilesi'ne mensup er-Rübeyyi bt. Mu'avviz, eşi İyâs b. Ebü'l-Bükeyr'den boşanmak isteyince eşine bütün malı karşılığında kendisini boşamasını teklif etmiştir. Bu teklif üzerine eşi İyâs b. Ebü'l-Bükeyr, gömleği dahil herşeyini er-Rübeyyi'den istemiştir. er-Rübeyyi eşini şikâyet için dönemin halifesi Hz. Osman'nın yanına gitmiş, Hz. Osman er-Rübeyyi'ye anlaşma gereği eşinin kendisinden saç başına kadar alabileceğini söylemiş ve er-Rübeyyi'de gömleği dahil bütün malını eşi İyâs b. Ebü'l-Bükeyr'e vererek ondan boşanmıştır.²⁶

Dâru'l-Ma'rife, 2009, c. IV, s. 467; İbn Hacer, İmam Hafız Ahmed b. Ali b. Hacer el-Askalânî, **el-İsâbe fî Temyîzi's-Sahâbe**, thk. Adil Ahmed Abdu'l-Mevcûd, Ali Muhammed Muavviz, Lübnan/Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1995, c. VII, s. 148.

²¹ Ebu'l-Fida İsmail b. Ömer b. Kesîr el-Kureyşî ed-Dımeşkî, **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm**, thk. Samî b. Muhammed es-Sellâme, y.y., Dâru Taybe li'n-Neşr ve't-Tevzi', 1999, c. I, s. 288. Bkz. Ebü Dâvud Süleyman b. Eşa's b. İshak b. Beşîr b. Şedad b. Amr el-Ezdî, **Sünenü Ebi Dâvud**, thk. Muhammed Muhiddîn Abdulhamid, Beyrut, el-Mektebetü'l-Asriyye, t.y., c. II, s. 285.

²² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. VII, s. 12.

²³ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 194, 195.

²⁴ Ebi Ca'fer Muhammed bin Habib, **Kitabu'l-Muhabber**, thk: Eliza Lichtenstater, Beyrut, Dâru'l-Âfâki'l-Cedîde, 2009, s. 399. Bkz. . Ebü'l Ferec Abdurrahman b. Ali b. Muhammed el-Cevzî, **el-Muntazam fî Târîhi'l-Mülûk ve'l-Ümem**, thk. Muhammed Abdulkâdir Atâ, Mustafa Abdulkâdir Atâ, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1992, c. IV, s. 187; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 240.

²⁵ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 187.

²⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 454. Bkz. İbn Abdilberr Ebü Ömer Cemaleddin Yusuf b. Abdullah b. Muhammed el-Kurtubî, **el-İsti'âb fî Ma'rifeti'l-Ashâb**, thk. Ali Muhammed el-Becâvî, Beyrut, Dâru'l-Ceyl, 1992, c. IV, s. 1837; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1837; Ebü Abdillâh Şemsüddîn Muhammed b. Ahmed b. Osman ez-Zehabî et-Türkmânî el-Fârikî ed-Dımeşkî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, Kahire, Dâru'l-Hadîs, 2006, c. IV, s. 300; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 133.

Hazrec Kabilesi'ne mensup Temîme bt. Vehb ilk eşi Rifâ'a b. Simvâl el-Kurazî ile yaptığı evlilikten üç talakla boşanmıştır.²⁷ Temîme ikinci eşi Abdurrahman b. ez-Zübeyr'den de ayrılmıştır.²⁸

2.4. Evlenmeyen Hanımlar

Ensar hanımlarının evlilik hayatları hakkında bilgi bulunan hanım sahabelerin yanı sıra hakkında bilgi bulunamayan hanım sahabelerde mevcuttur. Evs Kabilesine mensup hanım sahabelerden yirmi hanımın evlilik hayatı hakkında bilgi bulunamamıştır. Hazrec Kabilesine mensup hanım sahabelerden de otuz iki hanımın evlilik hayatı hakkında bilgi bulunamamıştır. Bu hanımların evlilik hayatları hakkında bilgi bulunamaması onların hiç evlenmedikleri anlamına gelmemektedir. O dönemin şartlarında bekar bir kadının hayatını idame ettirmesi oldukça güç bir durumdur. Bu hanımlar ya çocuk dünyaya getirmemişler ya da çocukları küçük yaşta vefat etmiş bu nedenle evlilikleri tespit edilemedi, yahut eşleri erken dönemde vefat ettiği için tespit etmemiz mümkün olmamıştır.

---

²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 463. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 232.

²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 463. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 233; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 58.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. ENSAR HANIMLARI

3.1. EVS KABİLESİNE MENSUP HANIM SAHABİLER

Ensardan Evs kailesine mensup yüz yirmi bir sahabe hanım tespit ettik ve biyografilerini yazdık.

3.1.1. er-Rebâb bt. en-Nu‘mân

Ensar hanımları arasında yer alan er-Rebâb bt. Nu‘mân ’ın nesebi İbn Sa‘d’da, er-Rebâb bt. en-Nu‘mân b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel¹ olarak zikredilmektedir. er-Rebâb’ın annesi, Benî Neccar’dan, Mu‘âze bt. Enes b. Kays b. Ubeyd b. Zeyd b. Mu‘âviye’dir.² er-Rebâb bt. Nu‘mân , Abdüleşheloğulları’nın Müslüman olmasına vesile olan Sa‘d b. Mu‘âz’ın³ halasıdır.⁴

er-Rebâb bt. Nu‘mân iki defa evlenmiş, ilk evliliğini Evs Kabilesi’ne mensup Zürâre b. Amr b. Adî b. el-Hâris b. Mürre b. Ka‘b ile ikinci evliliğini ise Hazrec Kabilesi’ne mensup Ma‘rur b. Sahr b. Hansa b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka‘b b. Seleme ile yapmış,⁵ iki evliliğinden de birer çocuk dünyaya getirmiştir. er-

---

¹ Muhammed b. Sa‘d b. Menî el-Hâşimî el-Basrî, **Kitâbü’t-Tabakâti’l-Kebîr**, ed. Adnan Demircan, çev. Mehmet Akbaş, Yusuf Ziya Keskin, 2. bs, İstanbul, Siyer Yayınları, 2015, c. X, s. 337. Bkz. Ebi Ca’fer Muhammed bin Habib, **Kitabu’l-Muhabber**, thk: Eliza Lichtenstater, Beyrut, Dâru’l-Âfâki’l-Cedîde, 2009, s. 416; İbnü’l-Esîr Ebü’l-Hasan İzzeddin Ali b. Muhammed, **Üsdü’l-Ğâbe fî Ma’rifeti’s-Sahâbe**, thk. Halîl Me’mûn Şihâ, Beyrut, Dâru’l-Ma’rife, 2009, c. V, s. 281.

² İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 337.

³ Muhammed b. Sa‘d b. Menî el-Hâşimî el- Basrî, **Kitâbü’t-Tabakâti’l-Kebîr**, ed. Adnan Demircan, çev. Hikmet Akdemir, Mehmet Vehbi Şahinalp, Ali Bakkal, 2. bs, İstanbul, Siyer Yayınları, 2015, c. III, s. 489.

⁴ İbn İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 337. Bkz. İbnu’l-Cevzî Ebü’l-Ferec Cemâleddîn Abdurrahmân b. Ali b. Muhammed el-Bağdâdî , **Telkîhu Fuhûmi Ehli’l-Eser fî Uyûni’t-Târîh ve’s-Siyer**, Beyrut, Şirketi Dâru’l-Erkam b. Ebi’l-Erkam, 1997, s. 240; İbn Hacer, İmam Hafız Ahmed b. Ali b. Hacer el-Askalânî, **el-İsâbe fî Temyîzi’s-Sahâbe**, thk. Adil Ahmed Abdu’l-Mevcûd, Ali Muhammed Muavviz, Lübnan/ Beyrut, Dâru’l-Kütübi’l-İlmiyye, 1995, c. VIII, s. 131.

⁵ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 338.

Rebâb bt. Nu‘mân ilk evliliğinden Mu‘âz b. Zürâre,⁶ ikinci evliliğinden ise el-Berâ b. Ma‘rûr'u⁷ dünyaya getirmiştir. Mu‘âz b. Zürâre, Resûlullah'ın (sas) arkadaşı olan Ebû Nemle'nin babası olup⁸ Uhud Savaşı'na iki oğlu ile birlikte katılmıştır.⁹ İkinci Akabe Biatına katılan el-Berâ b. Ma‘rûr, Akabe'de Ensar'ın 12 temsilciden biri olarak seçilmiş ve Resûlullah'ın (sas) Medine'ye hicretinden bir ay önce vefat etmiştir.¹⁰

Kabilesinin tamamı Müslüman olan er-Rebâb bt. Nu‘mân , Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹¹ er-Rebâb bt. Nu‘mân'ın ne zaman Müslüman olduğuna dair kaynaklarda kesin bir bilgi bulunmamasına rağmen, oğlu el-Berâ b. Ma‘rûr'un ve kabilesi Abdüleşheloğulları'nın hicretten önce Müslüman oldukları göz önünde bulundurursak, er-Rebâb'ın da Hz. Muhammed'in hicretinden önce Müslüman olduğunu söyleyebiliriz.

3.1.2. Akreb bt. Mu‘âz

Ensar hanımları arasında yer alan Akreb bt. Mu‘âz'ın nesebi İbn Sa‘d'da, Akreb bt. Mu‘âz b. en-Nu‘mân b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel¹² olarak zikredilmektedir. Akreb bt. Mu‘âz, Sa‘d b. Mu‘âz'ın anne-baba bir kardeşi¹³ olup anneleri Kebşe bt. Râfi b. Mu‘âviye b. Ubeyd b. el-Ebcer, Müslüman olup

---

⁶ Muhammed b. Sa‘d b. Menî el-Hâşimî el-Basrî, **Kitâbü't-Tabakâti'l-Kebîr**, ed. Adnan Demircan, çev. Abdurrahman Elmalı, Mehmet Akbaş, 2. bs, İstanbul, Siyer Yayınları, 2015, c. IV, s. 316. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 281; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s.131.

⁷ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 338. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 416.

⁸ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 337.

⁹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. IV, s. 316. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. IV, s. 148; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 111; **Tacü'l-Arûs**'da Mu‘âz b. Zürâre'nin Uhud Savaşı'na iki oğlu ile birlikte katıldığı rivayetin yanında, Bedir'e katıldığını söyleyen rivayet de yer almaktadır. Ebü'l-Feyz Muhammed b. Abdürrezzak el-Bilgrâmî el-Hüseynî ez-Zebidî, **Tâcü'l-'arûs min Cevâhiri'l-Kâmûs**, thk. Mecmu'atü mine'l-Muhakkıkın, y.y., Dâru'l Hidâye, t.y., c. XXXI, s. 39.

¹⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. III, s. 685, 687. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. I, s. 201, 202; İbn Abdilberr Ebû Ömer Cemaeddin Yusuf b. Abdullah b. Muhammed el-Kurtubî, **el-İsti'âb fî Ma'rifeti'l-Ashâb**, thk. Ali Muhammed el-Becâvî, Beyrut, Dâru'l-Ceyl, 1992, c. I, s. 151.

¹¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 338. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 281; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 131.

¹² İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 338. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 416; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 347; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 241.

¹³ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 338.

Resûlullah'a (sas) biat eden¹⁴ Ensar hanımlarındandır. Ensar hanımlarından er-Rebâb bt. en-Nu'mân , Akreb bt. Mu'âz'ın¹⁵ halasıdır.

Akreb bt. Mu'âz iki defa evlenmiş, ilk evliliğini Evs Kabilesi'ne mensup Yezîd b. Kürz b. Za'ûrâ b. Abdüleşhel, ikinci evliliğini ise Evs Kabilesine mensup Kays b. el-Hatîm b. Adî b. Amr b. Sevâd b. Zafer ile yapmıştır.¹⁶ Evliliklerinden ikişer çocuk dünyaya getirmiştir. İlk evliliğinden Râfi b. Yezid ve Havva bt. Yezid'i, ikinci evliliğinden ise Yezit b. Kays ve Sâbit b. Kays'ı¹⁷ dünyaya getirmiştir. Yezid b. Kays ve Sâbit b. Kays'ın biyografilerini incelediğimizde ikisinin annesi Akreb bt. Mu'âz'ın kızı Havva bt. Yezîd olarak geçmektedir.¹⁸ Bizim kanaatimize göre de Yezid b. Kays ve Sâbit b. Kays'ın anneleri Havva bt. Yezîd olup Kays b. el-Hatîm ile evli olan Akreb bt. Mu'âz değil, Akreb'in kızı Havva bt. Yezîd'dir.

Akreb bt. Mu'âz'ın çocuklarından Râfi b. Yezîd, Bedir¹⁹ ve Uhud savaşlarında yer almış ve Uhud Savaşında şehit düşmüştür.²⁰ İlk evliliğinden kızı Havva bt. Yezîd, Resûlullah'ın (sas)Mekke'den Medine'ye Hicretinden önce Müslüman olup Resûlullah'a (sas)ilk biat eden Ensar hanımları arasında yer almıştır.²¹

---

¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383.

¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 338.

¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 338. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 241; İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ında Kays b. el- Hatîm, Akreb'in kızı Havvâ bt. Yezîd'in eşi olarak da zikredilmiştir. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 335.

¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 338. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 241; İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ında Sâbit b. Kays ve Yezîd b. Kays'ın anneleri Akreb bt. Mu'âz'ın kızı Havvâ bt. Yezîd olarak geçmektedir. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 309, 310.

¹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 309, 310. Bu bilgi yine İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 338'de yer alan bilgi ile çelişmektedir.

¹⁹ Ebû Abdullah Muhammed b. Ömer el-Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, thk. Marsden Jones, trc. Musa K. Yılmaz, İstanbul, İlk Harf Yayınevi, 2014, c. I, s. 212. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 512; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 170.

²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 512. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 320; Ebü'l-Muzaffer Şemseddîn Yûsuf Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân fi Târîhi'l Â'yân**, thk. Muhammed Bereket, Kâmil Muhammed el-Harrât, Ammar Rihâvi, Muhammed Rıdvan İrksusi, Envar Tâlib, Fâdî el-Ma'ribi, Rıdvan Mamu, Muhammed Mu'tez Kerimiddin, Dimeşk, Dâru-r-Risâleti'l-Alemiyeye, 2013, c. III, s. 280.

²¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 345.

Akreb bt. Mu'âz'ın ne zaman Müslüman olduğuna dair kaynaklarda bilgi yer almasa da Akreb'in de çocukları gibi hicretten önce Müslüman olduğunu düşünmekteyiz.

3.1.3. Hind bt. Simâk

Hind bt. Sîmak'ın nesebi İbn Sa'd'da, Hind bt. Simâk b. Atîk b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel²² olarak zikredilmektedir. Hind'in annesi Evs Kabilesi'nden, Ümmü Cündeb bt. Rifâ'a b. Zenber b. Zeyd b. Mâlik b. Avf b. Amr b. Avf'dır.²³ Hind bt. Simâk, ikinci Akabe Biatı'nda seçilen on iki temsilciden biri olan Üseyd b. Hudayr'ın²⁴ halasıdır.²⁵

İki evlilik yapan Hind bt. Sîmak, ilk eşi Evs Kabilesi'ne mensup Evs b. Mu'âz b. en-Nu'mân b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel'in vefatından sonra onun kardeşi Sa'd b. Mu'âz ile ikinci evliliğini yapmıştır.²⁶ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden hanım sahabeler arasında yer alan Hind bt. Sîmak, iki evliliğinden üç çocuk dünyaya getirmiştir. Hind bt. Sîmak, Evs b. Mu'âz ile yaptığı evlilikten oğlu el-Hâris b. Evs'ı, ikinci eşi Sa'd b. Mu'âz ile yaptığı evlilikten ise Amr ve Abdullah'ı dünyaya getirmiştir.²⁷ Hind'in oğlu el-Hâris b. Evs yirmi sekiz yaşında

---

²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 338. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 416.

²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 338.

²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 672, Bkz. Ebû Abdillâh Şemsüddîn Muhammed b. Ahmed b. Osman ez-Zehabî et-Türkmânî el-Fârikî ed-Dımeşkî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, Kahire, Dâru'l-Hadîs, 2006, c. III, s. 186.

²⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 338.

²⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 488. Bkz. Ebû'l Ferec Abdurrahman b. Ali b. Muhammed el-Cevzî, **el-Muntazam fî Târîhi'l-Mülûk ve'l-Ümem**, thk. Muhammed Abdulkâdir Atâ, Mustafa Abdulkâdir Atâ, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1992, c. III, s. 242; Ebû Abdillâh Şemsüddîn Muhammed b. Ahmed b. Osman ez-Zehabî et-Türkmânî el-Fârikî ed-Dımeşkî, **Târîhu'l-İslâm ve Vefeyâtü'l-Meşâhîr**, thk. Dr. Beşşâr Avvâd Ma'rûf, y.y., Dâru'l-Ğarbi'l-İslâmî, 2003, c. I, s. 219; Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. I, s. 482. krş. İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ında Hind'in önce Sa'd b. Mu'âz, ardından da Evs b. Mu'âz ile evlendiği bilgisi yer almaktadır. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 338. İbnü'l-Cevzî'nin **Telkîh** adlı eserinde, Hind'in eşlerinden sadece Sa'd b. Mu'âz'dan bahsedilmiştir. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250.

²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 338. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 416; İbnü'l Cevzî, **el-Muntazam**, c. III, s. 242; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 415.

Uhud Savaşı'nda şehid düşmüş,²⁸ amcası ve annesinin ikinci eşi olan Sa'd b. Mu'âz ise Hendek Savaşı'nda aldığı yara neticesinde otuz beş yaşında vefat etmiştir.²⁹ Amca-yeğen arasında yaklaşık beş yaş gibi bir farkın bulunması, bize Hind'in, eşi Sa'd b. Mu'âz'dan büyük olduğunu göstermektedir.

Hind bt. Simâk'ın sadece kendisi değil eşi Sa'd b. Mu'âz ve oğlu el-Hâris b. Evs Müslüman olmuş ve savaşlarda büyük kahramanlıklar göstermişlerdir. Oğlu el-Hâris b. Evs Bedir Savaşı'na katılmış,³⁰ Uhud Savaşı'nda şehit düşmüştür.³¹ el-Hâris, Ka'b b. Eşref'i öldürmeye giden grupta yer almış, onun ölümüne şahit olmuştur.³² İbn Hacer "**el-İsabe**" adlı eserinde el-Haris b. Evs'in Uhud Savaşı'nda ölmediğini, Hendek Savaşı'na katıldığını, Uhud'da şehid edilen sahabenin başka bir el-Haris b. Evs olduğunu zikretmektedir.³³

Uhud ve Hendek savaşlarına katılan Sa'd b. Mu'âz,³⁴ kavminin önde gelenlerinden, sözü dinlenen bir sahabe olup onun Müslüman olmasıyla bütün kavmi Müslüman olmuştur.³⁵ Sadece kavmi tarafından değil, anlaşmalı oldukları Kureyzaoğulları'nın da saygı duyduğu bir kişi olan Sa'd b. Mu'âz, Kureyzaoğulları Savaşı'nda onlar hakkında kararı vermiş ve onun bu kararı Resûlullah (sas) tarafından da onaylanmıştır.³⁶

---

²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 506. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 281; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. I, s. 363.

²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 502.

³⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 338.

³¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 506. Bkz. ez-Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. III, s. 98; Aynı eserde, Hz. Aişe'den gelen rivayette " Hendek Günü Sa'd b. Mu'az, beraberinde kalkanını taşıyan kardeşinin oğlu el-Haris b. Evs olduğu halde geliyorlar..." diye geçmektedir. (ez-Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. III, s. 174.); **İsabe**'de yer alan bilgiye göre, Hâris b. Evs, amcası Sa'd b. Mu'âz ile Hendek Savaşı'na katılmıştır. Uhud Savaşı Hendek'ten önce gerçekleştiği için, Hâris'in bu savaşta şehit edilmesi mümkün değildir. Uhud'da şehit edilen başka bir Hâris b. Evs'dir, kanaatimizce isimler karışmıştır. (İbn Hacer, **el-İsabe**, c. I, s. 659.)

³² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. II, s. 32. Bkz. İbn Hacer, **el-İsabe**, c. I, s. 659.

³³ İbn Hacer, **el-İsabe**, c. I, s. 659.

³⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 489.

³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 489.

³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 495.

Hind bt. Simâk'ın ailesinin tamamı ve kabilesi Hz. Peygamber (sas) Medine'ye hicret etmeden önce Müslüman olmuştur. Kaynaklarda Hind'in ne zaman Müslüman olduğuna dair bilgi yer almamasına karşın onun da hicretten önce Müslüman olduğunu söyleyebiliriz.

3.1.4. Ümâme bt. Simâk

Ensar hanımları arasında yer alan Ümâme bt. Sîmak'ın nesebi İbn Sa'd'da, Ümâme bt. Simâk b. Atîk b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel³⁷ olarak zikredilmektedir. Ümâme'nin annesi Evs Kabilesi'nden, Ümmü Cündeb bt. Rifâ'a b. Zenber b. Zeyd b. Mâlik b. Avf b. Amr b. Avf'dir.³⁸ Ümâme bt. Sîmak, Hind bt. Simâk'ın anne baba bir kız kardeşidir.

Ümâme bt. Simâk, Evs Kabilesi'ne mensup Şerîk b. Enes b. Nâfi b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel ile evlenmiş ve bu evliliğinden dört çocuk dünyaya getirmiştir. Çocukları, Abdullah, Ümmü Sahr, Ümmü Süleyman ve Ceybe'dir.³⁹

Ümâme bt. Sîmak, Müslüman olup Resûlullah'a biat eden hanım sahabilerdendir.⁴⁰

3.1.5. Havvâ bt. Râfi

Havvâ bt. Râfi'nin nesebini İbn Sa'd, Muhammed b. Ömer'den rivayetle Havvâ bt. Râfi b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel⁴¹ olarak zikretmektedir. Yine aynı eserde İbn Sa'd, Râfi b. İmruülkays'ın “Nesebü'l Ensâr” adlı eserde, bir

---

³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 339. krş. İbn Habib'in **Muhabber** ve İbnü'l-Esîr'in **Üsdü'l-Ğâbe** adlı eserlerinde Ümâme bt. Simâk'ın Ümmü Hâris bt. Evs b. Mu'âz olduğu zikredilmektedir. (İbn Habib, **Muhabber**, s. 416; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 217.)

³⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 339.

³⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 339. Bkz. **İsâbe**'de Ümâme bt. Simâk'ın çocukları, Abdullah, Ümmü Sahr, Ümmü Süleyman ve Habîbe olarak zikredilmektedir. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 24.)

⁴⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 338.

⁴¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 339. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 416.

kızının olduğunu tesbit ettiğini, onun'da adının es-Sa'be olarak geçtiğini bildirmiştir.⁴²

Kaynaklarda Havvâ bt. Râfi'nin ne zaman Müslüman olduğuna dair bilgiye ulaşılamamıştır fakat, Abdüleşheloğulları Hicretten önce Müslüman olduğu bilgisinden hareketle Havvâ bt. Râfi'nin de Hicretten önce Müslüman olduğunu söyleyebiliriz. Havvâ bt. Râfi'nin evlenip, evlenmediği, evlendiyse bile çocuk sahibi olup, olmadığı hakkında da bilgi bulunamamıştır. Havvâ bt. Râfi Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁴³

3.1.6. Ümmü İyâs bt. Enes b. Râfi

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü İyâs bt. Enes b. Râfi'nin nesebi İbn Sa'd'da; Ümmü İyâs bt. Enes b. Râfi b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel⁴⁴ olarak geçmektedir. Ümmü İyâs'ın annesi, Hazrec Kabilesi'nden Ümmü Şerîk bt. Hâlid b. Huneys b. Levzân b. Abdüvüd b. Zeyd b. Sa'lebe,⁴⁵ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden hanım sahabilerdendir.⁴⁶ Ümmü İyâs'ın babası Enes b. Râfi, Buas Savaşı'ndan önce Hazrec Kabilesi'ne karşı Kureyş ile ittifak yapabilmek için Mekke'ye gelmiş ve bu esnada Resûlullah (sas) ile görüşmüştür. Bu görüşmede Resûlullah (sas) Mekke'ye gelen Evs heyetini İslâm'a davet etmiş, fakat bu davet Ebu'l Hayser Enes b. Râfi tarafından kabul görmemiştir.⁴⁷ Ümmü İyâs'ın anne baba

---

⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 339.

⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 339. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 90; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 255.

⁴⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 339. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 358.

⁴⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 339.

⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 385.

⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 507. Bkz. Ebû Bekr Ahmed b. Huseyn b. Ali el-Beyhakî, **Delâilü'n-Nübüvve**, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, h. 1405, c. II, s. 420; Ebu'l-Fida İsmail b. Ömer b. Kesîr el-Kureyşî ed-Dimeşkî, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, thk. thk. Ali Şîrî, y.y., Dâru İhyâi't-Turâsi'l-Arabî, 1988, c. III, s. 180, 181; Ebü'l-HasenNürüddîn Ali b. Abdillâh Ahmed el- Hasenî es-Semhûdî, **Vefâü'l-Vefâ bi Ahbâri Dâri'l-Mustafa**, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, h. 1419, c. I, s. 174. krş. İbn Hacer **el-İsâbe**'de yanlışlıkla sahabiler arasında yer alan isimlerden sayar. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 390.)

bir kardeşi el-Hâris b. Enes Müslüman olmuş, Bedir ve Uhud savaşlarına katılmış ve Uhud'da şehid edilmiştir.⁴⁸

İki evliliğini de Kureyş kabilesine mensup şahslarla yapan Ümmü İyâs, ilk evliliğini Abdüddâr b. Kusay'dan Ebû Sa'd b. Talha b. Ebû Talha,⁴⁹ ikinci evliliğini ise Abdurrahman b. Avf⁵⁰ ile yapmıştır. Ümmü İyâs'ın Abdudaroğullarından Ebû Sa'd b. Talha ile yapmış olduğu evlilik, Evs Kabilesi ile Kureyş arasındaki ilişkilerin güçlenmesi ve evlilik yoluyla ittifak kurulması amacıyla matuf yapılmıştır. Ebu'l-Hayser Enes b. Râfi'nin Buas Savaşı öncesinde ittifak arayışı için Mekke'ye gelmesi bu durumun bir göstergesidir. Bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediğine dair kaynaklarda bilgiye ulaşılamamıştır.

Ümmü İyâs ikinci evliliğini Abdurrahman b. Avf ile yapmış, evlendiklerinde Resûlullah (sas), Abdurrahman b. Avf'a "Bir koyun keserek dahi olsa ziyafet ver." diyerek, düğünde yemek vermesini tavsiye etmiştir.⁵¹ Ümmü İyâs, Abdurrahman b. Avf ile yaptığı evlilikten Abdullah⁵² ve Kasım adında iki çocuk dünyaya getirmiştir.⁵³ Oğlu Abdullah İfrîkiyye'nin fethedildiği gün öldürülmüştür.⁵⁴

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümmü İyâs'ın ilk eşi Kureyş'ten Ebû Sa'd b. Talha Müslüman olmadan vefat etmiştir. İlk eşi Mekke'de yaşayan Ümmü İyâs'ın eşiyle birlikte, o vefat edinceye ya da en azından eşinden ayrılincaya kadar Mekke'de yaşamış olduğunu düşünmekteyiz. Ümmü İyâs'ın ne zaman hicret ettiği ve ne zaman Müslüman olduğuna dair kaynaklarda bilgiye ulaşılamamıştır.

---

⁴⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 506.

⁴⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 339.

⁵⁰ İbnü'l-Mülakkın Ebû Hafs Sirâcüddîn Ömer b. Ali b. Ahmed el-Ensârî el-Mısri, **et-Tavzîh li-Şerhi'l-Câmi'i's-Sahîh**, thk. Dâru'l-Felâh lil-Bahs el-A'lemî ve Tahkîkü's-Türâs, Suriye/ Dimeşk, Dâru'n-Nevâdir, 2008. c. XIV, s. 26.

⁵¹ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 390; Bkz. İbn Hacer el-Askalânî Ebû'l-Fazl Şihâbüddîn Ahmed b. Ali b. Hacer el-Askalânî, **Fethu'l Bârî bi-Şerhi Sahîhi'l-Buhârî**, Beyrut, Dâru'l Ma'rife, 1379, c. IX, s. 234.

⁵² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 140.

⁵³ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 845. Bkz. Ebû Muhammed Mahmud b. Ahmed b. Musa b. Ahmed b. Husayn el-Hanefi Bedreddîn Aynî, **Umdetü'l-Kârî fi Şerhi Sahîhi'l-Buhârî**, Beyrut, Dâru'l İhyâi't Tûrâsi'l-Arabî, t.y., c. II, s. 163.

⁵⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 140.

3.1.7. Ümmü'l-Hakem Vedde bt. Ukbe

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü'l Hakem'in nesebi İbn Sa'd'da; Vedde bt. Ukbe b. Râfi b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel⁵⁵ olarak zikredilmektedir. Annesi, Kudâ'a Kabilesi'nden Ümmü'l-Benîn bt. Huzeyfe'dir.⁵⁶ Ümmü'l-Hakem, Mahmûd b. Lebîd b. Ukbe'nin halasıdır.⁵⁷

Ümmü'l-Hakem, Mekke'nin fethinde Müslüman olan Kays b. Mahreme⁵⁸ ile evlenmiş⁵⁹ ve bu evlilikten Abdullah, Muhammed, Abdülmelik adında üç erkek, Cemal, Ümmü Seleme, Humeyde ve Emetullah adında dört kız çocuğu dünyaya getirmiştir.⁶⁰ Kays b. Mahreme, Resûlullah (sas) ile aynı yıl, Fil yılında, dünyaya gelmiştir.⁶¹ Mekke'de evi bulunan Kays,⁶² sahabe olup⁶³ müellefe-i kulûb'ten⁶⁴ sayılmıştır. Resûlullah'dan (sas) Kabâs hadisini rivayet eden Kays b. Merheme'den iki oğlu Abdullah ve Muhammed rivayette bulunmuştur.⁶⁵

---

⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 339. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 351; İbn Habib'in **Muhabber** adlı eserinde Ümmü'l-Hakem'in sadece künyesi ve nesebi zikredilmiş, ismi ile ilgili bilgi verilmemiştir. (İbn Habib, **Muhabber**, s. 416.); **Telkîh**'de Vedde bt. Ukbe b. Râfi'nin künyesi Ümmü'l-Hakem olarak zikredilmektedir. (İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250.)

⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 339.

⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 339.

⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VI, s. 43.

⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 351; İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ında Kays b. Mahreme'nin iki eşinin ve çocuklarının annelerinin adları, Dürre bt. Ukbe b. Râfi ve Ümmü'l-Hakem (Hurre bt. Ukbe b. Râfi) olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VI, s. 43.) Ümmül-Hakem, Vedde bt. Ukbe b. Râfi'dir. İsimlerdeki karışıklığın istinsah hatalarından kaynaklandığını düşünmekteyiz. Kanaatimize göre, Vedde, Durre ve Hurre aynı kişi olup, künyesi Ümmü'l-Hakem'dir.

⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VI, s. 43.

⁶¹ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1299. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. III, s. 510; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. I, s. 201; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 379.

⁶² Ebu'l-Velîd Muhammed b. Abdullah el-Ezrakî, **Ahbâru Mekke**, Çev. Yunus Vehbi Yavuz, Ankara, Ankara Okulu Yayınları, 2017, s. 562.

⁶³ Ebû Muhammed Ali b. Ahmed b. Saîd b. Hazm el-Endelüsî el-Kurtubî, **Cemheretü Ensâbi'l-'Arab**,thk, Lecne mine'l-'Ulemâi, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1983, s. 73.

⁶⁴ el-Mutahhar b. Tâhir el-Makdisî, **el-Bed' ve't-Târîh**, y.y, Mektebetü's-Sekâfe ed-Dîniyye, t.y., c. V, s. 108. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1299; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. III, s. 510; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. IV, s. 133; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 379.

⁶⁵ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 379.

Ümmü'l-Hakem'in iki oğlu Muhammed ve Abdullah⁶⁶ Resûlullah vefat ettiği zaman henüz temyiz yaşına gelmediklerinden dolayı İbn Hacer **el-İsabe**'de onları ikinci kısımda zikretmiş, İbn Sa'd ise **Tabakât**'in da onları Medineli tabiin arasında zikretmiştir. Mekke'nin fethinde Müslüman olan Abdullah b. Kays⁶⁷ Haccac zamanında Medine kadılığı yapmıştır.⁶⁸

Ümmü'l-Hakem'in kızı Cemâl bt. Kays b. Mahreme, Hz. Ali'nin oğlu Muhammed b. el-Hanefiyye ile evlenmiş ve bu evlilikten Hasan b. Muhammed dünyaya getirmiştir.⁶⁹

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden hanım sahabelerden olan Ümmü'l-Hakem'in ne zaman Müslüman olduğuna dair kaynaklarda bilgi yer almamakla birlikte eşi ve çocuklarının Mekke'nin fethinde Müslüman olması, Ümmü'l-Hakem'in de onlarla beraber Mekke'nin fethinden sonra Müslüman olduğu fikrini güçlendirmektedir. Ümmü'l-Hakem ile Kays b. Mahreme'nin evlilikleri cahiliye döneminde Medine ile Kureyş arasındaki ilişkileri gösteren güzel bir örnektir. Kays b. Mahreme, Ümmül-Hakem'in vefatından sonra onun kız kardeşi Ümmü Sa'd bt. Ukbe ile evlenmiştir.

3.1.8. Ümmü Sa'd bt. Ukbe

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sa'd'in nesebi; Ümmü Sa'd bt. Ukbe b. Râfi b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel'dir.⁷⁰ Annesi, Selmâ bt. Amr b.

---

⁶⁶ İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'in da, Abdullah b. Kays ve Muhammed b. Kays'in anneleri, Dürre bt. Ukbe b. Râfi olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 251, 252.)

⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VI, s. 44. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. III, s. 73.

⁶⁸ İbnü'l-Esîr Ebü'l-Hasan İzzeddin Ali b. Muhammed b. Muhammed eş-Şeybânî el-Cezerî, **el-Kâmil fi't-Târîh**, thk. Ömer Abdüsselâm Tedmirî, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1997, c. III, s. 418. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. IX, s. 92; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 19.

⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 95, 334; Bkz. Ebu Bekr Ahmed b. Ebî Hayseme Züheyr b. Harb en-Nesâî, **et-Târîhu'l-Kebîr**, thk. Salâh b. Fethî Helel, Kahire, el-Fârûku'l Hadîse, 2006, c. II, s. 221; Ebû Abdillâh Mus'ab b. Abdullah b. Mus'ab b. Sâbit b. Abdullah b. ez-Zübeyrî, **Nesebu Kureys**, thk. E. Levi Provencal, Kahire, Dâru'l-Mea'rif, t.y., s. 75; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. X, s. 9.

⁷⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 416, İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII; s. 401.

Huneys b. Levzân b. Abdüvüd b. Zeyd,⁷¹ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden ensar hanımlarındandır.⁷² Ümmü Sa'd, Mahmûd b. Lebîd b. Ukbe'nin halasıdır.⁷³

Ümmü Sa'd bt. Ukbe, kız kardeşi Vedde bt. Ukbe'nin vefatından sonra onun eşi Kays b. Mahreme b. el-Muttalib ile evlenmiş⁷⁴ ve bu evlilikten çocuk dünyaya getirmiştir.⁷⁵ Ümmü Sa'd'ın bu evlilikten çocuk dünyaya getirdiği bilgisinin İbn Sa'd'ın **Tabakât**'ın da bulunmayışı ve sadece **İsâbe**'de yer alması çocuğun ya küçükken vefat ettiğini ya da hiç çocuk dünyaya getirmediğini göstermektedir. Bize göre Ümmü Sa'd bt. Ukbe çocuk dünyaya getirmemiş ve kız kardeşi Havle bt. Ukbe'nin oğlu Sa'd b. el-Hâris ile künyelenmiştir.

Ümmü Sa'd bt. Ukbe Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ensar hanımlarındandır. Ümmü Sa'd'ın eşi Kays b. Mahreme Mekke'nin fethinden sonra Müslüman olmasına⁷⁶ karşın Ümmü Sa'd'ın erken dönemde, Abdüleşheloğulları ile birlikte Müslüman olduğunu düşünmekteyiz. Kays ile evlilikleri de muhtemelen Mekke'nin fethinden sonra gerçekleşmiştir.

3.1.9. Havle bt. Ukbe

Ensar hanımları arasında yer alan Havle bt. Ukbe nesebi; Havle bt. Ukbe b. Râfi b. İmrüülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel'dir.⁷⁷ Annesi, Selmâ bt. Amr b. Huneys b. Levzân b. Abdüvüd b. Zeyd⁷⁸, Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden ensar hanımlarındandır.⁷⁹ Anne baba bir kız kardeşi Ümmü Sa'd ve baba bir kız kardeşi

---

⁷¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340.

⁷² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 384.

⁷³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 401.

⁷⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 401.

⁷⁵ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 401. krş. İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ın da Ümmü Sa'd 'ın çocuk doğurduğuna dair bir bilgi yer almamıştır. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340.)

⁷⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VI, s. 43.

⁷⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340.

⁷⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 119.

⁷⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 384.

Ümmü'l-Hakem de Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ensar hanımlarındandır.⁸⁰

Havle bt. Ukbe iki evlilik yapmış ve iki evliliğinden de birer çocuk dünyaya getirmiştir. İlk evliliğini Neccar Kabilesi'nden el-Hâris b. Samme,⁸¹ ikinci evliliğini ise Evs Kabilesi'nden Abdullah b. Katâde⁸² ile yapmıştır.

Havle bt. Ukbe'nin ilk eşi el-Hâris b. Samme, Bedir'e katılmak için yola çıkmış fakat Revha'da ayağı kırıldığı için Resûlullah (sas) tarafından Medine'ye geri gönderilmiş, savaş sonunda ise savaşa katılmış gibi pay verilmiştir.⁸³ Uhud Savaşı'nda Müslümanların dağıldığı esnada Resûlullah'ın yanından ayrılmayan el-Hâris,⁸⁴ Necid halkına gönderilen seçkin sahabeler arasında yer almış ve Bi'r-i Ma'ûne'de şehit edilmiştir.⁸⁵ Havle bt. Ukbe, el-Hâris ile yaptığı evlilikten Sa'd b. el-Hâris'i dünyaya getirmiştir.⁸⁶ Sahabeden olan Sa'd b. el-Hâris, Sıffin Savaşı'nda Hz. Ali'nin yanında yer almış ve bu savaşta öldürülmüştür.⁸⁷

Havle bt. Ukbe ikinci evliliğini Abdullah b. Katâde b. Nu'mân ile yapmış ve bu evlilikten Amr'ı dünyaya getirmiştir.⁸⁸ Sahabeden olan Abdullah b. Katâde,

---

⁸⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 339, 340. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 119.

⁸¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c.X, s. 340. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 119.

⁸² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 119.

⁸³ Ebû Muhammed Abdülmelik b. Hişâm b. Eyyûb el-Himyeri, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, Çev. Abdülvehhab Öztürk, İstanbul, Kahraman Yayınları, 2016, c. II, s. 421. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 583; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 673.

⁸⁴ Muhammed b. İshak b. Yesar, **Siyer-i İbn-i İshak**, Haz. Muhammed Hamidullah, İstanbul, Düşün Yayıncılık, 2012, s. 426. Bkz. el-Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 291; İbn Hişam, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. III, s. 114; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 673, İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 583.

⁸⁵ el-Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 406. Bkz. İbn Hişam, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. III, s. 261; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 583; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 673.

⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340; Krş. İbn Sa'd 'ın aynı eserinde yer alan Sa'd b. el-Hâris'in biyografisinde, Sa'd 'ın annesinin Ümmü'l-Hakem olduğu, Ümmü'l-Hakem'in isminin ise Havle bt. Ukbe olduğu bilgisi yer almaktadır. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 336.) Vedde bt. Ukbe'nin hayatını anlatırken de değindiğimiz gibi Ümmü'l-Hakem, Vedde bt. Ukbe'dir. Muhtemelen **Tabakât**'ta künyeler karışmıştır.

⁸⁷ Ebû Ca'fer Muhammed b. Cerîr et-Taberî, **Târîhu't-Taberî, Târîhu'l-Rusul ve'l-Mülûk**, Beyrut, Dâru't-Türâs, h. 1387. c. XI, s. 511. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 583; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 288; ez-Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 301; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 42.

⁸⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340.

Rıdvân Bey'atı'nda yer almış ve ondan sonraki bütün savaşlara katılmış, Irak'ın fethinde bulunmuştur.⁸⁹

Havle bt. Ukbe'nin ne zaman ve nerede vefat ettiği ile ilgili kaynaklarda bilgi bulunamamıştır. Eşi Abdullah b. Katâde ile birlikte Irak'a gidip gitmediğine dair bilgiye de ulaşlamamıştır.

3.1.10. Umeyre bt. Yezîd

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Yezîd'in nesebi; Umeyre bt. Yezîd b. es-Seken b. Râfi b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel'dir.⁹⁰ Umeyre bt. Yezîd'in annesi Ümmü Sa'd bt. Huzeym b. Mes'ûd b. Kal b. Harîş b. Abdüleşhel'dir.⁹¹ Umeyre bt. Yezîd, ensar hanımlarından Ümmü Âmir bt. Yezîd'in anne baba bir kız kardeşidir.

Umeyre bt. Yezîd, Ridvân Biati'nda bulunan Manzur b. Lebîd b. Ukbe b. Râfi b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel⁹² ile evlenmiş ve bu evlilikten el-Hâris ve Useyre'yi dünyaya getirmiştir.⁹³

Umeyre bt. Yezîd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden ensar hanımlarındandır.⁹⁴

3.1.11. Esmâ bt. Yezîd b. es-Seken (Ümmü Âmir el-Eşheliyye)

Ümmü Âmir bt. Yezîd b. Seken el-Eşheliyye'nin kaynaklarda ismi Fûkeyhe⁹⁵ ve Esmâ⁹⁶ olarak geçmektedir. Künyesi Ümmü Âmir'dir.⁹⁷ İbn Sa'd nesebini; Esmâ

⁸⁹ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 178.

⁹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 252; İbn Habib'in **Muhabber**'in de Umeyre, Amre olarak yazılmıştır. (İbn Habib, **Muhabber**, s. 416.); Bu yazımın istinsah hatası olduğunu düşünmekteyiz.

⁹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340. Karş. İbn Hacer'in **el-İsâbe** adlı eserinde annesi, Ümmü Sa'd bt. Haram b. Mes'ûd olarak geçmektedir. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 252.) Bu farklılık istinsah hatasından kaynaklanmaktadır.

⁹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 176.

⁹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 252.

⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 340. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 252.

bt. Yezîd b. es-Seken b. Râfi b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel⁹⁸ Cüşem b. el-Hâris el-Ensâri el-Evsi⁹⁹ olarak zikretmiştir. Ümmü Âmir'in annesi, Ümmü Sa'd bt. Huzeym b. Mes'ûd b. Kal b. Harîş b. Abdüleşhel'dir.¹⁰⁰ Esmâ'nın babası Yezîd b. es-Seken ve kardeşi Âmir b. Yezîd Uhud Savaşı'na katılmışlardır.¹⁰¹

Esmâ bt. Yezîd b. es-Seken, Ebû Sa'îd el-Ensarî ile evlenmiş¹⁰² ve boşanmıştır. Esmâ bt. Yezîd'in bu evlilik dışında başka bir evlilik yapıp yapmadığı, çocuk dünyaya getirip getirmediği ve hakkında iddet ayeti inen boşanmasının, (Bakara Sûresi 2- 228)¹⁰³ bu evliliğin son bulması neticesinde mi nazil olduğuna dair

⁹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 341. Bkz. İbn Asâkir Ebu'l Kâsım Ali b. el-Hasan b. Hibetillah, **Târîhu Dimeşk**, thk. Amr b. Ğarâme el-Amrâvî, y.y., Dâru'l-Fikr, 1995, c. LXIX, s. 33. krş. İbn Hacer **el-İsâbe**'de Ümmü Âmir bt. Yezîd ile Ümmü Âmir iki farklı kişi olarak ele alınmıştır. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 426, 427.), **İsâbe**'de Esmâ bt. Yezîd b. Seken, Ümmü Âmir'den farklı bir kişi olarak zikredilmiş, künyesi ise Ümmü Seleme olarak belirtilmiştir. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 21.) İbn Sa'd tek kişi olarak zikreder. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 341.) Bizce doğru olan İbn Sa'd 'ın görüşüdür.

⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 341. Bkz. İbn Asâkir, **Târîhu Dimeşk**, c. LXIX, s. 33; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 254; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 466; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 426. krş. İbn Habib, **Muhabber**'de Ümmü Âmir'in ismi Fûkeyhe olarak geçmektedir, Esmâ ismi zikredilmemiştir. (İbn Habib, **Muhabber**, s. 416.)

⁹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 341. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, 'de, **Üsdü'l-Ğâbe**'nin aksine Ümmü Âmir'in Sa'id b. es-Seken'in değil, Yezîd es-Seken'in kızı olduğunu bilgisine yer vermiştir. (Ebû Nuaym Ahmed b. Abdillâh b. Ahmed b. İshâk el-İsfahânî, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , thk. Âdil b. Yûsuf el-Azâzî, Riyâd, Dâru'l-Vatani li'n-Neşr, 1998, c. VI, s. 3533.); İbn Abdilberr **el-İstî'âb**'da künyesini Ümmü Seleme ve Ümmü Âmir olarak zikretmiştir. (İbn Abdilberr, **İstî'âb**, c. IV, s. 1787.); İbn Asâkir **Târîhu Dimeşk**'te künyesini Ümmü Seleme olarak zikretmiştir. (İbn Asâkir, **Târîhu Dimeşk**, c. LXIX, s. 34.); İbnü'l-Esîr **Üsdü'l-Ğâbe**'de künyesinde ihtilaf olduğunu, Ümmü Âmir'in Esmâ bt. Yezîd es-Seken'in amcasının kızı Ümmü Âmir bt. Sa'id b. es-Seken olduğu ve isminin de Fûkeyhe olduğu bildirmiştir, (İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe** c. V, s. 477.); ez-Zehebî **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**'da künyesi Ümmü Seleme ve Ümmü Âmir olarak zikretmiştir. (ez-Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. III, s. 525.); **el-İkmâlü**'de, Ümmü Âmir'in Sa'id'in kızı olduğuna dair bir görüşün olduğu belirtilmiştir. (Ebû'l-Mehâsin Şemsüddîn Muhammed b. Ali b. el-Hasan el-Hüseyni eş-Şafii, **el-İkmâlü fi Zikri men lehû Rivâye fi Müsnedi'l-İmâm Ahmed miner-Ricâl Sivâ men Zükire fi Tehzîbi'l-Kemâl**, thk. Dr. Adülmü'tî Emîn Kal'acî, Pakistan, Camiatü'd-Diraseti'l-İslamiyye, t.y., s. 633.); İbn Hacer, **Ta'cîlü'l-Menfa'** adlı eserinde, Ümmü Âmir'in Sa'id'in kızı olduğuna dair bir görüşün bulunduğunu belirtilmiştir. (İmam Hafız Ahmed b. Ali b. Hacer el-Askalânî, **Ta'cîlü'l-Menfa' bi-zevâ'idi Ricâli'l-e'immeti'l-erba'a**, thk. Dr. İkrâmullah İmdâdülhak, Beyrut, Dâru'l-Beşâir, 1996, c. II, s. 666.)

⁹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 341.

⁹⁹ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 21.

¹⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 341. Bkz. İbn Asâkir, **Târîhu Dimeşk**, c. LXIX, s. 33.

¹⁰¹ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 531.

¹⁰² Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. V, s. 2910. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. IV, s. 467; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VII, s. 148.

¹⁰³ Ebu'l-Fida İsmail b. Ömer b. Kesîr el-Kureysî ed-Dimeşkî, **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm**, thk. Samî b. Muhammed es-Sellâme, y.y., Dâru Taybe li'n-Neşr ve't-Tevzi', 1999, c. I, s. 288. Bkz. Ebû Dâvud

bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Âmir bt. Yezîd'in başka bir eşinin varlığına dair bilgi bulunmadığı için iddet ayetinin de bu evlilikten boşanma neticesinde nazil olduğunu söyleyebiliriz.

Ümmü Âmir bt. Yezîd Müslüman olmuş, Medine'de Resûlullah'a (sas) ilk biat eden hanım sahabeler arasında yer almış¹⁰⁴ ve biat esnasında Resûlullah'ın (sas) "Ben kadınlarla musafaha etmem, benim bir kadına verdiğim söz, bin kadına verdiğim söz gibidir." dediğini rivayet etmiştir.¹⁰⁵ Resûlullah'ın (sas) sohbetinde bulunan ve Ondan hadis rivayet eden¹⁰⁶ Esmâ bt. Yezîd, kadınların hatibi olarak tanınmış,¹⁰⁷ kadınların hayızdan temizlenmesi¹⁰⁸ dâhil hanımları ilgilendiren pek çok konuda Resûlullah'a (sas) sorular sormuş ve bu konularda hanımları bilgilendirmiştir. Resûlullah (sas) ve Hz. Aişe'nin oda hizmetçisi olan Esmâ bt. Yezîd, düşünlerinde Hz. Aişe'nin hazırlanmasına yardım etmiş ve bu hazırlıklarla ilgili rivayette bulunmuştur.¹⁰⁹

Esmâ bt. Yezîd, Resûlullah'ın (sas) vahiy alışına da tanıklık etmiş ve bu olayı şöyle anlatmıştır: "Ben Resûlullah'ın (sas) devesinin yularını tutarken Ona Maide

---

Süleyman b. Eşa's b. İshak b. Beşir b. Şedad b. Amr el-Ezdî, **Sünenü Ebi Dâvud**, thk. Muhammed Muhiddîn Abdulhamid, Beyrut, el-Mektebetü'l-Asriyye, t.y., c. II, s. 285.

¹⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 9. Bkz. Ebû Hilâl el-Hasen b. Abdillâh b. Sehl b. Sa'id b. Yahyâ el-Askerî, **el-Evâil**, Tanta, Dâru'l-Beşîr, h. 1408, s. 398; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 353; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1787; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V. s. 467; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 427; Celâleddîn Abdurrahman Ebû Bekr es-Suyûtî, **ed-Dürrü'l-Mensûr fi't-Tefsîri'l-Mensûr**, Beyrut, Dâru'l-Fikr, t.y., c. VIII, s. 143.

¹⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 9. Bkz. Ebû Hayyan Muhammed b. Yusuf Esirüddin el-Endelüsî, **el-Bahru'l-Muhîr fi't-Tefsîr**, Thk. Sıdkı Muhammed Cemîl, Beyrut, Dâru'l-Fikr, h. 1420, c. X, s. 160.

¹⁰⁶ İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 257.

¹⁰⁷ İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 466. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 21; Ebû Gays Muhammed Hayreddin b. Mahmud b. Muhammed b. Ali b. Faris ez-Ziriklî, **el-A'lâm**, y.y., Dâru'l-İlim li'l-Melayin, 2002, s. 306; Ali Osman Ateş, " Esmâ bt. Yezîd", **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 1995, c. XI, s. 423.

¹⁰⁸ İbn Hacer Ebu'l-Fadl Şihâbüddîn Ahmed b. Ali b. Hacer el-Askalânî, **et'Telhîsü'l-Habîr fi Tahrîci Ehâdisi'r-Râfi'iyyi'l-Kebîr**, thk. Ebu Asım Hasan b. Abbas b. Kutb, Mısır, Müessesetü Kurtuba, 1995, c. I, s. 252

¹⁰⁹ Ebu Abdullah Ahmed b. Muhammed b. Hanbel b. Hilal b. Esed eş-Şeybanî, **Müsnedü'l-İmam Ahmed b. Hanbel**, thk. Şuayb el-Arnâvut, Adil Mürşid, y.y., Müessesetü'r-Risale, 2001, c. XLV, s. 571, Bkz. Ebû Ca'fer Muhammed b. Cerîr b. Yezîd b. et-Taberî, **Câmiu'l-Beyân an Te'vîli Âyi'l-Kur'ân**, thk. Ahmed Muhammed Şâkir, y.y., Müessesetü'r-Risale, 2000, c. IX, s. 529; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V. s. 216; Ahmed Acarlıoğlu, " Hz. Muhammed (sav) Döneminde Aile Hayatı", **İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslâm Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2017, s. 75.

suuresinin tam olarak indiğini gördüm. O suurenin ağırlığından dolayı neredeyse devenin ayakları ezilecekti.”¹¹⁰

Resûlullah’a (sas) ikramlarda bulunan ve bu ikramların bereketlendiğini¹¹¹ haber veren Ümmü Âmir, yanında bulunan bir kabdan (Secb) Resûlullah’ın (sas) su içtiğini, sonra bu kabı alıp yağlayıp sakladığını ve bu kab ile hastalara su içirdiğini, zaman zaman da bereket ümidiyle ondan su içtiklerini bildirmiştir.¹¹² Yine Resûlullah (sas) Abdüesheloğulları’nın mescidinde oturduğu bir zamanda Ona etin iyi yerini ikram ettiğini belirten Ümmü Âmir, Resûlullah (sas)’in, eti ısırarak yediğini ardından namaz kıldığını fakat abdest almadığını rivayet etmiştir.¹¹³

Ümmü Âmir el-Esheliyye, Resûlullah’ın (sas) kendi evini ziyaret ettiğini ve bu ziyaret esnasında “Bu evlerde ne kadar çok hayır vardır! Bu, ensâr’ın en hayırlı evleridir.”¹¹⁴ diyerek övdüğünü ve bir grup kadınla otururken Peygamber’in (sas) kendisine uğrayıp selam verdiğini, kendilerinin de Ona karşılık verdiğini söylemiştir.¹¹⁵

Abdüesheloğulları’nın hanımları Uhud Savaşı’nda şehid edilen akrabaları için yas tutarken savaş sonrasında Resûlullah’ın (sas) Medine’ye sağ salim geldiğini haber alınca, evlerinden dışarı çıkmışlar ve Onu gördüklerine sevinmişler, Ümmü Âmir el-Esheliyye de “Her türlü musibet bundan sonra hafif gelir.”¹¹⁶ diyerek Resûlullah’ın (sas) hayatını her şeyden üstün tuttıklarını dile getirmiştir.

---

¹¹⁰ Taberî, **Câmiu’l-Beyân**, c. IX, s. 529.

¹¹¹ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 341.

¹¹² İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 341.

¹¹³ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 341.

¹¹⁴ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 341. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. XIII, s. 467.

¹¹⁵ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 342.

¹¹⁶ el-Vâkıdî, **Kitâbü’l-Meğâzî**, c. I; s. 364. Bkz. Ebü’l-Abbas Takiyyüddin Ahmed b. Ali b. Abdülkadir Makrîzî, **İmtâü’l-Esmâ’ bima li’n-Nebi mine’l-Ahvâl ve’l-Emval ve’l-Hafedeti ve’l-Metâ’**, thk. Muhammed Abdülhamid en-Nemîsî, Beyrut, Dâru’l-Kütübi’l-İlmiyye, 1999, c. I, s. 175; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî eş-Şâmî, **Sebilü’l-Hüdâ ve’r-Reşâd fi Sîreti Hayri’l-İ’bâd**, thk. eş-Şeyh Adil Ahmed Abdulmevcud, eş-Şeyh Ali Muhammed, Beyrut, Dâru’l-Kütübi’l-İlmiyye, 1993, c. IV, s. 228; Münîr Muhammed el-Ğadbân, **el-Minhacu’l-Harakâ li’s-Sîreti’n-Nebeviyye**, Ürdün, Mektebetü’l-Menar, 1990, c. II, s. 388.

Mücahide hanımlardan olan Ümmü Âmir el-Eşheliyye¹¹⁷ Hendek Muharasası esnasında Resûlullah'a (sas) bir kabın içinde yağda kavrulmuş hurma göndermiş,¹¹⁸ hem Resûlullah'ı (sas) hem de Hendek Ashabı'nı doyurmuş, yemek yapmak suretiyle savaşa katılmıştır. Hudeybiye'de Resûlullah'ın (sas) yanında bulunan dört kadından biri olan Ümmü Âmir el-Eşheliyye¹¹⁹, Rıdvan Biatı'nda hazır bulunmuş ve biat etmiş¹²⁰ Hayber'in fethinde de yer almıştır.¹²¹

Katıldığı savaşlarda sadece yemek yapmak ve yaralıları tedavi etmekle kalmayan Ümmü Âmir el-Eşheliyye, Yermuk Savaşı'nda bizzat düşmanla mücadeleye girişmiş, çadırının demiri ile dokuz Rum askerini öldürmüştür.¹²² Dimeşk'e yerleşen Esmâ bt. Yezîd¹²³ h. 70¹²⁴ yılında Şam'da vefat etmiş¹²⁵ ve Babu's Sağır Kabristan'ına defnedilmiştir.¹²⁶

---

¹¹⁷ ez-Zehabî, *Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ*, c. III, s. 525.

¹¹⁸ el-Vâkîdî, *Kitâbü'l-Megâzî*, c. II, s. 124. Bkz. İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, c. XXXIII, s. 223; Makrîzî, *İmtâü'l-Esmâ*, c. V, s. 231; Ebü'l-Fazl Abdurrahman b. Ebi Bekr Celaeddîn es-Suyûtî, *el-Hasâisü'l-Kübrâ*, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, t.y., c. I, s. 377; Muhammed b. Yusuf, *Sebilü'l-Hüdâ*, c. IV, s. 370; Ebu'l-Ferec Nureddin Ali b. İbrahim b. Ahmed el-Halebî, *es-Sîretü'l-Halebiyye*, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, h. 1427, c. II, s. 439.

¹¹⁹ el-Vâkîdî, *Kitâbü'l-Megâzî*, c. II, s. 226. Bkz. Makrîzî, *İmtâü'l-Esmâ*, c. I, s. 276; Muhammed b. Yusuf, *Sebilü'l-Hüdâ*, c.V, s. 33; Ahmed el-Halebî, *es-Sîretü'l-Halebiyye*, c. III, s. 13; Ahmed Çaluş, *es-Sîretü'n-Nebeviyye ve'd-Da'veti fi'l-A'hdî'l-Medenî*, y.y., Müessesetü'r-Risale li't-Tab' ve'n-Neşr ve't-Tevzi', 2004, s. 485.

¹²⁰ ez-Zehabî, *Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ*, c. III, s. 525.

¹²¹ el-Vâkîdî, *Kitâbü'l-Megâzî*, c. II, s. 342. Bkz. İbn Sa'd , *Tabakât*, c. X, s. 342; İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, c. LXIX, s. 38; Makrîzî, *İmtâü'l-Esmâ*, c. I, s. 321; el-Ğadbân, *el-Minhacu'l Harakî*, c. III, s. 71.

¹²² ez-Zehabî, *Târîhu'l-İslâm*, c. II, s. 620. Bkz. İbn Kesîr, *el-Bidâye ve'n-Nihâye*, c. VIII, s. 312; İbn Hacer, *el-İsâbe*, c.VIII, s. 22; ez-Ziriklî, *el-A'lâm*, s. 306; Rıza Savaş, *İslâm'ın İlk Asrında Kadın*, İstanbul, Siyer Yayınları, 2017, s. 208.

¹²³ Ebü Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahâbe*, c. VI, s. 3258. Bkz. İbn Asâkir, *Târîhu Dimeşk*, c. LXIX, s. 32; ez-Zehabî, *Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ*, c.III, s. 525; ez-Zehabî, *Târîhu'l-İslâm*, c. II, s. 620; İbn Kesîr, *el-Bidâye ve'n-Nihâye*, c. VIII, s. 312; Abdullah es-Saffedî, *el-Vâfi bi'l-Vefeyât* adlı eserinde Esmâ bt. Yezîd'in Dimeşk ehlinde olduğu, Hums ehlinde olduğuna dair rivayetinde bulunduğunu bildirmiştir. (Ebû's-Safâ Selâhaddin Halil b. Aybeg b. Abdullah es-Safedî, *el-Vâfi bi'l-Vefeyât*, thk. Ahmed Arnaût ve Turki Mustafa, Beyrut, Dâru İhyâi't-Turâsi'l, 2000, c. XVI, s. 112.)

¹²⁴ es-Safedî, *el-Vâfi bi'l-Vefeyât*, c. IX, s. 34.

¹²⁵ Şeyhu'l-İslâm Ahmed b. Abdulhalim b. Abdüsselam İbn Teymiyye, *Camiu'l-Mesâil*, thk. Muhammed Azir Şems, Mekke, Dâru'l-Alimu'l Fevaid li'l-Neşr ve't-Tevzi', h. 1422, s. 155.

¹²⁶ ez-Zehabî, *Târîhu'l-İslâm*, c. II, s. 620. Bkz. İbn Kesîr, *el-Bidâye ve'n-Nihâye*, c. VIII, s. 312; ez-Zehabî, *Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ*, c. III, s. 525; İbn Teymiyye, *Camiu'l-Mesâil*, s. 155.

3.1.12. er-Rebâb bt. Ka‘b

Ensar hanımları arasında yer alan er-Rebâb bt. Ka‘b’ın nesebi; er-Rebâb bt. Ka‘b b. Adî b. Abdüleşhel’dir.¹²⁷ Abdüleşheloğullarına mensub olan er-Rebâb, kendi kabilesine halîf olan el-Yemân b. Câbir el-Absî¹²⁸ ile evlenmiş,¹²⁹ bu evlilikten Huzeyfe, Sa‘d , Safvân, Müdlic ve Leylâ adında beş çocuk dünyaya getirmiştir.¹³⁰

İsmi Huseyl¹³¹ olan el-Yemân, oğlu Huzeyfe ile birlikte Bedir Savaşı’na katılmak istemiş fakat Mekke müşriklerine verdikleri söz nedeniyle katılamamışlardır.¹³²

er-Rebâb bt. Ka‘b ’ın iki oğlu Huzeyfe ve Safvân ile eşi el-Yemân b. Câbir Uhud Savaşı’na katılmıştır.¹³³ Yaşlı olduğu için orduyla beraber savaş meydanına götürülmeyen el-Yemân, daha sonra ordunun ardından Uhud’a gitmiş, savaş meydanında Müslümanlar tarafından tanınmayıp, müşrik zannedilerek şehid edilmiştir. Resûlullah (sas), yanlışlıkla öldürülen el-Yemân b. Câbir için ailesine fidye ödenmesine karar vermiş, Huzeyfe b. el-Yemân ise babası için ödenen fidyeyi kabul etmemiş ve bu fidyeyi Müslümanlara sadaka olarak dağıtmıştır.¹³⁴ Bu durum Huzeyfe’nin Resûlullah (sas) ile daha da yakınlaşmasına vesile olmuştur.¹³⁵ Sır

---

¹²⁷ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 342. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 417; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 281.

¹²⁸ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. IV, s. 295.

¹²⁹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 342.

¹³⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 342. Bkz. **Üsdü’l-Ğâbe**’de er-Rebâb’ın çocukları olarak sadece Huzeyfe, Sa‘d ve Safvân’ın isimleri geçmektedir.” (İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 281.)

¹³¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. IV, s. 295. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma‘rifetü’s-Sahâbe**, c. V, s. 2818.

¹³² İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. IV, s. 297. Bkz. İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. IV, s. 365.

¹³³ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. IV, s. 296.

¹³⁴ İbn Hişam, **es-Sîretu’n-Nebeviyye**, c. III, s.118, 119. Bkz. İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. IV, s. 296, 297; Muhammed Yusuf b. Muhammed İyas b. Muhammed İsmail el-Kândehevî, **Hayâtu’s-Sahâbe**, thk. Dr. Beşşâr Avvâd Ma’ruf, Lübnan, Müessesetü’r-Risâle li’t-Tab’ ve’n-Neşr ve’t-Tevzi’, 1999, c. II, s. 130.

¹³⁵ İbn Hişam, **es-Sîretu’n-Nebeviyye**, c. III, s. 119.

sahibi olarak tanınan Huzeyfe,¹³⁶ Tebük'te hainlik eden münafıkların isimlerini Resûlullah'dan (sas duyan tek isimdir).¹³⁷

Bedir Savaşına katılmayan Huzeyfe b. el-Yemân, Uhud, Hendek ve sonrasındaki bütün savaşlara Resûlullah (sas) ile katılmış,¹³⁸ Hz. Ömer'in (r.a.) halifeliği zamanında Medain'e vali olarak tayin edilmiş¹³⁹ ve Hz. Osman'ın (r.a.) ölümünden sonra h. 36 yılında Medain'de vefat etmiştir.¹⁴⁰ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden er-Rebâb bt. Ka'b ve ailesinin İslâm'a büyük hizmetleri olmuştur.

3.1.13. Ümmü Niyâr bt. Zeyd

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Niyâr bt. Zeyd'in nesebi; Ümmü Niyâr bt. Zeyd b. Mâlik b. Adî b. Ka'b b. Abdüleşhel'dir.¹⁴¹ Akabe Biati'na, Bedir, Uhud, Hendek ve diğer bütün gazvelere katılan, Menât putunu yıkmak için gönderilen askeri birliğin başında bulunan Sa'd b. Zeyd,¹⁴² Ümmü Niyâr'ın kardeşidir.¹⁴³ Kaynaklarda Ümmü Niyâr'ın evlenip evlenmediği, çocuk sahibi olup olmadığı ile ilgili bilgiye ulaşılamamıştır.

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden hanımlar arasında yer alan Ümmü Niyâr bt. Zeyd, Resûlullah'ın (sas) sohbetinde de bulunmuştur.¹⁴⁴ Ne zaman Müslüman olduğuna dair bilgi bulamadığımız Ümmü Niyâr'ın Abdüleşheloğolları ile birlikte hicretten önce Müslüman olduğunu düşünmekteyiz.

---

¹³⁶ ez-Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. II, s. 361.

¹³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 300.

¹³⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 297.

¹³⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IX, s. 328. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 39.

¹⁴⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 307; c. IX, s. 329.

¹⁴¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 342. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 417; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 484.

¹⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 508.

¹⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 342. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 484.

¹⁴⁴ İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 255.

3.1.14. Ümmü Amr bt. Selâme

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Amr bt. Selâme'nin nesebi; Ümmü Amr bt. Selâme b. Vakş b. Zuğbe b. Za'ûrâ b. Abdüleşhel'dir.¹⁴⁵ Ümmü Amr'in annesi Evs Kabilesi'nden¹⁴⁶ Selmâ bt. Seleme b. Hâlid b. Adî b. Mecde'a b. Hârise'dir.¹⁴⁷ Ümmü Amr, İkinci Akabe Biati'na ve Bedir Savaşı'na katılan Seleme b. Selâme¹⁴⁸ ile anne baba bir kardeş, Nâile bt. Selâme ve Akreb bt. Selâme ile de baba bir kardeşdir.¹⁴⁹ Bütün kardeşler Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.

Ümmü Amr bt. Selâme dayısının oğlu Evs Kabilesi'nden Muhammed b. Mesleme ile evlenmiş¹⁵⁰ ve bu evlilikten Abdurrahman, Ümmü İsa ve Ümmü'l-Hâris adında üç çocuk dünyaya getirmiştir.¹⁵¹ Sa'd b. Muâz'dan önce Musab b. Umeyr vasıtasıyla Müslüman olan Muhammed b. Mesleme,¹⁵² Tebük Savaşı'na Resûlullah'ın yerine Medine'de vekil olarak kaldığı için katılamamış, bunun dışında ki bütün savaşlarda Resûlullah'ın (sas) yanında yer almıştır.¹⁵³ Ümmü Amr'ın oğlu Abdurrahman babasıyla birlikte Uhud Savaşı'na katılmış, Rıdvan Biati'nda ve diğer vakalarda yer almıştır.¹⁵⁴

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümmü Amr bt. Selâme'nin eşi gibi Musab b. Umeyr vasıtasıyla Müslüman olduğunu düşünmekteyiz. Eşi Medine'de ki ilk Müslümanlardan olup İslâm'a büyük yararlılıklar göstermiştir.

---

¹⁴⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 343. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 417; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 377; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 443.

¹⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 508.

¹⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 343. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 444.

¹⁴⁸ Ebü'l-Hasan Ahmed b. Yahyâ b. Câbir b. Dâvud el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, thk, Prof. Dr. Süheyl Zekkâr, Prof. Dr. Riyâd Ziriklî, Ed. Prof. Dr. Adnan Demircan, Çev. Prof. Dr. Hikmet Akdemir, İstanbul, İlk Harf Yayınevi, 2018, c. I, s. 426.

¹⁴⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 343.

¹⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 343.

¹⁵¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 512. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 55; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 444.

¹⁵² İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 28.

¹⁵³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 513. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 28, 29.

¹⁵⁴ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 300.

3.1.15. Nâile bt. Selâme

Ensar hanımları arasında yer alan Nâile bt. Selâme'nin nesebi; Nâile bt. Selâme b. Vakş b. Zuğbe b. Za'ûrâ b. Abdüleşhel'dir.¹⁵⁵ Nâile bt. Selâme Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden hanım sahabelerdendir.¹⁵⁶ Nâile'nin annesi, Ümmü Amr bt. Atîk b. Amr b. Abdüla'lem b. Âmir b. Za'ûrâ'dır.¹⁵⁷

İki evlilik yapan Nâile bt. Selâme, ilk evliliğini Evs Kabilesi'nden Abdullah b. Semmâl, ikinci evliliğini ise Hazrec Kabilesi'nin Beni Selime Kolundan Kays b. Ka'b b. el-Kayn ile yapmıştır.¹⁵⁸ İlk evliliğinden çocuk dünyaya getirdiğine dair bilgi, İbn Sa'd'ın **Tabakât**'ında yer almasına karşın,¹⁵⁹ çocukların sayısı ve ismi konusunda kaynaklarda bilgi bulunmamaktadır. Nâile bt. Selâme, Kays b. Ka'b ile yaptığı ikinci evliliğinden ise Bedir ve Uhud Savaşına katılan ve Uhud'da şehid edilen Sehl b. Kays¹⁶⁰ ile Suhtî ve Amre adında iki kız çocuğu dünyaya getirmiştir. Nâile'nin iki kızıda oğlu gibi Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden sahabelerdendir.¹⁶¹

Kaynaklardaki bilgiler ışığında Nâile bt. Selâme'nin ilk evliliğini Müslüman olmadan önce yaptığını, ikinci evliliği esnasında ise Müslüman olduğu söyleyebiliriz. Kaynaklarda eşleri hakkında herhangi bir bilgiye ulaşılammıştır.

3.1.16. Akreb bt. Selâme

Evs Kabilesi'nin Müslüman olup biat eden hanımları arasında yer alan Akreb bt. Selâme'nin nesebi; Akreb bt. Selâme b. Vakş b. Zuğbe b. Za'ûrâ b.

---

¹⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 343.

¹⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 343. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 331; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248.

¹⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 343. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 331.

¹⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 343. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 331.

¹⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 343.

¹⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 343. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 282; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 171.

¹⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 416. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 173.

Abdüleşheldir.¹⁶² Evs Kabilesi'nden Süheyme bt. Abdullah b. Rifâ'a b. Necde b. Nümeyr, Akreb'in annesi, Ümmü Amr bt. Selâme, Nâile bt. Selâme ve Seleme b. Selâme de baba bir kardeşleridir. Kardeşlerin tamamı Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmişlerdir.¹⁶³

Akreb bt. Selâme, Bedir'e katılıp, Uhud Savaşı'nda şehid düşen Evs Kabilesi'ne mensup Râfi b. Yezîd¹⁶⁴ ile evlenmiş ve bu evlilikten Abdurrahman ve Harre gününde öldürülen Üseyd'i dünyaya getirmiştir.¹⁶⁵

Akreb bt. Selâme Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiş, Resûlullah'ın (sas) sohbetlerinde bulunmuştur.¹⁶⁶ Ne zaman Müslüman olduğuna dair bilgi kaynaklarda yer almamasına rağmen, hicretten önce Müslüman olduğunu düşünmekteyiz.

Akreb bt. Selâme'nin ne zaman vefat ettiğine dair bilgi bulunamamıştır. Erken dönemde eşini kaybeden Akreb'in eşinden sonra kendi ve çocuklarının geçimini nasıl sağladı? Bunun için çalıştı mı? Yoksa başka bir evlilik mi yaptı? Bu konularla ilgili bilgi de bulunamamıştır. Muhtemelen eşinin bıraktığı miras ya da kendi ailesinin yardımı ile geçimini sağlamıştır.

3.1.17. Ümmü Hanzale bt. Rûmî

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Hanzale bt. Rûmî'nin nesebi; Ümmü Hanzale bt. Rûmî b. Vakş b. Zuğbe b. Za'ûrâ b. Abdüleşhel'dir.¹⁶⁷ Annesi

---

¹⁶² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 343. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 416; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. VII, s. 194.

¹⁶³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 343.

¹⁶⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 512. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 280; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 338. "Râfi b. Yezîd'in annesi Ensar hanımlarından, Medine'deki ilk Müslümanlar'dan olan Akreb bt. Mu'âz'dır."

¹⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 511. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 280.

¹⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 343. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 347.

¹⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 416.

Evs Kabilesi'nden Süheyne b. Abdullah b. Rifâ'a b. Necde'dir.¹⁶⁸ Ümmü Hanzale, ensar hanımlarından Ümmü Sehl'in anne baba bir kız kardeşidir.¹⁶⁹

Evs Kabilesi'nden Sa'lebeb. Enes b. Adî ile evlenen Ümmü Hanzale bt. Rûmî, bu evlilikten çocuk dünyaya getirmiştir.¹⁷⁰ Ümmü Hanzale bt. Rûmî'nin çocuklarının sayısı ve isimleri hakkında kaynaklarda bilgiye rastlanmamıştır. Ümmü Hanzale'nin eşi Sa'lebeb. Enes'in Müslüman olup olmadığına dair de kaynaklarda bilgi bulunamamıştır. Muhtemelen Sa'lebeb. Enes hicretten önce vefat ettiği için bilgi bulunamadı. Çocuklarının da Müslüman olup olmadığına dair bilgi bulunamamıştır. Ümmü Hanzale bt. Rûmî Müslüman olup Resulûllah'a (sas) biat etmiştir.¹⁷¹

3.1.18. Ümmü Sehl bt. Rûmî

Ensar hanımlarından olan Ümmü Sehl bt. Rûmî'nin nesebi; Ümmü Sehl bt. Rûmî b. Vakş b. Zuğbe b. Za'ûrâ b. Abdüleşhel'dir.¹⁷² Annesi Evs Kabilesi'nden Süheyne b. Abdullah b. Rifâ'a b. Necde b. Nüveymir'dir.¹⁷³ Ümmü Sehl, Ümmü Hanzale bt. Rûmî'nin anne baba bir kız kardeşidir.¹⁷⁴

Ümmü Sehl, Evs Kabilesi'nden Ebû Nâile Silkân b. Selâme b. Vakş ile evlenmiş¹⁷⁵ ve bu evlilikten el-Muhayyât¹⁷⁶ adında bir kız, Abbâd b. Ebû Nâile¹⁷⁷ ve

---

¹⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 383.

¹⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344.

¹⁷⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344. Bkz. İbn Hacer **el-İsâbe**'de Ümmü Hanzale'nin Sa'lebe b. Enes ile evlendiği bilgisine yer vermiş fakat bu evlilikten çocuk dünyaya getirdiğine dair bilgi yer almamaktadır. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 383.)

¹⁷¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 252.

¹⁷² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344. Bkz. İbn Habib, **Muhabbber**, s. 417.

¹⁷³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344.

¹⁷⁴ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

¹⁷⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344. krş. İbn Sa'd **Tabakât**'ın IV. cildinde yer alan Silkân b. Selâme'nin biyografisinde, eşini ve çocuklarının annelerini Ümmü Süheyl bt. Rûmî olarak vermektedir. Bizce eşi Ümmü Süheyl değil Ümmü Sehl'dir. Yanlışlık istinsah hatasından kaynaklanmaktadır. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 289.); **el-İsâbe**'de Ümmü Sehl'in eşini Selmân b. Selâme olarak geçmektedir. Bu farklılığın istinsah hatasından kaynaklandığını düşünmekteyiz. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.)

¹⁷⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 289.

Abdullah¹⁷⁸ adında iki erkek çocuk dünyaya gelmiştir. Erkek çocuklarının ikisi de Müslüman olmuş, kızı Resulûllah'a (sas) biat etmiştir. Başka çocuklarının olup olmadığı ile ilgili kaynaklarda bilgi bulunamamıştır. Ümmü Sehl'in eşi Silkân b. Selâme'nin Müslüman olup olmadığına dair kaynaklarda bilgi yer almamasına karşın, oğlu Abbâd b. Ebû Nâile'nin tabiinden olması babasının da Müslüman olduğunu ihtimalini güçlendirmektedir. Ümmü Sehl bt. Rûmî Müslüman olup Resulûllah'a (sas) biat etmiştir.¹⁷⁹

3.1.19. el-Muhayyât bt. Silkân

Ensar hanımları arasında yer alan el-Muhayyât bt. Silkân'ın nesebi; el-Muhayyât bt. Silkân b. Selâme b. Vakş b. Zuğbe b. Za'ûrâ b. Abdüleşhel'dir.¹⁸⁰ el-Muhayyât'ın annesi ensar hanımlarından Ümmü Sehl bt. Rûmî,¹⁸¹ babası ise Ebû Nâile Silkân b. Selâme'dir.¹⁸²

Müslüman olup Resulûllah'a (sas) biat eden el-Muhayyât bt. Silkân'ın¹⁸³ evlenip evlenmediğine, evlendiyse bile çocuk sahibi olup olmadığına dair bilgiye kaynaklarda ulaşlamamıştır.

3.1.20. Ümâme bt. Bişr

Ensar hanımlarından Ümâme bt. Bişr'in nesebi; Ümâme bt. Bişr b. Vakş b. Zuğbe b. Za'ûrâ b. Abdüleşhel'dir.¹⁸⁴ Annesi Hazrec Kabilesi'nden Fâtıma bt. Bişr b.

---

¹⁷⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 264. "Harre vakasında öldürüldü." Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 289.

¹⁷⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 289.

¹⁷⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253.

¹⁸⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344.

¹⁸¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344.

¹⁸² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344. krş. İbnu'l-Cevzî **Telkîh**'te, Ebû Nâile Silkân b. Selâme'nin kaynaklarda bir kızı olduğunu ve isminin de Abbâde olarak geçtiğini ve isminde ihtilaf bulunduğunu belirtmiştir. (İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245.); Bize göre Ebû Nâile Silkân b. Selâme'nin kızının ismi Abbâde değil el-Muhayyât'tır, Abbâde isminin geçmesinin nedeni oğlu Abbad'ın ismiyle karıştırılmış olmasındandır.

¹⁸³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 315.

¹⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 417.

Adî b. Ebû Ganm b. Avf b. el-Hazrec'dir.¹⁸⁵ Ümâme, Bedir ve bütün olaylara Resulûllah (sas) ile birlikte katılan ve Yemâme'de şehid edilen Abbâd b. Bişr'in kız kardeşidir.¹⁸⁶

Ümâme bt. Bişr Uhud, Hendek, Hudeybiye ve Hayber'e katılan, Hayber'de şehid edilen, Evs Kabilesi'ne mensup Mahmûd b. Mesleme¹⁸⁷ ile evlenmiş,¹⁸⁸ bu evlilikten Ümmü Amr¹⁸⁹ ve Ümmü Sa'd adında iki kız çocuğu dünyaya gelmiştir.¹⁹⁰ İbn Sa'd'ın **Tabakât**'ında Muhammed b. Ömer'den gelen rivayette, Ümâme bt. Bişr'in Ali b. Esed b. Ubeyd b. Sa'ye el-Hedlî adından bir oğlu olduğu¹⁹¹ bilgisi yer almaktadır. Yine aynı eserde Abdullah b. Muhammed b. Umâre'den gelen rivayette, Ali b. Esed'in annesinin Ümâme bt. Bişr değil, Ümmü Ali bt. Selâme olduğu bildirilmiştir.¹⁹² Bizce ikinci rivayet daha doğrudur, zira kaynaklarda Ümâme bt. Bişr'in sadece Mahmûd b. Mesleme ile yaptığı evlilikten bahsedilmektedir. Ümâme bt. Bişr Müslüman olup Resulûllah'a (sas) biat eden ensar hanımlarındandır.¹⁹³

3.1.21. Havvâ bt. Yezîd b. Seken

Medineli ilk kadın Müslüman hanımlar arasında yer alan Havvâ bt. Yezîd b. Seken'nin nesebi; Havvâ bt. Yezîd b. Seken b. Kürz b. Za'ûrâ b. Abdüleşhel'dir.¹⁹⁴

¹⁸⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 344. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 22.

¹⁸⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 344.

¹⁸⁷ İbn Hişam, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. IV, s. 25. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. V, s. 2522; el-Vâkıdî'nin **Kitâbü'l-Meğâzî**'de belirttiğine göre; Mamûd b. Mesleme Hayber'in fethi esnasında yaralandı ve üç gün sonra şehid düştü. Yaralı olduğu esnada kızlarının, geçim için ganimet peşine düşmelerinden ve insanlardan yardım dilenmelerinden endişelendi. Bu esnada henüz miras ayeti nazil olmamıştı. Miras ayeti Mamûd b. Mesleme vefat etmeden nazil oldu. Resulûllah (sas) bu müjdenin bizzat Mamûd b. Mesleme'ye iletilmesini istedi. (el-Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 314.)

¹⁸⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 293. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 217; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 22.

¹⁸⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 352. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 444.

¹⁹⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 293.

¹⁹¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 345. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 417; Ebû Sa'd Abdülkerîm b. Muhammed b. Mensûr et-Temîmi es-Sem'ânî el-Mervezî, **el-Ensâb**, thk. Abdurrahman b. Yahya el-Me'lemi el-Yemani, Haydarâbat, Meclisu Dâireti'l-Mea'rif, 1962. c. XIII, s. 388; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 217; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 22.

¹⁹² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 345.

¹⁹³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 344. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 234.

¹⁹⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 345. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 416.

Havvâ bt. Yezîd'in annesi ensar hanımlarından Akreb bt. Mu'âz b. en-Nu'mân,¹⁹⁵ kardeşi ise Bedir ve Uhud savaşlarına katılmış ve Uhud'da şehid düşmüş Râfi b. Yezîd'dir.¹⁹⁶ Kaynaklarda Havvâ bt. Yezîd b. Seken'nin Esmâ bt. Yezîd b. Seken ile kardeş olduğu zikredilmektedir¹⁹⁷ fakat Esmâ bt. Yezîd b. Seken'nin büyük dedesi Râfi b. İmruülkays, Havvâ bt. Yezîd b. Seken'nin büyük dedesi ise Kürz b. Za'ûrâ b. Abdüleşhel'dir, muhtemelen kaynaklarda karışıklık olmuştur. Kanaatimizce Havvâ bt. Yezîd ile Esmâ bt. Yezîd kardeş değildir. İbn Sa'd'ın **Tabakât** adlı eserinde Havvâ bt. Yezîd b. Seken üç farklı biyografide anlatılmıştır. **Tabakât**'ta geçen Ümmü Büceyd¹⁹⁸ ve Amr b. Mu'âz el-Ensâri'nin ninesi Havvâ,¹⁹⁹ Havvâ bt. Yezîd b. Seken'dir.

Ümmü Büceyd (Bicâde) künyesi ile tanınan Havvâ bt. Yezîd b. Seken²⁰⁰ Resulullah (sas)'in Medine'ye hicretinden önce Müslüman olmuş,²⁰¹ Hicretten sonra

---

¹⁹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 345.

¹⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 512.

¹⁹⁷ Ebû Amr Halife b. Hayyât b. Halife b. eş-Şeybânî el-Basrî, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, thk. Dr. Süheyl Zikâr, y.y., Dâru'l-Fikr li't-Tab' ve'n-Neşr ve't-Tevzî', 1993, s. 635. Bkz. Ebû Nasr Alî b. Hibetillâh b. Ca'fer b. Mâkûlâ, **el-İkmâlû fi ref'i'l-İrtiyâb 'ani'l-Mü'telif ve'l-Muhtelif fi'l-Esmâ ve'l-Künâ ve'l-Ensâb**, Lübnan, Dâru'l-Kütûbi'l-İlmiyye, 1990, c. I, s. 186; İbn Asâkir, **Târihu Dimeşk**, c. LXIX, s. 33.

¹⁹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 465. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 633; İbn Abdülber, **İsti'âb**, c. IV, s. 1815; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 255.

¹⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 466. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 238; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 96.

²⁰⁰ Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, , s. 633. Bkz. Ebü's-Seâdât Mecdüddîn el-Mübârek b. Esîrüddîn Muhammed b. Muhammed eş-Şeybânî el-Cezerî, **Câmi'u'l-Usûl li-Ehâdîsi'r-Resûl**, Çev. Prof. Dr. S. Kemal Sandıkçı, İstanbul, Ensar Neşriyat, 2008, c. X, s. 410; Şerafeddîn el-Huseyn b. Abdullah et-Tayyibî, **Şerhu'l-Tayyibî a'la Meskâti'l-Mesâbîhi'l-Müsemmâ**, Thk. Dr. Abdülhamîd Handâvî, Riyad, Mektebetü Nizarün Mustafâ el-Bâzi, 1997, c. V, s. 1536; Muhammed Nâsuriddîn el-Bânî, **Da'ifu't-Terğîb ve't-Terhîb**, Riyad, Mektebetü'l-Me'ârif li'n-Neşr ve't-Tevzî', 2000, c. II, s. 163. krş. İbnu'l-Cevzî'nin **Telkîh**'inde künyesi "Ümmü Mecîde" olarak geçmektedir. (İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 257.) **Mirkâtü'l-Mefâtih Şerhu Mişkâtü'l-Mesâbîh**'te künyesi "Ümmü Müceyd" olarak geçmektedir. (Ebü'l-Hasen Nüreddîn Ali b. Sultân Muhammed el-Kârî el-Herevî, **Mirkâtü'l-Mefâtih Şerhu Mişkâtü'l-Mesâbîh**, Lübnan, Dâru'l-Fikr, 2002, c. IV, s. 1330.)

²⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 345.

da Resulûllah'a (sas) ilk biat eden ensar hanımları arasında yer almış,²⁰² Resulûllah'den (sas) hadis rivayet etmiştir.²⁰³

Havvâ bt. Yezîd cahiliye döneminin ünlü şairlerinden Kays b. el-Hatîm b. Adî²⁰⁴ ile evlenmiştir.²⁰⁵ Bazı kaynaklarda Kays b. el-Hatîm ile evlenen kişinin Havvâ bt. Yezîd b. Sinan olduğu bilgisi yer almaktadır.²⁰⁶ İbn Sa'd'ın **Tabakâtü'l Kübrâ** adlı eserinde ve İbn Habib'in **Muhabber**'in de Havvâ bt. Yezîd b. Sinan'ın ismi ensar hanımları arasında zikredilmemektedir. Kanatimizce karışıklık, *Seken* ve *Sinan* isimleri arasındaki harf benzerliği münasebetiyle istinsah hatasından kaynaklanmaktadır. Kays b. el-Hatîm ile evlenen ve Resûlullah'ın (sas) Kays'a, iyi davranmasını tavsiye ettiği eşi Havvâ bt. Yezîd b. Seken'dir.²⁰⁷ Havvâ bt. Yezîd Seken ile Havvâ bt. Yezîd b. Sinan aynı kişilerdir. Kays'ın oğulları Yezîd ve Sabî'tin annelerinin Havvâ bt. Yezîd b. Seken olarak kaynaklarda bildirilmesi, öne sürdüğümüz görüşü desteklemektedir.

Resûlullah'ın (sas) Medine'ye hicretinden önce Müslüman olan Havvâ bt. Yezîd, Müslüman olmayan eşi Kays b. el-Hatîm'den eziyet görmekte idi. Havvâ bt. Yezîd'in durumunu haber alan Resûlullah (sas), Mekke çarşılarından biri olan Zülmecâz'da gördüğü Kays b. el-Hatîm'i İslâm'a davet etmiş ve Ona eşi Havvâ bt. Yezîd b. Seken'e iyi davranmasını tavsiye etmiştir. Müslüman olmayan Kays b. el-Hatîm, bu olaydan sonra eşi Havvâ bt. Yezîd'e iyi davranmış, onun dinini yaşamasına izin vermiştir.²⁰⁸ Kays b. el-Hatîm Müslüman olmadan vefat etmiştir.²⁰⁹

---

²⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 9. Bkz. Ebû Hilâl el-Askerî, **el-Evâil**, s. 398; es-Suyûtî, **ed-Dürrü'l-Mensûr**, c. VIII, s. 143.

²⁰³ Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâîl b. İbrâhîm b. el-Cu'fi el-Buhârî, **el-Edebü'l-Müfred**, Thk. Semîr b. Emîn ez-Zühayrî, Riyad, Mektebetü'l-Maârif, 1998, s. 75; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1813; İbnü'l-Esîr el-Cezerî, **Câmi'u'l-Usûl**, c. X, s. 410.

²⁰⁴ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 206. Bkz. Sibî İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 162.

²⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 345.

²⁰⁶ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1814. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 255; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XIII, s. 131; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 91.

²⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 345.

²⁰⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 345. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 309-310; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 256.

Evs Kabilesi'ne mensup Kays b. el-Hatîm ile evlenen Havvâ bt. Yezîd, bu evlilikten Sâbit²¹⁰ ve Yezîd²¹¹ adında iki çocuk dünyaya getirmiş ve iki çocuğuda Müslüman olmuştur. Yezîd b. Kays, Uhud ve sonrasında ki bütün savaşlara katılmış, Hz. Ömer zamanında yapılan Köprü savaşında şehit edilmiştir.²¹² Sâbit b. Kays ise Resûlullah (sas) ile Uhud ve sonraki bütün savaşlara katılmış,²¹³ Cemel ve Nehrevan seferlerinde Hz. Ali'nin yanında yer almıştır.²¹⁴ Hz. Ali tarafından Medâin'e görevlendirilen Sâbit b. Kays ve Muaviye'nin döneminde vefat etmiştir.²¹⁵

Resûlullah'ın (sas) Medine'ye hicretinden önce Müslüman olan Havvâ bt. Yezîd, eşinin tüm baskı ve şiddetine rağmen dininden taviz vermemiş, samimi bir Müslüman olmuştur. Havvâ bt. Yezîd'in bu azmi ve kararlılığı Resûlullah (sas)'i etkilemiş ve Resûlullah (sas), eşi Kays'a Havvâ'ya iyi davranmasını tavsiye etmiştir. Güçlüklerden hiçbir zaman yılmayan Havvâ çocuklarını da hakiki bir Müslüman olarak yetiştirmiştir.

3.1.22. Ümeyme bt. Amr

Ensar hanımları arasında yer alan Ümeyme bt. Amr'ın nesebi İbn Sa'd'ın **Tabakât**'ında; Ümeyme bt. Amr b. Sehl b. Ma'bed b. Mahreme b. Kal b. Harîş b. Abdüleşhel²¹⁶ olarak geçmektedir.

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümeyme bt. Amr²¹⁷ Resûlullah'ın (sas) sohbetinde bulunmuştur.²¹⁸ Kaynaklarda Ümeyme bt. Amr'ın evliliği ve aile hayatı ile ilgili bilgi ulaşılamamıştır.

---

²⁰⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 345. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 309-310; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 206.

²¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 345. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 256.

²¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 310. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 162.

²¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 310. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 469; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. VII, s. 51; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 526.

²¹³ İbn Asâkir, **Târîhu Dimeşk**, c. XI, s. 136.

²¹⁴ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 206. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. I, s. 263.

²¹⁵ Ebû Bekr Ahmed b. Alî b. Sâbit b. Ahmed b. Mehdî Hatîb el-Bağdâdî, **Târîhu'l-Bağdâd**, thk. Dr. Beşşâr Avvâd Maruf, Beyrut, Dâru'l-Ğarbi'l-İslâmî, 2002, c. I, s. 526. Bkz. İbn Asâkir, **Târîhu Dimeşk**, c. XI, s. 139.

²¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 346.

3.1.23. Hind bt. Sehl

Ensar Hanımları arasında yer alan Hind bt. Sehl'in nesebi İbn Sa'd'ın **Tabakât**'ında; Hind bt. Sehl b. Zeyd b. Âmir b. Amr b. Cüşem²¹⁹ olarak zikredilmektedir. Hind bt. Sehl Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ensar hanımlarındandır.²²⁰

Kaynaklarda Hind bt. Sehl'in Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat ettiği bilgisi yer alırken ne zaman Müslüman olduğu, evlenip evlenmediği, evlendiyse bile çocuk sahibi olup olmadığı ile ilgili bilgi yer almamıştır.

3.1.24. es-Sa'be bt. Sehl

Ensar Hanımları arasında yer alan es-Sa'be bt. Sehl'in nesebi İbn Sa'd'ın **Tabakât**'ında; es-Sa'be bt. Sehl b. Zeyd b. Âmir b. Amr b. Cüşem olarak geçmektedir.²²¹ es-Sa'be bt. Sehl Müslüman olup, Resûlullah'a (sas) biat eden ensar hanımlarındandır.²²²

Kaynaklarda es-Sa'be bt. Sehl'in Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat ettiği bilgisi yer alırken ne zaman Müslüman olduğu, evlenip evlenmediği, evlendiyse bile çocuk sahibi olup olmadığı ile ilgili bilgi yer almamıştır.

es-Sa'be bt. Sehl, ensar hanımlarından Hind bt. Sehl ve Müleyke Sehl ile kız kardeşdir. Üç kız kardeş Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir. Üç kız kardeşten Müleyke hariç ikisinin evlilik hayatı ile ilgili bilgi bulunamamıştır. Bu iki

---

²¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 346. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 417; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 222; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 34.

²¹⁸ İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235.

²¹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 346. Bkz. İbn Habib **Muhabber**'de Hind bt. Sehl'in nesebini "Hind bt. Sehl b. Amr b. Zeyd ibn Amr b. Cüşem" olarak zikreder. (İbn Habib **Muhabber**, s. 417.)

²²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 346. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 345.

²²¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 346. Bkz. İbn Habib **Muhabber**'de es-Sa'be bt. Sehl'in nesebini "es-Sa'be bt. Sehl b. Amr b. Zeyd b. Amr b. Cüşem" olarak zikreder. (İbn Habib, **Muhabber**, s. 417.)

²²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 346. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 208; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 326.

kız kardeşin evlenmediklerini varsayarsak muhtemelen beraber aynı evde yaşamışlardır. Medine’de geçimlerini nasıl sağladıkları ile ilgili de bilgi kaynaklarda mevcut değildir.

3.1.25. Müleyke bt. Sehl

Medineli Müslüman hanımlar arasında yer alan Müleyke bt. Sehl’in nesebi İbn Sa’d’ın **Tabakât**’ında; Müleyke bt. Sehl b. Zeyd b. Âmir b. Amr b. Cüşem olarak belirtilmiştir.²²³

Abdüleşheloğulları ile anlaşmalı kabilelerden, Belî b. Amr b. el-Hâf b. Kudâ’a Kabilesine mensup Medineli ilk Müslümanlardan Ebü’l-Heysen et-Teyyihân²²⁴ ile evlenen Müleyke bt. Sehl²²⁵ bu evlilikten ensar hanımlarından Ümeyme bt. Ebü’l-Heysen’i dünyaya getirmiştir.²²⁶

Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat eden Müleyke bt. Sehl’in²²⁷ ne zaman Müslüman olduğuna dair kaynaklarda bilgi bulunmamasına karşın eşi Ebü’l-Heysen gibi erken dönemde Müslüman olduğunu düşünmekteyiz.

3.1.26. Ümeyme bt. Ebü’l-Heysen

Ensar hanımları arasında yer alan Ümeyme bt. Ebü’l-Heysen’in nesebi; Ümeyme bt. Ebü’l-Heysen Mâlik b. et-Teyyehân b. Mâlik’tir.²²⁸ Ümeyme’nin

---

²²³ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 346. krş. İbn Hacer **el-İsâbe**’de Müleyke’nin nesebini “Müleyke bt. Sehl b. Zeyd b. Amr b. Âmir b. Cüşem el-Ensarî” olarak belirtmiştir. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 318.) İbn Sa’d ile aradaki farkın **el-İsâbe**’deki istinsah hatasından kaynaklandığını düşünmekteyiz.

²²⁴ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. III, s. 518.

²²⁵ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 346. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 417; İbnu’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 318.

²²⁶ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 347.

²²⁷ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 346. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 417; İbnu’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 318.

²²⁸ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 347.

babası Medineli ilk Müslümanlardan Ebü'l-Heyssem Mâlik b. et-Teyyehân,²²⁹ annesi ise Ensar hanımlarından Müleyke bt. Sehl'dir.²³⁰

Ümeyme bt. Ebü'l-Heyssem'in evlenip evlenmediği, evlendiyse bile çocuk sahibi olup olmadığı ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümeyme'nin²³¹ ne zaman Müslüman olduğuna dair de kaynaklarda bilgi bulunamamıştır. Kanaatimizce Ümeyme, babası gibi erken dönemde Müslüman olmuştur.

3.1.27. Fâtıma bt. el-Yemân

Fâtıma bt. el-Yemân, Huzeyfe b. el-Yemân el-Absî'nin kız kardeşidir.²³² Fâtıma'nın kabilesi olan el-Absîler, Abdüleşheloğulları'nın halîfidir.²³³ Fâtıma'nın tam nesebini İbn Sa'd'ın **Tabakât** adlı eserinde geçen Huzeyfe b. el-Yemân'nın biyografisinden "Fâtıma bt. Huseyl b. Câbir b. Rebî'a b. Amr b. Cirve"²³⁴ olarak tesbit edebiliriz. Fâtıma bt. el-Yemân, Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiş²³⁵ ve Resûlullah'ın (sas) sohbetinde bulunmuş, Ondan hadis rivayet etmiştir.²³⁶ Kaynaklarda Fâtıma bt. el-Yemân'nın evlilik yapıp yapmadığı, çocuk dünyaya getirip getirmediği ile ilgili bilgiye rastlanmamıştır.

---

²²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 518.

²³⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 346.

²³¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 347. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 223; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 35.

²³² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 347. Bkz. Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, s. 630; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1902; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 373; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 278; İbn Hacer, **Fethu'l-Bârî**, c. X, s.111; Aynî, **Umdetü'l-Kârî**, c. XXI, s. 212.

²³³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 347.

²³⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 297.

²³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 347. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 246; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 373; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 279.

²³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 347. "İnsanlardan en şiddetli imtihana tutulanlar Nebîler, sonra onları takip edenler, sonra onları takip edenlerdir." (İbnü'l-Esîr, Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, s. 630; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1902; **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 374; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 279; İbn Hacer, **Fethu'l-Bârî**, c. X, s.111; Aynî, **Umdetü'l-Kârî**, c. XXI, s. 212.); "Ey kadınlar topluluğu! Süs olarak gümüş takmanız yetmiyor mu? Bilin ki, sizden biriniz süs olarak altın takıp da onu açığa çıkarırsa, o altınla azap olunur." (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 347; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1902.)

3.1.28. Ümâme bt. Hadîc

Ensar hanımları arasında yer alan Ümâme bt. Hadîc'in nesebi; Ümâme bt. Hadîc b. Râfi b. Adî b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise'dir.²³⁷ İbn Sa'd **Tabâkat**'ın da İbn Ömer'in Ümâme bt. Hadîc'i "Ümâme bt. Râfi" olarak zikrettiğini belirtmiştir.²³⁸ Ensar hanımlarından, Hazrec Kabilesi'ne mensup, Halime bt. Urve Mes'ûd b. Sinân b. Âmir b. Adî b. Ümeyye b. Beyâda,²³⁹ Ümâme bt. Hadîc'in annesidir.²⁴⁰ Uhud Savaşı'nda Resûlullah'ın (sas) yanında yer alan Râfi b. Hâdic²⁴¹ Ümâme'nin kardeşidir.²⁴²

Ümâme bt. Hadîc amcasının oğlu Üseyd b. Zuheyr b. Râfi ile evlenmiş²⁴³ ve bu evlilikten Sâbit, Muhammed, Ümmü Külsüm ve Ümmü'l-Hasan adında dört çocuk dünyaya getirmiştir.²⁴⁴ Uhud Savaşı'na yaşı küçük olduğu için alınmayan Üseyd b. Zuheyr, Hendek Savaşı'na katılmıştır.²⁴⁵ Ümâme bt. Hadîc Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁴⁶

3.1.29. Umeyre bt. Züheyr

Evs Kabilesi'nin Beni Hârise Kolu'na mensup olan Umeyre bt. Züheyr'in nesebi; Umeyre bt. Züheyr b. Râfi b. Adî b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise'dir.²⁴⁷ Annesi

²³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbn Habib **Muhabber**, s. 412.

²³⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348.

²³⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397.

²⁴⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 24.

²⁴¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 320.

²⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 412; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 234; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 23.

²⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 24.

²⁴⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 300; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 24.

²⁴⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 300.

²⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbn Habib **Muhabber**, s. 412; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 234; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 23; ez-Zebidî, **Tâcü'l-'arûs**, c. XXXI, s. 239.

²⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 412; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 354.

Benî Abdüleşhel'in halîfleri olan el-Hazrec Kabilesi'nin Benî Kavkal Kolu'ndan Fâtıma bt. Bişr b. Adî'dir.²⁴⁸

Umeyre bt. Züheyr, Evs Kabilesi'ne mensup, âmâ Mirba b. Kayzî²⁴⁹ b. Amr b. Zeyd b. Cüşem b. Hâris ile evlenmiş²⁵⁰ ve bu evlilikten Zeyd, Surâre, Abdurrahman ve Abdullah adında dört çocuk dünyaya getirmiştir.²⁵¹ Umeyre'nin eşi Mirba b. Kayzî, Medineli münafıklardan olup²⁵² Resûlullah (sas) Uhud'a gitmek için yola çıktığında kendi hurma bahçesine girip oradan Müslümanların üzerine toprak savurmuş ve "Eğer peygamber isen benim bahçeme girme!" demiştir.²⁵³ Umeyre bt. Züheyr'in, eşi Mirba b. Kayzî münafık olduğu açıkca belli olmasına rağmen hâlâ onunla evliliğini devam ettirip ettirmediğine dair bilgi kaynaklarda yer almamaktadır.

Babaları münafık olmalarına karşın, Umeyre'nin iki oğlu Abdurrahman ve Abdullah, Uhud ve diğer savaşlarda Resûlullah'ın (sas) yanında yer almışlar ve Ebû Ubeyd Köprü Savaşı'nda şehit düşmüşlerdir.²⁵⁴

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Umeyre bt. Züheyr,²⁵⁵ eşine rağmen çocuklarını hakiki Müslüman olarak yetiştirmiş ve dininden taviz vermemiş, samimi bir Müslüman olmuştur.

²⁴⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 250.

²⁴⁹ el-Vâkıdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. I, s. 267. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 547; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 986.

²⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 250.

²⁵¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348.

²⁵² İbn Hişam, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. III, s. 93. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 327; İbn Habîb **Muhabber**, s. 469; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 315; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 986; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 151; Semhûdî, **Vefâü'l-Vefâ**, c. I, s. 220.

²⁵³ İbn Hişam, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. III, s. 93. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 327; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 547; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 151; Semhûdî, **Vefâü'l-Vefâ**, c. I, s. 220.

²⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 327; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 986; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. III, s. 72; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 151.

²⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 354.

3.1.30. Leylâ bt. Nehîk

Ensar hanımları arasında yer alan Leylâ bt. Nehîk'in nesebi; Leylâ bt. Nehîk b. Yesâf b. Adî b. Zeyd b. Cüşem b. Hârîse'dir.²⁵⁶ Ensar hanımlarından Ümmü Abdullah bt. Eslem b. Hârîş b. Mecde'a ,²⁵⁷ Leylâ bt. Nehîk'in annesidir.²⁵⁸

Evs Kabilesi'ne mensup Uhud Savaşı'nda Resûlullah'ın (sas) yanında yer alan Sehl b. er-Rebî b. Amr b. Adî b. Zeyd b. Cüşem b. Hârîse²⁵⁹ ile evlenen Leylâ bt. Nehîk'in²⁶⁰ bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Leylâ bt. Nehîk Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁶¹

3.1.31. Sübeyte bt. er-Rebî

Ensar hanımları arasında yer alan Sübeyte bt. er-Rebî'nin nesebi; Sübeyte bt. er-Rebî b. Amr b. Adî b. Zeyd b. Cüşem b. Hârîse'dir.²⁶² Sübeyte'nin annesi Sehle bt. İmruülkays b. Ka'b b. Âmir'dir.²⁶³ Sübeyte, ensar hanımlarından Leylâ bt. Nehîk'in eşi Sehl b. er-Rebî ile kardeştir.²⁶⁴

Sübeyte bt. er-Rebî, Evs Kabilesi'nden Evs b. Kayzî²⁶⁵ ile evlenmiş ve bu evlilikten Abdullah, Kübâse ve Urâbe (Arâbe) isminde üç çocuk dünyaya

---

²⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbn Habib **Muhabber**'de, İbn Hacer **İsâbe**'de ve İbnü'l-Esîr **Üsdü'l-Ğâbe**'de Leyla'nın nesebini "Leylâ bt. Nehîk b. İsâf b. Adî b. Zeyd b. Cüşem" olarak vermiştir. Neseb bilgisindeki "Yesâf" "İsâf" farkı istinsah hatasından meydana gelmiştir. (İbn Habib **Muhabber**, s. 412; **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 393; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 306.)

²⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354.

²⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 306.

²⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 325. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 166.

²⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 306.

²⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 393; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 306.

²⁶² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 412

²⁶³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349.

²⁶⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348.

²⁶⁵ İbn Abdilberr'in İsti'âb adlı eserinde ve İbn Hacer'in **el-İsâbe** adlı eserinde Evs b. Kayzî'nin münafık olduğu bilgisi yer almaktadır. Bu bilgi başka kaynaklarda yer almamıştır. (İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1238; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 305.)

getirmiştir.²⁶⁶ Evs b. Kayzî iki oğlu Abdullah ve Kûbâse ile Uhud Savaşı'na katılmış, küçük oğlu Urâbe (Arâbe)'in ise yaşı küçük olduğundan bu savaşa katılmasına izin verilmemiş,²⁶⁷ Hendek Savaşı'nda Resûlullah'ın (sas) yanında yer almıştır.²⁶⁸ Sübeyte bt. er-Rebî Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁶⁹

3.1.32. Cemîle bt. Sayfî

Ensar hanımları arasında yer alan Cemîle bt. Sayfî'nin nesebi; Cemîle bt. Sayfî b. Amr b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise'dir.²⁷⁰ Cemîle'nin annesi en-Nevvâr bt. Kays b. Levzân b. Sa'lebe'dir.²⁷¹

Uhud Savaşı'nda yer alan, Evs Kabilesi'ne mensup Atîk b. Kays b. Heyşe b. el-Hâris b. el-Hâris²⁷² ile evlenen Cemîle bt. Sayfî'nin²⁷³ bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Cemîle bt. Sayfî Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁷⁴

3.1.33. Ümeyme bt. Ukbe

Ensar hanımları arasında yer alan Ümeyme bt. Ukbe'nin nesebi; Ümeyme bt. Ukbe b. Amr b. Adî b. Zeyd b. Cüşem b. Hâris'dir.²⁷⁵ Ümeyme'nin annesi Benî Temim Benî Hanzale Kolu'ndan Ümmü Umeyr bt. Amr b. Adî'dir.²⁷⁶

²⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349.

²⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 326, c. V, s. 300. Bkz. Taberî, **Târîhu't-Taberî**, c. XI, s. 535; İbn Abdilberr, **el-İsti'âb**, c. I, s. 122; krş. İbn Hacer'in **el-İsâbe** adlı eserinde; Evs b. Kayzî'nin Uhud Savaşı'na beraber katıldığı oğullarının Abdullah ve Urâbe olduğu bilgisi yer alır. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 305.)

²⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 300.

²⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 236; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 234.

²⁷⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349.

²⁷¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349.

²⁷² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 369.

²⁷³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 70.

²⁷⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 237; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 70.

²⁷⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 413.

²⁷⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 34.

Ümeyme bt. Ukbe, Benî Neccar'dan Sehl b. Atîk b. en-Nu'man b. Amr ile evlenmiş²⁷⁷ ve bu evlilikten Ümmü Sabit bt. Atîk b. en-Nu'man'ı dünyaya getirmiştir.²⁷⁸ Ümeyme'nin eşi Sehl b. Atîk b. en-Nu'man, ensârdan yetmiş beş kişi ile birlikte İkinci Akabe Biatı'nda bulunmuş, Bedir ve Uhud savaşlarına katılmıştır.²⁷⁹ Ümeyme bt. Ukbe Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁸⁰

3.1.34. Ümmü Âmir bt. Süleym

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Âmir bt. Süleym'in nesebi; Ümmü Âmir bt. Süleym b. Dabu b. Âmir b. Mecde'a b. Cüşem b. Hârise'dir.²⁸¹ Ümmü Âmir'in annesi, Su'âd bt. Âmir b. Adî b. Cüşem b. Mecde'a b. Hârise'dir.²⁸²

Ümmü Âmir iki evlilik yapmıştır. Evliliklerinden birini Uhud Savaşı'na katılan,²⁸³ dayısının oğlu Üseyd b. Sâ'ide b. Âmir b. Adî b. Cüşem b. Mecde'a b. Hârise ile yapmış ve bu evlilikten Yezîd b. Üseyd'i dünyaya getirmiştir.²⁸⁴ Diğer evliliğini Evs Kabilesi'ne mensup Sa'd b. Âmir b. Adî b. Cüşem b. Mecde'a b. Hârise ile yapmış²⁸⁵ Ümmü Âmir bt. Süleym, bu evlilikten Umeyre bt. Sa'd'ı dünyaya getirdi.²⁸⁶ Ümmü Âmir bt. Süleym Müslüman olup Resûlullah'a (sas)biat etmiştir.²⁸⁷

---

²⁷⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 34.

²⁷⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 458. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

²⁷⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 584. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 130.

²⁸⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 34.

²⁸¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349.

²⁸² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 235.

²⁸³ İbn Abdilberr, **el-İsti'âb**, c. I, s. 95. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 235.

²⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 235.

²⁸⁵ Kaynaklarda Ümmü Âmir'in Sa'd ile olan evliliğinden bahsedilmemiştir, fakat Umeyre bt. Sa'd 'ın biyografisinde Ümmü Âmir, Umeyre bt. Sa'd 'ın annesi olarak zikredildiğinden bu evliliğin gerçekleşmiş olduğu sonucunu çıkardık. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351.) Bkz. Ümmü Âmir'in eşi Sa'd b. Âmir b. Adî b. Cüşem b. Mecde'a b. Hârise'nin nesebini incelediğimizde Ümmü Âmir'in annesi Su'âd bt. Âmir b. Adî b. Cüşem b. Mecde'a b. Hârise ile kardeş olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu durumu bize üç farklı görüşle açıklayabiliriz. Ümmü Âmir ya dayısıyla evlendi ki, bu durum bize göre en zayıf görüştür; ya eşinin ismi istinsah hatası nedeniyle eksik yazılmış, ya da Umeyre bt. Sa'd 'ın annesinin ismi kaynaklara yanlış geçmiştir.

²⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351.

²⁸⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 349. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 116; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 425.

3.1.35. Umeyre bt. Sa‘d b. Âmir

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Sa‘d b. Âmir’in nesebi; Umeyre bt. Sa‘d b. Âmir b. Adî b. Cüşem b. Mecde‘a b. Hârise’dir.²⁸⁸ Umeyre bt. Sa‘d’ın annesi Ümmü Âmir bt. Süleym b. Dabu b. Âmir b. Mecde‘a b. Cüşem b. Hârise²⁸⁹ Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.²⁹⁰

Umeyre bt. Sa‘d Evs Kabilesi’ne mensup Kübâse b. Kayzî b. Amr b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise ile evlenmiş,²⁹¹ kaynaklarda Umeyre’nin bu evlilikten çocuk dünyaya getirdiği ile ilgili bilgi mevcut değildir. Umeyre’nin eşi Kübâse b. Kayzî, Müslüman olmuş ve Uhud Savaşı’na katılmıştır.²⁹² Umeyre bt. Sa‘d Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.²⁹³

3.1.36. Cemîle bt. Sinân

Ensar hanımları arasında yer alan Cemîle bt. Sinân’ın nesebi; Cemîle bt. Sinân b. Sa‘lebeb. Âmir b. Mecde‘a b. Cüşem b. Hârise’dir.²⁹⁴

Cemîle bt. Sinân, Evs Kabilesi’nden Ubeyd es-Sehhâm b. Süleym b. Dabu b. Âmir b. Mecde‘a b. Cüşem b. Hârise ile evlenmiş²⁹⁵ ve bu evlilikten Sâbit’i dünyaya getirmiştir.²⁹⁶ Cemîle bt. Sinân Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.²⁹⁷

---

²⁸⁸ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 351.

²⁸⁹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 351.

²⁹⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 349. Bkz. İbnü’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 116.

²⁹¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 351. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 249.

²⁹² İbn Abdilberr, **el-İsti‘âb**, c. III, s. 1331. Bkz. İbnü’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 177; İbnü’l-Esir, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. III, s. 517.

²⁹³ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 351. Bkz. İbnü’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 249.

²⁹⁴ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 350. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 413; İbnü’l-Esir, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 241; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 69.

²⁹⁵ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 350.

²⁹⁶ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 350. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 70.

²⁹⁷ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 350. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 413; İbnü’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 237; İbnü’l-Esir, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 241; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 70.

3.1.37. Ümmü'r-Rübeyyi bt. Eslem

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü'r-Rübeyyi'nin nesebi; Ümmü'r-Rübeyyi bt. Eslem b. Harîş b. Adî b. Mecde'a b. Hârise'dir.²⁹⁸ Ümmü'r-Rübeyyi'nin annesi; Su'âd bt. Râfi b. Ebû Amr b. Âiz b. Sa'lebeb. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr,²⁹⁹ anne-baba bir kardeşi ise Bedir Savaşı'na katılan Seleme b. Eslem b. Harîş'dir.³⁰⁰

Ümmü'r-Rübeyyi, Evs Kabilesi'ne mensup Ebû Hasme b. Sâ'ide b. Âmir b. Adî b. Cüşem b. Mecde'a b. Hârise ile evlenmiş³⁰¹ ve bu evlilikten Sehl, Umeyre ve Ümmü Damre adında üç çocuk dünyaya getirmiştir.³⁰² Ümmü'r-Rübeyyi Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.³⁰³

3.1.38. Umeyre bt. Ebû Hasme

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Ebû Hasme'nin nesebi; Umeyre bt. Ebû Hasme³⁰⁴ Abdullah b. Sâ'ide b. Âmir b. Adî b. Cüşem b. Mecde'a b. Hârise'dir.³⁰⁵ Umeyre bt. Ebû Hasme'nin annesi, Ensar hanımlarından Ümmü'r-Rübeyyi bt. Eslem b. Harîş b. Adî b. Mecde'a b. Hârise'dir.³⁰⁶

İki evlilik yapan Umeyre bt. Ebû Hasme, ilk evliliğini amcasının oğlu, Uhud Savaşı'na katılan Yezîd b. Üseyd b. Sâ'ide³⁰⁷ b. Âmir b. Adî b. Cüşem b. Mecde'a b.

²⁹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 353.

²⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 353. krş. İbn Hacer, **İsâbe** adlı eserinde Ümmü'r-Rübeyyi'nin annesini "Su'âd bt. Râfi b. Ebû Amr b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr" olarak zikretmiştir. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 389.)

³⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 353. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 389.

³⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 353. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 389.

³⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 353. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 389.

³⁰³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 353. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 411; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 252; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 446; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 389.

³⁰⁴ İbn Hacer'in **el-İsâbe** ve İbnu'l-Cevzî **Telkîh** adlı eserinde "حتمة" Ebû Hasme, "حيممة" olarak geçmektedir. (İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 249.) Fark istinsah hatasından kaynaklanmaktadır.

³⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 350.

³⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 350.

³⁰⁷ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1571. Bkz. İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. IV, s. 331.

Hârise ile³⁰⁸ ikinci evliliğini ise Evs Kabilesi'ne mensup, Uhud Savaşı'na katılan Yezîd b. Berze b. Zeyd b. Âmir b. Sevâd b. Zafer³⁰⁹ ile yapmıştır.³¹⁰ Umeyre bt. Ebû Hasme'nin yaptığı evliliklerden çocuk dünyaya getirdiğine dair bilgi kaynaklarda yer almamaktadır. Umeyre bt. Ebû Hasme Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.³¹¹

3.1.39. Ümmü Sehl bt. Ebû Hasme

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sehl bt. Ebû Hasme'nin nesebi; Ümmü Sehl bt. Ebû Hasme Abdullah b. Sâ'ide b. Âmir b. Adî b. Cüşem b. Mecde'a b. Hârise'dir.³¹² Ümmü Sehl'in annesi, Hucce bt. Umeyr b. Ukbe b. Amr b. Adî b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise'dir.³¹³ Ümmü Sehl ensar hanımlarından Umeyre bt. Ebû Hasme ile baba bir, Ümeyme bt. Ebû Hasme ile ise de anne-baba bir kardeştir.³¹⁴

Ümmü Sehl bt. Ebû Hasme Evs Kabilesi'ne mensup Yezîd b. el-Berâ b. Âzib b. el-Hâris b. Adî b. Cüşem b. Mecde'a ile evlenmiş ve bu evlilikten Mahled b. Yezîd'i dünyaya getirdi.³¹⁵ Ümmü Sehl bt. Ebû Hasme Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.³¹⁶

3.1.40. Ümeyme bt. Ebû Hasme

Ensar hanımları arasında yer alan Ümeyme bt. Ebû Hasme'nin nesebi; Ümeyme bt. Ebû Hasme Abdullah b. Sâ'ide b. Âmir b. Adî b. Cüşem b. Mecde'a b.

---

³⁰⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 350. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 249.

³⁰⁹ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Câbe**, c. IV, s. 332.

³¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 350.

³¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 350. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 249.

³¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 350.

³¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 350.

³¹⁴ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

³¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 350. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

³¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 350. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

Hârise'dir.³¹⁷ Ümeyme bt. Ebû Hasme'nin annesi, Hucce bt. Umeyr b. Ukbe b. Amr b. Adî b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise'dir.³¹⁸

Ümeyme bt. Ebû Hasme iki evlilik yapmış, ilk evliliğini Hilâl b. el-Hâris b. Rebî'a b. Munkız b. Afîf ile, ikinci evliliğini ise Ebû Sender b. el-Husayn b. Beccâd el-Eslemî ile yapmıştır.³¹⁹ Ümeyme'nin bu evliliklerden çocuk dünyaya getirdiğine dair kaynaklarda bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır. Ümeyme bt. Ebû Hasme Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.³²⁰

3.1.41. el-Vaksâ bt. Maksûd (Mes'ûd)³²¹

Ensar hanımları arasında yer alan el-Vaksâ bt. Maksûd'un nesebi; el-Vaksâ bt. Maksûd b. Âmir b. Adî b. Cüşem b. Mecde'a b. Hârise'dir.³²² el-Vaksâ bt. Maksûd'un annesi, Kebşe bt. Evs b. Adî b. Ümeyye b. Âmir b. Hatme'dir.³²³

el-Vaksâ bt. Maksûd, Evs Kabilesi'ne mensup, Uhud'a ve sonraki savaflara katılan en-Nu'mân b. Mâlik b. Âmir Mecde'a b. Cüşem b. Hârise³²⁴ ile evlenmiş³²⁵ ve bu evlilikten Süveyd b. en-Nu'mân'ı dünyaya getirmiştir.³²⁶ Süveyd b. en-Nu'mân Uhud ve sonrasındaki savaflara³²⁷ ve Rıdvân Biatı'na katılmıştır.³²⁸ el-Vaksâ bt. Maksûd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.³²⁹

³¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 350.

³¹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 350. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 30.

³¹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 350. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 30.

³²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 350. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 412; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 30.

³²¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 329. Bkz. Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, s. 148; İbn Habib, **Muhabber**, s. 412; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250; Ebû Abdillâh Alâüddîn Moğolday b. Kılıç b. Abdillâh el-Bekcerî, **İkmâlü Tezhîbu'l-Kemâl fi Esmâi'r-Ricâl**, thk. Ebu Abdurrahman Adil b. Muhammed, Ebu Muhammed Usame b. İbrahim, y.y., el-Fârûku'l-Hadis, 2001, c. VI, s. 174; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 352.

³²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351.

³²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 352.

³²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 329. Bkz. İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. IV, s. 244; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 347.

³²⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 352.

³²⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 329. Bkz. Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, s. 148.

³²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 329. Bkz. İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 407.

3.1.42. en-Nevvâr bt. Kays

Ensar Hanımları arasında yer alan en-Nevvâr bt. Kays'ın nesebi; en-Nevvâr bt. Kays b. el-Hâris b. Adî b. Cüşem b. Mecde'a b. Hârise'dir.³³⁰ en-Nevvâr bt. Kays, amcasının oğlu Zeyd b. Nüveyre b. el-Hâris b. Adî b. Cüşem b. Mecde'a b. Hârise evlenmiş³³¹ ve bu evlilikten Âzib'i dünyaya getirmiştir.³³² en-Nevvâr bt. Kays Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.³³³

3.1.43. Ümmü Abdullah bt. Âzib

Ensar hanımlarının arasında yer alan Ümmü Abdullah bt. Âzib'in nesebi; Ümmü Abdullah bt. Âzib b. el-Hâris b. Âmir b. Cüşem b. Mecde'a b. Hârise'dir.³³⁴ Ümmü Abdullah bt. Âzib, el-Berâ b. Âzib'in anne-baba bir kardeşidir.³³⁵ Ümmü Abdullah ve el-Berâ'nın annesi, Benî Mâlik b. en-Neccâr'dan Ümmü Habîbe bt. Ebû Habîbe b. Hubâb b. Enes b. Zeyd'dir.³³⁶ Annelerinin Ümmü Hâlid bt. Sâbit b. Sinân b. Ubeyd b. el-Ebcer³³⁷ olduğuna dair rivayetlerde mevcuttur.

Ümmü Abdullah bt. Âzib'in evlenip evlenmediğine dair kaynaklarda bilgi mevcut değildir. Ümmü Abdullah bt. Âzib Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.³³⁸

³²⁸ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 190.

³²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351. Bkz. İbn Habib **Muhabber**, s. 412; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 352.

³³⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 337.

³³¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 337.

³³² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351.

³³³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 409; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XXVII, s. 106; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 337.

³³⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 412.

³³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 412; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 254; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 428.

³³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 428.

³³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 428.

³³⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 412; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 254; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 428.

3.1.44. Ümmü Abs bt. Mesleme

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Abs bt. Mesleme'nin nesebi; Ümmü Abs bt. Mesleme b. Seleme b. Hâlid b. Adî b. Mecde'a b. Hârise'dir.³³⁹ Ümmü Abs'in annesi, Ümmü Sehm Huleyde bt. Ubeyd b. Vehb b. Levzân b. Abdüvud b. Zeyd b. Sa'lebeb. Hazrec b. Sâ'ide'dir.³⁴⁰ Ümmü Abs, Muhammed ve Mahmûd b. Mesleme ile anne-baba bir kardeşdir.³⁴¹

Ümmü Abs Bedir, Uhud ve Hendek savaşlarına katılan, Ka'b b. Eşref'i öldürenler arasında yer alan, Hz. Osman ve Hz. Ömer zamanında zekat toplamakla görevlendirilen Evs Kabilesi'ne mensup, Ebû Abs b. Cebr b. Amr b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise³⁴² ile evlenmiş ve bu evlilikten çocuk dünyaya getirmiştir.³⁴³ Ümmü Abs bt. Mesleme, Ebû Abs b. Cebr ile yaptığı evlilikten Muhammed ve Mahmûd'i dünyaya getirmiştir.³⁴⁴ Ümmü Abs bt. Mesleme Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.³⁴⁵

3.1.45. Hind bt. Mahmûd b. Mesleme

Ensar hanımları arasında yer alan Hind bt. Mahmûd'un nesebi; Hind bt. Mahmûd b. Mesleme b. Seleme b. Hâlid b. Adî b. Mecde'a b. Hârise'dir.³⁴⁶ Hind'in babası Mahmûd b. Mesleme Uhud, Hendek, Hudeybiye ve Haybere katılmış, Hayber'de şehid edilmiştir.³⁴⁷ Hind'in annesi eş-Şemûs bt. Amr b. Harâm b. Sa'lebe,³⁴⁸ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ensar hanımları arasında yer

³³⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352.

³⁴⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352.

³⁴¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 470.

³⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 521. Bkz. Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. I, s. 188.

³⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 471.

³⁴⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 520. İbn Sa'd 'ın **Tabâkat** adlı eserinde Ebû Abs b. Cebr'in biyografisinde çocukları Muhammed ve Mahmûd'un annelerinin ismi Ümmü İsa bt. Mesleme olarak geçmektedir. Bizce Muhammed ve Mahmûd'un anneleri Ümmü Abs b. Mesleme'dir ve bu durum istinsah hatasından kaynaklanmaktadır.

³⁴⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 471.

³⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352.

³⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 293.

³⁴⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352.

almıştır.³⁴⁹ Ensar hanımlarından Ümmü Abs bt. Mesleme, Hind bt. Mahmûd b. Mesleme'nin halasıdır. Hind bt. Mahmûd, ensar hanımlarından Ümmü Manzûr bt. Mahmûd ile anne-baba bir, Ümmü Amr bt. Mahmûd ile baba bir kardeşir.³⁵⁰

Evs Kabilesi'nden Amr b. Sa'd b. Mu'âz b. Nu'mân b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel ile evlenen Hind bt. Mahmûd'un³⁵¹ bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Hind bt. Mahmûd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.³⁵²

3.1.46. Ümmü Manzûr bt. Mahmûd b. Mesleme

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Manzûr bt. Mahmûd'un nesebi; Ümmü Manzûr bt. Mahmûd b. Mesleme b. Seleme b. Hâlid b. Adî b. Mecde'a b. Hârise'dir.³⁵³ Ümmü Manzûr'un babası Mahmûd b. Mesleme Uhud, Hendek, Hudeybiye ve Haybere katılmış, Hayber'de şehid edilmiştir.³⁵⁴ Ümmü Manzûr'un annesi eş-Şemûs bt. Amr b. Harâm b. Sa'lebe,³⁵⁵ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden ensar hanımları arasında yer alır.³⁵⁶ Ensar hanımlarından Ümmü Abs bt. Mesleme, Ümmü Manzûr bt. Mahmûd b. Mesleme'nin halasıdır. Ümmü Manzûr bt. Mahmûd, Ensar hanımlarından Hind bt. Mahmûd ile anne-baba bir, Ümmü Amr bt. Mahmûd ile baba bir kardeşir.³⁵⁷

Ümmü Manzûr bt. Mahmûd, Evs Kabilesi'ne mensup Lebîd b. Ukbe b. Râfi b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel ile evlenmiş³⁵⁸ ve bu evlilikten Mahmûd,³⁵⁹

---

³⁴⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 403.

³⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352.

³⁵¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352.

³⁵² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 411; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 417.

³⁵³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352.

³⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 293.

³⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352.

³⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 403.

³⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352.

³⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352.

Manzûr ve Meymûne adında üç çocuk dünyaya getirmiştir.³⁶⁰ Lebîd b. Ukbe, oruç tutamayanlar için tutamadığı her güne karşılık bir fakiri yedirme ruhsatı verilen ilk sahâbedir.³⁶¹ Ümmü Manzûr'un eşi Lebîd b. Ukbe'nin sohbeti mevcuttur,³⁶² büyük oğlu Manzûr Rıdvan Biati'na katılmış,³⁶³ diğer oğlu Mahmûd ise ünlü fakihlerdendir.³⁶⁴ Ümmü Manzûr bt. Mahmûd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.³⁶⁵

3.1.47. Ümmü Amr bt. Mahmûd b. Mesleme

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Amr bt. Mahmûd'un nesebi; Ümmü Amr bt. Mahmûd b. Mesleme b. Seleme b. Hâlid b. Adî b. Mecde'a b. Hârise'dir.³⁶⁶ Ümmü Manzûr'un babası Mahmûd b. Mesleme Uhud, Hendek, Hudeybiye ve Hayber'e katılmış, Hayber'de şehid edilmiştir.³⁶⁷ Ümmü Amr'ın annesi Ümâme bt. Bîşr b. Vakş³⁶⁸ b. Zuğbe b. Za'ûrâ b. Abdüleşhel b. Cüşem, Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden ensar hanımları arasında yer alır.³⁶⁹ Ensar hanımlarından Ümmü Abs bt. Mesleme, Ümmü Amr bt. Mahmûd b. Mesleme'nin halasıdır. Ümmü Amr, ensar hanımlarından Ümmü Manzûr bt. Mahmûd ve Hind bt. Mahmûd'un baba bir kız kardeşidir.³⁷⁰

Ümmü Amr iki defa evlenmiş, ilk evliliğini amcasının oğlu Abdullah b. Muhammed b. Mesleme b. Seleme b. Hâlid b. Adî b. Mecde'a b. Hârise ile ikinci

---

³⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 79. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. X, s. 133; Ebû'l Haccâc Cemâleddin Yûsuf b. Abdurrahman b. Yûsuf el-Mizzî, **Tehzîbu'l-Kemâl fi Esmâi'r-Ricâl**, Thk. Dr. Beşşâr Avvâd Maruf, Beyrut, Müessesetü'r-Risale, 1980, c. XXVII, s. 309.

³⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 293. krş. İbn Hacer, **el-İsâbe** adlı eserinde Ümmü Manzûr'un iki oğlunun ismi yer almaktadır, Kızı Meymûne'nin ismi zikredilmemiştir. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 481.)

³⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 293. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. X, s. 133.

³⁶² İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 505.

³⁶³ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 176.

³⁶⁴ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 481.

³⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 411; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 255; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 481.

³⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352.

³⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 293.

³⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 444.

³⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 344.

³⁷⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352.

evliliğini ise Evs Kabilesi'ne mensup Zeyd b. Sa'd b. Zeyd b. Mâlik b. Abd b. Ka'b b. Abdüleşhel ile yapmıştır.³⁷¹ Abdullah b. Mesleme, Mekke'nin fethine ve daha sonraki seferlerde Resûlullah'ın (sas) yanında yer almış³⁷² ve sohbeti mevcut bir sahabedir.³⁷³ Ümmü Amr ilk evliliğinden Amr b. Abdullah ve Humeyd b. Abdullah'ı dünyaya getirmiş,³⁷⁴ ikinci evliliğinden ise çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair kaynaklarda bilgi mevcut değildir. Ümmü Amr bt. Mahmûd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.³⁷⁵

3.1.48. Süheyme bt. Eslem b. Hâriş

Ensar hanımları arasında yer alan Süheyme bt. Eslem'in nesebi; Süheyme bt. Eslem b. Hâriş b. Adî b. Mecde'a b. Hârise'dir.³⁷⁶ Süheyme bt. Eslem'in annesi Su'âd bt. Râfi b. Ebû Amr b. Âiz b. Sa'lebeb. Ganm b. Malik b. en-Neccar³⁷⁷ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden ensar hanımlarındandır.³⁷⁸ Süheyme bt. Eslem, ensar hanımlarından Ümmü'r-Rübeyyi bt. Eslem, Lübâbe bt. Eslem ve Bedir Savaşı'na katılan Seleme b. Eslem ile anne-baba bir kardeş, ensar hanımlarından Ümmü Abdullah Selmâ bt. Eslem ile baba bir kardeşir.³⁷⁹

Süheyme bt. Eslem, Evs Kabilesi'ne mensup Muhayyisa b. Mes'ûd b. Ka'b b. Âmir b. Adî b. Mecde'a b. Hârise ile evlenmiştir.³⁸⁰ Süheyme'nin bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye ulaşılamamıştır.³⁸¹ Muhayyisa b. Mes'ûd, Müslüman olmuş, Uhud, Hendek ve sonrasında ki bütün savaşlara katılmış,

³⁷¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 444.

³⁷² İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. III, s. 78. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 192.

³⁷³ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 192.

³⁷⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 444.

³⁷⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 411; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 254; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 477; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 444.

³⁷⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 353. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 412.

³⁷⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 353. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 193.

³⁷⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 459.

³⁷⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 353.

³⁸⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 353. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 193.

³⁸¹ Muhayyisa b. Mes'ûd'un kaynaklarda çocukları zikredilmekle birlikte bu çocukların anneleri ile ilgili bilgi ilgili kaynaklarda yer almamaktadır. Muhayyisa'nın çocuklarının anneleri Süheyme bt. Eslem olabilir.

Resulullah (sas) tarafından Fedek Yahudilerini İslâm'a davet için gönderilmiş ve Resulullah'ın (sas) "Yahudi erkeklerinden kimi ele geçirirseniz onu öldürün" sözü üzerine Yahudi bir tüccarı öldürmüştür.³⁸² Süheyme bt. Eslem Müslüman olup Resulullah'a (sas) biat etmiştir.³⁸³

3.1.49. Lübâbe bt. Eslem b. Harîş

Ensar hanımları arasında yer alan Lübâbe bt. Eslem'in nesebi; Lübâbe bt. Eslem b. Hârîş b. Adî b. Mecde'a b. Hârîse'dir.³⁸⁴ Süheyme bt. Eslem'in annesi Su'âd bt. Râfî b. Ebû Amr b. Âiz b. Sa'lebeb. Ganm b. Malik b. en-Neccar³⁸⁵ Müslüman olup Resulullah'a (sas) biat eden ensar hanımlarındandır.³⁸⁶

Lübâbe bt. Eslem, Evs Kabilesi'nden Zeyd b. Sa'd b. Mâlik b. Abd b. Ka'b b. Abdüleşhel ile evlenmiştir.³⁸⁷ Lübâbe'nin bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediği ile ilgili bilgi kaynaklarda bulunamamıştır. Lübâbe bt. Eslem Müslüman olup Resulullah'a (sas) biat etmiştir.³⁸⁸

3.1.50. Ümmü Abdullah Selmâ bt. Eslem

Ensar Hanımları arasında yer alan Selmâ bt. Eslem'in künyesi Ümmü Abdullah³⁸⁹ olup nesebi; Ümmü Abdullah Selmâ bt. Eslem b. Hârîş b. Adî b.

---

³⁸² İbn Hişâm, *es-Sîretu'n-Nebeviyye*, c. III, s. 85. Bkz. İbn Abdilberr, *İsti'âb*, c. IV, s. 1463; İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-Ğâbe*, c. IV s. 89-90.

³⁸³ İbn Sa'd , *Tabakât*, c. X, s. 353. Bkz. İbn Habib, *Muhabber*, s. 412; İbnü'l-Cevzî, *Telkîh*, s. 243; İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-Ğâbe*, c. V, s. 317; İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. VIII, s. 194.

³⁸⁴ İbn Sa'd , *Tabakât*, c. X, s. 353. Bkz. İbn Habib, *Muhabber*, s. 412; İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. VIII, s. 299.

³⁸⁵ İbn Sa'd , *Tabakât*, c. X, s. 353. Bkz. İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. VIII, s. 299.

³⁸⁶ İbn Sa'd , *Tabakât*, c. X, s. 459.

³⁸⁷ İbn Sa'd , *Tabakât*, c. X, s. 353. krş. İbn Hacer'in *el-İsâbe* adlı eserinde, Lübâbe'nin eşini Zeyd b. Sa'd b. Zeyd el-Eşheliyye olarak geçmektedir. (İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. VIII, s. 299.)

³⁸⁸ İbn Sa'd , *Tabakât*, c. X, s. 353. Bkz. İbn Habib, *Muhabber*, s. 412; İbnü'l-Cevzî, *Telkîh*, s. 248; İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. VIII, s. 299.

³⁸⁹ İbn Sa'd , *Tabakât*, c. X, s. 353. Bkz. İbnü'l-Cevzî, *Telkîh*, s. 242; Sıbt İbnü'l-Cevzî, *Mir'âtü'z-Zamân*, c. VI, s. 382; İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. VIII, s. 183.

Mecde‘a b. Hârise‘dir.³⁹⁰ Selmâ bt. Eslem‘in annesi, Ümmü Hâlid bt. Hâlid b. Adî b. Mecde‘a Hârise‘dir.³⁹¹

Selmâ bt. Eslem, Evs Kabilesi‘nden Nehîk b. İsfâ b. Adî b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise ile evlenmiştir.³⁹² Selmâ‘nın bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Abdullah Selmâ bt. Eslem Müslüman olup Resûlullah‘a (sas) biat etmiştir.³⁹³

3.1.51. Selâme bt. Mes‘ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Selâme bt. Mes‘ûd‘un nesebi; Selâme bt. Mes‘ûd b. Ka‘b b. Âmir b. Adî b. Mecde‘a b. Hârise‘dir.³⁹⁴ Müslüman olup Resulûllah‘a (sas) biat eden Edâm bt. el-Cemûh b. Zeyd b. Harâm,³⁹⁵ Selâme bt. Mes‘ûd‘un annesi,³⁹⁶ Ensardan Huveyyise,³⁹⁷ Muhayyisa³⁹⁸ ve el-Ahvas anne-baba bir kardeşleridir.³⁹⁹

Selâme bt. Mes‘ûd, Evs Kabilesi‘ne mensup Mürşide b. Cebr b. Mâlik b. Huveyrise b. Haris ile evlenmiş⁴⁰⁰ ve bu evlilikten Müslüman olup Resulûllah‘a (sas)

³⁹⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 353.

³⁹¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 353.

³⁹² İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 183.

³⁹³ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 353. Bkz. İbnu‘l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242; Sibt İbnu‘l-Cevzî, **Mir‘âtü‘z-Zamân**, c. VI, s. 382; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 183.

³⁹⁴ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 182.

³⁹⁵ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 404, 405. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 426; İbnu‘l-Cevzî, **Telkîh**, s. 234;

³⁹⁶ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 182.

³⁹⁷ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. Ebu‘l Kâsım Abdullah b. Muhammed b. Abdulaziz b. el-Mezubân b. Sabûr el-Begâvî, **Mu‘cemu‘s-Sahâbe**, thk. Muhammedu‘l-Emin b. Muhammedu‘l-Cekni, Kuveyt, Mektebetu Dâru‘l-Beyân, 2000, c. II, s. 206.

³⁹⁸ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. Moğolday b. Kılıç, **İkmâlü Tezhîbu‘l-Kemâl fi Esmâi‘r-Ricâl**, c. XI, s. 104; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 182.

³⁹⁹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 354.

⁴⁰⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbn Hacer **el-İsâbe** adlı eserinde, Selâme bt. Mes‘ûd‘un eşini “مرثدة بن غنم بن مالك بن جويرية بن حارثة” Mürside b. Ğanem b. Mâlik b. Cüveyriye b. Harise olarak zikretmiştir. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 182.) Selâme‘nin kızları Esmâ (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 18.) ve Umeyre‘nin (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 251.) biyografilerin de babalarının ismini “مرثدة” Mürside olarak zikretmektedir, aradaki fark istinsah hatasından kaynaklanmaktadır.

biat eden Esmâ bt. Mürşide⁴⁰¹ ve Umeyre bt. Mürşide'yi dünyaya getirmiştir.⁴⁰² Sohbeti bulunan Selâme bt. Mes'ûd,⁴⁰³ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁴⁰⁴

3.1.52. Umeyre bt. Mürşide

Ensar Hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Mürşide'nin nesebi; Umeyre bt. Mürşide b. Cebr b. Mâlik b. Huveyrise b. Hârise'dir.⁴⁰⁵ Umeyre bt. Mürşide'nin annesi, Selâme bt. Mes'ûd b. Ka'b b. Âmir b. Adî b. Mecde'a b. Hârise'dir.⁴⁰⁶

Uhud ve sonrasındaki savaflara⁴⁰⁷ ve Rıdvan Biati'na katılan,⁴⁰⁸ Evs Kabilesi'ne mensup Süveyd b. en-Nu'mân b. Mâlik b. Âmir b. Mecde'a b. Cüşem b. Hârise ileevlenen Umeyre bt. Mürşide'nin⁴⁰⁹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirdiğine dair bilgi kaynaklarda yer almamaktadır. Umeyre bt. Mürşide Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁴¹⁰

3.1.53. Esmâ bt. Mürşide

Ensar hanımları arasında yer alan Esmâ bt. Mürşide'nin nesebi; Esmâ bt. Mürşide b. Cebr b. Mâlik b. Huveyrise b. Hârise'dir.⁴¹¹ Ensar hanımlarından, Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Selâme bt. Mes'ûd,⁴¹² Esmâ bt.

---

⁴⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 380.

⁴⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355.

⁴⁰³ Zebidî, **Tâcü'l-'arûs**, c. XXXII, s. 394.

⁴⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242; İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 380; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 182.

⁴⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355.

⁴⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355.

⁴⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 329. Bkz. İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 407.

⁴⁰⁸ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 190.

⁴⁰⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355.

⁴¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355.

⁴¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz.

⁴¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 380; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 182.

Mürşide'nin annesidir.⁴¹³ Esmâ, Ensar hanımlarından Umeyre bt. Mürşüde'nin anne-baba bir kızkardeşidir.⁴¹⁴

Esmâ bt. Mürşide, Evs Kabilesi'nden ed-Dahhâk b. Halîfe b. Sa'lebeb. Adî b. Ka'b b. Abdüleşhel ile evlenmiş⁴¹⁵ ve bu evlilikten Sâbit, Ebû Cübeyre, Ebû Bekr, Ömer, Sübeyle, Berke, Hammâde ve Safiyye'yi dünyaya getirmiştir.⁴¹⁶ ed-Dahhâk b. Halîfe, Uhud⁴¹⁷ ve Beni Nadîr savaşlarına katılmış, bir dönem münafıklar arasında sayılmış fakat sonra tövbe etmiştir. Resûlullah (sas) ed-Dahhâk'ı "Uhud gibi, son derece güzel yüzlü, cennet ehlinen biri" olarak tanımlamıştır.⁴¹⁸ Esmâ bt. Mürşide'nin oğlu Sâbit, Bedir, Hudeybiye ve Rıdvan Biatı'nda bulunmuş, Hendek Savaşı'nda Resûlullah'ın (sas) redifi, Hamrâû'l-Esed'de ise rehberi olmuştur.⁴¹⁹

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Esmâ bt. Mürşide,⁴²⁰ Resûlullah'a (sas) hayz konusunda sorular sormuş ve bu konuda hadis rivayet etmiştir.⁴²¹ İffetli ve takva sahibi olan Esmâ bt. Mürşide, sahabe hanımlarda yanlış davranışlar gördüğünde onları uyarır, özellikle tesettür konusunda dikkatli davranmıştır. Dini hassasiyeti yüksek olan Esmâ'nın dikkat çektiği ve sahabeyi uyardığı konularda ayet nazil olmuş, Allah Teâlâ, Müslümanları uyarmıştır.

Bir gün Harisoğulları Kabilesi'ne ait bir yerde bulunan Esmâ bt. Mürşide, üzerlerinde izârları olmaksızın ve ayaklarındaki halhallar, göğüsleri ve zülüfleri

---

⁴¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 380; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 182.

⁴¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355.

⁴¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 380; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 18.

⁴¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354-355. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 18; İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 380.

⁴¹⁷ İbn Hazm, **Cemheretü Ensâbi'l-'Arab**, s. 339. Bkz. İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 466; Moğolday b. Kılıç, **İkmâlü Tezhîbu'l Kemâl fi Esmâi'r-Ricâl**, c. III, s. 74.

⁴¹⁸ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 384-385.

⁴¹⁹ İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. I, s. 260-261. Bkz. Yûsuf el-Mizzî, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. IV, s. 359; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 507-508.

⁴²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 214; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 378.

⁴²¹ Ebû'l-Hasan Ali b. Ömer b. Ahmed Ebû'l-Kassar, **Uyûnü'l-Edille fi Mesaili'l-Hilaf**, thk. Dr. Abdülhamit b. Sa'd b. Nasır Suudi, Riyad, Mektebetü'l-Melik Fehde'l-Vataniyye, 2006, c. III, s. 1457. Bkz. İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 214; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. IX, s. 35.

görünür halde kadınlar onun yanına girmeye başlayınca Esmâ “Ne kadar çirkin” demiş ve kadınları ayıplamıştır. Bunun üzerine Allah Teâlâ “ Mü’min kadınlara da söyle: Gözlerini haramdan sakınsınlar ve ırzlarını korusunlar.....” mealindeki Nur suresi 24/31. ayeti nazil olmuştur.⁴²²

Resûlullah’a (sas) yemek yapıp ikramda bulunan Esmâ bt. Mürşide, bu esnada insanların izinsiz içeri girmesinden rahatsız olup “Yâ Resûlullah! Bu ne çirkin bir şeydir. Karı koca tek bir elbise içinde iken köleleri yanlarına izinsiz giriyor” demiş, bu olay üzerine Allah Teâlâ, günün üç vaktinde evlere girerken izin istenmesi gerektiğini bildiren Nur suresi 24/58. ayetini nazil olmuştur.⁴²³

3.1.54. Lübnâ bt. Kayzî

Ensar hanımları arasında yer alan Lübnâ bt. Kayzî’nin nesebi; Lübnâ bt. Kayzî b. Kays b. Levzân b. Sa’lebeb. Adî b. Mecde’a b. Hârise’dir.⁴²⁴ Lübnâ’nın babası Kayzî b. Kays Uhud Savaşı’na katılmıştır.⁴²⁵ Lübnâ’nın annesi, Ümmü Habîb bt. Kurâd b. Mevhibe b. Adî b. Mecde’a b. Hârise’dir.⁴²⁶

Lübnâ bt. Kayzî iki evlilik yapmış, ilk evliliğini, Evs Kabilesi’nden Uhud Savaşı’na katılan Ebû Sâbit b. Abduamr b. Kayzî⁴²⁷ b. Amr b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise ile⁴²⁸ ikinci evliliğini ise Evs Kabilesi’ne mensup Ebu Ahmed b. Kays b. Levzân b. Sa’lebeb. Adî b. Mecde’a b. Hârise ile yapmıştır.⁴²⁹ Lübnâ bt. Kayzî Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.⁴³⁰

---

⁴²² İbn Kesîr, **Tefsîru’l-Kur’ani’l-A’zîm**, c. VI, s. 44. Bkz. Suyûtî, **ed-Dürrü’l-Mensûr**, c. VI, s. 179.

⁴²³ İbn Kesîr, **Tefsîru’l-Kur’ani’l-A’zîm**, c. VI, s. 83. Bkz. Suyûtî, **ed-Dürrü’l-Mensûr**, c. VI, s. 217.

⁴²⁴ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 301.

⁴²⁵ İbn Abdilberr, **İsti’âb**, c. III, s. 1307. Bkz. İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. III, s. 515; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V s. 388.

⁴²⁶ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 354.

⁴²⁷ İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 42.

⁴²⁸ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 354.

⁴²⁹ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. Lübnâ ile eşi olarak zikredilen Ebû Ahmed’in nesebini incelediğimizde Ebû Ahmed’in, Lübnâ’nın amcası olduğunu görüyoruz, bu çeşit bir evlilik söz

3.1.55. Leylâ bt. Râfi

Ensar hanımları arasında yer alan Leylâ bt. Râfi'nin nesebi; Leylâ bt. Râfi b. Amr b. Adî b. Mecde'a b. Hârise'dir.⁴³¹ Leylâ bt. Râfi'nin annesi Ümmü'l Berâ bt. Seleme b. Urfuta b. Mâlik b. Levzân b. Amr b. Avf'dır.⁴³²

İki evlilik yapan Leylâ bt. Râfi, ilk evliliğini Evs Kabilesi'ne mensup, Cebr b. Amr b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise⁴³³ ile ikinci evliliğini ise Evs Kabilesi'ne mensup Sehl b. Ka'b b. Âmir b. Adî B. Mecde'a⁴³⁴ ile yapmış ve bu evliliklerinden çocuk dünyaya getirmiştir. Leylâ, Cebr b. Amr ile yaptığı evlilikten, Bedir, Uhud ve Hendek savaşlarına katılan, Ka'b b. Eşref'i öldürenler arasında yer alan, Hz. Osman ve Hz. Ömer zamanında zekat toplamakla görevlendirilen Ebû Abs b. Cebr'i,⁴³⁵ dünyaya getirmiştir.⁴³⁶ Leylâ, Sehl b. Zeyd ile yaptığı evlilikten ise Uhud, Hendek ve sonraki bütün savaşlara katılan ve Hz. Ömer zamanında Basra'ya memur olarak gönderilen Abdurrahman b. Sehl'i dünyaya getirmiştir.⁴³⁷ Leylâ bt. Râfi Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁴³⁸

---

konusu olamayacağı için Ebû Ahmed'in nesebi zikredilirken istinsah hatası yapıldığını ve Ebû Ahmed'in babasının hafzedildiğini ve İbn Hacer'in İsbâbe adlı eserinde, Lebise bt. Amr'ın biyografisinde zikrettiği, Kays b. Kays b. Levzân'ın, Ebû Ahmed'in Lübnâ'nın babası olduğunu düşünmekteyiz. (İbn Hacer, **el-İsbâbe**, c. V s. 302.) Ebû Ahmed'in nesebini şöyle zikredebiliriz; "Ebu Ahmed Kays b. Kays b. Levzân b. Sa'lebe b. Adî b. Mecde'a b. Hârise".

⁴³⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsbâbe**, c. V s. 301.

⁴³¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbn Habib, **Muhabber** adlı eserinde, Leylâ'nın nesebini şöyle zikreder: "Leylâ bt. Râfi b. Amr b. Adî b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise" (İbn Habib, **Muhabber**, s. 412).

⁴³² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbn Hacer, **el-İsbâbe**, c. V s. 304.

⁴³³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbn Hacer, **el-İsbâbe**, c. V s. 304.

⁴³⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 334.

⁴³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 521. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 44; Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. I, s. 188.

⁴³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 521. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 412; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 44. krş. İbn Hacer, **el-İsbâbe**'de Leylâ'nın oğlunu "Ebî Abs b. Harb" olarak zikreder. Farklılık istinsah hatasından kaynaklanmaktadır. (İbn Hacer, **el-İsbâbe**, c. V s. 304.)

⁴³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 334-335. Bkz. İbn Asâkir, **Târîhu Dimeşk**, c. XXXIV, s. 421, 422; İbn Hacer, **el-İsbâbe**, c. IV s. 265.

⁴³⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 412; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsbâbe**, c. VIII, s. 304.

3.1.56. Ümmü'd-Dahhak bt. Mes'ûd el-Hârisiyye

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü'd-Dahhak bt. Mes'ûd el-Hârisiyye, sahabeden Huveyyise ve Muhayyisa'nın kardeşidir.⁴³⁹ Bu bilgi neticesinde Ümmü'd-Dahhak'ın nesebini; Ümmü'd-Dahhak bt. Mes'ûd b. Ka'b b. Âmir b. Adî b. Mecde'a b. Hârise olarak zikredebiliriz. Ümmü'd-Dahhak'ın evlenip evlenmediği ile ilgili bilgi kaynaklarda bulunamamıştır.

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümmü'd-Dahhak bt. Mes'ûd,⁴⁴⁰ Resûlullah (sas) ile birlikte Hayber Savaşı'na katılmış⁴⁴¹ ve Resûlullah (sas)'den komşu hakları ile ilgili hadis rivayet etmiştir.⁴⁴²

3.1.57. Lübnâ bt. el-Hatîm

Ensar hanımları arasında yer alan Lübnâ bt. el-Hatîm'in nesebi; Lübnâ bt. el-Hatîm b. Adî b. Amr b. Sevâd b. Zafer'dir.⁴⁴³ Lübnâ'nin annesi, Karîbe bt. Kays b. el-Kureym b. Ümeyye b. Sinân b. Ka'b b. Ganm b. Selime'dir.⁴⁴⁴ Lübnâ, Kays b. el-Hatîm ile anne baba bir, Leylâ bt. el-Hatîm ile baba bir kardeşidir.⁴⁴⁵

Lübnâ bt. el-Hatîm, Evs Kabilesi'ne mensup, şair Abdullah b. Nehîk b. İsâf⁴⁴⁶ b. Adî b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise ile evlenmiş, bu evlilikten çocuk dünyaya getirmiştir.⁴⁴⁷ Lübnâ bt. el-Hatîm Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁴⁴⁸

---

⁴³⁹ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 422.

⁴⁴⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 355. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 422.

⁴⁴¹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 341. Bkz. Makrizî, **İmtaü'l-Esmâ**, c. I, s. 321; İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 355;

⁴⁴² Ebu Bekr b. Ebi Asım Ahmed b. Amr b. ed-Dahhâk b. Mahled eş-Şeybanî, **el-Âhâd ve'l-Mesânî**, thk. Dr. Bâsim Faysal Ahmed el-Cevâbire, Riyad, Dâru'r-Râye, 1991, c. VI, s. 245; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. IV, s. 3523.

⁴⁴³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 356.

⁴⁴⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 356. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 301.

⁴⁴⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 356. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 301.

⁴⁴⁶ Cevâd Ali, **el-Mufassal fi Târîhi'l-A'rab Kable'l-İslâm**, y.y., Dâru'l-Sâkî, 2001, c. XVIII, s. 106.

⁴⁴⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 356. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 301.

⁴⁴⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 355. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 413; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbnü'l-Esrîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 390; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 301.

3.1.58. Leylâ bt. el-Hatîm

Ensar hanımları arasında yer alan Leylâ bt. el-Hatîm'in nesebi; Leylâ bt. el-Hatîm b. Adî b. Amr b. Sevâd b. Zafer'dir.⁴⁴⁹ Leylâ bt. el-Hatîm'in annesi, Şerakatuddâr bt. Heyşe b. el-Hâris b. Ümeyye b. Mu'âviye b. Mâlik'tir.⁴⁵⁰ Leylâ, Kays b. el-Hatîm ve Lübnâ bt. el-Hatîm'in baba bir kardeşidir.⁴⁵¹

Leylâ bt. el-Hatîm, Evs Kabilesi'ne mensup, Mes'ûd b. Evs b. Mâlik b. Sevâd b. Zafer ile Câhiliye döneminde evlenmiş⁴⁵² ve bu evlilikten, Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Amre bt. Mes'ûd ve Umeyre bt. Mes'ûd'u dünyaya getirmiştir.⁴⁵³ Mes'ûd b. Evs, Leylâ ile evliken vefat etmiştir.⁴⁵⁴

Leylâ bt. el-Hatîm, Resûlullah (sas) Medine'ye hicret edince, Ona (sas)'e ilk biat eden ensar hanımları arasında yer almıştır.⁴⁵⁵ Leylâ, iki kızı ve iki kız torunu ile beraber Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁴⁵⁶

Leylâ bt. el-Hatîm, Resûlullah (sas) Medine'ye gelince kendisini Resûlullah'a (sas) hibe etmek suretiyle evlenmiştir. Leylâ'nin kabilesi, onun çok kıskanç bir hanım olduğunu söyleyip, Resûlullah'dan (sas) onu boşamasını istemiş, bunun üzerine Resûlullah (sas), Leylâ bt. el-Hatîm ile olan evliliğini geçersiz kılmıştır.⁴⁵⁷

⁴⁴⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 413.

⁴⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355.

⁴⁵¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355-356. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 413.

⁴⁵² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 413; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 179. krş. Leyla bt. el-Hâtim ile Mes'ûd b. Evs'in evliliğinin, Resûlullah (sas)'in Leylâ'yı boşamasının ardından gerçekleştiğine dair kaynaklarda bilgi bulunmasına rağmen Leylâ'nın Mes'ûd b. Evs ile evliliğinden dünyaya gelen kızlarının Resûlullah (sas)'e ilk biat eden Ensar Hanımları arasında yer alması bu bilgiyi geçersiz kılmaktadır. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 158; Bkz. İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. V, s. 499; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 304.)

⁴⁵³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355-357. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 304.

⁴⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355.

⁴⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 9. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 68.

⁴⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355.

⁴⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 96; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 27; İbnu'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 392; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. IV, s. 283; ez-Zehabî, **Târîhu'l-İslâm**, c. I, s. 842; Makrizî, **İmtâü'l-Esmâ**, c. VI, s. 105; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 304; Muhammed b. Yusuf, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. X, s. 218. krş. Leylâ'nın boşanmayı kendi talep ettiğine dair rivayetlerde mevcuttur. (Taberî, **Târîhu't-Taberî**, c. III, s. 168; İbn Seyyidü'n-Nâs Ebü'l-Feth Fethuddîn Muhammed b. Muhammed b. Muhammed b. el-Ya'merî, **Uyûnü'l-Eser fi**

Leylâ bt. el-Hatîm bir gün sırtını güneşe vererek oturan Resûlullah'ın (sas) yanına gelmiş ve sırtına vurmuş, bu olay üzerine Resûlullah'da (sas) Leylâ'ya "Ükletü'l-Esed" (Aslan yediği) diye hitab etmiş, Leylâ da daha sonra siyah bir kurt tarafından parçalanarak vefat etmiştir.⁴⁵⁸

3.1.59. Amre bt. Mes'ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Amre bt. Mes'ûd'un nesebi; Amre bt. Mes'ûd b. Evs b. Mâlik b. Sevâd b. Zafer'dir.⁴⁵⁹ Resûlullah'a (sas) ilk biat eden Medineli hanımlar arasında yer alan Leylâ bt. el-Hatîm,⁴⁶⁰ Amre'nin annesidir.⁴⁶¹ Ensar hanımlarından Umeyre bt. Mes'ûd, Amre'nin anne baba bir kız kardeşidir.⁴⁶²

Amre bt. Mes'ûd, Evs Kabilesi'nden Muhammed b. Mesleme b. Seleme b. Hâlid b. Adî b. Mecde'a b. Harise ile evlenmiş⁴⁶³ ve bu evlilikten Abdullah⁴⁶⁴ ve Ümmü Ahmed'i dünyaya getirmiştir.⁴⁶⁵ Mus'ab b. Umeyr'in vasıtasıyla Müslüman olan Muhammed b. Mesleme, Tebük Savaşı'na, Resûlullah'ın (sas) yerine Medine'de vekil olarak kaldığı için katılamamış, bunun dışında ki bütün savaşlarda Resûlullah'ın yanında yer almıştır.⁴⁶⁶ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden

---

Fünûni'l-Meğâzî ve's-Semâ'il ve's-Siyer, thk. İbrahim Muhammed Ramazan, Beyrut, Dâru'l-Kalem, 1993, c. II, s. 377; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. V, s. 323; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 158.)

⁴⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 356. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 96; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. V, s. 323; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 304; Muhammed b. Yusuf, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. X, s. 218.

⁴⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 356. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 351; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 245.

⁴⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355.

⁴⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357.

⁴⁶² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357.

⁴⁶³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 351.

⁴⁶⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 352. krş. İbn Hacer, **el-İsâbe** adlı eserinde Amre'nin oğlu Abdullah'ı, Abdullah b. Muhammed b. Seleme olarak zikretmiştir. Farklılık istinsah hatasından kaynaklanmaktadır. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 245.)

⁴⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 513. Bkz. Makrizi, **İmtaü'l-Esmâ**, c. VII, s. 55;

⁴⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 513. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 28, 29.

Amre bt. Mes'ûd,⁴⁶⁷ annesi Leylâ ve kız kardeşi Umeyre, Medine'de ile ilk biat eden hanımlar arasında yer alır.⁴⁶⁸

3.1.60. Umeyre bt. Mes'ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Mes'ûd'un nesebi; Umeyre bt. Mes'ûd b. Evs b. Mâlik b. Sevâd b. Zafer'dir.⁴⁶⁹ Ensar hanımlarından, Resûlullah (sas)'e ilk biat edenler arasında yer alan Leylâ bt. el-Hafîm,⁴⁷⁰ Umeyre'nin annesidir.⁴⁷¹ Umeyre, ensar hanımlarından Amre bt. Mes'ûd ile anne baba bir, Süheyme, Ümmü Seleme, Habîbe ve Ümmü Cündeb ile baba bir kız kardeşidir.⁴⁷²

Umeyre bt. Mes'ûd, Evs Kabilesi'nden Uhud ve Hendek savaşlarına, Hendek Savaşı'nda şehid düşen Kays b. Zeyd b. Âmir b. Sevâd b. Zafer⁴⁷³ ile evlenmiş⁴⁷⁴ ve bu evlilikten Habibe ve Ümmü Cündeb'i dünyaya getirmiştir.⁴⁷⁵ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Umeyre bt. Mes'ûd,⁴⁷⁶ annesi Leylâ ve kız kardeşi Amre, Medine'de ile ilk biat eden hanımlar arasında yer alır.⁴⁷⁷

---

⁴⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 414; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 351; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 245.

⁴⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355.

⁴⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 413

⁴⁷⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355.

⁴⁷¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357.

⁴⁷² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357-358.

⁴⁷³ İbn Seyyidü'n-Nâs, **Uyûnü'l-Eser fî Fünûni'l-Meğâzî ve's-Şemâ'il ve's-Siyer**, c. II, s. 99. Bkz. İbnü'l-Mülakkın, **et-Tavzîh**, c. XXI, s. 238.

⁴⁷⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 413

⁴⁷⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357.

⁴⁷⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 413; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 355; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 251.

⁴⁷⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 355.

3.1.61. Habîbe bt. Kays

Ensar hanımları arasında yer alan Habîbe bt. Kays'ın nesebi; Habîbe bt. Kays b. Zeyd b. Zeyd b. Âmir b. Sevâd b. Zafer'dir.⁴⁷⁸ Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Mes'ûd, Habîbe'nin annesidir.⁴⁷⁹

İki evlilik yapan Habîbe bt. Kays, ilk evliliğini Beni Neccar'dan Mu'âz b. el-Hâris b. Rifâ'a b. Afrâ ile ikinci evliliğini, Hazrec'ten Ebû Fedâle b. Sâbit b. Kays b. Şemmâs b. Mâlik b. İmruülkays b. Mâlik b. Sa'lebeb. Ka'b b. el-Hazrec b. el-Hâris b. el-Hazrec ile yapmıştır.⁴⁸⁰ Habîbe ilk evliliğinden Ubeydullah'ı,⁴⁸¹ ikinci evliliğinden ise Harice'yi dünyaya getirmiştir.⁴⁸² Habîbe'nin ilk eşi Mu'âz b. el-Hâris, Mekke'de Hz. Peygamber (sas) ile ilk görüşüp Müslüman olan Medineliler arasında yer almış, İkinci Akabe Biatı'na katılmış, Resûlullah (sas) ile bütün savaflara katılmış ve Hz. Ali döneminde vefat etmiştir.⁴⁸³ Kaynaklarda Habîbe bt. Kays'ın Resûlullah'ın (sas) izniyle boşandığına dair bilgi yer almakla birlikte, boşandığı eşinin ismi geçmemektedir.⁴⁸⁴ Habîbe bt. Kays Müslüman olup, Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁴⁸⁵

3.1.62. Süheyme bt. Mes'ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Süheyme bt. Mes'ûd'un nesebi; Süheyme bt. Mes'ûd b. Evs b. Mâlik b. Sevâd b. Zafer'dir.⁴⁸⁶ Ensar hanımlarından eş-Şemûs

⁴⁷⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 356. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414;

⁴⁷⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 356.

⁴⁸⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 356.

⁴⁸¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 356. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 564; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 248; Sibte İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 127.

⁴⁸² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 356.

⁴⁸³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 565. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1408; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. IV, s. 146, 148; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 110, 111.

⁴⁸⁴ Ebu'l-Huseyn Yahya b. Ebi'l-Hayr b. Salim el-Umrânî el-Yemenî eş-Şaffî, **el-Beyân fi Mezhebi'l-İmam Eş-Şâfiî**, thk. Kasım Muhammed en-Nuri, Cidde, Dâru'l-Minhac, 2000, c. X, s. 15. Bkz. Ebû Zekeriyya Muhiddin Yahya b. Şerif en-Nevevî, **el-Mecmu' Şerhu'l-Muhezzeb**, y.y., Dâru'l-Fikr, t.y., c. XVII, s. 15.

⁴⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 356. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 238; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 83.

⁴⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 413

bt. Amr b. Harâm b. Sa‘lebeb. Harâm,⁴⁸⁷ Süheyme’nin annesidir.⁴⁸⁸ Ensar hanımlarından Amre ve Umeyre bt. Mes‘ûd, Süheyme’nin baba bir kardeşi, Ümmü Seleme, Habîbe ve Ümmü Cündeb anne baba bir kardeşidir.⁴⁸⁹

Süheyme bt. Mes‘ûd, dayısının oğlu, Hazrec’in Benî Selime Kolu’na mensup Câbir b. Abdullah ile evlenmiş,⁴⁹⁰ bu evlilikten, Abdurrahman ve Ümmü Habîb’i dünyaya getirmiştir.⁴⁹¹ Süheyme’nin eşi Câbir b. Abdullah, Akabe biatına 70 ensarla beraber katılmış, Bedir ve Uhud hariç bütün savaşlarda Resûlullah’ın yanında yer almış, Rıdvan Biatı’na katılmış, hicri 78. senesinde doksan dört yaşında vefat etmiştir.⁴⁹² Süheyme bt. Mes‘ûd Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.⁴⁹³

3.1.63. Ümmü Seleme bt. Mes‘ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Seleme bt. Mes‘ûd’un nesebi; Ümmü Seleme bt. Mes‘ûd b. Evs b. Mâlik b. Sevâd b. Zafer’dir.⁴⁹⁴ Ümmü Seleme’nin annesi, eş-Şemûs bt. Amr b. Harâm b. Sa‘lebeb. Harâm’dır.⁴⁹⁵ Ümmü Seleme, ensar hanımlarından Amre ve Umeyre bt. Mes‘ûd ile baba bir kardeş, Süheyme, Habîbe ve Ümmü Cündeb ile anne baba bir kardeşdir.⁴⁹⁶

Ümmü Seleme, Benî Mâzin b. en-Neccâr’dan, Uhud Savaşı’na katılmış Evs b. Mâlik b. Kays b. Muharris b. el-Hâris ile evlenmiş ve bu evlilikten el-Hâris’i

---

⁴⁸⁷ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 403.

⁴⁸⁸ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 357.

⁴⁸⁹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 357-358.

⁴⁹⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 357. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 413; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 318; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 194.

⁴⁹¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 357. Bkz. Sıbt İbnu’l-Cevzî, **Mir‘âtü’z-Zamân**, c. IX, s. 230; Kaynakların bir kısmında Süheyme’nin çocuklarından sadece Abdurrahman zikredilmiş, Ümmü Habîb zikredilmemiştir. (İbn Habib, **Muhabber**, s. 413; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 318; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 194.)

⁴⁹² İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. IV, s. 432, 433, 437, 444.

⁴⁹³ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 357. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 413; İbnü’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 243; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 318; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 194.

⁴⁹⁴ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 357. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 307.

⁴⁹⁵ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 357. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 307.

⁴⁹⁶ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 357-358.

dünyaya getirmiştir.⁴⁹⁷ Ümmü Seleme bt. Mes'ûd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁴⁹⁸

3.1.64. Habîbe bt. Mes'ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Habîbe bt. Mes'ûd'un nesebi; Habîbe bt. Mes'ûd b. Evs b. Mâlik b. Sevâd b. Zafer'dir.⁴⁹⁹ Habîbe'nin annesi, eş-Şemûs bt. Amr b. Harâm b. Sa'lebeb. Harâm'dır.⁵⁰⁰ Habîbe, ensar hanımlarından Amre ve Umeyre bt. Mes'ûd ile baba bir kardeş, Ümmü Seleme, Süheyme ve Ümmü Cündeb ile anne baba bir kardeşdir.⁵⁰¹

Habîbe bt. Mes'ûd, Benî Zafer'in müttefiki olan Benî Selâmân b. Sa'd Huzeym Kabilesi'ne mensup Sinân b. Amr b. Talk b. Amr ile evlenmiş⁵⁰² ve bu evlilikten, el-Mukanna ve Ümmü'l-Hâris'i dünyaya getirmiştir.⁵⁰³ Resûlullah (sas) ile Uhud ve diğer savaşlara katılan Sinân b. Amr b. Talk, Câhiliye döneminde de yaptığı güzel işler, şerefi ve soyu ile tanınmış biriydi.⁵⁰⁴ Habîbe bt. Mes'ûd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁵⁰⁵

3.1.65. Ümmü Cündeb bt. Mes'ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Cündeb bt. Mes'ûd'un nesebi; Ümmü Cündeb bt. Mes'ûd b. Evs b. Mâlik b. Sevâd b. Zafer'dir.⁵⁰⁶ Ümmü Cündeb'in annesi, eş-Şemûs bt. Amr b. Harâm b. Sa'lebeb. Harâm'dır.⁵⁰⁷ Ümmü

---

⁴⁹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 392; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 307.

⁴⁹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 307.

⁴⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358.

⁵⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358.

⁵⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357, 358.

⁵⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358. krş. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414. "Habîbe bt. Mes'ûd evlenmedi."

⁵⁰³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358.

⁵⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 317. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. II, s. 383; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XV, s. 281; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 159.

⁵⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 238.

⁵⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358.

⁵⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 370.

Cüdebe ensar hanımlarından Amre ve Umeyre bt. Mes'ûd ile baba bir, Ümmü Seleme, Süheyme, ve Habîbe, ile anne baba bir kardeşdir.⁵⁰⁸

Ümmü Cüdebe bt. Mes'ûd, Evs Kabilesi'ne mensup, Bedir Savaşı'na katılan Nasr b. el-Hâris b. Abdürezâh b. Zafer⁵⁰⁹ ile evlenmiş⁵¹⁰ ve bu evlilikten el-Hâris'i dünyaya getirmiştir.⁵¹¹ Ümmü Cüdebe bt. Mes'ûd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁵¹²

3.1.66. Ümmü Sehl bt. en-Nu'mân

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sehl bt. en-Nu'mân 'nın nesebi; Ümmü Sehl bt. en-Nu'mân b. Zeyd b. Âmir b. Sevâd b. Zafer'dir.⁵¹³ Ümmü Sehl'in annesi, Üneyse bt. Kays b. Amr⁵¹⁴ b. Ubeyd b. Mâlik b. Amr b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.⁵¹⁵ Bedir Savaşı'na katılan Katade b. en-Nu'mân, Ümmü Sehl'in anne baba bir kardeşidir.⁵¹⁶ Ümmü Sehl'in evlenip evlenmediğine dair kaynaklar bilgi bulunamamıştır. Ümmü Sehl bt. en-Nu'mân Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁵¹⁷

3.1.67. Umeyre bt. el-Hâris

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. el-Hâris'in nesebi; Umeyre bt. el-Hâris b. Abdürezâh b. Zafer'dir.⁵¹⁸ Umeyre'nin annesi Sevde bt. Sevâd b. el-

---

⁵⁰⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357, 358.

⁵⁰⁹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. I, s. 213. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 525; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 337.

⁵¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 370. krş. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414. "Ümmü Cüdebe bt. Mes'ûd evlenmedi."

⁵¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 370.

⁵¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 251; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 431; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 370.

⁵¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 356. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414.

⁵¹⁴ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

⁵¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 356.

⁵¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 356. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

⁵¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 356. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

⁵¹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358.

Heysem b. Zafer'dir.⁵¹⁹ Bedir Savaşı'na katılan Nasr b. el-Hâris, Umeyre'nin anne baba bir kardeşidir.⁵²⁰

Umeyre, Evs Kabilesi'ne mensup Adî b. Harâm b. el-Heysem b. Zafer ile evlenmiştir.⁵²¹ Umeyre'nin bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Umeyre bt. el-Hâris Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁵²²

3.1.68. Beşîre bt. en-Nu'mân

Ensar hanımları arasında yer alan Beşîre bt. en-Nu'mân'nın nesebi, Beşîre bt. en-Nu'mân b. el-Hâris b. Abdürezâh b. Zafer'dir.⁵²³ Ümmü Sahr bt. Şerîk b. Enes b. Râfî b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel, Beşîre bt. en-Nu'mân'nın annesidir.⁵²⁴ Ensar hanımlarından Ümeyme bt. en-Nu'mân, Beşîre'nin anne baba bir kız kardeşidir.⁵²⁵

Beşîre bt. en-Nu'mân, Evs Kabilesi'ne mensup Sehl b. el-Hâris b. Urve b. Abdürezâh b. Zafer ile evlenmiş⁵²⁶ ve bu evlilikten Uhud Savaşı'na katılan er-Rebî'yi⁵²⁷ ve Ümmü'l-Hâris'i dünyaya getirmiştir.⁵²⁸ Beşîre bt. en-Nu'mân Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁵²⁹

---

⁵¹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358.

⁵²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358.

⁵²¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358.

⁵²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245.

⁵²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358.

⁵²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358.

⁵²⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵²⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358.

⁵²⁷ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 488. Bkz. İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 176; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 382.

⁵²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358.

⁵²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 358. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 236; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 52.

3.1.69. Ümeyme bt. en-Nu‘mân

Ensar hanımları arasında yer alan Ümeyme bt. en-Nu‘mân'nın nesebi; Ümeyme bt. en-Nu‘mân b. el-Hâris b. Abdürezâh b. Zafer'dir.⁵³⁰ Ümmü Sahr bt. Şerîk b. Enes b. Râfi b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel, Ümeyme bt. en-Nu‘mân'nın annesidir.⁵³¹ Ensar hanımlarından Beşîre bt. en-Nu‘mân, Ümeyme'nin anne baba bir kız kardeşidir.⁵³²

Ümeyme bt. en-Nu‘mân, Evs Kabilesi'ne mensup, Bedir Savaşı'na katılan ve bu savaşta "Mukarrin" lakabını alan Ubeyd b. Evs b. Mâlik b. Sevâd b. Zafer⁵³³ ile evlenmiş⁵³⁴ ve bu evlilikten Yemame Savaşı'nda şehid düşen en-Nu‘mân'ı⁵³⁵ dünyaya getirmiştir.⁵³⁶ Ümeyme bt. en-Nu‘mân Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁵³⁷

3.1.70. Şümeyle bt. el-Hâris

Ensar hanımları arasında yer alan Şümeyle bt. el-Hâris'in nesebi; Şümeyle bt. el-Hâris (Übeyrik)⁵³⁸ b. Amr b. Hârise b. el-Heysem b. Zafer'dir.⁵³⁹ Şümeyle'nin annesi, Ebû Lübâbe b. Abdülmünzir'in kız kardeşi Üseyle bt. Abdülmünzir'dir.⁵⁴⁰

Şümeyle bt. el-Hâris, Evs Kabilesi'ne mebsup Sâbit b. en-Nu‘mân ile evlenmiş⁵⁴¹ ve bu evlilikten üç çocuk dünyaya getirmiştir. Çocukların isimleri

---

⁵³⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵³¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵³² İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵³³ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 404. Bkz. İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. III, s. 524, 525; İbn Abdilberr, **İsti‘âb**, c. III, s. 1015; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XIX, s. 281; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 338.

⁵³⁴ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵³⁵ Mâkûlâ, **el-İkmâlû**, c. I, s. 284. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 351.

⁵³⁶ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵³⁷ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 359. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235.

⁵³⁸ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 360. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 243.

⁵³⁹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 360. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414.

⁵⁴⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 360.

⁵⁴¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 361. Bkz. İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. IV, s. 310.

kaynaklarda farklı farklı zikredilmektedir.⁵⁴² Kızları, ensar hanımlarından Beşîre⁵⁴³ (Büşeyre)⁵⁴⁴ (Yesîre)⁵⁴⁵ ve Umeyre⁵⁴⁶ (Amîre)⁵⁴⁷, oğlu ise Uhud Savaşı'na katılıp, Bi'r-i Ma'ûne Vakası'nda şehid düşen⁵⁴⁸ Hâlid b. Sâbit'tir.⁵⁴⁹ Sâbit b. en-Nu'mân, Uhud ve sonrasında ki bütün savaflara katılmış,⁵⁵⁰ Cisri Ebu Ubeyd savaşında şehid düşmüştür.⁵⁵¹ Şümeyle bt. el-Hâris Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁵⁵²

3.1.71. Beşîre bt. Sâbit

Ensar hanımlarından Beşîre bt. Sâbit'in nesebi; Beşîre b. Sâbit b. en-Nu'mân b. el-Hâris b. Abdürezâh b. Zafer'dir.⁵⁵³ Ensar hanımlarından Şümeyle bt. el-Hâris⁵⁵⁴ Beşîre'nin annesi,⁵⁵⁵ Umeyre bt. Sâbit ise anne baba bir kız kardeşidir.⁵⁵⁶

Beşîre bt. Sâbit, Evs Kabilesi'nden Ebû Nemle b. Mu'âz b. Zürâre b. Amr b. Adî b. el-Hâris ile evlenmiştir.⁵⁵⁷ Beşîre'nin bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Beşîre bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁵⁵⁸

---

⁵⁴² Bu farklılık istinsah hatasından kaynaklanmaktadır.

⁵⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵⁴⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 361.

⁵⁴⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 310.

⁵⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 310.

⁵⁴⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 310, 311. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 82. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 195.

⁵⁴⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 310. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 361.

⁵⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 310. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 513.

⁵⁵¹ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 513.

⁵⁵² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 361. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 414; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 243; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 324; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 205.

⁵⁵³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 360.

⁵⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 359. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 236; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 52.

3.1.72. Umeyre bt. Sâbit

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Sâbit'in nesebi; Umeyre bt. Sâbit b. en-Nu'mân b. el-Hâris b. Abdürezâh b. Zafer'dir.⁵⁵⁹ Ensar hanımlarından Şümeyle bt. el-Hâris,⁵⁶⁰ Umeyre'nin annesi,⁵⁶¹ Beşîre bt. Sâbit, Umyre'nin anne baba bir kız kardeşidir.⁵⁶² Umeyre'nin evlilik yapıp yapmadığına dair kaynaklarda bilgiye ulaşılamamıştır. Umeyre bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁵⁶³

3.1.73. Âişe bt. Cüzey

Ensar hanımları arasında yer alan Âişe bt. Cüzey'in nesebi; Âişe bt. Cüzey b. Amr b. Âmir b. Abdürezâh Zafer'dir.⁵⁶⁴ Güvenilir ve sıkı bir râvî olan Muhammed b. Sâlih b. Dînâr et-Temmâr, Âişe bt. Cüzey'in mevlasıdır.⁵⁶⁵

Âişe bt. Cüzey iki evlilik yapmış ve iki evliliğinden de çocuk dünyaya getirmiştir. Evs'den Katâde b. en-Nu'mân⁵⁶⁶ ile evlenen Âişe bu evliliğinden Amr ve Hafsa'yı dünyaya getirmiş.⁵⁶⁷ Diğer evliliğini Hazrec'den Yezîd b. Âmir b. Hadîde⁵⁶⁸ ile yapan Âişe, bu evliliğinden de Abdurrahman ve el-Münzir'i dünyaya getirmiştir.⁵⁶⁹ Katâde b. en-Nu'mân, Akabe Biati'nda bulunmuş, Bedir, Uhud, Hendek dahil bütün savaşlarda Resûlullah'ın (sas) yanında yer almış, Uhud'da

⁵⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 360.

⁵⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵⁶² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵⁶³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 359. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbnu'l-Cevzî Cemâleddîn Ebû'l Ferec Abdurrahman, el-**Müctebâ mine'l-Müctenî**, thk. Eymen Abdulcebbar el-Bahri, Kahire, Dâru'l-Afaki'l-Arabiyye, 1999, s. 90.

⁵⁶⁴ İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ında, Âişe'nin babasının ismi, Âişe'nin ve Mevlâsı Muhammed b. Sâlih'in biyografilerinde "جزء" olarak, (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 359; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 617.) Katâde b. en-Nu'mân, Yezîd b. Âmir'in biyografilerinde ise "جرى" olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 523-647.)

⁵⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 617.

⁵⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 523. krş. Annelerinin isminin, el-Hansâ bt. Huneys el-Gassânî olduğuna dair rivayette mevcuttur. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 178.)

⁵⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 647.

⁵⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 359. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 647.

gözünden yaralanmış ve h. 23 yılında 65 yaşında iken Medine’de vefat etmiştir.⁵⁷⁰ Yezîd b. Âmir, İkinci Akabe Biatı’nda hazır bulunmuş, Bedir ve Uhud savaşlarında Resûlullah’ın (sas) yanında yer almıştır.⁵⁷¹ Âişe bt. Cüzey Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.⁵⁷²

3.1.74. Huleyde bt. el-Hubâb

Ensar hanımları arasında yer alan Huleyde bt. el-Hubâb’ın nesebi; Huleyde bt. el-Hubâb b. Cüzey b. Amr b. Âmir b. Abdürezâh b. Zafer’dir.⁵⁷³ Huleyde’nin annesi, Müdlic b. el-Yemân b. Câbir el-Absî’nin kızıdır.⁵⁷⁴

Huleyde bt. el-Hubâb, Evs Kabilesi’nden, sohbeti bulunan Abdullah b. Sa’d b. Mu’âz b. en-Nu’mân b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel⁵⁷⁵ ile evlenen Huleyde bt. el-Hubâb,⁵⁷⁶ bu evlilikten çocuk dünyaya getirmemiştir.⁵⁷⁷ Huleyde bt. el-Hubâb Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.⁵⁷⁸

3.1.75. Ümmü’l Hâris bt. el-Hâris

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü’l Hâris bt. el-Hâris’in nesebi; Ümmü’l-Hâris bt. el-Hâris b. Urve b. Abdürezâh b. Zafer’dir.⁵⁷⁹ Ümmü’l Hâris’in annesi Sehle bt. İmruülkays b. Ka’b b. Âmir b. Adî b. Mecde’a b. Hârise’dir.⁵⁸⁰

---

⁵⁷⁰ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. III, s. 523-524.

⁵⁷¹ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. III, s. 647-648.

⁵⁷² İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 359.

⁵⁷³ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 360. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414.

⁵⁷⁴ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 360.

⁵⁷⁵ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 97.

⁵⁷⁶ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 360.

⁵⁷⁷ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 360.

⁵⁷⁸ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 360. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414; İbnu’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 239.

⁵⁷⁹ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 360. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 371.

⁵⁸⁰ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 360. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 371.

Ümmü'l Hâris'in evlenip evlenmediği ile ilgili bilgi kaynaklarda yer almamaktadır. Ümmü'l Hâris bt. el-Hâris Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁵⁸¹

3.1.76. Aysâ bt. el-Hâris

Ensar hanımları arasında yer alan Aysâ bt. el-Hâris'in nesebi; Aysâ bt. el-Hâris b. Sevâd b. el-Heyssem b. Zafer'dir. Aysâ'nın annesi, Kılâbe bt. Sayfî b. Amr b. Zeyd b. Cüşem b. Harise'dir.⁵⁸²

Evs Kabilesi'ne mensup, Uhud Savaşı'nda Resûlullah'a (sas) gözcülük yapan ve sonra Onunla savaşa katılan Enes b. Fedâle b. Adî b. Harâm b. el-Heyssem⁵⁸³ b. Zafer⁵⁸⁴ ile evlenen Aysâ bt. el-Hâris, bu evlilikten Muhammed b. Enes'i dünyaya getirmiştir.⁵⁸⁵ Aysâ bt. el-Hâris Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁵⁸⁶

3.1.77. Ümmü Habîb Habîbe bt. Mu'attek

Ensar hanımları arasında yer alan Habîbe bt. Mu'attek'in nesebi; Habîbe bt. Mu'attek b. Ubeyd b. Sevâd b. el-Heyssem b. Zafer'dir.⁵⁸⁷ Habîbe'nin künyesi Ümmü Habîb'dir.⁵⁸⁸

Habîbe bt. Mu'attek, Evs kabilesi'ne mensup, Uhud ve sonraki savaşlara katılan ve Nihâvent savaşında şehit düşen Üseyr b. Urve b. Sevâd b. el-Heyssem b. Zafer⁵⁸⁹ ile evlenmiş ve bu evlilikten, Ebû Bürde'yi dünyaya getirmiştir.⁵⁹⁰

---

⁵⁸¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 360. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 251; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 371.

⁵⁸² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 360.

⁵⁸³ Safedî'nin **el-Vâfi bi'l-Vefeyât** adlı eserinde, İbn Abdilberr'in **İsti'âb** adlı eserinde ve İbn Hacer'in **el-İsâbe** adlı eserinde "المهيم", "المهيم" olarak geçmektedir. (İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 112; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. IX, s. 239; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 274.)

⁵⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 311-312. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 112; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. IX, s. 239; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 274.

⁵⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 360. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 311.

⁵⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 360. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 414; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 246; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 253.

⁵⁸⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 360. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 415.

⁵⁸⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 360. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 238; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 373.

Habîbe bt. Mu‘attedb’in, Bişr b. el-Hâris ile evlendiği⁵⁹¹ ve bu evlilikten Büreyde bt. Bişr’i dünyaya getirdiğine⁵⁹² dair rivayette mevcuttur. Büreyde bt. Bişr’in İbn Sa‘d’ın **Tabakât**’ında yer alan biyografisinde annesi Ümeyme bt. Amr b. Adî b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise⁵⁹³ olarak geçmektedir. Aynı eserde, Büreyde’nin babası Bişr b. el-Hâris’in biyografisinde, annesi ise Ümeyme bt. Amr⁵⁹⁴ olarak geçmektedir. Rivayetleri değerlendirdiğimizde Habîbe’nin Üseyr b. Urve ile evli olduğunu, bu evlilikten doğan Ebû Bürde ile de Büreyde bt. Bişr’in evlendiği sonucunu çıkarmaktayız. Kayınvalide ve gelinin biyografilerini, anlatan rivayetler karışmıştır. Habîbe bt. Mu‘attedb Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.⁵⁹⁵

3.1.78. Büreyde bt. Bişr

Ensar hanımları arasında yer alan Büreyde bt. Bişr’in nesebi; Büreyde bt. Bişr b. el-Hâris (Ubeyrik) b. Amr b. Hârise b. el-Heyssem b. Zafer’dır.⁵⁹⁶ Büreyde’nin annesi, Ümeyme bt. Amr b. Adî b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise’dır.⁵⁹⁷

Büreyde bt. Bişr üç defa evlenmiş, üç evliliğini de Evs Kabilesi’ne mensup şahıslarla yapmıştır. Büreyde ilk evliliğini, Abbâd b. Nehîk b. İsâf b. Adî b. Zeyd b. Cüşem ile yapmış,⁵⁹⁸ ikinci evliliğini Abbâd’ın kardeşi Ebû Ma’kıl b. Nehîk b. İsâf ile⁵⁹⁹ ve son evliliğini ise Ebû Bürde b. Üseyr b. Urve b. Sevâd b. el-Heyssem b. Zafer ile yapmıştır.⁶⁰⁰ Büreyde üç evliliğinden de çocuk dünyaya getirmiştir. İlk

⁵⁸⁹ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 237.

⁵⁹⁰ İbn Sa‘d, **Tabakât**, c. X, s. 360. Bkz. İbn Sa‘d, **Tabakât**, c. IV, s. 315.

⁵⁹¹ İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 248; Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 83. krş. **Muhabber**’de Habîbe’nin eşi adı Beşir “بشير” olarak geçmektedir. (İbn Habib, **Muhabber**, s. 415.)

⁵⁹² İbn Habib, **Muhabber**, s. 415. Bkz. İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 248. krş. **İsâbe**’de Habîbe’nin kızının adı Berîre “بريرة” olarak geçmektedir.

⁵⁹³ İbn Sa‘d, **Tabakât**, c. X, s. 361. Bkz. İbn Sa‘d, **Tabakât**, c. IV, s. 313.

⁵⁹⁴ İbn Sa‘d, **Tabakât**, c. IV, s. 313.

⁵⁹⁵ İbn Sa‘d, **Tabakât**, c. X, s. 360. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 415. Bkz. İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 83.

⁵⁹⁶ İbn Sa‘d, **Tabakât**, c. X, s. 361.

⁵⁹⁷ İbn Sa‘d, **Tabakât**, c. X, s. 361. Bkz. İbn Sa‘d, **Tabakât**, c. IV, s. 313.

⁵⁹⁸ İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 228. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 49.

⁵⁹⁹ İbn Sa‘d, **Tabakât**, c. IV, s. 324.

⁶⁰⁰ İbn Sa‘d, **Tabakât**, c. X, s. 361.

evliliğinden İbrahim b. Abbâd'ı,⁶⁰¹ ikinci evliliğinden Abdullah b. Ebû Ma'kıl'ı,⁶⁰² son evliliğinden ise Mu'atted'e dünyaya getirmiştir.⁶⁰³ Büreyde'nin eşi Ebû Ma'kıl, iki oğlu Abdullah ve İbrahim Uhud Savaşı'na katılmıştır.⁶⁰⁴ Büreyde bt. Bişr Müslüman olup, Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁶⁰⁵

3.1.79. Ümmü Simâk bt. Fedâle

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Simâk bt. Fedâle'nin nesebi; Ümmü Simâk bt. Fedâle b. Adî b. Harâm b. el-Heyssem'dir.⁶⁰⁶ Ümmü Simâk'ın annesi Sevde bt. Süveyd b. Harâm b. el-Heyssem b. Zafer'dir.⁶⁰⁷ Uhud Savaşı'na katılan Enes b. Fedâle,⁶⁰⁸ Ümmü Simâk'ın anne baba bir kardeşidir.⁶⁰⁹ Ümmü Simâk'ın evlenip evlenmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Simâk Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁶¹⁰

3.1.80. eş-Şemûs bt. Ebû Âmir er-Râhib

Ensar hanımları arasında yer alan eş-Şemûs bt. Ebû Âmir er-Râhib'in nesebi; eş-Şemûs bt. Abduamr b. Sayfî b. en-Nu'man b. Mâlik b. Eme b. Dubey'a b. Zeyd b. Mâlik b. Avf b. Amr b. Avf'dir.⁶¹¹ eş-Şemûs'un annesi, Evs'in Beni Vâkîf

---

⁶⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 324. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 228; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 49.

⁶⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 324.

⁶⁰³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 361.

⁶⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 324.

⁶⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 361. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 228; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 49.

⁶⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 361. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 415.

⁶⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 361. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 411.

⁶⁰⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 311.

⁶⁰⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 361. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 411.

⁶¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 361. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 415; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 411.

⁶¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 361.

Kolu'ndan, Amîk bt. el-Hâris''dir.⁶¹² Uhud Savaşı'nda şehid düşüp, meleklerin yıkadığı Hanzale b. er-Râhib,⁶¹³ eş-Şemûs'un baba bir kardeşidir.⁶¹⁴

eş-Şemûs bt. Ebû Âmir, Evs kabilesinden Sâbit b. Ebü'l-Aklah ile evlenmiş ve bu evlilikten Âsım b. Sâbit⁶¹⁵ ve Cemîle bt. Sâbit'i dünyaya getirmiştir.⁶¹⁶ İbn Hacer, **İsâbe** adlı eserinde, Sâbit b. Ebü'l-Aklah'ı diğer tabakât kitaplarında yanlışlıkla sahabe arasında sayılan isimler arasında zikretmektedir.⁶¹⁷ Bedir Savaşı'na katılıp, bu savaşta esir alınan Ukbe b. Ebû Mu'ayt'ı Resûlullah'ın (sas) emriyle öldüren Âsım b. Sâbit,⁶¹⁸ dönemin meşhur okçularından olup,⁶¹⁹ Uhud'da Müslümanların dağıldığı esnada Resûlullah'ın (sas) yanından ayrılmamış,⁶²⁰ Recî Vakası'nda şehid edilmiştir.⁶²¹ Ensar hanımları arasında yer alan Cemîle bt. Sâbit, Hz. Ömer ile evlenmiş ve bu evlilikten Âsım b. Ömer'i dünyaya getirmiştir.⁶²² Hz. Ömer, Cemîle bt. Sâbit'i boşadığında eş-Şemûs, torunu Âsım'ı alıp, evine götürmek istemiş fakat Hz. Ömer buna izin vermemiştir. Bunun üzerine eş-Şemûs bt. Ebû Âmir, dönemin halifesi Hz. Ebu Bekr'e, Hz. Ömer'i şikayet edip, torununu istemiş, halife de çocuğu eş-Şemûs'a vermiştir.⁶²³ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden eş-Şemûs bt. Ebû Âmir,⁶²⁴ ve kızı Cemîle bt. Sâbit Medine'de ilk biat eden hanımlar arasında yer alırlar.⁶²⁵

---

⁶¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 361.

⁶¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 324.

⁶¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 338. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 204.

⁶¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 534.

⁶¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 361. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 417; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 234; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 204.

⁶¹⁷ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 533.

⁶¹⁸ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 164. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 534; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 272.

⁶¹⁹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 294. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 534.

⁶²⁰ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 291. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 534; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 551.

⁶²¹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 409. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 535; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 640.

⁶²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362.

⁶²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 12. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 240; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. VIII, s. 344; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 4.

⁶²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 417; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 243; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 234; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 204.

⁶²⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 9.

3.1.81. Cemîle bt. Sâbit b. Ebü'l-Aklah

Ensar hanımları arasında yer alan Cemîle bt. Sâbit'in nesebi; Cemîle bt. Sâbit b. Ebü'l-Aklah Kays b. Usayme b. Mâlik b. Eme b. Dubey'a'dır.⁶²⁶ Ensar hanımlarından eş-Şemûs bt. Ebû Âmir, Cemîle'nin annesidir.⁶²⁷ Resûlullah (sas), Cemîle'nin Asiye olan ismini, Cemîle olarak değiştirmiştir.⁶²⁸ Cemîle'nin künyesi Ümmü Âsım'dır.⁶²⁹

İlk evliliğini Hz. Ömer ile yapan Cemîle bt. Sâbit, bu evlilikten Âsım b. Ömer'i dünyaya getirmiştir.⁶³⁰ Cemîle, Hz. Ömer'in kendisini boşamasının ardından oğlunu alabilmek için Hz. Ebu Bekr'e, Hz. Ömer'i şikâyet etmiş ve dava neticesinde oğlunu almıştır.⁶³¹ Cemîle bt. Sâbit, Hz. Ömer'den boşandıktan sonra Evs Kabilesi'nden Hendek Savaşı'nda Resûlullah'ın (sas) yanında yer almış, Yezîd b. Cârîye b. Âmir b. Mücemmi b. el-Attâf b. Dubey'a b. Zeyd b. Mâlik b. Avf⁶³² ile evlenmiş⁶³³ ve bu evlilikten, Ömer b. Abdülazîz döneminin Medine'de valilik yapan,

⁶²⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362.

⁶²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 361.

⁶²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 12. Bkz. Cezerî, **Câmi'u'l-Usûl li-Ehâdîsi'r-Resûl**, c. XII, s. 271; el-Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl fi Esmâi'r-Ricâl**, c. XIII, s. 520; Şemseddîn Ebu Abdullah Muhammed b. Ahmed b. Osman ez-Zehbî, **Târîhu'l-İslâm ve Vefeyâtü'l-Meşâhîr ve'l-A'lâm**, thk. Dr. Beşşar A'vvad Ma'ruf, y.y., Dâru'l-Ğarbi'l-İslâmî, 2003, c. II, s. 652; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XI, s. 144; İbnü'l-Mülakkın, **et-Tavzîh**, c. XVIII, s. 266; İsmail Lütfi Çakan, "Cemîle bt. Sâbit", **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 1993, c. VII, s. 328.

⁶²⁹ Cezerî, **Câmi'u'l-Usûl li-Ehâdîsi'r-Resûl**, c. XII, s. 271.

⁶³⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362. Bkz. ez-Zübeyrî, **Nesebu Kureys**, s. 353; Ebû Zeyd Ömer b. Şebbe b. Ubeyde b. en-Nümeyrî el-Basrî, **Târîhu'l-Medîne li-İbn Şebbe**, thk. Fehim Muhammed Şaltut, Seyyid Habib Mahmud Ahmed, Cidde, h. 1399, c. II, s. 654; İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3285; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 240; Sıbt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 405; el-Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl fi Esmâi'r-Ricâl**, c. XIII, s. 520; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 652; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XI, s. 144; İbn Kesîr, Ebu'l-Fida İsmail b. Ömer b. Kesîr el-Kureyşî ed-Dımeşkî, **Müsnedü Emiru'l-Mü'minin Ebî Hafsa Ömer b. Hattab**, thk. Abdülmûtı Kalâcı, el-Mensûre, Dâru'l Vefa, 1991, c. I s. 116; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. VI, s. 216; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 67; Çakan, "Cemîle bt. Sâbit", **DİA**, c. VII, s. 328.

⁶³¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 12. Bkz. ez-Zübeyrî, **Nesebu Kureys**, s. 353; İbn Habib, **Muhabber**, s. 418.

⁶³² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 302.

⁶³³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 303. Bkz. ez-Zübeyrî, **Nesebu Kureys**, s. 353; İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; Cezerî, **Câmi'u'l-Usûl li-Ehâdîsi'r-Resûl**, c. XII, s. 271; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 240; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 67; el-Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl fi Esmâi'r-Ricâl**, c. XIII, s. 520; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XI, s. 144.

sıka bir ravi olan Abdurrahman b. Yezîd'i⁶³⁴ dünyaya getirmiştir.⁶³⁵ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Cemîle bt. Sâbit⁶³⁶ Medine'de ilk biat eden hanımlar arasında yer almaktadır.⁶³⁷

3.1.82. Habîbe bt. Ebû Âmir er-Râhib

Ensar hanımları arasında yer alan Habîbe bt. Ebû Âmir er-Râhib'in nesebi; Habîbe bt. Ebû Âmir Abdumr b. Sayfî b. en-Nu'mân b. Mâlik b. Eme b. Dubey'dir.⁶³⁸ Habîbe'nin annesi, Selmâ bt. Âmir b. Huzeyfe b. Âmir b. Amr b. Cehcebâ b. Kûlfe'dir.⁶³⁹ Uhud Savaşı'nda şehid düşüp, meleklerin yıkadığı Hanzale b. er-Râhib,⁶⁴⁰ ve ensar hanımlarından eş-Şemûs bt. Ebû Âmir,⁶⁴¹ Habîbe bt. Ebû Âmir'in baba bir kardeşleridir.⁶⁴²

Habîbe bt. Ebû Âmir iki evlilik yapmış ve bu iki evliliğinden de çocuk dünyaya getirmiştir. Habîbe bt. Ebû Âmir,⁶⁴³ Evs Kabilesi'ne mensup, Sa'd b. Hayseme ile yaptığı evlilikten Abdullah b. Sa'd'ı,⁶⁴⁴ Kureşten Zeyd b. el-Hattâb b.

⁶³⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 86.

⁶³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 85; Bkz. ez-Zübeyrî, **Nesebu Kureyş**, s. 353; İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 240; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 405; el-Mizzî, **Tehzîbu'l-Kemâl fi Esmâ'r-Ricâl**, c. XIII, s. 520; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 652; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XI, s. 144; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 67.

⁶³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 12. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 240; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 67.

⁶³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 9. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 68.

⁶³⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362.

⁶³⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362.

⁶⁴⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 324.

⁶⁴¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 361.

⁶⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362.

⁶⁴³ Hâbibe'nin iki eşi Sa'd b. Hayseme ve Zeyd b. el-Hattâb ile oğlu Abdullah b. Sa'd 'ın, İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ında geçen biyografilerinde ve farklı kaynaklarda Hâbibe'nin ismi Cemîle olarak geçmektedir. Neseb tamamen aynı olamakla beraber isim farklıdır. Bu farklılık ya istinsah hatasından ya da Hâbibe'nin iki isminin mevcudiyetinden kaymaklanmakta ve Hâbibe'nin diğer ismi Cemîle olabileceği için bu isimle anılmaktadır. İbn Habib'in **Muhabber** adlı eserinde biat eden hanımlar arasında Hâbibe bt. Ebû Âmir zikredilmemesine karşın Cemîle bt. Ebû Âmir zikredilmiştir. **Muhabber**'de Hâbibe geçmemektedir. Bizce Cemîle ve Hâbibe aynı kişidir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 443; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 554. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 313; Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 151; İbn Habib, **Muhabber**, s. 418.)

⁶⁴⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362. krş. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 554. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 313; İbn Habib, **Muhabber**, s. 403. (Cemîle bt. Ebû Âmir olarak geçmektedir.)

Nüfeyl el-Adevî ile yaptığı evlilikten ise Esmâ bt. Zeyd'i dünyaya getirmiştir.⁶⁴⁵ Ensar'ın on iki temsilcisinden biri olan Sa'd b. Hayseme, İkinci Akabe Biatı'nda bulunmuş, Bedir'e katılmış ve Bedir'de şehid edilmiştir.⁶⁴⁶ Kardeşi Ömer b. el-Hattâb'dan daha önce Müslüman olan Zeyd b. el-Hattâb, Bedir, Uhud, Hendek ve diğer bütün savaşlara katılmış ve Yemame Savaşı'nda Müslümanlar'ın sancağını taşımış ve bu savaşta şehit edilmiştir.⁶⁴⁷ İkinci Akabe Biatı'na babası ile beraber katılan Abdullah b. Sa'd, Hudeybiye ve Huneyn savaşlarına katılmıştır.⁶⁴⁸ Habîbe⁶⁴⁹ bt. Ebû Âmir er-Râhib Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁶⁵⁰

3.1.83. Usayme bt. Ebü'l-Aklah

Ensar hanımları arasında yer alan Usayme bt. Ebü'l-Aklah'ın nesebi; Usayme bt. Ebü'l-Aklah Kays b. Usayme b. Mâlik b. Eme b. Dubey'a'dır.⁶⁵¹ Usayme'nin annesi el-Fâri'a bt. Sayfî b. en-Nu'mân b. Mâlik b. Eme b. Dubey'a'dır.⁶⁵² Usayme, ensar hanımlarından Cemîle bt. Sâbit'in halasıdır.

Usayme bt. Ebü'l-Aklah, Evs Kabilesi'nden, Resûlullah (sas) ile savaşlara katılmış, ve Ondan hadis rivayet etmiş Âmir b. Ebû Âmir⁶⁵³ ile evlenmiş, Âmir'in hiç çocuğu olmamıştır.⁶⁵⁴ Usayme'nin, Âmir b. Ebû Âmir ile yaptığı evlilik dışında başka bir evlilik yaptığına dair bilgi kaynaklarda geçmemektedir. Usayme bt. Ebü'l-Aklah Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁶⁵⁵

⁶⁴⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362. krş. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 443; İbn Habib, **Muhabber**, s. 403. (Cemîle bt. Ebû Âmir olarak geçmektedir.)

⁶⁴⁶ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 201. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 674; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 426.

⁶⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 443-444. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 242, 243; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 499.

⁶⁴⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 313-314.

⁶⁴⁹ Cemîle olarak geçmektedir. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418.

⁶⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 238; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 83.

⁶⁵¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362.

⁶⁵² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362.

⁶⁵³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 286.

⁶⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362.

⁶⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362.

3.1.84. eş-Şemûs bt. en-Nu‘mân

Ensar hanımları arasında yer alan eş-Şemûs bt. en-Nu‘mân ’nın nesebi; eş-Şemûs bt. en-Nu‘mân b. Âmir b. Mücemmi b. el-Attâf b. Dubey’a b. Zeyd’dir.⁶⁵⁶ eş-Şemûs’un annesi, Sâlîme bt. Mutarrîf b. el-Hâris b. Zeyd b. Ubeyd b. Zeyd b. Mâlik b. Avf b. Amr b. Avf’dir.⁶⁵⁷

eş-Şemûs bt. en-Nu‘mân, Evs Kabilesi’nden Ebû Süfyan b. el-Hâris b. Kays b. Zeyd b. el-Attâf b. Dubey’a b. Zeyd ile evlenmiş⁶⁵⁸ ve bu evlilikten Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat eden Temîme’yi⁶⁵⁹ ve Abdurrahman’ı dünyaya getirmiştir.⁶⁶⁰

Kızların babası olarak tanınan Ebû Süfyan b. el-Hâris, Uhud günü “Savaştan sonra kızlarıma döneceğim” demiş fakat müşriklerin galip geldiğini görünce “Ey Allah’ım! Kızlarıma dönmek istemiyorum ölmek istiyorum!” diyerek şehadeti arzu etmiş ve Uhud’da şehid olmuştur.⁶⁶¹ Resûlullah (sas) onun hakkında “Allah onun samimi sözünü doğru çıkardı. O da Allah’a verdiği söze sadık kaldı.” buyurmuştur.⁶⁶² Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat eden eş-Şemûs bt. en-Nu‘mân,⁶⁶³ Kuba mescidinin yapımına şahid olmuş ve Resûlullah’dan (sas) hadis rivayet etmiştir.⁶⁶⁴

---

⁶⁵⁶ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 362.

⁶⁵⁷ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 362.

⁶⁵⁸ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 363. Bkz. İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. IV, s. 342.

⁶⁵⁹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 363.

⁶⁶⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 363. Bkz. İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. IV, s. 342.

⁶⁶¹ Hayber’de şehid olduğuna dair zayıf bir rivayette mevcuttur. İbn Abdilberr, **İsti‘âb**, c. IV, s. 1677. Bkz. İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 147.

⁶⁶² Vâkîdî, **Kitâbü’l-Megâzî**, c. I, s. 350. Bkz. İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. IV, s. 342; el-Belâzurî, **Ensâbü’l-Eşrâf**, c. I, s. 568; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VII, s. 154

⁶⁶³ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 362. Bkz. İbnü’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 259; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 324; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 205.

⁶⁶⁴ İbn Ebi Âsım, **el-Ahâd ve’l-Mesânî**, c. VI, s. 258; Ebü’l-Kasım Süleyman b. Ahmed b. Eyyüb et-Taberânî, **Mu‘cemü’l-Kebîr**, thk. Hamdi b. Adülmecid es-Selefa, Kahire, Mektebetü İbn Teymiyye, 1994, c. XXIV, s. 317; Ebû Nuaym, **Ma‘rifetü’s-Sahâbe**, , c. VI, s. 3373; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 324; Makrîzî, **İmtâü’l-Esmâ’**, c. X, s. 71; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 204; Semhûdî, **Vefâü’l-Vefâ**, c. I, s. 197.

3.1.85. Temîme bt. Ebû Süfyân

Ensar hanımları arasında yer alan Temîme bt. Ebû Süfyân'nın nesebi; Temîme bt. Ebû Süfyân b. el-Hâris b. Kays b. Zeyd b. Dubey'a b. Zeyd'dir.⁶⁶⁵ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden eş-Şemûs bt. en-Nu'mân,⁶⁶⁶ Temîme'nin annesidir.⁶⁶⁷ Ensar hanımlarından Leylâ ve Âişe (Meryem) bt. Ebû Süfyân, Temîme'nin baba bir kız kardeşleridir.⁶⁶⁸

Temîme bt. Ebû Süfyân, Evs Kabilesi'nden Abdullah b. Sehl b. Adî b. Zeyd b. Ka'b b. Âişe ile evlenmiştir.⁶⁶⁹ Temîme'nin bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır. Temîme bt. Ebû Süfyân Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁶⁷⁰

3.1.86. Leylâ bt. Ebû Süfyân

Ensar hanımları arasında yer alan Leylâ bt. Ebû Süfyân'nın nesebi Leylâ bt. Ebû Süfyân b. el-Hâris b. Kays b. Zeyd b. Dubey'a b. Zeyd'dir.⁶⁷¹ Leylâ'nın annesi Hüzeyl Kabilesi'nden Selmâ bt. Amr b. Ya'mer b. Ucre'dir.⁶⁷² Leylâ, Ensar hanımlarından Âişe (Meryem) bt. Ebû Süfyân ile anne baba bir, Temîme bt. Ebû Süfyân baba bir kardeşir.

---

⁶⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363. krş. Temîme bt. Ebû Süfyân b. el-Hâris b. Kays b. Zeyd b. Eme, olarak geçmektedir. (İbn Habib, **Muhabber**, s. 418.); Ebû Süfyân b. el-Hâris'in İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ında geçen biyografisinde Ebû Süfyân b. el-Hâris'in nesebi, "Ebû Süfyân b. el-Hâris b. Kays b. Zeyd b. el-Attâf b. Dubey'a b. Zeyd" olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 342.)

⁶⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 362. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 259; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 324; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 205.

⁶⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 342.

⁶⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363.

⁶⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363.

⁶⁷⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 236; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 232; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 58.

⁶⁷¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363. Krş. Leylâ bt. Ebû Süfyân b. el-Hâris b. Kays b. Zeyd b. Eme, olarak geçmektedir. (İbn Habib, **Muhabber**, s. 418.); Leylâ bt. Ebû Süfyân b. el-Hâris b. Kays b. Zeyd b. Ümeyye el-Ensârî el-Eşheliyye, olarak geçmektedir. (İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 392; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 305.); Ebû Süfyân b. el-Hâris'in İbn Sa'd 'ın Tabakâtında geçen biyografisinde Ebû Süfyân b. el-Hâris'in nesebi, "Ebû Süfyân b. el-Hâris b. Kays b. Zeyd b. el-Attâf b. Dubey'a b. Zeyd" olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 342.)

⁶⁷² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363.

Leylâ bt. Ebû Süfyân, Evs Kabilesi'ne mensup Mu'âz b. Âmir b. Cârîye b. Mücemmi b. el-Attâf b. Dubey'a ile evlenmiştir.⁶⁷³ Leylâ'nın bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediği ile ilgili bilgi kaynaklarda bulunamamıştır. Leylâ'nın, Mu'âz ile değil, Bükeyr b. Cârîye b. Âmir b. Mücemmi ile evlendiğini bildiren rivayette mevcuttur.⁶⁷⁴ Leylâ'nın Mu'âz b. Âmir ile evlilik yaptığını bildiren rivayet kabul edilirse, Leylâ, kardeşi Âişe bt. Ebû Süfyân ile aynı kişiyle evlilik yaptığı sonucu çıkmaktadır. Leylâ bt. Ebû Süfyân Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁶⁷⁵

3.1.87. Âişe bt. Ebû Süfyân

Ensar hanımları arasında yer alan Âişe bt. Ebû Süfyân'nın nesebi; Âişe bt. Ebû Süfyân b. el-Hâris b. Kays b. Zeyd b. Dubey'a b. Zeyd'dir.⁶⁷⁶ Âişe'nin isminin Meryem olduğunu belirten rivayetlerde mevcuttur.⁶⁷⁷ Âişe'nin annesi Hüzeyl Kabilesi'nden Selmâ bt. Amr b. Ya'mer b. Ucre'dir.⁶⁷⁸ Âişe, ensar hanımlarından Leylâ bt. Ebû Süfyân ile anne baba bir, Temîme bt. Ebû Süfyân baba bir kardeştir.

Âişe bt. Ebû Süfyân, Evs Kabilesi'ne mensup Mu'âz b. Âmir b. Cârîye b. Mücemmi b. el-Attâf b. Dubey'a ile evlenmiştir.⁶⁷⁹ Leylâ'nın bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediği ile ilgili bilgi kaynaklarda bulunamamıştır. Âişe bt. Ebû Süfyân Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁶⁸⁰

⁶⁷³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363.

⁶⁷⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363.

⁶⁷⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 392; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 305.

⁶⁷⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363. krş. Âişe bt. Ebû Süfyân b. el-Hâris b. Kays b. Eme, olarak geçmektedir. (İbn Habib, **Muhabber**, s. 418.); Ebû Süfyân b. el-Hâris'in İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ında geçen biyografisinde Ebû Süfyân b. el-Hâris'in nesebi, "Ebû Süfyân b. el-Hâris b. Kays b. Zeyd b. el-Attâf b. Dubey'a b. Zeyd" olarak geçmektedir. (İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 342.)

⁶⁷⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 244.

⁶⁷⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363.

⁶⁷⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363.

⁶⁸⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 244; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 344; İbnü'l-Mülakkın, **et-Tavzîh**, c. II, s. 208; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 236.

3.1.88. Lübâbe bt. Ebû Lübâbe

Ensar hanımları arasında yer alan Lübâbe bt. Ebû Lübâbe'nin nesebi; Lübâbe bt. Ebû Lübâbe b. Abdülmünzir b. Rifâ'a b. ez-Zübeyr b. Zeyd b. Ümeyye b. Zeyd b. Mâlik b. Avf b. Amr'dır.⁶⁸¹ Lübâbe'nin annesi Nüseybe bt. Fedâle b. en-Nu'mân b. Kays b. Amr b. Zeyd b. Ümeyye b. Zeyd'dir.⁶⁸²

Lübâbe bt. Ebû Lübâbe iki evlilik yapmış ve iki evliliğinden de çocuk dünyaya getirmiştir. Lübâbe ilk evliliğini, kardeşi Ömer b. el-Hattâb'dan daha önce Müslüman olan, Bedir, Uhud, Hendek ve diğer bütün savaşlara katılmış, Yemame Savaşı'nda Müslümanların sancağını taşımış ve bu savaşta şehit edilmiş Zeyd b. el-Hattâb⁶⁸³ ile yapmış⁶⁸⁴ ve bu evliliğinden Abdurrahman b. Zeyd'i dünyaya getirmiştir.⁶⁸⁵ İlk eşi Zeyd b. el-Hattâb'ın Yemame'de şehid edilmesinden sonra⁶⁸⁶ Hazrec Kabilesi'ne mensup Ebû Sa'îd b. Evs b. Mu'allâ b. Levzân ile evlenen Lübâbe⁶⁸⁷ bu evliliğinden de Amr ve Ümmü Abdurrahman'ı dünyaya getirmiştir.⁶⁸⁸ Lübâbe bt. Ebû Lübâbe Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁶⁸⁹

---

⁶⁸¹ İbn Sa'd , Tabakât, c. X, s. 363.

⁶⁸² İbn Sa'd , Tabakât, c. X, s. 363.

⁶⁸³ İbn Sa'd , Tabakât, c. III, s. 443-444. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 242, 243; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 499.

⁶⁸⁴ İbn Sa'd , Tabakât, c. X, s. 363. Bkz. İbn Sa'd , Tabakât, c. III, s. 443.

⁶⁸⁵ İbn Sa'd , Tabakât, c. III, s. 443. Bkz. Zübeyrî, **Nesebu Kureys**, s. 363; İbn Asâkir, **Târîhu Dımeşk**, c. XXXIV, s. 367; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. III, s. 119; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm ve vefeyâtü'l-meşâhîr**, c. II, s. 39; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XVIII, s. 87; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. VI, s. 146; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 29.

⁶⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363.

⁶⁸⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 363. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VI, s. 592.

⁶⁸⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VI, s. 592.

⁶⁸⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 390; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 301.

3.1.89. Nüseybe bt. Simâk

Ensar hanımları arasında yer alan Nüseybe bt. Simâk'ın nesebi; Nüseybe bt. Simâk b. en-Nu'mân b. Kays b. Amr b. Ümeyye b. Zeyd'dir.⁶⁹⁰ Bessâme⁶⁹¹ bt. Abdullah b. Ümeyye b. Ubeyd b. Amr b. Zeyd, Nüseybe'nin annesidir.⁶⁹²

İki evlilik yapan Nüseybe bt. Simâk, ilk evliliğini Benî Abdüddâr b. Kusay'dan Osman b. Ebû Talha ile yapmış⁶⁹³ ve bu evliliğinden çocuk dünyaya getirmiştir.⁶⁹⁴ Câhiliye döneminde Kabe'nin Perdedarlığı görevini yürüten Osman b. Ebû Talha, Mekke'nin fethinden sonra da bu görevine devam etmiş, emanetin ehline verilmesini emreden Nisâ suresi 4/58. ayet onun hakkında nazil olmuştur.⁶⁹⁵ Osman, Hudeybiye Barış Antlaşması'ndan sonra Müslüman olmuş ve Medine'ye hicret etmiştir.⁶⁹⁶ Nüseybe, Evs Kabilesi'nin münafıkları arasında sayılan Bicâd b. Osman b. Âmir b. Mücemmi b. el-Attâf b. Dubey'a⁶⁹⁷ ile ikinci evliliğini gerçekleştirmiştir.⁶⁹⁸ Bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili bilgiye

---

⁶⁹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 333. krş. **Muhabber**'de Nüseybe bt. Simâk'ın nesebi; "Nüseybe bt. Simâk b. en-Nu'mân b. Kays b. Zeyd b. Eme" olarak geçmektedir. (İbn Habib, **Muhabber**, s. 41.)

⁶⁹¹ İbn Hacer'in **İsâbe** adlı eserinde "Bessâme", "Gassâme" olarak geçmektedir. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 333.)

⁶⁹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 333.

⁶⁹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 333. Bkz. İbn Hacer'in **İsâbe** adlı eserinde Nüseybe'nin Osman b. Talha ile câhiliye döneminde evlendiğini belirtmiştir. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 333.)

⁶⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 333. krş. İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ında Osman b. Talha'nın çocukları, Abdullah "Ebû Şeybe", Ümâme ve Cemîle'nin annelerinin ismi "Amr b. Avfoğulları'ndan, Ümmü Şeybe bt. Simâk b. Sa'd b. Şüheyd" olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 14.)

⁶⁹⁵ el-Ezrakî, **Ahbâru Mekke**, s. 115. Bkz. Şehabeddin Ebi Abdullah Yakut b. Abdullah er-Rumî el-Hamevî, **Mu'cemü'l-Buldân**, Beyrut, Dâru's-Sâdır, 1995, c. V, s. 187.

⁶⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 17, 18. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. II, s. 925; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 373; el-Kândehevî, **Hayâtu's-Sahâbe**, c. I, s. 435.

⁶⁹⁷ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c.II, s. 178. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 467; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 483.

⁶⁹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 333.

kaynaklarda ulaşılamamıştır. Nüseybe bt. Simâk Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁶⁹⁹

3.1.90. Üneyse bt. Sâide

Ensar hanımları arasında yer alan Üneyse bt. Sâide'nin nesebi; Üneyse bt. Sâide b. Âiş b. Kays b. en-Nu'mân b. Zeyd b. Ümeyye'dir.⁷⁰⁰ Üneyse'nin annesi, Umeyre bt. Sâlim b. Seleme b. Ümeyye b. Zeyd b. Mâlik'dir.⁷⁰¹ Bedir Savaşı'na katılan Uveym b. Sâide, Üneyse'nin kardeşidir.⁷⁰²

Üneyse, Neccar Kabilesi'nden Amr b. Sürâka b. Hârise ile evlenmiş,⁷⁰³ bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili bilgi kaynaklarda bulunamamıştır. Üneyse bt. Sâide Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁷⁰⁴

3.1.91. Umeyre bt. Umeyr

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Umeyr'in nesebi; Umeyre bt. Umeyr b. Sâ'ide b. Âiş b. Kays b. en-Nu'mân b. Zeyd b. Ümeyye'dir. Ümâme bt. Bükeyr b. Sa'lebeb. Cüdeyye b. Âmir b. Ka'b b. Mâlik Abd b. Cüşem b. el-Hazrec, Umeyre'nin annesidir.⁷⁰⁵

Umeyre bt. Umeyr, Evs Kabilesi'nin münafıkları arasında sayılan Bicâd b. Osman b. Âmir b. Mücemmi b. el-Attâf b. Dubey'a⁷⁰⁶ evlenmiş,⁷⁰⁷ bu evlilikten

---

⁶⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbnü'l-Mülakkın, **et-Tavzîh**, c. IV, s. 216; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 333; Zebidî, **Tâcü'l-'arûs**, c. IV, s. 264.

⁷⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364.

⁷⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364.

⁷⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 224; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 39.

⁷⁰³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364.

⁷⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 224; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 39.

⁷⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364.

⁷⁰⁶ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 178; Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 467; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 483.

⁷⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364.

çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Umeyre bt. Umeyr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁷⁰⁸

3.1.92. Ümmü Zürâre Hafsa bt. Hâtıb

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Zürâre⁷⁰⁹'nin nesebi; Hafsa bt. Hâtıb b. Amr b. Ubeyd b. Ümeyye b. Zeyd'dir.⁷¹⁰ Hafsa'nın annesi; Ümâme bt. Sâmî b. Hâlid b. Atıyye b. Havt b. Habîb b. Amr b. Avf'dır.⁷¹¹ Bedir Savaşı'na katılan el-Hâris ve Sa'lebeb. Hâtıb,⁷¹² Hafsa'nın anne baba bir kardeşidir.⁷¹³ Hafsa'nın evlenip evlenmediğine dair bilgiye ilgili kaynaklarda ulaşılamamıştır. Hafsa bt. Hâtıb Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁷¹⁴

3.1.93. Sa'îde bt. Beşîr

Ensar hanımları arasında yer alan Sa'îde bt. Beşîr'in nesebi; Sa'îde bt. Beşîr b. Ubeyd b. Amr b. Ubeyd b. Ümeyye b. Zeyd'dir.⁷¹⁵ Sa'îde'nin künyesi Ümmü'z-Zinbâ'dır.⁷¹⁶ Sa'îde bt. Beşîr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁷¹⁷

3.1.94. Umeyre bt. Külsûm b. el-Hidm

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Külsûm'ün nesebi; Umeyre bt. Külsûm b. el-Hidm b. İmruülkays b. el-Hâris b. Zeyd b. Mâlik b. Avf b. Amr b.

---

⁷⁰⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 250.

⁷⁰⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 81.

⁷¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418.

⁷¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364.

⁷¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 532; el-Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl fi Esmâ'r-Ricâl**, c. V, s. 221; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 516-664.

⁷¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 249; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 85.

⁷¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 364. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 249; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 85.

⁷¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 365.

⁷¹⁶ İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242.

⁷¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 365. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242.

Avf'dir.⁷¹⁸ Resûlullah (sas) Medine'ye hicret edince, Kuba'da, hicretten önce Müslüman olan Külsûm b. el-Hidm'in evinde kalmıştır. Yaşı ilerlemiş olan Külsûm, kısa zaman sonra vefat etmiş, Ensar'dan ilk vefat eden kişidir.⁷¹⁹

Umeyre bt. Külsûm, Evs Kabilesi'nden, Ridvan Biati'na ve sonraki bütün savaşlarda Resûlullah'ın (sas) yanında yer alan ve Ondan hadis rivayet eden Utbe b. Uveym b. Sâ'ide⁷²⁰ b. Âiş b. Kays b. Nu'mân b. Zeyd b. Ümeyye ile evlenmiş, bu evlilikten çocuk dünyaya getirmiştir.⁷²¹ Umeyre bt. Külsûm Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁷²²

3.1.95. Umeyre (Amre) bt. Ubeyd

Umeyre, Amre bt. Ubeyd'dir.⁷²³ Ensar hanım Amre bt. Ubeyd'in nesebi; Amre bt. Ubeyd b. Mutarrif b. el-Hâris b. Zeyd b. Ubeyd b. Zeyd'dir.⁷²⁴ Amre'nin künyesi Ümmü Ziyâd'dır.⁷²⁵

Amre bt. Ubeyd, Hazrec Kabilesi'nden Lebid b. Sa'lebeb. Sinân b. Âmir b. Adî b. Ümeyye b. Beyâda ile evlenmiş ve bu evlilikten Ziyâd'ı dünyaya getirmiştir.⁷²⁶ İkinci Akabe Biati'nda bulunan Ziyâd b. Lebîd, biattan sonra Mekke'de Resûlullah'ın (sas) yanında kalmış ve sonra Onunla birlikte Medine'ye hicret etmiştir. Bu sebepten, Ziyâd hem Ensardan hem de Mühacirden sayılmıştır.

⁷¹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 365.

⁷¹⁹ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c.II, s. 147. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 690; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XXIV, s. 24, 25.

⁷²⁰ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. III, s. 201. Bkz. Moğolday b. Kılıç, **İkmâlü Tezhîbu'l-Kemâl fi Esmâi'r-Ricâl**, c. IX, s. 127; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 363.

⁷²¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 365.

⁷²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 365. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 419; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 354; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 251.

⁷²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 365. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245.

⁷²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 365.

⁷²⁵ Moğolday b. Kılıç, **İkmâlü Tezhîbu'l-Kemâl fi Esmâi'r-Ricâl**, c. V, s. 120.

⁷²⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 665. krş. İbn Sa'd 'ın aynı eserinde Amre bt. Ubeyd'in eşi Sa'lebe b. Sinân b. Âmir b. Adî b. Ümeyye b. Beyâda, çocuklarının ismi de, Lebîd ve Amre olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 365.); Bize göre doğru olan Amre'nin Lebîd ile evlendiği ve bu evlilikten Ziyâd'ı dünyaya getirdiği bilgisidir. Künyesi Ümmü Ziyâd'dır. **Tabakât**'ta bilgilerde karışıklık olmuştur.

Ziyâd, Bedir, Uhud ve Hendek savaşlarına katılmıştır.⁷²⁷ Umeyre, Amre bt. Ubeyd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁷²⁸

3.1.96. Sübeyte bt. Ye'âr

Ensar hanımları arasında yer alan Sübeyte bt. Ye'âr'ın nesebi; Sübeyte bt. Ye'âr b. Zeyd b. Ubeyd b. Zeyd b. Mâlik b. Avf b. Amr b. Avf el-Ensâriyye'dir.⁷²⁹

Ensar'ın faziletli hanımlarından ve muhacirlerin ilklerinden sayılan Sübeyte bt. Ye'âr,⁷³⁰ Benî Abdüşems b. Abdümenaf b. Kusay'dan Ebû Huzeyfe b. Utbe b. Rebî'a evlenmiştir.⁷³¹ Bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili bilgi kaynaklarda bulunamamıştır. Resûlullah'ın (sas), Daru'l-Erkam'da İslâm'a davete başlamasından önce Müslüman olan, Habeşistan'a iki defa hicret eden Ebû Huzeyfe, Medine'ye hicret etmiş, Bedir, Uhud, Hendek ve bütün seferlerde Resûlullah'ın (sas) yanında savaşmış ve Yemâme günü şehid edilmiştir.⁷³²

Efendisi Sübeyte bt. Ye'âr⁷³³ tarafından sâibe olarak azad edilen Sâlim,⁷³⁴ Sübeyte'nin eşi Ebû Huzeyfe'yi kendine veli edinmiş ve Sâlim b. Ebû Huzeyfe olarak anılmıştır.⁷³⁵ Efendisi ile beraber ilk muhacirlerden olan Sâlim, Mekke'den

---

⁷²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 665. Bkz. İbn Abdilberr, **el-İsti'âb**, c. II, s. 533; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 230.

⁷²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 365. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245.

⁷²⁹ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 235. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 60.

⁷³⁰ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 235. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1799; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XI, s. 6; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 60; Aynî, **Umdetü'l-Kârî**, c. XVI, s. 246.

⁷³¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 365. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1799; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 235; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XI, s. 6; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 60.

⁷³² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 93. Bkz. Aynî, **Umdetü'l-Kârî**, c. XVI, s. 246.

⁷³³ Azad edenin Leylâ, Amre, Fatıma veya Selmâ olduğunu belirten zayıf rivayetlerde vardır. (İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 568. Bkz. İbnu'l-Cevzî Cemâleddîn Ebû'l Ferec Abdurrahman b. Ali b. Muhammed el-Cevzî, **Keşfü Müşkili Hadîsi's-Sahîhayn**, Riyad, Dâru'l-Vatan, t.y., c. IV, s. 373; İbnü'l-Mülakkın, **et-Tavzîh**, c. XXIV, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 11.)

⁷³⁴ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 132. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 13.

⁷³⁵ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 397. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 93. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1799; İbnu'l-Cevzî, **Keşfü Müşkili Hadîsi's-Sahîhayn**, c. IV, s. 373; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XI, s. 6.

Medine'ye hicret edinceye kadar muhacirlere imamlik yapmış,⁷³⁶ Bedir ve diğer savaşlarda Resûlullah'ın (sas) yanında yer almış, Ebû Huzeyfe ile beraber Yemâme'de şehid edilmiştir.⁷³⁷ Hz. Ömer Yemâme'de şehid edilen Sâlim b. Ebû Huzeyfe'nin mirasını, onu azad eden Sübeyte'ye göndermiş, o, bu malı, Sâlim'i sâibe olarak azad ettiğini belirterek kabul etmemiş ve miras beytü'l-mâl'de kalmıştır.⁷³⁸ Sübeyte bt. Ye'âr Müslüman olup Resûlullah (sas)'e biat etmiştir.⁷³⁹

3.1.97. Selmâ bt. Ye'âr

Ensar hanımları arasında yer alan Selmâ bt. Ye'âr'ın nesebi; Selmâ bt. Ye'âr b. Zeyd b. Ubeyd b. Zeyd b. Mâlik b. Avf b. Amr b. Avf el-Ensâriyye'dir.⁷⁴⁰ Selmâ bt. Ye'âr, ensardan Sübeyte bt. Ye'âr ile kız kardeşidir.⁷⁴¹ Selmâ bt. Ye'âr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁷⁴²

3.1.98. en-Nevvâr bt. el-Hâris

Ensar hanımları arasında yer alan en-Nevvâr bt. el-Hâris'in nesebi; en-Nevvâr bt. el-Hâris b. Kays b. Heyşe b. el-Hâris b. Ümeyye b. Mu'âviye b. Mâlik b. Avf b. Amr b. Avf'dır.⁷⁴³ en-Nevvâr bt. el-Hâris, Evs Kabilesi'ne mensup Kayzî b. Amr b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise ile evlenmiş⁷⁴⁴ ve bu evlilikten çocuk dünyaya

⁷³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 96. Bkz. es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XV, s. 57.

⁷³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 93-94. Bkz. Aynî, **Umdetü'l-Kârî**, c. XVI, s. 246;

⁷³⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 93. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 13. krş. Selmâ bt. Ye'âr olduğunu bildiren rivayet vardır. (Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâil b. İbrâhîm b. el-Muğîre el-Buhârî, **et-Târîhu'l-Evsat**, thk. Mahmud İbrahim Zaid, Kahire, Mektebetü Dâru't-Türâs, 1977, c. I, s. 38.)

⁷³⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 365. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 235; Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 381; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 60.

⁷⁴⁰ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 235. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 60. (Selmâ bt. Ye'âr'ın nesebi ablası Sübeyte'nin biyografisinden alınmıştır.)

⁷⁴¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 365. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 314. Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 381; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 186.

⁷⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 365. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 314; Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 381; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 186.

⁷⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 366.

⁷⁴⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 366. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 337.

getirmiştir.⁷⁴⁵ en-Nevvâr bt. el-Hâris Ye‘âr Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.⁷⁴⁶

3.1.99. Kebşe bt. Hâtıb

Ensar hanımları arasında yer alan Kebşe bt. Hâtıb’ın nesebi; Kebşe bt. Hâtıb b. Kays b. Heyşe b. el-Hâris b. Ümeyye b. Mu‘âviye b. Mâlik’dir.⁷⁴⁷ İki defa evlenen Kebşe bt. Hâtıb, ilk evliliğini Evs’den Ebû Nemle b. Mu‘âz b. Zürâre b. ez-Zaferî ile yapmış⁷⁴⁸ ve bu evlilikten Nemle’yi dünyaya getirmiştir.⁷⁴⁹ İlk evliliğinin ardından Evs Kabilesi’nden Beşîr b. Ümeyye b. Âmir b. Cüşem b. Hârise ile evlenmiş ve bu evliliğinden çocuk dünyaya getirmiştir.⁷⁵⁰ Kebşe bt. Hâtıb Müslüman olup, Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.⁷⁵¹

3.1.100. Ümmü Sâbit bt. Cebr

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sâbit bt. Cebr’in nesebi Ümmü Sâbit bt. Cebr b. Atîk b. Kays b. Heyşe b. el-Hâris b. Ümeyye b. Mu‘âviye’dir.⁷⁵² Ümmü Sâbit’in annesi Hedbe bt. Amr b. Mâlik Sübey’dir.⁷⁵³

Ümmü Sâbit bt. Cebr, amcasının oğlu, Uhud Savaşı’na katılmış Atîk b. el-Hâris b. Atîk b. Kays b. Heyşe b. el-Hâris b. Ümeyye b. Mu‘âviye⁷⁵⁴ ile evlenmiştir.⁷⁵⁵ Ümmü Sâbit’in bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili

---

⁷⁴⁵ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 366.

⁷⁴⁶ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 366. Bkz. İbnu’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 337.

⁷⁴⁷ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 366.

⁷⁴⁸ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 366.

⁷⁴⁹ Moğolday b. Kılıç, **İkmâlü Tezhîbu’l-Kemâl fi Esmâi’r-Ricâl**, c. XII, s. 85.

⁷⁵⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 366.

⁷⁵¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 366. Bkz. İbnu’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 384; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 294.

⁷⁵² İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 366.

⁷⁵³ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 366. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 366.

⁷⁵⁴ Moğolday b. Kılıç, **İkmâlü Tezhîbu’l-Kemâl fi Esmâi’r-Ricâl**, c. IX, s. 135. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 369.

⁷⁵⁵ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 366.

bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Sâbit bt. Cebr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁷⁵⁶

3.1.101. Umeyre bt. Muhammed

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Muhammed'in nesebi; Umeyre bt. Muhammed b. Ukbe b. Uhayha b. el-Cülâh b. el-Harîş b. Cehcebâ b. Küfle b. Amr b. Avf'dır.⁷⁵⁷ Umeyre'nin künyesi, Ümmü Afre'dir.⁷⁵⁸ Umeyre'nin annesi, Hüzeyl kabilesinden Ebû Ferve ailesine mensup bir hanımdır.⁷⁵⁹ Bedir ve Uhud savaşlarında Resûlullah'ın (sas) yanında yer alan el-Münzir b. Muhammed b. Ukbe,⁷⁶⁰ Umeyre'nin kardeşidir.⁷⁶¹

Umeyre bt. Muhammed, Evs Kabilesi'ne mensup, şair Ubeyd b. Nâfiz b. Suheybe b. Asram b. Cehcebâ b. Küfle⁷⁶² ile evlenmiş ve bu evlilikten Fedâle b. Ubeyd'i dünyaya getirmiştir.⁷⁶³ Uhud ve sonrasında ki bütün savaşlara katılan Fedâle b. Ubeyd, Ridvan Biati'nda bulunmuş, Mu'âviye döneminde Şam'da kadılık yapmış ve orada vefat etmiştir.⁷⁶⁴ Umeyre bt. Muhammed Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁷⁶⁵

3.1.102. Nüseybe bt. Niyâr

Ensar hanımları arasında yer alan Nüseybe bt. Niyâr'ın nesebi; Nüseybe bt. Niyâr b. el-Hâris b. Bilâl b. Uhayha b. el-Cülâh'dır.⁷⁶⁶ Nüseybe, Evs Kabilesi'ne

---

⁷⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 366. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 413; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 427. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 366.

⁷⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 366.

⁷⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 357.

⁷⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 366.

⁷⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 545.

⁷⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 366.

⁷⁶² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 357. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 284.

⁷⁶³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 366. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 283.

⁷⁶⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 358. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 283, 284.

⁷⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 366. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245.

⁷⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 366. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 419; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 407; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 335.

mensup, Ukbe b. Atûde b. Ukbe b. Uhayha b. el-Cülâh ile evlenmiştir.⁷⁶⁷ Nüseyb'nin bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Sohbeti bulunan Nüseybe bt. Niyâr,⁷⁶⁸ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁷⁶⁹

3.1.103. Sümeyye bt. Ma'bed

Ensar hanımları arasında yer alan Sümeyye bt. Ma'bed'in nesebi; Sümeyye bt. Ma'bed b. Beşîr b. Sehl b. Uhayha b. el-Cülâh'dır.⁷⁷⁰ Abdullah b. Ebû Ahmed ile evlenen Sümeyye'nin⁷⁷¹ bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Sümeyye bt. Ma'bed Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁷⁷²

3.1.104. Mutî'a bt. en-Nu'mân

Ensar hanımları arasında yer alan Mutî'a bt. en-Nu'mân'nın nesebi; Mutî'a bt. en-Nu'mân b. Mâlik b. Huzeyfe b. Âmir b. Amr b. Cehcebâ'dır.⁷⁷³ Resûlullah (sas), Mutî'a'nın Âsiye olan ismini değiştirip, ona Mutî'a ismini vermiştir.⁷⁷⁴ Evs Kabilesi'nden el-Cez b. Mâlik b. Âmir b. Huzeyfe ile evlenen Mutî'a, Bu evlilikten çocuk dünyaya getirmiştir.⁷⁷⁵ Mutî'a bt. en-Nu'mân Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁷⁷⁶

---

⁷⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 366.

⁷⁶⁸ İbnu'l-Cevzî, **Keşfü Müşkil**, c. IV, s. 474.

⁷⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 367. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 419; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 407. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 335.

⁷⁷⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 367.

⁷⁷¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 367.

⁷⁷² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 367. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242.

⁷⁷³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 367.

⁷⁷⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 367. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 397. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 316.

⁷⁷⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 367.

⁷⁷⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 367. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 397. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 316.

3.1.105. el-Fürey'a (Kureybe) bt. Kays

Ensar hanımları arasında yer alan el-Fürey'a bt. Kays'ın nesebi; el-Fürey'a bt. Kays b. Umeyre b. Levzân b. Sa'lebeb. el-Hâris b. Mecde'a b. Amr b. Cüşem'dir.⁷⁷⁷ el-Fürey'a'nın diğer ismi Kureybe'dir.⁷⁷⁸ Fürey'a'nın annesi, Kebşe bt. Amr b. Cüşem b. Vâil b. Zeyd b. Kays b. Âmir b. Mürre b. Mâlik b. el-Evs'dir.⁷⁷⁹

Kureyş Kabilesi'nden Ebû Ahmed b. Caş b. Riyâb el-Esedî ile evlenen el-Fürey'a, bu evlilikten Abdullah b. Ebû Ahmed'i dünyaya getirmiştir.⁷⁸⁰ Resûlullah'ın (sas) davet için Dâru'l-Erkam'a girmesinden önce Müslüman olan Ebû Ahmed b. Caş,⁷⁸¹ Mekke'den Medine'ye hicret edince, evi Ebû Süfyan tarafından satılmış ve Ebû Ahmed bu durumu Mekke'nin fetih günü Resûlullah (sas)'e şikayet etmiş, eğer sabrederse, daha hayırlı bir evin cennette kendisine verileceği müjdesinden sonra, bir daha şikayetçi olmamıştır.⁷⁸² el-Fürey'a bt. Kays Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁷⁸³

3.1.106. Habte bt. Cübeyr

Ensar hanımları arasında yer alan Habte bt. Cübeyr'in nesebi; Habte bt. Cübeyr b. en-Nu'mân b. Ümeyye b. İmruülkays'dır.⁷⁸⁴ Habte'nin annesi Benî Abdullah b. Gatafân'dandır.⁷⁸⁵ Bedir ve Uhud Savaşı'na katılan Abdullah ve Havvât

---

⁷⁷⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 367.

⁷⁷⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 367. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 246.

⁷⁷⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 367.

⁷⁸⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 367.

⁷⁸¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 117.

⁷⁸² el-Ezrakî, **Ahbâru Mekke**, s. 563.

⁷⁸³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 367. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 419; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 246; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 375; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 280.

⁷⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 368.

⁷⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 368.

b. Cübeyr,⁷⁸⁶ Habte'nin anne baba bir kardeşidir.⁷⁸⁷ Habte bt. Cübeyr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁷⁸⁸

3.1.107. Ümmü Cemîl bt. el-Cülâs

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Cemîl bt. el-Cülâs'ın nesebi; Ümmü Cemîl bt. el-Cülâs b. Süveyd eş-Şâir b. Sâmit b. Hâlid b. Atiyye b. Havt b. Habîb b. Amr b. Avf'dır.⁷⁸⁹ Ümmü Cemîl, Evs Kabilesi'ne mensup Sâlim b. Utbe b. Sâlim b. Seleme b. Ümeyye b. Zeyd ile evlenmiştir.⁷⁹⁰ Bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Cemîl bt. el-Cülâs Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁷⁹¹

3.1.108. Hind bt. Evs

Ensar hanımları arasında yer alan Hind bt. Evs'in nesebi; Hind bt. Evs b. Adî b. Ümeyye b. Âmir b. Hatme'dir.⁷⁹² Leylâ bt. Ubeyd b. Ümeyye b. Âmir b. Hatme, Hind'in annesidir.⁷⁹³

İki evlilik yapan Hind, iki evliliğinden de çocuk dünyaya getirmiştir. İlk evliliğini Evs Kabilesi'nden Amr b. Sâbit b. Külfe b. Sa'lebeb. Amr b. Avf b. Mâlik b. el-Evs ile yapan Hind bt. Evs⁷⁹⁴, bu evlilikten, Ebû Hanne'yi⁷⁹⁵ dünyaya

⁷⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 547-549.

⁷⁸⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 368.

⁷⁸⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 368. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 238.

⁷⁸⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 368.

⁷⁹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 368. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 368.

⁷⁹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 367. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 418; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 251; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 429. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 368.

⁷⁹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 368.

⁷⁹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 368.

⁷⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 368.

⁷⁹⁵ Bazı kaynaklarda "Ebû Hanne", "Ebû Habbe" olarak geçmektedir. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. IV, s. 2058; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1628; İbn Mende Ebü'l-Kasım Abdurrahman b. Muhammed b. İshâk el-Abdî el-İsfahânî, **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs li't-Tezkire ve'l-Müstetraf min Ahvali'n-Nâs li'l-Ma'rife**, thk. Dr. Amir Hasan Sabri et-Temimi, Bahreyn, Vüzaretü'l-Adl ve's-Şe'ni'l-İslamiyye, t.y., c. I, s. 290; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. IV, s. 412; Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXXIII, s. 223. krş. **Tabakâtu Halife b. Hayyat**'ta "Ebû Hayye" olarak geçmektedir. (Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 154.)

getirmiştir.⁷⁹⁶ Ebû Hanne, Bedir Savaşı'na katılmış, Uhud'da şehid edilmiştir.⁷⁹⁷ İkinci evliliğini, Evs Kabilesi'ne mensup, Uhud'da şehid edilen Hayseme b. el-Hâris b. Mâlik b. Ka'b b. en-Nettâh⁷⁹⁸ ile yapan Hind, bu evlilikten Sa'd b. Hayseme'yi dünyaya getirmiştir.⁷⁹⁹ Akabe'de Ensâr'ın on iki temsilcisinden biri olan Sa'd b. Heyseme,⁸⁰⁰ Bedir Savaşı'nda şehid edilmiştir.⁸⁰¹ İbn Sa'd'ın **Tabakât** adlı eserinde, el-Hâris b. en-Nu'mân b. Ümeyye b. el-Bürek ve Ebû Dayyâh en-Nu'mân b. Sâbit b. en-Nu'mân b. Ümeyye b. el-Bürek'in biyografilerin de, anneleri, Hind bt. Evs b. Adî olarak geçmektedir.⁸⁰² Hind bt. Evs Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁸⁰³

3.1.109. Leylâ bt. Evs

Ensar hanımları arasın yer Leylâ bt. Evs'in nesebi; Leylâ bt. Evs b. Adî b. Ümeyye b. Âmir b. Hatme'dir.⁸⁰⁴ Leylâ bt. Ubeyd b. Ümeyye b. Âmir b. Hatme,

---

⁷⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 368. Bkz. İbn Mende Ebû'l Kasım, **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs** c. I, s. 290; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. IV, s. 412.

⁷⁹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 552. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. IV, s. 2058; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. IV, s. 412.

⁷⁹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 365. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 135; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XII, s. 278; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 295.

⁷⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 368. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 554; İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 211; krş. Sa'd b. Hayseme'nin annesi, Benî Hatme'den Hind bt. Evs b. Şerîk olarak geçmektedir. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 414. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 342.

⁸⁰⁰ İbn Hişâm, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c.II, s. 94. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 554; İbn Habib, **Muhabber**, s. 268; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 443; Ebû Abdillâh Muhammed b. Abdillâh b. Muhammed b. el-Hâkim en-Nisâbü'rî, **el-Müstedrak a'le's-Sahîhayn**, thk. Mustafa Abdulkadir Ata, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1990, c. III, s. 280; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. III, s. 1252; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 291; Sıbt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 211; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 46.

⁸⁰¹ İbn Hişâm, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c.II, s. 425. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 554; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 426; et-Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. VI, s. 30; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. III, s. 1252; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 291; Sıbt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 280; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 47.

⁸⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 551. (Bu bilgi başka kaynaklarda geçmemektedir.)

⁸⁰³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 368. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 342.

⁸⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369.

Leylâ'nın annesidir.⁸⁰⁵ Ensar hanımlarından Hind, Kebşe ve Su'dâ bt. Evs, Leylâ'nın anne baba kız kardeşidir.⁸⁰⁶

Leylâ bt. Evs, Evs Kabilesi'nden el-Hâris b. Gıyâs b. Rezâh el-Hatmî ile evlenmiş, el-Hâris'in bütün çocukları bu evlilikten dünyaya gelmiştir.⁸⁰⁷ Leylâ bt. Evs Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁸⁰⁸

3.1.110. Su'dâ bt. Evs

Ensar hanımları arasın yer Su'dâ bt. Evs'in nesebi; Su'dâ bt. Evs b. Adî b. Ümeyye b. Âmir b. Hatme'dir.⁸⁰⁹ Leylâ bt. Ubeyd b. Ümeyye b. Âmir b. Hatme, Su'dâ'nın annesidir.⁸¹⁰ Ensar hanımlarından Hind, Kebşe ve Leylâ bt. Evs, Su'dâ'nın anne baba kız kardeşidir.⁸¹¹

Su'dâ bt. Evs iki evlilik yapmış ve her iki evliliğinden de çocuk dünyaya getirmiştir. İlk evliliğini Hazrec Kabilesi'nden, Sâmit b. Adî b. Kays b. Zeyd b. Mâlik b. el-Ağar ile yapan Su'dâ, bu evlilikten Süveyd b. Sâmit'i dünyaya getirmiştir.⁸¹² İkinci evliliğini Benî Vâkîf'tan Sehl b. el-Hâris b. Cu'dübe ile yapan Su'dâ, bu evliliğinden çocuk dünyaya getirmiştir.⁸¹³ Su'dâ bt. Evs Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁸¹⁴

---

⁸⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369.

⁸⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 368, 369.

⁸⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369.

⁸⁰⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248.

⁸⁰⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369.

⁸¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369.

⁸¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 368, 369.

⁸¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369.

⁸¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369.

⁸¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242.

3.1.111. Kebşe bt. Evs

Ensar hanımları arasında yer alan Kebşe bt. Evs'in nesebi; Kebşe bt. Evs b. Adî b. Ümeyye b. Âmir b. Hatme'dir.⁸¹⁵ Kebşe'nin annesi, Leylâ bt. Ubeyd b. Ümeyye b. Âmir b. Hatme'dir.⁸¹⁶

İki evlilik yapan Kebşe, ilk evliliğini, Evs Kabilesi'nden Sâbit b. el-Fâkih b. Sa'lebeb. Sâ'ide b. Âmir b. Gayyân b. Âmir b. Hatme ilk yapmış⁸¹⁷ ve bu evliliğinden, şahitliği iki kişilik kabul edilen Huzeyme b. Sâbit'i⁸¹⁸ ve Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Safiyye, Müleyke, Rifâ'a ve er-Râi'a'yı dünyaya getirmiştir.⁸¹⁹ İkinci evliliğini Evs Kabilesi'ne mensup Mes'ûd (Maksûd)⁸²⁰ b. Âmir b. Adî b. Cüşem b. Mecde'a b. Cüşem b. Hârise ile yapan Kebşe⁸²¹ bu evliliğinden, Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden el-Vaksâ'yı dünyaya getirmiştir.⁸²² Kebşe bt. Evs Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁸²³

3.1.112. Safiyye bt. Sâbit

Ensar hanımları arasında yer alan Safiyye bt. Sâbit'in nesebi; Safiyye bt. Sâbit b. el-Fâkih b. Sa'lebeb. Sâ'ide b. Âmir b. Gayyân b. Âmir b. Hatme'dir.⁸²⁴ Ensar hanımlarından Kebşe bt. Evs, Safiyye'nin annesidir.⁸²⁵ Safiyye, Ensar

⁸¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369.

⁸¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369.

⁸¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369.

⁸¹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 151; Ebü'l-Kasım Abdullah b. Muhammed b. Abdülaziz b. el-Mezübân b. el-Begavî, **Mu'cemü's-Sahabe**, thk. Muhammedü'l-Emin b. Muhammed el-Cekni, Kuveyt, Mektebetü Dâru'l-Beyân, 2000, c. II, s. 248; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahabe**, , c. II, s. 914; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 239-240. krş. Muhabber'de Huzeyme b. Sâbit'in annesi, Kebşe bt. Evs b. Şurayk ularak geçmektedir. (İbn Habib, **Muhabber**, s. 420.)

⁸¹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369, 370.

⁸²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351.

⁸²¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369.

⁸²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 351-369. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 352.

⁸²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369. 369. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247.

⁸²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369.

⁸²⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369.

hanımlarından Müleyke, Rifâ'a ve er-Râi'a bt. Sâbit ve şahitliği iki kişilik kabul edilen Huzeyme b. Sâbit ile anne baba bir kardeşdir.⁸²⁶

Safiyye bt. Sâbit, Evs Kabilesi'ne mensup Abdurrahman b. Evs b. Amr b. el-Hatmî ile evlenmiş,⁸²⁷ bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Safiyye bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁸²⁸

3.1.113. Müleyke bt. Sâbit

Ensar hanımları arasında yer alan Müleyke bt. Sâbit'in nesebi; Müleyke bt. Sâbit b. el-Fâkih b. Sa'lebeb. Sâ'ide b. Âmir b. Gayyân b. Âmir b. Hatme'dir.⁸²⁹ Ensar hanımlarından Kebşe bt. Evs, Müleyke'nin annesidir.⁸³⁰

Müleyke bt. Sâbit, Evs Kabilesi'ne mensup, Şüteym b. Zeyd b. Cumeha b. Harîş b. Levzân b. Hatme evlenmiş,⁸³¹ bu evlilikten çocuk dünyaya gelip, gelmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Müleyke bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁸³²

3.1.114. Rifâ'a bt. Sâbit

Ensar hanımları arasında yer alan Rifâ'a bt. Sâbit'in nesebi; Rifâ'a bt. Sâbit b. el-Fâkih b. Sa'lebeb. Sâ'ide b. Âmir b. Gayyân b. Âmir b. Hatme'dir.⁸³³ Ensar hanımlarından Kebşe bt. Evs, Rifâ'a'nın annesidir.⁸³⁴ Rifâ'a'nın künyesi, Ümmü'l-

---

⁸²⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369, 370.

⁸²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369.

⁸²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 369. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 244; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 326; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 209.

⁸²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370.

⁸³⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370.

⁸³¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370.

⁸³² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 318.

⁸³³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370.

⁸³⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370.

Kâsım'dır.⁸³⁵ Rifâ'a bt. Sâbit, Mâhmud b. Vahvah b. el-Eslet ile evlenmiş,⁸³⁶ bu evlilikten çocuk dünyaya gelip, gelmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Rifâ'a bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁸³⁷

3.1.115. Hasene bt. Sâbit (er-Râi'a)

Ensar hanımları arasında yer alan Hasene bt. Sâbit'in nesebi; Hasene bt. Sâbit b. el-Fâkih b. Sa'lebeb. Sâ'ide b. Âmir b. Gayyân b. Âmir b. Hatme'dir.⁸³⁸ Ensar hanımlarından Kebşe bt. Evs, Hasene'nin annesidir.⁸³⁹ Hasene bt. Sâbit'in evlilik yapıp yapmadığına dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Hasene bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁸⁴⁰

3.1.116. Umâre bt. Hubâşe

Ensar hanımları arasında yer alan Umâre bt. Hubâşe'nin nesebi; Umâre bt. Hubâşe b. Cüveybir b. Ubeyd b. Gayyân b. Âmir b. Hatme'dir.⁸⁴¹ Eşca Kabilesi'nden Leylâ bt. Suhbe, Umâre'nin annesi, ensar hanımlarından Umeyre bt. Hubâşe ise anne baba bir kızkardeşidir.⁸⁴² Umâre'nin evlilik yapıp yapmadığı konusunda ki bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Umâre bt. Hubâşe Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁸⁴³

---

⁸³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 241.

⁸³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370.

⁸³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 419; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 241; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 283; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 135.

⁸³⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370.

⁸³⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 238.

⁸⁴⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 238.

⁸⁴¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370.

⁸⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370.

⁸⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 420; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 242.

3.1.117. Umeyre bt. Hubâşe

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Hubâşe'nin nesebi; Umeyre bt. Hubâşe b. Cüveybîr b. Ubeyd b. Gayyân b. Âmir b. Hatme'dir.⁸⁴⁴ Umeyre'nin künyesi, Ümmü'l-Kuheyd'dir.⁸⁴⁵ Eşca Kabilesi'nden Leylâ bt. Suhbe, Umeyre'nin annesi, Ensar hanımlarından Umâre bt. Hubâşe ise anne baba bir kızkardeşidir.⁸⁴⁶ Evs b. Amr b. Ubeyd ile evlenen Umeyre, bu evlilikten çocuk dünyaya getirmiştir.⁸⁴⁷ Umeyre bt. Hubâşe Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁸⁴⁸

3.1.118. Üneyse bt. Rukaym

Ensar hanımları arasında yer alan Üneyse bt. Rukaym'ın nesebi; Üneyse bt. Rukaym b. el-Hâris b. Ubeyd b. Levzân b. Hatme'dir.⁸⁴⁹ Selmâ bt. Amr b. Gıyâs b. Rezâh, Üneyse'nin annesidir.⁸⁵⁰

Kaynaklarda Sahabe olarak zikredilen, Evs Kabilesi'ne mensup Vahvah b. Sâbit⁸⁵¹ b. el-Fâkih el-Hatmî ile evlenen Üneyse,⁸⁵² bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair kanaklarda bilgi mevcut değildir. Üneyse bt. Rukaym⁸⁵³ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁸⁵⁴

3.1.119. Nesîbe bt. Ebû Talha

Ensar hanımları arasında yer alan Nesîbe bt. Ebû Talha'nın nesebi; Nesîbe bt. Sâbit (Ebû Talha) b. Usayme b. Zeyd b. Mahled b. Hârise b. Amr b. Levzân b.

⁸⁴⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370.

⁸⁴⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370.

⁸⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370.

⁸⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370.

⁸⁴⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 370.

⁸⁴⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 371.

⁸⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 371.

⁸⁵¹ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 470.

⁸⁵² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 371.

⁸⁵³ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, adlı eserindeRuhaym olarak geçmektedir. (İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 224.)

⁸⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 371. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 420; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 224; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 38.

Hatme'dir.⁸⁵⁵ Ümmü Talha bt. Mahled b. Zeyd b. Mahled el-Hatmî, Nesîbe'nin annesidir.⁸⁵⁶

Hatmeoğulları'nın Kur'an okuyucusu⁸⁵⁷ ve imamı olan, âmâ Umeyr b. Adî,⁸⁵⁸ ile evlenen Nesîbe,⁸⁵⁹ bu evlilikten Ubeydullah ve el-Münzir'i dünyaya getirmiştir.⁸⁶⁰ Âmâ olduğu için savaflara katılmayan Umeyr, samimi bir Müslüman olmuş⁸⁶¹ ve Resûlullah'a (sas) ve Müslümanlara eziyet ettiği için Asmâ bt. Mervân'ı öldürmüştür.⁸⁶² Nesîbe bt. Ebû Talha Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁸⁶³

3.1.120 Selmâ bt. Zeyd

Ensar hanımları arasında yer alan Selmâ bt. Zeyd'in nesebi; Selmâ bt. Zeyd b. Teym b. Ümeyye b. Beyâda b. Hufâf b. Sa'îd b. Mürre b. Mâlik b. el-Evs'dir.⁸⁶⁴ Hazrec Kabilesi'nden er-Rehhâle bt. el-Münzir b. el-Cemûh b. Zeyd b. Harâm b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b b. Seleme, Selmâ bt. Zeyd'in annesidir.⁸⁶⁵

⁸⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 371.

⁸⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 371. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 333.

⁸⁵⁷ es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XXIV, s. 81.

⁸⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 366. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 599.

⁸⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 371.

⁸⁶⁰ İbn Nâsirüddin Ebû Bekr Şemsüddîn Muhammed b. Abdillâh b. Muhammed el-Kaysî, **Tevezhu'l-Müştebih fi Zabtı Esmâ'i'r-Ruvât ve Ensâbihim ve Elkâbehim ve Künâhüm**, thk. Muhammed b. Naîm el-Araksûsî, Beyrut, Müessesetü'r-Risale, 1993, c. III, s. 311. krş. Ubeydullah ve el-Münzir'in anneleri Sa'îde bt. Ebû Talha olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 366.)

⁸⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 367. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1218.

⁸⁶² Vâkîdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. I, s. 225-226. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 367; İbn Habîb, **Muhabber**, s. 283; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 636; Ebû Hâtîm Muhammed b. Hibbân b. Ahmed el-Büstî, **Târîhu's-Sikât**, thk. Dr. Muhammed b. Abdülmuid, Haydarâbâd, Dairetu'l-Mea'rif, 1973, c. I, s. 208; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1218; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 291; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 599.

⁸⁶³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 371. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 333; Zebidî, **Tâcü'l-'arûs**, c. IV, s. 264.

⁸⁶⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 371. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 312; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 184.

⁸⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 371. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 381.

Selmâ bt. Zeyd, Hazrec Kabilesi'nden Amr b. Abbâd b. Amr b. Sevad b. Ganm b. Ka'b b. Seleme ile evlenmiştir.⁸⁶⁶ Bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Selmâ bt. Zeyd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁸⁶⁷

3.1.121. Hayre bt. Ebû Ümeyye

Ensar hanımları arasında yer alan Hayre bt. Ebû Ümeyye'nin nesebi; Hayre bt. Ebû Ümeyye b. el-Hâris b. Mâlik b. Ka'b b. el-Hannât (en-Nehhât) b. Ka'b b. Hârise b. Ganm b. es-Selm'dir.⁸⁶⁸

Evs Kabilesi'ne mensup Müknef b. Muhayyisa b. Mes'ûd b. Ka'b b. Âmir b. Adî b. Mecde'a b. Hârise b. el-Hâris ile evlenen Hayre'nin⁸⁶⁹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediği ile ilgili bilgiye ulaşılamamıştır. Hayre bt. Ebû Ümeyye Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁸⁷⁰

3.2. HAZREC KABİLESİNE MENSUP HANIM SAHABİLER

Ensardan Hazrec kabilesine mensup iki yüz yirmi dört sahabe hanım tespit ettik ve biyografilerini yazdık.

---

⁸⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 371. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 381; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 184.

⁸⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 371. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 420; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 312; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 381; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 184.

⁸⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 372.

⁸⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 372. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 123.

⁸⁷⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 372. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 419; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 239; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 123.

3.2.1. Hüzeyle bt. Utbe

Ensar hanımları arasında yer alan Hüzeyle bt. Utbe'nin nesebi Huzeyle bt. Utbe b. Amr b. Hadîc b. Âmir b. Cüşem b. el-Hâris b. Hazrec'dir.⁸⁷¹ Neccar Kabilesi'nden Ümeyye bt. Sühaym b. el-Evsed b. Harâm, Hüzeyle'nin annesidir.⁸⁷²

İki evlilik yapan Hüzeyle bt. Utbe, İlk evliliğini Hazrec Kabilesi'nden er-Rebî b. Amr b. Ebû Züheyr ile yapmış ve bu evliliğinden Ensar hanımlarından Mehabbe bt. er-Rebî⁸⁷³ ve Sa'd b. er-Rebî'yi⁸⁷⁴ dünyaya getirmiştir.⁸⁷⁵ Sa'd b. er-Rebî, Ensâr'ın on iki temsilcisinden biri olup, Bedir ve Uhud'a katılmış ve Uhud'da şehid edilmiştir.⁸⁷⁶ İkinci evliliğini Hazrec Kabilesi'nden Hârice b. Zeyd b. Ebû Züheyr ile yapan Hüzeyle⁸⁷⁷ bu evliliğinden Ensar hanımlarından Habîbe bt. Hârice⁸⁷⁸ ve Zeyd b. Hârice'yi dünyaya getirmiştir.⁸⁷⁹ Zeyd b. Hârice, Hz. Osman döneminde vefat etmiş, vefatından sonra konuştuğu rivayet edilmiştir.⁸⁸⁰ Hârice b. Zeyd, İkinci Akabe Biatı'nda bulunmuş ve ensardan seçilen on iki temsilciden biri olmuş⁸⁸¹ Bedir'e katılmış,⁸⁸² Uhud'da şehid edilmiştir.⁸⁸³ Hz. Ebu Bekr hicret edince Kuba'da Hârice b. Zeyd'in evinde kalmış,⁸⁸⁴ daha sonra Resûlullah (sas), Hz. Ebû Bekr ile Hârice'yi

---

⁸⁷¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377.

⁸⁷² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377.

⁸⁷³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 373. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 314.

⁸⁷⁴ Cemîle bt. Sa'd b. er-Rebî'nin biyografisinde Sa'd hakkında bilgi mevcuttur.

⁸⁷⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377.

⁸⁷⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 679.

⁸⁷⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377.

⁸⁷⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 374. Bkz. Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. VI, s. 208; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 80.

⁸⁷⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 138; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 340.

⁸⁸⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 391. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 138; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 340.

⁸⁸¹ İbn Habîb, **Muhabber**, s. 269. Bkz. el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 443;

⁸⁸² Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 219. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 408; İbn Hibbân, **es-Sikât**, c. I, s. 194; Ebû Nuaym, **Ma'rîfetü's-Sahâbe**, c. II, s. 905; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 417;

⁸⁸³ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 219. Bkz. el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 569; İbn Hibbân, **es-Sikât**, c. III, s. 111; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 417.

⁸⁸⁴ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c.II, s. 148. Bkz. el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 431; Cevzî, **el-Muntazam**, c. IV, s. 56.

kardeş ilan etmiştir.⁸⁸⁵ Hüzeyle bt. Utbe Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁸⁸⁶

3.2.2. Mehabbe bt. er-Rebî

Ensar hanımları arasında yer alan Mehabbe bt. er-Rebî'nin nesebi; Mehabbe bt. er-Rebî b. Amr b. Ebû Züheyr b. Mâlik b. İmruülkays b. Mâlik el-Ağar b. Sa'lebeb. Ka'b b. el-Hazrec b. el-Hâris'dir.⁸⁸⁷ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Hüzeyle bt. Utbe b. Amr b. Hadîc b. Âmir b. Cüşem b. el-Hâris,⁸⁸⁸ Mehabbe'nin annesidir.⁸⁸⁹ Mehabbe'nin anne baba bir kardeşi olan Sa'd b. er-Rebî,⁸⁹⁰ Ensâr'ın on iki temsilcisinden biri olup, Bedir ve Uhud'a katılmış ve Uhud'da şehid edilmiştir.⁸⁹¹ Ensar hanımlarından Habîbe bt. Hârice, Mehabbe'nin anne bir kız kardeşidir.⁸⁹²

Mehabbe bt. er-Rebî, Hazrec Kabilesi'ne mensup, Ebü'd-Derdâ künyesiyle tanınan, Âmir⁸⁹³ b.Zeyd b. Kays b. Âişe b. Ümeyye b. Mâlik b. Adî b. Ka'b b. el-Hazrec ile evlenmiş⁸⁹⁴ ve bu evlilikten, ed-Derdâ ve Nesîbe adında iki kız⁸⁹⁵ ve

---

⁸⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 597. Bkz. el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 475; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. II, s. 969;

⁸⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 340.

⁸⁸⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 373.

⁸⁸⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377.

⁸⁸⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 373. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 314.

⁸⁹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 373. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 485; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 395; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 314.

⁸⁹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 679.

⁸⁹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 374.

⁸⁹³ Ebü'd-Derdâ'da ihtilaflar vardır. Bazı kaynaklarda, "Uveymir" (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 401; Ebû Abdillâh Muhammed b. Abdülbâkî b. Yusuf ez-Zekânî, **Şerhu'l-Zekânî a'la Muvatta'i'l-İmâm Mâlik**, thk. Taha Abdurrauf Sa'd , Kahire, Mektebetü's-Sakafe ed-Dineyye, 2003, c. II, s. 36.), "Uveymir b. Âmir" (Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 165; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 285; İbn Asâkir, **Târîhu Dimesk**, c. XLVII, s. 97; İbnu'l-Cevzî, **el-Muntazam**, c. V, s. 16).

⁸⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 373. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 402; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 314.

⁸⁹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 402. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 485.

Bilal⁸⁹⁶ adında bir erkek çocuğu dünyaya getirmiştir. Kendi ailesi içinde en son Müslüman olan Ebü'd-Derdâ, Müslüman olduktan sonra Resûlullah'ın (sas) önde gelen ashabı arasında yer almış, çok sayıda hadis rivayet etmiş, Uhud'a katılmış,⁸⁹⁷ yargıya tayin edilmiş, zamanının ünlü fakihlerinden olup, hâkimlik yapmış,⁸⁹⁸ ve Dimeşke yerleşmiş, Hz. Osman'ın hilafeti döneminde h. 31-32 yılında orada vefat etmiştir.⁸⁹⁹ Ebü'd-Derdâ'nın kızları da Dimeşk'e yerleşmiştir.⁹⁰⁰ Eşi ve kızları Dimaşk'a yerleşen Mehabbe'nin de oraya yerleşmiş olabilir. Mehabbe bt. er-Rebî Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁹⁰¹

3.2.3. Habîbe bt. Hârice

Ensar hanımları arasında yer alan Habîbe bt. Hârice'nin nesebi; Habîbe bt. Hârice b. Zeyd b. Ebû Zübeyr b. Mâlik b. İmruülkays b. Mâlik el-Ağar'dır.⁹⁰² Habîbe'nin diğer adı Müleyke'dir.⁹⁰³ Habîbe'nin annesi, ensar hanımlarından Hüzeyle bt. Utbe b. Amr b. Hadîc b. Âmir b. Cüşem⁹⁰⁴ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁹⁰⁵ Birinci ve İkinci Akabe Biati'nda bulunan, Bedir Savaşı'na katılıp, Uhud Savaşı'nda şehid edilen Sa'd b. er-Rabî,⁹⁰⁶ Habîbe'nin anne bir

---

⁸⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 373. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 314. krş. **Tabakât**'ta geçen Ebü'd-Derdâ'nın biyografisinden Bilâl'in annesi "Ümmü Muhammed bt. Ebû Hadre b. Eslem" olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 402.)

⁸⁹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 402, 403. Bkz. Ebû Zekeriyya Muhiddin Yahya b. Şerf en-Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma' ve'l-Lugat**, Beyrut/Lübnan, Dâru'l-Kutubil-İlmiyye, t.y., c. II, s. 228; Zekânî, **Şerhu'l-Zekânî**, c. II, s. 36.

⁸⁹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 404. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1228; en-Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 228.

⁸⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 409. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 165; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 285; İbn Asâkir, **Târîhu Dimeşk**, c. XLVII, s. 97; en-Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 228; Zekânî, **Şerhu'l-Zekânî**, c. II, s. 36.

⁹⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 402.

⁹⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 373. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 395; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 314.

⁹⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 374.

⁹⁰³ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 399. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1914; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XXVI, s. 44.

⁹⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 374.

⁹⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377.

⁹⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 595. Bkz. İbn Hibbân, **es-Sikât**, c. III, s. 147; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. III, s. 1248; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 589; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 94; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 294; en-Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. I, s. 210; ez-Zehbî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. III, s. 195, 196; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XV, s. 99.

kardeşi,⁹⁰⁷ öldükten sonra konuştuğu rivayet edilen Zeyd b. Hârice⁹⁰⁸ anne baba bir kardeşidir.⁹⁰⁹

Habîbe bt. Hârice iki defa evlenmiş, ilk evliliğini Hz. Ebû Bekir ile yapmıştır.⁹¹⁰ Hz. Ebû Bekir'in son eşi olan Habîbe, Ümmü Külsûm'ü, onun vefatından sonra dünyaya getirmiştir.⁹¹¹ Hz. Ebû Bekir ile Habîbe, Medine'nin biraz dışında, Suhn denilen mevkide,⁹¹² kıldan yapılmış bir oda da ikamet etmişlerdir.⁹¹³ Resûlullah (sas) vefat ettiğinde Hz. Ebû Bekir, Suhn'da Habîbe'nin yanındaydı.⁹¹⁴ Hilafetinin altıncı ayına kadar burada kalmaya devam eden Hz. Ebû Bekir, Medine'ye uzak olduğundan buradan Medine'ye taşınmıştır.⁹¹⁵ Hz. Ebû Bekir vefat edince, Habîbe, onun varisi olmuş ve yüzlük Hayber tahsisatından, Abdülmelik zamanına kadar almıştır.⁹¹⁶ Habîbe bt. Hârice, Hz. Ebû Bekir'in vefatından sonra, Hazrec Kabilesi'ne mensup Hubeyb b. İsâf b. İnebe b. Amr ile evlenmiştir.⁹¹⁷ Hubeyb,

---

⁹⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 595.

⁹⁰⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 391. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377.

⁹⁰⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 597.

⁹¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 374. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbn Hibbân; **es-Sikât**, c. III, s. 100; Ebû Hâtim Muhammed b. Hibbân b. Ahmed el-Büstî, **es-Sîretü'n-Nebeviyye ve Ahbaru'l-Hulefa**, Beyrut, el-Kütübü's-Sakafiyye, h. 1417, c. II, s. 453; Ebu'l-Fidâ' İsmâil b. Ömer b. Kesîr el-Kureyşî ed-Dımeşkî, **et-Tekmil fi Ma'rifeti's-Sikât ve'z-Zu'afâ ve'l-Mecâhil**, thk. Dr. Şadi b. Muhammed b. Salim en-Nu'man, Yemen, Merkez en-Nu'man lil-Buhus ve'd-Dırasat'el-İslamiyye ve Tahkiki't-Türas ve't-Teracim, 2011, c. IV, s. 351; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 279; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XI, s. 231.

⁹¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 189. Bkz. el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 431; Cevzî, **el-Muntazam**, c. IV, s. 56; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 75; İbnü'l-Esîr, **el-Kâmil fi't-Târîh**, c. II, s. 263; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. VI, s. 208; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XI, s. 232; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 80; Ebu'l-Fadl Ahmed b. Ali b. Hacer el-Askalânî, **Tehzîbü't-Tehzîb**, Hindistan, Matbaâ Dairetü'l-Meârif en-Nizam, h. 1326, c. XII, s. 477; Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. XI, s. 251.

⁹¹² Hamevî, **Mu'cemü'l-Buldân**, c. III, s. 265.

⁹¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 207. Bkz. Cevzî, **el-Muntazam**, c. IV, s. 72.

⁹¹⁴ el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. II, s. 257. Bkz. Beyhakî, **Delâilü'n-Nübuve**, c. VII, s. 198; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. I, s. 821, Suyûtî, **Câmiu'l-Ehâdis**, c. XXIV, s. 494.

⁹¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 207. Bkz. Cevzî, **el-Muntazam**, c. IV, s. 72; İbnü'l-Esîr, **el-Kâmil fi't-Târîh**, c. II, s. 266; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 5; Kândehevî, **Hayâtu's-Sahâbe**, c. II, s. 379.

⁹¹⁶ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. II, s. 355.

⁹¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 374. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 443; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. XI, s. 345; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XIII, s. 179; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 80.

Resûlullah (sas) ile Bedir,⁹¹⁸ Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılmıştır.⁹¹⁹ Bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Habîbe bt. Hârice Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁹²⁰

3.2.4. Cemîle bt. Sa'd

Ensar hanımları arasında yer alan Cemîle bt. Sa'd'in nesebi; Cemîle bt. Sa'd b. er-Rebî b. Amr b. Ebû Zühre b. Mâlik b. İmruülkays'dır.⁹²¹ Ümmü Sa'd, Cemîle'nin künyesidir.⁹²² Cemile'nin annesi Amre bt. Hazm b. Zeyd b. Levzân,⁹²³ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁹²⁴ Cemîle'nin babası Sa'd b. er-Rebî, Cahiliye döneminde okuma yazma bilen az sayıda insanlardan biriydi.⁹²⁵ Birinci ve İkinci Akabe Biati'nda bulunan Sa'd, Bedir ve Uhud Savaşına katılmış, Uhud Savaşı'nda şehid edilmiştir.⁹²⁶ Babası öldüğünde Cemîle henüz doğmamıştı.⁹²⁷ Sa'd b. er-Rebî şehid edilince, bu dönemde henüz miras ayeti henüz nazil olmadığından Sa'd'ın kardeşi, Câhiliye hukuna göre, onun malının tamamını almış, Cemîle'nin annesi Amre bt. Hazm da bu durumu anlatmak ve kızının mirasını istemek için Resûlullah (sas)'e gelmiş,⁹²⁸ Resûlullah (sas) de ona beklemesini söylemiş ve akabinde miras hükümlerini içeren ayet (Nisa Sûresi, 11, 176. ayetler)

---

⁹¹⁸ İbn Hibbân, **es-Sîretü'n-Nebeviyye ve Ahbaru'l-Hulefa**, c. I, s. 196. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 194; İbn Hazm, **Cemheretü Ebsâbu'l-Arab**, s. 361; İbn Kesîr, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c. II, s. 494.

⁹¹⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 607.

⁹²⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 374. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 238; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 399; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 80.

⁹²¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 373.

⁹²² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 374. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 69.

⁹²³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 373.

⁹²⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 455.

⁹²⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 595. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 589; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 294; en-Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. I, s. 210; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XV, s. 99.

⁹²⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 595. Bkz. İbn Hibbân; **es-Sikât**, c. III, s. 147; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. III, s. 1248; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 589; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 94; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 294; en-Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. I, s. 210; ez-Zehebi, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. III, s. 195, 196; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XV, s. 99.

⁹²⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 374-484.

⁹²⁸ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 50.

nâzil olmuş ve mirasın üçte biri kızlara, sekizde biri eşine verilmiştir.⁹²⁹ Bu dönemde Cemîle henüz doğmadığı için mirastan pay alamamıştır.⁹³⁰ Hz. Ömer döneminde anne karnındaki cenine mirastan pay verilince eşi Zeyd, Cemîle'ye Hz. Ömer ile bu konuda konuşabileceği söylemiş,⁹³¹ fakat o, ablasından mal almayı kabul etmemiştir.⁹³²

Hz. Ebû Bekir, Sa'd b. er-Rebî'yi⁹³³ cennette yerini hazırlamış, kendisi ve Hz. Ömer'den daha iyi bir adam olarak vasıflandırmış ve kızı Cemîle'ye de babasına duyduğu hürmetten dolayı hürmet etmiş, hırkasını yere sererek üzerine oturtmuştur.⁹³⁴

Cemîle bt. Sa'd Hazrec Kabilesi'nden Zeyd b. Sâbit ile evlenmiş⁹³⁵ ve bu evlilikten, Sa'd ,⁹³⁶ Hârice,⁹³⁷ Süleyman,⁹³⁸ Yahya,⁹³⁹ İsmail,⁹⁴⁰ Umâre, Es'ad, Ubâde, İshâk, Ümmü İshâk, Hasene, Amre ve Ümmü Külsûm'ü dünyaya getirmiştir.⁹⁴¹

⁹²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 596. Bkz. Ebû Muhammed Abdurrahman b. Muhammed b. İdris b. el-Münziri et-Temimi İbn Ebî Hâtim, **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm li İbn Ebî Hâtim**, thk. ESa'd Muhammed et-Tayyib, Suud, Mektebetu Nizaru Mustafa el-Bazi, h. 1419, c. III, s. 881-886; Ebû Abdullah Fahrüddîn Muhammed b. Ömer b. Hüseyin er-Râzî, **Mefâtihu'l-Gayb**, Beyrut, Dâru İhyâi't-Turâsi'l-Arabî, h. 1420, c. IX, s. 509; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 240; Semhûdî, **Vefâü'l-Vefâ bi Ahbâri Dâri'l-Mustafa**, c. IV, s. 12; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 69.

⁹³⁰ el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 581.

⁹³¹ el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 581. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 374; Ahmed İbu'l-Huseyn Ali b. Musa el-Horasani Ebu Bekr el-Beyhakî, **es-Sünenü'l-Kübrâ**, thk. Muhammed b. Abdülkadir Ata, Beyrut/Lübnan, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 2003, c. VI, s. 422.

⁹³² el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 581. Bkz. Beyhakî, **es-Sünenü'l-Kübrâ**, c. VI, s. 422.

⁹³³ Mukâtil b. Süleymân'a göre Nisa Suresi 34. ayet Sa'd b. er-Rebî hakkında nazil olmuştur. (Ebu'l-Hasen Mukâtil b. Süleymân b. Beşîr b. el-Ezdî el-Belhî, **Tefsîru Mukâtil b. Süleymân**, thk. Abdullah Mahmud Şehhate, Beyrut, Dâru İhyâi't-Turâsi'l-Arabî, h. 1423, s. 370.)

⁹³⁴ et-Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. VI, s. 25. Bkz. en-Nisâbü'rî, **el-Müstedrak a'lel-Sahîhayn**, c. III, s. 702; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. III, s. 1249; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 49; Kândehevî, **Hayâtu's-Sahâbe**, c. III, s.171.

⁹³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 374. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 320; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3291; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 240; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 69.

⁹³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 272.

⁹³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 270. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 437.

⁹³⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 272.

⁹³⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 272.

⁹⁴⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 273.

⁹⁴¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 319, 320. Bkz. İbn Asâkir, **Târîhu Dimeşk**, c. XIX, s. 298.

Âlim ve fetva ehli sahabelerden sayılan Zeyd b. Sâbit,⁹⁴² yaşı küçük olduğu için Bedir ve Uhud Savaşı'na kabul edilmemiş,⁹⁴³ Hendek ve sonraki savaşlara katılmış, Tebük Savaşı'nda Mâlik b. Neccâroğulları'nın sancağını taşımıştır.⁹⁴⁴ Resûlullah (sas)'e vahiy kâtipliği yapan ve Onun zamanında Kur'an'ı toplayanlardan sayılan Zeyd,⁹⁴⁵ Onun emriyle İbrance'yi öğrenmiş,⁹⁴⁶ Hz. Ebu Bekr zamanında Kur'an'nın cemi'i, Hz. Osman zamanında da Kur'an-ı çoğaltma vazifesiyle görevlendirilmiş, güvenilir, âlim bir sahabelidir.⁹⁴⁷

Mecliste herkesten daha vakur olduğu belirtilen Zeyd'in, evinde ise neşeli olduğu⁹⁴⁸ ve eşi Ümmü Sa'd ile aynı kaptan yıkandığı rivayetlerde geçmektedir.⁹⁴⁹ Cemîle bt. Sa'd yaşı küçük olmasına rağmen biat eden sahabeler arasında sayılmış,⁹⁵⁰ Resûlullah (sas)'den hadis rivayet etmiştir.⁹⁵¹ Cemîle bt. Sa'd, Hz. Aişe'den rivayetle, hamileliğin azami suresinin iki yıl olduğunu bildirmiştir.⁹⁵²

3.2.5. Zeyneb bt. Kays

Ensar hanımları arasında yer alan Zeyneb bt. Kays'ın nesebi; Zeyneb bt. Kays b. Şemmâs b. Mâlik b. İmruülkays b. Mâlik b. el-Ağar'dır.⁹⁵³ Havle bt. Amr b. Kays

---

⁹⁴² Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. III, s. 1151. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 235, 236; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 492.

⁹⁴³ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 235, 236. Bkz. ez-Zehebî, **Târîhu'l-İslâm ve Vefeyâtü'l-Meşâhîr**, c. II, s. 408; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 490.

⁹⁴⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. V, s. 322, 323. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 537; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 490.

⁹⁴⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. II, s. 363. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 286; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 538.

⁹⁴⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. II, s. 364. Bkz. ez-Zehebî, **Târîhu'l-İslâm ve Vefeyâtü'l-Meşâhîr**, c. II, s. 408; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XV, s. 15; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 491.

⁹⁴⁷ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 538. Bkz. ez-Zehebî, **Târîhu'l-İslâm ve Vefeyâtü'l-Meşâhîr**, c. II, s. 408.

⁹⁴⁸ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 492.

⁹⁴⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 484. Bkz. Ebü'l-Kâsım Abdullah b. Ahmed b. el-Belhî el-Ka'bî, **Kabûlü'l-Ahbâr ve Ma'rifetü'r-Ricâl**, thk. Ebu Amr el-Hüseynî b. Ömer b. Abdurrahim, Beyrut/Lübnan, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 2000, c. I, s. 86.

⁹⁵⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 374. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253.

⁹⁵¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 484. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 240.

⁹⁵² Taberî, **Câmiu'l-Beyân**, c. XVI, s. 264. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm**, c. IV, s. 436.

⁹⁵³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 374.

b. İmruülkays, Zeyneb'in annesidir.⁹⁵⁴ Zeyneb'in babası Kays, Câhileye döneminde vefat etmiştir.⁹⁵⁵ Uhud, Hendek ve diğer savaşlarda Resûlullah'ın (sas) yanında savaşan, Onun hatibi olarak tanınan Sâbit b. Kays,⁹⁵⁶ Zeyneb'in baba bir kardeşidir.⁹⁵⁷

Zeyneb bt. Kays, Hazrec Kabilesi'ne mensup Hubeyb b. İsâf (Yisâf)⁹⁵⁸ b. İnebe b. Amr b. Hadic ile evlenmiş⁹⁵⁹ ve bu evlilikten Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Üneyse bt. Hubeyb'i⁹⁶⁰ dünyaya getirmiştir.⁹⁶¹ Müşrik olduğu için Bedir'e kabul edilmeyen ve bu savaşta Müslüman olan Hubeyb b. İsâf,⁹⁶² Bedir,⁹⁶³ Uhud, Hendek ve sonrasındaki bütün savaşlara katılmış ve Hz. Osman'ın zamanında vefat etmiştir.⁹⁶⁴ Zeyneb bt. Kays Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁹⁶⁵

3.2.6. Üneyse bt. Hubeyb

Ensar hanımları arasında yer alan Üneyse bt. Hubeyb'in⁹⁶⁶ nesebi; Üneyse bt. Hubeyb b. Yesâf b. İnebe b. Amr b. Hadic b. Âmir b. Cüşem b. el-Hâris b. el-Hazrec'dir.⁹⁶⁷ Ensar hanımlarından Zeyneb bt. Kays,⁹⁶⁸ Üneyse'nin annesidir.⁹⁶⁹

Üneyse bt. Hubeyb, Hazrec Kabilesi'ne mensup Zeyd b. Hârice b. Zeyd b. Ebû Züheyr ile evlenmiş ve bu evlilikten Abdullah, Muhammed ve Ümmü Külsûm'ü

---

⁹⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 374. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 162.

⁹⁵⁵ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 419.

⁹⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 393.

⁹⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 374.

⁹⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 606.

⁹⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 162.

⁹⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377.

⁹⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 434; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 162.

⁹⁶² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 606.

⁹⁶³ İbn Hibbân, **es-Sîretü'n-Nebeviyye ve Ahbaru'l-Hulefa**, c. I, s. 196. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 194; İbn Hazm, **Cemheretü Ebsâbi'l-Arab**, s. 361.

⁹⁶⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 607.

⁹⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375. Bkz. İbnu'l-Cevzi, **Telkîh**, s. 241; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 162.

⁹⁶⁶ Hubeyb hakkında bilgi, Zeyneb bt. Kays'ın biyografisinde geçmektedir.

⁹⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377.

⁹⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 374.

⁹⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377.

dünyaya getirmiştir.⁹⁷⁰ Bedir'e⁹⁷¹ ve Rıdvan Biati'na katılan Zeyd,⁹⁷² Hz. Osman zamanında vefat etmiş, onun, vefatından sonra konuştuğu rivayet edilir.⁹⁷³

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Üneyse,⁹⁷⁴ Onunla birlikte hacca gitmiş,⁹⁷⁵ Ondan hadis rivayet etmiştir.⁹⁷⁶ Üneyse Basra ehlinde sayılmıştır.⁹⁷⁷

3.2.7. Ümmü Sâbit bt. Kays

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sâbit bt. Kays'ın nesebi; Ümmü Sâbit bt. Kays b. Şemmâs b. Mâlik b. İmruülkays b. Mâlik b. el-Ağar'dır.⁹⁷⁸ Havle bt. Amr b. Kays b. İmruülkays, Ümmü Sâbit'in annesidir.⁹⁷⁹ Ümmü Sâbit'in babası Kays, Resûlullah'den (sas) hadis rivayet etmiştir.⁹⁸⁰

Hazrec Kabilesi'ne mensup Sâbit b. Süfyân b. Adî b. Amr b. İmruülkays ile evlenen Ümmü Sâbit bt. Kays,⁹⁸¹ bu evlilikten el-Hâris⁹⁸² ve Simâk'ı dünyaya getirmiştir.⁹⁸³ Sâbit b. Süfyân iki oğlu ile birlikte Uhud'da katılmış,⁹⁸⁴ bu savaşta el-

⁹⁷⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377.

⁹⁷¹ İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 137. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 140; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 498.

⁹⁷² İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 140.

⁹⁷³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 137; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 547; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 140; İbnü'l-Esîr, **el-Kâmil fi't-Târîh**, c. II, s. 561; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 498.

⁹⁷⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 224; İbn Hacer, **Tehzîbü't-Tehzîb**, c. XII, s. 403.

⁹⁷⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 378.

⁹⁷⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 378. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 24; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3266; İbn Kesîr, **et-Tekmîl fi Ma'rifeti's-Sikât**, c. IV, s. 214; İbn Hacer, **Tehzîbü't-Tehzîb**, c. XII, s. 403.

⁹⁷⁷ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 224. Bkz. İbn Kesîr, **et-Tekmîl fi Ma'rifeti's-Sikât**, c. IV, s. 214; Mizzi, **Tehzîbü'l-Kemâl**, c. XXXV, s. 133; İbn Hacer, **Tehzîbü't-Tehzîb**, c. XII, s. 403.

⁹⁷⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375.

⁹⁷⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375.

⁹⁸⁰ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 511.

⁹⁸¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 367.

⁹⁸² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 399.

⁹⁸³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 367.

⁹⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 399. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. I, s. 259; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 505.

Hâris şehid düşmüştür.⁹⁸⁵ Ümmü Sâbit bt. Kays Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁹⁸⁶

3.2.8. Leylâ bt. Simâk

Ensar hanımları arasında yer alan Leylâ bt. Simâk'ın nesebi; Leylâ bt. Simâk b. Sâbit b. Süfyân b. Adî⁹⁸⁷ b. Amr b. İmruülkays b. Mâlik b. el-Ağar'dır.⁹⁸⁸ Leylâ, Ümmü Sâbit'in torunudur.⁹⁸⁹ Leylâ'nın evlenip evlenmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Leylâ bt. Simâk Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.⁹⁹⁰

3.2.9. Kebşe bt. Vâkîd

Ensar hanımları arasında yer alan Kebşe bt. Vâkîd'in nesebi; Kebşe bt. Vâkîd b. Amr b. Âmir b. Zeydümenât b. Mâlik b. el-Ağar'dır.⁹⁹¹ Kebşe'nin annesi Hind bt. Rühm b. Tarîf, Tay Kabilesi'ndendir.⁹⁹²

İki defa evlenen Kebşe, ilk evliliğini Hazrec Kabilesi'nden Revâha b. Sa'lebeb. İmruülkays b. Amr b. İmruülkays b. Mâlik b. el-Ağar ile yapmış⁹⁹³ ve bu evlilikten Abdullah⁹⁹⁴ ve Amre'yi dünyaya getirmiştir.⁹⁹⁵ Cahiliye döneminde okuma yazma bilenlerden olan Abdullah b. Revâha, Birinci ve İkinci Akabe biatlarında

⁹⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 399. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 483; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. I, s. 259; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 505.

⁹⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 251; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 427; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 367.

⁹⁸⁷ **Muhabber** ve **Üsdü'l-Ğâbe**'de "Cüşem" olarak geçmektedir. (İbn Habib, **Muhabber**, s. 421. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 392.)

⁹⁸⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375.

⁹⁸⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375.

⁹⁹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 305.

⁹⁹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377.

⁹⁹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377.

⁹⁹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 295.

⁹⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 597. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 164; İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. IV, s. 54; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 295.

⁹⁹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 635; İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 386.

bulunmuş, Bedir,⁹⁹⁶ Uhud, Hendek savaşlarına katılmış, Hudeybiye ve Kaza Umresinde yer almış,⁹⁹⁷ Hayber'in gelirlerini toplamak için görevlendirilmiş⁹⁹⁸ ve Mu'te'de şehid edilmiştir.⁹⁹⁹ Amre bt. Revâha, Ensar hanımları arasında yer almıştır.¹⁰⁰⁰ İkinci evliliğini Hazrec Kabilesi'nden Kays b. Şemmâs b. Mâlik b. İmruülkays ile yapan Kebşe bt. Vâkîd,¹⁰⁰¹ bu evlilikten Sabit b. Kays'ı dünyaya getirmiştir.¹⁰⁰² Resûlullah'ın (sas) hatibi olan Sâbit, Uhud, Hendek ve sonrasındaki bütün savaşlara katılmış,¹⁰⁰³ Yemâme'de şehid edilmiştir.¹⁰⁰⁴ Kebşe bt. Vâkîd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁰⁰⁵

3.2.10. Amre bt. Revâha

Ensar hanımları arasında yer alan Amre bt. Revâha'nın nesebi; Amre bt. Revâha b. Sa'lebeb. İmruülkays b. Amr b. İmruülkays b. Mâlik b. el-Ağar'dır.¹⁰⁰⁶ Ensar hanımlarından Kebşe bt. Vâkîd,¹⁰⁰⁷ Amre'nin annesidir.¹⁰⁰⁸ Abdullah b. Revâha, Amre'nin anne baba bir kardeşidir.¹⁰⁰⁹

---

⁹⁹⁶ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. I, s. 219. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 110; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 598; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 431; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 221; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 72.

⁹⁹⁷ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. II, s. 393. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 110; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 598.

⁹⁹⁸ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. II, s. 348. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 598.

⁹⁹⁹ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. II, s. 428. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 110; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 598; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 649; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 221; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 72.

¹⁰⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375.

¹⁰⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 295.

¹⁰⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 393; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 295.

¹⁰⁰³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 393.

¹⁰⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 395. Bkz. Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 163; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. X, s. 279.

¹⁰⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 420; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 386; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 295.

¹⁰⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375.

¹⁰⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377.

¹⁰⁰⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375.

¹⁰⁰⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375.

Hazrec Kabilesi'nden Beşîr b. Sa'd b. Sa'lebeb. Cülâs b. Zeyd b. Mâlik ile evlenen Amre bt. Revâha,¹⁰¹⁰ bu evlilikten en-Nu'man b. Beşîr ve Ümeyme (Übeyye) bt. Beşîr'i dünyaya getirdi.¹⁰¹¹ Câhiliye döneminde okuma yazma bilen Beşîr,¹⁰¹² İkinci Akabe Biatı'nda yer almış,¹⁰¹³ Bedir,¹⁰¹⁴ Uhud, Hendek ve diğer savaflara katılmış,¹⁰¹⁵ Hâlid b. Velîd komutasında katıldığı Aynüt'temr Savaşı'nda şehid edilmiştir.¹⁰¹⁶ Hz. Ebû Bekir'in halifeliğini ensardan kabul eden ilk kişi Beşîr b. Sa'd'dır.¹⁰¹⁷ Resûlullah'ın (sas) Medine'ye hicretinden sonra, ensardan dünyaya gelen ilk bebek olan Nu'man,¹⁰¹⁸ Resûlullah (sas) tarafından ağzına kuru hurma ezilerek verilmiş,¹⁰¹⁹ anne karnında ki saçının kesilmesi ve adına Akîka kurbanı kesilmesi istenmiştir.¹⁰²⁰ Mervân b. el-Hakem döneminde, Hıms valisi olan Nu'man, Hıms halkı tarafından öldürülmüştür.¹⁰²¹ Amre bt. Revâha Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁰²²

3.2.11. Ümeyme bt. Beşîr

Ensar hanımları arasında yer alan Ümeyme¹⁰²³ bt. Beşîr'in nesebi; Übeyye bt. Beşîr b. Sa'd b. Sa'lebeb. Cülâs b. Zeyd b. Mâlik el-Ağar'dır.¹⁰²⁴ Ensar

¹⁰¹⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 375.

¹⁰¹¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 603.

¹⁰¹² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 603.

¹⁰¹³ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c.II, s. 110. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 172; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. VI, s. 389.

¹⁰¹⁴ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 219. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 110.

¹⁰¹⁵ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 110. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 603; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 172; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. VI, s. 389; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. VII, s. 186.

¹⁰¹⁶ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 219. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 110. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 604; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. I, s. 242; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 172; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. VI, s. 389; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 442.

¹⁰¹⁷ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 110. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 172; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. VI, s. 389; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 442.

¹⁰¹⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. V, s. 387. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 276; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1496; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 346.

¹⁰¹⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. V, s. 387.

¹⁰²⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. V, s. 388.

¹⁰²¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. V, s. 391. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 409; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 347.

¹⁰²² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 375. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421.

¹⁰²³ Übeyye de denir. (İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 376. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 30.)

hanımlarından Amre bt. Revâha¹⁰²⁵ Ümeyye'nin annesi,¹⁰²⁶ Nu'man b. Beşîr, anne baba bir kardeşidir.¹⁰²⁷ Ümeyye'nin evlenip evlenmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümeyye bt. Beşîr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁰²⁸

3.2.12. Ümmü Eyyûb bt. Kays

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Eyyûb bt. Kays'ın nesebi; Ümmü Eyyûb bt. Kays b. Sa'd b. Kays b. Amr b. İmruülkays b. Mâlik b. el-Ağar'dır.¹⁰²⁹

Resûlullah'ı (sas) hicretten sonra Medine'de, evinde misafir eden, Hazrec Kabilesinin Neccâr Kolu'na mensup, Ebû Eyyûb el-Ensârî Hâlid b. Zeyd¹⁰³⁰ b. Küleyb b. Sa'lebeb. Abd b. Avf b. Ganm ile evlenen Ümmü Eyyûb,¹⁰³¹ bu evlilikten Amre bt. Ebû Eyyûb'ü dünyaya getirmiştir.¹⁰³² İkinci Akabe Biati,¹⁰³³ Bedir,¹⁰³⁴ Uhud, Hendek ve tüm savaflara katılan¹⁰³⁵ Yezîd b. Muâviye'nin İstanbul kuşatmasına yer alan, bu seferde şehid düşen, Ebû Eyyûb el-Ensârî, İstanbul'da meftundur.¹⁰³⁶ İki katlı evi bulunan Ebû Eyyûb, evinin üst katında Resûlullah'ı (sas)

¹⁰²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 376.

¹⁰²⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 375.

¹⁰²⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 376.

¹⁰²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 376. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 30.

¹⁰²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 376. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 30.

¹⁰²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 376. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421. krş. "Ümmü Eyyûb bt. Kays b. Amr b. İmruülkays el-Hazreciyye" olarak geçmektedir. Sa'd b. Kays hazfedilmiştir. (İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 425. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 362.)

¹⁰³⁰ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c.II, s. 153. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. I, s. 225; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 557; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 428; Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXXV, s. 331.

¹⁰³¹ Ebu'l-Abbas Muhammed b. Yezid el-Müberred, **el-Kâmil fi'l-Luga ve'l-Edeb**, thk. Muhammed Ebu'l-Fadl İbrahim, Kahire, Dâru'l-Fikr el-Arabiyye, 1997, c. IV, s. 40. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3469; İbn Abdilberr, **İstî'âb**, c. IV, s. 1925; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 260; Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXXV, s. 331; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ**, c. IV, s. 254; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 362.

¹⁰³² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 455.

¹⁰³³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 557. Bkz. el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 428.

¹⁰³⁴ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. I, s. 216. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 557.

¹⁰³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 557.

¹⁰³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 559. Bkz. el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 428.

misafir etmek istemiş fakat O, bunu kabul etmemiştir. Resûlullah'ı (sas) rahatsız etmekten çekinen Ebû Eyyûb,¹⁰³⁷ bir gece dökülen suyun alt kata inmesini engellemek için bu suyu eşi Ümmü Eyyûb ile beraber evlerinde yorgan olarak kullandıkları tek eşya olan kadifeyle temizlemişlerdir.¹⁰³⁸ Evinde misafir ettikleri yedi ay boyunca Resûlullah (sas)'e hizmet eden ve Ona yemek ikramında bulunan Ümmü Eyyûb, Resûlullah'ın (sas) ikram edilen yemeği yedikten sonra artan kısmını iade ettiğini ve kendilerinin de teberrük olsun diye Onun yediği yerden yediklerini¹⁰³⁹ Resûlullah'ın (sas) soğan ve sarımsak dışında¹⁰⁴⁰ hiçbir yemeği beğenmemelik yapmadığını belirtmiştir.¹⁰⁴¹ Ümmü Eyyûb'ün kızı Amre, Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁰⁴² Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümmü Eyyûb bt. Kays,¹⁰⁴³ O'ndan hadis rivayetinde bulunmuştur.¹⁰⁴⁴

3.2.13. Mendûs bt. Hallâd

Ensar hanımları arasında yer alan Mendûs¹⁰⁴⁵ bt. Hallâd'ın nesebi; Mendûs bt. Hallâd b. Süveyd b. Sa'lebeb. Amr b. Hârise b. İmruülkays b. Mâlik b. el-Ağar'dır.¹⁰⁴⁶ Mendûs'un babası Hallâd b. Süveyd, İkinci Akabe Biatı,¹⁰⁴⁷ Bedir,¹⁰⁴⁸

¹⁰³⁷ el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 468. Bkz. İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. III, s. 246.

¹⁰³⁸ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c.II, s. 153, 154. Bkz. Ebû Muhammed Abdurrahman b. Muhammed b. İdris b. el-Münziri et-Temimi İbn Ebî Hâtim, **el-Cerh ve't-Ta'dîl**, Beyrut, Dâru İhyâi't-Turâsî'l-Arabî, 1952, h. 1271, c. IX, s. 461.

¹⁰³⁹ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 154.

¹⁰⁴⁰ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 154. Bkz. Beyhakî, **Delâilü'n-Nübuvve**, c. II, s. 510.

¹⁰⁴¹ el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 468. Bkz. Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. VII, s. 299.

¹⁰⁴² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 455.

¹⁰⁴³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 376. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 251; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 425; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 362.

¹⁰⁴⁴ İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 459; Ebû Muhammed Mekkî b. Ebi Talib Hammeş b. Muhammed b. Muhtar el-Kaysi el-Keyrevani el-Endülüsî el-Kurtubi, **el-İbâne an Me'ani'l-Kıraât**, thk. Dr. Abdülfettah İsmail Şelbi, y.y., Dâru'n-Nehda Mısır li't-Tab' ve'n-Neşr, t.y., s. 113. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 260; Ebû Şâme el-Makdisi Ebu'l-Kasım Şihâbüddîn Abdurrahman b. İsmail b. İbrahim b. el-Makdîsî, **el-Mürşidü'l-Vecîz ilâ 'Ulûm tete'alleku bi'l-Kitâbi'l-'Azîz**, thk. Tayyar Altıkulaç, Beyrut, Dâru Sâdir, 1975, s. 83; Ebû'l Haccâc Cemâleddin Yûsuf b. Abdurrahman b. Yûsuf el-Mizzî, **Tuhfetü'l-Eşrâf bi Ma'rifeti'l-Etrâf**, thk. Abdüssamed Şerafettin, y.y., el-Mektebetü'l-İslâmiyye ve'd-Dâru'l-Kayyime, 1983, c. XIII, s. 68.

¹⁰⁴⁵ Sedûs olarak geçtiği de söylenir. (İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 476. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248.)

¹⁰⁴⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 376.

¹⁰⁴⁷ el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 431.

¹⁰⁴⁸ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. I, s. 219.

Uhud, Hendek ve Benî Kureyza Savaşına katılmış¹⁰⁴⁹ Benî Kureyza'da Yahudi bir kadının başına taş atması neticesinde şehid edilmiştir.¹⁰⁵⁰ Mendûs bt. Hallâd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁰⁵¹

3.2.14. Hûzeyle bt. Sâbit

Ensar hanımları arasında yer alan Hûzeyle bt. Sâbit'in; Hûzeyle bt. Sâbit b.Sa'lebeb. Cûlâs b. Zeyd b. Mâlik b. el-Ağar'dır.¹⁰⁵²

Üç evliliğini de Hazrec Kabilesi'ne mensup şahıslarla yapan Hûzeyle'nin ilk eşi, el-Hâris b. Sâbit b. Hâris b. Sa'lebeb. Cûlâs'dır.¹⁰⁵³ İkinci evliliğini Ebû Mes'ûd Ukbe b. Amr b. Sa'lebeb. Esîre b. Asîre b. Atıyye b. Hudâre ile yapan Hûzeyle, bu evliliğinden Beşîr'i dünyaya getirmiştir.¹⁰⁵⁴ Akabe Biati'na katılanların en küçüğü olan Ebû Mes'ûd Ukbe b. Amr, Uhud ve diğer savaşlara katılmış, Hz. Ali Siffin Savaşı'na giderken onu Kûfe'ye vali olarak tayin etmiştir.¹⁰⁵⁵ Hûzeyle üçüncü evliliğini ise, Abdurrahman b. Sâ'ide b. el-Eşyem b. Çüşem b. Kays b. Amr b. İmrûilkays b. Mâlik ile yapmıştır.¹⁰⁵⁶ Hûzeyle bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁰⁵⁷

¹⁰⁴⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. I, s. 602.

¹⁰⁵⁰ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. I, s. 219. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. I, s. 602; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 431.

¹⁰⁵¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 376. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 400; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 321.

¹⁰⁵² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 376.

¹⁰⁵³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 376. krş. **İsâbe**'de, İbn Sa'd 'dan rivayetle Hûzeyle'nin ilk eşi "Sâbit b. el-Hâris b. Sa'lebe b. Cûlâs" olarak geçmektedir. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 339.)

¹⁰⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 376. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 411; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 432.

¹⁰⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 412. Bkz. el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 432; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 432.

¹⁰⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 376. **İsâbe**'de, İbn Sa'd 'dan rivayetle Hûzeyle'nin ik evlilik yaptığı ve ikinci eşinin "Abdurrahman b. Sâ'ide" olduğu bilgisi yer almaktadır. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 339.)

¹⁰⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 376. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 412; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 339.

3.2.15. Üneyse bt. Sa'lebe

Ensar hanımları arasında yer alan Üneyse¹⁰⁵⁸ bt. Sa'lebe'nin nesebi; Üneyse bt. Sa'lebe. Zeyd b. Kays b. en-Nu'mân b. Mâlik b. el-Ağar'dır.¹⁰⁵⁹ Üneyse bt. Vâkîd b. Amr b. el-İtnâbe, Üneyse'nin annesidir.¹⁰⁶⁰

Hazrec Kabilesi'ne mensup es-Sâib b. Hallâd b. Süveyd ile evlenen Üneyse¹⁰⁶¹ bu evlilikten, Hallâd, Abdullah ve Emetullah'ı dünyaya getirmiştir.¹⁰⁶² Sohbeti bulunan es-Sâib, Resûlullah'dan (sas) hadis rivayet etmiş,¹⁰⁶³ Muâviye'nin Yemen valiliğini yapmıştır.¹⁰⁶⁴ Medineli tabiin arasında yer alan Hallâd,¹⁰⁶⁵ babası es-Sâib'den hadis rivayet etmiştir.¹⁰⁶⁶ Abdullah, babası es-Sâib'den hadis rivayet etmiştir.¹⁰⁶⁷ Üneyse bt. Sa'lebe Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁰⁶⁸

3.2.16. Ümmü Zeyd bt. es-Seken

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Zeyd bt. Seken'nin nesebi; Ümmü Zeyd bt. es-Seken b. Utbe b. Amr b. Hadîc b. Âmir b. Cüşem b. el-Hâris b. el-Hazrec'dir.¹⁰⁶⁹

Hazrec Kabilesinin Neccâr Kolu'na mensup Sürâka b. Ka'b b. Amr b. Abdüluzza b. Gaziiyye ile evlenen Ümmü Zeyd,¹⁰⁷⁰ bu evlilikten Su'dâ¹⁰⁷¹ ve Zeyd'i

---

¹⁰⁵⁸ Nüfeyse'de denir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 376. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 336.)

¹⁰⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 376.

¹⁰⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 376.

¹⁰⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 377. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 385.

¹⁰⁶² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 385.

¹⁰⁶³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 386. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 571; ez-Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 489; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 17.

¹⁰⁶⁴ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 17.

¹⁰⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 278.

¹⁰⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 278. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 571; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 17.

¹⁰⁶⁷ İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. V, s. 14.

¹⁰⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 376. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 224; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 37.

¹⁰⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 378.

dünyaya getirmiştir.¹⁰⁷² Sürâka b. Ka‘b , Bedir¹⁰⁷³ ve sonrasında ki bütün savaşlara katılmıştır.¹⁰⁷⁴ Ümmü Zeyd’in oğlu Zeyd Kâdisiyye’de, Cisrû Ebû Ubeyd Savaşı’nda şehid edilmiştir.¹⁰⁷⁵ Ümmü Zeyd bt. es-Seken Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.¹⁰⁷⁶

3.2.17. Karîbe bt. Zeyd

Ensar hanımları arasında yer alan Karîbe bt. Zeyd’in nesebi; Karîbe bt. Zeyd b. Abdürabbih b. Zeyd b. el-Hâris b. el-Hazrec’dir.¹⁰⁷⁷ Karîbe, ezanı rüyasında gören Abdullah b. Zeyd’in¹⁰⁷⁸ kardeşidir.¹⁰⁷⁹ Karîbe’nin evlenip evelenmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Karîbe bt. Zeyd Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.¹⁰⁸⁰

3.2.18. Kebşe bt. Sâbit

Ensar hanımları arasında yer alan Kebşe bt. Sâbit’in nesebi; Kebşe bt. Sâbit b. Hârise b. Sa‘lebeb. Cülâs b. Ümeyye b. Cüdâre b. Avf b. el-Hâris b. el-Hazrec’dir.¹⁰⁸¹ Selâme¹⁰⁸² bt. Hasan b. Abdullah b. Vehb b. Beşîr b. Nasr b. Suhb b.

---

¹⁰⁷⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 378. Bkz. İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. III, s. 560; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 397.

¹⁰⁷¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. III, s. 560.

¹⁰⁷² İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 378. Bkz. İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. III, s. 560; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 397.

¹⁰⁷³ Vâkıdî, **Kitâbü’l-Meğâzi**, c. I, s. 216. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretü’n-Nebeviyye**, c.II, s. 419; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 35.

¹⁰⁷⁴ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. III, s. 560. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti‘âb**, c. II, s. 580; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve’n-Nihâye**, c. VIII, s. 34.

¹⁰⁷⁵ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. III, s. 560. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma‘rifetü’s-Sahâbe**, , c. III, s. 1188; İbn Abdilberr, **İsti‘âb**, c. II, s. 553; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 501.

¹⁰⁷⁶ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 376. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbnu’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 449; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 397.

¹⁰⁷⁷ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 379.

¹⁰⁷⁸ Vâkıdî, **Kitâbü’l-Meğâzi**, c. I, s. 220. Bkz. İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. I, s. 234; el-Belâzurî, **Ensâbü’l-Eşraf**, c. I, s. 479.

¹⁰⁷⁹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 379. Bkz. İbnu’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; İbn Nâsırüddin **Tevzîhu’l-Müştebih**, c. VII, s.208.

¹⁰⁸⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 379. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbnu’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 380.

¹⁰⁸¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 379.

¹⁰⁸² İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 293.

Mâlik b. Gıtrîf b. Abd b. Sa'd , Kebşe'nin annesidir.¹⁰⁸³ Kebşe'nin evlenip evlenmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Kebşe bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁰⁸⁴

3.2.19. Mu'âze bt. Abdullah

Ensar hanımları arasında yer alan Mu'âze bt. Abdullah'ın nesebi; Mu'âze bt. Abdullah b. Amr b. Büzeyn¹⁰⁸⁵ b. Kays b. Adî b. Ümeyye b. Cüdâre'dir.¹⁰⁸⁶ Mu'âze'nin evlilik yapıp, yapmadığına dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Mu'âze bt. Abdullah Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁰⁸⁷

3.2.20. Ümmü'l-Hakem bt. Abdurrahman

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü'l-Hakem'in nesebi; Ümmü Hakîm bt. Abdurrahman b. Mes'ûd b. Sa'lebeb. Esîre b. Asîre b. Atıyye b. Hudâre'dir.¹⁰⁸⁸

Ümmü'l-Hakem bt. Abdurrahman, Hazrec Kabilesi'ne mensup Ebû Mes'ûd Ukbe b. Amr¹⁰⁸⁹ b. Sa'lebeb. Esîre b. Asîre b. Atıyye b. Hudâre ile evlenmiştir.¹⁰⁹⁰ Bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü'l-Hakem bt. Abdurrahman Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁰⁹¹

¹⁰⁸³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 379.

¹⁰⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 379. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 384; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 293.

¹⁰⁸⁵ Büzeyn Kaynaklarda farklılık arz etmektedir. Farlılık istinsah hatalarından kaynaklanmaktadır. İbn Habib, **Muhabber** adlı eserinde“Müzeyne” olarak geçmektedir.(İbn Habib, **Muhabber** s. 421); İbn Hacer, **el-İsâbe**, adlı eserinde“Mürre” olarak geçmektedir. (İbn Hacer, **el-İsâbe**,c. VIII, s. 316.)

¹⁰⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 379.

¹⁰⁸⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 379. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 421; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 316.

¹⁰⁸⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 379.

¹⁰⁸⁹ Ebû Mes'ûd Ukbe b. Amr hakkında bilgi, diğer onun eşi, Hüzeyle bt. Sâbit'in biyografisinde verilmiştir.

¹⁰⁹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 379. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 378.

¹⁰⁹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 379. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 422; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 438; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 378.

3.2.21. Nâile bt. er-Rebî

Ensar hanımları arasında yer alan Nâile bt. er-Rebî'nin nesebi; Nâile bt. er-Rebî b. Kays b. Âmir b. Abbâd b.el-Ebcer'dir.¹⁰⁹² Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Fâtıma bt. Amr b. Atıyye b. Hansâ b. Mezûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin, Nâile'nin annesidir.¹⁰⁹³ İkinci Akabe Biatı'nda bulunmuş, Bedir ve Uhud'da katılmış Abdullah b. er-Rebî,¹⁰⁹⁴ Nâile'nin anne baba bir kardeşidir.¹⁰⁹⁵

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup olan Evs b. Hâlid b. Kurt b. Kays b. Vehb b. Ka'b b. Mu'âviye b. Mâlik ile evlenen Nâile bt. er-Rebî,¹⁰⁹⁶ bu evlilikten Safvân'ı dünyaya getirmiştir. İbn Hacer, Evs b. Hâlid'i sahabe arasında saymıştır. Oğlu Safvân tabiîndendir.¹⁰⁹⁷ Nâile bt. er-Rebî Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁰⁹⁸

3.2.22. el-Fürey'a bt. Mâlik

Ensar hanımları arasında yer alan el-Fürey'a bt. Mâlik'in nesebi; el-Fürey'a bt. Mâlik b. Sinân b. Sa'lebeb. Ubeyd b. el-Ebcer'dir.¹⁰⁹⁹ Ensar hanımları arasında

---

¹⁰⁹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 379.

¹⁰⁹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 379. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 331.

¹⁰⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 610.

¹⁰⁹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 379. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 610; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 331.

¹⁰⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 379. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 331.

¹⁰⁹⁷ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 298. Bkz. Ebü'l-Hayr Şemsüddîn Muhammed b. Abdurrahman b. Muhammed es-Sehâvî, **et-Tuhfetü'l-Latife fi Târîhi'l-Medîneti's-Şerife**, Lübnan/Beyrut, el-Kütübü'l-İlmiyye, 1993, c. I, s. 201.

¹⁰⁹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 379. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 331.

¹⁰⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 380.

yer alan Üneyse bt. Ebû Hârice, el-Fürey'a'nın annesidir.¹¹⁰⁰ el-Fürey'a, Ebû Sa'îd el-Hudrî ile anne baba bir kardeş,¹¹⁰¹ Katâde b. en'Nu'mân ile anne bir kardeşdir.¹¹⁰²

İki defa evlenen el-Fürey'a, ilk evliliğini el-Hâris b. Hazrec'den Sehl b. Râfi b. Beşîr b. Amr ile, ikinci evliliğini ise Evs Kabilesi'ne mensup Sehl b. Beşîr b. Âmir b. Sevâd b. Zafer ile yapmış¹¹⁰³ ve bu evliliğinden Abdullah'ı dünyaya getirmiştir.¹¹⁰⁴

el-Fürey'a'nın Benî Hâris b. Hazrec'e mensup eşi,¹¹⁰⁵ kaçan kölesini yakalamak isterken, köle tarafından Tarafu'l-Kadûm denen yerde öldürülmüştür. Eşinin ölümünün ardından el-Fürey'a, kendisine bir nafaka, çocuklarına kalacak bir ev kalmadığını için ailesinin yanına taşınmak istemiş ve bu isteğini de Resûlullah'a (sas) bildirmiştir. Bu istek üzerine Resûlullah (sas), ilk el-Fürey'a'nın taşınmasına izin vermiş, fakat daha sonra "Farz olan bekleme süresi (4 ay 10 gün) (Bakara – 2/234) doluncaya kadar evinde kal" diyerek onun bu süre zarfında taşınmasına izin vermemiştir. Bu durum, Hz. Osman zamanında da benzer bir olayda emsal olarak kullanılmıştır.¹¹⁰⁶ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden el-Fürey'a bt.

---

¹¹⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 380. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 427; Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 354. krş. "Habîbe bt. Abdullah b. Ebî İbn Selûl" (İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1903. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 375; Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 354; Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXXV, s. 266; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XXIV, s. 11; İbn Kesîr, **et-Tekmil**, c. VI, s. 295; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 280.)

¹¹⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 380. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 427; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3421; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1903; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 322; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 375; Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 353.

¹¹⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 380. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 427; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 322.

¹¹⁰³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 380.

¹¹⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 309. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 120.

¹¹⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 380. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3421. (Kaynaklarda bu eşinin ismi açıkca zikredilmemesine karşın, el-Hâris b. el-Hazrec'e mensup olan tek eş Sehl b. Râfi olduğundan, olayda zikredilen eş, Sehl b. Râfi'dir.)

¹¹⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 380-381. Bkz. Ebû Muhammed Abdullah b. Abdirrahman b. el-Fazl ed-Dârimî, **Sünenü'd-Dârimî**, thk. Huseyn Süleym Esedü'd-Dârânî, Memleketü'l-A'rabiyyetü'l-Su'udiyye, Dârü'l-Me'anî li'n-Neşr ve't-Tezi',2000, c. III, s. 1469; Ebû Abdillâh Muhammed b. Yezîd Mâce el-Kazvîni, **Süneni İbn Mâce**, thk. Şua'yb el-Arnâvut, Adil Mürşid, Muhammed Kamil Karabelli, Abdullatif Harzullah, y.y., Dâru'r-Risâletü'l-Âlemiyye, 2009, c. III, s. 190, 191; İbn Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3421, 3422; Begavî, **Tefsîru'l-Begavî**, c. V, s.113; İbnü'l-Esîr, **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm**, c. I, s. 659; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 375; Mizzi,

Mâlik,¹¹⁰⁷ Rıdvan Biati'na katılmış¹¹⁰⁸ ve Resûlullah (sas)'den hadis rivayet etmiştir.¹¹⁰⁹

3.2.23. er-Rebâb bt. Hârise

Ensar hanımları arasında yer alaner-Rebâb bt. Hârise'nin nesebi; er-Rebâb bt. Hârise b. Sinân b. Ubeyd b. el-Ebcer'dir.¹¹¹⁰

Hazrec Kabilesi'ne mensup, Uhud Savaşı'na katılmış Küleyb b. Yisâf (Yesâf) b. Utbe b. Amr b. Hadîc b. Âmir b. Cüşem b. el-Hâris¹¹¹¹ ile evlenen er-Rebâb bt. Hârise,¹¹¹² bu evlilikten Dâvûd, İbrahim ve Sa'd e'yi dünyaya getirmiştir.¹¹¹³ er-Rebâb bt. Hârise Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹¹¹⁴

3.2.24. er-Rübeyyi bt. Hârise

Ensar hanımları arasında yer alan er-Rübeyyi bt. Hârise'nin nesebi; er-Rübeyyi bt. Hârise b. Sinân b. Ubeyd b. el-Ebcer'dir.¹¹¹⁵ er-Rübeyyi'nin evlenip evlenmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. er-Rübeyyi, ensar

---

Tehzîbu'l-Kemâl, c. XXXV, s. 267; ez-Zehabî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c.VIII, s. 116; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 280.

¹¹⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 380. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 246; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 375; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 280.

¹¹⁰⁸ Taberî, **Câmiu'l-Beyân**, c. V, s. 89. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1903; Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXXV, s. 266; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XXIV, s. 11; İbn Kesîr, **et-Tekmîl**, c. VI, s. 295; Celâleddîn Abdurrahman Ebû Bekr es-Suyûtî, **İs'âfü'l-Mübetta' bi-Ricâli'l-Muvatta'**, Mısır, el-Mektebetü't-Ticariyyetü'l-Kübra, t.y. s. 35.

¹¹⁰⁹ Ebû Bekir Ahmed b. Ebî Haysem, **et-Târîhu'l-Kebîr**, thk. Salah b. Fethi Hilal, Kahire, el-Farukü'l-Hadise, 2006, c. I, s. 177. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 337; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 322; İbn Kesîr, **et-Tekmîl**, c. VI, s. 295; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 280; Suyûtî, **İs'âfü'l-Mübetta'**, s. 35.

¹¹¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 382. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 422.

¹¹¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 410.

¹¹¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 382.

¹¹¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 410.

¹¹¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 382. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 422; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 240; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 281.

¹¹¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 382. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 422.

hanımlarında er-Rebâb bt. Hârise ile kardeşdir. Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden er-Rübeyyi bt. Hârise¹¹¹⁶ Ondan hadis rivayet etmiştir.¹¹¹⁷

3.2.25. Huleyde bt. Sâbit

Ensar hanımları arasında yer alan Huleyde bt. Sâbit'in nesebi; Huleyde bt. Sâbit b. Sinân b. Ubeyd b. el-Ebcer'dir.¹¹¹⁸

İki evlilik yapan Huleyde ilk evliliğini Hazrec Kabilesi'ne mensup Ka'b b. Amr b. el-İtnâbe ile yapmış¹¹¹⁹ ve bu evliliğinden Karaza b. Ka'b'ı dünyaya getirmiştir.¹¹²⁰ Huleyde'nin İbn Sa'd'ın **Tabakât**'ında geçen biyografisinde ikinci eşi olarak Abdullah b. Enes b. Seken b. Utbe b. Yesâf b. İnebe b. Amr b. Hadic b. Âmir b. Cüşem b. el-Hâris'in ismi geçmektedir.¹¹²¹ Bu bilgiyi başka kaynaklardan teyid edemedik. Huleyde'nin oğlu Karaza hakkında yaptığımız araştırmada, anne bir kardeşi Abdullah b. Üneys'ten¹¹²² bahsedilmektedir. Muhtemelen Huleyde'nin diğer eşi Abdullah b. Enes değil, Abdullah'ın babası Üneys'tir. Benî Selime'nin müttefikî Verebeoğullarına mensup olan Abdullah b. Enes Akabe Biatı'nda bulunmuş, Uhud ve Hendek savaşlarına katılmış, Resûlullah (sas)'den hadis rivayet etmiştir.¹¹²³ Resûlullah'dan (sas) hadis rivayetinde bulunan Karaza b. Ka'b, Uhud'da katılmış,

---

¹¹¹⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 382. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 422; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 240; Zebidî, **Tâcü'l-'arûs**, c. XXI, s. 46.

¹¹¹⁷ İbnu'l-Cevzî, **Keşfü Müşkili**, c. III, s. 269. Bkz. İbn Nâsırüddin **Tevzîhu'l-Müştebih**, c. IV, s. 137.

¹¹¹⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 382.

¹¹¹⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 382.

¹¹²⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 400. Bkz. Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, s. 164; Beğâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. V, s. 55; Hatîb el-Bağdâdî, **Tarîhu'l-Bağdâd**, c. I, s. 539; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 329; Ahmed b. Abdurrahman b. Muhammed b. el-Bennâ el-Sâ'âfî, **el-Fethu'r-Rabbânî li-Tertibi Müsnedi'l-İmâm Ahmed b. Hanbel eş-Şeybânî ve Me'ahu Buluğu'l-Emânî min Esrari'l-Fethi'r-Rabbânî**, Beyrut, Dâru İhyâi't-Turâsi'l-Arabî, t.y., c. VII, s. 124.

¹¹²¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 382.

¹¹²² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 400. Bkz. Beğâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. V, s. 55; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 329; Ahmed b. Abdurrahman el-Bennâ, **el-Fethu'r-Rabbânî**, c. VII, s. 124.

¹¹²³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 450, 451.

Kûfe'ye yerleşmiş ve orada vefat etmiştir.¹¹²⁴ Huleyde bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹¹²⁵

3.2.26. Ümmü Sâbit bt. Sâbit

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sâbit bt. Sâbit'in nesebi; Ümmü Sâbit bt. Sâbit b. Sinân b. Ubeyd b.el-Ebcer'dir.¹¹²⁶ Ensar hanımlarından Huleyde bt. Sâbit,¹¹²⁷ Ümmü Sâbit'in kız kardeşidir. Ümmü Sâbit bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹¹²⁸

3.2.27. Kebşe bt. Râfi

Ensar hanımları arasında yer alan Kebşe bt. Râfi'nin nesebi; Kebşe bt. Râfi b. Mu'âviye b. Ubeyd b. el-Ebcer'dir.¹¹²⁹ Kebşe'nin annesi, Ümmü'r-Rebî bt. Mâlik b. Âmir b. Führeyre b. Beyâda'dır.¹¹³⁰ Kebşe'nin künyesi Ümmü Sa'd'dır.¹¹³¹

Evs Kabilesi'nden Mu'âz b. en-Nu'mân b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel ile evlenen Kebşe bt. Râfi, bu evlilikten Sa'd b. Mu'âz,¹¹³² Amr b. Mu'âz,¹¹³³ İyâ, Evs, Akreb¹¹³⁴ ve Ümmü Hizâm'ı dünyaya getirmiştir.¹¹³⁵ Müslüman olmasıyla

¹¹²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 401. Bkz. Beğâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. V, s. 55; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 329.

¹¹²⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 382. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 422; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 239; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 106.

¹¹²⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 422.

¹¹²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 382.

¹¹²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 422; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 366.

¹¹²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 422. krş. "Kebşe bt. Râfi b. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ubeyd b. el-Ebcer", İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1906. Bkz. es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XXIV, s. 239; "Kebşe bt. Râfi b. Ubeyd b. Sa'lebe b. el-Ebcer", İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 294.

¹¹³⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383.

¹¹³¹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzi**, c. I, s. 364. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 422; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1938; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 451; Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 287; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ**, c. I, s. 175; Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. IV, s. 229.

¹¹³² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 488. Bkz. İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 385; Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 356; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. I, s. 219; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 70.

¹¹³³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 505.

¹¹³⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 338.

Abdüleşheloğulları'nın tamamının Müslüman olmasına vesile olan Sa'd b. Mu'âz,¹¹³⁶ Bedir, Uhud, Hendek savaşlarına katılmış, Kureyzaoğulları hakkındaki hükmü vermiş ve Hendek Savaşı'nda aldığı yara neticesinde şehid olmuştur.¹¹³⁷ Bedir Savaşı'na katılan Amr b. Mu'âz,¹¹³⁸ Uhud Savaşı'nda şehid edilmiştir.¹¹³⁹ Kebşe bt. Râfi, iki oğlu Sa'd ve Amr'dan sonra vefat etmiştir. Uhud'dan dönen askerleri karşılamaya giden Kebşe, Resûlullah'ı (sas) görünce "Seni sağ salim gördüm ya müsibet teğet geçmiş sayılır." demiş ve Onu gördüğüne sevindiğini belirtmiştir. Oğlu Amr'ın şehadet haberini alan Kebşe, Resûlullah'ın (sas) "Ey Ümmü Sa'd! Müjdeler olsun ve onların ailelerine de müjde ver ki, ölülerinin hepsi birlikte cennettedir." Müjdesinden sonra yaşadığı büyük acıya rıza göstermiş ve Resûlullah'dan (sas) dua istemiştir.¹¹⁴⁰ Oğlu Sa'd b. Mu'âz'ın şehadet haberini alan Kebşe, oğlu için ağıt yakmaya başlamış, bunu duyan Resûlullah (sas), "Bütün ağıtçı kadınlar yalan söyler, ancak Sa'd b. Mu'âz'a ağlayan hariçtir."¹¹⁴¹ diyerek Sa'd'ı vefatından sonra kahramanlıklarından dolayı övmüştür. Kebşe'nin kızı Akreb, ensar hanımları arasında yer alır.¹¹⁴² Kebşe bt. Râfi Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹¹⁴³

¹¹³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383.

¹¹³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 489.

¹¹³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 489, 491, 502. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. III, s. 1241; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 602; İbn Cevzî, **el-Muntazam**, c. III, s. 243; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 356; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XV, s. 95; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 70; Aynî, **Umdetü'l-Kârî**, c. XVI, s. 267.

¹¹³⁸ Vâkidi, **Kitâbü'l-Meğâzi**, c. I, s. 212. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 505; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. IV, s. 2014; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1201; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. I, s. 219.

¹¹³⁹ Vâkidi, **Kitâbü'l-Meğâzi**, c. I, s. 350. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 505; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 267; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. IV, s. 2014; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1201; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Esrâf**, c. I, s. 566; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. I, s. 219.

¹¹⁴⁰ Vâkidi, **Kitâbü'l-Meğâzi**, c. I, s. 364. Bkz. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. IV, s. 229.

¹¹⁴¹ İbn Hişâm, **es-Siretu'n-Nebeviyye**, c. III, s. 346.

¹¹⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 338.

¹¹⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 422; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 356; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. I, s. 219; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 68.

3.2.28. Su'âd bt. Râfi

Ensar hanımları arasında yer alan Su'âd bt. Râfi'nin nesebi; Su'âd bt. Râfi b. Mu'âviye b. Ubeyd b. el-Ebcer'dir.¹¹⁴⁴ Su'âd'nin annesi, Ümmü'r-Rebî bt. Mâlik b. Âmir b. Fûheyre b. Beyâda'dır.¹¹⁴⁵ Su'âd bt. Râfi, Kebşe bt. Râfi ile anne baba bir kız kardeşidir.¹¹⁴⁶

Su'âd bt. Râfi, Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'ndan Zürâre b. Uduş b. Ubeyd b. Sa'lebeb. Ganm b. Mâlik ile evlenmiş ve bu evlilikten, Ebû Ümâme Es'ad,¹¹⁴⁷ Sa'd,¹¹⁴⁸ Rûveybe (Zuğaybe),¹¹⁴⁹ Mes'ûd ve el-Fürey'a'yı dünyaya getirmiştir.¹¹⁵⁰ Medinelilerden ilk Müslüman olan kişi olan Es'ad b. Zürâre, Birinci ve İkinci Akabe Biatı'na katılmış, Resûlullah'ın (sas) seçtiği on iki temsilciden biri olmuş,¹¹⁵¹ Medinede ilk Cuma namazını kıldırması¹¹⁵² ve Mescid-i Nebevi'nin inşaatı esnasında hastalanarak vefat etmiştir.¹¹⁵³ Sa'd b. Zürâre'nin Müslümanlığı konusunda şüphe olmakla¹¹⁵⁴ birlikte Sahabe olduğuna dair rivayet mevcuttur.¹¹⁵⁵ Su'âd bt. Râfi Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹¹⁵⁶

¹¹⁴⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383.

¹¹⁴⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383.

¹¹⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383.

¹¹⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 675. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 159; Ebû Abdullah Muhammed b. İshak b. Muhammed b. Yahya b. Mende, **Fethü'l-Bâb fi'l-Künâ ve'l-Elkâb**, thk. Ebu Kuteybe Nazar, Muhammed el-Faryabi, Riyad, Mektebetü'l-Kûfe, 1996, s. 87; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1600; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 186.

¹¹⁴⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 331.

¹¹⁴⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 446. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 150.

¹¹⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383.

¹¹⁵¹ İbn Hişâm, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c. II, s. 79. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 675-679; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1600; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 186; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 208.

¹¹⁵² İbn Hişâm, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c. II, s. 85. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 676; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 267; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 208.

¹¹⁵³ İbn Hişâm, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c. II, s. 79. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 675-679; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. I, s. 280; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1600; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 186; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 209.

¹¹⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 331. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 591; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 49.

¹¹⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 331. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 50.

¹¹⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242.

3.2.29. Ümmü'l-Hubâb el-Fürey'a bt. el-Hubâb

Ensar hanımları arasında yer alan el-Fürey'a bt. Hubâb'ın nesebi; el-Fürey'a bt. Hubâb b. Râfi b. Mu'âviye b. Ubeyd b. el-Ebcer'dir.¹¹⁵⁷

İki evlilik yapan el-Fürey'a bt. Hubâb, ilk evliliğini Hazrec Kabilesi'ne mensup, Mes'ûd b. Halde b. Âmir b. Zürayk b. Âmir¹¹⁵⁸ ile, ikinci evliliğini ise Evs Kabilesi'ne mensup Mürey b. Simâk b. Atîk b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel ile yapmıştır.¹¹⁵⁹ el-Fürey'a'nın ilk eşi Mes'ûd b. Halde, Bedir Savaşı'na katılmış,¹¹⁶⁰ Bi'r-i Ma'ûne Vakası'nda şehid edilmiştir.¹¹⁶¹ el-Fürey'a ilk evliliğinden ensar hanımları arasında sayılan Habîbe bt. Mes'ûd¹¹⁶² ve Yezîd b. Mes'ûd'u dünyaya getirmiştir.¹¹⁶³ el-Fürey'a bt. Hubâb Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹¹⁶⁴

3.2.30. Akreb bt. es-Seken

Ensar hanımları arasında yer alan Akreb bt. es-Seken'nin nesebi; Akreb bt. es-Seken b. Râfi b. Mu'âviye b. Ubeyd b. el-Ebcer'dir.¹¹⁶⁵

Hazrec Kabilesi'ne mensup, Uhud Savaşı'na katılan Sâbit b. Süheyb b. Kürz b. Abdümenât b. Amr b. Gayyân b. Sa'lebe b. Tarif b. el-Hazrec el-Sâ'ide¹¹⁶⁶ ile

¹¹⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383.

¹¹⁵⁸ Mes'ûd b. Halde'nin biyografisinde eşi, "el-Fâri'a bt. el-Hubâb b. er-Rebî b. Râfi b. Mu'âviye b. Ubeyd b. el-Ebcer" olarak geçmektedir. Kızları Habîbe'nin biyografisinde de aynı şekilde geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 661. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 400.) Farklılık istinsah hatasından kaynaklanmaktadır.

¹¹⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383.

¹¹⁶⁰ Vâkıdî, **Kitâbü'l Meğâzî**, c. I, s. 224. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c.II, s. 417; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 661; İbn Ebi Asım, **el-Âhâd ve'l-Mesânîc**. III, s. 403; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1392.

¹¹⁶¹ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1392.

¹¹⁶² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 400.

¹¹⁶³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 661.

¹¹⁶⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 422; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 374; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 279; Zebidî, **Tâcü'l-'arûs**, c. XXI, s. 486.

¹¹⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 384.

¹¹⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 419. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 199; Mâkûlâ, **el-İkmâlü**, c. VI, s. 284; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. X, s. 281; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 507.

evlenen Akreb bt. es-Seken¹¹⁶⁷ bu evlilikten Sehle'yi dünyaya getirmiştir.¹¹⁶⁸ Akreb bt. es-Seken Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹¹⁶⁹

3.2.31. Mendûs bt. Amr

Ensar hanımları arasında yer alan Medûs bt. Amr'ın nesebi; Mendûs bt. Amr b. Huneys¹¹⁷⁰ b. Levzân b. Abdüvüd b. Zeyd b. Sa'lebe b. el-Hazrec b. Sâ'ide'dir.¹¹⁷¹ Ensar hanımlarından Hint bt. el-Münzir,¹¹⁷² Mendûs bt. Amr'ın annesidir.¹¹⁷³ İkinci Akabe Biati'nda bulunup, ensardan kavminin temsilcisi olarak seçilen, Bedir ve Uhud'da katılan ve Bi'r-i Ma'ûne'de şehid düşen el-Münzir bt. Amr,¹¹⁷⁴ Medûs'un anne baba bir kardeşidir.¹¹⁷⁵

Mendûs bt. Amr, Hazrec Kabilesi'ne mensup Mahled b. Sâmit b. Niyâr b. Levzân b. Abdüvüd b. Zeyd b. Sa'lebe evlenmiş ve bu evlilikten Mesleme b. Mahled'i dünyaya getirmiştir.¹¹⁷⁶ Resûlullah (sas), Medine'ye hicret ettiğinde dört yaşında olan Mesleme, O vefat ettiğinden on dört yaşındaydı.¹¹⁷⁷ Hadis rivayetinde bulunan Meslem, Mısır ve Mağrib'e ikisine birden hükmeden ilk kişi olmuştur.¹¹⁷⁸ Mendûs bt. Amr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹¹⁷⁹

---

¹¹⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 384.

¹¹⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 419. (Ümmü Akreb bt. Seken b. Râfi b. Mu'âviye b. Ubeyd b. el-Ebcer b. Avf b. el-Hâris b. Hazrec, olarak geçmektedir.)

¹¹⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 384. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 241.

¹¹⁷⁰ "Hubeyş" olarak geçmektedir. (Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 168. Bkz. İbn Asâkir, **Târîhu Dimeşk**, c. LVIII, s. 56.)

¹¹⁷¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 384.

¹¹⁷² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 405.

¹¹⁷³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 384.

¹¹⁷⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 625.

¹¹⁷⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 384. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 625; İbn Habib, **Muhabber**, s. 422; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 400; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 321.

¹¹⁷⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 384. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 168; İbn Asâkir, **Târîhu Dimeşk**, c. LVIII, s. 56.

¹¹⁷⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IX, s. 509. Bkz. Buhârî, **et-Târîhu'l-Evsat**, c. I, s. 31.

¹¹⁷⁸ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 92.

¹¹⁷⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 384. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 168; İbn Habib, **Muhabber**, s. 422; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 400; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 321.

3.2.32. Selmâ bt. Amr b. Huneys

Ensar hanımları arasında yer alan Selmâ bt. Amr'ın nesebi; Selmâ bt. Amr b. Huneys¹¹⁸⁰ b. Levzân b. Abdüvüd b. Zeyd b. Sa'lebeb. el-Hazrec b. Sâ'ide'dir.¹¹⁸¹ Ensar hanımlarından Hint bt. el-Münzir,¹¹⁸² Selmâ'nın annesidir.¹¹⁸³ Selmâ, ensar hanımlarından Mendûs bt. Amr ve sahâbeden el-Münzir b. Amr ile anne baba bir kardeştir.¹¹⁸⁴

Evs Kabilesi'ne mensup Ukbe b. Râfi b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel ile evlenen Selmâ bt. Amr,¹¹⁸⁵ bu evlilikten, Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümmü Sa'd bt. Ukbe ve Havle bt. Ukbe'yi dünyaya getirmiştir.¹¹⁸⁶ Ukbe b. Râfi, Resûlullah'den (sas) rivayette bulunmuştur.¹¹⁸⁷ Rüyasında Ukbe b. Râfi'nin evinde olduğunu ve burada kendisine Medine'nin güzel hurmalarından ikram edildiğini gören Resûlullah'ın (sas) "bu rüyayı derecemizin yükselmesine ve dinimizin güzel oluşuna" yordüğünü bildirmiştir.¹¹⁸⁸ Selmâ bt. Amr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹¹⁸⁹

---

¹¹⁸⁰ "Hubeyş" olarak geçmektedir. (İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 184.)

¹¹⁸¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 384.

¹¹⁸² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 405.

¹¹⁸³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 384. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 381.

¹¹⁸⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 384.

¹¹⁸⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 384. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 381.

¹¹⁸⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 340.

¹¹⁸⁷ Ebu'l-Hüseyn Abdülbaki b. Merzuk b. Vasık el-Bağdâdî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, thk. Salâh b. Salim el-Mısrati, Medine, Mektebetü'l-Ğurebâi'l-Eseriyye, 1418, c. II, s. 275. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. IV, s. 2160; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 428.

¹¹⁸⁸ Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. IV, s. 2159. Bkz. Beyhakî, **Delâilü'n-Nübuvve**, c. VI, s. 337; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. I, s. 712; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 428.

¹¹⁸⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 384. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 422; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242; İbnu'l-Esrîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 312; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 381.

3.2.33. el-Fürey'a bt. Hâlid

Ensar hanımları arasında yer alan el-Fürey'a bt. Hâlid'in nesebi; el-Fürey'a bt. Hâlid b. Huneys¹¹⁹⁰ b. Levzân b. Abdüvüd b. Zeyd b. Sa'lebeb. el-Hazrec b. Sâ'ide'dir.¹¹⁹¹ el-Fürey'a'nın künyesi Ümmü Hassân'dır.¹¹⁹² Hazrec Kabilesi'nden Hind bt. el-Eber b. Vehb b. Amr b. Vakş b. Sa'lebeb. Tarîf, el-Fürey'a'nın annesidir.¹¹⁹³

Benî Neccâr'dan Sâbit b. el-Münzir b. Harâm b. Amr b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik ile evlenen el-Fürey'a bt. Hâlid,¹¹⁹⁴ bu evlilikten Hassân b. Sâbit'i dünyaya getirmiştir.¹¹⁹⁵ Medineli ilk Müslümanlar arasında yer alan Hassân b. Sâbit, Resûlullah'ın (sas) şairlerinden olup, savaflara katılmamıştır.¹¹⁹⁶ el-Fürey'a bt. Hâlid Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹¹⁹⁷

3.2.34. Ümmü Şerîk bt. Hâlid

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Şerîk bt. Hâlid'in nesebi; Ümmü Şerîk bt. Hâlid b. Huneys b. Levzân b. Abdüvüd b. Zeyd b. Sa'lebeb. el-Hazrec b. Sâ'ide'dir.¹¹⁹⁸ Hazrec Kabilesi'nden Hind bt. el-Eber b. Vehb b. Amr b. Vakş b.

---

¹¹⁹⁰ Sibt İbnu'l-Cevzî'nin **Mir'âtü'z-Zamân**, adlı eserinde "Hubeyş" olarak geçmektedir. (Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 165. Bkz. Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. VI, s. 17; İbn Hacer, **Tehzîbü't-Tehzîb**, c. II, s. 247.)

¹¹⁹¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 385.

¹¹⁹² Nisâbü'rî, **el-Müstedrak a'les-Sahîhayn**, c. III, s. 553. Bkz. İbn Asâkir, **Târîhu Dimesşk**, c. XII, s. 379; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 246; İbn Hacer, **Fethu'l-Bârî**, c. I, s. 305; Bedreddîn Aynî, **Umdetü'l-Kârî**, c. XIX, s. 91;

¹¹⁹³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 385.

¹¹⁹⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 385.

¹¹⁹⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 385. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 341; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 165; Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. I, s. 156; Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. VI, s. 17; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. VI, s. 171; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 279; İbn Hacer, **Tehzîbü't-Tehzîb**, c. II, s. 247. krş. Hassâ b. Sâbit'in annesinin Amr b. Huneys ve Hâlid b. Huneys'in kız kardeşi, "el-Fürey'a bt. Huneys b. Levzân b. Abdüvüd b. Zeyd b. Sa'lebe b. Hazrec b. Sâ'ide" olduğuna dair rivayet mevcuttur. (İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 385.)

¹¹⁹⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 372. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 165;

¹¹⁹⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 385. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 246; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 279.

¹¹⁹⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 385.

Sa'lebeb. Tarîf, Ümmü Şerîk'in annesidir.¹¹⁹⁹ Ensar hanımlarında el-Fürey'a bt. Hâlid, Ümmü Şerîk'in anne baba bir kardeşidir.¹²⁰⁰

Evs Kabilesi'nden Enes b. Râfi b. İmruülkays b. Zeyd b. Abdüleşhel ile evlenen Ümmü Şerîk,¹²⁰¹ bu evlilikten, Uhud Savaşı'na katılan Şerîk'i,¹²⁰² ensar hanımlarından Ümmü İyâs'ı¹²⁰³ ve Bedir¹²⁰⁴ ve Uhud'a katılıp, Uhud'da şehid olan¹²⁰⁵ el-Hâris'i¹²⁰⁶ dünyaya getirmiştir.¹²⁰⁷ Resûlullah'ın (sas) ensardan karşılaşp İslâm'a davet ettiği ilk grupta yer alan Ebü'l-Hayser¹²⁰⁸ Enes b. Râfi, bu daveti kabul etmemiştir.¹²⁰⁹ Ümmü Şerîk bt. Hâlid Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹²¹⁰

3.2.35. Mendûs bt. Ubâde

Ensar hanımları arasında yer alan Mendûs bt. Ubâde'nin nesebi; Mendûs bt. Ubâde b. Düleym b. Hârise b. Ebû Hazîme b. Sa'lebeb. Tarîf b. el-Hazrec el-Sâ'ide'dir.¹²¹¹ Ensar hanımlarından Amre es-Sâlise bt. Mes'ûd b. Kays b. Amr b. Zeydümenat b. Adî b. Amr b. Mâlik b. en-Neccâr¹²¹² Mendûs'un annesidir.¹²¹³ Mendûs, Sa'd b. Ubâde¹²¹⁴ ve Leylâ bt. Ubâde ile anne baba bir kardeşir.¹²¹⁵

¹¹⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 385.

¹²⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 385.

¹²⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 385. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 415.

¹²⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 284.

¹²⁰³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 339.

¹²⁰⁴ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 213. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c.II, s. 403; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 506; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 658.

¹²⁰⁵ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 350. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c.III, s. 169; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 506; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 566.

¹²⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 506.

¹²⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 385. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 422; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 415.

¹²⁰⁸ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c.II, s. 78. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 507.

¹²⁰⁹ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 390.

¹²¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 385. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 422; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 460; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 415.

¹²¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 385.

¹²¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 456.

¹²¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 385.

¹²¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 680.

Sahabe arasında sayılan, Hazrec Kabilesi'ne mensup Simâk b. Sâbit b. Süfyân b. Adî b. Amr b. İmruülkays b. Mâlik b. Sa'lebeb. Ka'b b. el-Hazrec b. el-Hâris¹²¹⁶ ile evlenen Mendûs bt. Ubâde,¹²¹⁷ bu evlilikten Uhud Savaşı'na katılmış Sâbit b. Simâk'ı¹²¹⁸ dünyaya getirmiştir.¹²¹⁹ Mendûs bt. Ubâde Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹²²⁰

3.2.36. Leylâ bt. Ubâde

Ensar hanımları arasında yer alan Leylâ bt. Ubâde'nin nesebi; Leylâ bt. Ubâde b. Düleym b. Hârise b. Ebû Hazîme b. Sa'lebeb. Tarîf b. el-Hazrec el-Sâ'ide'dir.¹²²¹ Ensar hanımlarından Amre es-Sâlise bt. Mes'ûd b. Kays b. Amr b. Zeydümenat b. Adî b. Amr b. Mâlik b. en-Neccâr¹²²² Leylâ'nın annesidir.¹²²³ Leylâ, Sa'd b. Ubâde¹²²⁴ ve Mendûs bt. Ubâde ile anne baba bir kardeştir.¹²²⁵

Leylâ bt. Ubâde, Hazrec Kabilesi'ne mensup Hallâd b. Süveyd¹²²⁶ b. Sa'lebeb. Amr b. Hârise b. İmruülkays b. Mâlik b. Sa'lebeb. Ka'b b. el-Hazrec b. el-Hâris ile evlenmiş¹²²⁷ ve bu evlilikten el-Hakem'i¹²²⁸ ve es-Sâib'i dünyaya getirmiştir.¹²²⁹ Resûlullah (sas)'den hadis rivayet eden es-Sâib b. Hallâd,¹²³⁰ Hz.

¹²¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 385.

¹²¹⁶ es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XV, s. 273.

¹²¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 385.

¹²¹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 399. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 505.

¹²¹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 385. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 399.

¹²²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 385. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 423; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 400; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 321.

¹²²¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 385.

¹²²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 456.

¹²²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 386.

¹²²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 680.

¹²²⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 385.

¹²²⁶ Hallâd b. Süveyd hakkında bilgi, kızı Mendûs bt. Hallâd'ın biyografisinde bilgi bulunmaktadır.

¹²²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 602. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 386.

¹²²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 602.

¹²²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 602. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 386; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 385; Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, s. 163; İbn Abdilberr, **İstî'âb**, c. I, s. 571; Moğolday b. Kılıç, **İkmâlü Tezhîbu'l-Kemâl fi Esmâi'r-Ricâl**, c. V, s. 201.

¹²³⁰ Beğâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. III, s. 182. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. III, s. 1372; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 489.

Ömer tarafından Yemen'e vali olarak atanmıştır.¹²³¹ Leylâ bt. Ubâde Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹²³²

3.2.37. Fûkeyhe bt. Ubeyd

Ensar hanımları arasında yer alan Fûkeyhe bt. Ubeyd'in nesebi; Fûkeyhe bt. Ubeyd b. Düleym b. Hârise b. Ebû Hazîme b. Sa'lebeb. Tarîf b. el-Hazrec b. Sâ'de'dir.¹²³³

Fûkeyhe, amcasının oğlu Sa'd b. Ubâde b. Düleym ile evlenmiş¹²³⁴ ve bu evlilikten Kays,¹²³⁵ Ümâme¹²³⁶ ve Sedûs'u dünyaya getirmiştir.¹²³⁷ Cesareti ve cömertliği ile tanınan Sa'd b. Ubâde, Akabe'de on iki temsilciden biri olarak seçilmiş¹²³⁸ Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlarda hem malıyla,¹²³⁹ hem canıyla Resûlullah'ın (sas) yanında yer almıştır.¹²⁴⁰ Kavminin lideri olan Sa'd, cömertliği ve ikramlarıyla meşhur bir sahabedir.¹²⁴¹ Suffe Ehlinde seksen kişiye her gece yemek ikramında bulunan Sa'd,¹²⁴² Resûlullah'ın (sas) hangi eşinin evinde kalıyorsa o eve de her akşam büyük bir kase yemek göndermiştir.¹²⁴³ Resûlullah'ın (sas) vefatından sonra Benî Sâ'de gölgeğinde ensar tarafından biat edilecekken Hz. Ömer ve Hz.

¹²³¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. V, s. 385.

¹²³² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 386. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 423; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 393; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 305.

¹²³³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 386.

¹²³⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 386. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 377; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 282.

¹²³⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 386. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 680; İbn Sa'd, **Tabakât**, c. V, s. 393; Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, s. 167; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1289; Hatîb el-Bağdâdî, **Târîhu'l-Bağdâd**, c. I, s. 529; İbn Asâkir, **Târîhu Dimeşk**, c. XLIX, s. 399; Sıbt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 464; Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXIV, s. 41; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 377; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 282.

¹²³⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 386. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 680. kz.

¹²³⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 680.

¹²³⁸ İbn Habib, **Muhabber**, s. 277. Bkz. el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 443; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 111; İbn Asâkir, **Târîhu Dimeşk**, c. XX, s. 239; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 450; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 55.

¹²³⁹ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 72, 390. Bkz. Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 198.

¹²⁴⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 681. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 594.

¹²⁴¹ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 198. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 681.

¹²⁴² İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 56.

¹²⁴³ İbn İshak, **Siyer-i İbn-i İshak**, s. 355.

Ebû Bekir tarafından engellenen Sa'd, Hz. Ebu Bekir'e biat etmemiş, Hz. Ömer zamanında Şam'a yerleşmiş ve Havrân'da vefat etmiştir.¹²⁴⁴ Babası gibi cömertliği ve zekasıyla tanınan Kays b. Sa'd,¹²⁴⁵ Ebû Ubeyde b. el-Cerrâh komutasında katıldığı bir seriyyede, şiddetli bir açlıkla karşı karşıya kalan askerleri, borç karşılığı aldığı develerle doyurmuş¹²⁴⁶ ve bu hareketi babası Sa'd tarafından dört hurma bahçesi verilerek ödüllendirilmiştir.¹²⁴⁷ Resûlullah (sas) "O cömertlik evinde büyümüştür" diyerek,¹²⁴⁸ Sa'd ve ailesinin ne kadar cömert olduklarını dile getirmiştir. Hz. Ali tarafından Mısır valiliğine atanan Kays,¹²⁴⁹ Muaviye'nin kendi yanına çekme çabalarına ve hilelerine rağmen, şehid edilinceye kadar Hz. Ali'nin yanından ayrılmamış, o vefat edince Medine'ye dönmüştür.¹²⁵⁰ Fûkeyhe bt. Ubeyd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹²⁵¹

3.2.38. Gaziyye bt. Sa'd

Ensar hanımları arasında yer alan Gaziyye¹²⁵² bt. Sa'd'ın nesebi; Gaziyye bt. Sa'd b. Halîfe b. el-Eşref b. Ebû Hazîme b. Sa'lebeb. Tarîf b. el-Hazrec b. Sâ'ide'dir.¹²⁵³ Gaziyye'nin babası Sa'd b. Halîfe, Uhud Savaşı'na katılmış,¹²⁵⁴

---

¹²⁴⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 683-684. Bkz. el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 440; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 599; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 86.

¹²⁴⁵ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1289. Bkz. Hafîb el-Bağdâdî, **Târîhu'l-Bağdâd**, c. I, s. 529; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. III, s. 497, 498; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 532; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 360.

¹²⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 394, 395.

¹²⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 395.

¹²⁴⁸ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. III, s. 8, 9. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 396; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 465; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 360.

¹²⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 397, 398. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1280; İbn Asâkir, **Târîhu Dimesk**, c. XLIX, s. 400; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. III, s. 498; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 361.

¹²⁵¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 386. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 377; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 282.

¹²⁵² İbn Habib'nın **Muhabber** adlı eserinde "A'diyye" olarak geçmektedir. (İbn Habib, **Muhabber**, s. 423.)

¹²⁵³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 386. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 418; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 199.

¹²⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 418. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 289; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 44.

Kadisîye savaşında şehid edilmiştir.¹²⁵⁵ Kudâ'a kabilesinden Selmâ bt. Âzib b. Hâlid b. el-Eceş, Gaziyye'nin annesidir.¹²⁵⁶

Ensar'ın liderlerinden Hazrec Kabilesi'ne mensup Sa'd b. Ubâde ile evlenen Gaziyye bt. Sa'd,¹²⁵⁷ bu evlilikten Sa'îd,¹²⁵⁸ Muhammed ve Abdurrahman'ı dünyaya getirmiştir.¹²⁵⁹ Hz. Ali tarafında Yemen'e vali olarak tayin edilen Sa'îd b. Sa'd,¹²⁶⁰ sahâbeden sayılmış ve Resûlullah (sas)'den hadis rivayet etmiştir.¹²⁶¹ Gaziyye bt. Sa'd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹²⁶²

3.2.39. Kebşe bt. Abdumr

Ensar hanımları arasında yer alan Kebşe (Kübeyşe)¹²⁶³ bt. Abdumr'ın nesebi; Kebşe Abdumr b. Ubeyd b. Kamîe b. Âmir b. Avf b. Hârîse b. Amr b. el-Hazrec b. Sâ'ide'dir.¹²⁶⁴

Hazrec Kabilesi'ne mensup Ebû Humejd Abdurrahman b. Amr b. Sa'd b. Mâlik b. Hâlid b. Sa'lebeb. Hârîse b. Amr b. el-Hazrec b. Sâ'ide ile evlenen Kebşe,¹²⁶⁵ bu evlilikten el-Münzir,¹²⁶⁶ Sa'd ve Amre'yi dünyaya getirmiştir.¹²⁶⁷ Resûlullah (sas)'den hadis rivayet eden Ebû Humejd, Uhud ve sonrasında ki

¹²⁵⁵ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 2890. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 44.

¹²⁵⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 386. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 418; Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 199.

¹²⁵⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 386. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 680; Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 199.

¹²⁵⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 386. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 680; İbn Sa'd, **Tabakât**, c. VII, s. 82; Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 199; Moğolday b. Kılıç, **İkmâlü Tezhîbu'l-Kemâl fi Esmâi'r-Ricâl**, c. V, s. 300.

¹²⁵⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 680.

¹²⁶⁰ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 88.

¹²⁶¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. VII, s. 82. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 156; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 620; Moğolday b. Kılıç, **İkmâlü Tezhîbu'l-Kemâl fi Esmâi'r-Ricâl**, c. V, s. 300; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 88.

¹²⁶² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 386. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 423; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 246; Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 199; Moğolday b. Kılıç, **İkmâlü Tezhîbu'l-Kemâl fi Esmâi'r-Ricâl**, c. V, s. 300.

¹²⁶³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 386. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 423; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247.

¹²⁶⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 386.

¹²⁶⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 386. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 417.

¹²⁶⁶ Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VIII, s. 50.

¹²⁶⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 417. Bkz. Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VIII, s. 50.

savaşlara katılmıştır.¹²⁶⁸ Kebşe bt. Abduamr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹²⁶⁹

3.2.40. Amre bt. Sa'd

Ensar hanımları arasında yer alan Amre bt. Sa'd'ın nesebi; Amre bt. Sa'd b. Mâlik b. Hâlid b. Sa'lebeb. Hârise b. Amr b. el-Hazrec b. Sâ'ide'dir.¹²⁷⁰ Benî Uzre'den Hind bt. Amr, Amre'nin annesidir.¹²⁷¹ Amre'nin babası Sa'd b. Mâlik Bedir Savaşı'na çıkmak için hazırlandığı esnada hastalanarak vefat etmiş, Bedir'e katılmasa da ganimetten pay almıştır.¹²⁷² Medine'de en son vefat eden sahabe Sehl b. Sa'd b. Mâlik,¹²⁷³ Bedir ve Uhud'da katılıp Uhud'da şehid edilen Sa'lebeb. Sa'd b. Mâlik,¹²⁷⁴ Amre'nin kardeşidir. Amre, Sehl b. Sa'd b. Sa'd b. Mâlik es-Sâ'di'nin halasıdır.¹²⁷⁵

Evs kabilesine mensup, Uhud Savaşı'na katılan Mübeşşir b. (el-Hâris) Ubeyrik b. Amr b. Hârise b. el-Heysen b. Zafer¹²⁷⁶ ile evlenen Amre bt. Sa'd,¹²⁷⁷ bu

---

¹²⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 417. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VIII, s. 50; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VII, s. 80.

¹²⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 386. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 423; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 385; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 294.

¹²⁷⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 386.

¹²⁷¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 386. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 692.

¹²⁷² Vâkıdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. I, s. 151. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 692; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 601; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. I, s. 88; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 65.

¹²⁷³ İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 168. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 665; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. III, s. 1312; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 167. krş. "Sehl b. Sa'd", Sad b. Mâlik'in oğlu değil oğlunun oğludur. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 692. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 423.)

¹²⁷⁴ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 519.

¹²⁷⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 386.

¹²⁷⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 313. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1455; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 411.

¹²⁷⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 386.

evlilikten Uhud Savaşı'na katılan Rifâ'a'yı¹²⁷⁸ dünyaya getirmiştir.¹²⁷⁹ Amre bt. Sa'd b. Mâlik Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹²⁸⁰

3.2.41. Amre bt. Sa'd b. Sa'd

Ensar hanımları arasında yer alan Amre bt. Sa'd b. Sa'd 'ın nesebi; Amre bt. Sa'd b. Sa'd b. Mâlik b. Hâlid b. Sa'lebeb. Hârise b. Amr b. el-Hazrec b. Sâ'ide'dir.¹²⁸¹ Amre bt. Sa'd b. Sa'd , Sehl b. Sa'd b. Sa'd b. Mâlik es-Sâ'di ve Nâile bt. Sa'd b. Sa'd ile kardeştir.¹²⁸² Amre bt Sa'd b. Sa'd 'ın evlenip evlenmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Amre bt. Sa'd b. Sa'd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹²⁸³

3.2.42. Nâile bt. Sa'd b. Sa'd

Ensar hanımları arasında yer alan Nâile bt. Sa'd b. Sa'd 'ın nesebi; Nâile bt. Sa'd b. Sa'd b. Mâlik b. Hâlid b. Sa'lebeb. Hârise b. Amr b. el-Hazrec b. Sâ'ide'dir.¹²⁸⁴ Nâile bt. Sa'd b. Sa'd , Sehl b. Sa'd b. Sa'd b. Mâlik es-Sâ'di ve Amre bt. Sa'd b. Sa'd ile kardeştir.¹²⁸⁵ Nâile bt. Sa'd b. Sa'd 'ın evlenip evlenmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Nâile bt. Sa'd b. Sa'd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹²⁸⁶

---

¹²⁷⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 315. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 501; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 411.

¹²⁷⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 387. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 315.

¹²⁸⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 387. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 245.

¹²⁸¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 387.

¹²⁸² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 387.

¹²⁸³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 387. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 423.

¹²⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 387. krş. "Nâile bt. Sa'd b. Mâlik el-Ensâri" olarak geçmektedir. (İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 406; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 331; Zebidî, **Tâcü'l-'arûs**, c. XXXI, s. 45.)

¹²⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 387.

¹²⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 387. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 423; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 406; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 331; Zebidî, **Tâcü'l-'arûs**, c. XXXI, s. 45.

3.2.43. Kurretü'l-ayn bt. Ubâde

Ensar hanımları arasında yer alan Kurretü'l-ayn bt. Ubâde'nin nesebi; Kurretü'l-ayn bt. Ubâde b. Nadle b. Mâlik b. el-Aclân b. Zeyd b. Ganm b. Sâlim b. Avf b. Amr b. Avf b. el-Hazrec'dir.¹²⁸⁷ Hazrec Kabilesi'nden Umeyre bt. Sa'lebeb. Sinân b. Âmir b. Adî b. Ümeyye b. Beydâ, Kurretü'l-ayn'nın annesidir.¹²⁸⁸

Hazrec Kabilesi'ne mensup es-Sâmit b. Kays b. Asrem b. Fihri b. Sa'lebeb. Ganm b. Avf b. Amr b. Avf ile evlenen Kurretü'l-ayn bt. Ubâde,¹²⁸⁹ bu evlilikten, Ubâde,¹²⁹⁰ Evs¹²⁹¹ ve Havle'yi¹²⁹² dünyaya getirmiştir.¹²⁹³ Akabe'de on iki temsilciden biri olan Ubâde b. es-Sâmit,¹²⁹⁴ Bedir, Uhud ve diğer bütün savaşlara katılmış, Hz. Ömer tarafından Şam'a vali olarak tayin edilmiş¹²⁹⁵ ve Şam bölgesinde Remle denilen yerde vefat etmiştir.¹²⁹⁶ Ubâde'nin kardeşi Evs b. es-Sâmit, Bedir,¹²⁹⁷ Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılmıştır.¹²⁹⁸ Kurretü'l-ayn'nın kızı Havle bt. es-

¹²⁸⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 387.

¹²⁸⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 387.

¹²⁸⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 387.

¹²⁹⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 387. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 617; Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 169; İbn Habib, **Muhabber**, s. 423; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 303; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 380; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XVI, s. 353; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 331.

¹²⁹¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 387. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 618; Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 169.

¹²⁹² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 389.

¹²⁹³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 387.

¹²⁹⁴ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c.II, s. 94. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 617; İbn Habib, **Muhabber**, s. 423; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 441; İbn Hacer, **Tehzîbü't-Tehzîb**, c. V, s. 111.

¹²⁹⁵ Ebû Muhammed Abdullah b. Müslüm b. Kuteybe ed-Dînaverî, **el-Me'ârif**, thk. Servet Ukkâşe, Kahire, el-Heyetü'l-Mısriyyetü'l-Amme li'l-Kütüb, 1992, s. 255. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 808; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. IV, s. 1919; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XVI, s. 353; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 506; İbn Hacer, **Tehzîbü't-Tehzîb**, c. V, s. 111, 112.

¹²⁹⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 617. Bkz. İbn Kuteybe, **el-Me'ârif**, s. 255; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 441; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 808; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. IV, s. 1919; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 228; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 507.

¹²⁹⁷ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. I, s. 221. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 10; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. I, s. 302; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 186.

¹²⁹⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 618. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 118; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 302.

Sâmit, Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹²⁹⁹ Kurretü'l-ayn bt. Ubâde, Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹³⁰⁰

3.2.44. Havle bt. Sâmit

Ensar hanımları arasında yer alan Havle bt. Sâmit'in nesebi; Havle bt. Sâmit b. Kays b. Asrem b. Fihri b. Sa'lebeb. Ganm b. Avf b. Amr b. Avf b. el-Hazrec'dir.¹³⁰¹ Ensar hanımlarından Kurretü'l-ayn bt. Ubâde,¹³⁰² Havle'nin annesi,¹³⁰³ Bedir'e katılan Ubâde b. es-Sâmit ve Evs b. es-Sâmit, anne baba bir kardeşidir.¹³⁰⁴

Hazrec Kabilesi'nin anlaşmalı olduğu Belî Kabilesi'nin Benî Guseyne Kolu'ndan Ebû Abdurahman Yezîd b. Sa'lebeb. Hazme b. Asrem b. Amr b. Umâre ile evlenen Havle bt. Sâmit,¹³⁰⁵ bu evlilikten Âmir ve Ümmü Osman'ı dünyaya getirmiştir.¹³⁰⁶ Birinci¹³⁰⁷ ve İkinci¹³⁰⁸ Akabe Biatı'nda bulunan Yezîd b. Sa'lebe, savaş olmaz düşüncesiyle Bedir'e katılamamış,¹³⁰⁹ Uhud Savaşı'na katılmıştır.¹³¹⁰

Bazı kaynaklarda Havle bt. Sâmit, kocası yüzünden Resûlullah (sas) ile tartışmış ve bu olayın akabinde Mücale suresi 1. ayetin nazil olduğuna dair bilgi mevcuttur.¹³¹¹ İbn Sa'd'a göre kocası yüzünden Resûlullah (sas) ile tartışan kadın

¹²⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 389.

¹³⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 387. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 423; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247.

¹³⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 389.

¹³⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 387.

¹³⁰³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 389. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 387.

¹³⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 389. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 387.

¹³⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 389.

¹³⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 389.

¹³⁰⁷ İbn Hişâm, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c.II, s. 82. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 422; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 421. İbn Ebi Âsım, **el-Ahâd ve'l-Mesânî**, c. III, s. 399; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 95; Beyhakî, **Delâilü'n-Nübuvve**, c. II, s. 433; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 191; İbnü'l-Esîr, **el-Kâmil fi't-Târîh**, c. I, s. 690; Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. III, s. 195.

¹³⁰⁸ İbn Hişâm, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c.II, s. 115. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 422; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 441; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 191; Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. III, s. 197; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. I, s. 51.

¹³⁰⁹ el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 505. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 191.

¹³¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 422. Bkz. Mâkûlâ, **el-İkmâlü**, c. II, s. 445.

¹³¹¹ İbn Şebbe, **Târîhu'l-Medîne**, c. II, s. 395. Bkz. Taberî, **Câmiu'l-Beyân**, c. XXIII, s. 222; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3313.

Havle bt. Sâmit değil, Havle bt. Sa'lebe'dir.¹³¹² Havle bt. Sa'lebe, Havle bt. Sâmit'in kardeşi Evs b. Sâmit'in eşidir ve kendisi yüzünden Resûlullah (sas) ile tartışılan kişi Evs b. Sâmit'tir.¹³¹³ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Havle bt. Sâmit,¹³¹⁴ hadis rivayet etmiştir.¹³¹⁵

3.2.45. Havle bt. Sa'lebe

Ensar hanımları arasında yer alan Havle bt. Sa'lebe'nin nesebi; Havle bt. Sa'lebe. Asrem b. Fihri b. Sa'lebe. Ganm b. Avf'dır.¹³¹⁶ Mücadele suresi 1. Ayeti Kerime'de zikredilen, Resûlullah (sas) ile tartışan kadın, Havle (Huveyle)¹³¹⁷ (Cemile)¹³¹⁸ bt. (Mâlik)¹³¹⁹ Sa'lebe'dir.¹³²⁰

Amcasının oğlu Evs b. es-Sâmit ile evlenen Havle bt. Sa'lebe,¹³²¹ bu evlilikten er-Rebî'yi dünyaya getirmiştir.¹³²² Evs b. es-Sâmit Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlarda Resûlullah'ın (sas) yanında yer almıştır.¹³²³ Sağlık problemleri

¹³¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 389. Bkz. Ebü'l-Kasım Müsnidü'd-Dünyâ Süleymân b. Ahmed b. Eyyüb et-Taberânî, **el-Mu'cemü'l-Kebîr**, thk. Hamdî b. Abdülmecid es-Selefi, Kahire, Mektebetü İbn Teymiyye, 1994, c. XXIV, s. 224; Bedreddîn Aynî, **Umdetü'l-Kârî**, c. XIX, s. 222.

¹³¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 390.

¹³¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 389. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 424.

¹³¹⁵ İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 115. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 115, 275.

¹³¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 390.

¹³¹⁷ el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 441. Bkz. Taberî, **Câmiu'l-Beyân**, c. XXIII, s. 219; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 10; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1830.

¹³¹⁸ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 370. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 303.

¹³¹⁹ Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 406. Bkz. Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 342; İbn Kesîr, **et-Tekmîl fi Ma'rifeti's-Sikât**, c. IV, s. 233; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 114.

¹³²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 390. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 618; Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, s. 636; İbn Habib, **Muhabber**, s. 424; el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 441; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 10; Bağdâdî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. I, s. 30; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 464; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 370; Moğolday b. Kılıç, **İkmâl**, c. XI, s. 302; İbn Kesîr, **et-Tekmîl fi Ma'rifeti's-Sikât**, c. IV, s. 234; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. VII, s. 246; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 114.

¹³²¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 390. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 424; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 115. krş. Kaynaklarda amcasının oğlu olarak geçmesine karşın Evs'in nesebi "Evs b. es-Sâmit b. Kays b. Asram b. Fihri b. Sa'lebe b. Ganm" dir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 618.)

¹³²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 618.

¹³²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 618. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 118; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. I, s. 171; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 44; Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. I, s. 129; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 303.

bulunan Evs b. es-Sâmit,¹³²⁴ Müslümanlardan ilk zihar yapan kişidir.¹³²⁵ “Sen bana annemin sırtı gibisin” diyerek kişinin eşini kendine haram kılması anlamına gelen zihar’ın Cahiliye döneminde ki cezası, zihar yapan kişiye, eşinin ömür boyu haram kılınmasıydı.¹³²⁶ Eşi Evs, kendisine zihar uygulayınca durumu anlatmak ve eşine yardım etmek için Resûlullah (sas)’e giden Havle bt. Sa’lebe, eşi Evs’in sağlık durumunun iyi olmadığını, söylediği sözlerde talakı zikretmediğini,¹³²⁷ zihar neticesinde haramlığın cahiliye dönemine ait bir uygulama olduğunu söyleyerek¹³²⁸ durumunu izah etmiştir. Eşinin kendisine haram olduğu cevabını alan Havle, kendisine bir çıkış yolu bulması için Resûlullah (sas) ile tartışmış, bu olay üzerine Mücadele suresinin 58/1-4. ayetleri nazil olmuştur.¹³²⁹ Ayetin nazil olmasının ardından Resûlullah (sas) Evs’in bir köle azad etmesi gerektiğini buyurmuş, eşinin maddi durumu bilen Havle eşinin buna gücünün yetmeyeceğini belirterek Resûlullah’dan (sas) başka bir çözüm yolu göstermesini istemiştir. Bunun üzerine Resûlullah (sas), Evs’in iki ay peşpeşe oruç tutması gerektiğini söylemiş, eşini iyi tanıyan Havle onun iki ay peşpeşe oruç tutmasının mümkün olmadığını buna sağlık durumunun müsaade etmediğini belirterek başka bir yol istemiş, Resûlullah’da (sas) Evs’in altmış fakiri doyurması gerektiğini söylemiştir. Eşinin maddi olarak bunu karşılayamayacağını bilen Havle, tekrardan başka bir çözüm istemiş ve Resûlullah’da (sas) Evs’in Ümmül Münzir bt. Kays’tan yarım sevk hurma borç

---

¹³²⁴ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 391. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 303.

¹³²⁵ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. III, s. 618. Bkz. İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 390; İbn Kuteybe, **el-Me’ârif**, s. 255; Sıbt İbnu’l-Cevzî, **Mir’âtü’z-Zamân**, c. I, s. 26; Nevevî, **Tehzîbu’l-Esma’**, c. I, s. 129; İbn Hacer, **Fethu’l-Bârî**, c. IX, s. 433; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 303.

¹³²⁶ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 391. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 303; Cevâd Ali, **el-Mufassal fi Tarihî’l-Arabi Kable’l-İslâm**, y.y., Dâru’s-Sakî, 2001, c. X, s. 223.

¹³²⁷ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. III, s. 618. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma’rifetü’s-Sahâbe**, c. VI, s. 3310.

¹³²⁸ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 391.

¹³²⁹ Mukâtil b. Süleymân, **Tefsîru Mukâtil b. Süleymân**, c. IV, s. 257. Bkz. İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 391; İbn Sa’d , **Tabakât**, c. III, s. 618; Taberî, **Câmiu’l-Beyân**, c. XXIII, s. 219; Ebu Bekir Ahmed b. İbrahim b. İsmail b. Abbas İsmâ’îlî, **el-Mu’cem fi Esâmî Şüyûhi Ebî Bekr el- İsmâ’îlî**, thk. Dr. Ziyad Muhammed Mansur, Medine-i Münevver, Mektebetü’l-Ulûm ve’l-Hikme, h. 1410, c. I, s. 451; Ebû’l-Kasım Hamza b. Yusuf b. İbrahim el-Cürcânî es-Sehmi, **Târîhu Cürcân**, thk. Dr. Muhammed Abdülmuhid Han, Beyrut, Âlemü’l-Kütüb, 1987. s. 389; Ebû Nuaym, **Ma’rifetü’s-Sahâbe**, c. VI, s. 3310; İbn Abdilberr, **İsti’âb**, c. IV, s. 1830; İbnu’l-Esîr, **Üsdü’l-Gâbe**, c. V, s. 369; ; İbn Kesîr, **Tefsîru’l-Kur’ani’l-A’zîm**, c. VIII, s. 34; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 115; M. Yaşar Kandemir, “Havle bt. Sa’lebe” **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 1997, c. XVI, s. 539.

almasını¹³³⁰ ve bu hurmaları altmış fakire dağıtmasını buyurmuştur. Eşinin sorununu çözmüş bir şekilde evine dönen Havle, sonucun hayır olduğunu ve yapması gerekenleri eşi Evs b. es-Sâmit'e anlatmıştır.¹³³¹

Yermük Savaşı'na katılan Havle bt. Sa'lebe, savaştan kaçan Müslüman askerleri söylediği şiirle yermiş, diğer Müslüman kadınlarla taş ve sopalarla askerlerin savaş meydanından kaçmasını engellemiştir.¹³³² Sözüünü sakınmayan bir hanım olan Havle bt. Sa'lebe yaşı ilerlemiş olmasına rağmen, Hz. Ömer'i hilafeti döneminde, yanında bulunan Kureyşli erkeklere aldırmandan durdurmuş ve nasihatte bulunmuş, Hz. Ömer'de Havle'yi sözünü bitirene kadar dinlemiş, hürmet etmiştir.¹³³³

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Havle bt. Sa'lebe¹³³⁴ eşinin ve kendinin problemlerini çözebilecek kadar başarılı, Resûlullah (sas) ile sorunun çözümü için tartışabilecek kadar cesur ve sonucu Allah'a havale edebilecek kadar da tevekkül eden, iman sahibi bir hanımdı.

3.2.46. Ümâme bt. Sâmit

Ensar hanımları arasında yer alan Ümâme bt. Sâmit'in nesebi; Ümâme bt. Sâmit b. Kays b. Asrem b. Fıhr b. Sa'lebe'dir.¹³³⁵ Evs Kabilesi'ne mensup er-Rebâb bt. Mâlik b. Amr b. Azîz b. Mâlik b. Avf b. Amr, Ümâme'nin annesidir.¹³³⁶ Ümâme, Evs b. es-Sâmit, Ubâde b. es-Sâmit ve Havle bt. Sâmit ile baba bir kardeşidir.¹³³⁷

---

¹³³⁰ Ümmü'l-Münzir'den borç hurma alması İbn Sa'd'da geçmektedir. (İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 619. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 392.)

¹³³¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 392. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 618; Taberî, **Câmiu'l-Beyân**, c. XXIII, s. 220; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3310; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 369; İbn Kesîr, **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm**, c. VIII, s. 36, 37; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. IX, s. 253; İbn Kesîr, **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm**, c. VIII, s. 35; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 115.

¹³³² İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. VII, s. 15.

¹³³³ İbn Kesîr, **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm**, c. VIII, s. 35. Bkz. Kandemir, "Havle bt. Sa'lebe" **DİA**, c. XVI, s. 539.

¹³³⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 390. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 424.

¹³³⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 389.

¹³³⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 389.

¹³³⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 389.

Ümâme bt. Sâmit, Hazrec Kabilesi'ne mensup Cümeý' b. Mes'ûd b. Amr b. Asrem b. Ubeyd b. Sâlim b. Avf ile evlenmiştir.¹³³⁸ Cümeý' b. Mes'ûd, Resûlullah (sas) zamanında tüm malını tasadduk eden sahabedir.¹³³⁹ Ümâme bt. Sâmit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹³⁴⁰

3.2.47. Habîbe bt. Müleyl

Ensar hanımları arasında yer alan Habîbe bt. Müleyl'in nesebi, Habîbe bt. Müleyl b. Vebre b. Hâlid b. el-Aclân b. Zeyd b. Ganm b. Sâlim b. Avf b. el-Hazrec'dir.¹³⁴¹ Hazrec Kabilesi'nden Ümmü Zeyd bt. Nadle b. Mâlik b. el-Aclân b. Zeyd b. Ganm b. Sâlim b. Avf b. Amr b. Avf, Habîbe'nin annesidir.¹³⁴²

Hazrec Kabilesi'ne mensup Fevre b. Amr b. Vezere Ubeyd b. Âmir b. Beyâda ile evlenen Habîbe, bu evlilikten Abdurrahman'ı dünyaya getirmiştir.¹³⁴³ İkinci Akabe Biatı'nda bulunan Fevre b. Amr,¹³⁴⁴ Bedir,¹³⁴⁵ Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılmış,¹³⁴⁶ Resûlullah (sas) tarafından Hayber'in fethi sırasında ganimetlerde¹³⁴⁷ daha sonra Hayber'in hurma hasadının tahmininde¹³⁴⁸ ve Medine'de

¹³³⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 389.

¹³³⁹ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. I, s. 336. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 603.

¹³⁴⁰ Ebû'l Münzir Hişam b. Muhammed b. es-Sâib el-Kelbî, **Nesebü Me'ad ve'l-Yemeni'l-Kebîr**, thk. Dr. Nâcî Hasan, Alemü'l-Kütüb, y.y., Mektebetü'n-Nahta el-Arabiyye, 1988, h. 1408, c. I, s. 414; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 389. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 424; İbn Hazm, **Cemheretü Ensâbi'l-'Arab**, s. 353; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 234; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 24.

¹³⁴¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388.

¹³⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388.

¹³⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 666; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3299; İbn Mende Ebû'l Kasım, **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs**, c. II, s. 499; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 84.

¹³⁴⁴ el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 432. Bkz. İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. III, s. 204.

¹³⁴⁵ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzi**, c. I, s. 225. Bkz. el-Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 432; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 202; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. IV, s. 2289; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XXIV, s. 6; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 278.

¹³⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 666. Bkz. es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XXIV, s. 6.

¹³⁴⁷ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzi**, c. II, s. 336. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 432.

¹³⁴⁸ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzi**, c. II, s. 348.

hurma ölçümü yapmak için görevlendirilmiştir.¹³⁴⁹ Habîbe bt. Müleyl Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹³⁵⁰

3.2.48. Bişre bt. Müleyl

Ensar hanımları arasında yer alan Bişre bt. Müleyl'in nesebi; Bişre bt. Müleyl b. Vebre b. Hâlid b. el-Aclân b. Zeyd b. Ganm b. Sâlim b. Avf b. el-Hazrec'dir.¹³⁵¹ Hazrec Kabilesi'nden Ümmü Zeyd bt. Nadle b. Mâlik b. el-Aclân b. Zeyd b. Ganm b. Sâlim b. Avf b. Amr b. Avf, Bişre'nin annesidir.¹³⁵² Ensar hanımlarından Habîbe bt. Müleyl,¹³⁵³ Bişre'nin anne baba bir kardeşidir.

Hazrec Kabilesi'ne mensup Hamza b. el-Abbâs b. Ubâde b. Nadle b. Mâlik b. el-Aclân b. Zeyd ile evlenen Bişre, bu evlilikten Muhammed, Humeyd, Hadîce ve Külsüm'ü dünyaya getirmiştir.¹³⁵⁴ Bişre bt. Müleyl Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹³⁵⁵

3.2.49. Amre bt. Hezzâl

Ensar hanımları arasında yer alan Amre bt. Hezzâl'ın nesebi; Amre bt. Hezzâl b. Amr Kurbûs b. Amr b. Ümeyye b. Levzân b. Sâlim b. Avf'dır.¹³⁵⁶

Hazrec Kabilesinin Neccâr Kolu'na mensup Amr b. Mihsan b. Amr b. Atîk b. Amr b. Mebzûl ile evlenen Amre bt. Hezzâl, bu evlilikten Dubâ'a'yı dünyaya getirmiştir.¹³⁵⁷ Amre bt. Hezzâl Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹³⁵⁸

---

¹³⁴⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 666. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. IV, s. 2289; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 278.

¹³⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 423; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 238; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3299; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 248; İbn Mende Ebû'l Kasim, **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs**, c. II, s. 499; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 84.

¹³⁵¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388.

¹³⁵² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388.

¹³⁵³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388.

¹³⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388.

¹³⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 236.

¹³⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388.

3.2.50. Leylâ bt. Riâb

Ensar hanımları arasında yer alan Leylâ bt. Riâb'ın nesebi; Leylâ bt. Riâb Huneyf b. Ziyâd b. Ümeyye b. Zeyd b. Sâlim'dir.¹³⁵⁹ Leylâ'nın annesi Emetullah bt. Guneyme b. Abdullah, Benî Damre b. Bekr kabilesindedir.¹³⁶⁰

Üç evlilik yapan Leylâ bt. Riâb, ilk evliliğini Hazrec Kabilesi'ne mensup İtbân b. Mâlik b. Amr b. Aclân ile yapmış¹³⁶¹ ve bu evliliğinden Abdurrahman b. İtbân'ı dünyaya getirmiştir.¹³⁶² İkinci evliliğini Evs Kabilesi'nden Abdurrahman b. Âmir b. en-Nu'man b. Züheyr b. el-Hâris b. Ahmer b. Mecde'a b. Âmir b. Ka'b b. Vâkîf ile yapmış¹³⁶³ ve bu evliliğinden en-Nu'mân, Ümâme ve Ümmü Hüsey'n'i dünyaya getirdi.¹³⁶⁴ Üçüncü evliliğini Evs Kabilesi'ne mensup Abdullah b. Amr b. Süveyd b. Harâm b. el-Heysen b. Zafer ile yapan Leylâ, bu evliliğinden de Su'de'yi dünyaya getirmiştir.¹³⁶⁵ Bedir, Uhud ve Hendek savaşlarına katılan İtbân b. Mâlik,¹³⁶⁶ gözleri kör olunca camiye gitmekte güçlük çektiğinden dolayı namazlarını evinde kılmak için Resûlullah (sas)'den izin istemiş¹³⁶⁷ ve Ondan evinde namaz kılacağı yerde, namaz kılmasını rica etmiştir.¹³⁶⁸ İtbân, evinde, Resûlullah'ın (sas)

¹³⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 457. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 223.

¹³⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 424; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 352; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 247.

¹³⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388.

¹³⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388.

¹³⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 620; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 189; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 305.

¹³⁶² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 620; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 189.

¹³⁶³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 388.

¹³⁶⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 389.

¹³⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 389.

¹³⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 621. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **el-Muntazam**, c. V, s. 236.

¹³⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 621.

¹³⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 621. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 318; Moğolday b. Kılıç, **İkmâlü**, c. IX, s. 121.

namaz kıldığı odayı mescide çevirmiş ve ailesine burada imamlik yapmıştır.¹³⁶⁹
Leylâ bt. Riâb Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹³⁷⁰

3.2.51. el-Fürey'a bt. Mâlik

Ensar hanımları arasında yer alan el-Fürey'a bt. Mâlik'in nesebi; el-Fürey'a bt. Mâlik b. ed-Duḥşum b. Mardaha b. Ganm b. Avf b. el-Hazrec'dir.¹³⁷¹ el-Fürey'a'nın babası Mâlik b. ed-Duḥşum, Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılmış ve Mescid-i Dırâr'ı yakanlar arasında yer almıştır.¹³⁷² Ensar hanımları arasında yer alan Cemîle bt. Abdullah b. Ubey b. Mâlik,¹³⁷³ el-Fürey'a'nın annesidir.¹³⁷⁴

İlk yıllarda Müslüman olan, Evs Kabilesi'ne mensup, Hilâl b. Ümeyye b. Âmir b. Kays b. Abdüla'lem b. Âmir b. Ka'b b. Vâkîf¹³⁷⁵ ile evlenen el-Fürey'a bt. Mâlik'in¹³⁷⁶ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Bedir ve sonraki savaşlarda Resûlullah'ın (sas) yanında savaşan Hilâl b. Ümeyye,¹³⁷⁷ Tebük Gazvesi'ne katılamayıp pişmanlığından dolayı ağlayan¹³⁷⁸ ve tövbesinin kabul edildiğine dair ayet nazil olan (Tövbe, 9/118) üç sahabeden biridir.¹³⁷⁹ Tebük Seferi dönüşü katılamamasının nedenini Resûlullah'a (sas) bildirdikten sonra, pişmanlığının kabul edilmemesi ve kendisiyle konuşulmasının yasaklanması üzerine Hilâl b. Ümeyye, yemekten içmekten kesilmiş

¹³⁶⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 621. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 348.

¹³⁷⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 389. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 424; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 392; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 305.

¹³⁷¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 392.

¹³⁷² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 620.

¹³⁷³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 394.

¹³⁷⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 392.

¹³⁷⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 365. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. V, s. 2749; Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 138.

¹³⁷⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 392.

¹³⁷⁷ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 428. krş. Uhud'a katılanlar arasında yer almamaktadır. Erken dönemde Müslüman olduğu için Uhud'a katılanlar arasında sayılmıştır. (İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 365.)

¹³⁷⁸ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 386. Bkz. İbn Hazm, **Cemheretü Ensâbi'l-'Arab**, s. 344.

¹³⁷⁹ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. III, s. 322. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 366; İbn Hazm, **Cemheretü Ensâbi'l-'Arab**, s. 344; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. IV, s. 287; Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 138; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 428.

ve gece gündüz ağlayıp tövbe etmeye başlamış ve bitab düşmüştür. Onun bu haline acıyan eşi, ona hizmet edebilmek için Resûlullah'dan (sas) izin istemiş ve Resûlullah'da (sas) ona, eşine yaklaşmamak kaydıyla sadece günlük işlerinde yardım etmesine izin vermiştir.¹³⁸⁰ Bu eşin ismine kaynaklarda ulaşılamamıştır. el-Fürey'a bt. Mâlik Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹³⁸¹

3.2.52. Cemîle bt. Huzeyme

Ensar hanımları arasında yer alan Cemîle bt. Huzeyme'nin nesebi; Cemîle bt. Huzeyme b. Hazeme b. Adî b. Ebû Bekir (Ubey)¹³⁸² b. Ganm b. Avf b. Amr b. Avf b. el-Hazrec'tir.¹³⁸³ Cemîle'nin babası Huzeyme b. Hazeme (Hazme), Uhud Savaşı'na katılmıştır.¹³⁸⁴ Cemîle'nin isminin Habîbe olduğunu bildiren rivayette mevcuttur.¹³⁸⁵

Cemîle bt. Huzeyme, Evs Kabilesi'ne mensup Abdullah b. Sa'd b. Zeyd b. Mâlik b. Abd b. Ka'b b. Abdüleşhel ile evlenmiştir.¹³⁸⁶ Bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Cemîle bt. Huzeyme Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹³⁸⁷

3.2.53. Ümmü Enes bt. Vâkîd

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Enes bt. Vâkîd'in nesebi; Ümmü Enes bt. Vâkîd b. Amr b. Zeyd b. Merdaha b. Ganm b. Avf b. Amr b. Avf b. el-Hazrec'dir.¹³⁸⁸ Hazrec Kabilesi'nden Amr b. Utbe b. Sa'lebe b. Cerve b. Adî b.

---

¹³⁸⁰ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. III, s. 293.

¹³⁸¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 392. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 424; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 246; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 375; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 280.

¹³⁸² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 294.

¹³⁸³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 393. Bkz. İbn Nâsirüddin **Tevzîhu'l-Müştebih**, c. II, s. 451.

¹³⁸⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 294.

¹³⁸⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 393. Bkz. İbn Nâsirüddin **Tevzîhu'l-Müştebih**, c. II, s. 451.

¹³⁸⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 393.

¹³⁸⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 393. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 424; İbn Nâsirüddin **Tevzîhu'l-Müştebih**, c. II, s. 451.

¹³⁸⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 393.

Âmire b. Adî b. Ka'b b. el-Hazrec b. el-Hâris ile evlenen Ümmü Enes'in¹³⁸⁹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Enes bt. Vâkîd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹³⁹⁰

3.2.54. Bezî'a bt. Ebû Hârice

Ensar hanımları arasında yer alan Bezî'a bt. Ebû Hârice'nin nesebi; Bezî'a bt. Ebû Hârice b. Evs b. es-Seken b. Adî b. Ubey b. Fihri b. Sa'lebe b. Ganm b. Avf b. Amr b. Avf b. el-Hazrec'dir.¹³⁹¹ Meryem bt. İsmâ b. Zeyd b. Müleyl b. Vebre b. Hâlid b. el-Aclân b. Zeyd b. Ganm b. Sâlim b. Avf, Bezî'a'nın annesidir.¹³⁹²

Hazrec Kabilesi'nden el-Velîd b. Ubâde b. es-Sâmit b. Kays b. Asrem b. Fihri b. Sa'lebe b. Ganm ile evlenen Bezî'a bt. Ebû Hârice,¹³⁹³ bu evlilikten el-Hâris, Mus'ab, Abdullah ve Mesleme'yi dünyaya getirmiştir.¹³⁹⁴ Resûlullah'ın (sas) son zamanlarında dünyaya gelen el-Velîd b. Ubâde, sika bir ravi olup, Abdülmelik b. Mervân'ın hilafeti döneminde Şam'da vefat etmiştir.¹³⁹⁵ Bezî'a bt. Ebû Hârice, Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹³⁹⁶

3.2.55. Ümmü Mâlik bt. Übey

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Mâlik bt. Übey'in nesebi; Ümmü Mâlik bt. Übey b. Mâlik b. el-Hâris b. Ubeyd b. Mâlik b. Sâlim b. Ganm b.

---

¹³⁸⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 393. krş. Ümmü Enes bt. Vâkîd, Amr b. Sa'lebe ile evlendi. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 358.)

¹³⁹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 393. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 424; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 251; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 358.

¹³⁹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 393.

¹³⁹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 393.

¹³⁹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 393.

¹³⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 82.

¹³⁹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 82. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. V, s. 490; Ebû Bekir Ahmed b. Ali b. Muhammed b. İbrahim İbn Mencûye, **Ricâlü Sahîhi Müslim**, thk. Abdullah el-Leysî, Beyrut, Dâru'l-Ma'rîfe, h. 1402, c. II, s. 299; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1552; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 494.

¹³⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 393.

Avf'dır.¹³⁹⁷ Ümmü Mâik, münafik Abdullah b. Übey'in kız kardeşidir.¹³⁹⁸ Evs Kabilesi'nden Selmâ bt. Matrûf, Ümmü Mâlik'in annesidir.¹³⁹⁹

Hazrec Kabilesi'ne mensup Râfi b. Mâlik b. el-Aclân b. Amr b. Âmir b. Züryak ile evlenen Ümmü Mâlik,¹⁴⁰⁰ bu evlilikten Rifâ'a, Hallâd¹⁴⁰¹ ve Mâlik'i dünyaya getirmiştir.¹⁴⁰² Ümmü Mâlik'in iki oğlu Rifâ'a ve Hallâd, Bedir¹⁴⁰³ ve Uhud'da Resûlullah'ın (sas) yanında yer almışlardır.¹⁴⁰⁴ Mekke'ye gelip İslâmiyet'i ilk kabul eden Medineliler arasında yer alan Râfi b. Mâlik,¹⁴⁰⁵ Birinci¹⁴⁰⁶ ve ikinci Akabe Biatı'na¹⁴⁰⁷ katılmış ve Ensar'dan seçilen on iki temsilciden biri olmuştur.¹⁴⁰⁸ Savaş olamaz düşüncesiyle Bedir'e katılmayan Râfi b. Mâlik,¹⁴⁰⁹ Uhud'da katılmış ve bu savaşta şehid olmuştur.¹⁴¹⁰ Ümmü Mâlik bt. Übey Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁴¹¹

¹³⁹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 393.

¹³⁹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 393. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 468.

¹³⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 468.

¹⁴⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 468.

¹⁴⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 663, 664; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 170; Nisâbü'rî, **el-Müstedrak a'lel-Sahîhayn**, c. III, s. 258.

¹⁴⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 688.

¹⁴⁰³ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 224. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 170; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. II, s. 964; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 497; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XIII, s. 232.

¹⁴⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 664.

¹⁴⁰⁵ Kelbî, **Nesbü Me'ad**, c. I, s. 424. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 689; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 432; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. III, s. 182; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 369; Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. III, s. 195; Cevâd Ali, **el-Mufassal fi Tarîhi'l-A'rab Gablel-İslâm**, c. VII, s. 138.

¹⁴⁰⁶ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 81. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 421; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 94; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. II, s. 1041; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 303; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 153; Semhûdî, **Vefâü'l-Vefâ**, c. I, s. 175.

¹⁴⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 689. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. II, s. 1041; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 304.

¹⁴⁰⁸ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 94. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 689; İbn Habib, **Muhabber**, s. 270; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 443; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 157; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 369; Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. III, s. 204; Semhûdî, **Vefâü'l-Vefâ**, c. I, s. 180.

¹⁴⁰⁹ Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 505.

¹⁴¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 689. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 432; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XIV, s. 48.

¹⁴¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 255; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 468.

3.2.56. Cemîle bt. Abdullah

Ensar hanımları arasında yer alan Cemîle bt. Abdullah'ın nesebi; Cemîle bt. Abdullah b. Übey b. Mâlik b. el-Hâris b. Ubeyd b. Mâlik b. Sâlim b. Ganm b. Avf'dır.¹⁴¹² Cemîle'nin annesi, Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Havle bt. el-Münzir b. Harâm b. Amr b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik'dir.¹⁴¹³ Cemîle'nin babası Abdullah b. Übey, Medineli münafıkların lideridir.¹⁴¹⁴

Dört defa evlenen Cemîle bt. Abdullah'ın, dört eşide Resûlullah (sas) ile Bedir'e katılmıştır.¹⁴¹⁵ İlk evliliğini Evs Kabilesi'ne mensup Hanzale b. Ebû Âmir er-Râhib Abduamr b. Sayfî b. en-Nu'mân b. Mâlik b. Eme b. Dubey'a b. Zeyd ile yapan Cemîle bt. Abdullah, bu evliliğinden Abdullah'ı dünyaya getirmiştir.¹⁴¹⁶ Babası Uhud Savaşı'nda müşriklerin yanında yer almasına¹⁴¹⁷ karşın, seçkin ve samimi bir Müslüman olan Hanzale, Uhud'da şehid edilmiştir.¹⁴¹⁸ Cemîle bt. Abdullah ile evlenen Hanzale, Uhud Savaşı'na çıkmadan önce Resûlullah (sas)'den izin alarak, eşi ile zifafa girmiş, sabahında yıkanıp sabah namazını kılmış, Uhud'da çıkmak için istemişti. Eşi tarafında geri çevrilen Hanzale, tekrar Cemîle ile ilişkiye girmiş fakat gusül alamadan Uhud'a katılmış ve Uhud'da şehid edilmiştir.¹⁴¹⁹ Hanzale, meleklerin yıkadığı kişi (Ğasîlu'l-melâike) olarak anılmaktadır.¹⁴²⁰ Eşinin şehid olacağını rüyasında gören Cemîle, akrabaların dört kişiyi, Hanzale ile ilişkiye

---

¹⁴¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394. krş. DİA'da ilgili maddede Cemîle bt. Abdullah'ın Abdullah b. Übey'in kızı değil kızkardeşi olduğu bilgisi yer almaktadır. (Mücteba Uğur, "Cemîle bt. Übey", **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 1993, c. VII, s. 328.)

¹⁴¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394.

¹⁴¹⁴ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. III, s. 300. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 481.

¹⁴¹⁵ İbn Habib, **Muhabber**, s. 403.

¹⁴¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 70.

¹⁴¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 339. Bkz. Beyhakî, **Delâilü'n-Nübuvve**, c. III, s. 206; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 380; Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. I, s. 409; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 119.

¹⁴¹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 339.

¹⁴¹⁹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 323. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 339, 340; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 381.

¹⁴²⁰ İbn Hişâm, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c. III, s. 103. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 341; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. II, s. 853; Beyhakî, **Delâilü'n-Nübuvve**, c. III, s. 278; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 381; Abdülkerîm es-Sem'ânî, **el-Ensâb**, c. X, s. 48; Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. I, s. 416; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ**, c. I, s. 163; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 119.

girdiğine dair şahit tutmuş,¹⁴²¹ kendisine gelebilecek iftiralara önüne geçmiştir. Babası Hanzale'nin vefatından sonra dünyaya gelen Abdullah,¹⁴²² Harre günü şehid edilmiştir.¹⁴²³

İkinci evliliğini Hazrec Kabilesi'ne mensup Sâbit b. Kays b. Şemmâs b. Mâlik b. İmrüülkays b. Mâlik b. el-Ağar b. Sa'lebeb. Ka'b ile yapan Cemîle, bu evliliğinden Muhammed b. Sâbit'i dünyaya getirmiştir.¹⁴²⁴ Eşinden Hul' suretiyle boşanan Cemîle, boşandığı esnada hamile olduğu çocuğunu emzirmeyeceğine dair yemin etmiş¹⁴²⁵ ve çocuk doğunca onu babasına göndermiştir.¹⁴²⁶ Oğlunu Resûlullah (sas)'e getiren Sâbit, Ondan oğluna isim koymasını istemiş, Resûlullah (sas)'de ona, Muhammed ismini vermiş ve tahnik yapmıştır.¹⁴²⁷ Resûlullah'ın (sas) hâtibi olan Sâbit b. Kays,¹⁴²⁸ Uhud ve sonraki savaşlara katılmış¹⁴²⁹ ve Yemâme'de şehid edilmiştir.¹⁴³⁰ Sahabe arasında sayılan Muhammed b. Sâbit, Harre günü şehid edilmiştir.¹⁴³¹

Üçüncü evliliğini Hazrec Kabilesi'ne mensup Mâlik b. ed-Duşüm b. Mâlik b. Merdaha b. Ganm b. Avf b. Amr b. Avf ile yapan Cemîle¹⁴³² bu evliliğinden el-

---

¹⁴²¹ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 323. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 340.

¹⁴²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 68.

¹⁴²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 70. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 893; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 58.

¹⁴²⁴ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 323. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 83; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 70; Mücteba Uğur, "Cemîle bt. Übey", **DİA**, c. VII, s. 329.

¹⁴²⁵ Taberî, **Câmiu'l-Beyân**, c. IV, s. 553. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 194-195.

¹⁴²⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 394. Taberî, **Câmiu'l-Beyân**, c. IV, s. 553.

¹⁴²⁷ Taberî, **Câmiu'l-Beyân**, c. IV, s. 553. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1367; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 195.

¹⁴²⁸ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. III, s. 213. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 393; Semhûdî, **Vefâü'l-Vefâ**, c. I, s. 108.

¹⁴²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 393. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 200; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 511.

¹⁴³⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 395. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 163; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. II, s. 178; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. I, s. 464; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 200; Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. III, s. 285; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. VI, s. 210; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 511.

¹⁴³¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. I, s. 182; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 70.

¹⁴³² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 241; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 70.

Fürey'a adında bir kız çocuğu dünyaya getirmiştir.¹⁴³³ Bedir,¹⁴³⁴ Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılan Mâlik b. ed-Duḡşüm,¹⁴³⁵ Resûlullah (sas) tarafından Dırar Mescidinin yıkılması için görevlendirilmiştir.¹⁴³⁶ Cemîle'nin kızı el-Fürey'a bt. Mâlik Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁴³⁷

Dördüncü evliliğini Hazrec Kabilesi'nden Hubeyb b. Yisâf¹⁴³⁸ b. İnebe b. Amr b. Hadîc b. Âmir b. Cüşem ile yapan Cemîle¹⁴³⁹ bu evliliğinden Ebû Kesîr künyesiyle anılan Abdullah'ı dünyaya getirmiştir.¹⁴⁴⁰ Cemîle bt. Abdullah Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁴⁴¹

3.2.57. Müleyke bt. Abdullah

Ensar hanımları arasında yer alan Müleyke bt. Abdullah'ın nesebi; Müleyke bt. Abdullah b. Übey b. Mâlik b. el-Hâris b. Ubeyd b. Mâlik b. Sâlim b. Ganm'dir.¹⁴⁴² Müleyke'nin annesi, Hazrec Kabilesi'nden Ümmü Hâlid bt. Âmir b. Sinân b. Vehb b. Levzân b. Abdüvüd b. Zeyd b. Sa'lebe'dir.¹⁴⁴³ Müleyke, ensar

¹⁴³³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 620.

¹⁴³⁴ Vâkidî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. I, s. 221. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 412; Beğâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. V, s. 247; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 197; Ebû Nuaym, **Ma'rifetu's-Sahâbe**, c. V, s. 2464; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1350; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 534.

¹⁴³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 620; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1350.

¹⁴³⁶ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c.IV, s. 251. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 620; Taberî, **Târîhu't-Taberî**, c. III, s. 110; İbnü'l-Esîr, **el-Kâmil fi't-Târîh**, c. II, s. 149; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. VIII, s. 33; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. II, s. 77; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 534.

¹⁴³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 392. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 424; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 246; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 375; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 280.

¹⁴³⁸ Hubeyb b. Yisâf hakkında bilgi, Hubeyb'in diğer eşi Ensar hanımları arasında yer alan, Zeynep bt. Kays b. Şemmâs'ın biyografisinde verilmiştir.

¹⁴³⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 241; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 70. krş. DİA'nın ilgili maddesinde Cemîle'nin Mâlik b. Duḡşüm'dan boşandıktan sonra Hubeyb b. İsfâf ile evlendiğine dair bilgi mevcuttur. (Mücteba Uğur, "Cemîle bt. Übey", **DİA**, c. VII, s. 329.)

¹⁴⁴⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 606.

¹⁴⁴¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 70.

¹⁴⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395.

¹⁴⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395.

hanımlarından Cemîle bt. Abdullah,¹⁴⁴⁴ Remle bt. Abdullah ve Ümmü Sa'd bt. Abdullah ile baba bir kardeştir.¹⁴⁴⁵

Evs Kabilesi'ne mensup, Hilâl b. Ümeyye b. Âmir b. Kays b. Abdül'alem b. Âmir b. Ka'b b. Vâkîf¹⁴⁴⁶ ile evlenen Müleyke bt. Abdullah'ın¹⁴⁴⁷ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Müleyke bt. Abdullah Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁴⁴⁸

3.2.58. Remle bt. Abdullah

Ensar hanımları arasında yer alan Remle bt. Abdullah'ın nesebi; Remle bt. Abdullah b. Übey b. Mâlik b. el-Hâris b. Ubeyd b. Mâlik b. Sâlim b. Ganm'dir.¹⁴⁴⁹ Remle'nin annesi Lübnâ bt. Ubâde b. Nadle b. Mâlik b. el-Aclân b. Zeyd b. Ganm b. Sâlim b. Avf'dır.¹⁴⁵⁰ Remle'nin babası Abdullah b. Übey, münafıkların lideridir.¹⁴⁵¹ Remle, Ensar hanımlarından Cemîle bt. Abdullah¹⁴⁵² ve Müleyke bt. Abdullah ile baba bir, Ümmü Sa'd (Sa'îd) ile anne baba bir kardeştir.¹⁴⁵³

Hazrec Kabilesi'ne mensup İsmâ b. Zeyd b. Müleyl b. Vebre b. Hâlid b. el-Aclân b. Zeyd b. Ganm b. Sâilm b. Avf ile evlenen Remle'nin¹⁴⁵⁴ bu evlilikten çocuk

¹⁴⁴⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394.

¹⁴⁴⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395.

¹⁴⁴⁶ Hilâl b. Ümme hakkında bilgi, Hilâl'in diğer eşi Ensar hanımlarından el-Fürey'a bt. Mâlik b. ed-Duḥşum'un biyografisinde verilmiştir. el-Fürey'a, Müleyke bt. Abdullah'ın baba bir kız kardeşi Cemîle bt. Abdullah'ın kızıdır. Bu durumda teyze-yeğen aynı kişi ile evlenmiştir.

¹⁴⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395.

¹⁴⁴⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 319.

¹⁴⁴⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395.

¹⁴⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 68.

¹⁴⁵¹ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. III, s. 300. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 481; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 288.

¹⁴⁵² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 394.

¹⁴⁵³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395.

¹⁴⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395.

dünyaya getirip getirmedi ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Remle bt. Abdullah b. Übey Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁴⁵⁵

3.2.59. Ümmü Sa'îd bt. Abdullah

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sa'îd (Sa'd) bt. Abdullah'ın nesebi; Ümmü Sâ'îd bt. Abdullah b. Übey b. Mâlik b. el-Hâris b. Ubeyd b. Mâlik b. Sâlim b. Ganm'dir.¹⁴⁵⁶ Ümmü Sa'îd'in annesi Lübnâ bt. Ubâde b. Nadle b. Mâlik b. el-Aclân b. Zeyd b. Ganm b. Sâlim b. Avf'dir.¹⁴⁵⁷

Hazrec Kabilesi'nden Cübeyr b. Sâbit b. ed-Dahhâk b. Sa'lebe b. Cüşem b. Mâlik b. Sâlim ile evlenen Ümmü Sa'îd bt. Abdullah'ın¹⁴⁵⁸ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Sa'îd bt. Abdullah Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁴⁵⁹

3.2.60. Havle bt. Havlî

Ensar Hanımları arasında yer alan Havle bt. Havlî'nin nesebi; Havle bt. Havlî b. Abdullah b. el-Hâris b. Ubeyd b. Mâlik b. Sâlim'dir.¹⁴⁶⁰ Hazrec Kabilesi'nden Cemîle bt. Übey b. Mâlik b. el-Hâris b. Ubeyd b. Mâlik b. Sâlim, Havle'nin annesidir.¹⁴⁶¹

Havle bt. Havlî'nin anne baba bir kardeşi olan Evs b. Havlî,¹⁴⁶² Bedir Savaşı'na katılmış,¹⁴⁶³ Resûlullah'ın (sas) cenazesinin yıkanmasında ve defin

---

¹⁴⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 424; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 241; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 288; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 69; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 143.

¹⁴⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395.

¹⁴⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 401.

¹⁴⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 401.

¹⁴⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 401.

¹⁴⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395.

¹⁴⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395.

¹⁴⁶² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 395. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 424; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 118.

¹⁴⁶³ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. I, s. 220.

işlemlerine yer almıştı.¹⁴⁶⁴ Havle bt. Havlî Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁴⁶⁵

3.2.61. Füşhum bt. Evs

Ensar hanımları arasında yer alan Füşhum bt. Evs'in nesebi; Füşhum bt. Evs b. Havlî b. Abdullah b. el-Hâris b. Ubeyd b. Mâlik b. Ubeyd b. Mâlik b. Sâlim'dir.¹⁴⁶⁶ Cahiliye döneminin kâmil insanlarından¹⁴⁶⁷ olan Evs b. Havlî, Bedir, Uhud, Hendek ve bütün savaşlarda Resûlullah'ın (sas) yanında yer almıştır.¹⁴⁶⁸

Hazrec Kabilesi'nden Benî el-Hublâ'nın halîfi Benî Esed b. Huzeyme'den İtbân b. Mürre ile evlenen Füşhum bt. Evs'in¹⁴⁶⁹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır. Füşhum bt. Evs Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁴⁷⁰

3.2.62. Zeyneb bt. Sehl

Ensar hanımları arasında yer alan Zeynep bt. Sehl'in nesebi; Zeynep bt. Sehl b. es-Sa'b b. Kays b. Amr b. Mâlik b. Sâlim b. el-Hublâ'dır.¹⁴⁷¹

Hazrec Kabilesi'ne mensup Zeyd b. Vedî'a b. Amr b. Kays b. Cüzeyy b. Adî b. Mâlik b. Sâlim b. el-Hublâ ile evlenen Zeyneb bt. Sehl,¹⁴⁷² bu evlilikten Sa'd,

---

¹⁴⁶⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. II, s. 282.

¹⁴⁶⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 395. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 424; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 239; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 118.

¹⁴⁶⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 396.

¹⁴⁶⁷ Cahiliye döneminde okuma yazma bilen, ok ve mızrağı iyi kullanan insanlara kâmil insan denirdi. (İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 614.)

¹⁴⁶⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 614.

¹⁴⁶⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 396.

¹⁴⁷⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 396. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 424; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 246; İbnu'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 375.

¹⁴⁷¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 396.

¹⁴⁷² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 615. Bkz. Hamevî, **Mu'cemü'l-Buldân**, c. IV, s. 137. krş. Zeyneb bt. Sehl'in İbn Sa'd'ın **Tabakât**'ında geçen biyografisinde eşinin adı "Vedî'a b. Amr b. Kays b. Adî b. Mâlik b. Sâlim b. el-Hublâ" olarak geçmektedir. (İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 396.)

Ümâme ve Ümmü Külsûm'ü dünyaya getirmiştir.¹⁴⁷³ Bedir¹⁴⁷⁴ ve Uhud'da katılan Zeyd b. Vedî'a b. Amr,¹⁴⁷⁵ Uhud'da şehid edilmiştir.¹⁴⁷⁶ Zeyneb bt. Sehl Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁴⁷⁷

3.2.63. Leylâ bt. Tabât

Ensar hanımları arasında yer alan Leylâ bt. Tabât'ın nesebi; Leylâ bt. Tabât b. Mu'is b. Cüşem b. el-Hezm b. Sâlim b. el-Hublâ'dır.¹⁴⁷⁸

Hazrec Kabilesi'ne mensup Benî el-Hublâ'nın halîfi Benî Abdullah b. Gatafân'dan Vehb b. Kelede ile evlenen Leylâ bt. Tabât'ın¹⁴⁷⁹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Vehb b. Kelede, Bedir Savaşı'na katılmıştır.¹⁴⁸⁰ Leylâ bt. Tabât Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁴⁸¹

3.2.64. Üneyse bt. Urve

Ensar hanımları arasında yer alan Üneyse bt. Urve'nin nesebi; Üneyse bt. Urve b. Mes'ûd b. Sinân b. Âmir b. Adî b. Ümeyye b. Beyâda'dır.¹⁴⁸² Hazrec Kabilesi'nden Ruğaybe bt. Sa'lebeb. Mâlik b. Aclân b. Zeyd b. Ganm b. Sâlim b.

¹⁴⁷³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 615. Bkz. Hamevî, **Mu'cemü'l-Buldân**, c. IV, s. 137.

¹⁴⁷⁴ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 417. Bkz. Şeybânî, **el-Ahâd ve'l-Mesânî**, c. III, s. 403; Hibbân b. Ahmed el-Büstî, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c. I, s. 197; Taberânî, **el-Mu'cemü'l-Kebîr**, c. V, s. 164; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 195; Ebû Nuaym, **Ma'rîfetü's-Sahâbe**, c. III, s. 1165; Ebû Muhammed Ali b. Ahmed b. Sa'id b. Hazm el-Endelüsi el-Kurtubî, **Cevâmi'u's-Sîre**, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, t.y., s. 103; İbn Mende Ebû'l Kasım, **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs**, c. I, s. 264; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 515.

¹⁴⁷⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 615. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 559;

¹⁴⁷⁶ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 417. Bkz. Ebu Bekir Muhammed b. el-Hasan b. Dureyd el-Ezdî, **el-İştikâk**, thk. Absüselam Muhammed Harun, Beyrut/Lübnan, Dâru'l-Ceyl, 1991, s. 458; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. II, s. 257.

¹⁴⁷⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 396. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 241; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 300; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 170.

¹⁴⁷⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 396.

¹⁴⁷⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 396.

¹⁴⁸⁰ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. IV, s. 324. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 493; Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l Hüdâ**, c. IV, s. 121.

¹⁴⁸¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 396.

¹⁴⁸² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 396.

Avf b. Amr b. Avf, Üneyse'nin annesidir.¹⁴⁸³ Üneyse, Ensar hanımlarından Halîme (Cemîle) bt. Urve ile anne baba bir kız kardeşir.¹⁴⁸⁴

Hazrec Kabilesi'ne mensup Hanzale b. Mâlik b. Hâlid b. Küleyb b. Âmir b. Hazeme b. Beyâda ile evlenen Üneyse bt. Urve'nin¹⁴⁸⁵ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılammamıştır. Üneyse bt. Urve Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁴⁸⁶

3.2.65. Halîme bt. Urve

Ensar hanımları arasında yer alan Halîme (Cemîle)¹⁴⁸⁷ bt. Urve'nin nesebi; Halîme bt. Urve b. Mes'ûd b. Sinân b. Âmir b. Adî b. Ümeyye b. Beyâda'dır.¹⁴⁸⁸ Hazrec Kabilesi'nden Ruğaybe bt. Sa'lebeb. Mâlik, Halîme'nin annesidir.¹⁴⁸⁹ Ensar hanımlarından Üneyse bt. Urve, Halîme'nin anne baba bir kız kardeşidir.¹⁴⁹⁰

Hazrec Kabilesi'ne mensup Hadîc b. Râfi b. Adî b. Zeyd b. Cüşem b. Hâris ile evlenen Halîme bt. Urve,¹⁴⁹¹ bu evlilikten Ümâme bt. Hadîc,¹⁴⁹² Râfi b. Hadîc,¹⁴⁹³ ve Rifâ'a b. Hadîc'i dünyaya getirmiştir.¹⁴⁹⁴ Halîme'nin oğlu Râfi b. Hâdic Uhud ve sonraki savaşlarda Resûlullah'ın (sas) yanında yer almıştır.¹⁴⁹⁵ Halîm'nin diğer oğlu Rifâ'a b. Hadîc sahabedendir.¹⁴⁹⁶ Halîme'nin kızı Ümâme bt. Hadîc, Müslüman olup

¹⁴⁸³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 396.

¹⁴⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 396, 397.

¹⁴⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 396.

¹⁴⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 396. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 288; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 40.

¹⁴⁸⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 426.

¹⁴⁸⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397.

¹⁴⁸⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397.

¹⁴⁹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 396.

¹⁴⁹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397.

¹⁴⁹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 24.

¹⁴⁹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397. Bkz. Begavî, **Mu'cemü's-Sahabe**; c. II, s. 348; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 479; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. IX, s. 101; Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. IX, s. 24; Moğolday b. Kılıç, **İkmâlü Tezhîbu'l-Kemâl**, c. IV, s. 311.

¹⁴⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 320.

¹⁴⁹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 320. Bkz. Begavî, **Mu'cemü's-Sahabe**; c. II, s. 348; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 479; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. IX, s. 101.

¹⁴⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 320. Bkz. Begavî, **Mu'cemü's-Sahabe**; c. II, s. 348.

Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁴⁹⁷ Halîme bt. Urve Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁴⁹⁸

3.2.66. Hâlîde bt. Amr

Ensar hanımları arasında yer alan Hâlîde bt. Amr'ın nesebi; Hâlîde bt. Amr b. Vezefe b. Ubeyd b. Âmir b. Beyâda'dır.¹⁴⁹⁹ İkinci Akabe Biati'nda bulunup Bedir, Uhud Hendek ve diğer savaşlarda yer alan Ferve b. Amr,¹⁵⁰⁰ Hâlîde bt. Amr'ın baba bir kardeşidir.¹⁵⁰¹ Hâlîde, ensar hanımlarından Kebşe bt. Ferve ve Ümmü Şürahbîl bt. Ferve'nin halasıdır.¹⁵⁰²

Hazrec Kabilesi'ne mensup Bedir¹⁵⁰³ ve Uhud savaşlarına katılan Ebû Ubâde Sa'd b. Osman b. Hâlid b. Mahled b. Âmir b. Zürayk¹⁵⁰⁴ b. Âmir ile evlenen Hâlîde bt. Amr,¹⁵⁰⁵ bu evlilikten Ferve'yi dünyaya getirmiştir.¹⁵⁰⁶ Hâlîde bt. Amr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁵⁰⁷

3.2.67. Kebşe bt. Ferve

Ensar hanımları arasında yer alan Kebşe bt. Ferve'nin nesebi; Kebşe (Kübeyşe)¹⁵⁰⁸ bt. Ferve b. Amr b. Vezefe b. Ubeyd b. Âmir b. Beyâda'dır.¹⁵⁰⁹

¹⁴⁹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 348. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 412; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 24.

¹⁴⁹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 426.

¹⁴⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397.

¹⁵⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 666.

¹⁵⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397.

¹⁵⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397.

¹⁵⁰³ Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. III, s. 1287. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 312.

¹⁵⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 660.

¹⁵⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397. krş. İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ında yer alan Ebû Ubâde Sa'd b. Osman'ın biyografisinde oğlu Ferve'nin annesi " Ümmü Hâlid b. Amr b. Vezefe b. Ubeyd b. Âmir b. Beyâda b. Âmir b. el-Hazrec" olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 660.) Aynı eserde, Ferve b. Ebû Ubâde'nin biyografisinde, Ferve'nin annesi, Ümmü Hâlid bt. Âmr b. Vezfe b. Ubeyd b. Âmir b. Beyâda b. Âmir b. el-Hazrec" olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 285.) Aynı eserdeki bu farklılık istinsah hatalarından kaynaklanmakta olup, bahsi geçen kişi Hâlîde bt. Amr'dır.

¹⁵⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 660. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 285.

¹⁵⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 238; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 99.

¹⁵⁰⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247.

Kebşe'nin annesi ümmü veledir.¹⁵¹⁰ Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılan Ferve b. Amr, Resûlullah (sas) tarafından, Medine'de, ağaçtaki meyveyi tahmini olarak ölçmesi için görevlendirmiştir.¹⁵¹¹ Ensar hanımlarından Ümmü Şürahbîl bt. Ferve, Kebşe'nin kardeşidir.¹⁵¹²

Kebşe bt. Ferve, Hazrec Kabilesi'ne mensup Abdurrahman b. Sa'd b. Kays b. Mâlik b. el-Aclân b. Âmir b. Beyâda ile evlenmiştir.¹⁵¹³ Kaynaklarda Kebşe'nin Ebû Câbir Muhammed b. Abdurrahman b. Hâlid b. Kays b. Mâlik b. el-Aclân b. Âmir b. Beyâda b. Âmir b. Züreyk b. Abdühârise b. Mâlik b. Gadb b. Cüşem b. el-Hazrec adında bir oğlunun olduğu bilgisi yer almaktadır.¹⁵¹⁴ Tarih ve tabakât kitaplarında yaptığımız araştırmada, Ebû Câbir el-Beyâdi'nin babası Abdurrahman b. Hâlid b. Kays'ın ve Kebşe'nin eşi Abdurrahman b. Sa'd b. Kays'ın biyografilerine ulaşamamıştır. Muhtemelen bu kişiler aynı kişidir ve istinsah hatası nedeniyle isimlerde karışıklık olmuştur. Kebşe bt. Ferve Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁵¹⁵

3.2.68. Ümmü Şürahbîl bt. Ferve

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Şürahbîl bt. Ferve'nin nesebi; Ümmü Şürahbîl bt. Ferve b. Amr b. Vezefe b. Ubeyd b. Âmir b. Beyâda'dır.¹⁵¹⁶ Ümmü Şürahbîl'in annesi, ümmü veledir.¹⁵¹⁷ Ümmü Şürahbîl, ensar hanımlarından Kebşe bt. Ferve'nin kardeşidir.¹⁵¹⁸

¹⁵⁰⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 397.

¹⁵¹⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 397.

¹⁵¹¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 666.

¹⁵¹² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 397.

¹⁵¹³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 397.

¹⁵¹⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. VII, s. 538.

¹⁵¹⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 397. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 426; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 288; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 295.

¹⁵¹⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 397.

¹⁵¹⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 397.

¹⁵¹⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 397.

Hazrec Kabilesi'ne mensup el-Yakzân b. Ubeyd b. Ukbe b. Amr b. Ubeyd b. Âmir b. Beyâda ile evlenen Ümmü Şürahbîl'in¹⁵¹⁹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Şürahbîl bt. Ferve Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁵²⁰

3.2.69. Büseyne bt. en-Nu'mân

Ensar hanımları arasında yer alan Büseynebt. en-Nu'mân 'nın nesebi; Büseyne (Sübeyte)¹⁵²¹ bt. en-Nu'mân b. Amr b. en-Nu'mân b. Halde b. Amr b. Ümeyye b. Âmir b. Beyâda'dır.¹⁵²² Büseyne'nin annesi, Kureyş Kabilesi'nden Habîbe bt. Kays¹⁵²³ b. Süfyan b. Abdümenâf b. el-A'cem b. el-Hâris b. el-Edrem b. Gâlib b. Fih'r'dir.¹⁵²⁴

Hazrec Kabilesinin Neccâr Kolu'na mensub Muhammed b. Amr b. Hazm b. Zeyd b. Levzân b. Amr b. Abd b. Avf b. Ganm b. Mâlik ile evlenen Büseyne bt. en-Nu'mân,¹⁵²⁵ bu evlilikten Abdümelik, Abdullah, Abdurrahman¹⁵²⁶ ve Ümmü Amr'ı dünyaya getirmiştir.¹⁵²⁷ Hicri 10 senesinde dünyaya gelen Muhammed b. Amr'ın ismi ve künyesi (Ebû Abdümelik) Hz. Peygamber (sas) tarafından belirlenmiştir.¹⁵²⁸ Büseyne'nin iki oğlu Abdurrahman ve Abdümelik¹⁵²⁹ ile eşi Muhammed b. Amr

---

¹⁵¹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397.

¹⁵²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 397. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 426; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 288; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 415.

¹⁵²¹ İbn Habib, **Muhabber**, s. 425. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3284; Ebü'l-Kâsım Abdurrahman b. Muhammed b. İshâk b. Mende el-Abdî el-İsbehânî, **el-Müstahrec min Kütübî'n-nâs li't-tezkire ve'l-Müstetraf min ahvâli'n-Nâs**. Dr. Amir Hasan Sabri et-Temimi, Bahreyn, Vüzaratü'l-Adl ve'n-Neşvü'l-İslamiyye, t.y., c. II, s. 492; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 236; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 59.

¹⁵²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 398.

¹⁵²³ Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3284. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 46.

¹⁵²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 398.

¹⁵²⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 398. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3284; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 46.

¹⁵²⁶ Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, s. 437. krş. Muhammed b. Amr'ın İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ında geçen biyografisinde çocuklarının annesinin ismi "Sübeyte bt. en-Nu'mân b. Amr b. en-Nu'mân b. Halde b. Amr b. Ümeyye b. Âmir b. Beyâda" olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 71.) Rivayetler arasındaki fark istinsah hatasından kaynaklanmaktadır.

¹⁵²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 71.

¹⁵²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 71. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 200.

¹⁵²⁹ Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, s. 437.

Harre günü öldürülmüştür.¹⁵³⁰ Büseyne (Sübeyle) bt. en-Nu‘mân Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.¹⁵³¹

3.2.70. el-Fâri‘a bt. İsâm

Ensar hanımları arasında yer alan el-Fâri‘a bt. İsâm’ın nesebi; el-Fâri‘a bt. İsâm b. Âmir b. Atıyye b. Beyâda’dır.¹⁵³² Ensar hanımlarından Ümâme bt. İsâm, el-Fâri‘a’nın kız kardeşidir.¹⁵³³

Bua’s Savaşı’nda Hazrec Kabilesi’nin liderliğini yapan Amr b. en-Nu‘mân b. Halde b. Amr b. Ümeyye b. Âmir b. Beyâda¹⁵³⁴ ile evlenen el-Fâri‘a bt. İsâm’ın¹⁵³⁵ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır. el-Fâri‘a bt. İsâm Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.¹⁵³⁶

3.2.71. Ümâme bt. İsâm

Ensar hanımları arasında yer alan Ümâme bt. İsâm’ın nesebi; Ümâme bt. İsâm b. Âmir b. Atıyye b. Beyâda’dır.¹⁵³⁷

Hazrec Kabilesi’nin Benî Neccâr koluna mensup Kebşe b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin ile evlenen Ümâme bt. İsâm’ın bu evlilikten çocuk dünyaya getirip

---

¹⁵³⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. VII, s. 72. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 414; İbn Abdilberr, **İsti‘âb**, c. III, s. 1375; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 201.

¹⁵³¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 398. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; Ebû Nuaym, **Ma‘rifetü’s-Sahâbe**, , c. VI, s. 3284; Ebü’l-Kâsım İbn Mende, **el-Müstahrec min Kütübi’n-nâs**, c. II, s. 492; İbnu’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 236; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 59; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 46.

¹⁵³² İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 398.

¹⁵³³ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 398.

¹⁵³⁴ İbnü’l Kelbî, **Nesebü Me‘ad**, c. I, s. 422.

¹⁵³⁵ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 398.

¹⁵³⁶ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 398.

¹⁵³⁷ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 398.

getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümâme bt. İsmâ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁵³⁸

3.2.72. Ümeyye bt. Halîfe

Ensar hanımları arasında yer alan Ümeyye bt. Halîfe'nin nesebi; Ümeyye bt. Halîfe b. Adî b. Amr b. Mâlik b. Âmir b. Führeyre b. Beyâda'dır.¹⁵³⁹ Ümeyye'nin babası Halîfe b. Adî, Bedir ve Uhud savaşlarına katılmıştır.¹⁵⁴⁰

Hazrec Kabilesi'nden Ferve b. Amr b. Vezefe b. Ubeyd b. Âmir b. Beyâda ile evlenen Ümeyye bt. Halîfe¹⁵⁴¹ bu evlilikten Ümmü Sa'd bt. Ferve'yi dünyaya getirmiştir.¹⁵⁴² Resûlullah'ın (sas) meyve ağacının meyvesini tahmin etmesi için görevlendirdiği Ferve b. Amr,¹⁵⁴³ İkinci Akabe Biati, Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılmıştır.¹⁵⁴⁴ Ümeyye bt. Halîfe Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁵⁴⁵

3.2.73. Üneyse bt. Abdullah

Ensar hanımları arasında yer alan Üneyse bt. Abdullah'ın nesebi; Üneyse bt. Abdullah b. Amr b. Mâlik b. el-Aclân b. Âmir b. Beyâda'dır.¹⁵⁴⁶

İki evlilik yapan Üneyse bt. Abdullah, ilk evliliğini Hazrec Kabilesi'nden Abbâs b. Ubâde b. Nadle b. Mâlik b. el-Aclân b. Zeyd b. Ganm b. Sâlim b. Avf ile, ikinci evliliğini ise Hazrec Kabilesi'nden Amr b. Evs b. Âmir b. Sa'lebeb. Vakş b.

---

¹⁵³⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 398. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 234; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 26.

¹⁵³⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 398.

¹⁵⁴⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 666.

¹⁵⁴¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 398. krş. Halîfe b. Adî'nin, Ferve b. Amr ile evlenen kızı, Ümeyye değil, Âmine'dir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 665.)

¹⁵⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 398.

¹⁵⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 666. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. IV, s. 2289; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 26.

¹⁵⁴⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 666. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **el-Muntazam**, c. IV, s. 187.

¹⁵⁴⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 398. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235.

¹⁵⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 398.

Tarîf ile yapmıştır.¹⁵⁴⁷ İlk evliliğinden Muhammed b. el-Abbâs'ı dünyaya getiren Üneyse,¹⁵⁴⁸ ikinci evliliğinden ise Uhud Savaşı'na katılan Celebe b. Amr b. Evs'i dünyaya getirmiştir.¹⁵⁴⁹ Hem muhacir, hem ensar arasında sayılan Abbâs b. Ubâde, Birinci ve İkinci Akabe biatına katılmış,¹⁵⁵⁰ savaş olmaz düşüncesiyle Bedir'e katılmamış,¹⁵⁵¹ Uhud'da şehid edilmiştir.¹⁵⁵² Üneyse bt. Abdullah Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁵⁵³

3.2.74. Ümâme bt. Osman

Ensar hanımları arasında yer alan Ümâme bt. Osman'ın nesebi; Ümâme bt. Osman b. Halde b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk'tır.¹⁵⁵⁴ Ensar hanımlarından Ümmü Cemîl bt. Kutbe b. Âmir b. Hadîde b. Amr b. Sevâd b. Ganm b. Ka'b b. Seleme,¹⁵⁵⁵ Ümâme'nin annesidir.¹⁵⁵⁶ Ümâme, Bedir ve Uhud Savaşı'na katılan Ebû Ubâde Sa'd b. Osman¹⁵⁵⁷ ile baba bir, Ensar hanımlarından Ümmü Râfi bt. Osman ile anne baba bir kardeştir.¹⁵⁵⁸

Hazrec Kabilesi'ne mensup Sâbit b. Sa'lebe (el-Ceza) b. Zeyd b. el-Hâris b. Harâm b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b b. Seleme ile evlenen Ümâme bt. Osman,¹⁵⁵⁹ bu

¹⁵⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 398.

¹⁵⁴⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 420.

¹⁵⁴⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 418. krş. İbn Sa'd , **Tabakât** adlı eserinde, Celebe b. Amr b. Evs'in Üneyse'nin ilk eşi el-Abbâs b. Ubâde ile anne bir kardeş olduğunu bilgisi yer almaktadır. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 420.) Celebe b. Amr, el-Abbâs b. Ubâde'nin değil, el-Abbâs'ın oğlu Muhammed'in anne bir kardeşidir.

¹⁵⁵⁰ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 415. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c.II, s. 115; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 421; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 288, 289; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 810; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 284; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 511.

¹⁵⁵¹ Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 505.

¹⁵⁵² Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 415. Bkz. Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 351; İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. III, s. 173; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 421; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 570; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. IV, s. 2124; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 810; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 511.

¹⁵⁵³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 398. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 426; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 39.

¹⁵⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 399.

¹⁵⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 416.

¹⁵⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 399. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 416.

¹⁵⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 660.

¹⁵⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 399.

¹⁵⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 399.

evlilikten Abdullah, el-Hâris ve Ümmü Ünâs'ı dünyaya getirmiştir.¹⁵⁶⁰ İkinci Akabe Biatı'nda bulunan Sâbit b. Sa'lebe, Bedir, Uhud ve diğer savaflara katılmış, Tâif Seferi'nde şehid edilmiştir.¹⁵⁶¹ Ümâme bt. Osman Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁵⁶²

3.2.75. Ümmü Râfi bt. Osman

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Râfi bt. Osman'nın nesebi; Ümmü Râfi bt. Osman b. Halde b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk'tır.¹⁵⁶³ Ensar hanımlarından Ümmü Cemîl bt. Kutbe b. Âmir b. Hadîde b. Amr b. Sevâd b. Ganm b. Ka'b b. Seleme,¹⁵⁶⁴ Ümmü Râfi'nin annesidir.¹⁵⁶⁵ Ümmü Râfi, Bedir ve Uhud savaflarına katılan Ebû Ubâde Sa'd b. Osman¹⁵⁶⁶ ile baba bir, ensar hanımlarından Ümâme bt. Osman ile anne baba bir kardeştir.¹⁵⁶⁷

Hazrec kabilesine mensup Hallâd b. Râfi b. Mâlik b. el-Aclân b. Amr b. Âmir b. Zürayk ile evlenen Ümmü Râfi,¹⁵⁶⁸ bu evlilikten Yahya b. Hallâd'ı dünyaya getirmiştir.¹⁵⁶⁹ Hallâd b. Râfi, Bedir ve Uhud savaflarına katılmıştır.¹⁵⁷⁰ İsmi Resûlullah (sas) tarafından konulan Yahya b. Hallâd, hadis rivayetinde bulunmuştur.¹⁵⁷¹ Ümmü Râfi bt. Osman Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁵⁷²

---

¹⁵⁶⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 638.

¹⁵⁶¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 638, 639. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 198.

¹⁵⁶² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 398. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 234; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 26.

¹⁵⁶³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 399.

¹⁵⁶⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 416.

¹⁵⁶⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 399. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 416.

¹⁵⁶⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 660.

¹⁵⁶⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 399.

¹⁵⁶⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 399.

¹⁵⁶⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 664. Bkz. Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 170.

¹⁵⁷⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 664.

¹⁵⁷¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. VII, s. 74. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1569; Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXXI, s. 294.

¹⁵⁷² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 399. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 252; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 288; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 388.

3.2.76. Fūkeyhe bt. el-Muttalib

Ensar hanımları arasında yer alan Fūkeyhe bt. el-Muttalib'in nesebi; Fūkeyhe bt. el-Muttalib b. Halde b. Muhalled b. Âmir b. Zūrayk'dır.¹⁵⁷³ Fūkeyhe'nin künyesi Ümmü'l-Hakem'dir.¹⁵⁷⁴ Hazrec Kabilesi'ne mensup Hind bt. el-Aclân b. Gannâm b. Âmir b. Beyâda, Fūkeyhe'nin annesidir.¹⁵⁷⁵

İki evliliğini de Hazrec Kabilesi'ne mensup kişilerle yapan Fūkeyhe bt. el-Muttalib, ilk evliliğini er-Rebî b. Âmir b. Halde b. Muhalled b. Âmir b. Zūrayk ile, ikinci evliliğini ise Amr b. Hâlîde b. Muhalled b. Âmir b. Zūrayk ile yapmıştır.¹⁵⁷⁶ Fūkeyhe, Amr b. Hâlîde ile yaptığı evlilikten, ensar hanımlarından Būheyse bt. Amr'ı dünyaya getirmiştir.¹⁵⁷⁷ Fūkeyhe bt. el-Muttalib Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁵⁷⁸

1.2.77. Būheyse bt. Amr

Ensar hanımları arasında yer alan Būheyse bt. Amr'ın nesebi; Būheyse bt. Amr b. Hâlîde b. Âmir b. Muhalled b. Âmir b. Zūrayk'dır.¹⁵⁷⁹ Ensar hanımlarından Fūkeyhe bt. el-Muttalib b. Halde,¹⁵⁸⁰ Būheyse'nin annesidir.¹⁵⁸¹

Hazrec Kabilesi'ne mensup en-Nu'mân b. Aclân b. en-Nu'mân b. Âmir b. el-Aclân b. Amr b. Âmir b. Zūrayk ile evlenen Būheyse'nin¹⁵⁸² bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ensar'ın şairlerinden olan en-Nu'mân b. Aclân,¹⁵⁸³ Hz. Ali tarafından Bahreyn'e vali olarak

¹⁵⁷³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 399.

¹⁵⁷⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 399. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247.

¹⁵⁷⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 399.

¹⁵⁷⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 399.

¹⁵⁷⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 400.

¹⁵⁷⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 400. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 288; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 282.

¹⁵⁷⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 400.

¹⁵⁸⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 399.

¹⁵⁸¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 400.

¹⁵⁸² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 400.

¹⁵⁸³ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 251.

tain edilmiştir.¹⁵⁸⁴ Büheyse bt. Amr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁵⁸⁵

3.2.78. Habîbe bt. Mes'ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Habîbe bt. Mes'ûd'un nesebi; Habîbe bt. Âmir b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk'dır.¹⁵⁸⁶ el-Fâri'a bt. el-Hubâb b. er-Rebî b. Râfi b. Mu'âviye b. Ubeyd b. el-Ebcer, Habîbe'nin annesidir.¹⁵⁸⁷ Habîbe'nin babası Mes'ûd b. Halde, Bedir Savaşı'na katılmıştır.¹⁵⁸⁸

Hazrec kabilesine mensup Abdurrahman b. Amr b. Hâlîde b. Âmir b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk ile evlenen Habîbe bt. Âmir'ı¹⁵⁸⁹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Habîbe bt. Âmir Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁵⁹⁰

3.2.79. Ümmü Kays bt. Hısn

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Kays bt. Hısn'ın nesebi; Ümmü Kays bt. Hısn b. Halde b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk'dır.¹⁵⁹¹ Ümmü Kays, Ensar hanımlarından Ümmü Sa'd bt. Kays'ın halasıdır.¹⁵⁹² Ümmü Kays'ın evlenip evlenmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Kays bt. Hısn Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁵⁹³

---

¹⁵⁸⁴ İbnü'l-Esîr, **el-Kâmil fi't-Târîh**, c. II, s. 582. Bkz. Sıbt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 139; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 252.

¹⁵⁸⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 400.

¹⁵⁸⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 400.

¹⁵⁸⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 400.

¹⁵⁸⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 661.

¹⁵⁸⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 400.

¹⁵⁹⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 400. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; Ebû Nuaym, **Ma'rîfetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3299; Ebü'l-Kasım İbn Mende, **el-Müsthrec min Kütübi'n-nâs**, c. II, s. 499; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 238; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 288; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 83.

¹⁵⁹¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 400.

¹⁵⁹² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 400.

¹⁵⁹³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 400. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 255.

3.2.80. Ümmü Sa'd bt. Kays

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sa'd bt. Kays'ın nesebi; Ümmü Sa'd bt. Kays b. Hısn b. Halde b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk'dır.¹⁵⁹⁴ Ümmü Sa'd'ın annesi Havle bt. el-Fâkih b. Kays b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk'dır.¹⁵⁹⁵ Ümmü Sa'd'ın babası Kays b. Hısn (Mihsan), Bedir ve Uhud'a katılmıştır.¹⁵⁹⁶

İki evlilik yapan Ümmü Sa'd bt. Kays, ilk evliliğini amcasının oğlu Kays b. Amr b. Hısn b. Halde b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk ile yapmış¹⁵⁹⁷ ve bu evlilikten Hanzala'yı dünyaya getirmiştir.¹⁵⁹⁸ Akıllı ve çömert bir insan olan Hanzala,¹⁵⁹⁹ sıkı bir râvî olup, az hadis rivayet etmiştir.¹⁶⁰⁰ İkinci evliliğini Hazrec Kabilesi'ne mensup Mes'ûd el-Ekber b. Ubâde b. Ebû Ubâde Sa'd b. Osman b. Hâlîde b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk ile yapan Ümmü Sa'd bt. Kays'ın¹⁶⁰¹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır. Ümmü Sa'd bt. Kays Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁶⁰²

3.2.81. Habbe bt. Amr

Ensar hanımları arasında yer alan Habbe bt. Amr'ın nesebi; Habbe bt. Amr b. Hısn b. Halde b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk'dır.¹⁶⁰³ Habîbe bt. Kays b. Halde b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk, Habbe'nin annesidir.¹⁶⁰⁴

¹⁵⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 400.

¹⁵⁹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 400. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 659.

¹⁵⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 659.

¹⁵⁹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 400. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 402.

¹⁵⁹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 75.

¹⁵⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 75.

¹⁶⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 75. Bkz. Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. VII, s. 453; İbn Hacer, **Tehzîbü't-Tehzîb**, c. III, s. 63.

¹⁶⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 400. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 402.

¹⁶⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 400. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 402.

¹⁶⁰³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 401.

¹⁶⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 401.

Hazrec Kabilesi'ne mensup Sayfî b. Esved b. Abbâd b. Amr b. Sevâd b. Ganm b. Ka'b b. Seleme ile evlenen Habbe bt. Amr'ın¹⁶⁰⁵ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. İkinci Akabe Biatı'na katılan Sayfî b. Esved, Bedir'e katılmamıştır.¹⁶⁰⁶ Habbe bt. Amr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁶⁰⁷

3.2.82. Kebşe bt. el-Fâkih

Ensar hanımları arasında yer alan Kebşe bt. el-Fâkih'in nesebi; Kebşe bt. el-Fâkih b. Kays b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk'dır.¹⁶⁰⁸ Hazrec Kabilesi'nden Selmâ bt. Ümeyye b. Hârise b. Amr, Kebşe'nin annesidir.¹⁶⁰⁹

İki evlilik yapan Kebşe bt. el-Fâkih, ilk evliliğini Hazrec Kabilesi'ne mensup Mes'ûd b. Sa'd b. Kays b. Halde b. Âmir b. Zürayk ile yapmış¹⁶¹⁰ ve bu evlilikten Âmir, Ümmü Sâbit, Ümmü Sa'd ve Ümmü Sehl'i dünyaya getirmiştir.¹⁶¹¹ Bedir,¹⁶¹² Uhud ve diğer savaşlara katılan Mes'ûd b. Sa'd, Bi'r-i Ma'ûne olayında şehid edilmiştir.¹⁶¹³ Mes'ûd b. Sa'd'ın Hayber'de şehid olduğuna dair de rivayet mevcuttur.¹⁶¹⁴ İkinci evliliğini Hazrec kabilesine mensup el-Aclân b. en-Nu'mân b. Âmir b. el-Aclân b. Amr b. Âmir b. Zürayk ile yapan Kebşe'nin¹⁶¹⁵ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. el-

---

¹⁶⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 401.

¹⁶⁰⁶ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 734.

¹⁶⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 401. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 237.

¹⁶⁰⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 401.

¹⁶⁰⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 401.

¹⁶¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 401.

¹⁶¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 663.

¹⁶¹² Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 423. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 202; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 78.

¹⁶¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 663. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1392; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 78.

¹⁶¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 663. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. V, s. 2536; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 78.

¹⁶¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 401.

Aclân b. en-Nu‘mân , Bedir Savaşı’na katılmıştır.¹⁶¹⁶ Kebşe bt. el-Fâkih Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.¹⁶¹⁷

3.2.83. Ümmü Sa‘d bt. Mes‘ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sa‘d bt. Mes‘ûd’un nesebi; Ümmü Sa‘d bt. Mes‘ûd b. Sa‘d b. Kays b. Halde b. Âmir b. Zürayk’dır.¹⁶¹⁸ Ensar hanımlarından Kebşe bt. el-Fâkih, Ümmü Sa‘d ’ın annesi,¹⁶¹⁹ Ümmü Sâbit ve Ümmü Sehl ise anne baba bir kardeşidir.¹⁶²⁰ Ümmü Sa‘d ’ın evlilik yapıp, yapmadığına dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Sa‘d bt. Mes‘ûd Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.¹⁶²¹

3.2.84. Ümmü Sâbit bt. Mes‘ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sâbit bt. Mes‘ûd’un nesebi; Ümmü Sâbit bt. Mes‘ûd b. Sa‘d b. Kays b. Halde b. Âmir b. Zürayk’dır.¹⁶²² Ensar hanımlarından, Kebşe bt. el-Fâkih, Ümmü Sâbit’in annesi,¹⁶²³ Ümmü Sa‘d ve Ümmü Sehl ise anne baba bir kardeşidir.¹⁶²⁴ Ümmü Sâbit’in evlilik yapıp, yapmadığına dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Sâbit bt. Mes‘ûd Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.¹⁶²⁵

---

¹⁶¹⁶ İbn Seyyidünnâs, **Uyûnü’l-Eser**, c. I, s. 330. Bkz. Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü’l-Hüdâ**, c. IV, s. 111.

¹⁶¹⁷ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 401. Bkz. İbnü’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 294.

¹⁶¹⁸ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 402.

¹⁶¹⁹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 401. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 403.

¹⁶²⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 402.

¹⁶²¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 402. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; İbnü’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 403.

¹⁶²² İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 402.

¹⁶²³ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 401.

¹⁶²⁴ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 402.

¹⁶²⁵ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 402. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; İbnü’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 251; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 428; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 367.

3.2.85. Ümmü Sehl bt. Mes'ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sehl bt. Mes'ûd'un nesebi; Ümmü Sehl bt. Mes'ûd b. Sa'd b. Kays b. Halde b. Âmir b. Zürayk'dır.¹⁶²⁶ Ensar hanımlarından, Kebşe bt. el-Fâkih, Ümmü Sehl'in annesi,¹⁶²⁷ Ümmü Sa'd ve Ümmü Sâbit ise anne baba bir kardeşidir.¹⁶²⁸ Ümmü Sehl'in evlilik yapıp, yapmadığına dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Sehl bt. Mes'ûd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁶²⁹

3.2.86. Leylâ bt. Rib'î

Ensar hanımları arasında yer alan Leylâ bt. Rib'î'nin nesebi; Leylâ bt. Rib'î b. Âmir b. Halde b. Âmir b. Zürayk'dır.¹⁶³⁰

İki evlilik yapan Leylâ bt. Rib'î, ilk evliliğini Hazrec Kabilesi'ne mensup et-Tufeyl b. Mâlik b. Hasnâ b. Sinân b. Ubeyd ile, ikinci evliliğini ise Evs Kabilesi'nin Benî Amr b. Avf'ın halîfi olan Sayfî b. Râfî b. Uncude el-Belevî ile yapmıştır.¹⁶³¹ Leylâ bt. Rib'î'nin evliliklerinden çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynanalarda ulaşılamamıştır. İkinci Akabe Biatı'nda bulunan et-Tufeyl b. Mâlik,¹⁶³² Bedir¹⁶³³ ve Uhud'a katılmış,¹⁶³⁴ Hendek Savaşı'nda şehid edilmiştir.¹⁶³⁵ Leylâ bt. Rib'î Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁶³⁶

¹⁶²⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 402.

¹⁶²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 401.

¹⁶²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 402. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

¹⁶²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 402. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

¹⁶³⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 401.

¹⁶³¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 401.

¹⁶³² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 641.

¹⁶³³ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 429. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 641; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. III, s. 1567; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 425.

¹⁶³⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 641.

¹⁶³⁵ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 429. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 425.

¹⁶³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 402. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 392; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 305.

3.2.87. Sünbüle bt. Mâ'is

Ensar hanımları arasında yer alan Sünbüle bt. Mâ'is'in nesebi; Sünbüle bt. Mâ'is b. Kays b. Halde b. Âmir b. Zürayk'dır.¹⁶³⁷ Sünbüle'nin annesi, Suhtf bt. Evs b. Abbâd b. Amr b. Sevâd b. Ganm'dir.¹⁶³⁸

Hazrec Kabilesi'nden Ebû Ubâde Sa'd b. Osman b. Halde b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk ile evlenen Sünbüle bt. Mâ'is,¹⁶³⁹ bu evlilikten Ubâde b. Sa'd'ı dünyaya getirmiştir.¹⁶⁴⁰ Ebû Ubâde Bedir ve Uhud savaşlarına katılmıştır.¹⁶⁴¹ Sünbüle bt. Mâ'is Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁶⁴²

3.2.88. Üneyse bt. Mu'âz

Ensar hanımları arasında yer alan Üneyse bt. Mu'âz'ın nesebi; Üneyse bt. Mu'âz b. Mâ'is b. Kays b. Halde b. Âmir b. Zürayk'dır.¹⁶⁴³ Ümmü Sâbit bt. Ubeyd b. Vehb b. Eşça, Üneyse'nin annesidir.¹⁶⁴⁴

Hazrec Kabilesi'ne mensup Âmir b. Amr b. Hâlîde b. Âmir b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk ile evlenen Üneyse bt. Mu'âz'ın¹⁶⁴⁵ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Üneyse bt. Mu'âz Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁶⁴⁶

---

¹⁶³⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 401.

¹⁶³⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 401.

¹⁶³⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 401.

¹⁶⁴⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 660.

¹⁶⁴¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 660.

¹⁶⁴² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 402. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 243.

¹⁶⁴³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 401.

¹⁶⁴⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 401.

¹⁶⁴⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 401.

¹⁶⁴⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 402. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 225; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 40.

3.2.89. Havle bt. Mâlik

Ensar hanımları arasında yer alan Havle bt. Mâlik'in nesebi; Havle bt. Mâlik b. Bişr (İbn Enes)¹⁶⁴⁷ b. Sa'lebeb. Amr b. Âmir b. Zürayk'dır.¹⁶⁴⁸ Hazrec Kabilesi'nden Ziyâd b. Zeyd b. en-Nu'mân b. Halde b. Âmir b. Zürayk ile evlenen Havle bt. Mâlik'in¹⁶⁴⁹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Havle bt. Mâlik Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁶⁵⁰

3.2.90. Üneyse bt. Hilâl

Ensar hanımları arasında yer alan Üneyse bt. Hilâl'in nesebi; Üneyse bt. Hilâl b. Mu'allâ b. Levzân b. Hârise b. Adî b. Zeyd b. Sa'lebeb. Mâlik b. Zeydümenât b. Habîb Abduhârise'dir.¹⁶⁵¹ Üneyse'nin annesi, Selmâ bt. Tâlik b. el-Ukeym b. Abdümenaf'dır.¹⁶⁵²

Hazrec Kabilesi'ne mensup el-Aclân b. en-Nu'mân b. Âmir b. el-Aclân b. Amr b. Âmir b. Zürayk ile evlenen Üneyse bt. Hilâl'in¹⁶⁵³ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. el-Aclân b. en-Nu'mân, Bedir Savaşı'na katılmıştır.¹⁶⁵⁴ Üneyse bt. Hilâl Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁶⁵⁵

¹⁶⁴⁷ İbn Habib, **Muhabber**, s. 425. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 239.

¹⁶⁴⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 402.

¹⁶⁴⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 402.

¹⁶⁵⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 402. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 425; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 239;

İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 120.

¹⁶⁵¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 402.

¹⁶⁵² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 403.

¹⁶⁵³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 403.

¹⁶⁵⁴ İbn Seyyidünnâs, **Uyûnü'l-Eser**, c. I, s. 330. Bkz. Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. IV, s. 111.

¹⁶⁵⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 403. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 426; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 225; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 41.

3.2.91. Nüseybe bt. Râfi

Ensar hanımları arasında yer alan Nüseybe bt. Râfi 'nin nesebi; Nüseybe bt. Râfi b. Mu'allâ b. Levzân b. Hârise b. Adî b. Zeyd b. Sa'lebeb. Mâlik b. Zeydümenât b. Habîb Abduhârise'dir.¹⁶⁵⁶ Nüseybe bt. Râfi'nin annesi Benî Abdullah b. Gatafân'dandır.¹⁶⁵⁷ Amcasının oğlu Ebû Sa'îd b. Evs b. el-Mu'allâ b. Levzân b. Hârise ile evlenen Nüseybe bt. Râfi,¹⁶⁵⁸ bu evlilikten Ümmü'l-Hârise'yi dünyaya getirmiştir.¹⁶⁵⁹ Nüseybe bt. Râfi Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁶⁶⁰

3.2.92. eş-Şemûs bt. Amr

Ensar hanımları arasında yer alan eş-Şemûs bt. Amr'ın nesebi; eş-Şemûs bt. Amr b. Harâm b. Sa'lebe b. Harâm b. Ka'b b. Ganem b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁶⁶¹ Benî Selime'den Hind bt. Kays b. el-Kureym b. Ümeyye b. Sinân b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b, eş-Şemûs'un annesidir.¹⁶⁶²

eş-Şemûs bt. Amr, Ensar hanımlarından Hind bt. Amr ile, anne-baba bir kardeş,¹⁶⁶³ İkinci Akabe Biatı'nda bulunup, on iki temsilciden biri olarak seçilen, Bedir, ve Uhud'da katılıp, Uhud'da şehid düşen Abdullah b. Amr¹⁶⁶⁴ ile baba bir kardeşdir.¹⁶⁶⁵

İki evlilik yapan eş-Şemûs bt. Amr, ilk evliliğini Evs Kabilesi'ne mensup Mahmûd b. Mesleme b. Selime b. Hâlid, ikinci evliliğini ise, yine Evs Kabilesi'ne

¹⁶⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 403.

¹⁶⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 403. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 333.

¹⁶⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 403. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 333.

¹⁶⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VI, s. 593.

¹⁶⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 403. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 333.

¹⁶⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 403. krş. eş-Şemûs bt. Amr b. Harâm b. Zeyd olarak geçmektedir. (İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 324.); eş-Şemûs bt. Amr b. Hizâm b. Zeyd olarak geçmektedir. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 204.)

¹⁶⁶² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 403.

¹⁶⁶³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 403.

¹⁶⁶⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 631.

¹⁶⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 630.

mensup Mes'ûd b. Evs b. Mâlik b. Sevâd ile yapmıştır.¹⁶⁶⁶ İki evliliğinden de çocuk dünyaya getiren eş-Şemûs bt. Amr, Mahmud b. Mesleme¹⁶⁶⁷ ile yaptığı evlilikten Hind bt. Mahmûd ve Ümmü Manzûr bt. Mahmûd'u,¹⁶⁶⁸ Mes'ûd b. Evs b. Mâlik ile yaptığı evlilikten ise Umeyre bt. Mes'ûd ve Süheyme bt. Mes'ûd'u dünyaya getirmiştir.¹⁶⁶⁹ Mes'ûd b. Evs Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlarda Resûlullah'ın (sas) yanında savaşa katılmıştır.¹⁶⁷⁰ eş-Şemûs bt. Amr'ın bütün kızları Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiş olması ve ilk eşi Mahmud b. Mesleme'nin Hayber Savaşı'nda şehid edilmesi¹⁶⁷¹ eş-Şemûs'un ikinci evliliğini yaptığı esnada ilk eşinin de hayatta olduğunu ve ilk eşinden boşanma suretiyle ayrıldığını bize göstermektedir. eş-Şemûs bt. Amr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁶⁷²

3.2.93. Lemîs bt. Amr

Ensar hanımları arasında yer alan Lemîs bt. Amr'ın nesebi; Lemîs bt. Amr b. Harâm b. Sa'lebeb. Harâm b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁶⁷³ Benî Selime'den Hind bt. Kays b. el-Kureym, Lemîs bt. Amr'ın annesidir.¹⁶⁷⁴ Hazrec Kabilesi'ne mensup Zeyd b. Yezîd b. Cüzâm b. Sübey b. Hansâ b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime ile evlenen Lemîs bt. Amr'ın,¹⁶⁷⁵ bu evlilikten çocuk

---

¹⁶⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 403. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 324; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 204.

¹⁶⁶⁷ Mahmûd b. Mesleme hakkında bilgi kızları Ümmü Manzûr ve Ümmü Amr'ın biyografilerinde verilmiştir.

¹⁶⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 352. krş. Mahmûd b. Mesleme'nin İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ında geçen biyografisinde kızları Ümmü Manzûr ve Ümmü Amr'ın annelerinin adı, eş-Şemûs bt. Amr'ın annesi Hind bt. Kays b. el-Kureym olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 293.)

¹⁶⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 357.

¹⁶⁷⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 563.

¹⁶⁷¹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 314. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 293.

¹⁶⁷² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 403. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 415; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 243; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 324; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 204.

¹⁶⁷³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 404.

¹⁶⁷⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 404.

¹⁶⁷⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 404.

dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Lemîs bt. Amr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁶⁷⁶

3.2.94. Ümmü Amr bt. Amr

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Amr bt. Amr'ın nesebi; Ümmü Amr bt. Amr b. Harâm b. Sa'lebeb. Harâm b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁶⁷⁷ Benî Selime'den Hind bt. Kays b. el-Kureym b. Ümeyye b. Sinân b. Ka'b, Ümmü Amr bt. Amr'ın annesidir.¹⁶⁷⁸

Hazrec Kabilesi'ne mensup Ebü'l-Yeser Ka'b b. Amr b. Abbâd b. Amr b. Sevâd ile evlenen Ümmü Amr,¹⁶⁷⁹ bu evlilikten Umeyr'i dünyaya getirmiştir.¹⁶⁸⁰ İkinci Akabe Biatı'nda bulunan Ebü'l-Yeser, Bedir,¹⁶⁸¹ Uhud, Hendek ve sonraki bütün savaşlara katılmış,¹⁶⁸² Mu'âviye b. Ebû Süfyan döneminde Medine'de vefat etmiştir.¹⁶⁸³ Ümmü Amr bt. Amr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁶⁸⁴

3.2.95. Hind bt. Amr

Ensar hanımları arasında yer alan Hind bt. Amr'ın nesebi; Hind bt. Amr b. Harâm b. Sa'lebeb. Harâm b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁶⁸⁵ Benî Selime'den Hind bt. Kays b. el-Kureym b. Ümeyye b. Sinân b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b, Hind'in annesidir.¹⁶⁸⁶ Hind bt. Amr, ensar hanımlarından eş-Şemûs bt. Amr,

¹⁶⁷⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 404. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 390.

¹⁶⁷⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 404.

¹⁶⁷⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 404.

¹⁶⁷⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 404. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 444.

¹⁶⁸⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 648.

¹⁶⁸¹ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 430. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 649; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 435; Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 173; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 201; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1776.

¹⁶⁸² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 649.

¹⁶⁸³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 649. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 352.

¹⁶⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 404. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 444.

¹⁶⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 403.

¹⁶⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 403.

Lemîs bt. Amr ve Ümmü Amr bt. Amr ile anne-baba bir kardeş,¹⁶⁸⁷ Abdullah b. Amr b. Harâm ile baba bir kardeşdir.¹⁶⁸⁸

Hazrec Kabilesi'ne mensup Amr b. el-Cemûh b. Zeyd b. Harâm ile evlenen Hind bt. Amr,¹⁶⁸⁹ bu evlilikten Mu'âz, Mu'avviz, Hallâd¹⁶⁹⁰ ve Hind'i dünyaya getirmiştir.¹⁶⁹¹ Kavminin ileri gelenleri arasında yer alan Amr b. el-Cemûh,¹⁶⁹² ensardan en son Müslüman olan kişidir.¹⁶⁹³ Bedir Savaşı'na katılmayan Amr, Uhud'a katılmış ve Uhud'da şehid edilmiştir.¹⁶⁹⁴ Hind'in oğulları Mu'âz, Mu'avviz ve Hallâd, Bedir ve Uhud savaşlarına katılmış,¹⁶⁹⁵ Hallâd, Uhud'da şehid edilmiştir.¹⁶⁹⁶ Hind'in kızı Hind bt. Amr b. el-Cemûh Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁶⁹⁷ Uhud Savaşı'nda kardeşi Abdullah b. Amr, eşi ve oğlu Hallâd, şehid edilen Hind bt. Amr,¹⁶⁹⁸ onların cenazelerini Medine'ye götürmek istemiş fakat Resûlullah'ın (sas) şehid düşen, şehid edildiği yerde defnedilir emri üzerine geri dönmüştür.¹⁶⁹⁹ Uhud'da şehid edilen yakınlarının cenazelerini tespit edip, taşıyabilecek kadar cesur ve metanetli olan Hind bt. Amr, Resûlullah (sas) ile birlikte Hayber Savaşı'na katılmıştır.¹⁷⁰⁰

---

¹⁶⁸⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 403, 404.

¹⁶⁸⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 630.

¹⁶⁸⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 403.

¹⁶⁹⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 423. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 174.

¹⁶⁹¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 423.

¹⁶⁹² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 426. Bkz. Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. I, s. 421; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 506; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. III, s. 222.

¹⁶⁹³ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 427. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 506.

¹⁶⁹⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 426.

¹⁶⁹⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 636.

¹⁶⁹⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 636.

¹⁶⁹⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 405.

¹⁶⁹⁸ İbn Habîb, **Muhabber**, s. 404. Bkz. Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. I, s. 417; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. XIII, s. 177.

¹⁶⁹⁹ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1168. Bkz. Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. XIII, s. 177.

¹⁷⁰⁰ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. III, s. 300. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 403. krş. DİA'nın ilgili maddesinde Hind bt. Amr'ın Uhud Savaşı'na katıldığı bilgisi yer almaktadır. (Kasım Kırbıyık, "Hind bt. Amr" **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 1998, c. XVIII, s. 64.)

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Hind bt. Amr,¹⁷⁰¹ Uhud'da en yakınlarını kaybetmesine rağmen Resûlullah'ın (sas) sağ olduğunu görünce, bundan sonra bütün musibetler bana hafif gelir deyip şükretmiştir.¹⁷⁰²

3.2.96. Hind bt. Amr b. el-Cemûh

Ensar hanımları arasında yer alan Hind bt. Amr'ın nesebi; Hind bt. Amr b. el-Cemûh b. Zeyd b. Harâm b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁷⁰³ Ensar hanımlarından Hind bt. Amr b. Harâm b. Sa'lebeb. Harâm,¹⁷⁰⁴ Hind bt. Amr'ın annesidir.¹⁷⁰⁵ Ensar hanımlarından İdâm bt. el-Cemûh, Hind bt. Amr'ın halasıdır.¹⁷⁰⁶

Halası İdâm bt. el-Cemûh'un oğlu, Evs Kabilesi'ne mensup, Muhayyesa b. Mes'ûd ile evlenen Hind bt. Amr, bu evlilikten Dihye b. Muhayyesa,¹⁷⁰⁷ Harâm b. Muhayyesave er-Rebî b. Muhayyesa'yı dünyaya getirmiştir.¹⁷⁰⁸ Uhud, Hendek ve sonrasındaki bütün savaşlara katılan Muhayyesa b. Mes'ûd,¹⁷⁰⁹ Resûlullah (sas) tarafından Hayber¹⁷¹⁰ ve Fedek¹⁷¹¹ ahalisine elçi olarak gönderilmiştir.¹⁷¹² Hind bt. Amr b. el-Cemûh Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁷¹³

---

¹⁷⁰¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 403. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250.

¹⁷⁰² Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, XIII, s. 177.

¹⁷⁰³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 405.

¹⁷⁰⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 403.

¹⁷⁰⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 405.

¹⁷⁰⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 405.

¹⁷⁰⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 405.

¹⁷⁰⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 405. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 435.

¹⁷⁰⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 333. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1463; Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 85; İbn Hacer, **Tehzîbü't-Tehzîb**, c. X, s. 67.

¹⁷¹⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 333. Bkz. Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c.I, s. 325.

¹⁷¹¹ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1463. Bkz. Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 85; İbn Hacer, **Tehzîbü't-Tehzîb**, c. X, s. 67; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. V, s. 138.

¹⁷¹² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 333, 334. Bkz. İbnu'l-Esîr, **el-Kâmil fi't-Târîh**, c. II, s. 103.

¹⁷¹³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 404. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 348.

1.2.97. İdâm bt. el-Cemûh

Ensar hanımları arasında yer alan İdâm bt. el-Cemûh'un nesebi; İdâm bt. el-Cemûh b. Zeyd b. Harâm b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁷¹⁴ İdâm bt. el-Cemûh'un annesi; Rûhm bt. el-Kayn b. Ka'b'dır.¹⁷¹⁵

Evs Kabilesi'nden Mes'ûd b. Ka'b b. Âmir b. Adî b. Mecde'a b. Hârise ile evlenen İdâm bt. el-Cemûh, bu evlilikten Muhayyisa b. Mes'ûd,¹⁷¹⁶ Huveyyise b. Mes'ûd,¹⁷¹⁷ el-Ahvas¹⁷¹⁸ ve Selâme bt. Mes'ûd'u dünyaya getirmiştir.¹⁷¹⁹ İdâm bt. el-Cemûh'un iki oğlu Muhayyisa ve Huveyyise, Uhud, Hendek ve sonraki savaşlara Resûlullah (sas) ile birlikte katılmışlar,¹⁷²⁰ kızı Selâme bt. Mes'ûd ise Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁷²¹ İdâm bt. el-Cemûh Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁷²²

3.2.98. Ümmü Mu'âz bt. Abdullah

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Mu'âz bt. Abdullah'ın nesebi; Ümmü Mu'âz bt. Abdullah b. Amr b. Harâm b. Sa'lebeb. Harâm b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁷²³ Ümmü Mu'âz'ın babası Abdullah b. Amr b. Harâm, İkinci Akabe Biatı'na katılıp, on iki temsilciden biri olarak seçilmiş, Bedir ve Uhud'a katılmış ve Uhud'da şehid edilmiştir.¹⁷²⁴ Ümmü Mu'âz, Câbir b. Abdullah'ın

¹⁷¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 404.

¹⁷¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 404.

¹⁷¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 333. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 148; Moğolday b. Kılıç, **İkmâlü Tezhîbu'l**, c. XI, s. 104.

¹⁷¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 333. Bkz. Beğâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. II, s. 206.

¹⁷¹⁸ İbn Habib, **Muhabber**, s. 426.

¹⁷¹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354.

¹⁷²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 333.

¹⁷²¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 354. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 380; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 182.

¹⁷²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 404. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 426; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 234; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 6.

¹⁷²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 404.

¹⁷²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 688.

kardeşidir.¹⁷²⁵ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümmü Mu'âz bt. Abdullah'ın,¹⁷²⁶ evlilik yapıp yapmadığına dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır.

3.2.99. Fûkeyhe bt. es-Seken

Ensar hanımları arasında yer alan Fûkeyhe bt. es-Sekeen'nin nesebi; Fûkeyhe bt. es-Seken b. Zeyd¹⁷²⁷ b. Ümeyye b. Sinân b. Ka'b b. Ganm'dir.¹⁷²⁸ ez-Zühre bt. Evs b. el-Kayn b. Ka'b , Fûkeyhe'nin annesidir.¹⁷²⁹

Hazrec Kabilesi'nden Akabe Biati'na katılan Âmir b. Nâbi b. Zeyd b. Harâm¹⁷³⁰ ile evlenen Fûkeyhe, bu evlilikten Ukbe b. Âmir¹⁷³¹ ve ensar hanımlarından Ümmü Hibbân'ı dünyaya getirmiştir.¹⁷³² Fûkeyhe'nin oğlu Ukbe b. Âmir, ensardan Müslüman olan ilk altı kişiden biri olup,¹⁷³³ Birinci Akabe Biati'nda bulunmuş, Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılmış ve Yemâme Savaşı'nda şehid edilmiştir.¹⁷³⁴ Fûkeyhe bt. es-Seken Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁷³⁵

3.2.100. Ümmü Hibbân bt. Âmir

Ensar hanımları arasında yeer alan Ümmü Hibbân bt. Âmir'in nesebi; Ümmü Hibbân bt. Âmir b. Nâbi b. Zeyd b. Harâm b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b b.

¹⁷²⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 432.

¹⁷²⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 404. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 426; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 255; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 475.

¹⁷²⁷ Fûkeyhe bt. es-Seken b. Yezid olarak geçmektedir. Farklılık istinsah hatasından kaynaklanmaktadır. (İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 376.)

¹⁷²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407.

¹⁷²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407.

¹⁷³⁰ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 427. Bkz. Muhammed el-Ezdî, **el-İştikâk**, s. 462; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. II, s. 530; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 490.

¹⁷³¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 638.

¹⁷³² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 404.

¹⁷³³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 638. Bkz. Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 45;

¹⁷³⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 638. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1074; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 430.

¹⁷³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 428; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 377.

Selime'dir.¹⁷³⁶ Ensar hanımları arasında yer alan Fukeyye bt. Seken b. Zeyd b. Ümeyye,¹⁷³⁷ Ümmü Hibbân'nın annesidir.¹⁷³⁸

Evs Kabilesi'ne mensup Harâm b. Muhayyisa b. Mes'ûd b. Ka'b b. Âmir b. Adî b. Mecde'a b. Hârise ile evlenen Ümmü Hibbân bt. Âmir'in¹⁷³⁹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Resûlullah (sas)'den hadis rivayet eden Harâm b. Muhayyisa'nın sıkı bir ravi olduğu kaynaklarda bildirilmektedir.¹⁷⁴⁰

Kabe'ye yaya yürüyüp ziyaret etmeyi adayan Ümmü Hibbân bt. Âmir, gücünün yetmeyeceğini, bu adağını yerine getiremeyeceğini düşünerek, kardeşi Ukbe b. Âmir'den kendisinin durumunu Resûlullah (sas)'e sormasını istemiş, Resûlullah (sas) de, Ümmü Hibbân'ın yürüyebildiği yere kadar yürümesini, yürüyemediği yerden itibaren ise bineğe binmesini buyurmuştur.¹⁷⁴¹ Ümmü Hibbân bt. Âmir Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁷⁴²

3.2.101. Humeyme bt. el-Humâm

Ensar hanımları arasında yer alan Humeyme bt. el-Humâm'ın nesebi; Humeyme bt. el-Humâm b. el-Cemûh b. Zeyd b. Harâm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁷⁴³ Hazrec Kabilesi'nden en-Nevvâr b. Âmir b. Nâb. B. Zeyd b. Harâm, Humeyme'nin annesidir.¹⁷⁴⁴ Ensardan İslâm uğruna ilk şehid edilen Umeyr b. el-Humâm,¹⁷⁴⁵ Humeyme'nin anne baba bir kardeşidir.¹⁷⁴⁶

¹⁷³⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 404.

¹⁷³⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 407. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 372.

¹⁷³⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 407.

¹⁷³⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 404. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 372.

¹⁷⁴⁰ İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 148. Bkz. Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. I, s. 155.

¹⁷⁴¹ Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâîl b. İbrâhîm b. el-Cu'fî el-Buhârî, **el-Câmi'u's-Sahîh Sahîhu'l-Buhârî**, thk. Muhammed Zuhayr b. Nâsır en-Nâsır, y.y., Dâru Tavku'n-Necât, h. 1422, c. III, s. 20. Bkz. İbn Hacer, **Fethu'l-Bârî**, c. IV, s. 80; Aynî, **Umdetü'l-Kârî**, c. X, s. 226.

¹⁷⁴² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 407. Bkz. Mâkûlâ, **el-İkmâlü**, c. II, s. 311; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 252; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 432; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 372.

¹⁷⁴³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 405.

¹⁷⁴⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 405.

Hazrec Kabilesi'ne mensup Sinân b. Kays b. el-Esved b. Müriy b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b b. Selime ile evlenen Humeyme bt. el-Humâm,¹⁷⁴⁷ bu evlilikten Mes'ûd b. Sinân'ı dünyaya getirmiştir.¹⁷⁴⁸ Uhud Savaşı'na katılan Mes'ûd b. Sinân,¹⁷⁴⁹ Yemâme Savaşı'nda şehid edilmiştir.¹⁷⁵⁰ Humeyme bt. el-Humâm Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁷⁵¹

3.2.102. Hind bt. el-Münzir

Ensar hanımları arasında yer alan Hind bt. el-Münzir'in nesebi; Hind bt. el-Münzir b. el-Cemûh b. Zeyd b. Harâm b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁷⁵² Hind'in annesi, Beni Selime'den eş-Şemûs bt. Hak b. Ümeyye Harâm'dır.¹⁷⁵³ Bedir Savaşı'na katılan el-Hubâb b. el-Münzir,¹⁷⁵⁴ Hind bt. el-Münzir'in anne-baba bir kardeşidir.¹⁷⁵⁵

Hazrec Kabilesi'nden Amr b. Huneys b. Levzân ile evlenen Hind bt. el-Münzir,¹⁷⁵⁶ bu evlilikten, ensar hanımlarından Mendûs bt. Amr ile Selmâ bt. Amr'ı¹⁷⁵⁷ ve Bi'r-i Ma'ûne olayında şehid edilen Münzir b. Amr'ı dünyaya

---

¹⁷⁴⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 635.

¹⁷⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 405. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 89.

¹⁷⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 405.

¹⁷⁴⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 405.

¹⁷⁴⁹ Mes'ûd b. Sinân b. el-Esved b. Mürri olarak geçmektedir. Aynı kişiledir. Fark istinsah hatasından kaynaklanmaktadır. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 452. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1392; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 79.)

¹⁷⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 452. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1392; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 79

¹⁷⁵¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 405. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 238; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 89.

¹⁷⁵² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 405.

¹⁷⁵³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 405.

¹⁷⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 405.

¹⁷⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 405.

¹⁷⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 405.

¹⁷⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 384. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 381.

getirmiştir.¹⁷⁵⁸ Hind bt. el-Münzir Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁷⁵⁹

3.2.103. Ümmü Sa'lebe bt. Zeyd

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sa'lebe bt. Zeyd'in nesebi; Ümmü Sa'lebe bt. Zeyd b. el-Hâris b. Harâm b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁷⁶⁰ Ümmü Sa'lebe'nin annesi, Ümâme (Lübâbe)¹⁷⁶¹ bt. Hâlid b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk'dir.¹⁷⁶² Sa'lebe b. Zeyd b. el-Ciz, Ümmü Sa'lebe'nin kardeşidir.¹⁷⁶³

Hazrec Kabilesi'ne mensup Amr b. Evs b. Âiz b. Adî b. Ka'b b. Amr b. Üdey b. Sa'd ile evlenen Ümmü Sa'lebe bt. Zeyd'in¹⁷⁶⁴ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Sa'lebe bt. Zeyd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁷⁶⁵

3.2.104. Ümmü'l-Haris bt. Sâbit

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü'l-Hâris bt. Sâbit'in nesebi; Ümmü'l-Haris (Ümmü İyâs)¹⁷⁶⁶ bt. Sâbit b. (el-Ciz) Sa'lebe b. Zeyd b. el-Hâris b. Harâm b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁷⁶⁷ Ümâme bt. Osman b. Hâlide b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk, Ümmü'l-Hâris bt. Sâbit'in annesidir.¹⁷⁶⁸

¹⁷⁵⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 625. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 303.

¹⁷⁵⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 405. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 426; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 417; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 348.

¹⁷⁶⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 406.

¹⁷⁶¹ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 367.

¹⁷⁶² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 406.

¹⁷⁶³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 406. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 367.

¹⁷⁶⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 406. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 367.

¹⁷⁶⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 406. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 367.

¹⁷⁶⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 406. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 371.

¹⁷⁶⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 406.

¹⁷⁶⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 406. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 371.

Hazrec Kabilesi'ne mensup Mirdâs b. Mervân b. el-Ciz ile evlenen Ümmü'l-Hâris bt. Sâbit'in¹⁷⁶⁹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır. Mirdâs b. Mervân, Hudeybiye'de Rıdvan Biati'na katılmıştır.¹⁷⁷⁰ Ümmü'l-Hâris bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁷⁷¹

3.2.105. Âişe bt. Umeyr

Ensar hanımları arasında yer alan Âişe bt. Umeyr'in nesebi; Âişe bt. Umeyr b. el-Hâris b. Sa'lebe b. el-Hâris b. Harâm b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁷⁷² Âişe bt. Umeyr'in evlenip evlenmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır. Âişe bt. Umeyr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁷⁷³

3.2.106. Zeyneb bt. Sayfî

Ensar hanımları arasında yer alan Zeyneb bt. Sayfî'nin nesebi; Zeyneb bt. Sayfî b. Sahr b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁷⁷⁴ Hazrec Kabilesi'nden Nâile bt. Kays b. en-Nu'mân b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime, Zeyneb bt. Sayfî'nin annesidir.¹⁷⁷⁵ Ensar hanımlarından Kubeyse bt. Sayfî ve Humeyme bt. Sayfî, Zeyneb'in anne baba bir kardeşidir.¹⁷⁷⁶

Hazrec Kabilesi'ne mensup el-Hubâb b. el-Münzir b. el-Cemûh ile evlenen Zeynep bt. Sayfî,¹⁷⁷⁷ bu evlilikten el-Münzir b. el-Hubâb,¹⁷⁷⁸ Haşrem b. el-Hubâb ve

¹⁷⁶⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 406. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 371.

¹⁷⁷⁰ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 426. Bkz. Muhammed el-Ezdî, **el-İştikâk**, s. 462; İbn Hazm, **Cemheretü Ensâbi'l-'Arab**, s. 358; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. IV, s. 106; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 59; Cevâd Ali, **el-Mufassal**, c. VII, s. 138.

¹⁷⁷¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 406. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 251; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 432; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 371.

¹⁷⁷² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 406.

¹⁷⁷³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 406. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 244; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 345; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 236.

¹⁷⁷⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 407.

¹⁷⁷⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 407.

¹⁷⁷⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 407.

¹⁷⁷⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 407.

¹⁷⁷⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 407.

Ümmü Cemîl bt. el-Hubâb'ı dünyaya getirmiştir.¹⁷⁷⁹ Katıldığı savaşlarda, savaş stratejisi olarak belirttiği öneriler Resûlullah (sas) tarafından kabul gören ve rey' sahibi olarak tanınan el-Hubâb b. el-Münzir,¹⁷⁸⁰ Bedir Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılmıştır.¹⁷⁸¹ Zeyneb bt. Sayfî Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁷⁸²

3.2.107. Ümmü Cemîl bt. el-Hubâb

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Cemîl bt. el-Hubâb'ın nesebi; Ümmü Cemîl bt. el-Hubâb b. el-Münzir b. el-Cemûh b. Zeyd b. Harâm b. Ka'b b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁷⁸³ Ensar hanımlarından Zeyneb bt. Sayfî b. Sahr b. Hasnâ,¹⁷⁸⁴ Ümmü Cemîl'in annesidir.¹⁷⁸⁵ Bedir Savaşı'nda en yakın su kuyusunun yanında konaklanılmasını ve diğer kuyuların kapatılmasını öneren ve bu savaşta Hazrec kabilesinin sancağını taşıyan el-Hubâb b. el-Münzir,¹⁷⁸⁶ Uhud, Hendek ve diğer savaşlarda Resûlullah'ın (sas) yanında savaşmıştır.¹⁷⁸⁷

Halası Hind bt. el-Münzir'in oğlu, Hazrec Kabilesi'ne mensup el-Münzir b. Amr b. Huneys ile evlenen Ümmü Cemîl bt. el-Hubâb'ın¹⁷⁸⁸ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Cahiliye döneminin okuma yazma bilenlerinden olan el-Münzir b. Amr,¹⁷⁸⁹ İkinci Akabe Biati'nda bulunup, bu biatta seçilen temsilciler arasında yer almış, Bedir ve Uhud savaşlarına katılmış, kabile başkanı olarak yer aldığı Bi'r-i Ma'üne olayında şehid

¹⁷⁷⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 636.

¹⁷⁸⁰ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 428. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 637.

¹⁷⁸¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 637. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 316; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XI, s. 217; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 9.

¹⁷⁸² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 241; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 300; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 161.

¹⁷⁸³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 406.

¹⁷⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407.

¹⁷⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 636. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 368.

¹⁷⁸⁶ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Megâzi**, c. I, s. 102-106. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 637; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 512-513.

¹⁷⁸⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 637.

¹⁷⁸⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 406. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 368.

¹⁷⁸⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 625. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1450.

edilmiştir.¹⁷⁹⁰ Ümmü Cemîl bt. el-Hubâb Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁷⁹¹

3.2.108. Kubeyse bt. Sayfî

Ensar hanımları arasında yer alan Kübeyse bt. Sayfî'nin nesebi; Kubeyse bt. Sayfî b. Sahr b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁷⁹² Hazrec Kabilesi'nden Nâile bt. Kays b. en-Nu'mân b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime, Kubeyse bt. Sayfî'nin annesidir.¹⁷⁹³ Ensar hanımlarından Zeyneb bt. Sayfî ve Humeyme bt. Sayfî, Kubeyse'nin anne baba bir kardeşidir.¹⁷⁹⁴

İki evlilik yapan Kubeyse bt. Sayfî, ilk evliliğini Hazrec Kabilesi'ne mensup, Uhud Savaşı'na katılan Câbir b. Sahr b. Ümeyye b. Hasnâ b. Ubeyd¹⁷⁹⁵ ile yapmış ve bu evlilikten Âişe bt. Câbir'i dünyaya getirmiştir.¹⁷⁹⁶ İki evlilik yapan Âişe bt. Câbir, ilk evliliğini Neccâroğulları'ndan Abdullah b. Ebû Talha b. Sehl ile, ikinci evliliğini ise Ebû Umeyr b. Ebû Talha b. Sehl ile yapmıştır.¹⁷⁹⁷

İkinci evliliğini Hazrec Kabilesi'ne mensup Bişr b. el-Berâ b. Ma'rûr b. Sahr b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd ile yapan Kubeyse bt. Sayfî,¹⁷⁹⁸ bu evlilikten el-Âliye'yi dünyaya getirmiştir.¹⁷⁹⁹ Resûlullah (sas) ile Kâbe'ye doğru namaz kılan ilk Medineli olan Bişr b. el-Berâ, İkinci Akabe Biatı, Bedir,¹⁸⁰⁰ Uhud ve Hendek savaşlarına katılmış,¹⁸⁰¹ Hayber'de Resûlullah (sas)'e ikram edilen zehirli koyundan yedikten

¹⁷⁹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 625. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 440, 443; İbn Hibbân, **Târihu's-Sikât**, c. III, s. 386; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1450; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 171.

¹⁷⁹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 406. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 251; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 429; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 368.

¹⁷⁹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407.

¹⁷⁹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407.

¹⁷⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407.

¹⁷⁹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 444. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 543.

¹⁷⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 444. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407.

¹⁷⁹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 444.

¹⁷⁹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 283.

¹⁷⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407.

¹⁸⁰⁰ Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 434.

¹⁸⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 640. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 167; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 426.

sonra vefat etmiştir.¹⁸⁰² Kubeyse bt. Sayfî Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁸⁰³

3.2.109. Humeyme bt. Sayfî

Ensar hanımları arasında yer alan Humeyme bt. Sayfî'nin nesebi; Humeyme bt. Sayfî b. Sahr b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁸⁰⁴ Humeyme'nin künyesi Ümmü Mübeşşir'dir.¹⁸⁰⁵ Hazrec Kabilesi'nden Nâile bt. Kays b. en-Nu'mân b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime, Humeyme bt. Sayfî'nin annesidir.¹⁸⁰⁶ Ensar hanımlarından Zeyneb bt. Sayfî ve Kubeyse bt. Sayfî, Humeyme'nin anne baba bir kardeşidir.¹⁸⁰⁷

İki defa evlenen Humeyme bt. Sayfî, ilk evliliğini amcasının oğlu¹⁸⁰⁸ el-Berâ b. Ma'rûr ile yapmış¹⁸⁰⁹ ve bu evlilikten Mübeşşir¹⁸¹⁰ ve ensar hanımlarından Hind, Sülâfe ve er-Rebâb'ı dünyaya getirmiştir.¹⁸¹¹ Humeyme'nin kız kardeşi Kubeyse, el-Berâ'nın oğlu Bişr b. el-Berâ b. Ma'rûr ile evlenmiştir. İkinci Akabe Biati'na katılan

---

¹⁸⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 640. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 30; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 167; İbnü'l-Esîr, **el-Kâmil fi't-Târîh**, c. II, s. 100; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 426.

¹⁸⁰³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427.

¹⁸⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407. Bkz. İbn Sa'd'ın **Tabakât** adlı eserinde Humeyme bt. Sayfî, künyesi Ümmü Mübeşşir olarak tekrar zikredilmiştir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 463.)

¹⁸⁰⁵ Ebû Muhammed Muhyissünne el-Hüseyn b. Mes'ûd b. Muhammed b. el-Ferrâ' el-Begavî, **Me'âlimü't-Tenzîl fi Tefsîri'l-Kur'an Tefsîru'l-Begavî**, thk. Abdurrezzak el-Mehdi, Beyrut, Dâru'l İhyâi't Tûrâsi'l-Arabî, h. 1420, c. III, s. 249. Bkz. Ebu'l-Fadl Ahmed b. Ali b. Hacer el-Askalânî, **Tefsîru'l-Müntebih bi-Tahrîri'l-Müştebih**, thk. Muhammed Ali en-Neccâr, Lübnan/Beyrut, el-Kütübü'l-İlmiyye, t.y., c. II, s. 742.

¹⁸⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407.

¹⁸⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407.

¹⁸⁰⁸ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 254.

¹⁸⁰⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3302; Ebül-Kasım İbn Mende, **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs**, c. II, s. 500; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 254; İbn Hacer, **Tefsîru'l-Müntebih**, c. II, s. 742.

¹⁸¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 685.

¹⁸¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 685. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 408.

ve ensardan seçilen on iki temsilciden biri olan el-Berâ b. Ma'rûr,¹⁸¹² Resûlullah'ın (sas) Medine'ye hicretinden önce vefat etmiştir.¹⁸¹³

İkinci evliliğini Resûlullah'ın (sas) azatlı kölesi, ilk Müslümanlardan Zeyd b. Hârise¹⁸¹⁴ ile yapan Humeyme bt. Sayfî'nin¹⁸¹⁵ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır.

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Humeyme bt. Sayfî,¹⁸¹⁶ hadis rivayet etmiştir.¹⁸¹⁷ Kendisine ait bir hurma ağacının yanında iken Resûlullah'ın (sas) yanına geldiğini bildiren Ümmü Mübeşşir, Resûlullah'ın (sas) kendisine: “Bunu kim dikti? Müslüman mı, yoksa kâfir mi?” diye sorduğunu ve “Müslüman!” deyince Resûlullah'ın (sas) “Bir Müslüman, bir ağaç diker veya ekin eker de ondan bir insan, bir kuş veya yırtıcı bir hayvan yerse, bu onun için sadaka olur.” buyurduğunu rivayet etmiştir.¹⁸¹⁸

3.2.110. Hind bt. el-Berâ

Ensar hanımları arasında yer alan Hind bt. el-Berâ'nın nesebi; Hind bt. el-Berâ b. Ma'rûr b. Sahr b. Hasnâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁸¹⁹ Ensar hanımlarından Humeyme bt. Sayfî,¹⁸²⁰ Hind bt. el-Berâ'nın

---

¹⁸¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 685. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 443; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. I, s. 382; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 152.

¹⁸¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 687. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 271; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. I, s. 382; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 415.

¹⁸¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 46.

¹⁸¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3302; Ebü'l-Kasım İbn Mende, **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs**, c. II, s. 500; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 254.

¹⁸¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3302; Ebü'l-Kasım İbn Mende, **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs**, c. II, s. 500; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 254.

¹⁸¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 463. Bkz. İbn Mencûye, **Ricâlü Sahîhi Müslim**, c. II, s. 420; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3557; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1957; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 261; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 492; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 470.

¹⁸¹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 464. Bkz. Beyhakî, **es-Sünenü'l-Kübrâ**, c. VI, s. 228; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 471.

¹⁸¹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 408.

annesidir.¹⁸²¹ Ensar hanımlarından Sülâfe bt. el-Berâ ve er-Rebâb bt. el-Berâ, Hind bt. el-Berâ'nın anne baba bir kardeşidir.¹⁸²²

Hazrec Kabilesi'ne mensup Câbir b. Atîk b. Kays b. el-Esved b. Mürrî b. Ka'b b. Ganm b. Selime ile evlenen Hind bt. el-Berâ,¹⁸²³ bu evlilikten Ebû Süfyân, Âişe, Sülâfe, Aliye ve Ümmü'l-Muğîre'yi dünyaya getirmiştir.¹⁸²⁴ Uhud Savaşı'na katıldığına dair ihtilaflı bilgi bulunmasına karşın diğer savaşlara katılan Câbir b. Atîk, Resûlullah (sas)'den hadis rivayet etmiştir.¹⁸²⁵ Hind bt. el-Berâ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁸²⁶

3.2.111. Sülâfe bt. el-Berâ

Ensar hanımları arasında yer alan Sülâfe bt. el-Berâ'nın nesebi; Sülâfe bt. el-Berâ b. Ma'rûr b. Sahr b. Hasnâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁸²⁷ Ensar hanımlarından Humeyme bt. Sayfî,¹⁸²⁸ Sülâfe bt. el-Berâ'nın annesidir.¹⁸²⁹ Ensar hanımlarından Hind bt. el-Berâ ve er-Rebâb bt. el-Berâ, Sülâfe bt. el-Berâ'nın anne baba bir kardeşidir.¹⁸³⁰

Hazrec Kabilesi'ne mensup Ebû Katâde b. Rib'î b. Beldeme b. Hunâs b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime ile evlenen Sülâfe bt. el-Berâ,¹⁸³¹

---

¹⁸²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3302; Ebü'l-Kasım İbn Mende, **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs**, c. II, s. 500; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 254.

¹⁸²¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 408.

¹⁸²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 408.

¹⁸²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 408. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 342.

¹⁸²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 449.

¹⁸²⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 450. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 550.

¹⁸²⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 408. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 342.

¹⁸²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 408.

¹⁸²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 407. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3302; Ebü'l-Kasım İbn Mende, **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs**, c. II, s. 500; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 254.

¹⁸²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 408.

¹⁸³⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 408.

¹⁸³¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 408. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 181.

bu evlilikten Abdullah ve Abdurrahman'ı dünyaya getirmiştir.¹⁸³² Ebû Katâde, Uhud, Hendek ve sonrasındaki bütün savaşlara katılmıştır.¹⁸³³ Sülâfe bt. el-Berâ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁸³⁴

3.2.112. er-Rebâb bt. el-Berâ

Ensar hanımları arasında yer alan er-Rebâb bt. el-Berâ'nın nesebi; er-Rebâb bt. el-Berâ b. Ma'rûr b. Sahr b. Hasnâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁸³⁵ Ensar hanımalarından Humeyme bt. Sayfî,¹⁸³⁶ er-Rebâb bt. el-Berâ'nın annesidir.¹⁸³⁷ Ensar hanımlarından Hind bt. el-Berâ ve Sülâfe bt. el-Berâ, er-Rebâb bt. el-Berâ'nın anne baba bir kardeşidir.¹⁸³⁸ Hazrec Kabilesi'ne mensup Mu'âz b. el-Hâris b. Sürâka b. Hunâs ile evlenen er-Rebâb bt. el-Berâ, bu evlilikten Sa'd b. Mu'âz'ı dünyaya getirmiştir.¹⁸³⁹ er-Rebâb bt. el-Berâ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁸⁴⁰

3.2.113. Müleyke bt. Abdullah

Ensar hanımları arasında yer alan Müleyke bt. Abdullah'ın nesebi; Müleyke bt. Abdullah b. Sahr b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁸⁴¹ Hazrec Kabilesi'ne mensup Büsre bt. Zeyd b. Ümeyye b. Sinân b. Ka'b b. Selime, Müleyke'nin annesidir.¹⁸⁴²

¹⁸³² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 427. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 323.

¹⁸³³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 428. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VII, s. 272.

¹⁸³⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 408. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 243; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 181.

¹⁸³⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 408.

¹⁸³⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 407. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3302; Ebü'l-Kasım İbn Mende, **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs**, c. II, s. 500; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 254.

¹⁸³⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 408.

¹⁸³⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 408.

¹⁸³⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 408. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 111.

¹⁸⁴⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 408. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 240; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 280; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 131.

¹⁸⁴¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 408.

¹⁸⁴² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 408.

Hazrec Kabilesi'nden Mes'ûd b. Zeyd b. Sübey b. Hansâ b. Ubeyd ile evlenen Müleyke bt. Abdullah, bu evlilikten Ebû Cihâd b. Mes'ûd, Abdurrahman b. Mes'ûd¹⁸⁴³ ve Ensar hanımlarından Hüzeyle bt. Mes'ûd'u dünyaya getirmiştir.¹⁸⁴⁴ İkinci Akabe Biati¹⁸⁴⁵ ve Bedir¹⁸⁴⁶ Savaşı'na katılan Mes'ûd b. Zeyd, Vitr hadisini rivayet etmiştir.¹⁸⁴⁷ Müleyke bt. Abdullah Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁸⁴⁸

3.2.114. Hüzeyle bt. Mes'ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Hüzeyle bt. Mes'ûd'un nesebi; Hüzeyle bt. Mes'ûd b. Zeyd b. Sübey b. Hansâ b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁸⁴⁹ Ensar hanımlarından Müleyke bt. Abdullah,¹⁸⁵⁰ Hüzeyle'nin annesidir.¹⁸⁵¹

Hazrec Kabilesi'nden, Selimeoğulları'nın Sevâd Kolu'nun müttefiki olan Abdullah b. Üneys ile evlenen Hüzeyle bt. Mes'ûd'un¹⁸⁵² bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır. Hem ensar hem muhacirden sayılan Abdullah b. Üneys,¹⁸⁵³ İkinci Akabe Biati,¹⁸⁵⁴ Uhud, Hendek ve sonraki savaflara katılmış,¹⁸⁵⁵ Resûlullah (sas)'den hadis rivayet etmiştir.¹⁸⁵⁶ Evi Medine'ye bir konaklık mesafedeki çölde (A'raf denilen bölgede)¹⁸⁵⁷ bulunan Abdullah b. Üneys, ikinci namazı ile Mescide gelir, sabah namazına kadar

¹⁸⁴³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 408.

¹⁸⁴⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 414.

¹⁸⁴⁵ İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. III, s. 204.

¹⁸⁴⁶ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. IV, s. 119. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 78; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. IV, s. 117.

¹⁸⁴⁷ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. IV, s. 119. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 78.

¹⁸⁴⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 408. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 319.

¹⁸⁴⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 414.

¹⁸⁵⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 408.

¹⁸⁵¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 408. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 414.

¹⁸⁵² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 414.

¹⁸⁵³ Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 439.

¹⁸⁵⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 450. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 438.

¹⁸⁵⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 450. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 870.

¹⁸⁵⁶ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 14.

¹⁸⁵⁷ Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 438.

çıkmadan ibadet ederdi.¹⁸⁵⁸ Hüzeyle bt. Mes'ûd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁸⁵⁹

3.2.115. Ümmü'l-Hâris bt. Mâlik

Hâris bt. Mâlik b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁸⁶⁰ Ümmü'l-Hâris'in annesi, Esmâ bt. el-Kayn b. Sevâd'dır.¹⁸⁶¹ Ümmü'l-Hâris, İkinci Akabe biatı, Bedir ve Uhud'a katılan et-Tufeyl b. Mâlik¹⁸⁶² ve Ensar hanımlarından Ervâ bt. Mâlik ile anne baba bir kardeştir.¹⁸⁶³

Ümmü'l-Hâris bt. Mâlik'in evliliği ile ilgili, İbn Sa'd'ın **Tabakât**'ında yer alan üç farklı biyografide, üç farklı rivayet mevcuttur. Ümmü'l-Hâris bt. Mâlik'in biyografisinde yer alan bilgiye göre, Ümmü'l-Hâris, Hazrec Kabilesi'ne mensup Sâbit b. Sahr¹⁸⁶⁴ b. Ümeyye b. Hansâ b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Seleme ile evlenmiştir.¹⁸⁶⁵ Câbir b. Sahr'ın biyografisinde, Ümmü'l-Hâris'in Hazrec Kabilesi'ne mensup, Uhud Savaşı'na katılmış, Câbir b. Sahr b. Ümeyye b. Hansâ b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Seleme ile evlendiği ve bu evlilikten Sümeyke bt. Câbir'i dünyaya getirdiği bilgisi yer almaktadır.¹⁸⁶⁶ Sümeyke bt. Cebbâr'ın biyografisinde ise, Sümeyke bt. Cebbâr b. Sahr b. Ümeyye b. Hansâ b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Seleme'nin annesi, Ümmü'l-Hâris bt. Mâlik'tir.¹⁸⁶⁷ Bu rivayetlerin tamamını doğru kabul edersek Ümmü'l-Hâris bt. Mâlik, üç kardeşle evlenmiş ve iki evliliğinden de dünyaya gelen kızlarına Sümeyke ismini vermiştir. Bizce Ümmü'l-Hâris bt. Mâlik, Cebbâr b. Sahr ile evlenmiş ve bu evlilikten Sümeyke bt. Cebbâr'ı

---

¹⁸⁵⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 451-452.

¹⁸⁵⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 414. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 412; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 340.

¹⁸⁶⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 409.

¹⁸⁶¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 409.

¹⁸⁶² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 641.

¹⁸⁶³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 409.

¹⁸⁶⁴ Sâbit b. Sahr hakkında bilgi, Ümmü'l-Hâris bt. Mâlik'in biyografisinin geçtiği iki kaynakta bulunmuştur. (İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 409. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 372.)

¹⁸⁶⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 409. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 372.

¹⁸⁶⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 444. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 189.

¹⁸⁶⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 413.

dünyaya getirmiştir. Ümmü'l-Hâris bt. Mâlik Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁸⁶⁸

3.2.116. Sümeyme bt. Cebbâr

Ensar hanımları arasında yer alan Sümeyme bt. Cebbâr'ın nesebi; Sümeyme bt. Cebbâr¹⁸⁶⁹ b. Sahr b. Ümeyme b. Hansâ b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁸⁷⁰ Ensar hanımlarından Ümmü'l-Hâris bt. Mâlik,¹⁸⁷¹ Sümeyme'nin annesidir.¹⁸⁷²

Hazrec Kabilesi'nden en-Nu'mân b. Cübeyr b. Sahr b. Ümeyme b. Hansâ ile evlenen Sümeyme bt. Cebbâr'ın¹⁸⁷³ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Sümeyme bt. Cebbâr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁸⁷⁴

3.2.117. Usayme bt. Cebbâr

Ensar hanımları arasında yer alan Usayme bt. Cebbâr'ın nesebi; Usayme bt. Cebbâr b. Sahr b. Ümeyme b. Hansâ b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁸⁷⁵ Usayme, Ensar hanımlarından Sümeyme bt. Cebbâr'ın kız kardeşidir.¹⁸⁷⁶ Kaynaklarda Usayme bt. Cebbâr'ın evlenip evlenmediğine dair bilgiye ulaşılamamıştır. Usayme bt. Cebbâr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁸⁷⁷

---

¹⁸⁶⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 409. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 427; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 432; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 372.

¹⁸⁶⁹ Sümeyme bt. Câbir b. Sahr b. Ümeyme b. Hansâ b. Ubeyd b. Adî b. Ganm olarak geçmektedir. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 189.)

¹⁸⁷⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 413.

¹⁸⁷¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 409.

¹⁸⁷² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 413.

¹⁸⁷³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 414.

¹⁸⁷⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 414. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 243.

¹⁸⁷⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 414.

¹⁸⁷⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 414.

¹⁸⁷⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 414. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 427; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245.

3.2.118. Ervâ bt. Mâlik

Ensar hanımları arasında yer alan Ervâ bt. Mâlik'in nesebi; Ervâ bt. Mâlik b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁸⁷⁸ Ervâ'nın künyesi Ümmü Ervâ'dır.¹⁸⁷⁹ Ervâ'nın annesi, Esmâ bt. el-Kayn b. Sevâd'dır.¹⁸⁸⁰

Hazrec Kabilesi'nden Amr b. Adî b. Sinân b. Nâbi b. Amr b. Sevâd ile evlenen Ervâ bt. Mâlik, bu evlilikten Hâlid b. Amr¹⁸⁸¹ ve ensar hanımlarından Ümmü Menî bt. Amr'ı dünyaya getirmiştir.¹⁸⁸² Ervâ bt. Mâlik'in oğlu Hâlid b. Amr, İkinci Akabe Biatı ve Uhud Savaşı'na katılmıştır.¹⁸⁸³ Ervâ bt. Mâlik Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁸⁸⁴

3.2.119. Ümmü Menî Esmâ bt. Amr

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Menî'nin nesebi; Ümmü Menî bt. Amr b. Adî b. Sinân b. Nâbi b. Amr b. Sevâd b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁸⁸⁵ Ümmü Menî'nin diğer künyesi Ümmü Şübâs'dır.¹⁸⁸⁶ Künyesiyle meşhur olan Ümmü Menî'nin adı Esmâ'dır.¹⁸⁸⁷

Hazrec Kabilesi'nden Selimeoğulları'nın Haramoğulları Kolu'na mensup Hadîc b. Selâme b. Evs b. Amr b. Ka'b b. el-Kurâkır b. ed-Deyhân ile evlenen Ümmü Menî bt. Amr,¹⁸⁸⁸ bu evlilikten İkinci Akebe Biatı'nın gecesinde, Şübâs'ı

¹⁸⁷⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 409.

¹⁸⁷⁹ İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 234.

¹⁸⁸⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 409.

¹⁸⁸¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 409. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 448.

¹⁸⁸² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 414.

¹⁸⁸³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 449.

¹⁸⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 409. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 234.

¹⁸⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 414.

¹⁸⁸⁶ Ebû Abdullah Muhammed b. İshâk b. el-Abbas el-Mekkî el-Fakîhî, **Ahbâru Mekke fi Kadîmi'l-Dehr ve Hadis**, thk. Dr. Abdülmelik Abdullah Duhayş, Beyrut, Dâru Hadr, h. 1414, c. IV, s. 217. Bkz. Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ**, c. I, s. 321; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 421.

¹⁸⁸⁷ İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 234. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 212; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. III, s. 206; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 481.

¹⁸⁸⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 452.

dünyaya getirmiştir.¹⁸⁸⁹ İkinci Akabe Biatı'na katılan Hadîc b. Selâme,¹⁸⁹⁰ Bedir ve Uhud dışında ki bütün savaşlarda yer almıştır.¹⁸⁹¹

Hamile olmasına rağmen Müslüman olduğunu bildirmek ve Resûlullah (sas) ile görüşebilmek için Medine'den Mekke'ye gelen Ümmü Menî bt. Amr, İkinci Akabe Biatı'na katılmış¹⁸⁹² ve biat eden ilk ensar hanımları arasında yer almıştır. Hudeybiye'ye katılan Esmâ bt. Amr,¹⁸⁹³ Hayber Savaşı'nda da Resûlullah'ın (sas) yanında yer almıştır.¹⁸⁹⁴

3.2.120. Ümmü'l-Hâris bt. en-Nu'mân

Ümmü'l-Hâris bt. en-Nu'mân b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁸⁹⁵ Ensar hanımlarından Hansâ bt. Rebâb (Riâb),¹⁸⁹⁶ Ümmü'l-Hâris'in annesidir.¹⁸⁹⁷

Hazrec Kabilesi'ne mensup, Bedir ve Uhud savaşlarına katılan Sevâd b. Rezn b. Zeyd b. Sa'lebeb. Ubeyd¹⁸⁹⁸ ile evlenen Ümmü'l-Hâris bt. en-Nu'mân , bu evlilikten Müslüman olup Resûlullah (sas)'e biat eden Ümmü Abdullah bt. Sevâd¹⁸⁹⁹

---

¹⁸⁸⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 452. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 414; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 439; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 251.

¹⁸⁹⁰ İbn Hişâm, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c. II, s. 114. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 452; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 306; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. III, s. 205; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 230.

¹⁸⁹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 452. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 112; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 230.

¹⁸⁹² İbn Hişâm, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c. II, s. 118. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 414; Ebû Abdullah el-Mekkî, **Ahbâru Mekke**, c. IV, s. 217; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 439; eş-Şeybânî, **el-Ahâd ve'l-Mesânî**, c. III, s. 399; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3260; İbn Abdilberr, **İstî'âb**, c. VII, s. 1; İbn Mâkûlâ, **el-İkmâlû**, c. V, s. 16; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 212; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 482; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. III, s. 203.

¹⁸⁹³ Vâkidî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 226. Bkz. Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. I, s. 276; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. V, s. 33.

¹⁸⁹⁴ Vâkidî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 341. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 415; İbn Mâkûlâ, **el-İkmâlû**, c. V, s. 16; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. I, s. 321; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 482.

¹⁸⁹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 409.

¹⁸⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 411.

¹⁸⁹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 409.

¹⁸⁹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 645.

¹⁸⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 412. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 428.

ve Ümmü Rezn bt. Sevâd'ı dünyaya getirmiştir.¹⁹⁰⁰ Ümmü'l-Hâris bt. en-Nu'mân Müslüman olup Resûlullah (sas)'e biat etmiştir.¹⁹⁰¹

3.2.121. Ümmü Abdullah bt. Sevâd

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Abdullah bt. Sevâd'ın nesebi; Ümmü Abdullah bt. Sevâd b. Rezn b. Zeyd b. Sa'lebe b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁹⁰² Ensar hanımlarından Ümmü'l-Hâris bt. en-Nu'mân,¹⁹⁰³ Ümmü Abdullah'ın annesidir.¹⁹⁰⁴ Ümmü Abdullah, Ensar hanımlarından Ümmü Rezn bt. Sevâd ile anne baba bir kardeştir.¹⁹⁰⁵

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr koluna mensup Ebû Muhammed b. Mu'âz b. Enes b. Kays b. Zeyd b. Mu'âviye b. Amr b. Mâlik ile evlenen Ümmü Abdullah'ın¹⁹⁰⁶ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır. Ümmü Abdullah bt. Sevâd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁹⁰⁷

3.2.122. Ümmü Rezn bt. Sevâd

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Rezn bt. Sevâd'ın nesebi; Ümmü Rezn bt. Sevâd b. Rezn b. Zeyd b. Sa'lebe b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁹⁰⁸ Ensar hanımlarından Ümmü'l-Hâris bt. en-Nu'mân,¹⁹⁰⁹ Ümmü Rezn'nin annesidir.¹⁹¹⁰

---

¹⁹⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 412. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 390.

¹⁹⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 409. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 372.

¹⁹⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 8. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 412.

¹⁹⁰³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 409.

¹⁹⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 412. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 428.

¹⁹⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 412.

¹⁹⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 412. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 428.

¹⁹⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 412. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 254; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 428.

¹⁹⁰⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 412.

¹⁹⁰⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 409.

¹⁹¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 412. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 390.

Hazrec Kabilesi'ne mensup Yezîd b. ed-Dehhâk b. Hârise b. Zeyd b. Sa'lebe b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b ile evlenen Ümmü Rezn'nin¹⁹¹¹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Rezn bt. Sevâd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁹¹²

3.2.123. Umeyre bt. Kurt

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Kurt'un nesebi; Umeyre bt. Kurt b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁹¹³ Hazrec Kabilesi'nin Benî Selime Kolu'ndan Mâviyye bt. el-Kayn b. Ka'b b. Sevâd, Umeyre'nin annesidir.¹⁹¹⁴ Umeyre bt. Kurt, ensar hanımlarından Esmâ bt. Kurt, İdâm bt. Kurt, Ümâme bt. Kurt ve Âmine bt. Kurt ile anne baba bir kardeştir.¹⁹¹⁵

Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Kutbe b. Abduamr b. Mes'ûd b. Abdüleşhel b. Hârise b. Dînâr ile evlenen Umeyre,¹⁹¹⁶ bu evlilikten Müslüman olup Resûlullah (sas)'e biat eden Mendûs bt. Kutbe'yi dünyaya getirmiştir.¹⁹¹⁷ Uhud Savaşı'na katılan Kutbe b. Abduamr,¹⁹¹⁸ Bi'r-i Ma'ûne olayında şehid edilmiştir.¹⁹¹⁹ Umeyre bt. Kurt Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁹²⁰

3.2.124. İdâm bt. Kurt

Ensar hanımları arasında yer alan İdâm bt. Kurt'un nesebi; İdâm bt. Kurt b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁹²¹ Hazrec

¹⁹¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 412. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 390.

¹⁹¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 412. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 252; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 390.

¹⁹¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410.

¹⁹¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410.

¹⁹¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410.

¹⁹¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 392.

¹⁹¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 444. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 321.

¹⁹¹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 392. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 304.

¹⁹¹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 392. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1282; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XXIV, s. 185.

¹⁹²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 354; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 251.

¹⁹²¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410.

Kabileleri'nin Benî Selime Kolu'ndan Mâviyye bt. el-Kayn b. Ka'b b. Sevâd, İdâm'ın annesidir.¹⁹²²

Hazrec Kabileleri'ne mensup et-Tufeyl b. Mâlik b. Hansâ ile evlenen İdâm bt. Kurt,¹⁹²³ bu evlilikten er-Rebî,¹⁹²⁴ Abdullah ve en-Nu'mân'ı dünyaya getirmiştir.¹⁹²⁵ İkinci Akabe Biatı'nda yer alan et-Tufeyl b. Mâlik¹⁹²⁶ Bedir¹⁹²⁷ ve Uhud'a katılmış,¹⁹²⁸ Hendek Savaşı'nda şehid edilmiştir.¹⁹²⁹ İdâm bt. Kurt Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁹³⁰

3.2.125. Ümâme bt. Kurt

Ensar hanımları arasında yer alan Ümâme bt. Kurt'un nesebi; Ümâme bt. Kurt b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁹³¹ Hazrec Kabileleri'nin Benî Selime kolundan Mâviyye bt. el-Kayn b. Ka'b b. Sevâd, Ümâme'nin annesidir.¹⁹³²

Hazrec Kabileleri'nden Yezîd b. Kayzî b. Sahr b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd ile evlenen Ümâme bt. Kurt'un¹⁹³³ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine

¹⁹²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410.

¹⁹²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 641. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410.

¹⁹²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 641.

¹⁹²⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410.

¹⁹²⁶ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 429. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 641; Beğâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. III, s. 435; İbn Hazm, **Cemheretü Ensâbi'l-Arab**, s. 360; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 487; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c.III, s. 204; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 424.

¹⁹²⁷ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 429. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 641; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşraf**, c. I, s. 434; Beğâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. III, s. 435; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. III, s. 1567; İbn Hazm, **Cemheretü Ensâbi'l-Arab**, s. 360; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 487; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 424.

¹⁹²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 641. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 487.

¹⁹²⁹ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 429. Bkz. İbn Hazm, **Cemheretü Ensâbi'l-Arab**, s. 360; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 763; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 487; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 424.

¹⁹³⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 234; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 6.

¹⁹³¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410.

¹⁹³² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410.

¹⁹³³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 26.

dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümâme bt. Kurt Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁹³⁴

3.2.126. Âmine bt. Kurt

Ensar hanımları arasında yer alan Âmine bt. Kurt'un nesebi; Âmine bt. Kurt b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁹³⁵ Hazrec Kabilesi'nin Benî Selime Kolu'ndan Mâviyye bt. el-Kayn b. Ka'b b. Sevâd, Âmine'nin annesidir.¹⁹³⁶

Hazrec Kabilesi'ne mensup Evs b. el-Mu'allâ b. Levzân b. Hârise evlenen Âmine bt. Kurt, bu evlilikten Ebû Sa'îd b. Evs b. el-Mu'allâ'yı dünyaya getirmiştir.¹⁹³⁷ Evs b. el-Mu'allâ sahabe arasında sayılmıştır.¹⁹³⁸ Âmine bt. Kurt Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁹³⁹

3.2.127. Esmâ bt. Kurt

Ensar hanımları arasında yer alan Esmâ bt. Kurt'un nesebi; Esmâ bt. Kurt b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁹⁴⁰ Hazrec Kabilesi'nin Benî Selime Kolu'ndan Mâviyye bt. el-Kayn b. Ka'b b. Sevâd, Esmâ'nın annesidir.¹⁹⁴¹

Hazrec Kabilesi'ne mensup et-Tufeyl b. en-Nu'mân b. Hansâ b. Sinân ile evlenen Esmâ bt. Kurt,¹⁹⁴² bu evlilikten ensar hanımları arasında yer alan er-Rübeyyi

---

¹⁹³⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 410. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 234; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 26.

¹⁹³⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 410.

¹⁹³⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 410.

¹⁹³⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 411. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 5.

¹⁹³⁸ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 421. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 306.

¹⁹³⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 411. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 5.

¹⁹⁴⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 410.

¹⁹⁴¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 410.

¹⁹⁴² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 410. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 380.

bt. et-Tufeyl'i dünyaya getirmiştir.¹⁹⁴³ Bedir'e katılan et-Tufeyl b. en-Nu'mân ,¹⁹⁴⁴ Hendek Savaşı'nda şehid edilmiştir.¹⁹⁴⁵ Esmâ bt. Kurt Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁹⁴⁶

3.2.128. er-Rübeyyi bt. et-Tufeyl

Ensar hanımları arasında yer alan er-Rübeyyi bt. et-Tufeyl'in nesebi; er-Rübeyyi bt. et-Tufeyl b. en-Nu'mân b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁹⁴⁷ Ensar hanımlarından Esmâ bt. Kurt, er-Rübeyyi'nin annesidir.¹⁹⁴⁸

Hazrec Kabilesi'ne mensup Ebû Yahya Abdullah b. Abdümenâf b. en-Nu'mân b. Sinân b. Ubeyd ile evlenen er-Rübeyyi bt. et-Tufeyl,¹⁹⁴⁹ bu evlilikten Humeyme adında bir kız çocuğu dünyaya getirmiştir.¹⁹⁵⁰ Abdullah b. Abdümenâf, Bedir¹⁹⁵¹ ve Uhud savaşlarına katılmıştır.¹⁹⁵² er-Rübeyyi bt. et-Tufeyl Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁹⁵³

¹⁹⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 409. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 642.

¹⁹⁴⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 642. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 200; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 434; Beğâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. III, s. 434; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. III, s. 1567; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 425.

¹⁹⁴⁵ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 144. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 642; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 270; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 434; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. III, s. 1567; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 425.

¹⁹⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 234; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 380; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 16.

¹⁹⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 409.

¹⁹⁴⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 642.

¹⁹⁴⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 409.

¹⁹⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 642.

¹⁹⁵¹ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 430. Bkz. Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 223; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 642; İbn Habib, **Muhabber**, s. 280; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. III, s. 1739; İbn Abdîlber, **İsti'âb**, c. III, s. 943; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 138.

¹⁹⁵² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 642. Bkz. İbn Abdîlber, **İsti'âb**, c. III, s. 943; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 138.

¹⁹⁵³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 409. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 240; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 132.

3.2.129. Hansâ bt. Riâb

Ensar hanımları arasında yer alan Hansâ bt. Riâb'ın nesebi; Hansâ bt. Riâb b. en-Nu'mân b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁹⁵⁴ Hazrec Kabilesi'nden Edâm bt. Harâm b. Rebî'a b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime, Hansâ bt. Riâb'ın annesidir.¹⁹⁵⁵

İki evlilik yapan Hansâ bt. Riâb, ilk evliliğini Hazrec Kabilesi'ne mensup Âmir b. Adî b. Sinân b. Nâbi b. Amr b. Sevâd ile yapmış,¹⁹⁵⁶ bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. İkinci evliliğini Hazrec Kabilesi'nden en-Nu'mân b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b ile yapan Hansâ bt. Riâb,¹⁹⁵⁷ bu evlilikten ensar hanımlarından Ümmü'l-Hâris bt. en-Nu'mân¹⁹⁵⁸ ve Tufeyl b. en-Nu'mân'ı dünyaya getirmiştir.¹⁹⁵⁹ İkinci Akabe Biatı, Bedir, Uhud ve Hendek savaşlarına katılan Tufeyl b. en-Nu'mân,¹⁹⁶⁰ Hendek Savaşı'nda şehid edilmiştir.¹⁹⁶¹ Hansâ bt. Riâb Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁹⁶²

3.2.130. Ümmü Zeyd bt. Kays

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Zeyd bt. Kays'ın nesebi; Ümmü Zeyd bt. Kays b. en-Nu'mân b. Sinân b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁹⁶³ Ümmü Zeyd'in annesi, Hazrec Kabilesi'nden Edâm bt. el-Kayn b. Ka'b b. Sevâd'dır.¹⁹⁶⁴ Hazrec Kabilesi'nin Beni Selime koluna mensup Hâlid b. Adî b. Amr b. Adî b. Sinân b. Nâbi b. Amr b. Sevâd ile evlenen Ümmü Zeyd bt. Kays'ı

¹⁹⁵⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 411.

¹⁹⁵⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 411. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 109.

¹⁹⁵⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 411. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 109.

¹⁹⁵⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 411. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 109.

¹⁹⁵⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 409.

¹⁹⁵⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 642.

¹⁹⁶⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 642.

¹⁹⁶¹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. II, s. 144. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 642.

¹⁹⁶² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 411. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 109.

¹⁹⁶³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 411.

¹⁹⁶⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 411. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 397.

¹⁹⁶⁵ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Zeyd bt. Kays Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁹⁶⁶

3.2.131. Ümmü Sâbit bt. Hârise

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sâbit bt. Hârise'nin nesebi; Ümmü Sâbit bt. Hârise b. Zeyd b. Sa'lebeb. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁹⁶⁷ Hazrec'in Beni Beyâda Kabilesi'ne mensup Hind bt. Mâlik b. Âmir, Ümmü Sâbit'in annesidir.¹⁹⁶⁸

Hazrec'in Benî Selime Kabilesi'nden Benî Ubeyd'in anlaşmalısı Eşca Kabilesi'ne mensup Abdullah b. el-Himyer (el-Humeyyir) ile evlenen Ümmü Sâbit bt. Hârise'nin¹⁹⁶⁹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Abdullah b. el-Humeyyir, Bedir ve Uhud savaşlarına katılmıştır.¹⁹⁷⁰ Ümmü Sâbit bt. Hârise Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁹⁷¹

3.2.132. Ümâme bt. Muharris

Ensar hanımları arasında yer alan Ümâme bt. Muharris'in nesebi; Ümâme bt. Muharris b. Zeyd b. Sa'lebeb. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁹⁷² Ümâme'nin annesi, Selmâ bt. Ebü'd-Dahdâha b. Temîm b. İyâs'dır.¹⁹⁷³

---

¹⁹⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 411. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 397.

¹⁹⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 411. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 427; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 397.

¹⁹⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 411.

¹⁹⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 411. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 366.

¹⁹⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 411. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 366.

¹⁹⁷⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 646. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 892; İbnu'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 581.

¹⁹⁷¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 411. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 366.

¹⁹⁷² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 411.

¹⁹⁷³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 411. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 27.

İki evlilik yapan Ümâme bt. Muharris ilk evliliğini Hazrec Kabilesi'ne mensup er-Rebî b. et-Tufeyl b. Mâlik b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd ile yapmış,¹⁹⁷⁴ bu evlilikten çocuk dünyaya gelip gelmediği ile ilgili bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. İkinci evliliğini Hazrec Kabilesi'ne mensup ed-Dahhâk b. Hârise b. Zeyd b. Sa'lebeb. Ubeyd ile yapan Ümâme bt. Muharris,¹⁹⁷⁵ bu evlilikten Yezîd'i dünyaya getirmiştir.¹⁹⁷⁶ ed-Dahhâk b. Hârise İkinci Akabe Biati¹⁹⁷⁷ ve Bedir Savaşı'na katılmıştır.¹⁹⁷⁸ Ümâme bt. Muharris Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.¹⁹⁷⁹

3.2.133. Su'âd bt. Seleme

Ensar hanımları arasında yer alan Su'âd bt. Seleme'nin nesebi; Su'âd bt. Seleme b. Züheyr b. Sa'lebeb. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁹⁸⁰ Su'âd bt. Seleme'nin annesi, Hazrec Kabilesi'nden Ümmü Kays bt. Harâm b. Levzân b. Hârise b. Adî b. Zeyd b. Sa'lebe'dir.¹⁹⁸¹

Hazrec Kabilesi'nden Cübeyr b. Sahr b. Ümeyye b. Hansâ b. Ubeyd ile evlenen Su'âd bt. Seleme,¹⁹⁸² bu evlilikten Umeyre bt. Cübeyr'i dünyaya getirmiştir.¹⁹⁸³ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Su'âd bt. Seleme,¹⁹⁸⁴ hamile iken karnında ki bebek adına biat etmek üzere Resûlullah'ın (sas) yanına

¹⁹⁷⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 412. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 27.

¹⁹⁷⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 412. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 27.

¹⁹⁷⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 645.

¹⁹⁷⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 645. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 435; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 741.

¹⁹⁷⁸ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 430. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 645; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 200; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 435; İbn Ebi Âsım, **el-Ahâd ve'l-Mesânî**, c. III, s. 403; Beğâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. III, s. 393; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. III, s. 204; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 741.

¹⁹⁷⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 412. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 27.

¹⁹⁸⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 413.

¹⁹⁸¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 413. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 176.

¹⁹⁸² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 413. krş. Su'âd bt. Seleme'nin eşinin adı Hasne b. Sahr b. Ümeyye b. Hansâ b. Ubeyd olarak geçmektedir. Farklılık istinsah hatasından kaynaklanmaktadır. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 176.)

¹⁹⁸³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 413.

¹⁹⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 413. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 427; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242; İbnü'l-Esrîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 307; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 176.

gelmiş ve Resûlullah'ın (sas) "Sen, hürlerin en iyisisin." övgüsüne mazhar olmuştur.¹⁹⁸⁵

3.2.134. Umeyre bt. Cübeyr

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Cübeyr'in nesebi; Umeyre bt. Cübeyr b. Sahr b. Ümeyye b. Hansâ b. Ubeyd b. Adî b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.¹⁹⁸⁶ Ensar hanımlarından Su'âd bt. Seleme, Umeyre'nin annesidir.¹⁹⁸⁷ Umeyre'nin künyesi Ümmü Ma'bed'dir.¹⁹⁸⁸

Hazrec Kabilesi'ne mensup Ka'b b. Mâlik b. Ebû Ka'b b. el-Kayn b. Ka'b b. Sevâd b. Ganm b. Ka'b b. Selime ile evlenen Umeyre bt. Cübeyr,¹⁹⁸⁹ bu evlilikten Abdullah, Ubeydullah, Ma'bed,¹⁹⁹⁰ Fudâle, Vehb, Havle ve Su'âd'ı dünyaya getirmiştir.¹⁹⁹¹ İkinci Akabe Biati'nda yer alan Ka'b b. Mâlik,¹⁹⁹² Tebûk hariç, Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılmıştır.¹⁹⁹³ Özürsüz Tebûk Seferi'nden geri kalan Ka'b,¹⁹⁹⁴ pişman olmuş ve hakkında ayet nazil oluncaya kadar Resûlullah (sas) tarafından Müslümanların onunla konuşması yasaklanmış,¹⁹⁹⁵ eşinden ayrılması

---

¹⁹⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 413. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 427, 428; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 307; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 176.

¹⁹⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 413.

¹⁹⁸⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 413.

¹⁹⁸⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 413.

¹⁹⁸⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 413.

¹⁹⁹⁰ İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. V, s. 31. Bkz. Aynî, **Umdetü'l-Kârî**, c. XVIII, s. 54.

¹⁹⁹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 413. Bkz. Sıbt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 500.

¹⁹⁹² İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 113. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 445; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 350; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 436; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. V, s. 2366; Begâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. V, s. 104; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1323.

¹⁹⁹³ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 113. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 446; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. V, s. 2366; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1324.

¹⁹⁹⁴ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. III, s. 319. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. IV, s. 254; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 446.

¹⁹⁹⁵ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. III, s. 291. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. IV, s. 256; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 447.

istenmiştir.¹⁹⁹⁶ Ka‘b b. Mâlik tövbesi kabul edilinceye kadar eşi Umeyre bt. Cübeyr’i ailesinin yanına göndermiştir.¹⁹⁹⁷

Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat eden Umeyre bt. Cübeyr,¹⁹⁹⁸ Resûlullah (sas) ile birlikte iki kibleye doğru namaz kılmış¹⁹⁹⁹ ve Ondan hadis rivayet etmiştir.²⁰⁰⁰

3.2.135. Ümmü Süleym bt. Amr

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Süleym bt. Amr’ın nesebi; Ümmü Süleym bt. Amr b. Abbâd b. Amr b. Sevâd b. Ganm b. Ka‘b b. Selime’dir.²⁰⁰¹ Nesîbe (Nüseybe)²⁰⁰² bt. Kays b. el-Esved b. Mürey, Ümmü Süleym’in annesidir.²⁰⁰³ İkinci Akabe Biatı, Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaflara katılan Ebü’l-Yeser Ka‘b bt. Amr,²⁰⁰⁴ Ümmü Süleym’in anne-baba bir kardeşidir.²⁰⁰⁵

İki evlilik yapan Ümmü Süleym bt. Amr’ın, Hazrec Kabilesi’ne mensup Nâbi b. Zeyd b. Harâm b. Ka‘b b. Ganm b. Selime²⁰⁰⁶ ile yaptığı evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Süleym, Hazrec Kabilesine mensup Amr b. Hadîde b. Amr b. Sevâd b. Ganm b. Ka‘b b. Selime ile yaptığı evlilikten ise Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Amr bt. Amr²⁰⁰⁷ ve İkinci Akabe Biatı, Bedir ve Uhud’a katılıp Uhud’da şehid edilen Süleym

---

¹⁹⁹⁶ Vâkıdî, **Kitâbü’l-Meğâzî**, c. III, s. 293. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu’n-Nebeviyye**, c. IV, s. 256.

¹⁹⁹⁷ Buhârî, **el-Câmi’u’s-Sahîh**, c. VI, s. 3. Bkz. İbn Kesîr, **el-Bidâye ve’n-Nihâye**, c. V, s. 31; Aynî, **Umdetü’l-Kârî**, c. XVIII, s. 54.

¹⁹⁹⁸ İbn Sa’d, **Tabakât**, c. X, s. 413. Bkz. İbnu’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245.

¹⁹⁹⁹ İbn Sa’d, **Tabakât**, c. X, s. 413. Bkz. Aynî, **Umdetü’l-Kârî**, c. XVIII, s. 54.

²⁰⁰⁰ İbn Sa’d, **Tabakât**, c. X, s. 413. Bkz. İbnu’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 259.

²⁰⁰¹ İbn Sa’d, **Tabakât**, c. X, s. 414.

²⁰⁰² İbn Sa’d, **Tabakât**, c. III, s. 648. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 408.

²⁰⁰³ İbn Sa’d, **Tabakât**, c. X, s. 414. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 408.

²⁰⁰⁴ İbn Sa’d, **Tabakât**, c. III, s. 649.

²⁰⁰⁵ İbn Sa’d, **Tabakât**, c. X, s. 414. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 408.

²⁰⁰⁶ İbn Sa’d, **Tabakât**, c. X, s. 414. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 408.

²⁰⁰⁷ İbn Sa’d, **Tabakât**, c. X, s. 415.

b. Amr'ı²⁰⁰⁸ dünyaya getirmiştir.²⁰⁰⁹ Ümmü Süleym bt. Amr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁰¹⁰

3.2.136. Ümmü Amr bt. Amr

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Amr bt. Amr'ın nesebi; Ümmü Amr bt. Amr b. Hadîde b. Amr b. Sevâd b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.²⁰¹¹ Ensar hanımlarından Ümmü Süleym bt. Amr,²⁰¹² Ümmü Amr'ın annesidir.²⁰¹³

Amcasının oğlu Kutbe b. Âmir b. Hadîde b. Amr b. Sevâd ile evlenen Ümmü Amr bt. Amr,²⁰¹⁴ bu evlilikten Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Cemîl bt. Kutbe'yi dünyaya getirmiştir.²⁰¹⁵ Ensardan ilk Müslüman olan altı kişilik grupta yer alan Kutbe b. Âmir, iki akabe biatında da yer almış,²⁰¹⁶ Bedir,²⁰¹⁷ Uhud, Hendek ve sonrasındaki savaşlara katılmış,²⁰¹⁸ Resûlullah'ın (sas) okçuları arasında sayılmıştır.²⁰¹⁹ Ümmü Amr bt. Amr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁰²⁰

---

²⁰⁰⁸ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 431. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 648.

²⁰⁰⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 648.

²⁰¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 414. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 408.

²⁰¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 415.

²⁰¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 414.

²⁰¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 415.

²⁰¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 415. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 444.

²⁰¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 416. krş. Ümmü Cemîl'in annesi "Ümmü Amr bt. Amr b. Huleyd b. Amr b. Sevâd b. Ganm b. Ka'b b. Selime" olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 646.) Farklılık istinsah hatasından kaynaklanmaktadır.

²⁰¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 646. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1282.

²⁰¹⁷ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. I, s. 224. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 416; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 201; Beğâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. V, s. 66; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. IV, s. 2345.

²⁰¹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 647. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1282; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 338.

²⁰¹⁹ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. I, s. 294. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 647.

²⁰²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 416. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 428; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 254; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 444.

3.2.137. Ümmü Cemîl bt. Kutbe

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Cemîl bt. Kutbe'nin nesebi; Ümmü Cemîl bt. Kutbe b. Âmir b. Hadîde b. Amr b. Sevâd b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.²⁰²¹ Ensar hanımlarından Ümmü Amr bt. Amr, Ümmü Cemîl bt. Kutbe'nin annesidir.²⁰²²

İki evlilik yapan Ümmü Cemîl²⁰²³ ilk evliliğini Hazrec Kabilesi'nden Osman b. Halde b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk ile yapmış²⁰²⁴ ve bu evlilikten Ukbe b. Osman,²⁰²⁵ Ümmü Râfi bt. Osman²⁰²⁶ ve Ümâme bt. Osman'ı dünyaya getirmiştir.²⁰²⁷ Ümmü Cemîl'in oğlu Ukbe b. Osman, Bedir ve Uhud savaşlarına katılmış,²⁰²⁸ kızları Ümmü Râfi ve Ümâme Müslüman olup Resûlullah (sas)'e biat etmiştir.²⁰²⁹ İkinci evliliğini Hazrec Kabilesi'ne mensup Zeyd b. Sâbit b. ed-Dahhâk ile yapan Ümmü Cemîl'in²⁰³⁰ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır. Resûlullah (sas) ile beraber ilk Hendek Savaşı'na katılan Zeyd b. Sâbit,²⁰³¹ Tebûk Seferi'nde Mâlik b. en-Neccâroğulları'nın sancağını taşımış,²⁰³² Resûlullah (sas)'e vahiy kâtibliği yapmış,²⁰³³ Onun (sas)'in tavsiyesiyle İbranceyi öğrenmiş²⁰³⁴ ve Hz. Ebû Bekir'in hilafeti döneminde Kur'an-ı

²⁰²¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 416.

²⁰²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 416.

²⁰²³ İbn Hacer, **el-İsâbe** adlı esrinde, Ümmü Cemîl'in iki evliliğinin yanı sıra Enes b. Mâlik ile de evli olduğu bilgisi yer almaktadır. Bu bilgi diğer kaynaklardan doğrulanamamıştır. Bizce Ümmü Cemîl'in Enes b. Mâlik ile evlilik yaptığı bilgisi yanlış bir bilgidir. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 369.)

²⁰²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 416. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 369.

²⁰²⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 660.

²⁰²⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 399.

²⁰²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 416. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 399.

²⁰²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 660. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1074; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 432.

²⁰²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 399.

²⁰³⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 416. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 369.

²⁰³¹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Megâzi**, c. II, s. 99. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 322; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 537; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 490.

²⁰³² Vâkıdî, **Kitâbü'l-Megâzi**, c. III, s. 238. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 323; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 537; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 490.

²⁰³³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 325. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 538; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. III, s. 1151; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 491.

²⁰³⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 321.

Kerîm'in cem'i ile görevlendirilmiştir.²⁰³⁵ Ümmü Cemîl bt. Kutbe Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁰³⁶

3.2.138. Üneyse bt. Aneme

Ensar hanımları arasında yer alan Üneyse bt. Aneme'nin nesebi; Üneyse bt. Aneme b. Adî b. Sinân b. Nâbi b. Amr b. Sevâd b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.²⁰³⁷ Benî Selime'den Cehîze bt. el-Kayn b. Ka'b , Üneyse'nin annesidir.²⁰³⁸ Üneyse, Bedir Savaşı'na katılan Sa'lebeb. Aneme²⁰³⁹ ve Uhud Savaşı'na katılan Amr b. Aneme ile anne baba bir kardeştir.²⁰⁴⁰

Hazrec Kabilesi'ne mensup Abdullah b. Amr b. Harâm ile evlenen Üneyse bt. Aneme,²⁰⁴¹ bu evlilikten Câbir'i dünyaya getirmiştir.²⁰⁴² İkinci Akebe Biatı'nda yer alıp²⁰⁴³ on iki temsilciden biri olarak seçilen Abdullah b. Amr,²⁰⁴⁴ Bedir²⁰⁴⁵ ve Uhud savaşlarına katılmış ve Uhud'da şehid edilmiştir.²⁰⁴⁶ İkinci Akabe Biatı'na katılanların en küçüğü olan Câbir b. Abdullah,²⁰⁴⁷ Bedir ve Uhud savaşlarına katılmamış, Hamrâülesed²⁰⁴⁸ dahil sonrasındaki tüm savaşlarda Resûlullah'ın (sas)

²⁰³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 325. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 491.

²⁰³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 416. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 428; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 251; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 430; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 369.

²⁰³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 415. krş. Üneyse bt. Amr b. Aneme olarak geçmektedir. (İbn Habib, **Muhabber**, s. 428. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 225.)

²⁰³⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 415.

²⁰³⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 415.

²⁰⁴⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 448.

²⁰⁴¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 415. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 40.

²⁰⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 631. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. IX, s. 228.

²⁰⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 631. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 436.

²⁰⁴⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 631. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 270; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 443; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 285.

²⁰⁴⁵ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzi**, c. I, s. 71. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 631; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 436.

²⁰⁴⁶ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzi**, c. I, s. 355. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 631; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 573; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. III, s. 1717.

²⁰⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 432. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 437; Beğâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. I, s. 438.

²⁰⁴⁸ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzi**, c. I, s. 389. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 437; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 582.

yanında yer almış²⁰⁴⁹ ve Hudeybiye’de kaçmayacağına dair biat etmiştir.²⁰⁵⁰ Üneyse bt. Aneme Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.²⁰⁵¹

3.2.139. Ümmü Bişr bt. Amr

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Bişr bt. Amr’ın nesebi; Ümmü Bişr bt. Amr b. Aneme b. Adî b. Sinân b. Nâbi b. Amr b. Sevâd b. Ganm b. Ka‘b b. Selime’dir.²⁰⁵² Ümmü Bişr’in annesi, Ümmü Zeyd bt. Âmir b. Hadîc b. Sinân b. Nâbi b. Amr b. Sevâd b. Ganm b. Ka‘b b. Selime’dir.²⁰⁵³ Ensar hanımlarından Üneyse bt. Aneme, Ümmü Bişr’in halasıdır.

İki evlilik yapan Ümmü Bişr bt. Amr, ilk evliliğini Hazrec Kabilesi’nden Abdurrahman b. Hırâş b. es-Simme b. Harâm ile yapmış²⁰⁵⁴ ve bu evlilikten çocuk dünyaya getirmiştir.²⁰⁵⁵ İkinci evliliğini Evs Kabilesi’nden Abdullah b. Beşîr b. Enes b. Ümeyye b. Âmir b. Cüşem b. Hârise b. el-Hâris ile yapan Ümmü Bişr’in²⁰⁵⁶ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır. Ümmü Bişr bt. Amr Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.²⁰⁵⁷

---

²⁰⁴⁹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. IV, s. 433.

²⁰⁵⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. IV, s. 437.

²⁰⁵¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 415. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 428; İbnu’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 225; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 40.

²⁰⁵² İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 415.

²⁰⁵³ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 415. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 364.

²⁰⁵⁴ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 415. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 364.

²⁰⁵⁵ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 415.

²⁰⁵⁶ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 415. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 364.

²⁰⁵⁷ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 415. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 428; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 364.

3.2.140. Suhtî bt. Esved

Ensar hanımları arasında yer alan Suhtî bt. Esved'in nesebi; Suhtî bt. Esved b. Abbâd b. Amr b. Sevâd b. Ganm b. Ka'b b. Selime'dir.²⁰⁵⁸ Humeyme bt. Ubeyd b. Ebû Ka'b b. el-Kayn b. Ka'b b. Sevâd, Suhtî bt. Esved'in annesidir.²⁰⁵⁹

İki defa evlenen Suhtî bt. Esved, ilk evliliğini Hazrec Kabilesi'nden Mâ'is b. Kays b. Halde b. Âmir b. Zürayk b. Abduhârise ile yapmış²⁰⁶⁰ ve bu evliliğinden Ensar hanımları arasında yer alan Sünbüle bt. Mâ'is'i dünyaya getirmiştir.²⁰⁶¹ İkinci evliliğini Hazrec Kabilesi'ne mensup Uhud Savaşı'nda şehid edilen Ubeyd b. el-Mu'allâ b. Levzân b. Hârise b. Adî b. Zeyd²⁰⁶² ile yapan Suhtî bt. Esved,²⁰⁶³ bu evlilikten Kubeyse bt. Ubeyd'i dünyaya getirmiştir.²⁰⁶⁴ Suhtî bt. Esved Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁰⁶⁵

3.2.141. Suhtî bt. Kays

Ensar hanımları arasında yer alan Suhtî bt. Kays'ın nesebi; Suhtî bt. Kays b. Ebû Ka'b b. el-Kayn b. Ka'b b. Sevâd b. Ganm b. Ka'b Selime'dir.²⁰⁶⁶ Ensar hanımlarından Nâile bt. Selâme b. Vakş b. Zuğbe b. Za'ûrâ b. Abdüleşhel,²⁰⁶⁷ Suhtî'nin annesidir.²⁰⁶⁸ Suhtî, Bedir ve Uhud'a katılıp, Uhud'da şehid edilen Sehl b. Kays²⁰⁶⁹ ve ensar hanımlarından Amre bt. Kays ile anne baba bir kardeşdir.²⁰⁷⁰

²⁰⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 415.

²⁰⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 415. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 173.

²⁰⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 415. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 173.

²⁰⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 401. Sünbüle bt. Mâ'is'in annesi "Suhtî bt. Evs b. Abbâd" olarak geçmektedir. Farklılık istinsah hatasından kaynaklanmaktadır.

²⁰⁶² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 456. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1019; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. IV, s. 1905; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 249.

²⁰⁶³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 415. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 173.

²⁰⁶⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 456.

²⁰⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 415. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 173.

²⁰⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 416.

²⁰⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 343.

²⁰⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 416. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 173.

²⁰⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 649.

Hazrec Kabilesi'ne mensup el-Hâris b. Sürâka b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd ile evlenen Suhtî bt. Kays'ın²⁰⁷¹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Suhtî bt. Kays Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁰⁷²

3.2.142. Amre bt. Kays

Ensar hanımları arasında yer alan Amre bt. Kays'ın nesebi; Amre bt. Kays b. Ebû Ka'b b. el-Kayn b. Ka'b b. Sevâd b. Ganm b. Ka'b Selime'dir.²⁰⁷³ Ensar hanımlarından Nâile bt. Selâme b. Vakş b. Zuğbe b. Za'ûrâ b. Abdüleşhel,²⁰⁷⁴ Amre'nin annesidir.²⁰⁷⁵ Amre, Bedir ve Uhud'a katılıp, Uhud'da şehid edilen Sehl b. Kays²⁰⁷⁶ ve ensar hanımlarından Suhtî bt. Kays ile anne baba bir kardeşir.²⁰⁷⁷

Hazrec Kabilesi'nin Benî Sâ'ide koluna mensup Ziyâd b. Sa'lebe ile evlenen Amre bt. Kays Suhtî'nin²⁰⁷⁸ bu evlikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Amre bt. Kays Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁰⁷⁹

3.2.143. es-Sa'abe bt. Cebel

Ensar hanımları arasında yer alan es-Sa'abe bt. Cebel'in nesebi; es-Sa'abe bt. Cebel b. Amr b. Evs b. Âiz b. Adî b. Ka'b b. Amr b. Üdey b. Sa'd'dır.²⁰⁸⁰ Cüheyne kabilesinin Benî el-Vakfe Kolu'ndan Hind bt. Sehl, es-Sa'abe'nin annesidir.²⁰⁸¹

---

²⁰⁷⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 416.

²⁰⁷¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 416. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 173.

²⁰⁷² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 416. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 173.

²⁰⁷³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 416.

²⁰⁷⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 343.

²⁰⁷⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 416.

²⁰⁷⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 649.

²⁰⁷⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 416.

²⁰⁷⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 416.

²⁰⁷⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 416. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 428; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245.

²⁰⁸⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 417.

²⁰⁸¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 417.

Resûlullah'ın (sas) Yemen'e vali olarak gönderdiği Meşhur sahabe Mu'âz b. Cebel,²⁰⁸² es-Sa'abe bt. Cebel'in anne baba bir kardeşidir.²⁰⁸³

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr koluna mensup Sa'lebe b. Ubeyd b. Sa'lebeb. Ganm b. Mâlik ile evlenen es-Sa'abe bt. Cebel,²⁰⁸⁴ bu evlilikten Ubeyd b. Sa'lebe'yi dünyaya getirmiştir.²⁰⁸⁵ es-Sa'abe bt. Cebel Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁰⁸⁶

3.2.144. Ümmü Abdullah bt. Mu'âz

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Abdullah bt. Mu'âz'ın nesebi; Ümmü Abdullah bt. Mu'âz b. Cebel b. Amr b. Evs b. Âiz b. Adî b. Ka'b b. Amr b. Üdey b. Sa'd'dır.²⁰⁸⁷ Ümmü Abdullah'ın annesi, Hazrec Kabilesi'nin Benî Selime Kolu'ndan Ümmü Amr bt. Hallâd b. Amr b. Adî b. Sinân b. Nâbi b. Amr b. Sevâd'dır.²⁰⁸⁸ İkinci Akabe Biatı, Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılan Mu'âz b. Cebel,²⁰⁸⁹ Resûlullah (sas) tarafından Yemen'e muallim olarak gönderilmiştir.²⁰⁹⁰

Hazrec Kabilesi'ne mensup Abdullah b. Âmir b. Mervân b. Sa'lebeb. Zeyd b. el-Hâris b. Harâm ile evlenen Ümmü Abdullah bt. Mu'âz²⁰⁹¹ bu evlilikten Âmine bt.

---

²⁰⁸² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 651.

²⁰⁸³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 417. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 243; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 208.

²⁰⁸⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 417. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 208.

²⁰⁸⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 417. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 208.

²⁰⁸⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 417. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 243; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 208.

²⁰⁸⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 417.

²⁰⁸⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 417. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 428. krş. Ümmü Abdullah'ın annesi "Ümmü Amr bt. Hâlid b. Amr b. Adî b. Sinân b. Nâbi b. Amr b. Sevâd" olarak geçmektedir. Rivayetler arasındaki fark istinsah hatasından kaynaklanmaktadır. (İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 651.)

²⁰⁸⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 651.

²⁰⁹⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 652.

²⁰⁹¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 417. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 428.

Abdullah'ı dünyaya getirmiştir.²⁰⁹² Ümmü Abdullah bt. Mu'âz Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁰⁹³

3.2.145. Ümmü Umâre Nesîbe bt. Ka'b

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Umâre Nesîbe bt. Ka'b 'ın nesebi; Nesîbe bt. Ka'b b. Amr b. Avf b. Mebzûl b. Amr b. Ganm'dir.²⁰⁹⁴ Nesîbe bt. Ka'b 'ın diğer künyesi Ümmü Atiyye'dir.²⁰⁹⁵ Umâre'nin annesi, Hazrec Kabilesi'nden er-Rebâb bt. Abdullah b. Habîb b. Zeyd b. Sa'lebeb. Zeydümenât b. Habîb b. Abduhârise b. Gadb b. Cüşem'dir.²⁰⁹⁶ Resûlullah'ın (sas) ashâbı arasında yer alan Abdullah b. Ka'b ve Ebû Leylâ Abdurrahman b. Ka'b, Ümmü Umâre'nin anne-baba bir kardeşidir.²⁰⁹⁷ Bedir Savaşı'na katılmış, bu savaşta, Resûlullah (sas) tarafından ganimetlerin başına memur olarak tayin edilen Abdullah b. Ka'b ,²⁰⁹⁸ Uhud ve Hendek dahil tüm savaşlara katılmıştır.²⁰⁹⁹ Bekkâiler arasında sayılan Ebû Leylâ,²¹⁰⁰ Uhud Savaşı'na katılmıştır.²¹⁰¹

Ümmü Umâre Nesîbe bt. Ka'b, üç defa evlenmiş ve üç evliliğinden de çocuk dünyaya getirmiştir.²¹⁰² Kaynaklarda iki eşinin ismi yer almasına karşın üçüncü eşinin ve bu evlilikten dünyaya gelen çocuğunun ismi zikredilmemektedir. İbn Sa'd'ın **Tabakât** adlı eserinde geçen rivayete göre bu evliliğinden dünyaya gelen çocuk ölmüş ve nesli devam etmemiştir.²¹⁰³ İlk evliliğini Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup Zeyd b. Âsım b. Amr b. Avf b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b.

²⁰⁹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 417.

²⁰⁹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 417. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 254; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 428.

²⁰⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 418. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 441, 334.

²⁰⁹⁵ İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 423. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rîfetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3455; Aynî, **Umdetü'l-Kârî**, c. XXI, s. 246.

²⁰⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 418.

²⁰⁹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 418.

²⁰⁹⁸ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 218.

²⁰⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 590.

²¹⁰⁰ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. III, s. 229. Bkz. İbn Hazm, **Cemheretü Ensâbi'l-'Arab**, s. 352.

²¹⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 385.

²¹⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 423.

²¹⁰³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 423.

Mâzin ile yapan Ümmü Umâre,²¹⁰⁴ bu evliliğinden Abdullah²¹⁰⁵ ve Habîb'i²¹⁰⁶ dünyaya getirmiştir.²¹⁰⁷ Uhud ve Hendek olmak üzere diğer tüm savaşlara katılan Habîb b. Zeyd,²¹⁰⁸ Resûlullah'ın (sas) mektubunu Müseylîmetü'l-Kezzâb'a götürdüğü zaman, Müseylime yarafından şehid edilmiştir.²¹⁰⁹ Ümmü Umâre'nin diğer oğlu Abdullah b. Zeyd'de Uhud ve Hendek dahil tüm savaşlara katılmış,²¹¹⁰ Yemâme savaşında Müseylime'yi öldüren grup içinde yer alarak kardeşinin intikamını almış²¹¹¹ ve Harre Savaşı'nda öldürülmüştür.²¹¹²

İkinci evliliğini Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Koluna mensup, İkinci Akabe Biati²¹¹³ ve Uhud Savaşı'na katılan²¹¹⁴ Gaziyye b. Amr b. Atıyye b. Hansâ b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin ile yapan Nesîbe bt. Ka'b,²¹¹⁵ bu evliliğinden Temîm b. Gaziyye ve Havle bt. Gaziyye'yi dünyaya getirmiştir.²¹¹⁶

İkinci Akabe Biati'nda biat eden iki kadından biri olan Ümmü Umâre Nesîbe bt. Ka'b,²¹¹⁷ Uhud Savaşı'na eşi²¹¹⁸ ve iki oğluyla beraber katılmıştır.²¹¹⁹ Uhud

---

²¹⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 418. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. II, s. 828; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 441.

²¹⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 386. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. II, s. 828; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 441.

²¹⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 385. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. II, s. 828; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 441.

²¹⁰⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 419.

²¹⁰⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 386.

²¹⁰⁹ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 400. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 386; İbn Hazm, **Cemheretü Ensâbi'l-Arab**, s. 352.

²¹¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 386. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 18.

²¹¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 386. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 18.

²¹¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 387. Bkz. Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 162; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 18.

²¹¹³ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 109. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 387; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 430; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. IV, s. 2269.

²¹¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 387. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1253; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 246.

²¹¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 419. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 441.

²¹¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 419. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 441.

²¹¹⁷ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 117. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 419; Ebû Abdullah el-Mekki, **Ahbâru Mekke**, c. IV, s. 215; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 440; Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. XXV, s. 30; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 7; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3260; İbnü'l-Cevzî, **el-Muntazam**, c. III, s. 35; İbnü'l-Esîr, **el-Kâmil fi't-Târîh**, c. I, s. 691; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 407; Sibî İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 197; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c.III, s. 195; ez-Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. I, s. 664; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. I, s. 53; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 441; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**,

Savaşı'na, Müslüman askerlere su taşımak ve yaralıları tedavi etmek için katılan Ümmü Umâre,²¹²⁰ Müslümanların bozguna uğrayıp Resûlullah'ın (sas) yanından uzaklaştıkları, savaş meydanını terk ettikleri esnada Resûlullah'ın (sas) yanına gelerek kılıç ve yay ile O'nu korumuş ve bu savaşta on üç (iki) yerinden yaralanmıştır.²¹²¹ Uhud Savaşı'nı terk eden diğer Müslüman askerlerin aksine, iki oğlu ve eşi ile Resûlullah'ın (sas) yanından ayrılmayan Ümmü Umâre,²¹²² savaşta yaralanan oğlu Abdullah b. Zeyd'in yarasını sarıp, onu tekrar savaş meydanına, Resûlullah (sas)'i korumaya göndermiş,²¹²³ kendisi ise daha fazla savaşa seyirci kalamayıp savaştan kaçan bir Müslüman askerın kalkanını alıp²¹²⁴ hem kendini hem de Resûlullah'ı (sas) korumuş, kılıç ve ok kullanarak bilfiil savaşmıştır.²¹²⁵ Ümmü Umâre'nin Uhud Savaşı'nda ki kahramanlıklarını “Sağa sola her baktığımda Ümmü Umâre'nin arkamda olduğunu gördüm.” diyerek anlatan Resûlullah (sas),²¹²⁶ onu ve ailesini överek “Bugün Nesîbe bt. Ka'b 'ın makamı, falan ve falanın makamından hayırlıdır.” demiş²¹²⁷ ve Nesîbe ve ailesi için “Onları Cennette arkadaşlarım kıl!” diyerek dua etmiştir.²¹²⁸ Uhud Savaşı'nda büyük kahramanlıklar gösteren Ümmü Umâre, Hamrâülesed Savaşı'na yapılan çağrıya icabet etmek istemiş fakat Uhud'da ağır yaralandığı için bu savaşa katılamamış, Resûlullah (sas), savaş dönüşü onun

c. III, s. 203; Halit Özkan, “Ümmü Umâre”, **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 2012, c. XLII, s. 332.

²¹¹⁸ Ümmü Umâre'nin savaşa beraber katıldığı eşinin Gazıyye b. Amr olduğunu belirten rivayetler vardır. (Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 318. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 419; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 441.) krş. Ümmü Umâre'nin savaşa beraber katıldığı eşinin Zeyd b. Âsım olduğunu belirten rivayetlerde mevcuttur. (İbn Abdilberr, **İstî'âb**, c. IV, s. 1948. Bkz. ez-Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. I, s. 664; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 407; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 334.)

²¹¹⁹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 318. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 419; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 562; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 441; Özkan, “Ümmü Umâre”, **DİA**, c. XLII, s. 332.

²¹²⁰ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 318. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 419.

²¹²¹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 318. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 420.

²¹²² Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 320. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 562.

²¹²³ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 320. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 421.

²¹²⁴ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 320. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 420.

²¹²⁵ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 318. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. III, s. 112; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 419; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 562.

²¹²⁶ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 321. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 422; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 563; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 198; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 441; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. IV, s. 202.

²¹²⁷ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 319. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 420; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 198; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. I, s. 163; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. IV, s. 201.

²¹²⁸ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 322. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 421.

durumunu merak etmiş ve kardeşi Abdullah b. Ka'b'dan sordurmuştur.²¹²⁹ Hz. Ömer hilafeti döneminde kendisine getirilen peştemallerin en geniş ve iyisini, Uhud'da gösterdiği kahramanlıktan dolayı Ümmü Umâre'ye vermiştir.²¹³⁰

Benî Kureyza Kuşatması'na katılan Ümmü Umâre'ye ganimetten hisse verilmemiş, bunun dışında bazı eşyalar verilmiştir.²¹³¹ Her durumda Resûlullah'ın (sas) yanında bulunan Ümmü Umâre, Hudeybiye,²¹³² Rıdvan Biatı²¹³³ ve Kaza Umresi'ne katılmıştır.²¹³⁴ Hayber'in Fethi'ne katılan Ümmü Umâre'ye²¹³⁵ bu savaşta, ganimetin yanı sıra, Hayber'de gömülü bulunan altınlardan da pay verilmiştir.²¹³⁶ Resûlullah (sas) ile pek çok savaşa katılan Ümmü Umâre sadece Uhud'da savaşmamış, Huneyn²¹³⁷ Savaşı'nda da Müslümanların dağıldığı esnada, kaçan askerleri sözleriyle kınamış ve bilfiil savaşa katılmıştır.²¹³⁸ Müseylimetü'l-Kezzâ tarafında şehid edilen oğlu Habîb b. Zeyd'in intikamını almak ve Müseylime'yi öldürmek için Yemâme savaşına katılan Ümmü Umâre bu savaşta bilfiil savaşmış, on bir yerinden yaralanmasının yanı sıra eli kesilmiş,²¹³⁹ yaralı olarak Medine'ye gelmiş ve dönemin halifesi Ebû Bekr durumunu sormuş²¹⁴⁰ ve onunla ilgilenmiştir. Resûlullah (sas) ile savaşlara katılıp, bilfiil savaşabilecek kadar cesur bir kadın olan Ümmü Umâre, nazil olan ayetlerde mükâfatların sadece erkekler için zikredilmesinden dolayı Resûlullah (sas)'e sitemde bulunmuş, bu durum üzerine

²¹²⁹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 319, 320. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 421.

²¹³⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 422. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 563.

²¹³¹ Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 172.

²¹³² Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 226. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 419; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 197.

²¹³³ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1948. Bkz. Ebu'l-Kasım Abdurrahman b. Abdullah b. Ahmed es-Sühayli, **er-Ravzü'l-ünüf fi Şerhi's-Sîreti'n-Nebeviyye**, Beyrut, Dâru İhyâi't-Turâsi'l-Arabî, h. 1412, c. IV, s. 118; İbnü'l-Esrî, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 476; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 441.

²¹³⁴ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 393. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 419; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 197.

²¹³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 419. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 197; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. I, s. 321.

²¹³⁶ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 344.

²¹³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 419. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 198.

²¹³⁸ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. III, s. 137.

²¹³⁹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 319. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 118; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 422; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 562; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 441.

²¹⁴⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 423.

mükâfatların sadece Mü'min erkekler için değil, Mü'min kadınlar için de geçerli olduğunu bildiren Ahzab Suresi 33/35. ayet nazil olmuştur.²¹⁴¹

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümmü Umâre Nesîbe bt. Ka'b,²¹⁴² Resûlullah (sas)'den hadis rivayet etmiş,²¹⁴³ Basra Ehli'nden sayılmıştır.²¹⁴⁴ Kendini ziyaret eden Resûlullah (sas)'e tafşîle (et suyu) ve arpa ekmeği ikramında bulunan Nesîbe bt. Ka'b, ikram ettiği yemekten kendisinin yemesi istenince, oruçlu olduğunu bildirmiş ve bunun üzerine Resûlullah (sas), "Oruçlunun yanında yemek yediğinde, yiyen kimse yemekten kalkıncaya kadar melekler ona (oruçluya) dua eder." buyurmuştur.²¹⁴⁵ Savaş meydanlarında yaralıları tedavi etmenin yanı sıra zorda kaldığı zaman bilfiil savaşan Nüseybe, Müslüman'ın Müslüman kardeşine karşı son görevi olan cenazeyi yıkama işlerinde de görev almış ve Resûlullah'ın (sas) kızının cenazesini yıkamıştır.²¹⁴⁶

---

²¹⁴¹ Mukâtil b. Süleymân, **Tefsîru Mukâtil b. Süleymân**, c. III, s. 489. Bkz. Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. XXV, s. 31; Özkan, "Ümmü Umâre", **DİA**, c. XLII, s. 332. krş. İbn Hacer, **İsâbe** adlı eserinde bu ayetin nazil olmasına sebep olan hanım sahabenin Ümmü Umâre el-Ensariyye olduğunu belirtmiştir. Ümmü Umâre Nesîbe bt. Ka'b ile Ümmü Umâre el-Ensariyye'yi farklı iki kişi olarak ele almıştır, fakat zikredilen hanımlar farklı kişiler değil aynı kişidir. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 442.)

²¹⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 416. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 428; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; Sıbt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 197; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 441.

²¹⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 417. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3455; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 441; Aynî, **Umdetü'l-Kârî**, c. XXI, s. 246.

²¹⁴⁴ İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 423. Bkz. Ali b. İbrahim b. Davud b. Süleyman b. Süleyman Ebu'l-Hasan Alâettin İbnü'l-Attâr, **el-Udde fi Şerhi'l-Umde fi Ehâdisi'l-Ahkam**, Nizam Muhammed Salih Ya'kubi, Beyrut/Lübnan, Dâru'l-Beşâiri'l-İslamiyye, 2006, c. II, s. 714.

²¹⁴⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 423. Bkz. Dârimî, **Sünenü'd-Dârimî**, c. II, s. 1086; Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. XXV, s. 30; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 476; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 441.

²¹⁴⁶ İbn Mende Ebû'l Kasım, **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs** c. II, s. 547. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3455; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 473; Ebu'l-Hasan Alaattin İbnü'l-Attâr, **el-Udde fi Şerhi'l-Umde fi Ehâdisi'l-Ahkam**, c. II, s. 713; Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. III, s. 538.

3.2.146. Fâtıma bt. Munkız

Ensar hanımları arasında yer alan Fâtıma bt. Munkız'ın nesebi; Fâtıma bt. Munkız b. Amr b. Mâlik b. Hansâ b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin b. en-Neccâr'dır.²¹⁴⁷ Fâtıma bt. Munkız'ın annesi ümmü veledir.²¹⁴⁸

Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Dâvûd b. Ebû Dâvûd Umeyr b. Âmir b. Mâlik b. Hansâ b. Mebzûl ile evlenen Fâtıma bt. Munkız,²¹⁴⁹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirmiştir.²¹⁵⁰ Fâtıma bt. Munkız Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²¹⁵¹

3.2.147. Kebşe bt. Mâlik

Ensar hanımları arasında yer alan Kebşe bt. Mâlik'in nesebi; Kebşe bt. Mâlik Kays b. Muharris b. el-Hâris b. Sa'lebe b. Mâzin b. en-Neccâr'dır.²¹⁵² Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Süheyme bt. Uveymir b. el-Eşkar b. Hansâ b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin, Kebşe bt. Mâlik'in annesidir.²¹⁵³

İki defa evlenen Kebşe bt. Mâlik, ilk evliliğini²¹⁵⁴ Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr koluna mensup Sa'lebe b. Amr b. Mihsan b. Amr b. Atık b. Amr b. Mebzûl b. Mâlik ile ikinci evliliğini ise yine Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr koluna mensup

²¹⁴⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 423.

²¹⁴⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 423. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 277.

²¹⁴⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 423. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 277.

²¹⁵⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 423. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 277.

²¹⁵¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 423. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 428; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 372; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 277.

²¹⁵² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 424.

²¹⁵³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 424.

²¹⁵⁴ İbn Sa'd'ın **Tabakât**'inde Kebşe bt. Mâlik'in ilk eşi Sa'lebe b. Amr olarak geçmektedir. Sa'lebe b. Amr Bedir ve sonrasındaki bütün savaşlara katılmış ve Hz. Ömer zamanında Cisrû Ebû Ubeyd savaşında şehid edilmiştir. Başka bir rivayete göre de Hz. Osman'ın hilafeti zamanında vefat etmiştir. Kebşe bt. Mâlik'in ikinci eşi el-Hubâb b. el-Hâris'in ise hayatı hakkında ki bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. İki evliliğinden de birer kız çocuğu dünyaya getiren Kebşe bt. Mâlik'in iki kızı da Ensar hanımları arasında yer almaktadır. Bize göre Kebşe bt. Mâlik ilk evliliğini hicretten önce el-Hubâb b. el-Hâris ile, ikinci evliliğini ise Sa'lebe b. Amr ile yapmıştır ya da ilk eşi Sa'lebe olarak kabul edersek ondan boşanıp, el-Hubâb b. el-Hâris ile evlenmiştir ki bu görüş daha uzak bir görüştür.

el-Hubâb b. el-Hâris b. Avf b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin ile yapmıştır.²¹⁵⁵ İlk evliliğinden ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sâbit bt. Sa'lebe b. Amr'ı dünyaya getiren Kebşe bt. Mâlik,²¹⁵⁶ ikinci evliliğinden ise yine ensar hanımları arasında yer alan Zeynep bt. el-Hubâb b. el-Hâris'i dünyaya getirmiştir.²¹⁵⁷ Bedir,²¹⁵⁸ Uhud, Hendek ve sonrasındaki tüm savaşlara katılan Sa'lebe b. Amr,²¹⁵⁹ bir rivayete göre Hz. Ömer'in hilafeti döneminde Cisrû Ebû Ubeyd savaşında şehid düşmüş,²¹⁶⁰ başka bir rivate göre ise Hz. Osman döneminde vefat etmiştir.²¹⁶¹ Kebşe bt. Mâlik Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²¹⁶²

3.2.148. Zeyneb bt. el-Hubâb

Ensar hanımları arasında yer alan Zeyneb bt. el-Hubâb'ın nesebi; Zeyneb bt. el-Hubâb b. el-Hâris b. Amr b. Avf b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin b. en-Neccâr'dır.²¹⁶³ Zeyneb'in annesi ensar hanımlarından Kebşe bt. Mâlik'dir.²¹⁶⁴

Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Kays b. Amr b. Sehl b. Sa'lebe b. el-Hâris b. Zeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik ile evlenen Zeyneb bt. el-Hubâb,²¹⁶⁵ bu evlilikten Sa'id,²¹⁶⁶ Es'ad ve eş-Şemûs'u dünyaya getirmiştir.²¹⁶⁷ Hendek

²¹⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424, 425.

²¹⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 458. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 366.

²¹⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 425.

²¹⁵⁸ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 397. Bkz. Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 217; İbn Hişâm, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c. II, s. 421; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 582; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 204; Ebû Nuaym, **Ma'rîfetü's-Sahâbe**, c. I, s. 496; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 521.

²¹⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 582. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 121.

²¹⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 582. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rîfetü's-Sahâbe**, c. I, s. 496; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 121; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c.VII, s. 59; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 521; Ebu'l Hasan Nureddin Ali b. Ebi Bekir b. Süleymân el-Haysemî, **Mu'cemu'z-Zevâid ve Menbau'l-Fevâid**, thk. Hüsameddin el-Kudsî, Kahire, Mektebetü'l-Kudsî, 1994, c. VI, s. 217.

²¹⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 582. Bkz. Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 121; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 521.

²¹⁶² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 428; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; İbnü'l-Esir, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 386; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 295.

²¹⁶³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 423.

²¹⁶⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 425.

²¹⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 423. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 156.

²¹⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 423. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 156.

²¹⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 331.

Savaşı'na katılan Kays b. Amr,²¹⁶⁸ Medineli münafıklar arasında sayılmış²¹⁶⁹ ve münafık olduğu için Mescîd-i Nebî'den kovulmuştur.²¹⁷⁰ İbn Hacer, **el-İsâbe** adlı eserinde Kays'da münafıklık halinin İslâm'ın başlangıcında bulunduğunu, onun uzun yıllar yaşadığını ve Resûlullah (sas)'den hadis rivayet ettiğini bildirmiştir.²¹⁷¹ Zeyneb bt. el-Hubâb Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²¹⁷²

3.2.149. Ümmü Sâbit bt. Sa'lebe

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sâbit bt. Sa'lebe'nin nesebi; Ümmü Sâbit bt. Sa'lebe b. Amr b. Mihsan b. Amr b. Atfık b. Amr b. Mebzûl'dür.²¹⁷³ Ümmü Sâbit'in annesi ensar hanımlarından Kebşe bt. Mâlik'dir.²¹⁷⁴

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr koluna mensup el-Alâ b. Amr b. er-Rebî b. el-Hâris b. Âmir b. Amr b. Avf b. Ganm b. Mâlik ile evlenen Ümmü Sâbit bt. Sa'lebe'nin²¹⁷⁵ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır. Ümmü Sâbit bt. Sa'lebe Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²¹⁷⁶

3.2.150. Cemîle bt. Ebû Sa'sa'

Ensar hanımları arasında yer alan Cemîle bt. Ebû Sa'sa' a'nın nesebi; Cemîle bt. Ebû Sa'sa' Amr b. Zeyd b. Avf b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin b. en-

²¹⁶⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. V, s. 331.

²¹⁶⁹ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 184; Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 482; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c.III, s. 294.

²¹⁷⁰ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 188.

²¹⁷¹ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 372.

²¹⁷² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 424. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 428; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 241; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 296; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 156.

²¹⁷³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 458. krş. **Muhabber** ve **Üsdü'l-Ğâbe** adlı eserlerde Ümmü Sâbit'in nesebi "Ümmü Sâbit bt. Sa'lebe b. Mihsan" olarak geçmektedir. Farklılık istinsah hatasından kaynaklanmaktadır. (İbn Habîb, **Muhabber**, s. 431. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 427.)

²¹⁷⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 458. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 366.

²¹⁷⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 458. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 366.

²¹⁷⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 458. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 431; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 427; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 366.

Neccâr'dır.²¹⁷⁷ Cemîle bt. Ebu Sa'sa'nın annesi, Üneyse bt. Âsım b. Amr b. Avf b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin b. en-Neccâr'dır.²¹⁷⁸

Üç evlilik yapan Cemîle bt. Ebû Sa'sa', üç evliliğini de Hazrec Kabilesi'ne mensup şahıslar ile yapmıştır. İlk evliliğini²¹⁷⁹ Ubâde b. es-Sâmit b. Kays b. Asrem b. Fihri b. Sa'lebeb. Ganm b. Avf ile yapan Cemîle²¹⁸⁰ bu evliliğinden el-Velîd b. Ubâde'yi dünyaya getirmiştir.²¹⁸¹ İkinci evliliğini er-Rebî b. Sürâka b. Amr b. Zeyd b. Abde b. Âmir b. Adî b. Ka'b b. el-Hazrec b. el-Hâris ile yapmış²¹⁸² ve bu evliliğinden Muhammed (Mahmud),²¹⁸³ Abdullah ve Büseyne'yi dünyaya getirmiştir.²¹⁸⁴ Üçüncü evliliğini ise Halde b. Ebû Hâlid b. Muhalled b. Âmir b. Zürayk ile yapan Cemîle'nin²¹⁸⁵ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır.

İkinci Akabe Biatı'nda bulunup²¹⁸⁶ on iki temsilciden biri olarak seçilen Ubâde b. es-Sâmit,²¹⁸⁷ Bedir,²¹⁸⁸ Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılmış²¹⁸⁹ ve h.

²¹⁷⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 423.

²¹⁷⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 423. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 70.

²¹⁷⁹ İbn Sa'd 'ın **Tabakât** adlı eserinde Cemîle'nin ilk eşi Ubâde b. es-Sâmit olarak geçmektedir. Ubâde b. es-Sâmit h. 34. Yılda vefat etmiştir. **Tabakât**'ta Cemîle'nin ikinci eşi olarak geçen er-Rebî b. Sürâka ile yaptığı evlilikten dünyaya gelen oğlu Muhammed küçük sahabeler arasında yer alırken, Ubâde b. es-Sâmit ile yaptığı evlilikten dünyaya gelen oğlu el-Velîd, tabiin arasında yer almaktadır. Bu bilgiler neticesinde Cemîle'nin ilk eşi Ubâde b. es-Sâmit değil, er-Rebî b. Sürâka ya da Halde b. Ebû Hâlid'dir.

²¹⁸⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 423. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 70.

²¹⁸¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 617. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, c. I, s. 442; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. V, s. 490; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 43; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 70.

²¹⁸² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 423.

²¹⁸³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 423. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 397; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. X, s. 214; Zehebî, **Târîhu'l İslâm**, c. II, s. 1167.

²¹⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 423.

²¹⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424.

²¹⁸⁶ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 115; Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 617; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 441.

²¹⁸⁷ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 416. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 94; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 617; İbn Habib, **Muhabber**, s. 270; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 443.

²¹⁸⁸ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 221. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 115; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 617; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 441; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 197.

²¹⁸⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 617.

34 yılında Şam'da vefat etmiştir.²¹⁹⁰ Cemîle'nin Ubâde b. es-Sâmit ile yaptığı evliliğinden dünyaya gelen oğlu el-Velîd, tabiin arasında sayılmıştır.²¹⁹¹ Cemîle bt. Ebû Sa'sa' nın er-Rebî b. Sürâka ile yaptığı evlilikten dünyaya gelen Muhammed b. er-Rebî, sahabenin küçükleri arasında sayılmış ve Resûlullah'ın (sas) evlerinin önündeki kovadan su alıp üzerine püsküttüğünü rivayet etmiştir.²¹⁹² Cemîle bt. Ebû Sa'sa' Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²¹⁹³

3.2.151. Nâile bt. Ubeyd

Ensar hanımları arasında yer alan Nâile b. Ubeyd'in nesebi; Nâile b. Ubeyd b. el-Hur b. Amr b. el-Ca'd b. Avf b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin b. en-Neccâr'dır.²¹⁹⁴ Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Ruğaybe bt. Evs b. Hâlid b. el-Ca'd b. Avf b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin, Nâile b. Ubeyd'in annesidir.²¹⁹⁵

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup Ma'mer b. Hazm b. Zeyd b. Levzân b. Amr b. Abd b. Avf b. Ganm b. Mâlik ile evlenen Nâile b. Ubeyd, bu evlilikten Abdurrahman'ı dünyaya getirmiştir.²¹⁹⁶ Hendek Savaşı'na katılan Ma'mer b. Hazm,²¹⁹⁷ Rıdvan Biati'nda bulunmuştur.²¹⁹⁸ Nâile bt. Ubeyd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²¹⁹⁹

---

²¹⁹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 617. Bkz. Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, c. I, s. 554; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 441.

²¹⁹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 81.

²¹⁹² İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 33. Bkz. İbn Hacer, **Tehzîbü't-Tehzîb**, c. X, s. 63.

²¹⁹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 428; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 237; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 239; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 70.

²¹⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424.

²¹⁹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 331.

²¹⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 331.

²¹⁹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 334.

²¹⁹⁸ İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. IV, s. 173.

²¹⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 331.

3.2.152. Üseyle bt. el-Hâris

Ensar hanımları arasında yer alan Üseyle bt. el-Hâris'in nesebi; Üseyle bt. el-Hâris b. Sa'lebe b. Sahr b. Harâm b. Ümeyye b. Âmir b. Mâzin b. en-Neccâr'dır.²²⁰⁰ Üseyle'nin annesi Fâtıma bt. Zeydümenât b. Amr b. Mâzin'dir.²²⁰¹ Üseyle bt. el-Hâris'in evlenip evlenmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır. Üseyle bt. el-Hâris Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²²⁰²

3.2.153. Şakîka bt. Mâlik

Ensar hanımları arasında yer alan Şakîka bt. Mâlik'in nesebi; Şakîka bt. Mâlik b. Kays b. Muharris b. el-Hâris b. Sa'lebe b. Mâzin b. en-Neccâr'dır.²²⁰³ Şakîka'nın annesi Beni Neccâr'dan Süheyne bt. Uveymir b. el-Eşkar b. Hansâ b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin'dir.²²⁰⁴

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup el-Hâris (Hârise) b. Sürâka b. el-Hâris b. Adî b. Mâlik b. Âmir b. Ganm b. Adî ile evlenen Şakîka bt. Mâlik,²²⁰⁵ bu evlilikten Abdullah ve Ümmü Ubeyd'i dünyaya getirmiştir.²²⁰⁶ Bedir Savaşı'nda şehid düşen el-Hâris b. Sürâka'nın²²⁰⁷ cennetteki makamının Firdevs-i A'la olduğu

²²⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424.

²²⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 6.

²²⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 428; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 207; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 6.

²²⁰³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424.

²²⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 203.

²²⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 203.

²²⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 203.

²²⁰⁷ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 217. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 425; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 584; Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, c. I, s. 61; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 517; Beğâvî, **Mu'cemü's-Sahâbe**, c. II, s. 95; Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. III, s. 267; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. II, s. 775; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 307; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 670.

annesi Ümmü Hâris'e Resûlullah (sas) tarafından bildirilmiştir.²²⁰⁸ Şakîka bt. Mâlik Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²²⁰⁹

3.2.154. eş-Şemûs bt. Mâlik

Ensar hanımları arasında yer alan eş-Şemûs bt. Mâlik'in nesebi; eş-Şemûs bt. Mâlik b. Kays b. Muharris b. el-Hâris b. Sa'lebe b. Mâzin b. en-Neccâr'dır.²²¹⁰ eş-Şemûs bt. Mâlik'in annesi Beni Neccâr'dan Süheyne bt. Uveymir b. el-Eşkar b. Hansâ b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin'dir.²²¹¹ eş-Şemûs bt. Mâlik, ensar hanımlarından Şakîka bt. Mâlik ve Kebşe bt. Mâlik ile anne baba bir kardeştir. eş-Şemûs bt. Mâlik Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²²¹²

3.2.155. Ümmü Selît en-Neccâriyye

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Selît'in diğer künyesi Ümmü Kays'dır.²²¹³ Ümmü Kays'ın nesebi; Ümmü Kays bt. Ubeyd b. Ziyâd b. Sa'lebe b. Hansâ b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin b. en-Neccâr'dır.²²¹⁴

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na Ebû Selît b. Ebû Hârise Amr b. Kays b. Mâlik b. Adî ile evlenen Ümmü Selît, bu evlilikten Selît ve Fâtıma'yı dünyaya getirmiştir.²²¹⁵

---

²²⁰⁸ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 144. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 584; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. II, s. 740; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 308.

²²⁰⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 428; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 243; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 323; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 203.

²²¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 425.

²²¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 425.

²²¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 424. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 243; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 324; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 204.

²²¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 425. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 207; İbn Hacer, **Fethu'l-Bârî**, c. VI, s. 80; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 408.

²²¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 425.

²²¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 425. Bkz. İbn Hacer, **Fethu'l-Bârî**, c. VI, s. 80; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 453; Bedreddîn Aynî, **Umdetü'l-Kârî**, c. XIV, s. 168. krş. Ebû Said el-Hudri'nin annesi olduğu bilgisi yer almaktadır. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 408. Bkz. Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. IV, s. 220.)

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümmü Selît, Resûlullah (sas) ile beraber savaflara katılmıştır. Uhud Savaşına katılan Ümmü Selît, savaşta su kırbaşı ile Müslüman askerlere su taşımış,²²¹⁶ onların elbiselerini dikmiştir.²²¹⁷ Benî Kureyza,²²¹⁸ Hayber²²¹⁹ ve Huneyn²²²⁰ savaşlarına da katılan Ümmü Selît, bu savaşlarda yararlılık göstermiştir.

3.2.156. en-Nevvâr bt. Mâlik

Ensar hanımları arasında yer alan en-Nevvâr bt. Mâlik'in nesebi; en-Nevvâr bt. Mâlik b. Sırma b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.²²²¹ en-Nevvâr bt. Mâlik'in annesi Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Selmâ bt. Âmir b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî'dir.²²²²

İki evlilik yapan en-Nevvâr bt. Mâlik, iki evliliğinde Hazrec Kabilesinin Benî Neccâr Kolu'na mensup şahıslarla yapmıştır. İlk evliliğini Buas Savaşı'nda vefat eden Sâbit b. ed-Dahhâk b. Zeyd b. Levzân b. Amr b. Abd b. Avf b. Ganm b. Mâlik²²²³ ile yapan en-Nevvâr bt. Mâlik,²²²⁴ bu evliliğinden Zeyd b. Sâbit ve Yezîd b. Sâbit'i dünyaya getirmiştir.²²²⁵ Resûlullah (sas)'e vahiy kâtipliği yapan ve Onun zamanında Kur'an'ı toplayanlar arasında sayılan Zeyd,²²²⁶ Onun emriyle İbranice'yi

---

²²¹⁶ Buhârî, *el-Câmi'u's-Sahîh*, c. IV, s. 33. Bkz. İbn Abdilberr, *İsti'âb*, c. IV, s. 1940; İbnü'l-Esîr, *Üsdü'l-Ğâbe*, c. V, s. 456; Sıbt İbnu'l-Cevzî, *Mir'âtü'z-Zamân*, c. V, s. 207; İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. VIII, s. 408; Bedreddîn Aynî, *Umdetü'l-Kârî*, c. XIV, s. 167; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, *Sebilü'l-Hüdâ*, c. IV, s. 220.

²²¹⁷ Buhârî, *el-Câmi'u's-Sahîh*, c. IV, s. 33.

²²¹⁸ Vâkîdî, *Kitâbü'l-Meğâzî*, c. II, s. 172. Bkz. Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, *Sebilü'l-Hüdâ*, c. V, s. 16.

²²¹⁹ Vâkîdî, *Kitâbü'l-Meğâzî*, c. II, s. 342. Bkz. Bedreddîn Aynî, *Umdetü'l-Kârî*, c. XIV, s. 168.

²²²⁰ Vâkîdî, *Kitâbü'l-Meğâzî*, c. III, s. 137. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, *Mir'âtü'z-Zamân*, c. V, s. 207; Makrîzî, *İmtâü'l-Esmâ'*, c. I, s. 321; Bedreddîn Aynî, *Umdetü'l-Kârî*, c. XIV, s. 168; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, *Sebilü'l-Hüdâ*, c. IV, s. 330.

²²²¹ İbn Sa'd, *Tabakât*, c. X, s. 425.

²²²² İbn Sa'd, *Tabakât*, c. X, s. 425.

²²²³ İbn Sa'd, *Tabakât*, c. V, s. 319.

²²²⁴ İbn Sa'd, *Tabakât*, c. X, s. 425.

²²²⁵ İbn Sa'd, *Tabakât*, c. X, s. 425.

²²²⁶ İbn Sa'd, *Tabakât*, c. II, s. 363. Bkz. İbn Habib, *Muhabber*, s. 286; İbn Abdilberr, *İsti'âb*, c. II, s. 538.

öğrenmiş,²²²⁷ Hz. Ebu Bekr zamanında Kur'ân'ın cemi'i, Hz. Osman zamanında da Kur'ân'ın çoğaltılması vazifesiyle görevlendirilmiş, güvenilir, âlim bir sahâbedir.²²²⁸ Zeyd b. Sâbit annesinin cenaze namazını dört tekbir getirerek kılmıştır.²²²⁹ en-Nevvâr bt. Mâlik, Zeyd b. Sâbit'e hamile iken Mekke'ye gittiğini ve Kâbe'nin üzerinde yeşil ve sarı kumaş, göçebe Arap dokuması örtü ve kıldan imal edilmiş uzun bir bez parçası gördüğünü bildirmiştir.²²³⁰ Uhud Savaşı'na katılan Yezîd b. Sâbit, Yemâme Savaşı'nda şehid edilmiştir.²²³¹

İkinci evliliğini Umâre b. Hazm b. Zeyd b. Levzân b. Amr b. Abd b. Avf b. Ganm b. Mâlik ile yapan en-Nevvâr bt. Mâlik, bu evliliğinden küçük yaşta vefat eden Mâlik b. Umâre'yi dünyaya getirmiştir.²²³² İkinci Akabe Biati'na katılan Umâre b. Hazm,²²³³ Bedir,²²³⁴ Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılmış ve Yemâme Savaşı'nda şehid düşmüştür.²²³⁵

3.2.157. Ümmü Hakîm bt. en-Nadr

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Hakîm bt. en-Nadr'ın nesebi; Ümmü Hakîm bt. en-Nadr'ın nesebi; Ümmü Hakîm bt. en-Nadr b. Damdam b. Zeyd b. Harâm b. Cündeb b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.²²³⁶ Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Hind bt. Zeyd b. Sevâd b. Mâlik b. Ganm b.

²²²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. II, s. 364. Bkz. ez-Zehebî, **Târîhu'l-İslâm ve Vefeyâtü'l-Meşâhîr**, c. II, s. 408; es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XV, s. 15; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. II, s. 491.

²²²⁸ İbn Abdilberr, **İstî'âb**, c. II, s. 538. Bkz. ez-Zehebî, **Târîhu'l-İslâm ve Vefeyâtü'l-Meşâhîr**, c. II, s. 408.

²²²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 426.

²²³⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 426. Bkz. Ezrakî, **Ahbâru Mekke**, s. 244.

²²³¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 369.

²²³² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 425. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 559.

²²³³ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 108. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 559; Belâzurî, **Ensâbü'l-Esrâf**, c. I, s. 428.

²²³⁴ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzi**, c. I, s. 216. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 559; Belâzurî, **Ensâbü'l-Esrâf**, c. I, s. 428.

²²³⁵ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 108. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 560.

²²³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429.

Mâlik b. Mâlik, Ümmü Hakîm'in annesidir.²²³⁷ Ensar hanımlarından Ümmü Hârise bt. en-Nadr, Ümmü Hakîm'in anne baba bir kardeşidir.²²³⁸

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup Amr b. Sa'lebe b. Vehb b. Adî b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî ile evlenen Ümmü Hakîm,²²³⁹ bu evlilikten Ebû Hakîm, Abdurrahman ve Ümmü Hakîm (Sehle)'i dünyaya getirmiştir.²²⁴⁰ Amr b. Sa'lebe, Bedir²²⁴¹ ve Uhud²²⁴² savaşlarına katılmıştır. Ümmü Hakîm bt. en-Nadr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²²⁴³

3.2.158. Ümmü Hârise er-Rübeyyi bt. en-Nadr

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Hârise (Ümmü Hârice)²²⁴⁴ er-Rübeyyi bt. en-Nadr'ın nesebi; er-Rübeyyi bt. en-Nadr b. Damdam b. Zeyd b. Harâm b. Cündeb b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.²²⁴⁵ Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Hind bt. Zeyd b. Sevâd b. Mâlik b. Ganm b. Mâlik b. Mâlik, Ümmü Hârise'nin annesidir.²²⁴⁶

²²³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 381.

²²³⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429.

²²³⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429. krş. İbn Hacer'in **el-İsâbe** adli eserinde Ümmü Hakîm'in eşi Sa'lebe b. Vehb b. Adî b. Mâlik olarak geçmektedir. İbn Hacer bu bilgiyi İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ına dayandırmaktadır. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 382.) Bkz. İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ında yer alan Amr b. Sa'lebe'nin biyografisinde, Ümmü Hakîm, Amr'ın eşi değil, annesi olarak geçmektedir. Yine aynı biyografide Hârise b. Sürâka, Amr'ın teyzesinin oğlu olarak geçmektedir. Hârise'nin annesi Ümmü Hârise, Ümmü Hakîm'in kız kardeşidir. Bizce Ümmü Hakîm, Amr'ın annesi değil, eşidir. Bilgilerdeki karışıklık istinsah hatasından kaynaklanmaktadır. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 585.)

²²⁴⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 382. krş. Aynı eserde Amr b. Sa'lebe'nin biyografisinde çocuklarının ismi Hakîm ve Abdurrahman olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 585.)

²²⁴¹ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 399. Bkz Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzi**, c. I, s. 217; İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 422; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 585; İbn Âsım, **el-Ahâd ve'l-Mesânî**, c. III, s. 403; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1168; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 502.

²²⁴² İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1168.

²²⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 429; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 382.

²²⁴⁴ İbn Habib, **Muhabber**, s. 429.

²²⁴⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429.

²²⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429.

Uhud Savaşı'na katılıp, bu savaşta şehid edilen Enes b. en-Nadr,²²⁴⁷ Ümmü Hârise'nin anne baba bir kardeşidir.²²⁴⁸ Bedir Savaşı'na katılmadığı için pişman olan Enes b. en-Nadr, bir sonraki gazvede yer alacağına dair söz vermiş ve Uhud Savaşı'nda şehid oluncaya kadar savaşmış, vücudundaki yaraların fazla olmasından ve cesedine müslle yapıldığından dolayı tanınmayacak hale geldiği için kız kardeşi er-Rübeyyi tarafından parmak uclarından anca tanınmıştır.²²⁴⁹

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr koluna mensup Sürâka b.el-Hâris b. Adî b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî ile evlenen Ümmü Hârise, bu evlilikten Hârise ve Ümmü Umeyr'i dünyaya getirmiştir.²²⁵⁰ Ümmü Hârise'nin kızı Ümmü Umeyr, Müslüman olup, biat etmiş,²²⁵¹ oğlu Hârise ise Bedir Savaşı'na katılmış ve bu savaşta şehid edilmiştir.²²⁵² Oğlunun şehadet haberini alan Ümmü Hârise, Resûlullah'a (sas) oğlunun makamını sormuş ve oğlunun, Firdevs Cenneti'nde olduğu müjdesini almıştır.²²⁵³

er-Rübeyyi bt. en-Nadr, bir köleye vurarak dişlerini kırmış ve kölenin sahibi de onu affetmeyerek Resûlullah'a (sas) şikayet etmiştir. Bu şikayet üzerine kısas hükmü veren Resûlullah (sas)'e gelen kardeşi Enes b. en-Nadr, kardeşinin dişinin kırılmayacağına dair yemin etmiş, kölenin sahibi er-Rübeyyi'i affedince Resûlullah (sas), kısastan vazgeçmiştir.²²⁵⁴ er-Rübeyyi bt. en-Nadr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²²⁵⁵

---

²²⁴⁷ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 355. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 378; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 573.

²²⁴⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 379.

²²⁴⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 379. Bkz. İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. IV, s. 36.

²²⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429.

²²⁵¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 426.

²²⁵² Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 217. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretü'n-Nebeviyye**, c. II, s. 422; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 584; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 517.

²²⁵³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 584. Bkz. Buhârî, **el-Câmi'u's-Sahîh**, c. V, s. 77; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3332; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1838; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 233; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 282; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 211; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 133.

²²⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 378, 379. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3331; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 282; İbn Kesîr, **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm**, c. III, s. 122.

²²⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 429; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 240.

3.2.159. Ümmü Ubeyd bt. Sürâka

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Ubeyd bt. Sürâka'nın nesebi; Ümmü Ubeyd bt. Sürâka b. el-Hâris b. Adî b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.²²⁵⁶ Ensar hanımlarından er-Rübeyyi bt. en-Nadr, Ümmü Ubeyd bt. Sürâka'nın annesidir.²²⁵⁷

İki evlilik yapan Ümmü Ubeyd bt. Sürâka, ilk evliliğini Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup Râfi b. Zeyd b. Adî b. Kays b. Katan b. Hıdaş b. Cündeb b. Âmir b. Ganm b. Adî ile, ikinci evliliğini ise yine Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup Temîm b. Gaziyye b. Amr b. Atiyye b. Hansâ b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin ile yapmıştır.²²⁵⁸ Ümmü Ubeyd'in iki evliliğinden de çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü Ubeyd bt. Sürâka Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²²⁵⁹

3.2.160. Üneyse bt. Amr Ebû Hârice

Ensar hanımları arasında yer alan Üneyse bt. Amr'ın nesebi; Üneyse bt. Amr (Ebû Hârice) b. Kays b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.²²⁶⁰ Üneyse'nin annesi, Belî Kabilesi'ne mensup Âmine bt. Evs b. Ucre'dir.²²⁶¹ Bedir ve Uhud savaşlarına katılan Ebû Selîm Üseyre b. Amr,²²⁶² Üneyse'nin anne baba bir kardeşidir.²²⁶³

İki evlilik yapan Üneyse bt. Amr, ilk evliliğini Evs Kabilesi'ne mensup en-Nu'mân b. Âmir b. Sevâd b. Zafer²²⁶⁴ ile ikinci evliliğini ise Hazrec Kabilesi'ne

²²⁵⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 426.

²²⁵⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 426. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 432.

²²⁵⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 426.

²²⁵⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 429. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 429; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 471; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 432.

²²⁶⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 426.

²²⁶¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 426. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 40.

²²⁶² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 586.

²²⁶³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 426.

²²⁶⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 427. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 40.

mensup Mâlik b. Sinân b. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ubeyd el-Ebcer ile yapmıştır.²²⁶⁵ İlk evliliğinde Katâde b. en-Nu'mân'ı ve ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sehl'i²²⁶⁶ dünyaya getiren Üneyse bt. Amr,²²⁶⁷ ikinci evliliğinden ise Ebû Sa'id el-Hudrî ve el-Fürey'a'yı dünyaya getirmiştir.²²⁶⁸ İkinci Akabe Biati'nda yer alan Katâde b. en-Nu'mân,²²⁶⁹ Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılmış ve Uhud'da gözünden yaralanmıştır.²²⁷⁰

Üneyse'nin ikinci eşi Mâlik b. Sinân, Uhud Savaşı'na katılmış ve bu savaşta şehid edilmiştir.²²⁷¹ Yaşı küçük olduğu için Uhud Savaşı'na katılmayan Ebû Sa'id el-Hudrî, Hendek ve sonrasında ki savaşlara katılmış²²⁷² ve Resûlullah (sas)'den hadis rivayet etmiş, alim sahabelerdendir.²²⁷³ Üneyse bt. Amr Müslüman olup Resûlullah (sas)'e biat etmiştir.²²⁷⁴

3.2.161. Ümmü Sehl bt. Amr Ebû Hârice

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sehl bt. Amr Ebû Hârice'nin nesebi; Ümmü Sehl bt. Amr b. Kays b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.²²⁷⁵ Üneyse'nin annesi, Belî Kabilesine ensup Âmine bt. Evs b.

²²⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 427. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 40.

²²⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 356.

²²⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 427. krş. Katâde b. en-Nu'mân ve Ümmü Sehl'in biyografilerinde anneleri "Üneyse bt. Kays b. Amr b. Ubeyd b. Mâlik b. Amr b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr" olarak geçmektedir. Farklılık istinsah hatasından kaynaklanmıştır. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 523. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 356.)

²²⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 427.

²²⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 523. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 427.

²²⁷⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 524. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 427.

²²⁷¹ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 410. Bkz. Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 351; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 414; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 569; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 380; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1352; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 538.

²²⁷² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 373. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 590.

²²⁷³ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 602. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 65.

²²⁷⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 427. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 235; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 40.

²²⁷⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 427.

Ucre'dir.²²⁷⁶ Ümmü Sehl, Bedir ve Uhud savaşlarına katılan Ebû Selîl Üseyre b. Amr,²²⁷⁷ ve ensar hanımlarından Üneyse bt. Amr ile anne baba bir kardeştir.²²⁷⁸

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup Muhriz b. Âmir b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî ile evlenen Ümmü Sehl bt. Amr,²²⁷⁹ bu evlilikten Ensar hanımları arasında yer alan Esmâ bt. Muhriz²²⁸⁰ ve Külsüm bt. Muhriz'i dünyaya getirmiştir.²²⁸¹ Bedir Savaşı'na katılan Muhriz b. Âmir,²²⁸² Resûlullah'ın (sas) Uhud Savaşı'na çıkacağı günün sabahında vefat etmiş ve bu nedenle Uhud'a katılmış sayılmıştır.²²⁸³ Ümmü Sehl bt. Amr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²²⁸⁴

3.2.162. Külsüm bt. Muhriz

Ensar hanımları arasında yer alan Külsüm bt. Muhriz'in nesebi; Külsüm bt. Muhriz b. Âmir b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.²²⁸⁵ Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sehl bt. Amr,²²⁸⁶ Külsüm bt. Muhriz'in annesidir.²²⁸⁷ Külsüm, ensar hanımlarından Esmâ bt. Muhriz ile anne baba bir kardeştir.²²⁸⁸ Külsüm bt. Muhriz'in evlenip evlenmediğine dair bilgiye kaynaklarda

---

²²⁷⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 427. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

²²⁷⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 586.

²²⁷⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 427.

²²⁷⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 427. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

²²⁸⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428.

²²⁸¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429.

²²⁸² Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 399. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 585; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. V, s. 2591; İbn Hazm, **Cemheretü Ensâbi'l-Arab**, s. 350; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1364.

²²⁸³ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 399. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 585; İbn Hazm, **Cemheretu Ebsâbu'l-Arab**, s. 350; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1364.

²²⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 427. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

²²⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429.

²²⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 427. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

²²⁸⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429.

²²⁸⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428.

ulaşılamamıştır. Külsüm bt. Muhriz Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²²⁸⁹

3.2.163. Esmâ bt. Muhriz

Ensar hanımları arasında yer alan Esmâ bt. Muhriz'in nesebi; Esmâ bt. Muhriz b. Âmir b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.²²⁹⁰ Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sehl bt. Amr,²²⁹¹ Esmâ bt. Muhriz'in annesidir.²²⁹²

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr koluna mensup Ebû Beşîr Kays b. Ubeyd b. el-Hur b. Amr b. el-Ca'd b. Avf b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin ile evlenen Esmâ bt. Muhriz,²²⁹³ bu evlilikten Beşîr, el-Ca'd²²⁹⁴ ve Ümmü Külsüm'ü dünyaya getirmiştir.²²⁹⁵ Küçük yaşta Uhud Savaşı'na katılan Ebû Beşîr, Harre savaşında aldığı yaralar neticesinde vefat etmiştir.²²⁹⁶ Esmâ bt. Muhriz Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²²⁹⁷

3.2.164. Ümmü'l-Münzir bt. Kays

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü'l-Münzir Selmâ²²⁹⁸ bt. Kays'ın nesebi; Ümmü'l-Münzir bt. Kays b. Amr b. Ubeyd b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm

---

²²⁸⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 297.

²²⁹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428.

²²⁹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 427. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

²²⁹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428.

²²⁹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 380; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 16.

²²⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 380; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 16.

²²⁹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 369.

²²⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 370.

²²⁹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 429; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 234; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 380; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 16.

²²⁹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 138. Bkz. İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. V, s. 327; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 480.

b. Adî b. en-Neccâr'dır.²²⁹⁹ Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Ruğaybe bt. Zürâre b. Udes b. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik, Ümmü'l-Münzir'in annesidir.²³⁰⁰ Resûlullah (sas) ile Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılıp, Cisrû Ebû Ubeyd Savaşı'nda şehid edilen Selit b. Kays,²³⁰¹ Ümmü'l-Münzir'in anne baba bir kardeşidir.²³⁰²

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup, Uhud Savaşı'na katılan Kays b. Sa'sa'a b. Vehb b. Adî b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî²³⁰³ ile evlenen Ümmü'l-Münzir, bu evlilikten el-Münzir'i dünyaya getirmiştir.²³⁰⁴

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümmü'l-Münzir bt. Kays,²³⁰⁵ O'ndan hadis rivayetinde bulunmuş²³⁰⁶ ve Rıdvan Biati'na katılmıştır.²³⁰⁷ Bir gün Resûlullah'ın (sas) yanında Hz. Ali olduğu halde kendi evine uğradığını bildiren Ümmü'l-Münzir, bu ziyaret esnasında, asılı taze hurma dalında Resûlullah'ın (sas) yediğini, Hz. Ali'nin ise yemek isteyince, nekahet döneminde olduğundan ona izin vermediğini ve kendisinin silk ve arpa yemeği yapıp getirdiğini ve bu yemekten hem Resûlullah (sas)'ın, hem de Hz. Ali'nin yediğini söylemiştir.²³⁰⁸ Resûlullah (sas), Evs b. es-Sâmit'i, zıhar kefareti için borç hurma almak üzere Ümmü'l-Münzir bt. Kays'a göndermiştir.²³⁰⁹ Resûlullah (sas), cariyesi Reyhane'yi adet görünceye kadar kalması için Ümmü'l-Münzir'in evine göndermiş, Reyhane adet görüp

²²⁹⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 427.

²³⁰⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 427.

²³⁰¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 585.

²³⁰² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 427.

²³⁰³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 384. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 364.

²³⁰⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 427.

²³⁰⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 427. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 429; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 481.

²³⁰⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 427. Bkz. Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, c. I, s. 626; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 481.

²³⁰⁷ Abdülber, **İsti'âb**, c. IV, s. 1862. Bkz. es-Safedî, **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, c. XV, s. 191.

²³⁰⁸ İbn Mâce, **Sünenü İbn Mâce**, c. IV, s. 500; Ebû Davûd, **Sünenü Ebi Dâvud**, c. IV, s. 3; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3566; Beyhakî, **es-Sünenü'l-Kübrâ**, c. IX, s. 478; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. VII, s. 208.

²³⁰⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 619.

temizlenince, Ümmü'l-Münzir durumu Resûlullah'a (sas) bildirmiştir.²³¹⁰ Resûlullah'ın (sas) teyzeleri arasında yer alan Selmâ bt. Kays,²³¹¹ iki kibleye doğru namaz kılmıştır.²³¹²

3.2.165. Ümmü Süleym bt. Kays

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Süleym bt. Kays'ın nesebi; Ümmü Süleym bt. Kays b. Amr b. Ubeyd b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.²³¹³ Ensar hanımlarından Ümmü'l-Münzir ve Umeyre bt. Kays, Ümmü Süleym'in kardeşidir.²³¹⁴ Ümmü Süleym'in evlenip evlenmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır. Ümmü Süleym bt. Kays Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²³¹⁵

3.2.166. Umeyre bt. Kays

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Kays'ın nesebi; Umeyre bt. Kays b. Amr b. Ubeyd b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.²³¹⁶ Ensar hanımlarından Ümmü'l-Münzir ve Ümmü Süleym bt. Kays, Umeyre bt. Kays'ın kardeşidir.²³¹⁷ Umeyre bt. Kays'ın evlenip evlenmediğine dair bilgiye

---

²³¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 138. Bkz. İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c.V, s. 327; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 146.

²³¹¹ Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. XXIV, s. 296. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3351; Abdülber, **İsti'âb**, c. IV, s. 1861; İbn Kesîr, **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm**, c. VIII, s. 96; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. V, s. 13.

²³¹² İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 184. Bkz. Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. XXIV, s. 296; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3351; Abdülber, **İsti'âb**, c. IV, s. 1862; İbn Kesîr, **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm**, c. VIII, s. 96; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. V, s. 13.

²³¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428.

²³¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428.

²³¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 429; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 408.

²³¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428.

²³¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428.

kaynaklarda ulaşılamamıştır. Umeyre bt. Kays Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²³¹⁸

3.2.167. Sübeyte bt. Selîf

Ensar hanımları arasında yer alan Sübeyte bt. Selîf'in nesebi; Sübeyte bt. Selîf b. Kays b. Amr b. Ubeyd b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.²³¹⁹ Sübeyte bt. Selîf'in annesi, Suhayle bt. es-Samme b. Amr b. Ubeyd b. Amr b. Mebzûl b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²³²⁰ Sübeyte'nin babası Selîf b. Kays Bedir,²³²¹ Uhud, Hendek ve diğer bütün savaşlara katılmış ve Cisrû Ebû Ubeyd savaşında şehid edilmiştir.²³²²

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup Abdullah b. Sa'sa'a b. Vehb b. Adî b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî ile evlenen Sübeyte bt. Selîf²³²³ bu evlilikten Abdurrahman, Sâlîme ve Meymûne'yi dünyaya getirmiştir.²³²⁴ Uhud ve sonrasındaki savaşlara katılan Abdullah b. Sa'sa'a,²³²⁵ Cisrû Ebû Ubeyd Savaşı'nda şehid edilmiştir.²³²⁶ Sübeyte bt. Selîf Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²³²⁷

---

²³¹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 429; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 354; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 251.

²³¹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428.

²³²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 585. Bkz. İbn Nukta Ebû Bekr Muînüddîn Muhammed b. Abdilganî b. Ebî Bekr b. Şücâ' el-Bağdâdî, **Tekmiletü'l-İkmâl**, thk. Abdülkayyûm Abdürabbinnabî, Mekke, Câmîatü Ümmü'l-Kurâ, 1410, c. III, s. 151; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 59.

²³²¹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 217.

²³²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 585.

²³²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428.

²³²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428.

²³²⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 585. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 623; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 81; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. VII, s. 59; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 114.

²³²⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 585. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. II, s. 623; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 81; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 114.

²³²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 428. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 429; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 236; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 234; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 59.

3.2.168. Ümmü Süleym bt. Milhân

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Süleym bt. Milhân'nın nesebi; Ümmü Süleym bt. Milhân b. Hâlid b. Zeyd b. Harâm b. Cündeb b. Âmir b. Ganm b. Adî b.en-Neccâr'dır.²³²⁸ Künyesi ile meşhur olan Ümmü Süleym'in ismi hakkında farklı rivayetler mevcuttur. Ümmü Süleym'in ismi rivayetlerde el-Gumeysâ, er-Rümeysâ, Sehle, Rümeyle, Üneyfe ve Rümeyse olarak geçmektedir.²³²⁹ Ümmü Süleym'in annesi Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Müleyke b. Mâlik b. Adî b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik'dir.²³³⁰ Ümmü Süleym'in anne baba bir erkek kardeşleri Harâm b. Milhân ve Süleym b. Milhân Bedir ve Uhud savaşlarına katılmış, Bi'r-i Ma'üne olayında şehid edilmiştir.²³³¹ Ensar hanımlarından Ümmü Harâm b. Milhân, Ümmü Süleym'in anne baba bir kız kardeşidir.²³³²

İki evlilik yapan Ümmü Süleym, evliliklerinin ikisini de Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr koluna mensup şahıslarla yapmıştır. İlk evliliğini cahiliye döneminde Mâlik b. en-Nadr b. Damdam b. Zeyd b. Harâm b. Cündeb b. Âmir b. Ganm b. Adî ile yapan Ümmü Süleym²³³³ bu evlilikten el-Berâ b. Mâlik²³³⁴ ve Enes b. Mâlik'i dünyaya getirmiştir.²³³⁵ Ümmü Süleym'in cahiliye döneminde evlendiği ilk eşi Mâlik b. en-Nadr uzun bir süre Medine'de olmadığı bir dönemde Ümmü Süleym Müslüman olmuştur. Mâlik, Medine'ye döndüğü zaman eşindeki değişimi fark etmiş ve onun başkasına aşık olabileceğini düşünmüş, bu durumu eşine soran Mâlik, onun Müslüman olduğunu öğrenmiş, eşinin kendisini İslâm'a çağırmasına karşın Müslüman olmamıştır.²³³⁶ Eşi İslâm'ı kabul etmemesine karşın Ümmü Süleym,

²³²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429.

²³²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 456; Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. III, s. 530; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 409.

²³³⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 429. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, c. I, s. 633.

²³³¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 587-589.

²³³² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 442.

²³³³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 430. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 456; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 239; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 409.

²³³⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 380. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IX, s. 14.

²³³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 430. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IX, s. 14.

²³³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 430.

çocuklarını Müslüman olarak yetiştirmiştir.²³³⁷ Çocuklarının Müslüman olmasından hoşlanmayan Mâlik, evinden çıkıp gitmiş ve bir düşmanı tarafından Şam'da²³³⁸ öldürülmüştür.²³³⁹ Eşi vefat eden Ümmü Süleym, oğlu Enes meme emmeyi bırakıncaya kadar onu emzireceğine ve oğlu ona söylemedikçe evlenmeyeceğine söz vermiştir.²³⁴⁰ Çocuklarını hakiki birer Müslüman olarak yetiştiren Ümmü Süleym, oğlu Enes'i sekiz²³⁴¹ yaşında Resûlullah'ın (sas) yanına ona, hizmet etmesi için vermiştir.²³⁴² Muksirun sahabeler arasında yer alan Enes b. Mâlik,²³⁴³ Resûlullah'a (sas) on yıl hizmet etmiş,²³⁴⁴ Bedir dahil bütün savaşlara katılmış,²³⁴⁵ Basra'ya yerleşmiş ve orada vefat etmiştir.²³⁴⁶ Uhud ve Hendek dahil bütün savaşlara katılan el-Berâ b. Mâlik,²³⁴⁷ savaş esnasında kendini tehlikeye attığından Müslümanları da tehlikeye atar diye Hz. Ömer tarafından ordu komutanlığına getirilmemesi emredilmiştir.²³⁴⁸

Ümmü Süleym ikinci evliliğini Ebû Talha Zeyd b. Sehl b. el-Esved b. Harâm b. Amr b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik ile yapmış ve bu evliliğinden Ebû Umeyr ve Abdullah'ı dünyaya getirmiştir.²³⁴⁹ İlk eşi müşrik olarak vefat edince

---

²³³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 431.

²³³⁸ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 456. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 409; M. Yaşar Kandemir, "Ümmü Süleym", **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 2012, c. XLII, s. 330.

²³³⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 431.

²³⁴⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 431.

²³⁴¹ Enes b. Mâlik'in Resûlullah (sas)'e hizmet etmeye başladığında dokuz ya da on yaşında olduğunu bildiren rivayetlerde mevcuttur. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IX, s. 17, 18. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 109; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 276.)

²³⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IX, s. 17. Bkz. Ebü'l-Kasım İbn Mende, **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs**, c. III, s. 132; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 276.

²³⁴³ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 276.

²³⁴⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IX, s. 15. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 4; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 231; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. V, s. 353; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 276.

²³⁴⁵ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 276. krş. Yaşı küçük olduğu için Bedir ve Uhud Savaşları'na katılmadığını bildiren rivayetler mevcuttur. (İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. V, s. 353.)

²³⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IX, s. 24. Bkz. Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, c. I, s. 159; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 4; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. I, s. 231; Ebü'l-Kasım İbn Mende, **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs**, c. III, s. 132; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. V, s. 353; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 276.

²³⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 380. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. I, s. 380; Ebü'l-Kasım İbn Mende, **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs**, c. III, s. 132.

²³⁴⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 380.

²³⁴⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 430. Bkz. Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. III, s. 530.

küçük yaşta babasız kalan oğlu Enes büyümeden evlenmeyeceğine söz veren Ümmü Süleym'e²³⁵⁰ Ebû Talha talip olmuştu. Ebû Talha, Ümmü Süleym'e talip olduğu zaman henüz Müslüman olmamıştı. Ebû Talha, Ümmü Süleym'e evlilik teklifinde bulununca, Ümmü Süleym, Müslüman olduğunu ve müşrik biriyle evlenemeyeceğini, ancak Müslüman olması şartıyla onunla evlenebileceğini ve Müslüman olursa şayet mihr olarak, bunun kafi geleceğini bildirmiş ve bu söz üzerine Ebû Talha Müslüman olmuş ve Ümmü Süleym ile evlenmiştir.²³⁵¹ İkinci Akabe Biati,²³⁵² Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılan Ebû Talha,²³⁵³ savaşlarda yüksek çıkan sesi ve ok atıcılığı ile meşhur bir sahabe idi.²³⁵⁴ Medine'de ki iki mecar kazıcıdan biri olan Ebû Talha, Resûlullah'ın (sas) kabrini lahid şeklinde kazmıştır.²³⁵⁵ İhlaslı ve çömert bir sahabe olan Ebû Talha, "Allah yolunda sevdiğiniz şeylerden harcamadıkça iyiliğe asla eremezsiniz." (Âl-i İmrân,3/92) ayeti nazil olunca sahip olduğu en iyi hurma bahçesini sadaka olarak tasadduk etmiştir.²³⁵⁶ Resûlullah'ın (sas) zamanında savaşlara katıldığı için Ramazan orucu dışında oruç tutamayan Ebû Talha, Onun vefatından sonra kırk yıl, bayram günleri hariç aralıksız oruç tutmuştur.²³⁵⁷ Ebû Talha, Şûra Ehli'nin işlerini yürütmesi için Hz. Ömer tarafından görevlendirilmiştir.²³⁵⁸ Ümmü Süleym'in Ebû Talha ile olan evliliğinden dünyaya gelen oğlu Ebû Umeyr küçük yaşta hastalanıp vefat etmiştir. Oğlu Ebû Umeyr'in vefat ettiği gece, oğlunun ölüm haberini eşi Ebû Talha'ya bildirmeyen Ümmü Süleym, oğlunun durumunu soran eşine, eski zamanından daha sakin

²³⁵⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 431.

²³⁵¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 431. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 456; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 409; Kandemir, "Ümmü Süleym", **DİA**, c. XLII, s. 330.

²³⁵² İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 109. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 578; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 428; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 94; Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 40; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c.III, s. 203.

²³⁵³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 578. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 94; Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VI, s. 40.

²³⁵⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 579.

²³⁵⁵ Ahmed b. Hanbel, **Müsned**, c. I, s. 212. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. II, s. 158; İbn Adî Ebû Ahmed Abdullah Adî b. Abdullah b. Muhammed Cürcanî, **el-Kâmil fi Du'afâi'r-Ricâl**, thk. Adil Ahmed Abdülmecid, Ali Muhammed Ma'muz, Beyrut, el-Kütübü'l-İlmiyye, 1997, c. III, s. 214; Taberânî, **el-Mu'cemü'l-Kebîr**, c. III, s. 571; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c.V, s. 287.

²³⁵⁶ Taberî, **Câmiu'l-Beyân**, c. VI, s. 589. Bkz. Taberânî, **el-Mu'cemü'l-Kebîr**, c. VI, s. 458; İbn Kesîr, **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm**, c. II, s. 73.

²³⁵⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 580.

²³⁵⁸ Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 428.

olduğunu söylemiş ve her akşam olduğu gibi yemek hazırlayıp, yedikten sonra bir eşin, kocasına hazırlık yaptığı gibi süslenmiş ve o gece eşiyle birlikte olmuş. Gecenin sonunda eşine “Ey Ebû Talha! Falancalar, emanet bir şey alıp, o emanet kendilerinden istendiğinde zorlarına gitmesi hususunda ne dersin?” Ebû Talha’da “Doğru yapmamış olurlar.” dedi.²³⁵⁹ Bu söz üzerine Ümmü Süleym eşine oğulları Ebû Umeyr’in ölüm haberini verdi. Ebû Talha, Resûlullah’a (sas) durumu haber verince, Resûlullah (sas) Ebû Talha’ya “Bu gece birlikte oldunuz mu?” diye sormuş, Ebû Talha evet deyince, Resûlullah (sas), “Allah’ım! Bunlar için geceyi Bereketli kıl!” diye dua etmiş ve Ümmü Süleym bu gece oğlu Abdullah’a hamile kalmıştır.²³⁶⁰ Ümmü Süleym doğum yapınca oğlunu, Enes b. Mâlik ile Resûlullah’a (sas) tahnik yapması için göndermiştir. Resûlullah (sas), yeni doğan bebeğe tahnik yapmış ve adını Abdullah koymuştur.²³⁶¹ Az hadis rivayet eden Abdullah b. Ebû Talha, sıkı bir ravidir.²³⁶²

Resûlullah’ın (sas) Medine’ye hicretinden önce Müslüman olan Ümmü Süleym, Resûlullah (sas) ile savaflara katılmıştır. Uhud Savaşı’na katılan Ümmü Süleym bu savaşta, su kırıbasıyla askerlere su dağıtmış, yaralı askerleri tedavi etmiştir.²³⁶³ Ümmü Süleym, Resûlullah (sas) ile Hayber’in Fethi’ne katılmıştır.²³⁶⁴ Hayber dönüşünde es-Sahbâ denilen mevkiye geldiklerinde Resûlullah (sas), azad edip evlendiği Safiyye’yi Ümmü Süleym’e emanet etmiş ve gece için hazırlamasını söylemiştir. Ümmü Süleym, Safiyye’nin saçını taramış ve ona koku sürerek hazırlamıştır.²³⁶⁵ Oğlu Abdullah’a hamile olduğu halde Huneyn Savaşı’na katılan

---

²³⁵⁹ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. VII, s. 78. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 410;Kandemir, “Ümmü Süleym”, **DİA**, c. XLII, s. 331.

²³⁶⁰ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 437. Bkz. İbn Sa’d , **Tabakât**, c. VII, s. 77-78; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VII, s. 410.

²³⁶¹ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 438. Bkz. İbn Sa’d , **Tabakât**, c. VII, s. 78.

²³⁶² İbn Sa’d , **Tabakât**, c. VII, s. 78.

²³⁶³ Vâkıdî, **Kitâbü’l-Meğâzi**, c. I, s. 299. Bkz. İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 430; Makrîzî, **İmtâü’l-Esmâ’**, c. I, s. 153;

²³⁶⁴ Vâkıdî, **Kitâbü’l-Meğâzi**, c. II, s. 341. Bkz. Makrîzî, **İmtâü’l-Esmâ’**, c. I, s. 321;

²³⁶⁵ Vâkıdî, **Kitâbü’l-Meğâzi**, c. II, s. 364, 365. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu’n-Nebeviyye**, c. IV, s. 21.

Ümmü Süleym, müşriklere karşı kullanmak için yanında bir hançer ile savaşa katılmıştır.²³⁶⁶

Resûlullah (sas) ile aralarında süt mahremligi bulunan Ümmü Süleym'in²³⁶⁷ evine onu ziyaret etmek için gitmiş orada namaz kılmış ve kaylûle yapmıştır. Resûlullah'ın (sas) uykusunda çok terlediğini gören Ümmü Süleym onun terini alıp bir şişeye koymuş, bunu fark eden Resûlullah (sas) ne yaptığını sormuş, Ümmü Süleym'de bereket için aldığını ve kokusuna katmak istediğini söylemiştir.²³⁶⁸ Ümmü Süleym bt. Milhân, Resûlullah'ı (sas) evinde ağırladığı gibi Onun misafiri olan Mâriye el-Kıbtıyye ve kız kardeşini de evinde ağırlamıştır.²³⁶⁹

Resûlullah (sas) ile hacca giden Ümmü Süleym, Mina'ya geldiklerinde adet görmüş ve bu durumla ilgili Resûlullah'dan (sas) fetva istemiştir. Resûlullah (sas), hayz durumunun kadınların fitratında olduğunu ve hac zamanında oldukları için Kabe'yi tavaf edebileceğini belirtmiştir.²³⁷⁰ Resûlullah'dan (sas) on dört hadis²³⁷¹ rivayetinde bulunan Ümmü Süleym,²³⁷² kadınları ilgilendiren mahrem hallerle ilgili de Ona sorular sormuştur. Kadınların, erkekler gibi ihtilam olup olamayacaklarını, oldukları takdirde gûsl almalarının gerekli olup olmadığını Resûlullah'a (sas) soran Ümmü Süleym'e Resûlullah (sas), kadınların da erkekler gibi ihtilam olabildiklerini

---

²³⁶⁶ Vâkidî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. III, s. 137. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. IV, s. 146, 147; İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 430; Taberî, **Târîhu't-Taberî**, c. III, s. 76; Sühayli, **er-Ravzü'l-ünüf**, c. VII, s. 171; Hüseyin b. Muhammed b. el-Hasan ed-Diyarbakri, **Târîhu'l-Hamîs fî Ahvâli Enfesi Nefis**, Beyrut, Dâru Sâdr, t.y., c. II, s. 105; Kandemir, "Ümmü Süleym", **DİA**, c. XLII, s. 331.

²³⁶⁷ Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. X, s. 253.

²³⁶⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 434, 435.

²³⁶⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. I, s. 122. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. IV, s. 23; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. V, s. 325; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. XI, s. 21.

²³⁷⁰ Celâleddîn Abdurrahman Ebû Bekr es-Suyûtî, **Tenvîru'l-Hevâlik Şerhu Muvatta Mâlik**, Mısır, el-Mektebetü't-Ticariyyetü'l-Kübra, 1969, c. I, s. 289. Bkz. Rivayet tam metin olarak **Tenvîru'l-Hevâlik**'te geçmekte, diğer kaynaklarda sadece Ümmü Süleym'in bayram günü hayız gördüğü ve Resûlullah (sas)'den çıkış için fetva istediği kısım yer almaktadır. (Mâlik b. Enes b. Mâlik b. Âmir b. El-Esbehî el-Medenî, **Muvatta**, thk. Beşşar Avvad Ma'rûf, Muhammed Halid, y.y., Müessesetü'r-Risâle, h. 1412, c. II, s. 552. Bkz. Ebû Ya'kub İbn Raheveyh İshak b. İbrahim b. Mahle, **Müsnedu İshak b. Raheveyh**, thk. Dr. Abdulğafur b. Abdülhak el-Beloşi, Medine, Mektebetü'l-İmân, 1991, c. V, s. 58; Taberânî, **el-Mu'cemü'l-Kebîr**, c. XXV, s. 128; Ebû Ömer Cemaeddin Yusuf b. Abdullah b. Muhammed b. Abdülber, **el-Kurtubî**, **el-İstizkar**, thk. Salim Muhammed Ata, Muhammed Ali Mu'avviz, Beyrut, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 2000, c. IV, s. 371.)

²³⁷¹ İbn Ebî Hâtim, **el-Cerh ve't-Ta'dîl**, c. IX, s. 462. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 268.

²³⁷² İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 457. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 410.

ve güsl almaları gerektiğini söylemiştir.²³⁷³ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümmü Süleym bt. Milhân'ı²³⁷⁴ Resûlullah (sas) cennetle müjdelemiştir.²³⁷⁵

3.2.169. Ümmü Hâram bt. Milhân

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Hâram bt. Milhân'nın nesebi; Ümmü Hâram bt. Milhân b. Hâlid b. Zeyd b. Harâm b. Cündeb b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.²³⁷⁶ Künyesi ile meşhur olan Ümmü Harâm'ın isminin Rûmeysa²³⁷⁷ veya Gumeysa²³⁷⁸ olduğuna dair rivayetler mevcuttur. Ümmü Harâm'ın annesi Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Müleyke b. Mâlik b. Adî b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik'dir.²³⁷⁹ Ümmü Hâram bt. Milhân, Ümmü Süleym'in anne baba bir kardeşidir.

İki evlilik yapan Ümmü Hâram bt. Milhân ilk evliliğini²³⁸⁰ Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup Amr b. Kays b. Zeyd b. Sevâd b. Mâlik b. Ganm b. Mâlik ile yapmış ve bu evliliğinden Kays ve Abdullah'ı dünyaya getirmiştir.²³⁸¹ Bedir Savaşı'na katılan Amr b. Kays,²³⁸² Uhud'da şehid edilmiştir.²³⁸³

---

²³⁷³ Mâlik b. Enes, **Muvatta**, c. I, s. 57. Bkz. Ebû İsa Muhammed b. İsa b. Sevre et-Tirmizî, **Sünenü Tirmizî**, thk. Beşşar Avvad Ma'rûf, Beyrut, Dâru'l-Arabi'l-İslâmî, 1998, c. I, s. 182; Kandemir, "Ümmü Süleym", **DİA**, c. XLII, s. 331.

²³⁷⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 430. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 428; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 234; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 59.

²³⁷⁵ Ebu Abdullah Ahmed b. Muhammed b. Hanbel b. Hilal b. Esed eş-Şeybanî, **Fedâilu's-Sahâbe**, thk. Dr. Vasiyyullah Muhammed Abbas, Beyrut, Müessesetü'r-Risâle, 1983, c. II, s. 849. Bkz. Buhârî, **el-Câmi'u's-Sahîh**, c. V, s. 10; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3504.

²³⁷⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 442.

²³⁷⁷ İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 132. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 252; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 435; Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXXV, s. 338; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 375.

²³⁷⁸ Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3479. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 435; Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXXV, s. 338; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 375.

²³⁷⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 442. Bkz. Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, c. I, s. 633; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 435; Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXXV, s. 338; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 375.

²³⁸⁰ Kaynaklarda Ümmü Hâram bt. Milhân'ın ilk evliliğini Ubâde b. es-Sâmit ile ikinci evliliğini de Amr b. Kays ile yaptığı bilgisi yer almaktadır. Zikredilen şahısların biyografilerini araştırdığımızda Amr b. Kays Uhud Savaşı'nda şehid edilmiş, Ümmü Hâram bt. Milhân ise h. 28. yılda eşi Ubâde b. es-Sâmit ile Kıbrıs seferine katılmıştır. Bu bilgiler neticesinde diyebiliriz ki Ümmü Hâram bt. Milhân'ın ilk eşi Ubâde b. es-Sâmit değil Amr b. Kays'tır.

²³⁸¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 442. Bkz. Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXXV, s. 338.

Ümmü Hâram'ın oğlu Kays b. Amr, Uhud Savaşı'nda şehid edilmiştir.²³⁸⁴ Kays b. Amr'ın Bedir Savaşına²³⁸⁵ katıldığına dair rivayetler mevcut olmasına karşın Bedir'e katıldığı ihtilaflıdır.

İkinci evliliğini Hazrec Kabilesine mensup Ubâde b. es-Sâmit b. Kays b. Asrem b. Fihri b. Sa'lebe b. Ganm b. Avf b. Amr b. Avf ile yapan Ümmü Hâram bt. Milhân, bu evliliğinden Muhammed b. Ubâde'yi dünyaya getirmiştir.²³⁸⁶ Birinci²³⁸⁷ ve İkinci Akabe Biati'na katılıp, İkinci Akabe Biati'nda on iki temsilciden biri olarak seçilen Ubâde b. es-Sâmit,²³⁸⁸ Bedir,²³⁸⁹ Uhud, Hendek ve diğer savaşlarda Resûlullah'ın (sas) yanın yer almış,²³⁹⁰ Hz. Ömer tarafından Şam'a kadı ve muallim olarak tayin edilmiş,²³⁹¹ Müslümanları ilk deniz seferi olan Kıbrıs seferine eşi Ümmü Hâram bt. Milhân ile katılmış,²³⁹² Şam'a yerleşmiş²³⁹³ ve h. 34 yılında²³⁹⁴ Kudüs'te vefat etmiş ve Beytülmakdis'e defnedilmiştir.²³⁹⁵

---

²³⁸² Kelbî, *Nesebü Me'ad*, c. I, s. 395. Bkz. İbn Sa'd , *Tabakât*, c. III, s. 569; İbn Abdilberr, *İsti'âb*, c. III, s. 1199.

²³⁸³ Vâkıdî, *Kitâbü'l-Meğâzî*, c. I, s. 355. Bkz. İbn Sa'd , *Tabakât*, c. III, s. 569; İbn Abdilberr, *İsti'âb*, c. III, s. 1199; İbnü'l-Cevzî, *el-Muntazam*, c. III, s. 190; Ebû Abdillâh Muhibbuddîn Muhammed b. Mahmûd b. el-Hasen b. Hibetillâh İbnü'n-Neccâr el-Bağdâdî, *ed-Dürretü's-Semîne fi Ahbâru'l-Medîne*, thk. Huseyn Muhammed Ali Şükri, y.y., Şirketü Dâru'l-Erkam b. Ebi'l-Erkam, t.y., s. 67; Sibt İbnü'l-Cevzî, *Mir'âtü'z-Zamân*, c. III, s. 287; İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. IV, s. 556; Semhûdî, *Vefâü'l-Vefâ*, c. III, s. 113.

²³⁸⁴ Vâkıdî, *Kitâbü'l-Meğâzî*, c. I, s. 355. Bkz. İbn Sa'd , *Tabakât*, c. III, s. 569; İbn Abdilberr, *İsti'âb*, c. III, s. 1199; İbnü'n-Neccâr el-Bağdâdî, *ed-Dürretü's-Semîne*, s. 67; İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. V, s. 373; Semhûdî, *Vefâü'l-Vefâ*, c. III, s. 113.

²³⁸⁵ Kelbî, *Nesebü Me'ad*, c. I, s. 395. Bkz. İbn Sa'd , *Tabakât*, c. III, s. 569.

²³⁸⁶ İbn Sa'd , *Tabakât*, c. X, s. 442. Bkz. Mizzi, *Tehzîbu'l-Kemâl*, c. XXXV, s. 338.

²³⁸⁷ İbn Hişâm, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, c. II, s. 81.

²³⁸⁸ Kelbî, *Nesebü Me'ad*, c. I, s. 416. Bkz. İbn Hişâm, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, c. II, s. 94; İbn Sa'd , *Tabakât*, c. III, s. 688; Belâzurî, *Ensâbü'l-Eşrâf*, c. I, s. 443; İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. III, s. 506.

²³⁸⁹ Vâkıdî, *Kitâbü'l-Meğâzî*, c. I, s. 221. Bkz. İbn Hişâm, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, c. II, s. 412; Belâzurî, *Ensâbü'l-Eşrâf*, c. I, s. 441.

²³⁹⁰ Kelbî, *Nesebü Me'ad*, c. I, s. 416. Bkz. İbn Hişâm, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, c. II, s. 81; İbn Sa'd , *Tabakât*, c. III, s. 688; İbn Habib, *Muhabber*, s. 270; İbn Hibbâ, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, c. I, s. 123; Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahâbe*, , c. IV, s. 1919; İbn Abdilberr, *İsti'âb*, c. II, s. 807; İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. III, s. 506.

²³⁹¹ İbn Hişâm, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, c. II, s. 81.

²³⁹² İbn Sa'd , *Tabakât*, c. X, s. 443.

²³⁹³ Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahâbe*, , c. IV, s. 1919.

²³⁹⁴ Halîfe b. Hayyât, *Tabakâtu Halîfe b. Hayyât*, c. I, s. 554. Bkz. Belâzurî, *Ensâbü'l-Eşrâf*, c. I, s. 441; İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. III, s. 506.

²³⁹⁵ İbn Hişâm, *es-Sîretü'n-Nebeviyye*, c. II, s. 81.

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümmü Harâm bt. Milhân'ın²³⁹⁶ Resûlullah'ın (sas) süt mahremi olduğu konusunda alimler arasında ittifak bulunmakla birlikte, bu mahreliğin niteliği konusunda farklı rivayetler mevcuttur. Bir görüşe göre Ümmü Harâm bt. Milhân, Resûlullah'ın (sas) babasının diğer bir rivayete göre ise de dedesi Abdülmuttalib'in süt teyzesidir.²³⁹⁷ Resûlullah (sas), Ümmü Harâm bt. Milhân'ın Kuba'da²³⁹⁸ bulunan evine gittiği zaman, Ümmü Harâm kendisine yemek ikram eder, Resûlullah da (sas) orada kaylule yapardı. Resûlullah (sas), Ümmü Harâm bt. Milhân'ı ziyaret ettiği bir gün, Ümmü Harâm, Resûlullah'a (sas) yemek ikramında bulunmuş ve saçında bulunan bitleri temizlerken Resûlullah (sas) uykuya dalmış. Resûlullah'ın (sas) gülerek uyandığını gören Ümmü Harâm, neden güldüğünü sormuştur. Resûlullah'da (sas) “Ümmetimden bir grup insan, tahtlar üzerinde kurulmuş sultanlar gibi şu denize binecekler (üstünden gidecekler).” buyurmuştur. Bunun üzerine Ümmü Harâm bt. Milhân, kendisinin de o insanlar arasında yer alması için Resûlullah'dan (sas) dua istemiş ve bu dua kabul olmuştur.²³⁹⁹ Hz. Osman zamanında h. 28 yılında Muaviye komutasında Müslümanların çıktıkları ilk deniz seferi olan Kıbrıs Seferi'ne eşi Ubâde b. es-Sâmit ile birlikte katılan Ümmü Harâm bt. Milhân, gemiden indiği esnada bindiği katırdan düşerek boynu kırılmış ve şehid olmuştur.²⁴⁰⁰ Ümmü Harâm'ın kabrinin Kıbrıs'ta²⁴⁰¹

²³⁹⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 442. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 428; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 252.

²³⁹⁷ Ebü'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc b. Müslim b. el-Kuşeyrî, **Sahîh-i Müslim**, trc. Ahmed Davudoğlu, İstanbul, Sönmez Neşriyat, 1978, c. IX, s. 127. Bkz. M. Yaşar Kandemir, “Ümmü Harâm” **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 2012, c. XLII, s. 321.

²³⁹⁸ Ebu Dâvud, **Sünenü Ebi Dâvud**, c. III, s. 6. Bkz. el-Kadî Muhammed b. Abdullah b. el-Arabî, **el-'Avâsım mine'l-Kavâsım fi Tahkiki Mevâkifi's-Sahâbe ba'de Vefâti'n-Nebî**, thk. Muhibbüddin el-Hatîb, Muhammed Mehdi İstanbulî, Beyrut, Dâru'l-Ceyl, 1987, s. 214; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 375; Semhûdî, **Vefâü'l-Vefâ**, c. III, s.76.

²³⁹⁹ Mâlik b. Enes, **Muvatta**, c. I, s. 352. Bkz. Dârimî, **Sünenü'd-Dârimî**, c. III, s. 579; Buhârî, **el-Câmi'u's-Sahîh**, c. IV, s. 17; Müslim, **Sahîh-i Müslim**, c. IX, s. 125; Ebu Dâvud, **Sünenü Ebi Dâvud**, c. III, s. 6; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3479; Sibt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 452; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c.VII, s. 172; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 375, 376.

²⁴⁰⁰ Mâlik b. Enes, **Muvatta**, c. I, s. 352. Bkz. Buhârî, **el-Câmi'u's-Sahîh**, c. IV, s. 17; Müslim, **Sahîh-i Müslim**, c. IX, s. 125; İbn Mâce, **Sünenü İbn Mâce**, c. IV, s. 67; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3479; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1931; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 436; İbn Kesîr, **et-Tekmil fi Ma'rifeti's-Sikât**, c. IV, s. 330; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 376; Kandemir, “Ümmü Harâm” **DİA**, c. XLII, s. 321.

²⁴⁰¹ Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, c. I, s. 160. Bkz. Ebu Dâvud, **Sünenü Ebi Dâvud**, c. III, s. 6; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. II, s. 248; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1931; Sibt İbnü'l-

olduğunu bildiren rivayetler çoğunlukta olmakla birlikte kabrinin Şam'da olduğunu bildiren rivayetlerde mevcuttur.²⁴⁰²

3.2.170. Ümmü Abdullah bt. Milhân

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Abdullah bt. Milhân'ın nesebi; Ümmü Abdullah bt. Milhân b. Hâlid b. Zeyd b. Harâm b. Cündeb b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.²⁴⁰³ Ümmü Abdullah bt. Milhân, Ümmü Ümmü Süleym bt. Milhân ve Ümmü Harâm bt. Milhân ile kız kardeşdir.²⁴⁰⁴ Ümmü Abdullah bt. Milhân Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁴⁰⁵

3.2.171. Ümmü Bürde Havle bt. el-Münzir

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Bürde'nin nesebi; Havle²⁴⁰⁶ bt. el-Münzir b. Zeyd b. Lebîd b. Hıdâş b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.²⁴⁰⁷ Ümmü Bürde künyesi ile meşhur olan Havle bt. el-Münzir'in kaynaklarda geçen diğer künyesi Ümmü Seyf'tir.²⁴⁰⁸ Ümmü Bürde'nin annesi Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Zeyneb bt. Süfyân b. Kays b. Za'ûrâ b. Harâm b. Cündeb b. Âmir b. Ganm b. Adî'dir.²⁴⁰⁹

Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup el-Berâ b. Evs b. el-Ca'd b. Avf b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin ile evlenen Ümmü Bürde,²⁴¹⁰ bu evlilikten

---

Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. I, s. 71; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c.VII, s. 172; İbn Kesîr, **et-Tekmîl fi Ma'rifeti's-Sikât**, c. IV, s. 331; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 376.

²⁴⁰² İbn Mâce, **Sünenü İbn Mâce**, c. IV, s. 67. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 452.

²⁴⁰³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 443.

²⁴⁰⁴ Ebû Muhammed Abdülmü'min Halef ed-Dimyâtî Şerefüddîn eş-Şâfi'î, **et-Tesellî ve'l-İgtibât bi-sevâbi men Tekaddeme mine'l-infirâd**, thk. Mecdî es-Seyyid İbrahim, y.y., Mektebetü'l-Kur'ân, t.y., s. 94. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 428.

²⁴⁰⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 443. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 429; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 254; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 428.

²⁴⁰⁶ Bazı kaynaklarda Kebşe olarak geçmektedir. (Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. II, s. 96.)

²⁴⁰⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 443.

²⁴⁰⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. I, s. 124. Bkz. Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 374.

²⁴⁰⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 443.

²⁴¹⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 443.

Ümmü Amr'ı dünyaya getirmiştir.²⁴¹¹ Demirci olan el-Berâ b. Evs,²⁴¹² Uhud Savaşı'nda yer almış²⁴¹³ Hayber'in Fethi'ne²⁴¹⁴ iki atı ile katılmış ve ona ganimetten beş hisse verilmiştir.²⁴¹⁵

Ümmü Bürde Havle bt. el-Münzir, Resûlullah'ın (sas) oğlu İbrahim'in süt annesidir.²⁴¹⁶ Resûlullah'ın (sas) oğlu İbrahim dünyaya gelince Medineli kadınlar onu emzirmek için birbirleriyle yarışa girmişler ve Resûlullah (sas), oğlunu emzirmesi için Ümmü Bürde'ye teslim etmiştir.²⁴¹⁷ Resûlullah (sas), oğlu İbrahim'i sevmek için Ümmü Bürde'nin Medine'nin yüksek yerlerinde (Avâli)²⁴¹⁸ bulunan evine gelir, bir müddet istirahat ettikten sonra²⁴¹⁹ oğlunu kucağına alır ve öpermiş.²⁴²⁰ Resûlullah'ın (sas) oğlu İbrahim, henüz on sekiz aylık iken Ümmü Bürde'nin evinde vefat etmiş²⁴²¹ ve cenazesi Ümmü Bürde tarafından yıkanmış ve etrafı açık küçük bir tabut üzerinde taşınmıştır.²⁴²² Ümmü Bürde Havle bt. el-Münzir Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁴²³

3.2.172. Havle bt. Kays b. es-Seken

Ensar hanımları arasında yer alan Havle bt. Kays'ın nesebi; Havle bt. Kays b. es-Seken b. Kays b. Za'ûrâ b. Harâm b. Cündeb b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-

²⁴¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 391.

²⁴¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. I, s. 124.

²⁴¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 391. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. I, s. 386.

²⁴¹⁴ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 345.

²⁴¹⁵ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 345. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. I, s. 386; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 410.

²⁴¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 443. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1833; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 426; İbnü'l-Esîr, **el-Kâmil fi't-Târîh**, c. II, s. 142; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 120.

²⁴¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. I, s. 123. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. II, s. 96; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. II, s. 83.

²⁴¹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. I, s. 124.

²⁴¹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. I, s. 124.

²⁴²⁰ Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. II, s. 96.

²⁴²¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. I, s. 131. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. II, s. 97; Ebu Bekr Ahmed b. Huseyn Ali b. Musa el-Horasani, el-Beyhakî, **Delâilü'n-Nübüvve**, Beyrut, Dâru'l-Kutubi'l-İlmiyye, h. 1405, c. V, s. 429; İbn Seyyidunnâs, **Uyûnü'l-eser**, c. II, s. 359; Semhûdî, **Vefâü'l-Vefâ**, c. VI, s. 67. krş. İbrahim'in on altı aylık iken vefat ettiğini bildiren rivayetlerde mevcuttur. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. I, s. 128.)

²⁴²² Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. II, s. 98. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 56.

²⁴²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 443. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 429; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 239.

Neccâr'dır.²⁴²⁴ Havle'nin annesi, Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na Ümmü Havle bt. Süfyân b. Kays b. Za'ûrâ b. Harâm b. Cündeb'dir.²⁴²⁵ Havle'nin babası Kays b. es-Seken, Resûlullah (sas) zamanında Kur'ân-ı Kerim'i ezberleyen sahabeler arasında yer almış,²⁴²⁶ Bedir,²⁴²⁷ Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılmış²⁴²⁸ ve Cisrû Ebû Ubeyd savaşında şehid edilmiştir.²⁴²⁹

Hazrec Kabilesi'nin Beni Neccâr koluna mensup Hişâm b. Âmir b. Ümeyye b. Zeyd b. el-Heshâs b. Mâlik ile evlenen Havle bt. Kays'ın²⁴³⁰ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Hişâm b. Kays'ın Cahiliyye döneminde Şihâb olan ismini Hz. Peygamber (sas) Hişâm olarak değiştirmiştir.²⁴³¹ Resûlullah'den (sas) hadis rivayetinde bulunan Hişâm b. Âmir, Basra'ya yerleşmiş ve orada vefat etmiştir.²⁴³² Havle bt. Kays'ın Basra'ya yerleştiğine dair kaynaklarda bilgi bulunmamasına karşın, Havle'nin de eşi Hişâm ile beraber Basra'ya gittiğini düşünmekteyiz. Havle bt. Kays b. es-Seken Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁴³³

3.2.173. es-Sümeyrâ bt. Kays

Ensar hanımları arasında yer alan es-Sümeyrâ bt. Kays'ın nesebi; es-Sümeyrâ bt. Kays b. Mâlik b. Ka'b b. Abdüleşhel b. Hârise b. Dînâr'dır.²⁴³⁴ Hazrec

²⁴²⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 443.

²⁴²⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 443. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 119.

²⁴²⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 586.

²⁴²⁷ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 218. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 422; İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 586.

²⁴²⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 586.

²⁴²⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 587.

²⁴³⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 443. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 119.

²⁴³¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IX, s. 24. Bkz. Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXX, s. 213; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 425; Semhûdî, **Vefâü'l-Vefâ**, c. XXVI, s.71.

²⁴³² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IX, s. 24. Bkz. Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXX, s. 213; Semhûdî, **Vefâü'l-Vefâ**, c. XXVI, s.71.

²⁴³³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 443. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 239; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 119.

²⁴³⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 445.

Kabileleri'nin Neccâr Kolu'na mensup Selmâ bt. el-Esved b. Harâm b. Amr b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik, es-Sümeyrâ'nın annesidir.²⁴³⁵

İki evlilik yapan es-Sümeyrâ bt. Kays, iki evliliğini de Hazrec Kabileleri'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup şahıslarla yapmış ve bu evliliklerden çocuk dünyaya getirmiştir. İlk evliliğini Abduamr b. Mes'ûd b. Abdüleşhel b. Hârise b. Dînâr ile ikinci evliliğini ise el-Hâris b. Sa'lebeb. Ka'b b. Abdüleşhel b. Hârise b. Dînâr ile yapmıştır.²⁴³⁶

es-Sümeyrâ, ilk evliliğinden en-Nu'mân, ed-Dahhâk, Kutbe ve Ümmü'r-Reyyâ'yı dünyaya getirmiştir. en-Nu'mân b. Abduamr, Bedir²⁴³⁷ ve Uhud'a katılmış ve Uhud'da şehid edilmiştir.²⁴³⁸ Bedir²⁴³⁹ ve Uhud savaşlarına katılan ed-Dahhâk b. Abduamr, Bi'r-i Ma'ûne Vakası'nda şehid edilmiştir.²⁴⁴⁰ Uhud Savaşı'na katılan Kutbe b. Abduamr, Bi'r-i Ma'ûne Vakası'nda şehid edilmiştir.²⁴⁴¹ Ümmü'r-Reyyâ bt. Abduamr Müslüman olup Resûlullah'a (sa) biat etmiştir.²⁴⁴²

es-Sümeyrâ, ikinci evliliğinden Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü'l-Hâris bt. el-Hâris'i²⁴⁴³ ve Bedir²⁴⁴⁴ ve Uhud savaşlarına katılıp, Uhud'da şehid edilen Selm (Süleym) b. el-Hâris'i²⁴⁴⁵ dünyaya getirmiştir.²⁴⁴⁶

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden es-Sümeyrâ bt. Kays,²⁴⁴⁷ Resûlullah (sas) ile birlikte Uhud²⁴⁴⁸ ve Benî Kureyza Gazvesi'ne katılmıştır.²⁴⁴⁹

²⁴³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 445.

²⁴³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 445.

²⁴³⁷ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 216. Bkz. İbn Ebi Âsım, **el-Âhâd ve'l-Mesânîc**. III, s. 403; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 207.

²⁴³⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 592. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 410.

²⁴³⁹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. Bkz. İbn Ebi Âsım, **el-Âhâd ve'l-Mesânîc**. III, s. 403; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 207.

²⁴⁴⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 592.

²⁴⁴¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 392.

²⁴⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 444. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242.

²⁴⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 445.

²⁴⁴⁴ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 219. Bkz. İbn Ebi Âsım, **el-Âhâd ve'l-Mesânîc**. III, s. 403; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 207.

²⁴⁴⁵ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 404. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 593.

²⁴⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 445.

Uhud Savaşı'nda iki oğlu şehid edilen es-Sümeyrâ, bu savaşta Resûlullah'ın (sas) durumunu sormuş, Onun sağ ve iyi olduğunu öğrenince “Her müsibet bundan sonra bana kolaydır.” deyip, Resûlullah'ın (sas) sağlığına şükretmiştir.²⁴⁵⁰

3.2.174. Ümmü'r-Reyyâ Su'ayde bt. Abduamr

Ensar hanımları arasında yer alan ve künyesi ile meşhur Ümmü'r-Reyyâ'nın²⁴⁵¹ nesebi; Su'ayde bt. Abduamr b. Mes'ûd b. Abdüleşhel b. Hârise b. Dînâr b. en-Neccâr'dır.²⁴⁵² Ensar hanımlarından es-Sümeyrâ bt. Kays b. Mâlik b. Ka'b b. Abdüleşhel b. Hârise Dînâr, Ümmü'r-Reyyâ'nın annesidir.²⁴⁵³ Ümmü'r-Reyyâ, sahabeden en-Nu'mân ve ed-Dahhâk ile anne baba bir, Selm b. el-Hâris ve Ensar hanımlarında Ümmü'l-Hâris bt. el-Hâris ile anne bir kardeştir.

İki evlilik yapan Ümmü'r-Reyyâ bt. Abduamr ilk evliliğini Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Ka'b b. Zeyd b. Kays b. Mâlik b. Ka'b b. Abdüleşhel b. Hârise b. Dînâr ile ikinci evliliğini ise Hazrec Kabilesi'nin Benî Selime Kolu'na mensup Ebü'l-Yeser Ka'b b. Amr b. Abbâd b. Amr b. Sevâd b. Ganm ile yapmıştır.²⁴⁵⁴ Ümmü'r-Reyyâ, iki evliliğinden de çocuk dünyaya getirmiştir. Ümmü'r-Reyyâ'nın ilk eşi Ka'b b. Zeyd Bedir²⁴⁵⁵ ve Uhud'a katılmış,

²⁴⁴⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 444. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 243.

²⁴⁴⁸ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s.

²⁴⁴⁹ Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. V, s. 16.

²⁴⁵⁰ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. Bkz. İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. IV, s. 54.

²⁴⁵¹ Bazı kaynaklarda künyesi Ümmü'z-Zinbâ' olarak geçmektedir. (İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242.)

²⁴⁵² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 444.

²⁴⁵³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 445.

²⁴⁵⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 444. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 178. krş. Ümmü'r-Reyyâ'nın İbn Sa'd'ın Tabakât'ında geçen biyografisinde ve bazı kaynaklarda ilk eşi Ebü'l-Yeser Ka'b b. Amr, ikinci eşi ise Ka'b b. Zeyd olarak geçmektedir. Ka'b b. Zeyd Hendek Savaşı'nda şehid edilmiştir. Ebü'l-Yeser ise h. 55 yılında vefat etmiştir. Vefat tarihleri dikkate alındığında Ümmü'r-Reyyâ'nın ilk eşi Ka'b b. Zeyd ikinci eşi ise Ebü'l-Yeser olması gerektiğini düşünmekteyiz. **Tabakât**'taki bilgiyi kabul edersek Ümmü'r-Reyyâ'nın ilk eşinden boşanmış olası gerekmektedir ki kaynaklarda bu bilgiye ulaşılamamıştır.

²⁴⁵⁵ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 403. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 593; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 351; Ebû Nuaym, **Ma'rîfetü's-Sahâbe**, c. V, s. 2380; İbn Hazm, **Cemheretü Ensâbi'l-Arab**, c. I, s. 350; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1317; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 347; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. III, s. 392.

Bi'r-i Ma'ûne Vakası'nda yaralanmış²⁴⁵⁶ ve Hendek Savaşı'nda şehid edilmiştir.²⁴⁵⁷ Ümmü'r-Reyyâ, Ka'b ile yaptığı evlilikten Abdullah ve Cemîle'yi dünyaya getirmiştir.²⁴⁵⁸ Ümmü'r-Reyyâ'nın ikinci eşi Ebü'l-Yeser Ka'b b. Amr, İkinci Akabe Biatı'nda yer almış, Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaflara katılmış ve h. 55 yılında Medine'de vefat etmiştir.²⁴⁵⁹ Ümmü'r-Reyyâ, Ebü'l-Yeser ile yaptığı evlilikten Aişe'yi dünyaya getirmiştir.²⁴⁶⁰ Ümmü'r-Reyyâ Su'ayde bt. Abdumr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁴⁶¹

3.2.175. Ümmü'l-Hâris bt. el-Hâris

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü'l-Hâris bt. el-Hâris'in nesebi; Ümmü'l-Hâris bt. el-Hâris b. Sa'lebe b. Ka'b b. Abdüleşhel b. Hârise b. Dînâr b. en-Neccâr'dır.²⁴⁶² Ensar hanımlarından es-Sümeyrâ bt. Kays b. Mâlik b. Ka'b b. Abdüleşhel b. Hârise Dînâr, Ümmü'l-Hâris'in annesidir.²⁴⁶³

İki evlilik yapan Ümmü'l-Hâris, iki evliliğini de Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup şahıslarla yapmış ve iki evliliğinden de çocuk dünyaya getirmiştir. İlk evliliğini Amr b. Gaziyye b. Amr b. Sa'lebe b. Hansâ b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâzin ile yapmış²⁴⁶⁴ ve bu evliliğinden sahabe arasında sayılan el-

---

²⁴⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 593. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1317; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 347.

²⁴⁵⁷ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 403. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 593; İbn Hazm, **Cemheretü Ensâbi'l-Arab**, c. I, s. 350; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1317; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 347.

²⁴⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 593. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 179.

²⁴⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 649.

²⁴⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 649.

²⁴⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 444. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242.

²⁴⁶² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 445.

²⁴⁶³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 445.

²⁴⁶⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 445. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 371.

Hâris ve Abdurrahman'ı dünyaya getirmiştir.²⁴⁶⁵ Akabe Biatı'na yer alan Amr b. Gaziyye,²⁴⁶⁶ Uhud Savaşı'na katılmıştır.²⁴⁶⁷

İkinci evliliğini el-Hâris b. Hazme b. Mâlik b. Ka'b b. Abdüleşhel b. Hâris b. Dînâr ile yapan Ümmü'l-Hâris, bu evliliğinden Süheyme'yi dünyaya getirmiştir.²⁴⁶⁸ Ümmü'l-Hâris bt. el-Hâris Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁴⁶⁹

3.2.176. Mendûs bt. Kutbe

Ensar hanımları arasında yer alan Mendûs bt. Kutbe'nin Nesebi; Mendûs bt. Kutbe b. Abduamr b. Abdüleşhel b. Hârise b. Dînâr b. en-Neccâr'dır.²⁴⁷⁰ Mendûs'un babası Kutbe b. Abduamr, Uhud Savaşı'na katılmış, Bi'r-i Ma'ûne Vakası'nda şehid edilmiştir.²⁴⁷¹ Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Kurt b. Hansâ b. Sinân b. Ubeyd b. Adî, Kutbe'nin annesidir.²⁴⁷²

Üç defa evlenen Mendûs bt. Kutbe, üç evliliğini de Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup şahıslarla yapmış ve bu evliliklerinden çocuk dünyaya getirmiştir. İlk evliliğini Umâre b. el-Hubâb b. Sa'd b. Kays b. Amr b. Zeyd b. Amr b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik ile yapmış ve bu evliliğinden Ebû Amr'ı dünyaya getirmiştir.²⁴⁷³ İkinci evliliğini Abdullah b. Ka'b b. Zeyd b. Kays b. Mâlik b. Ka'b b. Abdüleşhel b. Hârise b. Dînâr ile yapan Mendûs bt. Kutbe, bu evlilikten Utbe ve Ümmü Sa'd'ı dünyaya getirmiştir.²⁴⁷⁴ Üçüncü evliliğini Abdullah b. Ebû Selîf Üseyre b. Amr b. Kays b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî ile yapan

²⁴⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 389. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 371.

²⁴⁶⁶ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 389; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. IV, s. 2025; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1197; Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 33.

²⁴⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 389. krş. Bedir Savaşı'na katıldığına dair rivayetlerde mevcuttur. (İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1197. Bkz. Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 33.)

²⁴⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 445. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 371.

²⁴⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 445. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 371.

²⁴⁷⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 444.

²⁴⁷¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 392.

²⁴⁷² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 410.

²⁴⁷³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 444. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 321.

²⁴⁷⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 444. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 321.

Mendûs bt. Kutbe, bu evliliğinden Mervân'ı dünyaya getirmiştir.²⁴⁷⁵ Abdullah b. Ebû Selî, babasında rivayette bulunmuştur.²⁴⁷⁶ Mendûs bt. Kutbe, Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁴⁷⁷

3.2.177. Hüzeyle bt. Sa'îd

Ensar hanımları arasında yer alan Hüzeyle bt. Sa'îd'in nesebi; Hüzeyle bt. Sa'îd b. Süheyl b. Mâlik b. Ka'b b. Abdüleşhel b. Hârise b. Dînâr'dır.²⁴⁷⁸ Akabe gecesi dünyaya gelen, Benî Harâm'ın halifi Şubâs b. Hadîc b. Evs b. el-Kurâkır b. ed-Dahyân²⁴⁷⁹ ile evlenen Hüzeyle bt. Sa'îd'in²⁴⁸⁰ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Hüzeyle bt. Sa'îd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁴⁸¹

3.2.178. Zuğaybe bt. Zürâre

Ensar hanımları arasında yer alan Zuğaybe bt. Zürâre'nin nesebi; Zuğaybe bt. Zürâre b. Udus b. Ubeyd b. Sa'lebeb. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁴⁸² Ensar hanımlarında Su'âd b. Râfi b. Mu'âviye b. Ubeyd b. el-Ebcer Avf b. el-Hâris b. el-Hazrec, el-Fürey'a'nın annesidir.²⁴⁸³

İki evlilik yapan Zuğaybe bt. Zürâre, evliliklerinin ikisini de Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup şahıslarla yapmıştır. Hâlid b. el-Hashâs b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî ile evlenen Zuğaybe bt. Zürâre'nin²⁴⁸⁴ bu

²⁴⁷⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 444. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 321.

²⁴⁷⁶ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1683.

²⁴⁷⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 444. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 429; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 321.

²⁴⁷⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 444.

²⁴⁷⁹ İbn Ebî Hâtim, **el-Cerh ve't-Ta'dîl**, c. IV, s. 388.

²⁴⁸⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 444. Bkz. İbn Hacer'in **el-İsâbe** adlı eserinde, Hüzeyle'nin eşi Şubâs b. Hadîc, Hüzeyle'nin annesi Şubâs bt. Hadîc olarak geçmektedir. Farklılık istinsah hatasından kaynaklanmaktadır. (İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 340.)

²⁴⁸¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 445. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 429; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 250; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 412; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 340.

²⁴⁸² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 446.

²⁴⁸³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 383.

²⁴⁸⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 446.

evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Diğer evliliğini Kays b. Amr b. Ubeyd b. Mâlik b. Adî b. Âmir b. Ganm b. Adî ile yapan Zuğaybe bt. Zürâre, bu evliliğinden Selît b. Kays'ı dünyaya getirmiştir.²⁴⁸⁵ Bedir,²⁴⁸⁶ Uhud, Hendek ve diğer savaflara katılan Selît b. Kays,²⁴⁸⁷ Cisrû Ebû Ubeyd Savaşı'nda vefat etmiştir.²⁴⁸⁸ Zuğaybe bt. Zürâre Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁴⁸⁹

3.2.179. el-Fürey'a bt. Zürâre

Ensar hanımları arasında yer alan el-Fürey'a bt. Zürâre'nin nesebi; el-Fürey'a bt. Zürâre b. Uduş b. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁴⁹⁰ Ensar hanımlarından Su'âd b. Râfi b. Mu'âviye b. Ubeyd b. el-Ebcer Avf b. el-Hâris b. el-Hazrec, el-Fürey'a'nın annesidir.²⁴⁹¹ Medine'de ilk Müslüman olan ve İkinci Akabe biatında kavminin temsilcisi olarak seçilen Es'ad b. Zürâre²⁴⁹² ve Ensar hanımlarından Zuğaybe bt. Zürâre, el-Fürey'a'nın anne baba bir kardeşidir.²⁴⁹³

Hazrec Kabilesi'nin Beni Neccâr Kolu'na mensup Kays b. Kahd b. Kays b. Sa'lebe b. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik ile evlenen el-Fürey'a bt. Zürâre,²⁴⁹⁴ bu evlilikten Ensar hanımları arasında yer alan Havle bt. Kays'ı dünyaya getirmiştir.²⁴⁹⁵ Hendek²⁴⁹⁶ Savaşı'na katılan Kays b. Kahd Resûlullah'dan (sas) hadis

²⁴⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 585. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, c. I, s. 161.

²⁴⁸⁶ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzi**, c. I, s. 217. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 585; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 181; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 646.

²⁴⁸⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 585. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 646.

²⁴⁸⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 585. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, c. I, s. 434; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 181; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 646.

²⁴⁸⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 446. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 150.

²⁴⁹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 445.

²⁴⁹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 383.

²⁴⁹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 675.

²⁴⁹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 446.

²⁴⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 446. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 259.

²⁴⁹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 450.

²⁴⁹⁶ Bedir Savaşı'na katıldığına dair rivayet de mevcuttur. (İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. III, s. 508. Bkz. Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXIV, s. 73; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 193.)

rivayet etmiştir.²⁴⁹⁷ el-Fürey'a bt. Zürâre Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁴⁹⁸

3.2.180. Havle bt. Kays

Ensar hanımları arasında yer alan Havle bt. Kays'ın nesebi; Havle bt. Kays b. Kahd b. Kays b. Sa'lebeb. Ubeyd b. Sa'lebeb. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁴⁹⁹ Havle'nin künyesi Ümmü Muhammed'dir.²⁵⁰⁰ Ensar hanımlarından el-Fürey'a bt. Zürâre,²⁵⁰¹ Havle'nin annesidir.²⁵⁰² Havle'nin babası Kays'ın lakabı Sâmir olduğu için Havle'ye Havle bt. Sâmir'de denilmektedir.²⁵⁰³

İki evlilik yapan Havle bt. Kays ilk evliliğini Kureyş Kabilesi'ne mensup Hamza b. Abdülmuttalib b. Hâşim b. Abdümenâf b. Kusay ile yapmış²⁵⁰⁴ ve bu evliliğinden Umâre,²⁵⁰⁵ Ya'la ve Resûlullah'ın (sas) dönemine yetişmeyen iki kız çocuğu dünyaya getirmiştir.²⁵⁰⁶ Hz. Hamza'nın vefatından sonra Benî Zürayk'tan Hanzale b. en-Nu'mân b. Amr b. Mâlik b. Âmir b. el-Aclân b. Amr b. Âmir ile evlenen Havle, bu evlilikten Muhammed'i dünyaya getirmiştir.²⁵⁰⁷ Müslüman olup

²⁴⁹⁷ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. III, s. 508. Bkz. Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXIV, s. 73; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 193.

²⁴⁹⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 446. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 259.

²⁴⁹⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 450.

²⁵⁰⁰ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1833. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 239; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s.493; İbn Kesîr, **et-Tekmîl fi Ma'rifeti's-Sikât**, c. IV, s. 234; Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXXV, s. 164.

²⁵⁰¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 446.

²⁵⁰² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 450.

²⁵⁰³ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1833. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 239; İbn Kesîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 272.

²⁵⁰⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 450. Bkz. Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, c. I, s. 434; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 115; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1833; İbn Kesîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s.272; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 276; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. VI, s. 275; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 119.

²⁵⁰⁵ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 5. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 167; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 276; Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. VI, s. 275.

²⁵⁰⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 450.

²⁵⁰⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 450. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 119.

Resûlullah'a (sas) biat eden Havle bt. Kays,²⁵⁰⁸ Resûlullah'dan (sas) hadis rivayet etmiştir.²⁵⁰⁹

3.2.181. Umeyre bt. Sehl

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Sehl'in nesebi; Umeyre bt. Sehl b. Sa'lebe b. el-Hâris b. Zeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁵¹⁰ Ümeyme bt. Amr b. el-Hâris b. Kays b. Vakş b. Sa'lebe b. Tarîf b. el-Hazrec b. Sâ'ide, Umeyre'nin annesidir.²⁵¹¹

Hazrec Kabilesi'nin Beni Neccâr Kolu'na mensup Es'ad b. Zürâre b. Udus b. Ubeyd b. Sa'lebeb. Ganm b. Mâlik ile evlenen Umeyre bt. Sehl,²⁵¹² bu evlilikten Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden el-Fürey'a, Kebşe ve Habîbe'yi dünyaya getirmiştir.²⁵¹³ Medine'li ilk Müslümanlar arasında yer alan Es'ad b. Zürâre,²⁵¹⁴ Birinci,²⁵¹⁵ İkinci Akabe Biatı'na katılıp,²⁵¹⁶ on iki temsilciden biri olarak seçilmiş,²⁵¹⁷ Bedir Savaşı'ndan önce vefat etmiştir.²⁵¹⁸ Umeyre bt. Sehl Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁵¹⁹

²⁵⁰⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 445. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 430; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 239; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 119.

²⁵⁰⁹ Ahmed b. Hanbel, **Müsned**, c. XLIV, s. 607. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 120.

²⁵¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 452.

²⁵¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 452.

²⁵¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 453.

²⁵¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 453. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 675.

²⁵¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 675. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 280.

²⁵¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 675. Bkz. Beğâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. I, s. 87; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 94; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 80; İbnu'l-Esîr, **el-Kâmil fi't-Târîh**, c. I, s. 689; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 280.

²⁵¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 675. Bkz. Beğâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. I, s. 87; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 1; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 80; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 280.

²⁵¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 675. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 1; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. I, s. 280; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 80; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 280.

²⁵¹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 679. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. I, s. 280

²⁵¹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 453. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245.

3.2.182. el-Fâri‘a bt. Es‘ad

Ensar hanımları arasında yer alan el-Fâri‘a bt. Es‘ad’ın nesebi; el-Fâri‘a bt. Es‘ad b. Zürâre b. Udus b. Ubeyd b. Sa‘lebeb. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr’dır.²⁵²⁰ Ensar hanımlarından Umeyre bt. Sehl b. Sa‘lebe b. el-Hâris b. Zeyd b. Sa‘lebe b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr,²⁵²¹ Habîbe bt. Es‘ad’ın annesidir.²⁵²² el-Fâri‘a, Es‘ad b. Zürâre’nin en büyük kızıdır.²⁵²³

el-Fâri‘a bt. Es‘ad buluş çağına gelince Hazrec Kabilesi’nin en-Neccâr Kolu’na mensup Nübeyte b. Câbir b. Mâlik b. Adî b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik, el-Fâri‘a ile evlenmek istemiş ve Resûlullah (sas) el-Fâri‘a’yı Nübeyte ile evlendirmiş²⁵²⁴ ve onlara gerdek gecesi söylemeleri için bir dua tavsiyesinde bulunmuştur.²⁵²⁵ el-Fâri‘a bt. Es‘ad’ın Nübeyte ile yaptığı evliliğinden Abdümelik,²⁵²⁶ Muhammed,²⁵²⁷ Abdullah, İbrahim²⁵²⁸ ve Zeyneb²⁵²⁹ adında çocukları olmuştur. Nübeyte çocuğu doğunca onu Resûlullah’a (sas) ismini koyması için götürmüş ve Resûlullah (sas) çocuğa Abdümelik ismini vermiş ve onun için bereket duası etmiştir.²⁵³⁰ Nübeyte b. Câbir, Uhud Savaşı’na katılmıştır.²⁵³¹ el-Fâri‘a bt. Es‘ad Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.²⁵³²

²⁵²⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 447.

²⁵²¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 452.

²⁵²² İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 447.

²⁵²³ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 447.

²⁵²⁴ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 447. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma‘rifetü’s-Sahâbe**, , c. V, s. 2703; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 332.

²⁵²⁵ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 447.

²⁵²⁶ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 447. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 332.

²⁵²⁷ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. VII, s. 274. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 332.

²⁵²⁸ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. IV, s. 371. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 332.

²⁵²⁹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 485. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 332.

²⁵³⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 485.

²⁵³¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. IV, s. 371. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma‘rifetü’s-Sahâbe**, , c. V, s. 2703; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 332.

²⁵³² İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 485. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 431.

3.2.183. Habîbe bt. Es'ad

Ensar hanımları arasında uyer alan Habîbe bt. Es'ad'ın nesebi; Habîbe bt. Es'ad b. Zürâre b. Udus b. Ubeyd b. Sa'lebeb. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁵³³ Ensar hanımlarından Umeyre bt. Sehl b. Sa'lebe b. el-Hâris b. Zeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr,²⁵³⁴ Habîbe bt. Es'ad'ın annesidir.²⁵³⁵ Habîbe bt. Es'ad, Ensar hanımlarından Kebşe bt. Es'ad ve el-Fâri'a bt. Es'ad ile anne baba bir kardeştir.

Evs Kabilesi'ne mensup Sehl b. Huneyf b. Vâhib b. el-Ukaym b. Sa'lebe b. el-Hâris b. Mecde'a b. Amr b. Haneş b. Avf b. Amr b. Avf ile evlenen Habîbe bt. Es'ad,²⁵³⁶ bu evlilikten Ebû Ümâme (Es'ad)²⁵³⁷ ve Osman'ı dünyaya getirmiştir.²⁵³⁸ Habîbe bt. Es'ad, Ebû Ümâme'yi dünyaya getirdiğinde eşi Sehl çocuğu Resûlullah (sas)'e getirmiş ve isim koymasını istemiş, Resûlullah'da (sas) bebeğe Sehl adını koymuştur.²⁵³⁹ Bedir,²⁵⁴⁰ Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılan Sehl b. Huneyf, Uhud Savaşı'nda Müslümanların dağıldığı esnada Resûlullah (sas)'i koruyacağına söz vermiş ve yanından ayrılmamıştır.²⁵⁴¹ Sehl b. Huneyf h. 38 yılında Kûfe'de vefat etmiş ve cenazesini Hz. Ali kıldırmıştır.²⁵⁴² Habîbe bt. Es'ad'ın ölüm tarihine ulaşamadığımız için eğer vefat etmemişse eşi ile birlikte Kûfe'ye yerleşmiş

²⁵³³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 446.

²⁵³⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 452.

²⁵³⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 446.

²⁵³⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 446.

²⁵³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 542. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 84.

²⁵³⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 542.

²⁵³⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 446. krş. Resûlullah (sas)'in Ebû Ümâme'ye Es'ad ismini verdiği dair rivayetler mevcuttur. Bizce daha isabetli bir görüştür. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 542. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 84; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 20.)

²⁵⁴⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 543. Bkz. İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 191; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. III, s. 1306; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 662; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 165.

²⁵⁴¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 543. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. III, s. 1306; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 662; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 165.

²⁵⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 543. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. III, s. 1306; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 663; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. III, s. 165.

olabileceğini düşünmekteyiz. Habîbe bt. Huneyf Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁵⁴³

3.2.184. Kebşe bt. Es'ad

Ensar hanımları arasında yer alan Kebşe bt. Es'ad'ın nesebi; Kebşe bt. Es'ad b. Zürâre b. Uduş b. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁵⁴⁴ Ensar hanımlarından Umeyre bt. Sehl b. Sa'lebeb. el-Hâris b. Zeyd b. Sa'lebeb. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr,²⁵⁴⁵ Habîbe bt. Es'ad'ın annesidir.²⁵⁴⁶ Kebşe, Es'ad b. Zürâre'nin en küçük kızıdır.²⁵⁴⁷

Evs Kabilesi'ne mensup Abdullah b. Ebû Habîbe b. el-Ez'ar b. Zeyd b. el-Attâf b. Dubey'a b. Zeyd ile evlenen Kebşe bt. Es'ad²⁵⁴⁸ bu evlilikten Abdurrahman ve Sâlim'i dünyaya getirmiştir.²⁵⁴⁹ Abdullah b. Ebû Habîbe genç bir çocuk iken, Resûlullah'ın (sas)mescidlerine geldiğini ve ayağında nalınlarıyla namaz kıldığını rivayet etmiştir.²⁵⁵⁰ Kebşe bt. Es'ad Müslüman olup, Resûlullah (sas)'e biat etmiştir.²⁵⁵¹

3.2.185. Umeyre bt. Mes'ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Mes'ûd'un nesebi; Umeyre bt. Mes'ûd b. Zürâre b. Uduş b. Ubeyd b. Sa'lebeb. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁵⁵² Umeyre bt. Mes'ûd'un annesi Kureyş Kabilesi'nin Benî Mahzûm Kolu'nda bir kadındır.²⁵⁵³

²⁵⁴³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 446. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 431.

²⁵⁴⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 446.

²⁵⁴⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 452. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3432.

²⁵⁴⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 446.

²⁵⁴⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 447.

²⁵⁴⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 446.

²⁵⁴⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. VI, s. 589.

²⁵⁵⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. VI, s. 589. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, c. I, s. 155; Beğâvî, **Mu'cemu's-Sahâbe**, c. IV, s. 89; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 231.

²⁵⁵¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 446. Bkz. İbn Habîb, **Muhabber**, s. 431; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247.

²⁵⁵² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 447.

²⁵⁵³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 447.

Hacrec Kabilesi'nin Beni Neccâr Kolu'na mensup Alkame b. Amr b. Sakf b. Mebzûl ile evlenen Umeyre bt. Mes'ûd'un²⁵⁵⁴ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Umeyre bt. Mes'ûd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁵⁵⁵

3.2.186. Sevde bt. Hârise

Ensar hanımları arasında yer alan Sevde bt. Hârise b. en-Nu'mân b. Nef b. Zeyd b. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁵⁵⁶ Sevde'nin babası Hârise b. en-Nu'mân Bedir, Uhud, Hendek ve diğer tüm savaşlara katılmıştır.²⁵⁵⁷ Ensar hanımlarından Ümmü Hâlid bt. Hâlid b. Ya'îş b. Kays b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik b. en-Neccâr,²⁵⁵⁸ Sevde bt. Hârise'nin annesidir.²⁵⁵⁹ Sevde, Ensar hanımlarından Amre bt. Hârise ve Ümmü Hişâm bt. Hârise ile anne baba bir kardeştir.

Hazrec Kabilesi'nin Beni Neccâr Kolu'na mensup Abdullah b. Ebû Harâm b. Kays b. Mâlik b. Ka'b b. Abdüleşhel b. Hârise b. Dînâr ile evlenen Sevde bt. Hârise'nin²⁵⁶⁰ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Sevde bt. Hârise Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁵⁶¹

3.2.187. Amre bt. Hârise

Ensar hanımları arasında yer alan Amre bt. Hârise'nin nesebi; Amre bt. Hârise b. en-Nu'mân b. Nef b. Zeyd b. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik b. en-

---

²⁵⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 447.

²⁵⁵⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 447. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247.

²⁵⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 447.

²⁵⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 561.

²⁵⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 459.

²⁵⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 448.

²⁵⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 448.

²⁵⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 448. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 243.

Neccâr'dır.²⁵⁶² Sevde'nin babası Hârise b. en-Nu'mân Bedir, Uhud, Hendek ve diğer tüm savaşlara katılmıştır.²⁵⁶³ Ensar hanımlarından Ümmü Hâlid bt. Hâlid b. Ya'îş b. Kays b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik b. en-Neccâr,²⁵⁶⁴ Amre bt. Hârise'nin annesidir.²⁵⁶⁵

İki defa evlenen Amre bt. Hârise, iki evliliğinden de çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. İlk evliliğini Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup, Kays b. Amr b. Sehl b. Sa'lebe b. el-Hâris b. Zeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik ile yapmıştır.²⁵⁶⁶ Hendek savaşına katılan Kays b. Amr,²⁵⁶⁷ Medineli münafıklar arasında sayılmış²⁵⁶⁸ ve münafık olduğu için Mescîd-i Nebî'den kovulmuştur.²⁵⁶⁹ İbn Hacer, **el-İsâbe** adlı eserinde Kays'da münafıklık halinin İslâm'ın başlangıcında bulunduğunu, onun uzun yıllar yaşadığını ve Resûlullah'dan (sas) hadis rivayet ettiğini bildirmiştir.²⁵⁷⁰

Amre bt. Hârise ikinci evliliğini Hazrec Kabilesi'nden Osman b. Huneyf b. Sehl b. Huneyf b. Vâhib b. el-Ukeym b. Sa'lebeb. el-Hâris b. Mecde'a b. Amr b. Haneş ile yapmıştır.²⁵⁷¹ Amre bt. Hârise Müslüman olup Resûlullah (sas)'e biat etmiştir.²⁵⁷²

3.2.188. Ümmü Hişâm bt. Hârise

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Hişâm bt. Hârise'nin nesebi; Ümmü Hişâm bt. Hârise b. en-Nu'mân b. Nef b. Zeyd b. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ganm

²⁵⁶² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 447.

²⁵⁶³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 561.

²⁵⁶⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 459.

²⁵⁶⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 449.

²⁵⁶⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 448. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 243.

²⁵⁶⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. V, s. 331.

²⁵⁶⁸ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 184; Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Esrâf**, c. I, s. 482; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c.III, s. 294.

²⁵⁶⁹ İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 188.

²⁵⁷⁰ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. V, s. 372.

²⁵⁷¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 448.

²⁵⁷² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 448. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 243.

b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁵⁷³ Ensar hanımlarından Ümmü Hâlid bt. Hâlid²⁵⁷⁴ Ümmü Hişâm'ın annesidir.²⁵⁷⁵

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup Umâre b. el-Habhâb b. Sa'd b. Kays b. Amr b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik ile evlenen Ümmü Hişâm'ın²⁵⁷⁶ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşlamamıştır.

Ümmü Hişâm bt. Hârise, Resûlullah'ın (sas) bir yıl ya da bir yıldan daha fazla bir süre yanlarında kaldığını, aynı tandırdan yemek yediklerini²⁵⁷⁷ ve Resûlullah'ın (sas) her cuma cemaate Kâf suresini okuduğunu belirtmiştir.²⁵⁷⁸

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümmü Hişâm bt. Hârise,²⁵⁷⁹ Rıdvan Biati'na katılmış,²⁵⁸⁰ Resûlullah'dan (sas) hadis rivayet etmiştir.²⁵⁸¹ Bağdat'ta yerleşen Ümmü Hişâm,²⁵⁸² burada hadis rivayetinde bulunmuştur.

3.2.189. Ümmü Hâlid bt. Hâlid

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Hâlid bt. Hâlid'in nesebi; Ümmü Hâlid bt. Hâlid b. Ya'îş b. Kays b. Amr b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik b. en-

²⁵⁷³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 448.

²⁵⁷⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 459.

²⁵⁷⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 448. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 488.

²⁵⁷⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 448. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 488.

²⁵⁷⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 449.

²⁵⁷⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 449. Bkz. Ahmed b. Hanbel, **Müsned**, c. XLV, s. 447; Ebû Dâvud, **Sünenü Ebi Dâvud**, c. I, s. 288; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3474; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 503; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 487.

²⁵⁷⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 448. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1963; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 256; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 488.

²⁵⁸⁰ İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 503. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 487.

²⁵⁸¹ İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 465. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1963; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 465.

²⁵⁸² Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, c. I, s. 633.

Neccâr'dır.²⁵⁸³ Ümmü Sâbit bt. Sâbit b. Hansâ b. Amr b. Mâlik b. Adî b. en-Neccâr, Ümmü Hâlid'in annesidir.²⁵⁸⁴

Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Hârise b. en-Nu'mân b. Nefa b. Zeyd b. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ganm ile evlenen Ümmü Hâlid bt. Hâlid²⁵⁸⁵ bu evlilikten Abdullah, Abdurrahman²⁵⁸⁶ ve ensar hanımlarından Sevde, Amre, Ümmü Hişâm'ı dünyaya getirmiştir.²⁵⁸⁷ Bedir,²⁵⁸⁸ Uhud, Hendek ve diğer bütün savaşlara katılan Hârise b. en-Nu'mân²⁵⁸⁹ Huneyn Savaşı'nda sabrettiğinden dolayı Resûlullah (sas) tarafından cennetle müjdelenen yüz sahabeden biridir.²⁵⁹⁰ Medine'de Resûlullah'ın (sas) evinin yakınında evi bulunan Hârise b. en-Nu'mân,²⁵⁹¹ Resûlullah (sas), Safiyye ile evlendiği zaman²⁵⁹² oturduğu evi Ona bırakıp kendine ait yeni bir eve taşınmıştır.²⁵⁹³ Bu durumdan dolayı Resûlullah (sas) "Hârise b. Nu'mân'ın bizim için evini değiştirmesinden dolayı utanır hale geldim." demiştir.²⁵⁹⁴ Ümmü Hâlid bt. Hâlid Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁵⁹⁵

3.2.190. Ca'de bt. Ubeyd

Ensar hanımları arasında yer alan Ca'de b. Ubeyd'in nesebi; Ca'de bt. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ubeyd b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁵⁹⁶ er-Ru'âyt bt. Adî b.

²⁵⁸³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 459.

²⁵⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 459.

²⁵⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 449.

²⁵⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 561.

²⁵⁸⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 449.

²⁵⁸⁸ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 395. Bkz. Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 216; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. III, s. 79; Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. III, s. 227; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 707.

²⁵⁸⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 561. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 306; İbnü'l Cevzî, **el-Muntazam**, c. V, s. 246.

²⁵⁹⁰ Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. III, s. 136. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 561; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 306; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 707.

²⁵⁹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 562. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **el-Muntazam**, c. V, s. 246.

²⁵⁹² Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 366.

²⁵⁹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 562.

²⁵⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 562.

²⁵⁹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 459. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 465; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 385.

²⁵⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 449.

Sevâd b. Mâlik b. Gam b. Mâlik b. en-Neccâr, Ca'de bt. Ubeyd'in annesidir.²⁵⁹⁷ Ca'de, Ensar hanımlarından Afrâ bt. Ubeyd ve Havle bt. Ubeyd ile Anne baba bir kardeştir.

İki defa evlenen Ca'de, iki evliliğini de Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup şahıslarla yapmıştır. İlk evliliğini en-Nu'mân b. Nef b. Zeyd b. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik ile yapan Ca'de bt. Ubeyd,²⁵⁹⁸ bu evlilikten Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılan, Huneyn Savaşı'nda sabrettiği için cennetle müjdelenen Hârise b. en-Nu'mân 'ı dünyaya getirmiştir.²⁵⁹⁹

İkinci evliliğini el-Hubâb b. el-Erkam b. Avf b. Vehb b. Amr b. Abd b. Avf b. Ganm b. Mâli ile yapan Ca'de, bu evlilikten el-Hâris'i dünyaya getirmiştir.²⁶⁰⁰ el-Hâris, Uhud Savaşı'na katılmış, Cisrû Ubeyd Köprü Savaşı'nda şehid edilmiştir.²⁶⁰¹ Ca'de bt. Ubeyd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁶⁰²

3.2.191. Afrâ bt. Ubeyd

Ensar hanımları arasında yer alan Afrâ bt. Ubeyd'in nesebi; Afrâ bt. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ubeyd b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁶⁰³ er-Ru'âyt bt. Adî b. Sevâd b. Mâlik b. Gam b. Mâlik b. en-Neccâr, Afrâ bt. Ubeyd'in annesidir.²⁶⁰⁴

Üç defa evlenen Afrâ bt. Ubeyd ilk evliliğini Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup el-Hâris b. Rifâ'a b. el-Hâris b. Sevâd b. Mâlik b. Ganm b. Mâlik ile yapmış²⁶⁰⁵ ve bu evliliğinden üçüde Bedir Savaşı'na katılan Mu'âz,

²⁵⁹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 449.

²⁵⁹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 449. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 67.

²⁵⁹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 561. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 306, 307; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 218, 219.

²⁶⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 449.

²⁶⁰¹ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 664.

²⁶⁰² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 449. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 430; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 237; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 237; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 63.

²⁶⁰³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 449.

²⁶⁰⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 449. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 240.

²⁶⁰⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 449. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **el-Muntazam**, c. IV, s. 187; Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 220;

Mu'avviz ve Avf b. el-Hâris'i dünyaya getirmiştir.²⁶⁰⁶ el-Hâris b. Rifâ'a'dan boşanan Afrâ,²⁶⁰⁷ Mekke'ye gelmiş ve burada Kinâne Kabilesi'ne mensup Ebü'l-Bükeyr b. Abdüyâlîl b. Nâşib b. Gıyere b. Sa'd b. Leys b. Bekir b. Abdümenât ile evlenmiş ve bu evlilikten üçüde Bedir Savaşı'na katılan Âkil, Hâlid ve İyâs b. Ebü'l-Bükeyr'i dünyaya getirmiştir.²⁶⁰⁸ İkinci eşi Ebü'l-Bükeyr'den de boşanan Afrâ, Medine'ye geri dönmüş ve burada el-Hâris b. Rifâ'a ile yeniden evlenmiştir.²⁶⁰⁹ Afrâ'nın oğullarından Mu'âz ve Mu'avviz Ensâr'ın ilk Müslümanlarından olup her iki Akabe Biatı'nda da hazır bulunmuş, Bedir Savaşı'na katılmıştır.²⁶¹⁰ Kardeşleri Avf b. el-Hâris de İkinci Akabe Biatı ve Bedir Savaşı'na katılmış²⁶¹¹ ve bu savaşta şehid edilmiştir.²⁶¹²

Afrâ bt. Ubeyd'in Mekke'de Ebü'l-Bükeyr ile yaptığı evlilikten dünyaya gelen çocukları Âkil, Hâlid ve İyâs b. Ebü'l-Bükeyr Dârü'l-Erkam'da Müslüman olmuşlar ve Medine'ye hicret etmişlerdir. Bedir Savaşı'na katılan Âkil b. Ebü'l-Bükeyr, bu savaşta şehid edilmiştir.²⁶¹³ Bedir ve Uhud savaşlarına katılan Hâlid b. Ebü'l-Bükeyr er-Recî Vakası'nda şehid edilmiştir.²⁶¹⁴ İyâs b. Ebü'l-Bükeyr de Bedir, Uhud, Hendek ve diğer bütün savaşlara katılmıştır.²⁶¹⁵ Altı oğluda Bedir Savaşı'na katılan Afrâ bt. Ubeyd,²⁶¹⁶ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiş²⁶¹⁷ ve h. 14 yılında vefat etmiştir.²⁶¹⁸

---

²⁶⁰⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 449. Bkz. İbnu'l-Cevzi, **el-Muntazam**, c. IV, s. 187; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 220; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 240.

²⁶⁰⁷ İbn Habib, **Muhabber**, s. 399. Bkz. İbnu'l-Cevzi, **el-Muntazam**, c. IV, s. 187; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 220; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 240.

²⁶⁰⁸ İbn Habib, **Muhabber**, s. 399. Bkz. İbnu'l-Cevzi, **el-Muntazam**, c. IV, s. 187; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 220;

²⁶⁰⁹ İbnu'l-Cevzi, **el-Muntazam**, c. IV, s. 187; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 220;

²⁶¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 565.

²⁶¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 566.

²⁶¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 566. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. III, s. 1225; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. III, s. 391.

²⁶¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 456, 457. Bkz. Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 517.

²⁶¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 457.

²⁶¹⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 457. İbnu'l-Cevzi, **el-Muntazam**, c. IV, s. 187.

²⁶¹⁶ İbn Habib, **Muhabber**, s. 399. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 240.

²⁶¹⁷ İbn Habib, **Muhabber**, s. 430.

²⁶¹⁸ İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 237; İbnu'l-Cevzi, **el-Muntazam**, c. IV, s. 187.

3.2.192. Havle bt. Ubeyd

Ensar hanımları arasında yer alan Havle bt. Ubeyd'in nesebi; Havle bt. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ubeyd b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁶¹⁹ er-Ru'âyt bt. Adî b. Sevâd b. Mâlik b. Gam b. Mâlik b. en-Neccâr, Havle bt. Ubeyd'in annesidir.²⁶²⁰

Hazrec Kabilesi'ne mensup Sâmit b. Zeyd b. Halde b. Âmir b. Zürayk b. Âmir ile evlenen Havle bt. Ubeyd bu evlilikten Mu'âviye'yi dünyaya getirmiştir.²⁶²¹ Havle bt. Ubeyd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁶²²

3.2.193. Ümmü'r-Rabî bt. Abd

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü'r-Rabî bt. Abd'in nesebi; Ümmü'r-Rabî bt. Abd b. en-Nu'mân b. Vehb b. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁶²³

Hazrec Kabilesi'nin Beni Neccâr Kolu'na mensup Küreyim (Küdeym) b. Adî b. Hârise b. Amr b. Zeydümenât b. Adî b. Mâlik ile evlenen Ümmü'r-Rabî bt. Abd'in²⁶²⁴ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Ümmü'r-Rabî bt. Abd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁶²⁵

3.2.194. Habîbe bt. Sehl

Ensar hanımları arasında yer alan Habîbe bt. Sehl'in nesebi; Habîbe bt. Sehl b. Sa'lebe b. el-Hâris b. Zeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁶²⁶

---

²⁶¹⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 450.

²⁶²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 450. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 119.

²⁶²¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 450. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 119.

²⁶²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 450. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 239; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 118.

²⁶²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 450.

²⁶²⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 450.

²⁶²⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 451.

²⁶²⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 451.

Habîbe'nin annesi, Amre bt. Mes'ûd b. Kays b. Amr b. Zeydümenât b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁶²⁷

Habîbe bt. Sehl bekarken Resûlullah (sas) kendisiyle evlenmek istemiş fakat ensarın kıskançlığını hatırlayıp evlenmekten vazgeçmiştir.²⁶²⁸ Daha sonra Hazrec Kabilesi'ne mensup Sâbit b. Kays b. Şemmâs b. Mâlik b. İmruülkays b. Mâlik b. el-Ağar b. Sa'lebe b. Ka'b ile evlenen Habîbe bt. Sehl'in²⁶²⁹ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılammıştır. Resûlullah'ın (sas) hâtibi olan Sâbit b. Kays,²⁶³⁰ Uhud ve sonraki savaflara katılmış²⁶³¹ ve Yemâme'de şehid edilmiştir.²⁶³² Sert bir mizaca sahip olan Sâbit b. Kays, eşi Habîbe bt. Sehl'i darp edince, Habîbe, Sâbit'i şikâyet etmek için Resûlullah'a (sas) gider ve "Ne ben ne de Sâbit anlaşıyoruz, boşanmalıyız." deyip Resûlullah'dan (sas) boşanma talebinde bulunur. Bunun üzerine Resûlullah (sas), Habîbe'ye aldığı mehri geri vermek kaydıyla Sâbit b. Kays'dan boşanabileceğini bildirir ve Habîbe, Sâbit b. Kays'ı Hul yoluyla boşamıştır.²⁶³³ Bu boşanma İslâmi

---

²⁶²⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 451. Bkz. Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 337; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 81.

²⁶²⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 451. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3294; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 247; Mizzi, **Tehzîbu'l-Kemâl**, c. XXV, s. 147.

²⁶²⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 451.

²⁶³⁰ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. III, s. 213. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**,c. IV, s. 393; Semhûdî, **Vefâü'l-vefâ**, c. I, s. 108.

²⁶³¹ İbn Sa'd , **Tabakât**,c. IV, s. 393. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 200; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 511.

²⁶³² İbn Sa'd , **Tabakât**,c. IV, s. 395. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 163; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. II, s. 178; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. I, s. 464; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 200; Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. III, s. 285; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. VI, s. 210; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 511.

²⁶³³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 452. Bkz. Dârimî, **Sünenü'd-Dârimî**, c. III, s. 1458; İbn Mâce, **Sünenü İbn Mâce**, c. III, s. 208; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3294; Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. XXIV, s. 223; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 247; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 81. krş. Sâbit b. Kays'ın diğer eşi Cemîlebt. Abdullah'dan da şiddet uyguladığından dolayı Hul suretiyle boşandığına dair rivayetler mevcuttur. (Taberî, **Câmiu'l-Beyân**, c. IV, s. 553. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s.339; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 194, 195.)

dönemde ki ilk boşanmadır.²⁶³⁴ Habîbe boşandıktan sonra ailesiyle birlikte oturmuştur.²⁶³⁵

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Habîbe bt. Sehl,²⁶³⁶ Resûlullah'dan (sas) üç hadis²⁶³⁷ rivayet etmiştir.²⁶³⁸

3.2.195. Ruğaybe bt. Sehl

Ensar hanımları arasında yer alan Ruğaybe bt. Sehl'in nesebi; Ruğaybe bt. Sehl b. Sa'lebe b. el-Hâris b. Zeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁶³⁹ Ruğaybe'nin annesi, Amre bt. Mes'ûd b. Kays b. Amr b. Zeydümenât b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁶⁴⁰

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup Râfi b. Ebû Amr b. Âiz b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik ile evlenen Ruğaybe bt. Sehl,²⁶⁴¹ bu evlilikten ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Seleme Su'âd b. Râfi'yi dünyaya getirmiştir.²⁶⁴² Ruğaybe bt. Sehl Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁶⁴³

3.2.196. Ümmü Seleme Su'âd bt. Râfi

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Seleme Su'âd bt. Râfi'nin nesebi; Su'âd bt. Râfi b. Ebû Amr b. Âiz b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁶⁴⁴

---

²⁶³⁴ Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. XXIV, s. 223. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 247.

²⁶³⁵ Mâlik b. Enes, **Muvatta**, c. I, s. 619. Bkz. Ahmed b. Hanbel, **Müsned**, c. XLV, s. 432; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 81.

²⁶³⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 451. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 238; Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 337; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 81.

²⁶³⁷ İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 271.

²⁶³⁸ İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 271. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 81.

²⁶³⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 450.

²⁶⁴⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 450.

²⁶⁴¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 450.

²⁶⁴² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 459.

²⁶⁴³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 450. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 241.

²⁶⁴⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 459.

Evs Kabilesi'ne mensup Eslem b. Harîş b. Adî b. Mecde'a b. Hârise b. el-Hâris ile evlenen Ümmü Seleme,²⁶⁴⁵ bu evlilikten Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılan Seleme b. Eslem²⁶⁴⁶ ve ensar hanımları arasında yer alan Ümmü'r-Rübeyyi, Süheyime bt. Eslem ve Lübâbe b. Eslem'i dünyaya getirmiştir.²⁶⁴⁷ Su'âd bt. Râfi Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁶⁴⁸

3.2.197. Kebşe bt. Sâbit

Ensar hanımları arasında yer alan Kebşe bt. Sâbit'in nesebi; Kebşe bt. Sâbit b. el-Münzir b. Harâm b. Amr b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁶⁴⁹ Kebşe'nin annesi Benî Sâ'de'den Suhtî bt. Hârise b. Levzân b. Abdüvüd'dür.²⁶⁵⁰ Kebşe bt. Sâbit, Hassân b. Sâbit'in anne baba bir kız kardeşidir.²⁶⁵¹

Üç evlilik yapan Kebşe bt. Sâbit, evliliklerinin üçünü de Hazrec Kabilesi'nin Benî Mâlik b. Neccâr Kolu'na mensup şahıslarla yapmıştır. İlk evliliğini Amr b. Mihsan b. Amr b. Atîk ile yapan Kebşe²⁶⁵² bu evlilikten Sa'lebe,²⁶⁵³ Ebû Amre ve Ebû Habîbe'yi (EbûUbeyde) dünyaya getirmiştir.²⁶⁵⁴ Bedir,²⁶⁵⁵ Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılan Sa'lebe b. Amr, Cisrû Ebû Ubeyd Savaşı'nda şehid edilmiştir.²⁶⁵⁶ Kebşe'nin diğer oğulları Ebû Amre ve Ebû Habîbe (Ebû Ubeyde) Uhud Savaşı'na katılmış, Ebû Amre Sıffin Savaşı'nda, Ebû Habîbe (Ebû Ubeyde) ise

²⁶⁴⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 459. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 175.

²⁶⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 516.

²⁶⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 353.

²⁶⁴⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 459. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 430; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 242; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 306; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 175.

²⁶⁴⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 455.

²⁶⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 455.

²⁶⁵¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 455. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 430; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 247; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 374; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 293.

²⁶⁵² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 455. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 294.

²⁶⁵³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 582.

²⁶⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 455. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 294.

²⁶⁵⁵ Kelbî, **Nesebü Me'ad**, c. I, s. 397. Bkz. Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. I, s. 217. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. II, s. 421; İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 582; İbn Hibbân, **Târîhu's-Sikât**, c. I, s. 204; İbn Hazm, **Cemheretü Ensâbi'l-'Arab**, s. 349.

²⁶⁵⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 337. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. I, s. 521.

Bi'r-i Ma'üne Vakası'nda şehid edilmiştir.²⁶⁵⁷ İkinci evliliğini el-Hâris b. Sa'lebe b. Zeyd b. Sa'lebe b. Ganm ile yapan Kebşe bt. Sâbit bu evlilikten ensar hanımları arasında yer alan Remle bt. el-Hâris'i dünyaya getirmiştir.²⁶⁵⁸

Üçüncü evliliğini Hârise b. en-Nu'mân b. Nef ile yapan Kebşe²⁶⁵⁹ bu evliliğinden çocuk dünyaya getirmemiştir. Hârise b. en-Nu'mân Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılmış, Huneyn Savaşı'nda sabrettiği için cennetle müjdelenenmiştir.²⁶⁶⁰ Kebşe bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁶⁶¹

3.2.198. Remle bt. el-Hâris

Ensar hanımları arasında yer alan Remle bt. el-Hâris'in nesebi; Remle bt. el-Hâris b. Sa'lebe b. el-Hâris b. Zeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁶⁶² Remle'nin künyesi Ümmü Sâbit'tir.²⁶⁶³ Remle bt. el-Hâris'in annesi Beni Mâlik b. Neccâr'dan Kebşe bt. Sâbit b. en-Nu'mân b. Harâm b. Amr b. Zeydümenât b. Adî b. Amr'dır.²⁶⁶⁴

Hazrec kabilesinin Benî Neccâr Kolu'na mensup Mu'âz b. el-Hâris b. Rifâ'a b. el-Hâris b. Sevâd b. Mâlik b. Ganm b. Mâlik ile evlenen Ümmü Sâbit²⁶⁶⁵ bu evlilikten Sâre'yi dünyaya getirmiştir.²⁶⁶⁶ İlk Medinelî Müslümanlar arasında yer

²⁶⁵⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. V, s. 337.

²⁶⁵⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 455. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 294.

²⁶⁵⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 455. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 294.

²⁶⁶⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 561. Bkz. İbn Abdülberr, **İsti'âb**, c. I, s. 306, 307; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 218,219.

²⁶⁶¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 455. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 430; İbnu'l Cevzî, **Telkîh**, s. 247; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 374; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 293.

²⁶⁶² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 453.

²⁶⁶³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 453. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 140.

²⁶⁶⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 453. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 140; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 69.

²⁶⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 453. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 140; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 69.

²⁶⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 565.

alan Mu'âz b. el-Hâris, Birinci ve İkinci Akabe biatlarında bulunmuş ve Bedir Savaşı'na katılmıştır.²⁶⁶⁷

Resûlullah (sas) Medine'de Remle bt. el-Hâris'in evini gelen heyetleri ağırlamak için kullandığı²⁶⁶⁸ gibi Beni Temîm Seriyyesi'nde esir edilen on bir kadın otuz çocuk²⁶⁶⁹ ve Beni Kureyza Gazvesi sonunda ele geçirilen esirlerin kadın ve çocuklarını da²⁶⁷⁰ bu evde hapsedmiştir.²⁶⁷¹ Remle'nin evi sadece Resûlullah (sas) zamanında kullanılmamış, Hz. Ebû Bekir'in hilfeti döneminde de kullanılmıştır²⁶⁷² Remle bt. el-Hâris Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁶⁷³

3.2.199. er-Rübeyyi bt. Mu'avviz

Ensar hanımları arasında yer alan er-Rübeyyi bt. Mu'avviz'in nesebi; er-Rübeyyi bt. Mu'avviz b. el-Hâris b. Rifâ'a b. el-Hâris b. Sa'lebe b. el-Hâris b. Zeyd b. Sa'lebe b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁶⁷⁴ Benî Adî b. en-Neccâr'dan Ümmü Yezîd bt. Kays b. Za'ûrâ b. Harâm b. Cündeb b. Âmir b. Ganm, er-Rübeyyi'nin annesidir.²⁶⁷⁵ Ensar hanımlarından Umeyre bt. Mu'avviz, er-Rübeyyi'nin anne baba bir kız kardeşidir. er-Rübeyyi'nin babası Mu'avviz b. el-Hâris, İkinci Akabe Biatı ve Bedir Savaşı'na katılmıştır.²⁶⁷⁶

Kinâne Kabilesi'ne mensup İyâs b. Ebû'l-Bükeyr b. Abdüyâlîl b. Nâşib b. Gıyere b. Sa'd b. Leys b. Bekir b. Abdümenât ile evlenen er-Rübeyyi bt.

²⁶⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 565.

²⁶⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. I, s. 286, 287, 301, 302, 303, 311, 324, 330.

²⁶⁶⁹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. III, s. 210. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. II, s. 163, Makrîzî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. II, s. 38.

²⁶⁷⁰ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 162.

²⁶⁷¹ Vâkıdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 162. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, c. III, s. 330.

²⁶⁷² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IX, s. 101. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VII, s. 185.

²⁶⁷³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 453. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 430; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 240; İbnu'l-Esir, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 140; Sibt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 69; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 140.

²⁶⁷⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 453.

²⁶⁷⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 453.

²⁶⁷⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 565.

Mu'avviz,²⁶⁷⁷ bu evlilikten tabiin arasında zikredilen Muhammed b. İyâs'ı dünyaya getirmiştir.²⁶⁷⁸ Mekke'den Medine'ye hicret eden İyâs b. Ebü'l-Bükeyr,²⁶⁷⁹ Bedir, Uhud, Hendek ve bütün savaşlara katılmıştır.²⁶⁸⁰ er-Rübeyyi, Resûlullah'ın (sas) düğün günü yanına geldiğini, döşeğinin olduğu yere oturduğunu ve şarkı söyleyen cariyelerin "Aramızda geleceği bilen bir peygamber var." demelerine müdahale ettiğini bunun dışında cariyelerin şarkı söylemesine karışmadığını bildirmiştir.²⁶⁸¹ İyâs b. Ebü'l-Bükeyr'den boşanmak isteyen er-Rübeyyi bt. Mu'avviz, eşine bütün malı karşılığında kendisini boşamasını teklif etmiş. Bu teklif üzerine eşi İyâs b. Ebü'l-Bükeyr, gömleği dahil herşeyini er-Rübeyyi'den isteyince, er-Rübeyyi eşini şikâyet için dönemin halifesi Hz. Osman'nın yanına gitmiştir. Hz. Osman, er-Rübeyyi'ye anlaşma gereği eşinin kendisinden saç bağına kadar alabileceğini söylemiş ve er-Rübeyyi'de gömleği dahil bütün malını eşi İyâs b. Ebü'l-Bükeyr'e vererek ondan boşanmıştır.²⁶⁸²

Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden er-Rübeyyi bt. Mu'avviz,²⁶⁸³ Resûlullah (sas) ile birlikte birçok savaşa katılmış, savaşta su taşıyıp yaralıları tedavi etmiş,²⁶⁸⁴ Rıdvan Biati'nda yer almış,²⁶⁸⁵ hadis rivayetinde bulunmuş,²⁶⁸⁶ Bağdat'a gitmiş²⁶⁸⁷ ve Abdülmelik zamanında h. 70 yılında vefat etmiştir.²⁶⁸⁸

²⁶⁷⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 453. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 132.

²⁶⁷⁸ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VI, s. 193.

²⁶⁷⁹ Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. I, s. 294.

²⁶⁸⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 457. Bkz. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 124.

²⁶⁸¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 453. Bkz. Buhârî, **el-Câmi'u's-Sahîh**, c. V, s. 82; Tirmizî, **Sünenü Tirmizî**, c. II, s. 390; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 281; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 132; Muhammed b. Yusuf es-Sâlihî, **Sebilü'l-Hüdâ**, c. IX, s. 53.

²⁶⁸² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 454. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1837; Zehebî, **Siyeru Alâmi'n-Nübelâ**, c. IV, s. 300; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 133.

²⁶⁸³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 454. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 430; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 233; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 281.

²⁶⁸⁴ Buhârî, **el-Câmi'u's-Sahîh**, c. IV, s. 34. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 233; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 281; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. VII, s. 346; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 132.

²⁶⁸⁵ İbn Ebî Haysem, **et-Târîhu'l-Kebîr**, c. II, s. 801. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1837; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 281; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 132.

²⁶⁸⁶ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1837. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 233; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 281; İbn Kesîr, **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, c. VII, s. 346; Zehebî, **Siyeru Alâmi'n-Nübelâ**, c. IV, s. 300; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 132.

²⁶⁸⁷ Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, s. 632.

3.2.200. Umeyre bt. Mu'avviz

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. Mu'avviz'in nesebi; Umeyre bt. Mu'avviz b. el-Hâris b. Rifâ'a b. el-Hâris b. Sevâd b. Mâlik b. Ganm b. Mâlik b. Neccâr'dır.²⁶⁸⁹ Umeyre bt. Mu'avviz'in annesi Ümmü Yezîd bt. Kays b. Za'ûra b. Harâm b. Cündeb b. Âmir b. Ganm b. Adî b. en-Neccâr'dır.²⁶⁹⁰

Hazrec Kabilesi'nin Benî Mâzin b. en-Neccâr Kolu'na mensup Ebû Hasan b. Abduamr ile evlenen Umeyre bt. Mu'avviz, bu evlilikten Umâre, Amr ve Seriyye'yi dünyaya getirmiştir.²⁶⁹¹ Umeyre bt. Mu'avviz Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁶⁹²

3.2.201. Amre bt. Hazm

Ensar hanımları arasında yer alan Amre bt. Hazm'ın nesebi; Amre bt. Hazm b. Zeyd b. Levzân b. Amr b. Avf b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁶⁹³ Benî Sâ'ide'den Hâlîde bt. Ebû Enes b. Sinân b. Vehb b. Levzân, Amre'nin annesidir.²⁶⁹⁴ Amre, Bedir Savaşı'na katılan Umâre b. Hazm,²⁶⁹⁵ Uhud Savaşı'na katılan Amr ve Ma'mer b. Hazm²⁶⁹⁶ ile anne baba bir kardeştir.²⁶⁹⁷

Hazrec Kabilesi'ne mensup Sa'd b. er-Rebî b. Amr b. Ebû Züheyr b. Mâlik ile evlenen Amre bt. Hazm,²⁶⁹⁸ bu evlilikten ensar hanımları arasında yer alan Cemîle bt. Sa'd'ı dünyaya getirmiştir.²⁶⁹⁹ İkinci Akabe Biati'na katılıp, ensarın on iki

²⁶⁸⁸ Zehebî, **Siyeru Alâmi'n-Nübelâ**, c. IV, s. 300.

²⁶⁸⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 454.

²⁶⁹⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 454.

²⁶⁹¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 454. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 252.

²⁶⁹² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 454. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 430; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 252.

²⁶⁹³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 454.

²⁶⁹⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 455.

²⁶⁹⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 559.

²⁶⁹⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. V, s. 332, 334.

²⁶⁹⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 454. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 244.

²⁶⁹⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 455. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 349.

²⁶⁹⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 373.

temsilcisinden biri olarak seçilen Sa'd b. er-Rebî, Bedir ve Uhud'a katılmış, Uhud Savaşı'nda şehid edilmiştir.²⁷⁰⁰ Sa'd b. er-Rebî Uhud Savaşı'nda şehid edilince kardeşleri onun terekesini alıp eşi ve çocuklarına mal bırakmamışlardır. Bu durumu şikâyet etmek için Resûlullah'ın (sas) yanına giden Amre'ye Resûlullah (sas) beklemesini söylemiş ve akabinde Nisa suresi 4/176. ayet nazil olmuştur.²⁷⁰¹ Resûlullah (sas) Sa'd b. er-Rebî'nin terekesinin üçte ikisini kızlarına sekizde birinin eşine verilmesini emretmiştir.²⁷⁰² Müslüman olup, Resûlullah'a (sas) biat eden Amre bt. Hazm,²⁷⁰³ Resûlullah'den (sas) hadis rivayetinde bulunmuştur.²⁷⁰⁴

3.2.202. Umeyre bt. er-Rebî b. en-Nu'mân

Ensar hanımları arasında yer alan Umeyre bt. er-Rebî'nin nesebi; Umeyre bt. er-Rebî b. en-Nu'mân b. Yesâf b. Nadle b. Amr b. Avf b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁷⁰⁵ Umeyre'nin annesi ümmü veledir.²⁷⁰⁶ Umeyre bt. er-Rebî Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁷⁰⁷

3.2.203. Amre bt. Ebû Eyyûb Hâlid b. Zeyd

Ensar hanımları arasında yer alan Amre bt. Ebû Eyyûb'ın nesebi; Amre bt. Ebû Eyyûb Hâlid b. Zeyd b. Küleyb b. Sa'lebe b. Abdümenâf b. Abduavf b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁷⁰⁸ Hazrec Kabilesi'ne mensup Ümmü Eyyûb bt. Kays b. Sa'd b. Kays b. Amr b. İmrüülkays, Amre'nin annesidir.²⁷⁰⁹ Resûlullah (sas)

²⁷⁰⁰ İbn Hişâm, *es-Sîretu'n-Nebeviyye*, c. II, s. 109, 110. Bkz. el-Belâzurî, *Ensâbü'l-Eşrâf*, c. I, s. 430; İbn Sa'd, *Tabakât*, c. III, s. 595; İbn Abdilberr, *İsti'âb*, c. II, s. 589.

²⁷⁰¹ Sıbt İbnu'l-Cevzî, *Mir'âtü'z-Zamân*, c. III, s. 281; İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. III, s. 50.

²⁷⁰² Vâkîdî, *Kitâbü'l-Meğâzî*, c. I, s. 384. Bkz. İbn Sa'd, *Tabakât*, c. III, s. 559.

²⁷⁰³ İbn Sa'd, *Tabakât*, c. X, s. 455. Bkz. İbn Habib, *Muhabber*, s. 431; İbnu'l-Cevzî, *Telkîh*, s. 245; İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. VIII, s. 244.

²⁷⁰⁴ Ebû Nuaym, *Ma'rifetü's-Sahâbe*, c. VI, s. 3394. Bkz. İbn Abdilberr, *İsti'âb*, c. IV, s. 1887; İbnu'l-Cevzî, *Telkîh*, s. 259; İbnü'l-Esir, *Üsdü'l-Gâbe*, c. V, s. 350; İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. VIII, s. 244.

²⁷⁰⁵ İbn Sa'd, *Tabakât*, c. X, s. 455.

²⁷⁰⁶ İbn Sa'd, *Tabakât*, c. X, s. 455.

²⁷⁰⁷ İbn Sa'd, *Tabakât*, c. X, s. 455. Bkz. İbnu'l-Cevzî, *Telkîh*, s. 245; İbn Hacer, *el-İsâbe*, c. VIII, s. 249.

²⁷⁰⁸ İbn Sa'd, *Tabakât*, c. X, s. 455.

²⁷⁰⁹ İbn Sa'd, *Tabakât*, c. X, s. 455.

Medine'ye hicret ettiği zaman evinde ağırlayan Ebû Eyyûb Hâlid b. Zeyd, İkinci Akabe Biatı, Bedir, Uhud, Hendek ve diğer tüm seferlere katılmıştır.²⁷¹⁰

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup Safvân b. Evs b. Câbir b. Kurt b. Kays b. Vehb b. Ka'b b. Mu'âviye b. Amr b. Mâlik ile evlenen Amre, bu evlilikten Hâlid b. Safvân'ı dünyaya getirmiştir.²⁷¹¹ Amre bt. Ebû Eyyûb Hâlid b. Zeyd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁷¹²

3.2.204. Lübnâ bt. Sâbit

Ensar hanımları arasında yer alan Lübnâ bt. Sâbit'in nesebi; Lübnâ bt. Sâbit b. el-Münzir b. Harâm b. Amr b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁷¹³ Suhtî bt. Hârise b. Levzân b. Abdüvüd, Lübnâ bt. Sâbit'in annesidir.²⁷¹⁴ Lübnâ, şair Hassan b. Sâbit'in kardeşidir.²⁷¹⁵ Lübnâ bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁷¹⁶

3.2.205. Amre el-Ûlâ bt. Mes'ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Amre el-Ûlâ bt. Mes'ûd'un nesebi; Amre bt. Mes'ûd b. Kays b. Amr b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁷¹⁷ Hazrec Kabilesi'nin Neccâr Kolu'na mensup Umeyre bt. Amr b. Harâm b. Amr b. Zeydümenât b. Adî b. Amr, Amre el-Ûlâ'nın annesidir.²⁷¹⁸ Amre

---

²⁷¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 557.

²⁷¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 455. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 243.

²⁷¹² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 455. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 431; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 349; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 242.

²⁷¹³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 456.

²⁷¹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 456.

²⁷¹⁵ İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 301.

²⁷¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 456. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 248; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 301.

²⁷¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 456.

²⁷¹⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 456.

bt. Mes'ûd'un aynı isimde anne baba bir beş kız kardeşi vardır. Kız kardeşlerin beşi de Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁷¹⁹

Evs Kabilesi'ne mensup Zeyd b. Mâlik b. Abdüvüd b. Ka'b b. Abdüleşhel ile evlenen Amre el-Ûlâ bt. Mes'ûd, bu evlilikten Sa'd ve Sâbit'i dünyaya getirmiştir.²⁷²⁰ İkinci Akabe Biati, Bedir, Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılan Sa'd b. Zeyd, Resûlullah (sas) tarafından Menât putunu yıkması için gönderilmiştir.²⁷²¹ Amre'nin diğer oğlu Sâbit b. Zeyd Uhud Savaşı'na katılmıştır.²⁷²² Amre el-Ûlâ bt. Mes'ûd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁷²³

3.2.206. Amre es-Sâniye bt. Mes'ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Amre es-Sâniye bt. Mes'ûd'un nesebi; Amre bt. Mes'ûd b. Kays b. Amr b. Zeydümenât'tır.²⁷²⁴ Hazrec Kabilesi'nin Mâlik b. Neccâr Kolu'na mensup Umeyre bt. Amr b. Harâm, Amre es-Sâniye'nin annesidir.²⁷²⁵

İki defa evlenen Amre es-Sâniye iki evliliğini de Hazrec Kabilesi'ne mensup şahıslarla yapmıştır. İlk evliliğini Evs b. Zeyd b. Sa'lebe b. Ganm ile yapan Amre es-Sâniye,²⁷²⁶ bu evlilikten Ebû Muhammed Mes'ûd b. Evs ve Ebû Huzeyme b. Evs'i dünyaya getirmiştir.²⁷²⁷ Amre es-Sâniye'nin iki oğluda Bedir, Uhud, Hendek ve diğer tüm savaşlara katılmıştır.²⁷²⁸

²⁷¹⁹ İbn Habib, **Muhabber**, s. 432.

²⁷²⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 456. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 246.

²⁷²¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 508.

²⁷²² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. IV, s. 286.

²⁷²³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 456. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 431; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 246.

²⁷²⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 456.

²⁷²⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 456.

²⁷²⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 456.

²⁷²⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 563.

²⁷²⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 563, 564.

İkinci evliliğini Sehl b. Sa‘lebe b. el-Hâris b. Zeyd ile yapan Amre es-Sâniye, bu evliliğinden Amr²⁷²⁹ ve ikiside Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat eden Ruğaybe bt. Sehl ve Habîbe bt. Sehl’i dünyaya getirmiştir.²⁷³⁰ Amre es-Sâniye bt. Mes‘ûd Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.²⁷³¹

3.2.207. Amre es-Sâlise bt. Mes‘ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Amre es-Sâlise bt. Mes‘ûd’un nesebi; Amre bt. Mes‘ûd b. Kays b. Amr b. Zeydümenât’tır.²⁷³² Hazrec Kabilesi’nin Mâlik b. Neccâr Kolu’na mensup Umeyre bt. Amr b. Harâm, Amre es-Sâlise’nin annesidir.²⁷³³

Hazrec Kabilesi’nin Beni Neccâr Kolu’na mensup Sâbit b. el-Münzir b. Harâm ile evlenen Amre es-Sâlise²⁷³⁴ bu evlilikten Bedir Savaşı’na katılıp,²⁷³⁵ Bi’r-i Ma‘ûne Vakası’nda şehid edilen²⁷³⁶ Ebû Şeyh Übey b. Sâbit’i dünyaya getirmiştir.²⁷³⁷ Amre es-Sâlise bt. Mes‘ûd Müslüman olup Resûlullah’a (sas) biat etmiştir.²⁷³⁸

3.2.208. Amre er-Râbia bt. Mes‘ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Amre er-Râbia bt. Mes‘ûd’un nesebi; Amre bt. Mes‘ûd b. Kays b. Amr b. Zeydümenât’tır.²⁷³⁹ Amre er-Râbia’nın künyesi Ümmü Sa‘d’dır.²⁷⁴⁰ Hazrec Kabilesi’nin Mâlik b. Neccâr Kolu’na mensup Umeyre bt. Amr b. Harâm, Amre er-Râbia’nın annesidir.²⁷⁴¹

---

²⁷²⁹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 456.

²⁷³⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 450, 451.

²⁷³¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 456. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**,s. 431.

²⁷³² İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 456.

²⁷³³ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 456.

²⁷³⁴ İbn Sa‘d , **Tabakât**, c. X, s. 456.

²⁷³⁵ Vâkıdî, **Kitâbü’l-Megâzi**, c. I, s. 217. Bkz. İbn Hişâm, **es-Sîretu’n-Nebeviyye**, c. II, s. 422.

²⁷³⁶ İbnAbdilberr, **İsti‘âb**, c. IV, s. 1690.

²⁷³⁷ İbn Sa‘d , **Tabakât**,c. X, s. 457.

²⁷³⁸ İbn Sa‘d , **Tabakât**,c. X, s. 457. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**,s. 431.

²⁷³⁹ İbn Sa‘d , **Tabakât**,c. X, s. 456.

²⁷⁴⁰ İbn Sa‘d , **Tabakât**,c. III, s. 682. Bkz. Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, s. 554.

²⁷⁴¹ İbn Sa‘d , **Tabakât**,c. X, s. 456.

Hazrec Kabilesi'ne mensup Ubâde b. Düleym b. Hârise b. Ebû Hazîme ile evlenen Amre er-Râbia,²⁷⁴² bu evlilikten Sa'd b. Ubâde²⁷⁴³ ve ikiside Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden ensar hanımlar arasında yer alan Mendûs ve Laylâ bt. Ubâde'yi dünyaya getirmiştir.²⁷⁴⁴ Cahiliye döneminin kâmil insanlarından sayılan Sa'd b. Ubâde,²⁷⁴⁵ İkinci Akabe Biati'nda yer almış, Bedir Savaşı'na yılan soktuğu için katılamamış fakat bu savaş dışındaki tüm savaşlara katılmış,²⁷⁴⁶ Resûlullah'a (sas) her gün bir kab yemek ikramında bulunmuştur.²⁷⁴⁷

Resûlullah (sas) ve Sa'd b. Ubâde h. 5 yılında seferde iken Amre er-Râbia bt. Mes'ûd vefat etmiş,²⁷⁴⁸ Resûlullah (sas) ve Sa'd b. Ubâde de Medine'ye döndüklerinde onun kabri başında cenaze namazı kılmışlardır.²⁷⁴⁹ Amre er-Râbia bt. Mes'ûd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁷⁵⁰

2.3.209. Amre el-Hâmise bt. Mes'ûd

Ensar hanımları arasında yer alan Amre el-Hâmise bt. Mes'ûd'un nesebi; Amre bt. Mes'ûd b. Kays b. Amr b. Zeydümenât'tır.²⁷⁵¹ Hazrec Kabilesi'nin Mâlik b. Neccâr Kolu'na mensup Umeyre bt. Amr b. Harâm, Amre el-Hâmise'nin annesidir.²⁷⁵² Amre el-Hâmise, Kays b. Amr en-Neccârî'nin annesidir.²⁷⁵³ Amre el-Hâmise bt. Mes'ûd Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁷⁵⁴

²⁷⁴² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 457. (Bu evlilikten dünyaya gelen çocukların biyografilerinde anneleri Amre es-Sâlise olarak geçmektedir. Anneleri Amre es-Sâlise değil, Amre er-Râbia'dır.)

²⁷⁴³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 680. Bkz. Halîfe b. Hayyât, **Tabakâtu Halîfe b. Hayyât**, s. 554.

²⁷⁴⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 385.

²⁷⁴⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 680.

²⁷⁴⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 681. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 594.

²⁷⁴⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 681.

²⁷⁴⁸ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1887.

²⁷⁴⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 682. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. III, s. 360.

²⁷⁵⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 457. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 431; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 245; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 252.

²⁷⁵¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 457.

²⁷⁵² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 457.

²⁷⁵³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 457.

²⁷⁵⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 457. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 431.

3.2.210. Dubâ'a bt. Amr

Ensar hanımları arasında yer alan Dubâ'a bt. Amr'ın nesebi; Dubâ'a bt. Amr b. Mihsan b. Amr b. Atık b. Amr b. Mebzûl'dur.²⁷⁵⁵ Ensar hanımları arasında yer alan Amre bt. Hezzâl b. Amr b. Kurbû,²⁷⁵⁶ Dubâ'a'nın annesidir.²⁷⁵⁷

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup Ubeyd b. Umeyr b. Vehb b. Abdüleşhel b. Hârise b. Dînâr ile evlenen Dubâ'a bt. Amr'ın²⁷⁵⁸ bu evlilikten çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır. Dubâ'a bt. Amr Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁷⁵⁹

3.2.211. Ümmü Sâbit (Ümmü Sehl) bt. Sehl

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Sâbit bt. Sehl'in nesebi; Ümmü Sâbit bt. Sehl b. Atık b. en-Nu'mân b. Amr b. Atık b. Amr b. Mebzûl b. Âmir b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁷⁶⁰ Ümmü Sâbit'in diğer künyesi Ümmü Sehl'dir. Ümeyme bt. Ukbe b. Amr b. Amr b. Adî b. Zeyd b. Cüşem b. Hârise b. el-Hâris, Ümmü Sehl'in annesidir.²⁷⁶¹

İki evlilik yapan Ümmü Sâbit, iki evliliğini de Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup şahıslarla yapmıştır. İlk evliliğini Sinân b. el-Hâris b. Alkame b. Amr b. Sakf b. Ka'b b. Mâlik b. Mebzûl b. Mâlik ile yapan Ümmü Sâbit, bu evliliğinden çocuk dünyaya getirmiştir.²⁷⁶²

---

²⁷⁵⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 457.

²⁷⁵⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 388.

²⁷⁵⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 457.

²⁷⁵⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 457. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 223.

²⁷⁵⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 457. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 431; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 244; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 223.

²⁷⁶⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 458.

²⁷⁶¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 458. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

²⁷⁶² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 458. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

İkinci evliliğini Abdullah b. Zeyd b. Âsım b. Amr b. Avf b. Mebzûl b. Amr b. Ganm b. Mâlik ile yapan Ümmü Sâbit,²⁷⁶³ bu evlilikten Umeyr ve Ebû Hasan'ı dünyaya getirmiştir.²⁷⁶⁴ Uhud, Hendek ve diğer savaşlara katılan Abdullah b. Zeyd,²⁷⁶⁵ Harre Savaşı'nda öldürülmüştür.²⁷⁶⁶ Ümmü Sâbit'in iki oğlu Umeyr ve Ebû Hasan'da babaları gibi Harre Savaşı'nda öldürülmüştür.²⁷⁶⁷ Ümmü Sâbit bt. Sehl Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁷⁶⁸

3.2.212. Kebşe bt. Sâbit b. Atîk

Ensar hanımları arasında yer alan Kebşe bt. Sâbit'in nesebi; Kebşe bt. Sâbit b. Atîk b. en-Nu'mân b. Amr b. Atîk b. Amr b. Mebzûl'dur.²⁷⁶⁹ Kebşe'nin künyesi Ümmü Sa'îd'dir.²⁷⁷⁰ Mu'âze bt. Enes b. Kays b. Ubeyd b. Zeyd b. Mu'âviye b. Amr b. Mâlik b. el-Hâris, Kebşe bt. Sâbit'in annesidir.²⁷⁷¹

Evs Kabilesi'ne mensup Yezîd b. Ebü'l-Yeser Ka'b b. Amr b. Abbâd b. Amr b. Sevâd ile evlenen Kebşe bt. Sâbit, bu evlilikten Sa'îd, Abdurrahman ve Ümmü Kesîr'i dünyaya getirmiştir.²⁷⁷² Medineli tabiin arasın sayılan Yezîd b. Ebü'l-Yeser, h. 63 yılında Harre Vakası'nda öldürülmüştür.²⁷⁷³ Kebşe bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁷⁷⁴

²⁷⁶³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 458. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

²⁷⁶⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 386.

²⁷⁶⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 386. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 86.

²⁷⁶⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 387. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. IV, s. 86.

²⁷⁶⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 386.

²⁷⁶⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 458. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 431; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 414.

²⁷⁶⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 458.

²⁷⁷⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 458. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 293.

²⁷⁷¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 458.

²⁷⁷² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 458. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 293. krş. Yezîd b. Ebü'l-Yeser'in İbn Sa'd 'ın **Tabakât**'ında geçen biyografisinde Kebşe bt. Sâbit'ten dünyaya gelen çocuklarının isimleri Sa'd ve Abdullah olarak geçmektedir. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 282)

²⁷⁷³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. VII, s. 283.

²⁷⁷⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 458. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 293.

3.2.213. Ümmü Cemîl bt. Ebû Ahzem

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Cemîl bt. Ebû Ahzem'in nesebi; Ümmü Cemîl bt. Ebû Ahzem b. Atîk b. en-Nu'mân b. Amr b. Atîk b. Amr b. Mebzûl'dur.²⁷⁷⁵ Ümmü Cemîl'in babası Hendek Savaşı'na katılmış, Cîsrü Ebû Ubeyd Savaşı'nda öldürülmüştür.²⁷⁷⁶ Ümmü Cemîl'in annesi Habbâb b. el-Eret'in kızıdır.²⁷⁷⁷

Evs Kabilesi'ne mensup Sa'îd b. Ubeyd b. Umeyr b. Vehb b. Abdüleşhel b. Hârîse b. Dînâr ile evlenen Ümmü Cemîl bu evlilikten Abdullah, Hâlid, Cemîl ve Ubeyde'yi dünyaya getirmiştir.²⁷⁷⁸ Ümmü Cemîl bt. Ebû Ahzem Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁷⁷⁹

3.2.214. Dübye bt. Sâbit b. Hâlid

Ensar hanımları arasında yer alan Dübye bt. Sâbit'in nesebi; Dübye bt. Sâbit b. Hâlid b. en-Nu'mân b. Hansâ b. Asîre b. Abd b. Avf b. Ganm b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁷⁸⁰ Dübye'nin künyesi Ümmü Simâk'tır.²⁷⁸¹ Benî Mürre Kabilesi'nden İdâm bt. Amr b. Mu'âviye, Dübye'nin annesidir.²⁷⁸² Dübye'nin babası Sâbit b. Hâlid, Bedir ve Uhud savaşlarına katılmıştır.²⁷⁸³

Hazrec Kabilesi'nin Benî Neccâr Kolu'na mensup Yezîd b. Sâbit b. ed-Dahhâk b. Zeyd b. Levzân b. Amr b. Abduavf b. Mâlik ile evlenen Dübye bt. Sâbit,

---

²⁷⁷⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 458.

²⁷⁷⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. V, s. 334.

²⁷⁷⁷ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 458.

²⁷⁷⁸ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 459.

²⁷⁷⁹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 459. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 251; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 368.

²⁷⁸⁰ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 459.

²⁷⁸¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 459. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 430; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 453.

²⁷⁸² İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 459. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 453.

²⁷⁸³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. III, s. 559.

bu evlilikten Umâre'yi dünyaya getirmiştir.²⁷⁸⁴ Uhud Savaşı'na katılan Yezîd b. Sâbit, Yemâme Savaşı'nda şehid edilmiştir.²⁷⁸⁵ Dübye bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁷⁸⁶

3.2.215. Ümmü Süleym bt. Hâlid

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Süleym bt. Hâlid'in nesebi; Ümmü Süleym bt. Hâlid b. Tu'me b. Sühaym b. el-Esved b. Harâm b. Amr b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik b. en-Neccâr'dır.²⁷⁸⁷

Hazrec Kabilesi'nin Benî Mâlik b. Neccâr koluna mensup, Hendek Savaşı'na katılan Kays b. Kahd (Hâlid) b. Kays b. Sa'lebe b. Ubeyd b. Sa'lebe b. Ganm²⁷⁸⁸ ile evlenen Ümmü Süleym,²⁷⁸⁹ bu evlilikten Süleym b. Kays'ı dünyaya getirmiştir.²⁷⁹⁰ Bedir, Uhud, Hendek ve diğer tüm savaşlara katılan Süleym b. Kays, Hz. Osman'nın hilafeti döneminde vefat etmiştir.²⁷⁹¹ Ümmü Süleym bt. Hâlid Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁷⁹²

3.2.216. Rukayye bt. Sâbit

Ensar hanımları arasında yer alan Rukayye bt. Sâbit'in nesebi; Rukayye bt. Sâbit b. Hâlid b. en-Nu'mân , Benî Mâlik b. Neccâr'dır.²⁷⁹³ Rukayye'nin evliliğine

---

²⁷⁸⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 369. Bkz. Sıbt İbnu'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. VII, s. 86; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 411.

²⁷⁸⁵ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. IV, s. 369. Bkz. İbnAbdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1572.

²⁷⁸⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 459. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 430;İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 240; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 453.

²⁷⁸⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 459.

²⁷⁸⁸ İbn Sa'd , **Tabakât**,c. V, s. 330.

²⁷⁸⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**,c. X, s. 460. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 408.

²⁷⁹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**,c. III, s. 562. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 408.

²⁷⁹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**,c. III, s. 562. Bkz. İbnAbdilberr, **İsti'âb**, c. II, s. 647.

²⁷⁹² İbn Sa'd , **Tabakât**,c. X, s. 460. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 253;İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 408.

²⁷⁹³ İbn Sa'd , **Tabakât**,c. X, s. 460.

dair kaynaklarda bilgiye ulaşılamamıştır. Rukayye bt. Sâbit Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiştir.²⁷⁹⁴

3.2.217. Ümmü Zeyd

Ensar hanımları arasında zikredilen Ümmü Zeyd'in nesebi; Ümmü Zeyd bt. Amr b. Harâm b. Zeydümenât'dır.²⁷⁹⁵ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) bait eden Ümmü Zeyd, Sâhibetü'l-Cemel (deve sahibi) olarak tanınmaktadır.²⁷⁹⁶

3.2.218. Ümmü Atıyye el-Ensâriyye

Ensar hanımları arasında künyesi ile meşhur olan Ümmü Atıyye'nin ismi Nesibe bt. el-Hâris'dir. Ümmü Atıyye'nin isminin Nesibe (Nuseybe)²⁷⁹⁷ bt. Ka'b,²⁷⁹⁸ olduğunu bildiren rivayetler mevcut olmakla birlikte Ebû Ömer, Ümmü Atıyye'nin Nesibe bt. Ka'b olduğu bilgisini reddederek, Nesibe bt. Ka'b'ın, Ümmü Umâre olduğunu, Nesibe bt. el-Hâris'in ise Ümmü Atıyye olduğunu bildirmiştir.²⁷⁹⁹

Müslüman olup Resûlullah (sas)'e biat eden Ümmü Atıyye,²⁸⁰⁰ Resûlullah (sas) ile birlikte yedi savaşa katılmıştır.²⁸⁰¹ Hayber'in fethi Ümmü Atıyye'nin katıldığı bu savaşlardan bir tanesidir.²⁸⁰² Katıldığı savaşlarda ordunun arkasından

---

²⁷⁹⁴ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 460. Bkz. Bkz. İbn Habib, **Muhabber**, s. 431; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 240; İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 285.

²⁷⁹⁵ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 397. krş. İbn Sa'd 'ın **Tabakât** adlı eserinde Ümmü Zeyd'in biyografisinde neseb, Ümmü Zeyd bt. Amr olarak değil, Ümmü Zeyd b. Amr b. Harâm b. Zeydümenât b. Adî b. Amr b. Mâlik b. en-Neccâr olarak geçmektedir. Farklılık istinsah hatasından kaynaklanmaktadır. (İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 460.)

²⁷⁹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 460. Bkz. İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 397.

²⁷⁹⁷ İbnu'l-Cevzî, **el-Muntazam**, c. IV, s. 246. Bkz. Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 743.

²⁷⁹⁸ Zehebî, **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, c. III, s. 538.

²⁷⁹⁹ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1947. Bkz. İbnu'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 473; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 437.

²⁸⁰⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 461. Bkz. İbnu'l-Cevzî, **el-Muntazam**, c. IV, s. 246.

²⁸⁰¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 461. Bkz. İbn Mâce, **Sünen**, c. IV, s. 117; İbnu'l-Cevzî, **el-Muntazam**, c. IV, s. 246; Zehebî, **Târîhu'l-İslâm**, c. II, s. 743; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 437.

²⁸⁰² Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzî**, c. II, s. 342. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 461; Makrizi, **İmtaü'l-Esmâ'**, c. I, s. 321.

giden Ümmü Atiyye, ordunun kalan eşyalarını toplamış, askerlere yemek yapmış, su taşımış, yaralıları tedavi etmiş, hastalara bakmıştır.²⁸⁰³

Medine’de cenaze yıkayan hanımlardan olan Ümmü Atiyye, Resûlullah’ın (sas) kızı Zeyneb’in cenazesini yıkamış,²⁸⁰⁴ cenazenin nasıl yıkanması gerektiğini bizzat Hz. Peygamber’den öğrenmiş ve bu konu şu hadisi rivayet etmiştir: Resûlullah (sas) bize şöyle emretti: “Onu tek sayılı rakamla üç veya beş defa, ya da gerekli görürseniz daha fazla yıkayın. Onu su ve sidr ile yıkayın. Sonuncuda da kâfûr veya kâfur türü bir şey kullanın. İşiniz bitince de bana bildirin.”²⁸⁰⁵ İşimiz bitince O’na haber verdik bize izarını veya bir zar atıp, “Şunu Zeyneb’e giydirin!” buyurdu.²⁸⁰⁶ Ümmü Atiyye’nin rivayet ettiği bu hadis, sahabe ve tabiin döneminde cenazenin nasıl yıkanması gerektiği konusunda alimlere referans olmuştur.

Ümmü Atiyye’nin mevlâsı Ümmü Şerâhîl, Ali b. Ebû Tâlib’in Ümmü Atiyye’nin evinde kaylûle yaptığını ve kendisinin de Hz. Ali’ye ait vers bitkisi ile onun koltuk altlarını yolduğunu rivayet etmiştir.²⁸⁰⁷ Resûlullah’dan (sas) birçok hadis rivayetinde bulunan Ümmü Atiyye, Basra’ya yerleşmiş ve Basra Ehli’nden sayılmış²⁸⁰⁸ ve h. 70 yılında vefat etmiştir.²⁸⁰⁹

---

²⁸⁰³ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 460. Bkz. İbn Mâce, **Sünen**, c. IV, s. 117; İbnü’l-Cevzî, **el-Muntazam**, c. IV, s. 246; Zehebî, **Târîhu’l-İslâm**, c. II, s. 743; Zekeriyâ Güler, “Ümmü Atiyye”, **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 2012, c. XLII, s. 314.

²⁸⁰⁴ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 33. Bkz. Zehebî, **Târîhu’l-İslâm**, c. I, s. 350; Güler, “Ümmü Atiyye”, **DİA**, c. XLII, s. 314.

²⁸⁰⁵ Mâlik b. Enes, **Muvatta**, c. I, s. 397. Bkz. İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 461; Buhârî, **el-Câmi’u’s-Sahîh**, c. II, s. 73; Taberânî, **Mu’cemü’l-Kebîr**, c. XXV, s. 46; Ebû Nuaym, **Ma’rifetü’s-Sahâbe**, c. VI, s. 3455; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 473.

²⁸⁰⁶ Mâlik b. Enes, **Muvatta**, c. I, s. 397. Bkz. İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 461; Buhârî, **el-Câmi’u’s-Sahîh**, c. II, s. 73; Taberânî, **Mu’cemü’l-Kebîr**, c. XXV, s. 46; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 473.

²⁸⁰⁷ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 461.

²⁸⁰⁸ İbn Hibbân, **Târîhu’s-Sikât**, c. III, s. 423. Bkz. Taberânî, **Mu’cemü’l-Kebîr**, c. XXV, s. 44; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 473; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 438; İbn Hacer, **Fethu’l Bârî**, c. III, s. 127.

²⁸⁰⁹ Güler, “Ümmü Atiyye”, **DİA**, c. XLII, s. 314.

3.2.219. Hasnâ bt. Hizâm

Ensar hanımları arasında yer alan Hansâ bt. Hizâm el-Ensâriyye Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat etmiş ve ondan hadis rivayetinde bulunmuştur.²⁸¹⁰

İki evlilik yapan Hansâ bt. Hizâm, ilk evliliğini Evs Kabilesi'ne mensup Üneys b. Katâde b. Rebî'a b. Hâlid b. el-Hâris b. Ubeyd ile yapmıştır.²⁸¹¹ Bedir ve Uhud savaşlarına katılan Üneys b. Katâde, Uhud Savaşı'nda şehid edilmiştir.²⁸¹² Hansâ'nın ilk eşi Üneys b. Katâde ölünce, babası Hizâm, Hansâ'yı bir adamla evlendirmiştir. Hansâ, babasının kendisini evlendirdiği kişiyi istemeyince durumu Resûlullah'a (sas) şikayet etmiş, bu şikayet üzerine Resûlullah (sas) bu evliliği iptal etmiştir.²⁸¹³ Hasnâ, evliliği Resûlullah (sas) tarafından iptal edilince Evs Kabilesi'ne mensup Ebû Lübâbe b. Abdülmünzir b. Rifâ'a b. Zenber b. Ümeyye ile evlenmiş ve bu evlilikten es-Sâib'i dünyaya getirmiştir.²⁸¹⁴ Bedir Savaşı esnasında Resûlullah'ın (sas) vekili olarak Medine'de kalan Lübâbe b. Abdülmünzir,²⁸¹⁵ Uhud Savaşı'na katılmış,²⁸¹⁶ Benî Kureyza Savaşı esnasında yaptığı hatadan dolayı pişman olmuş ve tevbesi kabul edilinceye kadar kendini Mescid-i Nebevî'deki el-Muhallaka direğine bağlamıştır.²⁸¹⁷

---

²⁸¹⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 461. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. II, s. 1001; İbnü'l - Cevzî, **Telkîh**, s. 293; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 266; Nevevî, **Tehzîbu'l-Esma'**, c. II, s. 342; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 108.

²⁸¹¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 462. Bkz. İbnü'l-Cevzî, **el-Muntazam**, c. III, s. 175.

²⁸¹² Vâkîdî, **Kitâbü'l-Megâzî**, c. I, s. 214. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 536; Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 214; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. I, s. 249; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. I, s. 113; Makrizî, **İmtâü'l-Esmâ'**, c. III, s. 175.

²⁸¹³ Ahmed b. Hanbel, **Müsned**, c. XLIV, s. 370. Bkz. İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 462; Buhârî, **el-Câmi'u's-Sahîh**, c. IX, s. 20; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. II, s. 1000; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 266; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 108.

²⁸¹⁴ Ebü'l-Hasen Ali b. Ömer b. Ahmed ed-Dârekutnî, (385) **Sünenü ed-Dârekutnî**, thk. Şuayb el-Arnâvut, Hasan Abdülmenam Şelebî, Abdüllatif Harzullah, Ahmed Berhum, Beyrut/Lübnan, Müessesetü'r-Risale, 2004, c. IV, s. 333. Bkz. İbn Mende Ebü'l-Abbâs Muhammed b. Ya'kub b. Yûsuf el-Esam en-Nîsâbü'rî (346), **Ma'rifetü's-Sahâbe**, li İbn Mende, thk. Dr. Amir Hasan Sabrî, y.y., Matbûa't Câmia'tu'l-İmârâti'l-A'rabiyyi'l-Müttehide, 2005, c. I, s. 535; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. II, s. 1002; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 108.

²⁸¹⁵ Belâzurî, **Ensâbü'l-Eşrâf**, c. I, s. 507. Bkz. Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. II, s. 1074; Makrizî, **İmtâü'l-Esmâ'**; c. VIII, s. 345.

²⁸¹⁶ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 528. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1740.

²⁸¹⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. III, s. 529.

3.2.220. Ümmü Varaka bt. Abdullah

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Varaka bt. Abdullah'ın nesebi; Ümmü Varaka bt. Abdullah b. el-Hâris b. Uveymir b. Nevfel el-Ensârî'dir.²⁸¹⁸ Künyesi ile meşhur olan Ümmü Varaka bt. Abdullah, zayıf bir görüşe göre Ümmü Varaka bt. Nevfel'dir.²⁸¹⁹ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümmü Varaka bt. Abdullah, Resûlullah'dan (sas) hadis rivayet etmiş ve O'nun zamanında Kur'ân-ı Kerîm'i ezberlemiştir.²⁸²⁰ Resûlullah'ın (sas) ev halkı için imamlık yapmasını emrettiği Ümmü Varaka bt. Abdullah'ın müezzini de mevcuttu.²⁸²¹

Resûlullah (sas) Bedir Savaş'ına çıkarken Ümmü Varaka, Resûlullah'a (sas) gelerek, savaşta yaralıları tedavi edip hastalar bakabileceğini ve savaşa O'nunla birlikte katılmak istediğini ve Allah'ın kendisine şehitlik bahşetmesini umduğunu bildirmiş, fakat Resûlullah (sas) bu isteği kabul etmemiş, ona "eş-Şehîde" lakabını vermiş ve "Allah sana şehitliği bahşedecektir." diyerek ona şehitlik müjdesini vermiştir.²⁸²² Ümmü Varaka bt. Abdullah, Hz. Ömer'in hilafeti döneminde müdebber köle ve cariyesi tarafından suikaste uğramış ve şehid edilmiştir.²⁸²³ Ümmü Varakay'ı

---

²⁸¹⁸ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 489.

²⁸¹⁹ İbn Abdilberr, **İstî'âb**, c. IV, s. 1965. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 504.

²⁸²⁰ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 462. Bkz. Ebû Dâvud, **Sünenü Ebi Dâvud**, c. I, s. 161; Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. XXV, s. 134; İbnü'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 232; Sıbt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 345; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 504; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 489; Ahmet Tahir Dayhan, "Ümmü Varaka", **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 2012, c. XLII, 332.

²⁸²¹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 463. Bkz. Ahmed b. Hanbel, **Müsned**, c. XLV, s. 255; Bkz. Ebû Dâvud, **Sünenü Ebi Dâvud**, c. I, s. 161; Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. XXV, s. 134; Sıbt İbnü'l-Cevzî, **Mir'âtü'z-Zamân**, c. V, s. 345; krş. Prof Dr. Mustafa Ertürk, **Hadis Tetkikleri Dergisi**'inde yayınladığı makalesinde, Kadının Erkeklerle Namaz Kıldırabileceğine dair hadisin hem senedinin nakledilme biçimi hem de senette geçen ravilerin durumu açısından zayıf bir hadis olduğunu bildirmiştir. (Mustafa Ertürk, "Kadının Erkeklerle Namaz Kıldırabileceğine Dair Bir Rivayet ve Referans Değeri" **Hadis Tetkikleri Dergisi**, 2005, GÜ Çorum İlahiyat Fakültesi, SÜHA, c. III, No: I, s. 101.)

²⁸²² İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 462. Bkz. Ahmed b. Hanbel, **Müsned**, c. XLV, s. 253; Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. XXV, s. 134; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, c. VI, s. 3572; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 504; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 489; Dayhan, "Ümmü Varaka", **DİA**, c. XLII, 333.

²⁸²³ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 463. Bkz. Ebû Dâvud, **Sünenü Ebi Dâvud**, c. I, s. 161; Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. XXV, s. 134; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 504; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 489; Dayhan, "Ümmü Varaka", **DİA**, c. XLII, 333.

öldüren köle ve cariye yakalanıp asılmış ve Medine’de bu ceza ilk defa bu şahıslara uygulanmıştır.²⁸²⁴

3.2.221. Temîme bt. Vehb

Ensar hanımları arasında yer alan Temîme bt. Vehb’in nesebi; Temîme bt. Vehb b. Ebî Ubeyd el-Kurazî’dir.²⁸²⁵ İki defa evlenen Temîme’nin iki eşi de Benî Kureyza Kabilesi’ndendir. Temîme’nin bu evliliklerden çocuk dünyaya getirip getirmediğine dair bilgiye kaynaklarda ulaşılamamıştır.

İlk evliliğini Rifâ’a b. Simvâl el-Kurazî ile yapan Temîme bt. Vehb bu evliliğinden üç talakla boşanmıştır.²⁸²⁶ Rifâ’a b. Simvâl (Samuel) Benî Kureyza Savaşı’nda Müslüman olduğunu bildirmiş ve Resûlullah’dan (sas) bağışlama istemiştir.²⁸²⁷ Rifâ’a’dan üç talakla boşanan Temîme, daha sonra Abdurrahman b. ez-Zebîr (ez-Zübeyr) b. Bâtâ el-Kurzî ile evlenmiş²⁸²⁸ fakat Abdurrahman rahatsız olduğundan dolayı onunla cinsel ilişkide bulunamadan ondan boşanmıştır. Abdurrahman b. ez-Zebîr’den boşanan Temîme, ilk eşi Rifâ’a b. Simvâl ile yeniden evlenmek istediğini Resûlullah’a (sas) bildirince Resûlullah (sas) Temîme’ye “Temîme balcığı (cinsel ilişki lezzetini) tatmadıkça, o sana helal olmaz.” buyurmuştur.²⁸²⁹ Temîme ikinci eşi ile tam bir evlilik yapmadığı için üç talakla boşandığı ilk eşiyle yeniden evlenememiştir.

---

²⁸²⁴ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 463. Bkz. Ebû Dâvud, **Sünenü Ebi Dâvud**, c. I, s. 161; Taberânî, **Mu’cemü’l-Kebîr**, c. XXV, s. 134; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 504; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 489; Dayhan, “Ümmü Varaka”, **DİA**, c. XLII, 333.

²⁸²⁵ İbnü’l-Cevzî, **Telkîh**, s. 236. Bkz. İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 232.

²⁸²⁶ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 463. Bkz. İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 232.

²⁸²⁷ Vâkıdî, **Kitâbü’l-Meğâzi**, c. II, s. 164.

²⁸²⁸ İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 463.

²⁸²⁹ Mâlik b. Enes, **Muvatta**, c. I, s. 577. Bkz. İbn Sa’d , **Tabakât**, c. X, s. 463; Buhârî, **el-Câmi’u’s-Sahîh**, c. III, s. 168; Bağdâdî, **Mu’cemu’s-Sahâbe**, c. II, s. 176; İbn Hibbân, **Târîhu’s-Sikât**, c. II, s. 1079; Ebû Nuaym, **Ma’rifetü’s-Sahâbe**, c. VI, s. 3281; İbnü’l-Esîr, **Üsdü’l-Ğâbe**, c. V, s. 233; İbn Kesîr, **Tefsîru’l Kur’ani’l A’zîm**, c. I, s. 625; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 58.

3.2.222. Ümmü'l-Alâ el-Ensâriyye

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü'l-Alâ'nın nesebi; Ümmü'l-Alâ bt. el-Hâris b. Sâbit b. Hârise b. Sa'lebe b. el-Culâs b. Ümeyye b. Hadre b. Avf b. el-Hâris b. el-Hazrec'ir.²⁸³⁰ Müslüman olup Resûlullah'a (sas) biat eden Ümmü'l-Alâ el-Ensâriyye, Resûlullah'dan (sas) hadis rivayet etmiş²⁸³¹ ve Hayber'in Fethi'ne katılmıştır.²⁸³² Ümmü'l-Alâ el-Ensâriyye, muhacirler Medine'ye hicret ettikleri zaman ensar'ın onları evlerinde misafir etmek için yarıştığını ve Osman b. Ma'zun'un da kendilerine misafir olduğu rivayet etmiştir.²⁸³³

3.2.223. Husayn b. Mihsan'nın Halası Esmâ

Ensar hanımları arasında yer alan Husayn b. Mihsan'nın Halası Esmâ,²⁸³⁴ Resûlullah (sas)'den hadis rivayetinde bulunmuştur.²⁸³⁵ Bir ihtiyacını gidermek için Resûlullah'ın (sas) yanına gittiğini belirten Husayn b. Mihsan'nın Halası, Resûlullah'ın (sas) onun ihtiyacını giderdikten sonra “Kocan var mı?” diye sorduğunu, “evet” var deyince Resûlullah'ın (sas)“O'na karşı tavrın nasıldır?” diye sorduğunu, “Yapamadığım şeyler hariç, hizmette kusur etmiyorum.” dediğini ve bunun üzerine Resûlullah'ın (sas)de “Ona karşı tutumuna dikkat et. Zira o, senin Cennet'in ve Cehennem'indir.” buyurduğunu rivayet etmiştir.²⁸³⁶

---

²⁸³⁰ İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 439.

²⁸³¹ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 464. Bkz. İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1948; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 297; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 474; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 439.

²⁸³² Vâkîdî, **Kitâbü'l-Meğâzi**, c. II, s. 342. Bkz. İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 464.

²⁸³³ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 464. Bkz. Ahmed b. Hanbel, **Müsned**, c. XLV, s. 449; Beyhakî, **es-Sünenü'l-Kübrâ**, c. X, s. 487; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 475; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 439.

²⁸³⁴ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 464.

²⁸³⁵ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 465. Bkz. Halife b. Hayyât, **Tabakâtu Halife b. Hayyât**, s. 641; İbnu'l-Cevzî, **Telkîh**, s. 261;

²⁸³⁶ İbn Sa'd, **Tabakât**, c. X, s. 465. Bkz. Ahmed b. Hanbel, **Müsned**, c. XLV, s. 341; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Gâbe**, c. V, s. 521.

3.2.224. Ümmü Hâni el-Ensâriyye

Ensar hanımları arasında yer alan Ümmü Hâni bt. el-Ensâriyye,²⁸³⁷ nesebi hakkında kaynaklarda bilgiye ulaşılamamıştır. Ümmü Hâni'nin Ümmü Kays olduğunu bildiren rivayetlerde mevcuttur.²⁸³⁸ Müslüman olup Resûlullah (sas)'den hadis rivayet etmiştir. “Öldüğümüzde birbirimizi ziyaret edecek ve birbirimizi görecek miyiz?” diye soran Ümmü Hâni'ye Resûlullah (sas) şöyle cevap vermiştir: “Ruhlar ağaca konan kuş gibidir (birbirini görürler). Kıyamet günü olunca da her ruh, cesedine girer.”²⁸³⁹

SONUÇ

Medineli hanım sahabeleri incelediğimiz tezimizde, hanım sahabelerin hayat hikayelerini özellikle aile hayatlarını araştırdık. Bu araştırmayı yaparken sadece ensarın hanımlarını değil, bu hanımların annelerini, babalarını, eşlerini ve çocuklarını da araştırıp bir sonuç ortaya koymaya çalıştık. Bunu yapmada ki gayemiz Medine toplum yapısını öğrenmektir. Ensar hanımlarının eşleri ve çocukları üzerinde etkisi olduğu gibi aile bireylerinin anne, baba, eş ve çocukların da onların hayatları üzerinde etkisi vardır. Ensar hanımının biyografinin geçtiği kaynaklarda hanımın hayatı hakkında bulamadığımız pek çok bilgiyi eşinin ya da çocuğunun biyografilerinin geçtiği kaynaklarda bulabildik. Araştırmada bizi zorlayan en önemli konu Ensar hanımı, eşleri ya da çocukları hakkında bulduğumuz rivayetlerin birbirleriyle çelişen bilgiler içermeleriydi. Bu bilgiler bazen aynı eserin içinde farklı biyografilerde birbirleriyle örtüşmeyen bilgiler olarak da karşımıza çıkmıştır. Bu rivayetleri farklı kaynaklardan teyit etmek ve bilgileri kontrol etmek suretiyle bir

²⁸³⁷ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 466.

²⁸³⁸ İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1964. Bkz. İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 501; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 486, 454.

²⁸³⁹ İbn Sa'd , **Tabakât**, c. X, s. 465, 466. Bkz. İbn Ebû Âsım, **el-Ahâd ve'l-Mesânî**, c. VI, s. 156; Taberânî, **Mu'cemü'l-Kebîr**, c. XXV, s. 136; Ebû Nuaym, **Ma'rifetü's-Sahâbe**, , c. VI, s. 3575; İbn Abdilberr, **İsti'âb**, c. IV, s. 1964; İbnü'l-Esîr, **Üsdü'l-Ğâbe**, c. V, s. 501; İbn Hacer, **el-İsâbe**, c. VIII, s. 486.

çıkarmı elde ettik. Medineli ensarın hanımlarını araştırırken, Medineli ensarın erkekleri ve Medine toplum yapısı hakkında da bilgi edinmiş olduk. Bu bilgiler Medine toplumunda hanımın önemli bir yere sahip olduğunu bizlere göstermiştir.

Medineli ensar hanımları Hz. Peygamber'e (sas) biat etmede erkeklerle yarışacak derecede gönüllü oldukları gibi bu biatı kendi canlarından hatta evlatlarının canlarından daha üstün tutmuşlardır. Ensar hanımları tıpkı biat etmek için hamile haliyle Medine'den kalkıp Mekke'ye İkinci Akabe Biati'na katılan ve biat gecesi oğlu Şubâs'ı dünyaya getiren Ümmü Menî Esmâ bt. Amr gibi Resûlullah'a (sas) biatı kendi canlarından hatta evlatlarının canından daha üstün tutmuşlardır. Ensar hanımları sadece biat etmede değil savaflara katılmada da cesaret göstermişlerdir. Bedir Savaşı'nda yer almayan bu hanımlar, Bedir sonrasında neredeyse bütün gazvelere katılmışlardır. Savaflarda sadece cephe gerisinde askerlere su taşımak, yemek yapmak, yaralıları tedavi etmek gibi hizmetlerle yetinmemişlerdir. Müslümanlar'ın dağıldığı Resûlullah'ın (sas) etrafından ayrıldığı en zor zamanda Ümmü Umâre Nesîbe bt. Ka'b gibi hem oğlunun yarasını sarıp onu savaş meydanına Resûlullah'ı (sas) korumaya göndermiş hem de bizzat kendisi savaş meydanından kaçan askerın kalkanını alıp Resûlullah'ı (sas) korumuş ve bu esnada yaralanmıştır. Ümmü Umâre sadece Resûlullah'ın (sas) zamanında değil sonrasında da savaflara katılmış Yemâme savaşında elini kaybetmiştir. Yemâme Savaşına katılan diğer bir ensar hanımı Esmâ bt. Yezid b. Seken çadırının direği ile dokuz Rum askerini öldürmüştür. Sadece Ümmü Umâre ve Esmâ bt. Yezid değil, Ümmü Süleym bt. Milhân, Ümmü Harâm bt. Milhân, Hind bt. Amr, Ümmü'd-Dahhak bt. Mesûd gibi pek çok ensar hanımı savaflara katılmıştır. Savaflara katılmayan ensar hanımlarıda eşlerini ve çocuklarını savafla katılmaları için teşvik etmiş, en yakınları şehid olsalar dahi Resûlullah'ın (sas) sağ olduğuna sevinmiş ve "Her müsibet bundan sonra bana kolaydır." diyebilecek kadar Allah ve Resûlüne olan sevgi ve bağlılıklarını dile getirmişlerdir. Uhud Savaşı'nda iki oğlu şehid olan es-Sümeyrâ bt. Kays b. Mâlik, Sa'd b. Mu'âz'ın annesi Kebşe bt. Râfi bu hanımlardandır.

Ensar hanımları cesareti sadece savaş meydanlarında göstermemiştir, kimsenin soramaya cesaret edemediği hanımları ve ailelerini ilgilendiren konularda Resûlullah'a (sas) sorular sormuşlar, O'ndan hadis rivayet etmişlerdir. Eşi kendisine zihar uyguladığında çözüm bulmak amacıyla Resûlullah'ın (sas) yanına giden ve hakkında Mücadele Suresi 58/1-4. ayetleri nazil olan Havle bt. Sa'lebe bu hanımlardandır. Nazil olan ayetlerde mükafatların sadece erkekler için zikredildiğinden Resûlullah'a (sas) sitemde bulunan Ümmü Umâre gibi, Ensar hanımları hem soru sormada hemde fikirlerini beyan etmede cesur olan hanımlardandır. Bu soru akabinde mükafatların Mü'min kadınlar içinde geçerli olduğunu bildiren Ahzab Suresi 33/35. ayet nazil olmuştur.

Ensar hanımları misafir perverlik ve konuk severlikte de adeta birbirleriyle yarışmışlardır. Resûlullah (sas) Medine'ye hicret edince Ebû Eyyûb el-Ensârî'nin evinde yedi ay süresince kalmış ve bu süre boyunca Ümmü Eyyûb, Resûlullah'a (sas) ikramda bulunmuştur. Ensar hanımlarının ikramı ve misafir perverliği sadece Resûlullah'a (sas) karşı olmamış, O'nun misafirlerine ve diğer ihtiyaç sahiplerine de aynı ikramı yapmışlardır. Remle bt. el-Hâris evinde Resûlullah'ın (sas) misafirlerini, Kureyza esirlerini ağırlamış bu konuk severliliğini halifeler döneminde de devam ettirmiştir.

Ensar hanımlarının aile hayatlarını, özelde evliliklerini araştırdığımız tezimizde hanımların genelde kendi kabilelerine mensup şahıslarla evlenmeyi tercih ettiğini tespit ettik. Ensar hanımlarının evliliklerinde kabile içi evlilikler hatta akraba evlilikleri fazla olmakla birlikte farklı kabilelerden şahıslarlada evlilikler mevcuttur. Kureyş Kabilesi'ne mensup erkeklerle evlilik hicretten önce var olduğu gibi özellikle hicretten sonra artmıştır. Hz. Hamza, iki halife Hz. Ebu Bekr ve Hz. Ömer ensar hanımlarıyla evlenmişlerdir. Resûlullah (sas) ensar hanımlarından kendisini hibe etmek suretiyle evlendiği Leylâ bt. el-Hatîm'den kıskançlığı nedeniyle hemen ayrılmış bu hanımların fazla kıskanç olmalarından dolayı da başka bir ensar hanımı ile evlenmemiştir.

Ensar hanımları arasında tek evlilik genellikle tercih edilsede birden fazla evlenmekte de problem yaşamamışlardır. Eşlerinin ölmesi ya da boşanmaları halinde iki, üç hatta dört evlilik yapan hanımlar mevcuttur. Ensar hanımları arasında boşanmalar sık olmamakla birlikte imkansız bir durum değildir. Hz. Ömer eşi Cemîle bt. Sâbit'ten ayrılmıştır. Yine Esmâ bt. Yezid b. Seken eşi Ebû Sa'îd el-Ensârî'den boşanan hanımlardandır. Eşiyle anlaşamadığı için eşini hul yoluyla boşayan hanımlar vardır. Cemîle bt. Abdullah eşi Sâbit b. Kays'ı, er-Rübeyyi bt. Mu'avviz eşi İyâs b. Ebû'l-Bükeyr'i hul yoluyla boşamıştır.

Evlenliliklerini tespit ettiğimiz ensar hanımlarının yanı sıra evlilik hayatları hakkında bilgi bulamadığımız hanımlarda mevcuttur. Bu hanımlar hakkında bilgi bulunamaması hiç evlenmedikleri anlamına gelmemektedir. Bu hanımlar evlenmemiş olmakla birlikte ya eşleri erken vefat etmiş, ya çocuk dünyaya getirmemişler ya da çocukları küçük yaşta vefat etmiş yahut eşleri toplumda öne çıkan bir konuma sahip olmadığı için haklarında bilgi mevcut değildir.

Genel itibarıyla Medine toplumunu, özelde ensar hanımlarının aile hayatını araştırdığımız tezimizin neticesinde bu hanımların Medine toplumunda önemli bir yere sahip olduğunu ve hicret sonrasındaki dönemde ensarın ön plana çıktığını ve Risaletin Medine döneminde ensarın önemli bir role sahip olduğunu görmekteyiz.

KAYNAKÇA

- Acarlıoğlu, Ahmed : “Hz. Muhammed (sav) Döneminde Aile Hayatı”, **İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslâm Tarihi ve Sanatları Ana Bilim Dalı**, İstanbul, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2017.
- Ahmed b. Hanbel, Ebu : **Müsnedü'l-İmam Ahmed b. Hanbel**, thk. Şuayb el-
Abdullah Ahmed b. : Arnaut, Adil Mürşid, y.y., Müessesetü'r-Risale, 2001.
Muhammed b. Hanbel b.
Hilal b. Esed eş-Şeybanî
- el-Askerî, Ebû Hilâl el- : **el-Evâil**, y.y., Dâru'l-Beşîr, h. 1408.
Hasan b. Abdullah b.
Sehl b. Sa'îd b. Yahyâ
- Ateş, Ali Osman : “ Esmâ bt. Yezîd”, **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet
Vakfı Yay., 1995, c. XI.
- Aynî, Ebû Muhammed : **Umdetü'l-Kârî fî Şerhi Sahîhi'l-Buhâri**, Beyrut,
Mahmud b. Ahmed b. : Dâru'l İhyâi't Tûrâsi'l-Arabî, t.y.
Musa b. Ahmed b.
Husayn el-Hanefî
Bedreddîn Aynî
- el-Bağdâdî, Ebû : **ed-Dürretü's-Semîne fî Ahbâri'l-Medîne**, thk.
Abdîllah Muhibbüddîn : Huseyn Muhammed Ali Şükri, y.y., Şirketü Dâru'l-
Muhammed b. Mahmûd : Erkam b. Ebi'l-Erkam, t.y.
b. el-Hasen b. Hibetillâh
İbnü'n-Neccâr
- el-Bânî, Muhammed : **Da'ifu't-Terğîb ve't-Terhîb**, Riyad, Mektebetü'l-
Nâsuriddîn : Me'ârif li'n-Neşr ve't-Tevzî', 2000.
- el-Begavî, Ebû : **Me'âlimü't-Tenzîl fî Tefsîru'l-Kur'an Tefsîru'l-
Muhammed : Begavî**, thk. Abdurrezzak el-Mehdi, Beyrut, Dâru'l
Muhyissünne el-Hüseyn : İhyâi't Tûrâsi'l-Arabî, h. 1420.
b. Mes'ûd b. Muhammed
b. el-Ferrâ'

- el-Begavî, Ebü'l-Kasım : **Mu'cemü's-Sahabe**, thk. Muhammedü'l-Emin b. Abdullah b. Muhammed b. Abdülazîz b. el-Mezübân b. Muhammed el-Cekni, Kuveyt, Mektebetü Dâru'l-Beyân, 2000.
- _____ : **Ensâbü'l-Eşrâf**, thk, Prof. Dr. Süheyl Zekkâr, Prof. Dr. Riyâd Ziriklî, Ed. Prof. Dr. Adnan Demircan, Çev. Prof. Dr. Hikmet Akdemir, İstanbul, İlk Harf Yayınevi, 2018.
- el-Belâzurî, Ebü'l-Hasan Ahmed b. Yahyâ b. Câbir b. Dâvud : **Ensâbü'l-Eşrâf**, thk, Prof. Dr. Süheyl Zekkâr, Prof. Dr. Riyâd Ziriklî, Ed. Prof. Dr. Adnan Demircan, Çev. Prof. Dr. Hikmet Akdemir, İstanbul, İlk Harf Yayınevi, 2018.
- el-Bennâ, Ahmed b. Abdurrahman Muhammed b. es-Sâ'âtî : **el-Fethu'r-Rabbânî li-Tertibi Müsnedi'l-İmâm Ahmed b. Hanbel eş-Şeybânî ve Me'ahu Buluğu'l-Emânî min Esrari'l-Fethi'r-Rabbânî**, Beyrut, Dâru İhyâi't-Turâsi'l-Arabî, t.y.
- el-Beyhakî, Ebû Bekr Ahmed b. Huseyn b. Ali : **Delâilü'n-Nübüvve**, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, h. 1405.
- el-Beyhakî, Ebu Bekr Ahmed b. Huseyn b. Ali b. Musa el-Horasani : **es-Sünenü'l-Kübrâ**, thk. Muhammed b. Abdülkadir Ata, Beyrut/Lübnan, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 2003.
- el-Buhârî, Ebû Abdillah Muhammed b. İsmâîl b. İbrâhîm b. el-Cu'fî : **el-Câmi'u's-Sahîh Sahîhu'l-Buhârî**, thk. Muhammed Zuhayr b. Nâsir en-Nâsir, y.y., Dâru Tavku'n-Necât, h. 1422.
- _____ : **el-Câmi'u's-Sahîh**, trc. Muhammed Sofuoğlu, İstanbul, Ötüken, 1987.
- _____ : **el-Edebü'l-Müfred** Thk. Semîr b. Emîn ez-Zühayrî, Riyad, Mektebetü'l-Maârif, 1998.
- _____ : **et-Târîhu'l-Evsat**, thk. Mahmud İbrahim Zaid, Kahire, Mektebetü Dâru't-Türâs, 1977.

- Cevâd, Ali : **el-Mufasssal fî Tarîhî'l-Arabi Kable'l-İslâm**, y.y., Dâru's-Sakî, 2001.
- el-Cezerî, Ebü's-Seâdât : **Câmi'u'l-Usûl li-Ehâdîsi'r-Resûl**, Çev. Prof. Dr. S. Mecdüddîn el-Mübârek b. Esîrüddîn Muhammed b. Muhammed eş-Şeybânî : **Câmi'u'l-Usûl li-Ehâdîsi'r-Resûl**, Çev. Prof. Dr. S. Kemal Sandıkçı, İstanbul, Ensar Neşriyat, 2008.
- el-Cürcânî, Ebü'l-Kasım : **Târîhu Cürcân**, thk. Dr. Muhammed Abdülmuhid Hamza b. Yusuf b. İbrahim es-Sehmi Han, Beyrut, Âlemü'l-Kütüb, 1987.
- Çakan, İsmail Lütfi : "Cemîle bt. Sâbit", **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 1993, c. VII.
- ed-Dârekutnî, Ebü'l-Hasen Alî b. Ömer b. Ahmed : **Sünenü ed-Dârekutnî**, thk. Şuayb el-Arnavut, Hasan Abdülmenam Şelebî, Abdüllatif Harzullah, Ahmed Berhum, Beyrut/Lübnan, Müessesetü'r-Risale, 2004.
- ed-Dârimî, Ebû Muhammed Abdullah b. Abdirrahman b. el-Fazl : **Sünenü'd-Dârimî**, thk. Huseyn Süleym Esedü'd-Dârânî, Memleketü'l-A'rabiyyetü'l-Su'udiyye, Dârü'l-Me'anî li'n-Neşr ve't-Tezi', 2000.
- Dayhan, Ahmet Tahir : "Ümmü Varaka", **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 2012, c. XLII.
- Derveze, M. İzzet : **et-Tefsirü'l-Hadîs**, Çev. Mehmet Baydaş, Ramazan Yıldırım, İstanbul, Düşün Yayıncılık, 2014.
- ed-Dimyâtî Muhammed Ebû : **et-Tesellî ve'l-İğtibât bi-sevâbi men Tekaddeme mine'l-infirâd**, thk. Mecdî es-Seyyid İbrahim, y.y.,

- Abdülmü'min Halef ed-Dimyâtî Şerefüddîn eş-Şâfi'î : Mektebetü'l-Kur'ân, t.y.
- ed-Diyarbakri, Hüseyin b. Muhammed b. el-Hasan : **Târîhu'l-Hamîs fî Ahvâli Enfesi Nefis** ,Beyrut, Dâru Sâdr, t.y.
- Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları : **Kur'ân-ı Kerîm Meâli**, Ankara, haz. Halil Altuntaş, Muzaffer Şahin, 2010.
- Ebu Bekr Ahmed b. İbrahim b. İsmail b. Abbas İsmâ'îlî : **el-Mu'cem fî Esâmî Şüyûhi Ebî Bekr el-İsmâ'îlî**, thk. Dr. Ziyad Muhammed Mansur, Medine-i Münevvere, Mektebetü'l-U'lûm ve'l-Hikme, h. 1410.
- Ebû Dâvud, Süleyman b. Eşa's b. İshak b. Beşir b. Şedad b. Amr el-Ezdî : **Sünenü Ebi Dâvud**, thk. Muhammed Muhiddîn Abdulhamid, Beyrut, el-Mektebetü'l-Asriyye, t.y.
- Ebû Hayseme Ebu Bekr Ahmed b. Ebî Hayseme Züheyr b. Harb en-Nesâî : **et-Târîhu'l-Kebîr**, thk. Salâh b. Fethî Helel, Kahire, el-Farukü'l-Hadise, 2006.
- Ebû Hayyan, Muhammed b. Yusuf Esirüddin el-Endelüsi : **el-Bahru'l-Muhît fi't-Tefsîr**, thk. Sıdkı Muhammed Cemîl, Beyrut, Dâru'l-Fikr, h. 1420.
- Ebû Hilâl el-Askerî, el-Hasen b. Abdillâh b. Sehl b. Sa'îd b. Yahyâ : **el-Evâil**, Tanta, Dâru'l-Beşîr, h. 1408.
- Ebû Muhammed Mekkî b. Ebi Talib Hammeş b. Muhammed b. Muhtar el-Kaysi el-Keyrevani el- : **el-İbâne an Me'ani'l-Kıraât**, thk. Dr. Abdülfettah İsmail Şelbi, y.y., Dâru'n-Nehda Mısır li't-Tab' ve'n-Neşr, t.y.

Endülüsî el-Kurtubî

Ebû Nuaym, Ahmed b. : **Ma'rifetü's-Sahâbe**, thk. Âdil b. Yûsuf el-Azâzî,
Abdillah b. Ahmed b. Riyâd, Dâru'l-Vatani li'n-Neşr, 1998,
İshâk el-İsfahânî,

Ebû Şâme el-Makdisî : **el-Mürşidü'l-Vecîz ilâ 'Ulûm tete'alleku bi'l-**
Ebu'l-Kasım Şihâbüddîn **Kitâbi'l-'Azîz**, thk. Tayyar Altıkulaç, Beyrut, Dâru
Abdurrahman b. İsmail Sâdır, 1975.
b. İbrahim b. el-Makdîsî,

Ebû Zeyd Ömer b. Şebbe : **Târihu'l-Medîne li İbn Şebbe**, thk. Fehim
b. Ubeyde b. en- Muhammed Şaltut, Cidde, Seyyid Habib Mahmud
Nümeyrî el-Basrî Ahmed, h. 1399.

Ebu'l-Hüseyn Abdülbaki : **Mu'cemu's-Sahâbe**, thk. Salâh b. Salim el-Mısratî,
b. Merzuk b. Vasık el- Medine, Mektebetü'l-Ğurebâi'l-Eseriyye, 1418.
Bağdâdî

Ebu'l-Hasan Nureddin : **Mu'cemu'z-Zevâid ve Menbau'l-Fevâid**, thk.
Ali b. Ebi Bekir b. Hüsameddin el-Kudsî, Kahire, Mektebetü'l-Kudsî,
Süleymân el-Haysemî 1994.

Ebu'l-Huseyn Yahya b. : **el-Beyân fî Mezhebi'l-İmam eş-Şâfiî**, thk. Kasım
Ebi'l-Hayr b. Salim el- Muhammed en-Nurî, Cidde, Dâru'l-Minhac, 2000.
Umranî el-Yemenî eş-
Şafî

Ebü'l-Kâsım Abdullah b. : **Kabûlü'l-Ahbâr ve Ma'rifetü'r-Ricâl**, thk. Ebu
Ahmed b. el-Belhî el- Amr el-Hüseynî b. Ömer b. Abdurrahim,
Ka'b î Beyrut/Lübnan, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 2000.

Ebü'l-Kâsım İbn Mende, : **el-Müstahrec min Kütübî'n-nâs li't-tezkire ve'l-**
Abdurrahman b. **Müstetraf min Ahvâli'n-Nâs**. Dr. Amir Hasan Sabri
et-Temimi, Bahreyn, Vûzaratü'l-Adl ve'n-Neşvü'l-

- Muhammed b. İshâk b. Mende el-Abdî el-İsbehânî : İslamiyye, t.y.
- Ebü'l-Kassar, Ebü'l-Hasan Ali b. Ömer : **Uyûnü'l-Edille fi Mesaili'l-Hilaf**, thk. Dr. Abdülhamit b. Sa'd b. Nasır Suudi, Riyad, Mektebetü'l-Melik Fehde'l-Vataniyye, 2006.
- Ebü'l-Mehâsin Şemsüddîn Muhammed b. Ali b. el-Hasan el-Hüseyni eş-Şafîi : **el-İkmâl fî Zikri men lehû Rivâye fî Müsnedi'l-İmâm Ahmed miner-Ricâl Sivâ men Zükire fî Tehzîbi'l-Kemâl**, thk. Dr. Adülmü'tî Emîn Kal'acî, Pakistan, Camiatü'd-Diraseti'l-İslamiyye, t.y.
- Ertürk, Mustafa : **Hadis Tetkikleri Dergisi**, “Kadının Erkeklerle Namaz Kıldırabileceğine Dair Bir Rivayet ve Referans Değeri” 2005, GÜ Çorum İlahiyat Fakültesi, SÜHA, c. III, no. I.
- el-Ezrakî, Ebu'l-Velîd Muhammed b. Abdullah : **Ahbâru Mekke**, Çev. Yunus Vehbi Yavuz, Ankara, Ankara Okulu Yayınları, 2017.
- Güler, Zekeriya : “Ümmü Atıyye”, **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 2012, c. XLII.
- el-Ğadbân, Münîr Muhammed : **el-Minhacu'l-Harakî li's-Sîreti'n-Nebeviyye**, Ürdün, Mektebetü'l-Menar, 1990.
- Ğaluş, Ahmed : **es-Sîretu'n-Nebeviyye ve'd-Da'veti fi'l-A'hdî'l-Medenî**, y.y., Müessesetü'r-Risale li't-Tab' ve'n-Neşr ve't-Tevzi', 2004.
- el-Halebî, Ebu'l-Ferec Nureddin Ali b. İbrahim b. Ahmed : **es-Sîretü'l-Halebiyye**, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, h. 1427.
- Halîfe b. Hayyât, Ebû Amr Halîfe b. Hayyât b. : **Kitâbü't-Tabakât**, thk. Dr. Süheyl Zikâr, y.y., Dâru'l-Fikr li't-Tab' ve'n-Neşr ve't-Tevzî', 1993.

Halîfe b. eş-Şeybânî el-
Basrî

Halil b. Ahmed el- : **Kitâbu'l-A'yn Müretteben A'la Hurûfî'l-Mu'cem,**
Ferâhîdî Lübnan, Dâru'l-Kutubu'l-İlmiyye, t.y.

el-Hamevî, Şehabeddin : **Mu'cemü'l-Buldân,** Beyrut, Dâru's-Sâdır, 1995.
Ebi Abdullah Yakut b.
Abdullah er-Rumî

Hatîb el-Bağdâdî, Ebû : **Tarîhu Bağdâd,** thk. Dr. Beşşâr Avvâd Maruf,
Beyrut, Dâru'l-Ğarbi'l-İslâmî, 2002.
Bekr Ahmed b. Alî b.
Sâbit b. Ahmed b. Mehdî

el-Herevî, Ebû'l-Hasen : **Mirkâtü'l-Mefâfih Şerhu Mişkâtü'l-Mesâbîh,**
Lübnan, Dâru'l-Fikr, 2002.
Nûreddîn Ali b. Sultân
Muhammed el-Kârî

İbn Abdilberr Ebû Ömer : **el-İsti'âb fî Ma'rifeti'l-Ashâb,** thk. Ali Muhammed
el-Becâvî, Beyrut, Dâru'l-Ceyl, 1992.
Cemaleddin Yusuf b.
Abdullah b. Muhammed
el-Kurtubî

İbn Abdilberr Ebû Ömer : **el-İstizkar,** thk. Salim Muhammed Ata, Muhammed
Ali Mu'avviz, Beyrut, Dâru'l-Kütübî'l-İlmiyye, 2000.
Cemaleddin Yusuf b.
Abdullah b. Muhammed
el-Kurtubî

İbn Adî Ebû Ahmed : **el-Kâmil fî Du'afâi'r-Ricâl,** thk. Adil Ahmed
Abdülmeçid, Ali Muhammed Ma'muz, Beyrut, el-
Kütübü'l-İlmiyye, 1997.
Abdullah b. Adî
b. Abdullah b.
Muhammed el-Cürcânî

- İbn Asâkir, Ebu'l Kâsım : **Târîhu Dimeşk**, thk. Amr b. Ğarâme el-Amrâvî, y.y.,
Ali b. el-Hasan b.
Hibetillah
Dâru'l-Fikr, 1995,
- İbn Dureyd, Ebu Bekr : **el-İştikâk**, thk. Abdüsselam Muhammed Harun,
Muhammed b. el-Hasan
b. Dureyd el-Ezdî
Beyrut/Lübnan, Dâru'l-Ceyl, 1991.
- İbn Ebî Âsım, Ebû Bekr : **el-Âhâd ve'l-Mesânî**, thk. Dr. Bâsim Faysal Ahmed
Ahmed b. ed-Dahhâk b.
Mahled eş-Şeybânî
el-Cevâbire, Riyad, Dâru'r-Râye, 1991.
- İbn Ebî Hâtım, Ebû : **el-Cerh ve't-Ta'dîl**, Beyrut, Dâru İhyâi't-Turâsi'l-
Muhammed
Arabî, 1952, h. 1271.
Abdurrahman b.
Muhammed b. İdris b.
el-Münziri et-Temimi
- İbn Ebî Hâtım, Ebû : **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm li İbn Ebî Hâtım**, thk.
Muhammed
ESA'd Muhammed et-Tayyib, Suud, Mektebetu
Abdurrahman b. Nizaru Mustafa el-Bazi, h. 1419.
Muhammed b. İdris b.
el-Münziri et-Temimi
- İbn Ebi Hayseme, Ebû : **et-Târîhu'l-Kebîr**, thk. Salah b. Fethi Hilal, Kahire,
Bekr Ahmed b. Ebî
Hayseme Züheyr b. Harb
el-Fârûku'l-Hadîs, 2006.
- İbn Fâris Ebû'l-Hüseyn : **Mu'cemü Mekâyîsi'l-Luga**, thk. Abdüsselam
Ahmed b. Fâris b.
Zekeriyâ b. Muhammed
er-Râzî el-Kazvînî el-
Hemedânî,
Muhammed Harun, y.y., Dâru'l-Fikr, t.y.
- İbn Habib, Ebi Ca'fer : **Kitabu'l Muhabber**, thk: Eliza Lichtenstater,

- Muhammed bin Habib : Beyrut, Dâru'l-Afâki'l- Cedide, 2009.
- İbn Hacer, İmam Hafız : **el-İsâbe fî Temyîzi's-Sahâbe**, thk. Adil Ahmed Ahmed b. Ali b. Hacer : Abdu'l-Mevcûd, Ali Muhammed Muavviz, el-Askalânî : Beyrut/Lübnan, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1995.
- _____ : **Fethu'l Bârî bi-Şerhi Sahîhi'l Buhârî**, Beyrut, Dâru'l Ma'rife, 1379.
- _____ : **Ta'cîlü'l-Menfa' bi-zevâ'idi Ricâli'l-e'immeti'l-erba'a**, thk. Dr. İkrâmullah İmdâdülhak, Beyrut, Dâru'l-Beşâir, 1996.
- _____ : **et'Telhîsü'l-Habîr fî Tahrîci Ehâdîsi'r-Râfi'iyi'l-Kebîr**, thk. Ebu Asım Hasan b. Abbas b. Kutb, Mısır, Müessesetü Kurtuba, 1995,
- _____ : **Tehzîbü't-Tehzîb**, Hindistan, Matbaâ Dairetü'l-Meârif en-Nizam, h. 1326.
- _____ : **Tebşîru'l-Müntebih bi-Tahrîri'l-Müştebih**, thk. Muhammed Ali en-Neccâr, Lübnan/Beyrut, el-Kütübü'l-İlmiyye, t.y.,
- İbn Hazm, Ebû : **Cemheretü Ensâbi'l-'Arab**, thk, Lecne mine'l- Muhammed Ali b. 'Ulemâi, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1983.
- Ahmed b. Saîd b. Hazm : el-Endelüsî el-Kurtubî
- _____ : **Cevâmi'u's-Sîre**, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, t.y.,
- İbn Hibbân Ebû Hâtim : **Târîhu's-Sikât**, thk. Dr. Muhammed b. Abdülmuîd, Muhammed b. Hibbân b. Haydarâbâd, Dairetu'l-Meârif, 1973.
- Ahmed el-Büstî

İbn Hişâm Ebû : **es-Sîretu'n-Nebeviyye**, Çev. Abdülvehhab Öztürk, Muhammed Abdülmelik Kahraman Yayınları, İstanbul, 2016.
b. Hişâm b. Eyyûb el-Hımyerî

İbn İshak, Muhammed b. : **Siyer-i İbn-i İshak**, Haz. Muhammed Hamidullah, İshak b. Yesar İstanbul, Düşün Yayıncılık, 2012.

İbn İshâk, Ebû Abdullah : **Fethü'l-Bâb fi'l-Künâ ve'l-Elkâb**, thk. Ebu Kuteybe Muhammed b. İshak b. Nazar, Muhammed el-Faryabi, Riyad, Mektebetü'l-Muhammed b. Yahya b. Kûfe, 1996.

Mende

İbn Kesîr, Ebu'l-Fida : **el-Bidâye ve'n-Nihâye**, thk. thk. Ali Şîrî, y.y., Dâru İsmail b. Ömer el-İhyâi't-Turâsi'l-Arabî, 1988.
Kureyşî ed-Dimeşkî

_____ : **Tefsîru'l-Kur'ani'l-A'zîm**, thk. Samî b. Muhammed es-Sellâme, y.y., Dâru Taybe li'n-Neşr ve't-Tevzi', 1999.

_____ : **et-Tekmîl fi Ma'rifeti's-Sikât ve'z-Zu'afâ ve'l-Mecâhîl**, thk. Dr. Şadi b. Muhammed b. Salim en-Nu'man, Yemen, Merkez en-Nu'man lil-Buhus ve'd-Dırasat'il-İslamiyye ve Tahkiki't-Türas ve't-Teracim, 2011.

_____ : **Müsnedü Emiru'l-Mü'minin Ebî Hafsa Ömer b. Hattab**, thk. Abdülmûtfî Kalâcı, el-Mensûre, Dâru'l Vefa, 1991.

İbn Kuteybe, Ebû : **el-Me'ârif**, thk. Servet Ukkâşe, Kahire, el-Heyetü'l-Muhammed Abdullah b. Mısriyyetü'l-Amme li'l-Kütüb, 1992.
Müslüm ed-Dînaverî

İbn Mâce, Ebû Abdillah : **Süneni İbn Mâce**, thk. Şua'yb el-Arnâvut, Adil Muhammed b. Yezîd el-Mürşid, Muhammed Kamil Karabelli, Abdullatif Kazvîni Harzullah, y.y., Dâru'r-Risâletü'l-Âlemiyye, 2009.

- İbn Manzûr, : **Lisânu'l-Arab**, Kahire, Dâru'l-Me'arif, t.y.
- İbn Mencûye, Ebû Bekr : **Ricâlü Sahîh-i Müslim**, thk. Abdullah el-Leysî,
Ahmed b. Ali b. Beyrut, Dâru'l-Ma'rife, h. 1402.
Muhammed b. İbrahim
- İbn Mende Ebü'l-Kasım : **el-Müstahrec min Kütübi'n-Nâs li't-Tezkire ve'l-**
Abdurrahman b. **Müstetrafi min Ahvali'n-Nâs li'l-Ma'rife**, thk. Dr.
Muhammed b. İshâk el- Amir Hasan Sabri et-Temimi, Bahreyn, Vüzaretü'l-
Abdî el-İsfahânî Adl ve's-Şe'ni'l-İslamiyye, t.y.
- İbn Mende Ebü'l-Abbâs : **Ma'rifetü's-Sahâbe li İbn Mende**, thk. Dr. Amir
Muhammed b. Ya'kub b. Hasan Sabrî, y.y., Matbûa't Câmia'tu'l-İmârâti'l-
Yûsuf el-Esam en- A'rabiyyi'l-Müttehida, 2005.
Nisâbüri
- İbn Nâsirüddin Ebû Bekr : **Tevzîhu'l-Müştebih fi Zabtı Esmâ'i'r-Ruvât ve**
Şemsüddîn Muhammed **Ensâbihim ve Elkâbehim ve Künâhüm**, thk.
b. Abdillâh b. Muhammed b. Naîm el-Araksûsî, Beyrut,
Muhammed el-Kaysî Müessesetü'r-Risale, 1993.
- İbn Nukta Ebû Bekr : **Tekmiletü'l-İkmâl**, thk. Abdülkayyûm
Muînüddîn Muhammed Abdürabbinnebî, Mekke, Câmîatü Ümmü'l-Kurâ,
b. Abdilganî b. Ebî Bekr 1410.
b. Şücâ' el-Bağdâdî
- İbn Râhûye, Ebû Ya'kub : **Müsnedü İshak b. Raheveyh**, thk. Dr. Abdulgafûr b.
İshak b. İbrahim b. Abdülhak el-Belûşî, Medine, Mektebetü'l-İmân,
Mahled et-Temîmî 1991.
- İbn Sa'd , Muhammed : **Kitâbü't-Tabakâti'l-Kebîr**, ed., Adnan Demircan,
B. Sa'd B. Menî el- İstanbul, Siyer Yayınları, 2015.
Hâşimî el- Basrî

İbn Seyyidünnâs, Ebü'l- : **Uyûnü'l-Eser fî Fünûni'l-Megâzî ve's-Şemâ'il**
Feth Fethuddîn ve's-Siyer, thk. İbrahim Muhammed Ramazan,
Beyrut, Dâru'l-Kalem, 1993.

Muhammed b.

Muhammed b.

Muhammed b. el-

Ya'merî

İbn Teymiyye, Şeyhu'l- : **Camîu'l-Mesâil**, thk. Muhammed Azir Şems,
İslâm Ahmed b. Mekke, Dâru'l-Alimu'l Fevaid li'l-Neşr ve't-Tevzi',
h. 1422.

Abdulhalim b.

Abdüsselam

İbnü'l-Arabî, el-Kadî : **el-'Avâsım mine'l-Kavâsım fî Tahkiki Mevâkıfı's-**
Muhammed b. Abdullah **Sahâbe ba'de Vefâti'n-Nebî**, thk. Muhibbüddin el-
Hatîb, Muhammed Mehdi İstanbulî, Beyrut, Dâru'l-
b. el-Arabî Ceyl, 1987.

İbnu'l-Attâr, Ali b. : **el-Udde fî Şerhi'l-Umde fî Ehâdîsi'l-Ahkam**,
İbrahim b. Davud b. Nizam Muhammed Salih Ya'kubi, Beyrut/Lübnan,
Süleyman b. Süleyman Dâru'l-Beşâiri'l-İslamiyye, 2006.

Ebu'l-Hasan Alâettin

İbnu'l-Cevzî, Ebû'l- : **Telkîhu Fuhûmi Ehli'l-Eser fî Uyûni't-Târîh ve's-**
Ferec Cemâlüddîn **Siyer**, Beyrut, Şirketi Dâru'l-Erkam b. Ebi'l-Erkam,
Abdurrahman Ali b. 1997.

Muhammed el-Bağdâdî

_____ : **el-Muntazam fî Târîhi'l-Mülûk ve'l-Ümem**, thk.
Muhammed Abdulkâdir Atâ, Mustafa Abdulkâdir
Atâ, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1992

_____ : **el-Müctebâ mine'l-Mücteni**, thk. Eymen
Abdülcebbar el-Bahri, Kahire, Dâru'l-Afaki'l-

Arabiyye, 1999.

- _____ : Keşfü Müşkili Hadîsi's-Sahîhayn, Riyad, Dâru'l-Vatan, t.y
- İbnü'l Esîr, Ebü'l Hasan : **Üsdü'l Ğâbe fî Ma'rifeti's- Sahâbe**, thk. Halîl İzzeddin Ali b. Me'mûn Şeyhâ, Beyrut, Dâru'l-Ma'rife, 2009.
- Muhammed b. Muhammed eş-Şeybânî el-Cezerî _____ : **el-Kâmil fî't-Târîh**, thk. Ömer Abdüsselâm Tedmirî, Beyrut, Daru'l-Kütübi'l -İlmiyye, 1997.
- İbnu'l-Kelbî, Ebü'l Münzir Hişam b. Muhammed b. es-Sâib : **Nesebü Me'ad ve'l-Yemeni'l-Kebîr**, thk. Dr. Nâcî Hasan, Alemü'l-Kütüb, y.y., Mektebetü'n-Nahta el-Arabi, 1988, h. 1408.
- İbnü'l-Mülakkın, Ebü Hafs Sirâcüddîn Ömer b. Ali b. Ahmed el-Ensârî el-Mısri _____ : **et-Tavzîh li- Şerhi'l-Câmi'i's-Sahîh**, thk. Dâru'l-Felâh lil-Bahs el-A'lemî ve Tahkîkü's-Türâs, Suriye/ Dımeşk, Dâru'n-Nevâdir, 2008.
- el-Kândehevî, Muhammed Yusuf b. Muhammed İyas b. Muhammed İsmail _____ : **Hayâtu's-Sahâbe**, thk. Dr. Beşşâr Avvâd Ma'ruf, Lübnan, Müessesetü'r-Risâle li't-Tab' ve'n-Neşr ve't-Tevzi', 1999.
- Kandemir, M. Yaşar _____ : "Havle bt. Sa'lebe" **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 1997, c. XVI
- _____ : "Ümmü Harâm", **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 2012, c. XLII.
- _____ : "Ümmü Süleym", **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet Vakfı Yay., 2012, c. XLII.
- el-Kârî, Ebü'l Hasen : **Mirkâtü'l -Mefâtîh Şerhu Mişkâtü'l- Mesâbîh**, Nûreddîn Ali b. Sultân Lübnan, Dâru'l Fikr, 2002.
- Muhammed el-Kârî el-

Harevî,

Kırbıyık, Kasım : “Hind bt. Amr” **DİA**, İstanbul, İstanbul,Türkiye
Diyanet Vakfı Yay., 1998, c. XVIII.

el-Makdisî, el-Mutahhar : **el-Bed’ ve’t-Târîh**, y.y, Mektebetü’s-Sekâfe ed-
b. Tâhir Dîniyye, t.y.

Makrîzî, Ebû’l-Abbas : **İmtâü’l-Esmâ’ bima li’n-Nebi mine’l-Ahvâl ve’l-
Emval ve’l-Hafedeti ve’l- Metâ’**, thk. Muhammed
Takiyyüddin Ahmed b. Abdülhamid en-Nemîsî, Beyrut, Dâru’l-Kütübî’l-
Ali b. Abdülkadir İlmiyye, 1999.

Mâkûlâ, Ebû Nasr Alî b. : **el-İkmâl fî ref’i’l-İrtiyâb ‘ani’l-Mü’telif ve’l-
Hibetillâh b. Ca’fer Muhtelifi’l-Esmâ ve’l-Künâ ve’l-Ensâb**, Lübnan,
Dâru’l-Kütübî’l-İlmiyye, 1990.

Mâlik b. Enes b. Mâlik : **Muvatta**, thk. Beşşâr Avvâd Ma’rûf, Muhammed
b. Âmir b. El-Esbehî el- Halid, y.y., Müessesetü’r-Risâle, h. 1412.
Medenî

el-Mekkî, Ebû Abdullah : **Ahbâru Mekke fî Kadîmi’d-Dehr ve Hadis**, thk.
Muhammed b. İshâk b. Dr. Abdülmelik Abdullah Duhayş, Beyrut, Dâru
el-Abbas el-Fakihî Hadr, h. 1414.

Moğolday b. Kılıç, Ebû : **İkmâlü Tezhîbu’l-Kemâl fi Esmâi’r-Ricâl**, thk. Ebu
Abdillâh Alâüddîn b. Abdurrahman Adil b. Muhammed, Ebu Muhammed
Abdillah el-Bekcerî Usame b. İbrahim, y.y., el-Fârûku’l-Hadis, 2001.

el-Mizzi, Ebû’l Haccâc : **Tehzîbu’l-Kemâl fi Esmâi’r-Ricâl**, Thk. Dr. Beşşâr
Cemâleddin Yûsuf b. Avvâd Maruf, Beyrut, Müessesetü’r-Risale, 1980.
Abdurrahman b. Yûsuf

_____ : **Tuhfetü’l-Eşrâf bi Ma’rifeti’l-Etrâf**, thk.
Abdüssamed Şerefeddin, y.y., el-Mektebetü’l-
İslâmiyye ve’d-Dâru’l-Kayyime, 1983.

- Muhammed b. Yusuf, : **Sebilü'l-Hüdâ ve'r-Reşâd fi Sîreti Hayri'l-İ'bâd**,
Es-Sâlihî eş-Şâmî thk. eş-Şeyh Adil Ahmed Abdulmevcud, eş-Şeyh Ali
Muhammed, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, 1993.
- Mukâtil b. Süleymân, : **Tefsîru Mukâtil b. Süleymân**, thk. Abdullah
Ebü'l-Hasen b. Beşîr b. thk. Mahmud Şehhate, Beyrut, Dâru İhyâi't-Turâsi'l-
el-Ezdî el-Belhî Arabî, h. 1423.
- el-Müberred, Ebu'l- : **el-Kâmil fi'l-Luga ve'l-Edeb**, thk. Muhammed
Abbas Muhammed b. Ebu'l-Fadl İbrahim, Kahire, Dâru'l-Fikr el-Arabiyye,
Yezid 1997.
- Müslim, Ebü'l-Hüseyn : **Sahîh-i Müslim**, trc. Ahmed Davudoğlu, İstanbul,
Müslim b. el-Haccâc b. Sönmez Neşriyat, 1978.
Müslim b. el-Kuşeyrî
- en-Nevevî, Ebû : **el-Mecmu' Şerhu'l-Muhezzeb**, y.y., Dâru'l-Fikr, t.y.
Zekeriyâ Yahyâ b.
Şeref b. Müri
- _____ : **Tehzîbu'l-Esma' ve'l-Lugat**, Beyrut/Lübnan,
Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, t.y.
- en-Nîsâbûrî, Ebû : **el-Müstedrek a'le's-Sahîhayn**, thk. Mustafa
Abdillah Muhammed b. Abdulkadir Ata, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye,
Abdillah b. Muhammed 1990.
b. el-Hâkim
- Özkan, Halit : "Ümmü Umâre" **DİA**, İstanbul, Türkiye Diyanet
Vakfı Yay., 2012, c. XLII.
- er-Râgıb el-İsfehânî, : **el-Müfredât fi Garîbi'l-Kur'ân**, y.y., Mektebetü
Ebü'l-Kâsım Hüseyin b. Nazâru Mustafa el-Bânî, t.y.
Muhammed b. el-

Mufaddal

- er-Râzî, Ebû Abdullah : **Mefâtihu'l-Gayb Tefsîr-i Kebîr**, Beyrut, Dâru İhyâi't-Turâsi'l Arabiyye, h. 1420.
Fahrüddîn Muhammed
b. Ömer b. Hüseyin
- es-Safedî, Ebû's-Safâ : **el-Vâfi bi'l-Vefeyât**, thk. Ahmed Arnaût ve Türkî
Selâhaddîn Halil b. Mustafa, Beyrut, Dâru İhyâi't-Turâsi'l, 2000.
Aybeg b. Abdullah
- Savaş, Rıza : **İslâm'ın İlk Asrında Kadın**, İstanbul, Siyer
Yayımları, Ocak, 2017.
- es-Sehâvî, Ebû'l-Hayr : **et-Tuhfetü'l-Latîfe fî Târîhi'l-Medîneti's-Şerîfe**,
Şemsüddîn Muhammed Lübnan/Beyrut, el-Kütübi'l-İlmiyye, 1993.
b. Abdurrahman b.
Muhammed
- es-Sem'ânî, Ebû Sa'd : **el-Ensâb**, thk. Abdurrahman b. Yahya el-Me'lemi el-
Abdulkerîm b. Yemani, Haydarâbat, Meclisu Dâireti'l-Mea'rif,
Muhammed b. Mensûr 1962.
et-Temîmi el-Mervezî
- es-Semhûdî, Ebû'l- : **Vefâü'l-Vefâ bi Ahbâri Dâri'l-Mustafa**, Beyrut,
HasenNûrüddîn Ali b. Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, h. 1419.
Abdillah Ahmed el-
Hasenî
- Sıbt İbnu'l Cevzî, Ebû'l- : **Mir'âtü'z-Zamân fî Târîhi'l Â'yân**, thk.
Muzaffer Şemsüddîn Muhammed Bereket, Kâmil Muhammed el-Harrât,
Yûsuf b. Kızıoğlu et- Ammar Rihâvi, Muhammed Rıdvan İriksusi, Envar
Türkî el-Avnî Tâlib, Fâdî el-Ma'ribi, Rıdvan Mamu, Muhammed
Mu'tez Kerimiddin, Dımeşk, Dâru-r-Risâleti'l-
Alemiyye, 2013.
- es-Suyûtî, Celâleddîn : **İs'âfü'l-Mübetta' bi Ricâli'l-Muvatta'**, Mısır, el-
Abdurrahman Ebû Bekr Mektebetü't-Ticariyyetü'l-Kübra, t.y.
- _____ : **ed-Dürü'l-Mensûr fi't-Tefsîri'l-Mensûr**, Beyrut,

- Dâru'l-Fikr, t.y.
- _____ : **Tenvîru'l-Hevâlik Şerhu Muvatta Mâlik**, Mısır, el-Mektebetü't-Ticariyyetü'l-Kübra, 1969.
- _____ : **el-Hasaîsü'l-Kübrâ**, Beyrut, Dâru'l-Kütübi'l-İlmiyye, t.y.
- es-Süheylî, Ebu'l-Kâsım : **er-Ravzü'l-ünûf fi Şerhi's-Sîreti'n-Nebeviyye**,
Abdurrahman b. Abdullah b. Ahmed : Beyrut, Dâru İhyâi't-Turâsi'l-Arabî, h. 1412.
- eş-Şevkânî, Muhammed : **Fethu'l-Kâdir**, Dımeşk, Dâru İbn Kesîr, h. 1414.
b. Ali b. Muhammed b. Abdullah el-Yemenî
- eş-Şeybanî, Ebu : **Fedâilu's-Sahâbe**, thk. Dr. Vasiyyullah Muhammed
Abdullah Ahmed b. Abbas, Beyrut, Müessesetü'r-Risâle, 1983.
Muhammed b. Hanbel b. Hilal b. Esed
- et-Taberânî, Ebü'l- : **el-Mu'cemü'l-Kebîr**, thk. Hamdî b. Abdülmecid es-
Kasım Müsnidü'd-Selefî, Kahire, Mektebetü İbn Teymiyye, 1994.
Dünyâ Süleymân b. Ahmed b. Eyyûb
- et-Taberî, Ebû Ca'fer : **Târîhu't-Taberî, Târîhu'l-Rusul ve'l-Mülûk**,
Muhammed b. Cerîr et-Beyrut, Dâru't-Türâs, h. 1387.
Taberî
- _____ : **Câmiu'l-Beyân an Te'vîli Âyi'l-Kur'ân**, thk.
Ahmed Muhammed Şâkir, y.y., Müessesetü'r-Risale, 2000.
- et-Tayyibî, Şerafeddîn : **Şerhu'l-Tayyibî a'la Meşkâti'l-Mesâbîhi'l-**
el-Huseyn b. Abdullah : **Müsemma**, Thk. Dr. Abdülhamîd Handâvî, Riyad,
Mektebetü Nizarün Mustafâ el-Bâzi, 1997.
- et-Tirmizî, Ebû İsa : **Sünenü Tirmizî**, thk. Beşşar Avvad Ma'rûf, Beyrut,
Muhammed b. İsa b. Dâru'l-Arabî'l-İslâmî, 1998.
Sevre
- Uğur, Mücteba : "Cemîle bt. Übey b. Selûl" İstanbul, **DİA**, 1993, c.

VII.

- el-Vâkîdî, Ebû Abdullah : **Kitâbü'l Meğâzî**, thk. Marsden Jones, trc. Musa K. Muhammed b. Ömer el-Vâkîdî : Yılmaz, İstanbul, İlk Harf Yayınevi, 2014.
- ez-Zübeyrî, Ebû : **Nesebu Kureyş**, thk. E. Levi Provencal, Kahire, Abdillâh Mus'ab b. Dâru'l-Mea'rif, t.y. Abdullah b. Mus'ab b. Sâbit b. Abdullah b. ez-Zübeyrî
- ez-Zebîdî, Ebû'l-Feyz : **Tâcü'l-'arûs min Cevâhiri'l-Kâmûs**, thk. Muhammed b. Mecmu'atü mine'l-Muhakkıkın, y.y., Dâru'l Hidâye, Abdürrezzak el-Bilgrâmî t.y. el-Hüseynî
- ez-Zehebî, Ebû Abdillâh : **Siyeru A'lâmi'n-Nübelâ**, Kahire, Dâru'l-Hadîs, Şemsüddîn Muhammed 2006. b. Ahmed b. Osman et-Türkmânî el-Fârikî ed-Dımeşkî
- _____ : **Târîhu'l-İslâm ve Vefeyâtü'l-Meşâhîr**, thk. Dr. Beşşâr Avvâd Ma'rûf, y.y., Dâru'l-Ğarbi'l-İslâmî, 2003.
- ez-Zekânî, Ebû Abdillâh : **Şerhu'l- Zekânî a'la Muvatta'i'l-İmâm Mâlik**, thk. Muhammed b. Taha Abdurrauf Sa'd , Kahire, Mektebetü's-Sakafe Abdülbâkî b. Yûsuf ed-Dineyye, 2003.
- ez-Ziriklî, HayreddinEbû : **el-A'lâm**, y.y., Dâru'l-İlim li'l-Melayin, 2002. Gays Muhammed Hayreddin b. Mahmud b. Muhammed b. Ali b. Faris ez-Ziriklî

EVS KABİLESİNE MENSUP HANIMLARIN İSİMLERİ	EŞLERİ VE KABİLELERİ	ÇOCUKLARI
1. er-Rebâb bt. en-Nu'mân	1. Zürâre b. Amr (Evs) 2. Ma'rur b. Sahr (Hazrec)	1. Mu'âz b. Zürâre 2. el-Berâ b. Ma'rûr
2. Akreb bt. Mu'âz	1. Yezîd b. Kürz (Evs)	1. Râfi b. Yezid 2. Havva bt. Yezid
3. Hind bt. Simâk	1. Evs b. Muâz (Evs) 2. Sa'd b. Muâz (kardeşi) (Evs)	1. el-Hâris b. Evs 2. Amr b. Sa'd 3. Abdullah b. Sa'd
4. Ümâme bt. Simâk	1. Şerîk b. Enes (Evs)	1. Abdullah 2. Ümmü Sahr 3. Ümmü Süleyman 4. Ümmü Ceybe
5. Havvâ bt. Râfi	Bilgi Yok	Bilgi Yok
6. Ümmü İyâs bt. Enes b. Râfi	1. Ebû Sa'd b. Talha (Kureyş) (Müslüman olmadı) (Mekke'de evlendiler) 2. Abdurrahman b. Avf (Kureyş)	1. Abdullah b. Abdurrahman 2. Kasım b. Abdurrahman
7. Ümmü'l Hakem Vedde bt. Ukbe (Vedde, Dürre, Ukbe)	1. Kays b. Mahreme (Kureyş) (Mekke'nin fethinden sonra Müslüman oldu. Müellefe-i Kulubten)	1. Abdullah b. Kays 2. Muhammed b. Kays 3. Abdümelik b. Kays 4. Cemal bt. Kays 5. Ümmü Seleme bt. Kays 6. Humeyde bt. Kays 7. Emetîllah bt. Kays
8. Ümmü Sa'd bt. Ukbe	1. Kays b. Mahreme (Kureyş)	Bilgi Yok
9. Havle bt. Ukbe	1. el-Hâris b. Samme (Neccar) 2. Abdullah b. Katâde (Evs)	1. Sa'd b. el-Hâris 2. Amr b. Abdullah
10. Umeyre bt. Yezîd	1. Manzur b. Lebîd (Evs)	1. el-Hâris b. Manzur 2. Usayre b. Manzur
11. Esmâ bt. Yezîd b. es-Seken (Ümmü Âmir el-Eşheliyye) (Fükeyhe)	1. Ebû Sa'îd el-Ensarî (Boşandılar)	Bilgi Yok
12. er-Rebâb bt. Ka'b	1. el-Yemân b. Câbir el-Absî (Abdüleşheloğullarının halifi)	1. Huzeyfe 2. Sa'd 3. Safvân 4. Müdlic 5. Leyla
13. Ümmü Niyâr bt. Zeyd	Bilgi Yok	Bilgi Yok
14. Ümmü Amr bt. Selâme	1. Muhammed b. Mesleme (Evs) (Dayısının oğlu)	1. Abdurrahman 2. Ümmü İsa 3. Ümmü'l-Hâris
15. Nâile bt. Selâme	1. Abdullah b. Semmâl (Evs) 2. Kays b. Ka'b b. el-Kayn (Hazrec)	1. Sehl b. Kays 2. Suhtî bt. Kays 3. Amre bt. Kays
16. Akreb bt. Selâme	1. Râfi b. Yezîd (Evs)	1. Abdurrahman 2. Üseyd

17. Ümmü Hanzale bt. Rûmî	1.Sa'lebeb. Enes (Evs)	Çocuk doğurmuş fakat isimleri belli değil.
18. Ümmü Sehl bt. Rûmî	1. Ebû Nâile Silkân b. Selâme (Evs)	1. el-Muhayyât bt. Ebû Nâile 2. Abbâd b. Ebû Nâile 3. Abdullah b. Ebû Nâile
19. el-Muhayyât bt. Silkân	Bilgi Yok	Bilgi Yok
20. Ümâme bt. Bişr	1. Mahmûd b. Mesleme (Evs)	1. Ümmü Amr 2. Ümmü Sa'd
21. Havvâ bt. Yezîd b. Seken	1. Kays b. el-Hatîm b. Adî (Evs)	1. Sâbit b. Kays 2. Yezîd b. Kays
22. Ümeyme bt. Amr	Bilgi Yok	Bilgi Yok
23. Hînd bt. Sehl	Bilgi Yok	Bilgi Yok
24. es-Sa'be bt. Sehl	Bilgi Yok	Bilgi Yok
25. Müleyke bt. Sehl	1. Ebü'l Heysem et-Teyyihân Evs (Anlaşmalı Kuda'a Kabilesi)	1. Ümeyme bt. Ebü'l Heysem
26. Ümeyme bt. Ebü'l-Heysem	Bilgi Yok	Bilgi Yok
27. Fâtıma bt. el-Yemân	Bilgi Yok	Bilgi Yok
28. Ümâme bt. Hadîc	1. Üseyd b. Zuheyr b. Râfi (Evs) (Amcasının oğlu)	1. Sâbit 2. Muhammed 3. Ümmü Külsüm 4. Ümmü'l-Hasan
29. Umeyre bt. Züheyr	1. Mirba b. Kayzî (âmâ) (Evs) (Medineli münafıklardan)	1. Zeyd 2. Surâre 3. Abdurrahman Abdullah
30. Leylâ bt. Nehîk	1. Sehl b. er-Rebî (Evs)	BİLGİ YOK
31. Sübeyte bt. er-Rebî	1. Evs b. Kayzî (Evs)	1. Abdullah 2. Kübâse 3. Urâbe (Arâbe)
32. Cemîle bt. Sayfî	1.Atîk b. Kays (Evs)	Bilgi Yok
33. Ümeyme bt. Ukbe	1. Sehl b. Atîk (Benî Neccar)	1. Ümmü Sabit bt. Atîk b. en-Nu'man
34. Ümmü Âmir bt. Süleym	1. Üseyd b. Sâ'ide (Evs) (Dayısının oğlu) 2.Sa'd b. Âmir (Evs)	1. Yezîd b. Üseyd 2. Umeyre bt. Sa'd
35. Umeyre bt. Sa'd b. Âmir	1.Kübâse b. Kayzî (Evs)	Bilgi Yok
36. Cemîle bt. Sinân	1. Ubeyd es-Sehhâm b. Süleym (Evs)	1. Sâbit
37. Ümmü'r-Rübeyyi bt. Eslem	1. Ebû Hasme b. Sâ'ide (Evs)	1. Sehl 2. Umeyre 3. Ümmü Damre
38. Umeyre bt. Ebû Hasme	1.Yezîd b. Üseyd (Evs) (Amcasının oğlu) 2. Yezîd b. Berze (Evs)	Bilgi Yok

39. Ümmü Sehl bt. Ebû Hasme	1. Yezîd b. el-Berâ (Evs)	1. Mahled b. Yezîd
40. Ümeyme bt. Ebû Hasme	1. Hilâl b. el-Hâris 2. Ebû Sender b. el-Husayn	Bilgi Yok
41. el-Vaksâ bt. Maksûd (Mes'ûd)	1. en-Nu'mân b. Mâlik (Evs)	1. Süveyd b. en-Nu'mân
42. en-Nevvâr bt. Kays	1. Zeyd b. Nüveyre (Evs) (Amcasının oğlu)	1. Âzib
43. Ümmü Abdullah bt. Âzib	Bilgi Yok	Bilgi Yok
44. Ümmü Abs bt. Mesleme	1. Ebû Abs b. Cebr (Evs)	1. Muhammed 2. Mahmûd
45. Hind bt. Mahmûd b. Mesleme	1. Amr b. Sa'd b. Mu'âz (Evs)	Bilgi Yok
46. Ümmü Manzûr bt. Mahmûd b. Mesleme	1. Lebîd b. Ukbe b. Râfi (Evs)	1. Mahmûd 2. Manzûr 3. Meymûne
47. Ümmü Amr bt. Mahmûd b. Mesleme	1. Abdullah b. Muhammed b. Mesleme (Evs) (Amcasının oğlu) 2. Zeyd b. Sa'd b. Zeyd (Evs)	1. Amr b. Abdullah 2. Humeyd b. Abdullah
48. Süheyne bt. Eslem b. Hâriş	1. Muhayyisa b. Mes'ûd (Evs)	Bilgi Yok
49. Lübâbe bt. Eslem b. Harîş	1. Zeyd b. Sa'd b. Mâlik (Evs)	Bilgi Yok
50. Ümmü Abdullah Selmâ bt. Eslem	1. Nehîk b. İsâf (Evs)	Bilgi Yok
51. Selâme bt. Mes'ûd	1. Mürşide b. Cebr (Evs)	1. Esmâ bt. Mürşide 2. Umeyre bt. Mürşide
52. Umeyre bt. Mürşide	1. Süveyd b. en-Nu'mân (Evs)	Bilgi Yok
53. Esmâ bt. Mürşide	1. ed-Dahhâk b. Halife	1. Sâbit 2. Ebû Cübeyre 3. Ebû Bekr 4. Ömer 5. Sübeyte 6. Berke 7. Hammâde 7. Safiyye
54. Lübânâ bt. Kayzî	1. Ebû Sâbit b. Abduamr (Evs) 2. Ebu Ahmed b. Kays b. Levzân (Evs)	Bilgi Yok
55. Leylâ bt. Râfi	1. Cebr b. Amr b. Zeyd (Evs) 2. Sehl b. Ka'b (Evs)	1. Ebû Abs b. Cebr 2. Abdurrahman b. Sehl
56. Ümmü'd-Dahhak bt. Mes'ûd el-Hârisiyye	Bilgi Yok	Bilgi Yok
57. Lübânâ bt. el-Hatîm	1. Abdullah b. Nehîk b. İsâf (Evs)	Çocuk dünyaya getirdi.
58. Leylâ bt. el-Hatîm	1. Mes'ûd b. Evs b. Mâlik (Evs) (Evlilikleri Cahiliye döneminde olmuştur.) (Leylâ ile evli iken vefat etti.)	1. Amre bt. Mes'ûd 2. Umeyre bt. Mes'ûd

	2. Resûlullah (sas)'e hibe etmek suretiyle evlenmiştir. Resûlullah (sas)'den boşanmıştır.	
59. Amre bt. Mes'ûd	1. Muhammed b. Mesleme (Evs)	1. Abdullah 2. Ümmü Ahmed
60. Umeyre bt. Mes'ûd	1. Kays b. Zeyd b. Âmir (Evs)	1. Habibe 2. Ümmü Cündeb
61. Habîbe bt. Kays	1. Mu'âz b. el-Hâris (Beni Neccar) 2. Ebû Fedâle b. Sâbit (Hazrec)	1. Ubeydullah b. Mu'âz 2. Harice b. Ebû Fedâle
62. Süheyra bt. Mes'ûd	1. Câbir b. Abdullah (Hazrec)	1. Abdurrahman 2. Ümmü Habîb
63. Ümmü Seleme bt. Mes'ûd	1. Evs b. Mâlik (Neccâr)	1. el-Hâris b. Evs
64. Habîbe bt. Mes'ûd	1. Sinân b. Amr (Evs'in müttefiki)	1. el-Mukanna 2. Ümmü'l-Hâris
65. Ümmü Cündeb bt. Mes'ûd	1. Nasr b. el-Hâris b. Abdürezâh (Evs)	1. el-Hâris
66. Ümmü Sehl bt. en-Nu'mân	Bilgi Yok	Bilgi Yok
67. Umeyre bt. el-Hâris	1. Adî b. Harâm b. el-Heysem (Evs)	Bilgi Yok
68. Beşîre bt. en-Nu'mân	1. Sehl b. el-Hâris (Evs)	1. Ümmü'l-Hâris 2. er-Rebî'
69. Ümeyme bt. en-Nu'mân	1. Ubeyd b. Evs b. Mâlik (Evs)	1. en-Nu'mân
70. Şümeyle bt. el-Hâris	1. Sâbit b. en-Nu'mân (Evs)	1. Beşîre (Büşeyre)(Yesîre) 2. Umeyre (Amîre) 3. Hâlid b. Sâbit
71. Beşîre b. Sâbit	1. Ebû Nemle b. Mu'âz (Evs)	Bilgi Yok
72. Umeyre bt. Sâbit	Bilgi Yok	Bilgi Yok
73. Âişe bt. Cüzey	1. Katâde b. en-Nu'mân (Evs) 2. Yezîd b. Âmir (Hazrec)	1. Amr b. Katâde 2. Hafsa bt. Katâde 3. Abdurrahman b. Yezîd 4. el-Münzir b. Yezîd
74. Huleyde bt. el-Hubâb b. Urve	1. Abdullah b. Sa'd b. Mu'âz (Evs)	Çocuk doğurmadı.
75. Ümmü'l Hâris bt. el-Hâris	Bilgi Yok	Bilgi Yok
76. Aysâ bt. el-Hârisb. Sevâd	1. Enes b. Fedâle b. Adî (Evs)	1. Muhammed b. Enes
77. Ümmü Habîb Habîbe bt. Mu'attek	1. Üseyr b. Urve (Evs)	1. Ebû Bürde b. Üseyr
78. Büreyde bt. Bişr	1. Abbâd b. Nehîk (Evs) 2. Ebû Ma'kıl b. Nehîk (Evs) 3. Ebû Bürde b. Üseyr (Evs)	1. İbrahim b. Abbâd 2. Abdullah b. Ebû Ma'kıl 3. Mu'attek b. Ebû Bürde
79. Ümmü Simâk bt. Fedâle	Bilgi Yok	Bilgi Yok

80. eş-Şemûs bt. Ebû Âmir er-Râhib	1. Sâbit b. Ebû'l-Aklah (Evs)	1. Âsım b. Sâbit 2. Cemîle bt. Sâbit
81. Cemîle bt. Sâbit b. Ebû'l-Aklah	1. Hz. Ömer b. el-Hattâb (Kureys) (Boşandılar) 2. Yezîd b. Cârîye (Evs)	1. Âsım b. Ömer 2. Abdurrahman b. Yezîd
82. Habîbe bt. Ebû Âmir er-Râhib.	1. Sa'd b. Hayseme (Evs) 2. Zeyd b. el-Hattâb (Kureys)	1. Abdullah b. Sa'd 2. Esmâ bt. Zeyd
83. Usayme bt. Ebû'l-Aklah	1. Âmir b. Ebû Âmir (Evs)	Âmir b. Ebû Âmir'in çocuğu olmadı.
84. eş-Şemûs bt. en-Nu'mân	1. Ebû Süfyan b. el-Hâris (Evs)	1. Temîme 2. Abdurrahman
85. Temîme bt. Ebû Süfyan	1. Abdullah b. Sehl (Evs)	Bilgi Yok
86. Leylâ bt. Ebû Süfyan	1. Mu'âz b. Âmir b. Cârîye (Evs) (Başka bir rivayette) 1. Bükeyr b. Cârîye b. Âmir b. Mücemmi (Evs)	Bilgi Yok
87. Âişe bt. Ebû Süfyan	1. Mu'âz b. Âmir b. Cârîye b. Mücemmi (Evs)	Bilgi Yok
88. Lübâbe bt. Ebû Lübâbe	1. Zeyd b. el-Hattâb (Kureys) 2. Ebû Sa'îd b. Evs b. Mu'allâ (Hazrec)	1. Abdurrahman b. Zeyd 2. Amr b. Ebû Sa'îd 3. Ümmü Abdurrahman bt. Ebû Sa'îd
89. Nüseybe bt. Simâk	1. Osman b. Ebû Talha (Kureys) 2. Bicâd b. Osman b. Âmir (Evs) (Münafıklardan)	1. İlk evliliğinden çocuk dünyaya getirmiştir. 2. Bilgi Yok
90. Üneyse bt. Sâide	1. Amr b. Sürâka b. Hârîse (Benî Neccar)	Bilgi Yok
91. Umeyre bt. Umeyr	1. Bicâd b. Osman b. Âmir (Evs) (Münafık)	Bilgi Yok
92. Ümmü Zürâre Hafsa bt. Hâtıb	Bilgi Yok	Bilgi Yok
93. Sa'îde bt. Beşîr	Bilgi Yok	Bilgi Yok
94. Umeyre bt. Külsûm b. el-Hidm	1. Utbe b. Uveym b. Sâ'ide (Evs)	Bu evlilikten çocuk dünyaya gelmiştir.
95. Umeyre (Amre) bt. Ubeyd	1. Lebid b. Sa'lebeb. Sinân (Hazrec)	1. Ziyâd b. Lebid
96. Sübeyte bt. Ye'âr	1. Ebû Huzeyfe b. Utbe (Kureys)	Bilgi Yok
97. Selmâ bt. Ye'âr	Bilgi Yok	Bilgi Yok
98. en-Nevvâr bt. el-Hâris	1. Kayzî b. Amr b. Zeyd (Evs)	Bu evlilikten çocuk dünyaya getirmiştir.

99. Kebşe bt. Hâtıb	1. Ebû Nemle b. Mu'âz b. Zûrâre (Evs) 2. Beşîr b. Ümeyye b. Âmir (Evs)	1. Nemle b. Ebû Nemle 2. Bu evlilikten çocuk dünyaya getirmiştir.
100. Ümmü Sâbit bt. Cebr	1. Atîk b. el-Hâris b. Atîk (Evs) (amcasının oğlu)	Bilgi Yok
101. Umeyre bt. Muhammed	1. Ubeyd b. Nâfiz b. Suheybe (şair)(Evs)	1. Fedâle b. Ubeyd
102. Nüseybe bt. Niyâr	1. Ukbe b. Atûde (Evs)	Bilgi Yok
103. Sümeyye bt. Ma'bed	1. Abdullah b. Ebû Ahmed	Bilgi Yok
104. Mutî'a bt. en-Nu'mân	1. el-Cez b. Mâlik b. Âmir b. Huzeyfe (Evs)	Çocuk doğurdu
105. el-Fürey'a (Kureybe) bt. Kays	1. Ebû Ahmed b. Cahş (Kureyşten)	1. Abdullah b. Ebû Ahmed
106. Habte bt. Cübeyr	Bilgi Yok	Bilgi Yok
107. Ümmü Cemîl bt. el-Cülâs	1. Sâlim b. Utbe b. Sâlim (Evs)	Bilgi Yok
108. Hind bt. Evs	1. Amr b. Sâbit b. Külfе (Evs) 2. Hayseme b. el-Hâris b. Mâlik (Evs)	1. Ebû Hanne b. Amr 2. Sa'd b. Hayseme
109. Leylâ bt. Evs	1. el-Hâris b. Gıyâs (Evs)	1. Bu evlilikten çocuk dünyaya getirmiştir.
110. Su'dâ bt. Evs	1. Sâmit b. Adî b. Kays (Hazrec) 2. Sehl b. el-Hâris b. Cu'dübe (Benî Vâkıf)	1. Süveyd b. Sâmit 2. Çocuk dünyaya getirdi.
111. Kebşe bt. Evs	1. Sâbit b. el-Fâkih (Evs) 2. Mes'ûd (Maksûd) b. Âmir b. Adî (Evs)	1. Huzeyme b. Sâbit 2. Safiyye bt. Sâbit 3. Müleyke bt. Sâbit 4. Rifâ'a bt. Sâbit 5. er-Râi'a bt. Sâbit 6. el-Vaksâ bt. Maksûd
112. Safiyye bt. Sâbit	1. Abdurrahman b. Evs b. Amr (Evs)	Bilgi Yok
113. Müleyke bt. Sâbit	1. Şüteym b. Zeyd b. Cumeha (Evs)	Bilgi Yok
114. Rifâ'a bt. Sâbit	1. Mâhmud b. Vahvah b. el-Eslet	Bilgi Yok
115. Hasene bt. Sâbit (er-Râi'a)	Bilgi Yok	Bilgi Yok
116. Umâre bt. Hubâşe	Bilgi Yok	Bilgi Yok
117. Umeyre bt. Hubâşe	1. Evs b. Amr b. Ubeyd	Çocuk dünyaya getirdi.

118. Üneyse bt. Rukaym	1. Vahvah b. Sâbit (sahabe) (Evs)	Bilgi Yok
119. Nesîbe bt. Ebû Talha	1. Umeyr b. Adî (Hatmeoğulları)	1. Ubeydullah 2. el-Münzir
120 Selmâ bt. Zeyd	1. Amr b. Abbâd b. Amr (Hazrec)	Bilgi Yok
121. Hayre bt. Ebû Ümeyye	1. Müknif b. Muhayyisa b. Mes'ûd (Evs)	Bilgi Yok

HAZREC KABİLESİNE MENSUP HANIMLARIN İSİMLERİ	EŞLERİ VE KABİLELERİ	ÇOCUKLARI
1. Hüzeyle bt. Utbe	1. er-Rebî b. Amr (Hazrec) 2. Hârice b. Zeyd (Hazrec)	1. Mehabbe bt. er-Rebî 2. Sa'd b. er-Rebî 3. Habîbe bt. Hârice 4. Zeyd b. Hârice
2. Mehabbe bt. er-Rebî	1. Ebü'd-Derdâ Âmir b. Zeyd (Hazrec)	1. ed-Derdâ bt. Ebü'd-Derdâ 2. Nesîbe bt. Ebü'd-Derdâ 3. Bilal b. Ebü'd-Derdâ
3. Habîbe bt. Hârice	1. Hz. Ebû Bekir (in son eşi) (Kureyş) 2. Hubeyb b. İsâf (Hazrec)	1. Ümmü Külsûm bt. Ebû Bekir
4. Cemîle bt. Sa'd b. er-Rebî (Künyesi Ümmü Sa'd)	1. Zeyd b. Sâbit (Hazrec)	1. Sa'd 2. Hârice 3. Süleyman 4. Yahya 5. İsmail 6. Umâre 7. Es'ad 8. Ubâde 9. İshâk 10. Ümmü İshâk 11. Hasene 12. Amre 13. Ümmü Külsûm
5. Zeyneb bt. Kays	1. Hubeyb b. İsâf (Yisâf) (Hazrec)	1. Üneyse bt. Hubeyb
6. Üneyse bt. Hubeyb	1. Zeyd b. Hârice (Hazrec)	1. Abdullah 2. Muhammed 3. Ümmü Külsûm
7. Ümmü Sâbit bt. Kays	1. Sâbit b. Süfyân (Hazrec)	1. el-Hâris 2. Simâk
8. Leylâ bt. Simâk	Bilgi Yok	Bilgi Yok
9. Kebşebt. Vâkîd	1. Revâha b. Sa'lebe (Hazrec) 2. Kays b. Şemmâs (Hazrec)	1. Abdullah b. Revâh 2. Amre bt. Revâha
10. Amre bt. Revâha	1. Beşîr b. Sa'd (Hazrec)	1. en-Nu'man b. Beşîr 2. Ümeyme (Übeyye) bt. Beşîr
11. Ümeyme bt. Beşîr	Bilgi Yok	Bilgi Yok

2. Ümmü Eyyûb bt. Kays	1. Ebû Eyyûb el-Ensârî Hâlid b. Zeyd (Beni Neccar)	1. Amre bt.Ebû Eyyûb
13. Mendûs bt. Hallâd.	Bilgi Yok	Bilgi Yok
14. Hüzeyle bt. Sâbit	1. el-Hâris b. Sâbit (Hazrec) 2. Ebû Mes'ûd Ukbe b. Amr (Hazrec) 3. Abdurrahman b. Sâ'ide b. el-Eşyem (Hazrec)	1. Beşîr b. Ebû Mes'ûd Ukbe
15. Üneyse bt. Sa'lebe	1. es-Sâib b. Hallâd b. Süveyd (Hazrec)	1. Hallâd 2. Abdullah 3. Emetullah
16. Ümmü Zeyd bt. es-Seken	1. Sürâka b. Ka'b (Beni Neccar)	1. Su'dâ 2. Zeyd
17. Karîbe bt. Zeyd	Bilgi Yok	Bilgi Yok
18. Kebşe bt. Sâbit	Bilgi Yok	Bilgi Yok
19. Mu'âze bt. Abdullah	Bilgi Yok	Bilgi Yok
20. Ümmü'l-Hakem bt. Abdurrahman	1. Ebû Mes'ûd Ukbe b. Amr (Hazrec)	Bilgi Yok
21. Nâile bt. er-Rebî	1. Evs b. Hâlid b. Kurt (Beni Neccar)	1. Safvân (tabiin)
22. el-Fürey'a bt. Mâlik	1. Sehl b. Râfi b. Beşîr (Hazrec) 2. Sehl b. Beşîr b. Âmir (Evs)	1. Abdullah b. Sehl
23. er-Rebâb bt. Hârise	1. Küleyb b. Yisâf (Yesâf) b. Utbe (Hazrec)	1. Dâvûd 2. İbrahim 3. Sa'd e
24. er-Rübeyyi bt. Hârise	Bilgi Yok	Bilgi Yok
25. Huleyde bt. Sâbit	1. Ka'b b. Amr b. el-İtnâbe(Hazrec) 2. Enes b. Seken b. Utbe (Benî Selime'nin müttefiki Verebeoğulları)	1. Karaza b. Ka'b 2. Abdullah b. Enes
26. Ümmü Sâbit bt. Sâbit	Bilgi Yok	Bilgi Yok
27. Kebşe bt. Râfi (Künyesi Ümmü Sa'd)	1. Mu'âz b. en-Nu'mân (Evs)	1. Sa'd b. Mu'âz 2. Amr b. Mu'âz 3. İyâ b. Mu'âz

		<p>4. Evs b. Mu'âz</p> <p>5. Akreb bt. Mu'âz</p> <p>6. Ümmü Hizâm bt. Mu'âz</p>
28. Su'âd bt. Râfi	<p>1. Zürâre b. Udus b. Ubeyd (Beni Neccar)</p>	<p>1. Ebû Ümâme Es'ad b. Zürâre</p> <p>2. Sa'd b. Zürâre</p> <p>3. Rûveybe (Zuğaybe) bt. Zürâre</p> <p>4. Mes'ûd b. Zürâre</p> <p>5. el-Fürey'a' bt. Zürâre</p> <p>6. Zürâre</p> <p>7. Zürâre</p>
29. Ümmü'l-Hubâb bt. el-Hubâb	<p>1. Mes'ûd b. Halde b. Âmir (Hazrec)</p> <p>2. Mürey b. Simâk b. Atîk (Evs)</p>	<p>1. Habîbe bt. Mes'ûd</p> <p>2. Yezid b. Mes'ûd</p>
30. Akreb bt. es-Seken	<p>1. Sâbit b. Süheyb b. Kürz (Hazrec)</p>	<p>1. Sehle bt. Sâbit</p>
31. Mendûs bt. Amr	<p>1. Mahled b. Sâmit b. Niyâr (Hazrec)</p>	<p>1. Mesleme b. Mahled</p>
32. Selmâ bt. Amr b. Huneys	<p>1. Ukbe b. Râfi</p>	<p>1. Ümmü Sa'd bt. Ukbe</p> <p>2. Havle bt. Ukbe</p>
33. el-Fürey'a bt. Hâlid	<p>1. Sâbit b. el-Münzir (Beni Neccar)</p>	<p>1. Hassân b. Sâbit</p>
34. Ümmü Şerîk bt. Hâlid	<p>1. Enes b. Râfi (Evs)</p>	<p>1. Şerîk b. Enes</p> <p>2. Ümmü İyâs bt. Enes</p> <p>3. el-Hâris b. Enes</p>
35. Mendûs bt. Ubâde	<p>1. Simâk b. Sâbit (Hazrec)</p>	<p>1. Sâbit b. Simâk</p>
36. Leylâ bt. Ubâde	<p>1. Hallâd b. Süveyd (Hazrec)</p>	<p>1. el-Hakem b. Hallâd</p> <p>2. es-Sâib b. Hallâd</p>
37. Fûkeyhe bt. Ubeyd	<p>1. Sa'd b. Ubâde (Hazrec) (amcasının oğlu)</p>	<p>1. Kays b. Sa'd</p> <p>2. Ümâme bt. Sa'd</p> <p>3. Sedûs</p>
38. Gaziyye bt. Sa'd	<p>1. Sa'd b. Ubâde (Hazrec)</p>	<p>1. Sa'id</p> <p>2. Muhammed</p> <p>3. Abdurrahman</p>
39. Kebşe bt. Abduamr	<p>1. Ebû Humejd Abdurrahman b. Amr (Hazrec)</p>	<p>1. Münzir</p> <p>2. Sa'd</p> <p>3. Amre</p>
40. Amre bt. Sa'd	<p>1. Mübeşşir b. (el-Hâris) Ubeyrik (Evs)</p>	<p>1. Rifâ'a</p>
41. Amre bt. Sa'd b. Sa'd	<p>Bilgi Yok</p>	<p>Bilgi Yok</p>

42. Nâile bt. Sa'd b. Sa'd	Bilgi Yok	Bilgi Yok
43. Kurretü'l-ayn bt. Ubâde	1. es-Sâmit b. Kays b. Asrem (Hazrec)	1. Ubâde 2. Evs 3. Havle
44. Havle bt. Sâmit	1. Ebû Abdurahman Yezîd b. Sa'lebe (Hazrec kabilesinin anlaşmalı olduğu Belî kabilesinin Benî Guseyne)	1. Âmir 2. Ümmü Osman
45. Havle bt. Sa'lebe	1. Evs b. es-Sâmit (Hazrec) (Amcasının oğlu)	Bilgi yok
46. Ümâme bt. Sâmit	1. Cümeý' b. Mes'ûd b. Amr (Hazrec)	Bilgi Yok
47. Habîbe bt. Müleyl.	1. Fevre b. Amr b. Vezere (Hazrec)	1. Abdurrahman b. Fevre
48. Bişre bt. Müleyl	1. Hamza b. el-Abbâs b. Ubâde (Hazrec)	1. Muhammed 2. Humejd 3. Hadice 4. Külsüm
49. Amre bt. Hezzâl	1. Amr b. Mihsan b. Amr (Beni Neccar)	1. Dubâ'a
50. Leylâ bt. Riâb	1. İtbân b. Mâlik b. Amr b. Aclân (Hazrec) 2. Abdurrahman b. Âmir b. en- Nu'man (Evs) 3. Abdullah b. Amr b. Süveyd (Evs)	1. Abdurrahman b. İtbân 2. en-Nu'mân b. Abdurrahman 3. Ümâme bt. Abdurrahman 4. Ümmü Hüseyin bt. Abdurrahman 5. Su'de bt. Abdullah
51. el-Fürey'a bt. Mâlik	1. Hilâl b. Ümeyye b. Âmir (Evs)	Bilgi Yok
52. Cemîle bt. Huzeyme	1. Abdullah b. Sa'd b. Zeyd (Evs)	Bilgi Yok
53. Ümmü Enes bt. Vâkîd	1. Amr b. Utbe b. Sa'lebe (Hazrec)	Bilgi Yok
54. Bezî'a bt. Ebû Hârice	1. el-Velîd b. Ubâde b. es-Sâmit (Hazrec)	1. el-Hâris 2. Mus'ab 3. Abdullah 4. Mesleme
55. Ümmü Mâlik bt. Übey	1. Râfî b. Mâlik b. el-Aclân (Hazrec)	1. Rifâ'a 2. Hallâd 3. Mâlik

56. Cemîle bt. Abdullah b. Übey	1. Hanzale b. Ebû Âmir (Ġasîlu'l-melâike) (Evs) 2. Sâbit b. Kays b. Şemmâs (Hazrec) (Boşandı) 3. Mâlik b. ed-Duġşüm (Hazrec) 4. Hubeyb b. Yisâf (Hazrec)	1. Abdullah b. Hanzale 2. Muhammed b. Sâbit 3. el-Fürey'a bt. Mâlik 4. Ebû Kesîr Abdullah b. Hubeyb
57. Müleyke bt. Abdullah b. Übey -	1. Hilâl b. Ümeyye b. Âmir (Evs)	Bilgi Yok
58. Remle bt. Abdullah b. Übey	1. İsmâ b. Zeyd b. Müleyl (Hazrec)	Bilgi Yok
59. Ümmü Sâ'id bt. Abdullah b. Übey	1. Cübeyr b. Sâbit b. ed-Dahhâk (Hazrec)	Bilgi Yok
60. Havle bt. Havlî	Bilgi Yok	Bilgi Yok
61. Füşum bt. Evs	1. İtbân b. Mürre (Hazrec kabilesinden Benî el-Hublâ'nın halîfi Benî Esed b. Huzeyme)	Bilgi Yok
62. Zeyneb bt. Sehl	1. Zeyd b. Vedî'a b. Amr (Hazrec)	1. Sa'd 2. Ümâme 3. Ümmü Külsüm
63. Leylâ bt. Tabât	1. Vehb b. Kelede (Hazrec kabilesine mensup, Benî el-Hublâ'nın halîfi Benî Abdullah b. Gatafân)	Bilgi Yok
64. Üneyse bt. Urve	1. Hanzale b. Mâlik b. Hâlid (Hazrec)	Bilgi Yok
65. Halîme bt. Urve	1. Hadîc b. Râfi b. Adî (Hazrec)	1. Ümâme bt. Hadîc 2. Râfi b. Hadîc 3. Rifâ'a b. Hadîc
66. Hâlide bt. Amr	1. Ebû Ubâde Sa'd b. Osman b. Hâlid (Hazrec)	1. Fevre
67. Kebşe bt. Ferve	1. Abdurrahman b. Sa'd b. Kays (Hazrec)	1. Ebû Câbir Muhammed b. Abdurrahman b. Hâlid b. Kays
68. Ümmü Şürahbîl bt. Ferve	1. el-Yakzân b. Ubeyd b. Ukbe (Hazrec)	Bilgi Yok
69. Büseyne bt. en-Nu'mân	1. Muhammed b. Amr b. Hazm (Beni Neccar)	1. Abdülmelik 2. Abdullah 3. Abdurrahman 4. Ümmü Amr

70. el-Fâri'a bt. İsâm	1. Amr b. en-Nu'mân b. Halde (Hazrec)	Bilgi Yok
71. Ümâme bt. İsâm	1. Kebşe bt. Mebzûl b. Amr (Beni Neccar)	Bilgi Yok
72. Ümeyye bt. Halife	1. Ferve b. Amr b. Vezefe (Hazrec)	1. Ümmü Sa'd bt. Ferve
73. Üneyse bt. Abdullah	1. Abbâs b. Ubâde b. Nadle (Hazrec) 2. Amr b. Evs b. Âmir (Hazrec)	1. Muhammed b. el-Abbâs 2. Celebe b. Amr b. Evs
74. Ümâme bt. Osman	1. Sâbit b. Sa'lebe(el-Ceza) b. Zeyd (Hazrec)	1. Abdullah 2. el-Hâris 3. Ümmü Ünâs
75. Ümmü Râfi bt. Osman	1. Hallâd b. Râfi b. Mâlik (Hazrec)	1. Yahya b. Hallâd
76. Fûkeyhe bt. el-Muttalib	1. er-Rebî b. Âmir b. Halde (Hazrec) 2. Amr b. Hâlîde b. Muhalled (Hazrec)	1. Büheyse bt. Amr
77. Büheyse bt. Amr	1. en-Nu'mân b. Aclân b. en- Nu'mân (Hazrec)	Bilgi Yok
78. Habîbe bt. Mes'ûd	1. Abdurrahman b. Amr b. Hâlîde (Hazrec)	Bilgi Yok
79. Ümmü Kays bt. Hısn	Bilgi Yok	Bilgi Yok
80. Ümmü Sa'd bt. Kays	1. Kays b. Amr b. Hısn (Hazrec) (amcasının oğlu) 2. Mes'ûd el-Ekber b. Ubâde (Hazrec)	1. Hanzala b. Kays
81. Habbe bt. Amr	1. Sayfî b. Esved b. Abbâd (Hazrec)	Bilgi yok
82. Kebşe bt. el-Fâkih	1. Mes'ûd b. Sa'd b. Kays (Hazrec) 2. el-Aclân b. en-Nu'mân (Hazrec)	1. Âmir 2. Ümmü Sâbit 3. Ümmü Sa'd 4. Ümmü Sehl
83. Ümmü Sa'd bt. Mes'ûd	Bilgi Yok	Bilgi Yok
84. Ümmü Sâbit bt. Mes'ûd	Bilgi Yok	Bilgi Yok
85. Ümmü Sehl bt. Mes'ûd	Bilgi Yok	Bilgi Yok
86. Leylâ bt. Rib'î	1. et-Tufeyl b. Mâlik b. Hasnâ (Hazrec) 2. Sayfî b. Râfi b. Uncude el-Belevî	Bilgi Yok

	(Evs kabilesinin Benî Amr b. Avf'ın halîfi)	
87. Sünbüle bt. Mâ'is	1. Ebû Ubâde Sa'd b. Osman (Hazrec)	1. Ubâde b. Sa'd
88. Üneyse bt. Mu'âz	1. Âmir b. Amr b. Hâlide (Hazrec)	Bilgi Yok
89. Havle bt. Mâlik	1. Ziyâd b. Zeyd b. en-Nu'mân (Hazrec)	Bilgi Yok
90. Üneyse bt. Hilâl	1. el-Aclân b. en-Nu'mân b. Âmir (Hazrec)	Bilgi Yok
91. Nüseybe bt. Râfi	1. Ebû Sa'îd b. Evs b. el-Mu'allâ (Hazrec)(Amcasının oğlu)	1. Ümmü'l-Hârise
92. eş-Şemûs bt. Amr	1. Mahmûd b. Mesleme b. Selime (Evs) 2. Mes'ûd b. Evs b. Mâlik (Evs)	1. Hind bt. Mahmûd 2. Ümmü Manzûr bt. Mahmûd 3. Umeyre bt. Mes'ûd 4. Süheyne bt. Mes'ûd
93. Lemîs bt. Amr	1. Zeyd b. Yezîd b. Cüzâm (Hazrec)	Bilgi yok
94. Ümmü Amr bt. Amr	1. Ebû'l-Yeser Ka'b b. Amr (Hazrec)	1. Umeyr
95. Hind bt. Amr	1. Amr b. el-Cemûh b. Zeyd (Hazrec)	1. Mu'âz 2. Mu'avviz 3. Hallâd 4. Hind
96. Hind bt. Amr b. el-Cemûh	1. Muhayyesa b. Mes'ûd (Evs)	1. Dihye b. Muhayyesa 2. Harâm b. Muhayyesa 3. er-Rebî b. Muhayyesa
97. İdâm bt. el-Cemûh	1. Mes'ûd b. Ka'b b. Âmir (Evs)	1. Muhayyisa b. Mes'ûd 2. Huveyyise b. Mes'ûd 3. el-Ahvas 4. Selâme bt. Mes'ûd
98. Ümmü Mu'âz bt. Abdullah	Bilgi Yok	Bilgi Yok
99. Fûkeyhe bt. es-Seken	1. Âmir b. Nâbi b. Zeyd (Hazrec)	1. Ukbe b. Âmir 2. Ümmü Hibbân
100. Ümmü Hibbân bt. Âmir	1. Evs Harâm b. Muhayyisa (Evs)	Bilgi Yok
101. Humeyme bt. el-Humâm	1. Sinân b. Kays b. el-Esvd (Hazrec)	1. Mes'ûd b. Sinân
102. Hind bt. el-Münzir	1. Amr b. Huneys b. Levzân	1. Mendûs bt. Amr 2. Selmâ bt. Amr

	(Hazrec)	3. el-Münzir b. Amr
103. Ümmü Sa'lebe bt. Zeyd	1. Amr b. Evs b. Âiz (Hazrec)	Bilgi yok
104. Ümmü'l-Haris bt. Sâbit	1. Mirdâs b. Mervân b. el-Ciz (Hazrec)	Bilgi Yok
105. Âişe bt. Umeyr	Bilgi Yok	Bilgi Yok
106. Zeyneb bt. Sayfî	1. el-Hubâb b. el-Münzir b. el-Cemûh (Hazrec)	1. el-Münzir b. el-Hubâb 2. Haşrem b. el-Hubâb 3. Ümmü Cemîl bt. el-Hubâb
107. Ümmü Cemîl bt. el-Hubâb	1. el-Münzir b. Amr b. Huneys (Hazrec)	Bilgi Yok
108. Kubeyse bt. Sayfî	1. Câbir b. Sahr b. Ümeyye (Hazrec) 2. Bişr b. el-Berâ b. Ma'rûr (Hazrec)	1. Âişe bt. Câbir 2. el-Âliye bt. Bişr
109. Humeyme bt. Sayfî	1. el-Berâ b. Ma'rûr (Hazrec) (Amcasının oğlu) 2. Zeyd b. Hârise (Kureyş)	1. Mübeşşir b. el-Berâ 2. Hindbt. el-Berâ 3. Sülâfe bt. el-Berâ 4. er-Rebâb bt. el-Berâ
110. Hind bt. el-Berâ	1. Câbir b. Atîk b. Kays (Hazrec)	1. Ebû Süfyân 2. Âişe 3. Sülâfe 4. Aliye 5. Ümmü'l-Muğîre
111. Sülâfe bt. el-Berâ -	1. Ebû Katâde b. Rib'î b. Beldeme (Hazrec)	1. Abdullah 2. Abdurrahman
112. er-Rebâb bt. el-Berâ	1. Mu'âz b. el-Hâris b. Sürâka (Hazrec)	1. Sa'd b. Mu'âz
113. Müleyke bt. Abdullah	1. Mes'ûd b. Zeyd b. Sübey (Hazrec)	1. Ebû Cihâd b. Mes'ûd 2. Abdurrahman b. Mes'ûd 3. Hüzeyle bt. Mes'ûd
114. Hüzeyle bt. Mes'ûd	1. Abdullah b. Üneys (Hazrec kabilesinden, Selimeoğulları'nın Sevâd kolunun müttefiki)	Bilgi Yok
115. Ümmü'l-Hâris bt. Mâlik	1. Sâbit b. Sahr (Ümmü'l-Haris) (Hazrec) 2. Câbir b. Sahr (Câbir b. Sahr) (Hazrec) 3. Cebbâr b. Sahr (Sümeike bt.	1. Sümeike bt. Câbir 2. Sümeike bt. Cebbâr

	Cebbâr) (Hazrec)	
116. Sümeýke bt. Cebbâr	1. en-Nu'mân b. Cübeýr (Hazrec)	Bilgi Yok
117. Usayme bt. Cebbâr	Bilgi Yok	Bilgi Yok
118. Ervâ bt. Mâlik	1. Amr b. Adî b. Sinân (Hazrec)	1. Ümmü Menî bt. Amr 2. Hâlid b. Amr
119. Ümmü Menî Esmâ bt. Amr (Ümmü Şübâs)	1.Hadîc b. Selâme (Hazrec kabilesinin Selimeoğulları'nın Haramoğulları)	1. Şübâs
120. Ümmü'l-Hâris bt. en-Nu'mân	1. Sevâd b. Rezn b. Zeyd (Hazrec)	1. Ümmü Abdullah bt. Sevâd 2. Ümmü Rezn bt. Sevâd
121. Ümmü Abdullah bt. Sevâd	1. Ebû Muhammed b. Mu'âz b. Enes (Beni Neccar)	Bilgi Yok
122. Ümmü Rezn bt. Sevâd	1.Yezîd b. ed-Dehhâk (Hazrec)	Bilgi Yok
123. Umeyre bt. Kurt	1. Kutbe b. Abduamr b. Mes'ûd (Beni Neccar)	1. Mendûs bt. Kutbe
124. İdâm bt. Kurt	1. et-Tufeyl b. Mâlik b. Hansâ (Hazrec)	1. Abdullah 2. en-Nu'mân
125. Ümâme bt. Kurt	1.Yezîd b. Kayzî b. Sahr (Hazrec)	Bilgi Yok
126. Âmine bt. Kurt	1. Evs b. el-Mu'allâ b. Levzân (Hazrec)	1. Ebû Sa'îd b. Evs b. el-Mu'allâ
127. Esmâ bt. Kurt	1. et-Tufeyl b. en-Nu'mân b. Hansâ (Hazrec)	1. er-Rübeyyi bt. et-Tufeyl
128. er-Rübeyyi bt. et-Tufeyl	1.Ebû Yahya Abdullah b. Abdümenâf (Hazrec)	1. Mumeyme bt. Abdullah
129. Hansâ bt. Riâb	1.Âmir b. Adî b. Sinân (Hazrec) 2.en-Nu'mân b. Hansâ b. Sinân (Hazrec)	1. Ümmü'l-Hâris bt. en-Nu'mân 2. Tufeyl b. en-Nu'mân
130. Ümmü Zeyd bt. Kays	1.Hâlid b. Adî b. Amr (Hazrec kabilesinin Beni Selime)	Bilgi Yok
131. Ümmü Sâbit bt. Hârise	1.Abdullah b. el-Himyer (el-Humeyyir) (Hazrec'in Benî Selime kabilesinden Benî Ubeyd'in anlaşılmalı Eşça kabilesi)	Bilgi Yok

132. Ümâme bt. Muharris	1. er-Rebî b. et-Tufeyl b. Mâlik (Hazrec) 2. ed-Dahhâk b. Hârise b. Zeyd (Hazrec)	1. Yezîd b. ed-Dahhâk
133. Su'âd bt. Seleme	1. Cübeyr b. Sahr b. Ümeyye (Hazrec)	1. Umeyre bt. Cübeyr
134. Umeyre bt. Cübeyr	1. Ka'b b. Mâlik b. Ebû Ka'b (Hazrec)	1. Abdullah 2. Ubeydullah 3. Ma'bed 4. Fudâle 5. Vehb 6. Havle 7. Su'âd
135. Ümmü Süleym bt. Amr	1. Nâbi b. Zeyd b. Harâm (Hazrec) 2. Amr b. Hadîde b. Amr (Hazrec)	1. Ümmü Amr bt. Amr 2. Süleym b. Amr
136. Ümmü Amr bt. Amr	1. Kutbe b. Âmir b. Hadîde (Hazrec) (Amcasının oğlu)	1. Ümmü Cemîl bt. Kutbe
137. Ümmü Cemîl bt. Kutbe	1. Osman b. Halde (Hazrec) 2. Zeyd b. Sâbit b. ed-Dahhâk (Hazrec)	1. Ukbe b. Osman 2. Ümmü Râfi bt. Osman 3. Ümâme bt. Osman
138. Üneyse bt. Aneme	1. Abdullah b. Amr b. Harâm (Hazrec)	1. Câbir b. Abdullah
139. Ümmü Bişr bt. Amr	1. Abdurrahman b. Hırâş b. es-Simme (Hazrec) 2. Abdullah b. Beşîr (Evs)	1. Çocuk dünyaya getirdi. 2. Bilgi yok
140. Suhtî bt. Esved	1. Mâ'is b. Kays b. Halde (Hazrec) 2. Ubeyd b. el-Mu'allâ b. Levzân (Hazrec)	1. Sünbüle bt. Mâ'is 2. Kubeyse bt. Ubeyd
141. Suhtî bt. Kays	1. Hazrec el-Hâris b. Sürâka b. Hansâ (Hazrec)	Bilgi Yok
142. Amre bt. Kays	1. Ziyâd b. Sa'lebe (Hazrec)	Bilgi Yok
143. es-Sa'abe bt. Cebel	1. Sa'lebeb. Ubeyd b. Sa'lebe (Beni Neccar)	1. Ubeyd b. Sa'lebe
144. Ümmü Abdullah bt. Mu'âz	1. Abdullah b. Âmir b. Mervân (Hazrec)	1. Âmine bt. Abdullah
145. Ümmü Umâre Nesîbe bt. Ka'b (Ümmü Atiyye)	1. Zeyd b. Âsım (Beni Neccar) 2. Gaziyye b. Amr (Beni Neccar)	1. Abdullah b. Zeyd 2. Habîb b. Zeyd 3. Temîm b. Gaziyye

	3. İsmi Bilinmiyor	4. Havle bt. Gazıyye 5. İsmi Bilinmiyor (küçük yaşta vefat etti.)
146. Fâtıma bt. Munkız	1. Dâvûd b. Ebû Dâvûd Umeyr b. Âmir (Beni Neccar)	1. Çocuk dünyaya getirdi.
147. Kebşe bt. Mâlik	1. Sa'lebe b. Amr b. Mihsan (Beni Neccar) 2. el-Hubâb b. el-Hâris b. Avf (Beni Neccar)	1. Ümmü Sâbit bt. Sa'lebe 2. Zeynep bt. el-Hubâb b. el-Hâris
148. Zeyneb bt. el-Hubâb	1. Kays b. Amr b. Sehl (Beni Neccar)	1. Sa'îd 2. Es'ad 3. eş-Şemûs
149. Ümmü Sâbit bt. Sa'lebe	1. el-Alâ b. Amr b. er-Rebî (Beni Neccar)	Bilgi Yok
150. Cemîle bt. Ebû Sa'sa'	1. Ubâde b. es-Sâmit b. Kays (Hazrec) 2. er-Rebî b. Sürâka b. Amr (Hazrec) 3. Halde b. Ebû Hâlid b. Muhalled	1. el-Velîd b. Ubâde(Tabiin) 2. Muhammed (Mahmud) b. er-Rebî 3. Abdullah b. er-Rebî 4. Büseyne b. er-Rebî
151. Nâile b. Ubeyd	1. Ma'mer b. Hazm b. Zeyd (Beni Neccar)	1. Abdurrahman
152. Üseyle bt. el-Hâris	Bilgi Yok	Bilgi Yok
153. Şakîka bt. Mâlik	1. el-Hâris (Hârise) b. Sürâka (Beni Neccar)	1. Abdullah 2. Ümmü Ubeyd
154. eş-Şemûs bt. Mâlik	Bilgi Yok	Bilgi Yok
155. Ümmü Selît en-Neccâriyye (Ümmü Kays)	1. Ebû Selît b. Ebû Hârise	1. Selît 2. Fâtıma
156. en-Nevvâr bt. Mâlik b. Sırma	1. Sâbit b. ed-Dahhâk (Beni Neccar) 2. Umâre b. Hazm b. Zeyd	1. Zeyd b. Sâbit 2. Yezid b. Sâbit 3. Mâlik b. Umâre
157. Ümmü Hakîm bt. en-Nadr	1. Amr b. Sa'lebeb. Vehb (Beni Neccar)	1. Ebû Hakîm 2. Abdurrahman 3. Ümmü Hakîm (Sehle)
158. Ümmü Hârise er-Rübeyyi bt. en-Nadr	1. Sürâka b. el-Hâris b. Adî (Beni Neccar)	1. Hârise 2. Ümmü Umeyr
159. Ümmü Ubeyd bt. Sürâka	1. Râfi b. Zeyd b. Adî (Beni Neccar) 2. Temîm b. Gazıyye b. Amr	Bilgi Yok

	(Beni Neccar)	
160. Üneyse bt. Amr Ebû Hârice	1. en-Nu'mân b. Âmir b. Sevâd (Evs) 2. Mâlik b. Sinân (Hazrec)	1. Katâde b. en-Nu'mân 2. Ümmü Sehl bt. en-Nu'mân 3. Ebû Sa'îd el-Hudrî(Sa'd b. Mâlik b. Sinân 4.Fürey'a bt. Mâlik
161. Ümmü Sehl bt. Amr Ebû Hârice	1. Muhriz b. Âmir b. Mâlik (Beni Neccar)	1. Esmâ bt. Muhriz 2. Külsüm bt. Muhriz
162. Külsüm bt. Muhriz	Bilgi yok	Bilgi Yok
163. Esmâ bt. Muhriz	1. Ebû Beşîr Kays b. Ubeyd (Beni Neccar)	1. Beşîr 2. el-Ca'd 3. Ümmü Külsüm
164.Ümmü'l-Münzir Selmâ bt. Kays	1. Kays b. Sa'sa'a b. Vehb (Beni Neccar)	1. el-Münzir
165. Ümmü Süleym bt. Kays	Bilgi Yok	Bilgi Yok
166. Umeyre bt. Kays	Bilgi Yok	Bilgi Yok
167. Sübeyte bt. Selîf	1. Abdullah b. Sa'sa'a b. Vehb (Beni Neccar)	1. Abdurrahman 2. Sâlime 3. Meymüne
168. Ümmü Süleym bt. Milhân	1. Mâlik b. en-Nadr b. Damdam (Beni Neccar)(Müşrik) 2. Ebû Talha Zeyd b. Sehl (Beni Neccar)	1. el-Berâ b. Mâlik 2. Enes b. Mâlik 3.Ebû Umeyr b. Ebû Talha 4.Abdullah b. Ebû Talha
169. Ümmü Hâram bt. Milhân	1. Amr b. Kays b. Zeyd (Beni Neccar) 2. Ubâde b. es-Sâmit b. Kays (Hazrec)	1. Kays b. Amr 2. Abdullah b. Amr 3. Muhammed b. Ubâde
170. Ümmü Abdullah bt. Milhân	Bilgi Yok	Bilgi Yok
171. Ümmü Bürde Havle bt. el-Münzir	1. el-Berâ b. Evs b. el-Ca'd (Beni Neccar)	1. Ümmü Amr
172. Havle bt. Kays b. es-Seken	1. Hişâm b. Âmir b. Ümeyye	Bilgi Yok
173. es-Sümeyrâ bt. Kays b. Mâlik	1. Abduamr b. Mes'ûd b. Abdüleşhel (Beni Neccar) 2. el-Hâris b. Sa'lebeb. Ka'b (Beni Neccar)	1. en-Nu'mân b. Abduamr 2. ed-Dahhâk b. Abduamr 3. Kutbe b. Abduamr 4. Ümmü'r-Reyyâ bt. Abduamr 5. Hâris bt. el-Hâris 6. Selm (Süleym) b. el-Hâris

174. Ümmü'r-Reyyâ Su'ayde bt. Abduamr	1. Ka'b b. Zeyd b. Kays (Beni Neccar) 2. Ebü'l-Yeser Ka'b b. Amr (Hazrec)	1. Abdullah b. Ka'b 2. Cemîle b. Ka'b 3. Aişe bt. Ebü'l-Yeser
175. Ümmü'l-Hâris bt. el-Hâris	1. Amr b. Gaziyye b. Amr (Beni Neccar) 2. el-Hâris b. Hazme b. Mâlik (Beni Neccar)	1. el-Hâris b. Amr (sahabe) 2. Abdurrahman b. Amr 3. Süheyme bt. el-Hâris
176. Mendûs bt. Kutbe	1. Umâre b. el-Hubâb b. Sa'd (Beni Neccar) 2. Abdullah b. Ka'b b. Zeyd (Beni Neccar) 3. Abdullah b. Ebû Selîf Üseyre (Beni Neccar)	1. Ebû Amr b. Umâre 2. Utbe b. Abdullah b. Ka'b 3. ÜmmüSa'd bt. Abdullah b. Ka'b 4. Mervân b. Abdullah b. Ebû Selîf
177. Hüzeyle bt. Sa'îd	1. Şubâs b. Hadîc b. Evs (Benî Harâm'ın halifi)	Bilgi Yok
178. Zuğaybe bt. Zürâre	1. Hâlid b. el-Hashâs (Beni Neccar) 2. Kays b. Amr b. Ubeyd (Beni Neccar)	1. Selîf b. Kays
179. el-Fürey'a bt. Zürâre	1. Kays b. Kahd (Beni Neccar)	1. Havle bt. Kays
180. Havle bt. Kays	1. Hamza b. Abdümttalib (Kureys) 2. Hanzale b. en-Nu'mân (Benî Zürayk)	1. Umârebt. Hamza 2. Ya'la b. Hamza 3. Muhammed b. Hanzale
181. Umeyre bt. Sehl	1. Es'ad b. Zürâre (Beni Neccar)	1. el-Fürey'a bt. Es'ad b. Zürâre 2. Kebşe bt. Es'ad b. Zürâre 3. Habîbe bt. Es'ad b. Zürâre
182. el-Fâri'a bt. Es'ad	1. Nübeyte b. Câbir (Beni Neccar)	1. Abdümelik 2. Muhammed 3. Abdullah 4. İbrahim 5. Zeyneb
183. Habîbe bt. Es'ad	1. Sehl b. Huneyf (Evs)	1. Ebû Ümâme (Es'ad) 2. Osman
184. Kebşe bt. Es'ad	1. Abdullah b. Ebû Habîbe (Evs)	1. Abdurrahman 2. Sâlim
185. Umeyre bt. Mes'ûd	1. Alkame b. Amr (Beni Neccar)	Bilgi Yok
186. Sevde bt. Hârise	1. Abdullah b. Ebû Harâm	Bilgi Yok

	(Beni Neccar)	
187. Amre bt. Hârise	1. Kays b. Amr b. Sehl (Beni Neccar) 2. Osman b. Huneyf b. Sehl (Hazrec)	Bilgi Yok
188. Ümmü Hişâm bt. Hârise	1. Umâre b. el-Habhâb (Beni Neccar)	Bilgi Yok
189. Ümmü Hâlid bt. Hâlid	1. Hârise b. en-Nu'mân (Beni Neccar)	1. Abdullah 2. Abdurrahman 3. Sevde 4. Amre 5. ÜmmüHişâm
190. Ca'debt. Ubeyd	1.en-Nu'mân b. Nef (Beni Neccar) 2. el-Hubâb b. el-Erkam (Beni Neccar)	1. Hârise b. en-Nu'mân 2.el-Hâris b. el-Hubâb
191. Afrâ bt. Ubeyd	1. el-Hâris b. Rifâ'a b. el-Hâris (Beni Neccar) (Boşandı) 2. Ebü'l-Bükeyr b. Abdüyâlîl (Kinâne Kabilesi) (Boşandı) 3. el-Hâris b. Rifâ'a b. el-Hâris (Beni Neccar) (Tekrar evlendiler)	1. Mu'âzb. el-Hâris 2. Mu'avvizb. el-Hâris 3. Avf b. el-Hâris 4. Âkilb. Ebü'l-Bükeyr 5. Hâlidb. Ebü'l-Bükeyr 6. İyâs b. Ebü'l-Bükeyr
192. Havle bt. Ubeyd	1. Sâmit b. Zeyd (Hazrec)	1. Mu'âviye
193. Ümmü'r-Rabî bt. Abd	1. Küreym (Küdeym) b. Adî b. Hârise (Beni Neccar)	Bilgi Yok
194. Habîbe bt. Sehl	1. Sâbit b. Kays b. Şemmâs (Hazrec)	Bilgi Yok
195. Ruğaybe bt. Sehl	1. Râfi b. Ebû Amr b. Âiz (Beni Neccar)	1. Ümmü Seleme Su'âd b. Râfi
196. Ümmü Seleme Su'âd bt. Râfi	1. Eslem b. Harîş b. Adî (Evs)	1. Seleme b. Eslem 2. Ümmü'r-Rübeyyi bt. Eslem 3. Süheyime bt. Eslem 4. Lübâbe b. Eslem
197. Kebşe bt. Sâbit	1. Amr b. Mihsan b. Amr (Beni Neccar) 2. el-Hâris b. Sa'lebeb. Zeyd (Beni Neccar) 3. Hârise b. en-Nu'mân (Beni Neccar)	1. Sa'lebeb. Amr 2. EbûAmre b. Amr 3. EbûHabîbe b. Amr 4. Remle bt. el-Hâris

198. Remle bt. el-Hâris	1. Mu'âz b. el-Hâris (Beni Neccar)	1. Sâre
199. er-Rübeyyi bt. Mu'avviz	1. İyâs b. Ebü'l-Bükeyr (Kinâne Kabilesi)	1. Muhammed b. İyâs (Tabiin)
200. Umeyre bt. Mu'avviz	1. Ebû Hasan b. Abduamr (Beni Neccar)	1. Umâre 2. Amr 3. Seriyeye
201. Amre bt. Hazm	1. Sa'd b. er-Rebî (Hazrec)	1. Cemîle bt. Sa'd
202. Umeyre bt. er-Rebî b. en-Nu'mân	Bilgi Yok	Bilgi Yok
203. Amre bt. Ebü'Eyyûb Hâlid b. Zeyd	1. Safvân b. Evs b. Câbir (Beni Neccar)	1. Hâlid b. Safvân
204. Lübnâ bt. Sâbit	Bilgi Yok	Bilgi Yok
205. Amre el-Ûlâ bt. Mes'ûd	1. Zeyd b. Mâlik b. Abdüvüd (Evs)	1. Sa'd 2. Sâbit
206. Amre es-Sâniye bt. Mes'ûd	1. Evs b. Zeyd b. Sa'lebe (Hazrec) 2. Sehl b. Sa'lebeb. el-Hâris (Hazrec)	1. Ebû Muhammed Mes'ûd b. Evs 2. Ebû Huzeyme b. Evs 3. Ruğaybe bt. Sehl 4. Habîbe bt. Sehl
207. Amre es-Sâlise bt. Mes'ûd	1. Sâbit b. el-Münzir (Beni Neccar)	1. Ebû Şeyh Übey b. Sâbit
208. Amre bt. er-Râbia bt. Mes'ûd	1. Ubâde b. Düleym (Hazrec)	1. Mendûs bt. Ubâde 2. Laylâ bt. Ubâde
209. Amre el-Hâmise bt. Mes'ûd	1. Beni Neccar'dan	1. Kays b. Amr en-Neccârî
210. Dubâ'a bt. Amr	1. Ubeyd b. Umeyr b. Vehb (Beni Neccar)	Bilgi Yok
211. Ümmü Sâbit (ÜmmüSehl) bt. Sehl	1. Sinân b. el-Hâris (Beni Neccar) 2. Abdullah b. Zeyd b. Âsım (Beni Neccar)	1. Çocuk doğurdu. 2. Umeyr b. Abdullah 3. Ebû Hasan b. Abdullah
212. Kebşe bt. Sâbit b. Atîk	1. Yezîd b. Ebü'l-Yeser (Evs)	1. Sa'îd 2. Abdurrahman 3. Ümmü Kesîr
213. Ümmü Cemîl bt. Ebû Ahzem	1. Sa'îd b. Ubeyd b. Umeyr	1. Abdullah 2. Hâlid 3. Cemîl 4. Ubeyde
214. Dübye bt. Sâbit b. Hâlid	1. Yezîd b. Sâbit (Beni Neccar)	1. Umâre

215. Ümmü Süleym bt. Hâlid	1. Kays b. Kahd (Hâlid) (Beni Neccar)	1. Süleym b. Kays
216. Rukayy ebt. Sâbit	Bilgi Yok	Bilgi Yok
217. Ümmü Zeyd Sâhibetü'l-Cemel (deve sahibi)	Bilgi Yok	Bilgi Yok
218. Ümmü Atıyye el-Ensâriyye	Bilgi Yok	Bilgi Yok
219. Hasnâ bt. Hizâm	1. Üneys b. Katâde b. Rebî'a (Evs) 2. Ebû Lübâbe b. Abdülmünzir (Evs)	Bilgi Yok
220. Ümmü Varaka bt. Abdullah	Bilgi Yok	Bilgi Yok
221. Temîme bt. Vehb	1. Rifâ'a b. Simvâl el-Kurazî (Beni Kureyza) 2. Abdurrahman b. ez-Zebîr (ez-Zübeyr) b. Bâtâ el-Kurzî (boşandı)	Bilgi Yok
222. Ümmü'l-Alâ el-Ensâriyye	Bilgi Yok	Bilgi Yok
223. Husayn b. Mihsan'nın Halası Esmâ	Eşi var	Bilgi Yok
224. Ümmü Hâni el-Ensâriyye	Bilgi Yok	Bilgi Yok